
0152:4R
168A15

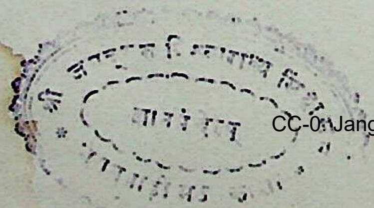
वीरभद्रशर्मणः

शैवभारतीभवनम्

२

Dedicated.
To
T. C. LEWIS ESQ. M. A.,
Late Director of Public Instructions United Provinces, for his kind and valuable suggestions.

by M. GAYA PRASAD, the Author.

॥ श्री राम ॥

بہت دنوں سے خیال تھا کہ اگر ایک لغت ایسی بنائی جای کہ اردو الفاظ کا ترجمہ فارسی و عربی و انگریزی و سنسکرت میں ایک جگہ معلوم ہوجاے تو بہت مفید عام ہو - چنانچہ بمقام بریلی وقت سرشتہداری کلکٹری جب سرکاری کام سے فرصت ملتی تب اسکے تالیف میں وقت صرف کیا جاتا تھا - اور تھوڑا تھوڑا کام اس لغت کا ہرروز ہوتا تھا - جب سنہ ۱۸۹۵ ع میں پنشن لیکر مکان پر آنے کا اتفاق ہوا تو زیادہ وقت اس میں صرف کیا جاتا تھا - کتاب برہان قاطع و منتخب‌اللغات و صراح و غیاث‌اللغات و خالق باری اکرم و نادرالترکیب و نفائس‌اللغات و ڈکشنری انگریزی یعنی مصر متھرا پرشاد صاحب ہیڈ ماسٹر کالج بنارس کے ڈکشنری و نیز دیگر ڈکشنریوں سے و دیوکوش ترجمہ امر کوش مولفہ پنڈت دیودت جی سے الفاظ انتخاب کئے جاتے تھے - ایشور کے کرپا سے اب وہ تالیف پوری ہوی اس لغت میں مصادر نہیں لکھے گئے ہیں اسواسطے کہ اوسکے لئے ایک علیحدہ کتاب خزینۃالمصادر ترتیب ہوی ہے جس میں اردو فارسی و عربی وانگریزی و سنسکرت کے مصادر مع بعض صیغہ ضروری مندرج کئے گئے ہیں - اس لغت کے تالیف میں عزیز جی گوبند پرشاد سلمہ نے مجھکو بہت مدد دی - دانشمندان ذی علم کے خدمت میں التماس ہے کہ جہاں کہیں غلطی دیکھیں براہ مہربانی اصلاح فرماویں

مولف کا خاندان

نام	نشان	کیفیت
منشي گردهاري لعل صاحب مرحوم	مولف کے والد بزرگوار	شروع میں تهانه‌دار ضلع گورکهپور و اعظم گڈه میں تهے بعده ضلع بنارس و جونپور میں همراه جناب مستر چارلس چستر صاحب بهادر مهتمم بندوبست کے سرشته‌دار بندوبست رهے بعد اختتام بندوبست اضلاع مذکور پهر ضلع اعظم‌گڈه میں چهه مهینے تک تحصیل نگرا کے تحصیلدار رهے بعد نائب سررشته‌دار کلکتري مقرر هوے سنه ۱۸۳۷ع میں انتقال هوا
منشي راي بهاري لعل صاحب مرحوم	مولف کے چچا حقیقي	پهلے ضلع بنارس میں بصیغه پرمٹ مقرر هوے بعده ضلع اعظم گڈه میں آے اور محکمه مال میں مقرر هوے-بیس برس تک سرشته‌دار کلکتري ضلع مذکور میں رهے-پهر جناب هنري کار تکر صاحب بهادر کلکتر گورکهپور نے طلب کرکے تحصیلدار تحصیل خلیل اباد ضلع گورکهپور مقرر فرمایا-بعد چندے تحصیل پڈرونه و پهر تحصیل دیوریا ضلع مذکور میں تبادله هوا پهر ڈپٹي کلکتر بندوبست ضلع گورکهپور مقرر هوے ۲۰ جون سنه ۱۸۶۰ع کو انتقال هوا
منشي بهیرو پرشاد صاحب مرحوم	برادر کلاں حقیقي	والد بزرگوار کے ساتهه جونپور میں تعلیم پایا بعده ضلع گورکهپور میں عیوض تهانه‌دار و تحصیلدار رهے پهر سرشته صدر میں روبکار پولیس فوجداري مقرر هوے-بعد غدر سنه ۱۸۵۸ع میں تحصیلدار پڈرونه ضلع گورکهپور مقرر هوے بعد چندے مکان پر قیام کیا-بهاشا زبان کا بهت شوق تها-چند پستک کابیه والنکار وغیره بهاشا میں اپنے هاتهه سے لکهه ڈالے پوتهي سري مدبهاگوت بارهو اسکندهه جسکو شیخ ابوالفیض فیضي نے فارسي میں ترجمه کیا تها اوسکا ترجمه اردو بهاشا میں کیا جو فرخ‌اباد میں منشي رام سروپ صاحب کے مطبع میں چهپي هي-۱۳ اپریل سنه ۱۸۸۳ع کو انتقال هوا
کولیسر پرشاد	برادر زاده کلاں پسر منشي بهیرو پرشاد صاحب مرحوم	میرے ساتهه تحصیل دیو کام میں جب میں قانون‌گو تها محرر تها بعده انتظام علاقه و خانه داري میں مصروف هوا-انتظام علاقه و خیال متعلقان خاندان بهت مناسب طور پر جیسا چاهئے کرتا هے-اوسکے لیاقت وفهم فراست سے تمام اصحاب برادري و همسایه اوس سے صلاح و مشوره لیتے هیں اور وه سب کے ضرورتوں میں اونکے یهاں جاتا هے اور تاامکان امداد کرتا هے-تمام لوگ اوس سے رضامند رهتے هیں هر دل عزیز هے
نربدیسر پرشاد مرحوم	برادر زاده منجهلا پسر منشي بهیرو پرشاد صاحب مرحوم	یهه پهلے قانون‌گو تحصیل دیو کام بجاے میرے جب میں بندوبست میں همراه جناب مستر چارلیٹ صاحب بهادر مهتمم بندوبست کے سرشته‌دار

تھا مقرر ہوا۔پھر ضلع بستی کے بندوبست میں اہلمد و پیشکار رہا نسخہ کادمبری کو زبان بھاشہ سے اردو میں ترجمہ کیا جو بریلی میں بہ مطبع دبدبہ قیصری چھپ کر ایک کاپی اوسکی حسب قاعدہ سرکاری انگلستان کوگئی وہاں پارلیمنٹ میں پسند ہوئی اور بذریعہ جناب نواب گورنر جنرل بہادر کے کلکٹر بریلی سے استفسار ہوا کہ یہہ کون شخص ہے اور کہاں ہے — افسوس کہ اوس وقت وہ انتقال کرچکا تھا — ۶ اپریل سنہ ۱۸۸۷ کو انتقال کیا

رامیشر پرشاد — برادر زادہ خورد پسر منشی بھیرو پرشاد صاحب مرحوم — پہلے ضلع غازیپور میں محرر لوکل فنڈ و پٹواری فنڈ و عوض قانونگو رہا — پھر ضلع بریلی میں جناب مسٹر ٹبلو اے نبل صاحب بہادر کمشنر بریلی نے نائب تحصیلدار مقرر کیا — سنہ ۱۸۹۲ع میں جناب مسٹر کانل صاحب بہادر کلکٹر بریلی نے مستقل نائب تحصیلدار مقرر فرمایا پھر ضلع مرادآباد کو تبدیل ہوا — اب ضلع شاہجہانپور میں نائب تحصیلدار درجہ اول بہ مشاہرہ صعـــہ مقرر ہے

جی گوبند پرشاد — پسر رامیشر پرشاد مذکور — اسکول فائنل پاس ہوکو ٹریننگ اسکول پولس مرادآباد میں تعلیم پایا اور پاس ہوا اب ضلع بدایون میں سب انسپکٹر پولیس بہ مشاہرہ معـــہ کے ہے اس لغت کے تالیف میں میری بڑی امداد کی

ہرگوبند پرشاد — پسر رامیشر پرشاد مذکور — الہ آباد کایستھہ پاٹھشالا کے ایف اے کلاس میں پڑھتا ہے

منشی ہر پرشاد لعل — نواسہ منشی رائی بہاری لعل صاحب ڈپٹی کلکٹر مرحوم — پہلے تحصیل دیوریا و بستی ضلع گورکھپور میں کمشنر نیلام تھے بعد انتقال منشی رائے بہارے لعل صاحب ڈپٹی کلکٹر کے مکان پر آئے شری راماین و بینئے پترکا وغیرہ مصنفہ گوسائیں تلسی داس جی میں بہت پریم ہے چند ٹیکا راماین و بینئے پترکا وغیرہ کا منگایا ہے اور اوسکا ست سنگ رکھتے ہیں پچاس ہزار رام نام روزآنہ جاپ کرتے ہیں

گوبیر ناتھہ — پسر ہرپرشاد لال موصوف — انٹرنس پاس ہوکر وکالت کا امتحان دیا اور ججی کے وکالت میں پاس ہوکر غازی پور میں وکالت کرتا ہے — سب وکلا میں ممتاز ہے — بہت لایق و دانشمند ہے

سومیر ناتھہ — پسر ہرپرشاد لال موصوف — پہلے گورکھپور میں مسٹروی اے سمتھہ صاحب بہادر جج کے اجلاس میں عہدہ سب رجسٹراری کے لئے اپرنٹس تھا — اب انتظام خانہ داری و علاقہ میں مکان پر رہتا ہے — آدمی ہوشیار و منتظم ہے

کملاکنت — پسر گوبیر ناتھہ وکیل — بی اے کلاس میں پاس ہوکر اب ایل ایل بی میں پڑھتا ہے —

شکریہ

(۱) منشي برج باسي لال صاحب-اسسٹنٹ انسپکٹر اسکول کا میں تہ دل سے شکرگذار ہوں جس نے اس لغت کے چھپنے کے انتظام و اہتمام میں کوشش کمایبنغي و جہد بلیغ فرمائي اور اسکے طبع ہونے کے کارروائي میں برابر مصروف رہے اور واسطے صحت الفاظ انگریزي اور معاینہ پروف الفاظ انگریزي کے منشي دلیپ چند صاحب ماسٹر پراونشل اسکول بنارس و بابو گلاب چند صاحب اڈیٹر اخبار آوازہ خلق کو منتخب کیا اور منشي گوري شنکر لال صاحب منیجر چندرپربھا پریس بنارس سے مراسلات رکھکر واسطے جلد اور صحیح چھپنے کتاب کے تدابیر مناسبانہ کرتے رہے

(۲) منشي دلیپ چند صاحب ماسٹر پراونشل اسکول بنارس کا بھي میں احسان مند ہوں جسنے الفاظ انگریزي کے صحت اور پروف الفاظ انگریزي کے اصلاح میں کارروائي نمایاں کي

(۳) بابو گلاب‌چند صاحب اڈیٹر اخبار اوازہ خلق کا بھي میں منت‌دار ہوں کہ اونہوں نے بہمراهي منشي دلیپ چند صاحب کے صحت الفاظ انگریزي و معاینہ پروف الفاظ انگریزي کا کام نہایت مستعدي سے کیا

(۴) عزیز منشي شمبھو نراین صاحب بي اے ڈپٹي کلکٹر فیض‌اباد کے سعادت مندي کا تہ‌دل سے سپاس گذار ہوں جنھوں‌نے نہایت جان‌فشاني و دل سوزي کے ساتھہ اس لغت کے متعلق کام انجام دیا یعني اسونی وغیرہ ۲۸ نکشتروں کے انگریزي نام دریافت کرنے کے مجھکو سخت ضرورت تھي اوسکے دریافت کرنے کے لئے بےانتہا تدابیر عمل میں لاے — پہلے مسٹر کول بروک‌صاحب بہادر کے کتاب سے ایک نقشہ نقل کرکے بھیجا جس میں ۲۸ نکشتروں کے نام بزبان انگریزي درج ہیں — پھر مسٹر نارمن‌صاحب پروفسر بنارس گورنمنٹ کالج کے رسالہ کے نقل‌میرے پاس بھیجي اوس میں بھي کل نکشتروں کے انگریزي نام تھے اوسکے بعد ایک کتاب دگ‌ممانسا مصنفہ مہامہوپا دھاي پنڈت سدھاکر صاحب دوبیدي مطبوعہ سنہ ۱۸۹۹ع کو بھیجا — اوس میں بھي‌کل ۲۸ نکشتروں کے انگریزي نام مندرج ہیں غرضکہ ان جملہ کاغذات مندرجہ بالا سے انگریزي نام نہایت صحت کے ساتھہ مل گئے علاوہ اسکے جن جن الفاظ کي عربي یا انگریزي کو وقتاً فوقتاً مینے دریافت کیا اوسکا جواب‌باصواب نہایت خوش دلي سے دیا

(۵) عزیز منشي‌جشودانند صاحب منصرم منصفي رسڑا ضلع بلیا کابھي شکریہ ادا کرنا بہت ضروري ہے جنھوں‌نے الفاظ انگریزي‌کے صحت میں‌مجھکو بہت کچھہ مدد دي اور پروف اور کاپي مطبوعہ کے مقابلہ‌کرنے و رفع غلطي میں و نیز ترتیب صحت نامہ میں میرے مددگار رہے اور جب جب مجھکو ضرورت کسي لفظ کے نسبت راى لینے کے ہوى اوس میں اون سے مشورہ کیا اور اوس سے نفع ہوا

گیاپرشاد مولف تخمیس‌اللغات ساکن گھوسي ضلع اعظم گڈہ سرشتہ‌دار کلکٹري بریلي پنشن یافتہ

اطلاع

اپنڈکس نمبر (۱) جو لغت هذا میں بصفحه ۲۴۳ مطبوع هوا هی اوسکے متعلق لغات مندرجه ذیل چھپنے سے رہ گئے تھے لهذا اوسکو بطور تتمه اپنڈکس نمبر (۱) سمجھنا چاهئے

سنسکرت	انگریزی	عربی	فارسي	لفظ جدید جو قایم هوگا	لفظ اردو جسکے بعد لفظ جدید قایم هوگا	صفحه
विद्या विशेष	The art of making amulets or charms	جفر	نام علم معروف که ازاں بر احوال غیب آگاهی دست دهد	جفر	جفتي	۹۳
द्वारा	Means	ذریعه-وسیله-توسط	......	ذریعه	ذره	۹۷
सामुद्रिक विद्या, हस्त निरीक्षण	Palmistry.	......	دشت شناسي	سامدرک	سامان	۱۰۹
वाग रीति, वाक्य रीति	Phraseology, Idiom.	محاوره-طرز کلام	طرز گفتگو	محاوره	مصافه	۱۷۵
कर्मा विष्ट	Busy.	مشغول-مصروف	بکار	مشغل	مشعلچي	۱۷۸

الف ممدوده आ

سنسکرت	انگریزي	عربي	فارسي	اُردو
निवास वासस्थान	Habitation.	معمورة-عمران	آبادي	آبادي
जलपात्र पानपात्र चषक	A cup, mug (goblet).	کوز-کوب	آبخور	آبخورہ
प्रतिष्ठा मर्य्यादा	Fame, glory, honour, renown, reputation, respect.	عزت-وقر-وقعت-عرض ناموس-اعزاز	آبرو-ناموري-ننا-داري	آبرو
मंडी सान्विक सुराकार	Distiller, or one who extracts spirituous liquor by distillation.	خمار	آبکار-عرق کش-شراب ساز-شراب کش	آبکار
विटक विस्फोट	Blister, pustule of small-pox.	نفط-نفاح-عقبول-جدري-بثرة	آبله-تبخاله	آبلہ
कोषवृद्धि जलदोष अंत्रवृद्धि	Hydrocele, hernia, rupture.	أدرة-فتق نزول الماء	آب نزول-باد کندہ-باد خایہ	آب نزول
कुलक केन्दु कोविदार चित्तिसारक तिन्दुक	Ebony.	آبنوس-ساسم-شیز	آبنوس-شغیز	آبنوس
अन्नजल	Bread and water, means of subsistence.	رزق-حظ-نصیب	آب و دانہ-آب و خور آب و خورش	آب و دانہ
महाशय	Sir.	جناب-حضرت	تیسمار خود بدولت شت	آپ
स्वेच्छापूर्व्वक स्वयम.	By oneself, spontaneously.	من إرادتہ	خود-خود بخود-از خود	آپ سے آپ
परस्पर अन्योन्य मिथस	Mutually, reciprocally, each other, one another.	من طرفین-من جانبین	باهم-بایکدگر	آپسمیں
सीताफल	Custard-apple.	......	شریفہ	آت
अग्निक्रीडक	A user or maker of fireworks.	......	آتش باز	آتش باز
अग्निक्रीडा	Fireworks.	......	آتش بازي	آتش بازي
अग्निपूजक	Fire-worshipper.	مجوس	آتش پرست-ترسا گبر سرخ	آتش پرست
उपदंश	Syphilis.	جمرة	آتشک-دانہ ارمني-آبلہ فرنگ	آتشک
चूर्ण	Flour, meal.	طحن-دقیق	آرد-لوکہ	آتا
अद्य	To-day.	الیوم	امروز	آج
संप्रतकाले वर्तमान काले प्रस्तुत काले	Nowadays, in these days.	في هذالایام	درین روزها-درینولا	آج کل
अस्मिनरात्रि	To-night.	اللیل-هذااللیل	امشب	آج کي رات
वृक्ष विशेष	Name of a tree.	......	نام درختے	آچھي
वृषणछिन्न वृषणहीन	Castrated, gelded.	خصي	آختہ-خایہ کشیدہ	آختہ

जघन्य चरम अन्त्य अवसान पाश्चात्य पश्चिम अन्त अन्तिम	Conclusion, end, finis.	آخر-اِنتہا-اختتام-غایت نہایت-عاقبت-مآل	انجام-فرجام	آخر
निदान	At last, at length, finally, lastly, in the long run.	آخرالامر-عاقبت‌الامر	آخرکار-آخرش-سرانجام پایاں کار	آخرکار
सङ्कर अवकर	Filth, offal, refuse, litter.	کثافت-غلاظت	آلایش-آخور	آخور
आगतस्वागत शिष्टता शिष्टाचार सभ्यता सौजन्य	Civility, courtesy.	آداب-تعظیم-تکریم	کورنش	آداب
मनुज मनुष्य मर्त्य मानव पंचजन पुमान जन	Human being, man.	بشر-اِنسان-ناس-حیوان ناطق-نسم انسي	آدمي-مردم	آدمي
अर्द्ध	Half.	نصف	نیم-نیمہ	آدھا
अर्द्धमस्तकशूल अर्द्धशिरःपीडा	Megrim, hemicrania.	شقیقہ	درد نیم سر	آدھا سیسي
अर्द्धरात्रि, अर्द्धनिशा, निशीथ, मध्यरात्रि,	Midnight.	نصف‌اللیل	نیم شب	آدھي رات
चक्रदंड	Spoke.	......	......	آرا(پہیہ کا)
करपत्र क्रकच पत्रदारक	A saw, a frow.	منشار	آرہ-پوسہ	آرا
विश्राम कुशल	Calm, ease, rest, peace, comfort.	راحت-عافیت-قرار	آرام-آسائش	آرام
अभिलाषा उत्कंठा	Desire, longing, wish.	اِلتجا-تمنا	آرزو-خواہش	آرزو
आवर्ण आच्छादन अन्तर्द्धि व्यवधानपट	Screen.	حجاب-خمر-تتق-ستر حاجز	پردہ	آڑ
वक्र तिर्य्यच्च	Across, cross, oblique, transverse.	منحرف	اریب	آڑا
फलविशेष	Peach.	خوخ	شفتالو-فرشک	آڑو
			دیکھو تجربہ	آزمائش
			دیکھو تجربہ کار	آزمودہ کار
सुगम सुलभ	Easy, facile.	اھون-سہل-یسر-میسور ہین سلیس	آسان	آسان
सुगमता सुलभता	Facility.	سہولت	آساني	آساني
निकट चहुदिश चतुर्दिश चतुर्दिक चतुश्चक्र परि	About, around, on all sides.	حول	گرداگرد-پیرامون	آس پاس
बाहुवस्त्र	Sleeve.	کم-ردن-عب	آستین	آستین
आशा	Confidence, hope, reliance, trust.	توقع-رجاء-امل	امید-چشم	آسرا
खम, वियत, विष्णुपद, विहायस, द्यु, आकाश, गगन, नभनाक, व्योम, द्यौ, अभ्र, पुष्कर, अम्बर अन्तरिक्ष, अनन्त, सुरवर्म,	Firmament, heaven, sky.	جرباء خضراء-سما فلک	آسمان-زمان-گردون چرخ-سپہر	آسمان
आकाशवर्ण	Azure, sky-coloured.	......	رنگ آسماني	آسماني

तृप्त तर्पित प्रक्लिन्न प्रहृष्ट तुष्ट संतुष्ट	Satisfied, content, contented.	شبعان	آسودہ-سیر-پرشکم	آسودہ
पिशाच	Evil spirit, ghost, demon.	جنہ-جن	دیو-پری	آسیب
पिशाचग्रस्त	Haunted, troubled by the evil spirit, demoniac.	ذی جنہ	پری زدہ-دیو زدہ-دیو گرفتہ	آسیبی
यवमंड	Gruel.	ماءالشعیر	آش جو-کشکاب	آش جو
आपत खण्डना दुर्भाग्य विपत	Misfortune, calamity, misery, danger.	آفت-مصیبت-حادثہ-داهیہ-غائلہ-عاهت	بلا-پتیارہ	آفت
सूर, सूर्य्य, आर्य्यमा, आदित्य, द्वादशात्मा, दिवाकर, भास्कर, अहस्कर, ब्रध्न, प्रभाकर, विभाकर, भास्वान, विवस्वान, सप्ताश्व, हरिदश्व, उष्णरश्मि, विकर्त्तन, अर्क, मार्त्तण्ड, मिहिर, अरुण, पूषा, द्युमणि, तरणि, मित्र, चित्रभानु, विरोचन, विभावसु, ग्रहपति, त्विषांपति, अहर्पति, भानु, हंस, सहस्रांशु, तपन, सविता, रवि, पतंग दिनकर दिनमणि, दिनेश, चण्डांशु,	The sun.	شمش-ذکاء-یوح-یوح-عین نیر-بیضا-جاریہ-شارق-شرق-غزال-غزالہ ابن الصبح	آفتاب-خور-خورشید-مهر نان زرین-هور-خاتون یغما-آف-خواجہ فلک-چتر زر-چتر روز	آفتاب
आलु कर्करी गलंतिका	Ewer.	مُطهر-قسط-قمقمہ-إداوہ	آفتابہ-آبدستان-متارہ انبوبہ	آفتابہ
				آفرین دیکهو شاباش
प्रभु स्वामी	Master, owner,	آقا-صاحب-مالک-مولی	خداوند-خواجہ	آقا
				آک دیکهو مدار
अग्नि, वैश्वानर, वह्नि, वीतिहोत्र. धनंजय कृपीटयोनि, ज्वलन, जातवेदा, तनूनपात, वर्हि, शुष्मा, कृष्णवर्त्मा, शोचिष्केश, उषर्बुध, आश्रयाश, बृहद्भानु, कृशानु, पावक. अनल; रोहिताश्व, वायुसखः शिखावान, आशुशुक्षणि, हिरण्यरेता. हुतभुक; दहन, हव्यवाहन, सप्तार्चि, दमुना, शुक्र, चित्रभानु, विभावसु. शुचि अप्पित्तं, धूमध्वज, हुताशन,	Fire.	نار-ضرمة-شواظ-نیران-ساعور	آتش-آذر-برزین-هیر	آگ

अग्र पुरत सन्मुख	Before, in front.	قدام-حضور-قباله-تجاه-قبل	پيش-روبرو-فراز	آگے
				آل ديکھو بکم
आलु	Potato.	......	......	آلو
अल्लूक	Apricot, a kind of plum.	إجّاص	آلوبخارا-آلوچه-آلو سياه	آلو بخارا
आम्रचूतरसाल सौरभ	Mango.	انبج	انبه-نغزک	آم
शोथ शोफ श्वयथु	Swelling, intumescence, inturgescence.	ورم-سام	آماس	آماس
लाभ	Income.	دخل	آمدني	آمدني
सन्मुख	Face to face, before the face of, in the face of.	بالمشافهه-بالمواجهه محاذي مقابله	روبرو-دوبدو-برملا	آمنے سامنے
अग्निशिखा	Flame.	شعله	زبانه آتش	آنچ
प्रचण्डवात प्रवल वायु	Gale, storm, tempest, tornado.	ريح-زعزع-صرصر-عاصفه	بادتند-بادگرد-گردباد	آندهي
अश्रुनेत्राम्बु रोदन अस्र अस्तु	Tear.	دمع-ضخ	اشک-سرشک	آنسو
अंकुश वलि संग, शृणि	Goad.	مقمع	کجک - انکو-چنگ - چنگک-کژک	آنکس
नयन चक्षु अम्बक नेत्र लोचन अक्षि ईक्षण दृग दृष्टि	Eye.	عين-ناظره-طرف-طحور بر بصر	چشم-ديده-بهور-توک	آنکهه
अंगन अजिर चत्वर प्रांगण	Courtyard.	صحن-ساحت-قاعه	پيشگاه	آنگن
पटीर	Sieve made of cloth.	منخل	پرويزن	آنگهي
आमरक्त आमातिसार	Dysentery, bloody flux, the griping of the guts.	زحير	كناك-پيچش	آنو
अमृता आमलक तिष्यफला-वयस्था	Myrobalan, phyllanthus, emblica.	آملج	آمله	آنوله
कन्दू स्वेदनी	Kiln (pron: kil).	كُورة الفخار-اتون	آوه-خمدان-داش-داشه كور-چار	آنوه
परिभ्रमी भ्रमणकारी	Vagabond, vagrant, wanderer.	سيار	آواره-كوچه گرد هرزه‌گرد	آواره
नादनिर्घोष शब्द स्वरध्वनि	Sound, voice, tone.	صدا-صوت-نوا-ندا-جرس لهجه	آواز-آدا	آواز
लोकवार्त्ता जनप्रवाद	Report, rumour.	شهرت-صيت	آوازه	آوازه
अहह दीर्घश्वास हाय	Alas ! sigh.	حيف-حسرت	آه-افسوس-دريغ	آه
आरव	Inkling.	حس-حشف-حيس وقس	شكوه-شلپوشپيو	آهٹ
शनैः शनैः मंदमंद	Gently, slowly, softly, step by step, by inches.	وقور-بالملايمت-على التدريج بالتفاريق	آهسته آهسته-نرم-نرم-رفته-رفته-بتدريج-بتفاريق	آهسته آهسته
दासी चेटी चेरी	Maid.	خادمه	كنيزک	آيا
कुरान का पद	A verse of the koran.	آيه	چمراس	آيت
आदर्श आरसी दर्पण मुकुर	Looking-glass, Mirror.	مرآت	آئنه-سجنجل-آبگينه	آئينه

الف مقصورہ अ

سنسکرت	انگریزي	عربي	فارسي	اُردو
अधुना, इदानीं, एतर्हि, संप्रति, सांप्रतं	Now.	الآن – الحال – بالفعل في الحال	اکنون-اینک-حالا-این زمان-این دم-این ساعت	اب
तालचञ्चुपक्षो	Swallow, martin, martlet.	خطاف – عوار – وطواط قبرة ابو المليح	پرستک-پرستوک – فرستوک-پیلوایه – چکاوک-فراستوک	ابابیل
प्राणकंठगत	Death's-door,	قريب الموت	جاں به لب-دم واپسین	اب قب
अव्यवस्थित, अस्तव्यस्त, अस्वस्थ	Confused, deranged, disordered, ruined.	ابتر – منتشر	پریشان – پراگنده	ابتر
अद्यापि, अद्यापर्यन्त	Still, yet, hitherto.	إلي الآن	هنوز – تاحال – اکنون	اب تک
उत्सादन, उद्वर्त्तन; गात्रानुलेपनी, विलेपन, वर्त्ती वर्णक	Cosmetic.	غازه	گلگونه – غنجار	اُبٹن
अभ्र, अभ्रक, गिरिजामल	Mica, talc.	ابرق – طلق	ابرک – ابرسون تلک-ستاره زمین	ابرک
आवरक	The outer fold of the double of a garment.	ظهارة	آبره	ابره
प्रच्छर्दिका, वमि, वमथु, वमनेच्छा	Nausea, retching.	غثيان – تهوع	بهم بر آمدن دل-دلش ر-مغش گرد	اُبکاي
कर विशेष	Cess.	ابواب	سوای – رقم سوای	ابواب
अभागी, मन्दभाग्य ,	Luckless, unfortunate, unlucky.	منحوس – مفلوک	بدبخت – بدنصیب شوربخت-کم بخت	ابهاگا
इदानीं, तत्काल, सद्य, सपदि	Immediately, instantly, just now.	الآن – هذه الساعة – بالفعل – في الحال	همین زمان – همیدون – حالي همین دم همین نفس – همین ساعت – سردست	ابهي
उपवस्त, उपवास, लङ्घन, उपोषण	Fast.	فاقه	لنگن	اُپاس
पंगु	Cripple.	شل	بے دست وپا – لنج	اپاهج
विचर्चिका विशेष	A kind of scab.	……	قسمے از خارشت	اپرس
उपरि करीष	Cakes of dried cow-dung.	خثي	پاچک-شتي – غوشاک	اُپلا
आत्मीय; निज, स्व	Own, self.	ذات – خاص	خود – خویش	اپنا
शिक्षक, गुरु	Guardian, tutor.	مودب-محافظ	اتالیق – ادب آموز	اتالیق
पृष्ठिथल	Lying flat on the back.	مستلقي	ستاں	اُتان
उत्तर, उदोची	North.	شمال	جانب قطب	اُتر
चतुर्थदिवस	The fourth-day.	قبل اليومين-بعد اليومين	پستر پریروز-پسترپس فردا	اترسون

द्वारकपाली, शिलीनाशा	Lintel.	ساکف	کرارا	أترنگ
उत्तरा उत्तरदिगस्थ	Northern, boreal, arctic.	شمالي	باشندہ شمال	أترها
उत्तरावायु	Norhern-wind, boreas.	شمال – مسع – تسع	بلا – بادشمال	أترهيا
अतिसार, सारण	Dysentery, diarrhœa.	اسهال	جریان شکم	اتسار
ऐक्यता, योग, सांत्व, साम	Union.	اتفاق	یکدلي	اتفاق
अकस्मात्, दैवगति, दैवयोग, संयोगात्	Accidentally, by chance, casually.	اتفاقاً	ناگاہ – قضارا	اتفاقا
एतत, एतानि, एतावत्	So many, so much.	کم–هذاالقدر–هذاالمقدار	این قدر	اتنا
आदित्यवार, रविवार	Sunday.	يوم الاحد	یکشنبه	اتوار
अतिविषा, विश्वाविषाँ, अरुणा-महौषध	Name of a medicine.	......	نام دوائے	اتیس
अँवारी अट्टालिका गृहशिखर तल्प चन्द्रशाला, शिरोगृह	Balcony.	طارم	بالا خانه	أتاري
अनुमान	Conjecture, guess.	قیاس – تخمین	اندازہ	اٹکل
पित्तपरणी, चरता, विच्छटी	Nettle-plant.	قریص – نبات لناز	انجرہ – گزنه	أتنگن
फल, प्रभाव, गुण, अंक, चिन्ह	Effect, mark, impression.	اثر	نشان	اثر
प्रतिज्ञा, नियम	Contract, lease, farm.	إجارہ – تعهد	قرارداد – قول و قرار	اجارہ
निर्जन	Depopulated, desert, desolate, ruin, waste, wilderness.	خراب – خرابه	ویران	أجاڑ
अनुमति, अनुज्ञा	Leave, permission, liberty.	إجازت	بار – پروانگي	إجازت
कर्म्मण्या, विधा, भृत्या, भृति, भर्म्म, वेतन, भरण्य, भरण, मूल्य, निर्वेश, पण	Wages.	أجرت – اجورہ – عمله	مُزد – مزدوري	أجرت
अजगर, पारिन्द्र, वाहसः, शयुः	Boa, constrictor, dragon.	تنين – ثعبان	اژدرها–اژدها–مار بزرگ بزغمان–برسان	اجگر
अर्जुन, अवदात, उज्ज्वल, गौर, धवल, पाण्डुर, वलक्ष, विशद, शुक्ल, शुचि, शुभ्र, सित, श्वेत	White.	ابيض – اقمر – لياح	سپید–سفید	أجلا
अजमोद, कारवी, दीप्य, मयूर शिखा, लोचन मस्तक, वल्ली	Parsley.	کرفس	کرفس	اجمودا
अपरिचित, अजान, अन्यजन, अनभिज्ञ, अन्यदेशी, परदेशी, विदेशी	Foreign, foreigner, strange, stranger, tramontane, unknown.	اجنب – اجنبي – غير	نامعلوم–بیگانه – ناآشنا ناشناس–بالائي	اجنبي
अजमोदा, उग्रगंधा	Carum, hyascimus niger-seeds.	نغن – طالب الخبز – بذرالبنج – شيكران	نانخواہ – زنیان – لغن – خوالن–انسا–اموس جوائي	اجوائن
		......	دیکهو أجرت	اجورہ
उद्योत, प्रकाश	Light, lustre.	ضو–ضیا–نور	روشني – فروغ	أجيالا

सन्धान, लवणित, शाक व्यंजन	Pickle, potargo, condiment.	مخلل-مصوص	اچار-آچار-پچار-ریچاله ریچار - ریچال	اچار
अकस्मात, दैवात्	Suddenly.	بغتة-دفعتة-مفاجات	ناگاه - ناگہان - یکایک - یک‌بیک یکبارگي	اچانک
कुंठित,जड,निर्बुद्धि,मन्थर,मन्दमति	Stupid.	مختلس-خباس-احمق	ناتراش - بردار - بدو	اُچکا
अंगरक्षण विशेष	Tunic.	قبا	چپکن	اچکن
		......	دیکھو تعجب	اچنبھا
चारु, प्रशस्त,सुष्ठ,सुन्दर, रुचिर, मंजु, मंजुल	Good, well, fine.	احسن - حسن - زین- جود - جمیل	خوب - خوش-نیک - نیکو - براه	اچھا
बालक पोषणयोग्य मृदु आहार	Food given to a woman after delivery.	خرسة	پت	اچھواني
उपकार	Favour, kindness, obligation.	احسان- منت	نیکي - نکوئي - هن	احسان
उपकारज्ञ, कृतज्ञ, कृतज्ञतादर्शक, चिरवाधित, कृतज्ञताप्रकाशक, धन्यवादी	Obliged, thankful.	ممنون-شاكر	احسان‌مند - شکرگذار	احسان‌مند
जड़, जड़मति, मतिमंद, मंद, मूढ़, मूर्ख, अज्ञ वैधेय, वालिश, यथाजात	Fool, foolish, silly, ninny. ninny-hammer, simpleton, stupid, dunce, blockhead.	ابله-احمق-جاهل	غت - خرکس-ریش‌گاو- بیوقوف - کون‌خر- گول-نادان - لک- تهي مغز-فغاک	احمق
समाचारपत्र	Newspaper.	اخبار	پرچه خبر	اخبار
अखट , अखोड, आखट, कन्दराल, कर्पराल	Walnut.	جوز-آخروط	چار مغز-گردگان	اخروٹ
कटाक्ष, हावभाव	Winningness.	دلال-غنج-غمزة-کرشمه- شکل	ادا-آن-ناز-عشوه	ادا
अन्तर्मना, दुर्मना, विमना	Sad.	ملول	افسرده دل	اُداس
सम्मान, शिष्टाचार	Respect.	ادب-تعظیم-تکریم	فرهنج	ادب
उदविडाल, उद्र,जलकूकर, नीरज	Beaver, otter.	قضاعة-کلب‌البحر	سگ‌لاب - سگ‌دریائي هزد - بیدستر - سگلابي -قوقي	اُدبلاو
आर्द्रक, शृंगवेर	Ginger.	زنجبیل‌رطب	ادرک	ادرک
बन्धन, खट्वाबन्धन	Braces for tightening the cords of a bed-frame.	......	بش فش	ادوائن
ऋण	Debt, loan.	قرض-دین-نسیئة-نسئة کالي	وام-دستگردان-پسادست پادست	اُدھار
अपूर्ण, असम्पूर्ण	Imperfect, deficient.	ناقص-قاصر	نانمام - ناکامل	ادھورا
शोधितचर्म्म	Perfumed leather.	ادم-جراب	انبان - دیم	ادھوڑي
मध्यावस्था	Middle-aged.	عوان-کهل	میانه‌سال	ادھیڑ
स्थल	Perch, seat.	موقع	اده - چکش	اڈا

अजनार्थचैतन्यकरण	Call, summons to prayer.	اذان	بانگ نماز – بانگ الله	اذان
		......	دیکهو تکلیف	اذیت
अभिप्राय, मनोर्थ, वांछा	Design, intention, purpose.	اراده-عزم – قصد – عمد منشاء – عزیمت	خواهش-پسیچ-آهنگ یازش	اراده
पंचतत्व	The four elements.	اربعه عناصر	آخشیجان – چارتار چارجوهر-چارمادر	اربعه عناصر
अर्जुन	Terminalia alata.	......	درختے	ارجن
माष	Legume, vetch.	مج-ماش-جلبان-زن	بغو سیاه	اُرد
खंडित अन्न	Coarsely-ground meal.	جشیشه-جریش	بلغور – دلیده – کبیره	ارداوا
		......	دیکهو فالج	اردهانگ
कृष्णलोहित, नीललोहित	Purple, crimson.	شهابي	ارغواني	ارغواني
गंधमार्जारसुगंध	Civet.	خلوق-غالیه-زباد زریره	پرگنه	ارگجا
अभिलाष, आकांक्षा, इच्छा, कामना, ललक, लालसा, स्पृहा	Cordial-desire, fondness.	اماني-امنیه-منا-منیه	ارمان – آرزو	ارمان
उरुबूक, एरंड, गन्धर्वहस्तक, चंचु, चित्रक, पंचांगुल, मंड, रुचक, वर्द्धमान, व्यडम्बक, व्याघ्रपुच्छ	Castor-tree, ricinine.	خروع	بیدانجیر – طمرا – کشو	ارنڈ
वन्यमहिष	A wild buffalo.	جاموس دشتي	گاومیش جنگلي	ارنه
शाक विशेष	A kind of arum, potato.	قلقاش	نام تره	اروئي
असरल	Oblique.	منحرف	اوریب – اریب – اورتو	اریب
आढकी, काची, तुवरिका, सृतालक, मृत्स्ना सुराष्ट्रज	A species of pulse.	درجم	شاخل – شاخول- دشمر	ارهر
पशुरोधनस्थान	Pen, pound.	محوط	دیل	ازار
स्तम्भ	Post, pillar, column.	عمود-عماد-ظهر	ستون – پازیر – ارچک	ازانا
अटरुष,वासिका,वैद्यमाता,सिंही	Adhatoda-vasica.	......	......	اڑوسه
ओंड्रपुष्प, गुडपुष्प, जवापुष्प	A kind of flower.	......	قسمے از گل	اُڑهول
अधोवस्त्र सूत्र,नीवी,कटिवस्त्रबंधन	The string of the trousers.	تک-تکه	ازاربند-بندنهبان-شلواربند	ازاربند
कंठस्थ, मुखाग्र, कँठाग्र	By heart, to memory, by rote.	حفظ	ازبر-برزبان – نوک زبان دهون – زبرم – ویر	ازبر
		......	دیکهو اجگر	اژدها
अष्टधातु	Mixed-metals.	فلزات	هفت جوش	ازدهات
द्रव्य, पदार्थ, सामग्री, वस्तु	Furniture, goods, property	اثاث البیت-قماش-لوازمه متاع-اثاثه	اسباب – کالا – رخت- ساز و سامان	اسباب
		......	دیکهو پ...د	اسپات
औषधालय, चिकित्साशाला, रोगशाला	Hospital.	دارالشفا	شفاخانه – هروانه	اسپتال
औषधी, विशेष	Seed of the fleawort plantago-ispaghula.	بزر قطونا	اسپغول-اسپرزه – بنگو- سپیوس-خزغول-سابوس	اسپغول
उपाध्याय, गुरु, विद्यागुरु	Teacher, tutor.	معلم-مدرس-استاد	أستاد – آخون – اخوند	أستاد

उपाध्याया, उपाध्यायी, बालोपदेशिनी	Tutoress, tutrix.	معلمه — مدرسه	أتون	أستاني
अन्तःपटल	Lining.	بطانه	آستر — استر	استر
क्षुर, क्षुरा	Razor, shaving-kinfe.	موسي — حلاق	استره — موتراش — پاكي	استرا
स्वागत, अभ्यागमन, संदर्शन	Welcome, visit.	استقبال	پيشوائي — پيشباز — پيشواز پذيره	استقبال
एवम्	Thus.	هكذا	اين چنين	اس طرح
अश्वगंध पुष्टि	Ashwara-gandha.	......	......	اسگند
अतएव, तदर्थं, तस्मार्थं, अतः	Therefore, hence.	لهذا	ازين سبب — بنابرين	اسلئے } اسواسطے
एषमः	This year.	هذه السنة	امسال	اسون
		......	ديكهو اتسار	اسہ'ل
एवम्	In this very manner.	هكذا	همچنين — بهمين طور همبرين نسق — همبرين نمط — همبرين نهج — همچنين	اسي طرح
सैन	Hint, insinuation, sign, suggestion, signal.	اشاره - ايماء - رمز - كناية - غمز	نمار — چشمک	اشاره
विज्ञापन, सूचनापत्र	Notification, signis, notice.	اشتهار — اعلان	اگهي نامه	اشتهار
स्वर्णकर्ष, निष्क, स्वर्णमुद्रा	Gold-mohar, gold-coin.	اشرفي - دينار احمر - مغربي طازجه	درست زر — دينار سرخ اقچه	اشرفي
स्वयं	Personally, radically.	بالذات — بنفسه	خود	اصالتاً
अश्वशाला	Stable, stall.	اصطبل — طويله	آخر — آخور	اصطبل
संकेत, वागरीति, वागधारा	Idiom, term, phrase, technical term.	اصطلاح	قرارداده - قايم كرده	اصطلاح
विज्ञापन	Information, intimation.	اطلاع — وقوف	آگهي	اطلاع
अति रुचिर दुकूल, अति शोभन दुकूल	Satin.	اطلس	تافته	اطلس
विश्वास, प्रतीति, प्रत्यय, विश्रंभ	Faith, belief.	اعتبار	باور	اعتبار
वृत्तान्त व्याख्या, वृत्तान्त विवरण	Statement, deposition.	اظهار — بيان	زبان بندي	اظهار
विश्रब्ध, विश्वास, निश्चय	Faith, confidence, belief.	اعتقاد — يقين — عقيده	باور — نمشته	اعتقاد
न्यूनता	Convalescence, recovery, relief.	افاقه	كمي	افاقه
अह, हा, पश्चात्ताप, खेद	Ah ! alas ! sorrow, pity, compunction.	حيف — حسرت — تغابن أف — هيهات — ويل	افسوس - دردا - واي - هاي - دريغ	افسوس
लोकवार्त्ता, लोकवाद, जनप्रवाद	Report, rumour.	افواه — شهرت	آوازه - پچپچه — زبانزد	افواه
अहिफेन, खसखसरस	Opium.	افيون — لبن الخشخاش	ترياک — مہ نل شہر خشخاش هبيوں	افيم
प्रताप, प्रभाव	Auspice, good-fortune.	اقبال — طالع	زور طالع - طالعمندے - زور اختر بلند اختري - بخت ياري	اقبال

स्वीकार, अंगीकार	Confession, acknowledgment.	اقبال – اقرار – قبول	رضامندي	اقبال اقرار
पण, प्रतिज्ञा	Contract, promise, treaty.	صر-اعتراف-اقرار-إل-عهد	پیمان – سامه	اقرار
नियमपत्र, प्रतिज्ञापत्र	Agreement,bond,contract.	معاهدة – وثيقة – وصر	اقرار نامه – عهدنامه	اقرار نامه
रेखागणित	Euclid.	اقليدس	علم هندسه و اشكال	اقليدس
देश, प्रदेश	Country, climate.	أقاليم	كشور – كشور	اقليم
आकाश, शून्य	Vacuum.	خلا	جي خالي	اكاس
कांटभरा, कुब्ज प्रसारिणी, भद्रवला, राजवला, सरणा	Creeper, Dodder.	افتيمون – توج – فرغند	درخت پيچان	اكاس بونر اكاس بيل
एक	Unit.	احاد	يک	إكائي
एकत्र	Together.	جمع	يكجا – فراهم	اكٹها
प्राय:, बहुधा, बारम्बार	Commonly, for the most part, frequently, generally, oft, often, usually.	اكثر – مرار	بارها – بيشتر – زيادهتر	اكثر
औषधि विशेष	Pellitory.	عاقرقرحا – عودالقرح	كركرهن.كژترخون.كاكره	اكركرها
आसन विशेष	The posture of sitting on the hams with the soles of the feet on the ground	قرفصا	چنگ پا	أكرو
अंगाकर्ष	Convulsion, spasm.	متشانج – تشنج	شجيده	اكڑا
साररस	Elixir.	اكسير	عرق عمده – آبحيات	اكسير
अद्वितीय पुत्र	The only.	تحاد	يكتا پسر	اكلوتا
			ديكهو رشوت	اكور
एकल,एकाकी,निर्मनुष्य,निष्केवल	Alone, lone, lonely, only, single, solitary.	جريدة-طاق-فرد-مجرد-منفرد – وحيد	تنها	اكيلا
मल्लभूमि, मल्लयुद्धस्थान	Arena, list.	مصرع	جرگ – كشتي گاه – دنگل	اكهاڑا
दामाञ्चन	Halter.	سكيل – طوال	تاتوره – چدار – چلوک	اگاڑي
लाला, ष्ठीविका	Spit.	بلاعة	آكال	اكال
पतद्ग्रह, प्रतिग्राह	A spittoon.	بزاق	آكالدان	اكالدان
देवदारु, वंशिका	Fir, aquillaria, a wood of aloes.	قطر-عودغرقي – مندل	اگر – داربوي	اگر
यदि, चेत्	If.	لو – إن	اگر – ار – چون	اگر
यद्यपि	Albeit, although, though.	وان – ولو	اگرچه	اگرچه
नोचेत्, नान्यतर	If not, otherwise.	إلا	اگرنه – ورنه	اگرنه
अगस्त्य, अगस्ति	The star canopus.	سهيل – فحل	اگست – يرک	اگست
प्रथम, पूर्वकालीन	Former.	سابق–سالف–متقدمين–اولين	پيشين–پيشينه–باستان	اگلا
अग्निवासी, आग्नेयगोधा, आग्नेयसरट	Salamander.	مندل	سمندر	اگن چڑيا
अग्रगमन	Guidance.	استقبال	پذيرةشدن–پيش قدمي پيشوائي	اگوائي
आंचिल, उपमांस	Wart, wen.	ثوقة – ثولول	گندمه – گوگه	اِلا

एला, चन्द्रवाला, निष्कुटो, पृथिव- का, बहुला	Cardamom (large).	قاقله كبار	هيل كلان	. الاچي بڑي
उपकुंचिका, कोरंगो, तुत्था, त्रि- पुटा, त्रुटि	Cardamom (small).	قاقله صغار	هيل خرد – شوشه‌ير – . خيربوا-بيل بوا-الاچي	اِلاچي چهوٹي
महाज्वालाग्नि	Bonfire.	موقدالنار	الاو	الاو
राम, ईश्वर, परमेश्वर, परमात्मा, भगवान, हरि, नारायण, ब्रह्म, परात्पर, विष्णु, कृष्ण, हृषीकेश केशव, माधव, स्वभू, गोविन्द, जनार्दन, उपेन्द्र, वासुदेव, पुरुषोत्तम, विश्वम्भर, विश्व- रूप, मुकुन्द, श्रीपति, सर्वज्ञ, सर्वज्ञाता, सर्वलक्षक	God, deity, almighty, su- preme being.	الله – باقي – جبار – حق – خالق – ارض وسما-خلاق ديان ذات بحت – رب العالمين-رحمن – رحيم – رقيب – ستار – سلام-شكور صبور – ظاهر – غفار – غفور – فتاح قادر – قدوس – قدير – قهار – كريم لاه – منان	اِل-ايزد-ايل-باري-پاذار پروردگار-تنگبار-تنگري جاتن-خدا-خداي- دادار – دادآفريد – داداو ين – دادده - دادفرماي – دادگر- دادگستر – داددر –. دار – دارا – داراي - داور – دريا-ديباديں ديبدين – ديبمهر – راستبود – راستخديو شاهنشاه – شيذير – شيذر – شيذير – عاملجان – كانبجان- كردكار – كردگاز – كرسطوس – كركر – كروكر-گرگر-گروگر- لرلر نقش بندحرادث هستي – يزدان – يكتا – يهان	الله
अवश्य, निःसन्देह	Certainly.	البتة	بےشک – كام ناكام	البته
अपष्टु, अपसव्य, पसव्य, प्रतिकूल विपरीत, विलोम,	Reversed.	مقلوب-معكوس-قلب- عكس – علي الرغم	بازگونه-برعكس-سرنگون سرازير – وازون – وازگونه – دگرگون	اُلٹا
दोष	Blame.	الزام	گناه	الزام
अतसी, उमा, क्षुमा	Linseed.	كتان	بزرگ – زغير	السي
निदान,	In short, in a word.	الغرض – القصه	حاصل مطلب – قصه - مختصر	الغرض
मुरली, वंशी, बाशुली, वेणु	Flageolet, pipe, sackbut.	شبابه – قصب	نائے – نے – توتک – لهجه نوا	الغوزا
उपाधि, पदवी	Appellation, title,	القاب – خطاب – نبز	باخنامه – بارنامه	القاب
निदान, लाघवेन, संक्षेपतः	In short, in a word.	القصة – المطلب – الغرض – المختصر الجمله – الحاصل	قصه مختصر – حاصل مطلب-قصه كوتاه حاصل كلام-خلاصه كلام	القصه
आलस्य	Idleness, laziness, sluggish- ness.	كسل – وصمه	سستي – كاهلي	الكس

न्यारा, भिन्न, विलग्न	Apart, asunder, separate, aloof.	متفرق — علي حدة	جدا	الگ
वस्त्र धेय	Clothes-line, clothes-suspender, clothes-horse.	معلق — شريط	آونگ — آوند — اوشنگ رجه — رزمه — رزه	الگني
अड़गड़ा टांड़	Almirrah, a chest of drawers, shelf, recess, book-case.	طاق — طبق — طبقه	......	الماري
		......	ديكهو القصه	المختصر
उलूक, पेचक, वायसाराति	An owl.	بوم — بومه — فياد — هامه	كوف — بوف — أوڭو چغد - چولک - كليک	الو
		......	ديكهو احمق	الو
अलोपांजन	A collyrium.	كحل الخفا	سرمه خفا	الوپ انجن
कुमार, किशोर	Young.	صغير سن	كم عمر - نوخيز - نوخاسته	الهڑ
नायक, आचार्य	Chief.	امام	سرگروه — پيشوا	امام
सुमेर	The head bead of rosary.	امام	گل تسبيح - مقري تسبيح موذن تسبيح	امام
		......	ديكهو هاوندسته	امام دسته
उपनिधि, न्यास	Deposit.	امانت — وديعت	سپردگي	امانت
कर्वूरः गंधमूली, पलाश, शटी, षडग्रंथिका	A kind of turmeric, mango ginger, zedoary.	دارهلد	دار چوبه	اماهلدي
गण, अनुगामी	Disciple, sect.	أمت	پيرو - گروه - پيروشان - پرشان - برفروشان - فرسلداچ	امت
विधि	Imperative mood.	امر	صيغه امر	امر
अमिय, अमृत, पियुष, सुधा	Ambrosia, elixir, nectar.	ماء الحيات — ماء البقا	آبحيات — آب بقا — آب زندگي	امرت
अमरलता	Dadder.	كشوث	برش	امرلتا
अमृत	Guava.	كمثري	امرود — بكل — اربو — امروت - كومر - مل	امروت
पीतन, कपीतन, आम्रातक	Hog-plum.	......	......	امڑه
वर्णविद्या	Orthography.	إملا	رسم خط	إملا
अतभेदक	Oxalis carniculata.	......	......	املبيد
आरगूवध, राजवृक्ष, सम्पाक, चतुरंगुल, आरेवत, व्याधिघात, कृतमाल, सुवर्णक	Cassia-fistularis, cassia-pulp.	خيار شنبر — قلوس	خيار چنبر	إملتاس
अम्लीका, चिंचा, तिन्तिडी	Tamarind.	تمر — جمارا — إجاص — حمر — صبار — صبار	انبله - تمر هندي - خجه خومر	إملي
गेंडकवर्ण	Marigoldcolour.		رنگ صدبرگ	اموا
आशा	Hope.	توقع — رجا — امل	اميد - چشم - چشمداشت سخت	أميد
आश्रित	Hopeful.	متوقع — راجي	اميدوار	أميدوار
धनवान, धनाढ्य, धनिक	Rich, wealthy, lord, nobleman.	امير — غني	زردار — مالدار — تونگر — دولتمند	امير
दारक, दाडिम	Pomegranate.	رمان — نار	انار	انار
		......	ديكهو تهيري	انهار

हरीतकी, अमृता	Myrabalan chebulic.	اهليلج كابلي	هليله كلاں	انبياهر
		......	ديكهو تجاري	انتريا
पुरीतत्, परितत्, अंत्रं, आंत्रं	Bowels,entrails,intestines, guts, tripe.	احشاء معا	روده – پرنداف	انتري
अपेक्षा, प्रतीक्षा	Expectation, waiting.	اِنتظار	پركر – جكر – برمو – چشم براه – پرمر	انتظار
	The space between two fingers.	قوت – شتره	كشادگي درميان دو انكشت	انتي
महीरुह विशेष	Polyganum, barbatum.	انجبار	گياهي است – انكبار	انجبار
अंजुल		حثي	......	انجل
अञ्जन, स्रोताञ्जनं, सौवीरं, यामुनं, कापोताञ्जनं	Collyrium, antimony.	كحل – اثمد	توتيا – سرمه	انجن
डुम्बर	Fig.	تين	انجير	انجير
ईसाविषयक इतिहास	Bible, gospel.	انجيل	كتاب عيسى – اكليون	انجيل
उच्चता, उत्तंगता, उन्नता	Height, elevation,loftiness.	برز – ارتفاع	بلندي	انچائي
अंचल	Border of the robe, fringe, lappet, hem.	ذيل	گوشه دامن	انچل
विशाला, इन्द्रवारुणी	Colocynth, coloquintida.	حنظل – علقم – اخطب عجاف	كبست – خربزه تلخ – شرنگ – خربزه روباه – خرزهره – هبيد – خربزه ابوجهل	ندراين كا پهل
इन्द्रयव, कलिंग, भद्रयव	Seed of nerium, seed of ash-tree.	لسان العصافير	زبان كنجشك	اندرجو
इन्द्रिय, करण, गो	Sense.	حس	درك – ستروسا	اندري
			ديكهو آج كل	اندنوں
त्रास, भय, शंका	Fear.	خوف	انديشه – دهشت	انديشه
अन्धः अदृक, गताक्ष	Blind.	اعمى – اكمه – ضرير – طميس مكفوف	نابينا – كور – جزديده – بےديده	اندها
अन्धकूप, जलहीनकूप	A dry well.	......	چاه نسيان – چاه خشك	اندها كواں
प्रचण्डवात	Hurricane, storm, tempest.	عاصف – هجوم – هوجاء	بادتند وغبارانگيز	اندهر
अन्याय, अनीति	Injustice.	غير واجب – ظلم	بےاِنصافي – بيدادي	اندهير
अन्धकार, तम, तिमिर, ध्वान्त	Dark, dusk, murk, murky.	ديجور ميلن – داج – ظلمت دجي – غسق	تار – تاريك – تيره	اندهيرا
अश्वनेत्राच्छादनी	A blind for a horse.	برقع الفرس	چشم بند	اندهيري
तमस्वती, तमिस्रा	Dark night.	يلدا – داج – ديجور	شب ديجور – شب تار	اندهيري رات
अण्ड कोषो पेषी	Egg.	بيض – بيضه	خايه مرغ – تخم مرغ – خاگ	انڈا
मत्स्य अंड	Roe.	بيضة السمك	تخم ماهي	انڈا مچهلي كا
अण्डकोष, मुष्क, वृषण	Testicle.	خصية – فوطه	كند – خايه قور	انڈوا
नय, न्याय	Justice.	انصاف – عدل – نصفت	داد	انصاف
दान, पारितोषिक, प्रदान	Largess, prize, reward.	انعام – جائزه	بخشش	انعام

अस्वीकार	Denial, negation, refusal, rejection.	ابا-اعراض-انحراف-إنكار	ناقبول-نامنظور-ناپسند	انکار
अन्नविशेष	Vetch.		نام غله	انکري
वृक्ष विशेष	Name of a tree.	......	نام درختي	انکول
फरिंग, पतंग	Grasshopper.	......	......	انکھ پھوڑا
अंकुर, कोरक, प्ररोह	A sprout.	بارض	روئیدگي	انکھوا
अंगार	A fire brand, embers.	جمرة – قبس	آتش پاره – اخگر	انگارا
अङ्ग रक्षण	Vest, vesture, frock.	قبا – يلمق	چپکن	انگرکھه
जृम्भ	Yawning, yawn.	مطواة – تمطي	خمیازه-باسک-وباسک	انگڑائي
अंगुल्यग्रत्राण	A thimble, a ring.	[illegible]	[illegible]	انگشتانا
पादांगुल	Toe.	اصبع الرجل	انگشت پا	انگلي پيرکي
अंगुल्य, करशाखा	Finger.	اصبع – انملة	انگشت	" هاتهه کي
कनिष्ठिका	The little-finger.	خنصر	انگشت خرد – کهين – کلک – [illegible]	" چهوٹي يا چهنگلي
अनामिका	The ring-finger.	بنصر	انگشت [illegible]	" [illegible] يا [illegible]
मध्यमा	The middle-finger.	وسطى	انگشت ميانه [illegible]	" [illegible] يا [illegible]
तर्जनी, प्रदेशिनी	The fore-finger.	سبابة – [illegible] – مسبحة	انگشت شهادت-انگشت [illegible]	" [illegible] کلمه کي
अंगुष्ठ, वृद्धांगुली	Thumb, pollex.	ابهام	نر انگشت	انگوٹها
अंगुलीयक, ऊर्मिका, मुद्रिका	A ring.	خاتم	انگشتري	انگوٹهي
हस्तमार्जनी, वदनमार्जनी, गात्रमार्जनी,	Towel, handkerchief, napkin.	منشفة	رومال – دست مال	انگوچها
द्राक्ष	Grape.	عنب – كرم	انگور – [illegible]	انگور
द्राक्षवृक्ष, द्राक्षलता	Grape-tree, Vine.	كرم – [illegible]	تاک – رز	انگور کا درخت
		......	[illegible]	انگه
कूर्पासक, कंचुक, चोली, चोल	Bodice, stays, stomacher.	[illegible]	[illegible] – [illegible] [illegible] سينه بند [illegible] – [illegible]	انگيا
अग्निधानिका, अंगार शकटी, हसन्ती, हसनी	Hearth, grate, stove.	كانون – مجمر – منقل	آتش دان – [illegible]	انگيٹهي
अनमोल, अमूल्य	Invaluable, priceless, inestimable.	[illegible]	بےبها	انمول
अननस, अननास	Pine-apple, ananas.	......	نام ثمر	اننّاس
अनन्तमूल	Hemidesmus-root.	......	نام دوا	اننت مول
पादांगुष्ठभूषण	A ring furnished with little balls, worn on the great toes.	......	زيور انگشت پائے	انوٹ
[illegible]	Rare, Uncommon, wonderful.	[illegible]	[illegible]	انوٹها-انوکها

शक्त्यग्रान्तु	Point of a lance, mucro.	رمح — سنان	نوک نیزه و تیر	اني
. . .		......	دیکهو بدمعاش	اوباش
उपरि, पर	On, upon, up, over, above.	علی — فوق	بر — بالا — زبر-فراز-فرا	اوپر
अवतार, शरीरधारण	Incarnation.	تجسم	جسم گیري	اوتار
		......	دیکهو آڑ	اوٹ
तूलमथनयंत्र	An instrument for separating the cotton seeds.	محلاج	چوب کبن — لوهنین — زلیفن	اوٹني
पश्वादि, अन्तरजठर	Gut, stomach.	کرش — قبه	شکنبه-جبجبه-چارخانه هزارخانه — دره	اوجهه
		......	دیکهو گیلا	اودا
नीललोहित, कृष्णलोहित	Purple.	ارغواني — شهابي	سرخ نیل امیز	اودا
सुगंधित पौधाविशेष	Myrtle.	آس	مورد	اودهره
अरु, च	And.	واو عطف	و	اوُر
आशा, दिशा	Side.	جانب — طرف	سوی	اَور
उपरना	Cymar, scarf.	خمار — معجر — مقنعه نصیف — ریطه	باشامه-دامني — سرانداز سرپوش — سرپوشه گواشمه	اوڑهني
करण	Tool, Instrument.	آدات — آلات	دست افراز-افراز — اوراز	اوزار
ओस, तुषार, रजनी जल	Dew.	طل — صقیع	شبنم — پشک — افشک	اوس
गृहचूडा	Shed, outhouse.	صفه	سائبان — پیش گاه	اوسارا
अनूषर, ऊषर, क्षारस्थल	Barren (land).	هلدون	شور — خاک مرده	اُوسر
रसाल, इक्षु	Sugar-cane.	قصب السکر-قصب الجیب	نیشکر — نال — نالي	اوکهه
उदूखल, उलूखल, कांडनो, कंडार पंचसूनो	Mortar.	مهراس — هاون	جواز — جوغن — کابیله	اوکهلي
करक. करका, वर्षोपल, हिमउपल	Hail.	برد — جلید — عضله — غراب — حبفرت	تگرک — ژاله — سنگچه یخچه — شهنگانه	اولا
सन्तान, वंश	Issue, offspring.	آل -نسل — عیال-ذریه اولاد — احفاد	نژاد — تبار	اولاد
गृहछांची	Eaves.	......	جلهل	اولتي
रोम, ऊर्ण	Wool, Fur.	صوف — وبر	پشم	اون
उष्ट्र, क्रमेलक, मय, महांग	Camel.	ایل — بعیر — جمل — بختي-ذري-افیل	شتر — هیون — سار	اونٹ
करभ	The young of a camel.	فصیل-افین-سقب-صجل خله-ربع-ابن اللبون	بچه شتر-بوته(وامجهول) بیسراک	اونٹ کابچه
कंटकारिका	Thistle.	اشترغار — شوکت البعیر	اشتر خار	اونٹ کٹاره
जन्तु विशेष	Camelopard, giraffe.	زرافه	اشتر گاؤ — گاؤ پلنگ	اونٹ گاؤ
उष्ट्री	Female-camel.	ناقه-جمازه — سبعه-سموه	ماده شتر	اونٹني
उष्ट्रपालक, उष्ट्रसेवक	A camel-driver.	حادي	اشتربان — ساربان	اونٹ وان
उच्च, उतंग, उन्नत, तुंग	Elevated, exalted, high, lofty.	مرتفع — سامح — عالي	بلند	اونچا

अस्वीकार	Denial, negation, refusal, rejection.	ابا-اعراض-انحراف-إنكار	ناقبول-نامنظور-ناپسند	انکار
अन्नविशेष	Vetch.		نام غله	انکري
वृक्ष विशेष	Name of a tree.	......	نام درختي	انکول
फरिंग, पतंग	Grasshopper.	......	......	انکهه پهوڑا
अंकुर, कोरक, प्ररोह	A sprout.	بارض	روئيدگي	انکهوا
अंगार	A fire brand, embers.	جمرة – قبس	آتش پارة – اخگر	انگارا
अङ्ग रक्षण	Vest, vesture, frock.	قبا – يلمق	چپکن	انگرکهه
जृम्भ	Yawning, yawn.	مطواة – تمطي	خميازة-باسک-وباسک	انگڑائي
अंगुल्यग्रत्राण	A thimble, a ring.	ختيعه	مشت – زهگير	انگشتانا
पादांगुल	Toe.	اصبع الرجل	انگشت پا	انگلي پيرکي
अंगुल्य, करशाखा	Finger.	اصبع – انمله	انگشت	" هاتهه کي
कनिष्ठिका	The little-finger.	خنصر	انگشت خرد – کابلیج – کلک-کالوچ-کليک	" چهوٹي يا چهنگلي
अनामिका	The ring-finger.	بنصر	انگشت دوم	" دوسري يا منگلي
मध्यमा	The middle-finger.	وسطي	انگشت ميانه انگشتک	" تيسري يا بچلي
तर्जनो, प्रदेशिनी	The fore-finger.	سبابه – برثن – مسبحه	انگشت شهادت-انگشت شک	" چوتهي کلمه کي
अंगुष्ठ, वृद्धांगुली	Thumb, pollex.	ابهام	نر انگشت	انگوٹها
अंगुलीयक, ऊर्मिका, मुद्रिका	A ring.	خاتم	انگشتري	انگوٹهي
हस्तमार्जनी, वदनमार्जनी, गात्रमार्जनी,	Towel, handkerchief, napkin.	منشفه	رومال – دست مال	انگوچها
द्राक्ष	Grape.	عنب – کرم	انگور – ترمک	انگور
द्राक्षवृक्ष, द्राक्षलता	Grape-tree, Vine.	کرم – حبله	تاک – رز	انگور کا درخت
		......	ديکهو انگرکهه	انگه
कूर्पासक, कंचुक, चोली, चोल	Bodice, stays, stomacher.	لبيبه	شاماکچه – ساماخچه-بازرنگ-سينه بند ساماکي – برنبد	انگيا
अगारधानिका, अंगार शकटी, हसन्ती, हसनी	Hearth, grate, stove.	کانون – مجمر – منقل	آتش دان-لخ-انگشتدان	انگيٹهي
अनमोल, अमूल्य	Invaluable, priceless, inestimable.	لاقيمت	بےبها	انمول
अननस. अननास	Pine-apple, ananas.	......	نام ثمر	انناس
अनन्तमूल	Hemidesmus-root.	......	نام دوا	اننت مول
पदांगुष्ठभूषण	A ring furnished with little balls, worn on the great toes.	......	زيور انگشت نرپاے	انوٹ
अनूप, अपूर्व, परमोत्कृष्ट	Rare, Uncommon, wonderful.	نادر-عجيب-عمدة-تحفه	خوب تر	انوتها انوکها

अकल्यग्रान्सु	Point of a lance, mucro.	رمح — سنان	نوک نیزہ و تیر	اني
		......	دیکھو بدمعاش	اوباش
उपरि, पर	On, upon, up, over, above.	علی — فوق	بر — بالا — زبر-فراز-فرا	اوپر
अवतार, शरीरधारण	Incarnation.	تجسم	جسم گیري	اوتار
		......	دیکھو آڑ	اوٹ
तूलमथनयंत्र	An instrument for separating the cotton seeds.	محلاج	چوب کبن — لوهنین — زلیفن	اوٹني
पश्वादि, अन्तरजठर	Gut, stomach.	کرش — قبه	شکنبه-جبجبه-چارخانه هزارخانه — دره	اوجهه
		......	دیکھو گیلا	اودا
नीललोहित, कृष्णलोहित	Purple.	ارغواني — شهابي	سرخ نیل امیز	اودا
सुगंधित पौधाविशेष	Myrtle.	آس	مورد	اونهره
अरु, च	And.	واو عطف	و	اور
आशा, दिशा	Side.	جانب — طرف	سوی	اور
उपरना	Cymar, scarf.	خمار — معجر — مقنعه نصیف — ریطه	باشامه-دامني — سرانداز سرپوش — سرپوشه گواشمه	اوڑهني
करण	Tool, Instrument.	آدات — آلات	دست افراز-افراز — اوراز	اوزار
ओस, तुषार, रजनी जल	Dew.	طل — صقیع	شبنم — پشک — افشک	اوس
गृहचूड़ा	Shed, outhouse.	صفه	سائبان — پیش گاه	اوسارا
अनूषर, ऊषर, क्षारस्थल	Barren (land).	هلدون	شور — خاک مرده	اوسر
रसाल, इक्षु	Sugar-cane.	قصب السکر-قصب الجیب	نیشکر — نال — نالي	اوکهه
उदूखल, उलूखल, कंडनी, कंडार पंचसूनी	Mortar.	مهراس — هاون	جواز — جوغن — کابیله	اوکهلي
कारक. कारका, वर्षोपल, हिमउपल	Hail.	برد — جلید — عضله — غراب — حبقرت	تگرگ — زاله — سنگچه یخچه — شهنگانه	اولا
सन्तान, वंश	Issue, offspring.	آل-نسل — عیال-ذریه اولاد — احفاد	نژاد — تبار	اولاد
गृहछांची	Eaves.	......	جلهل	اولتي
रोम, ऊर्ण	Wool, Fur.	صوف — وبر	پشم	اون
उष्ट्र, क्रमेलक, मय, महांग	Camel.	ابل — بعیر — جمل — بختي-ذري-افیل	شتر — هیون — سار	اونٹ
करभ	The young of a camel.	فصیل-افین-سقب-صحل خله-ربع-ابن اللبون	بچه شتر-بوته (واومجهول) بیسراک	اونٹ کابچه
कंटकारिका	Thistle.	اشترغار — شوکت البعیر	اشتر خار	اونٹ کٹارہ
जन्तु विशेष	Camelopard, giraffe.	زرافه	اشتر گاؤ — گاؤ پلنگ	اونٹ گاؤ
उष्ट्री	Female-camel.	ناقه-جمازه — سبعه-سموه	ماده شتر	اونٹني
उष्ट्रपालक, उष्ट्रसेवक	A camel-driver.	حادي	اشتربان — ساربان	اونٹوان
उच्च, उतंग, उन्नत, तुंग	Elevated, exalted, high, lofty.	مرتفع — سامع — عالي	بلند	اونچا

प्रतिलोम, विपरीत, विलोम, श्रवाग्रं श्रवनतं श्रानतं	Inverted, overturned.	معکوس-مقلوب-مکفوع	بازگونه – وازون	اوندها
श्रौषधी विशेष	Juniper, sabine-tree.	ابهل – ثمرة العرعر	تخم دهل – اورس	اوهير
लेपन	Starch.	......	آش – پرتر – اهار	اهار
		......	ديكهو نهائي	اهرن
जलाप्लावन	Flood, cataclysm, deluge, inundation.	سيل-مد – طم – تموج تعاف	سيلاب – جوش دريا – نوجبه -فر – لاخيز	اهلا
गोपाल, गोप, गोसख्य, गोधुक, ग्वाल, गुर्जर, वल्लव, श्राभीर	A cow-herd, a milkman.	لبان – بقار	گاوبان	اهير
ऊ, ए, हे, भो, अयि	O !	ايا – هيا – يا	اے	اے
केषर, केसर	Mane.	عرف	فش – يال	ايال
पारस देश	Persia.	فارس	ايران – پارس	ايران
पार्ष्णि	Heel.	عقب	پاشنه	ايڑي
एतादृश	So, such.	هكذا – كيت – وذيت	چنيں-اين چنين-ايدون	ايسا
एवमस्तु, तथास्तु	So be it.	آمين	چنين باد	ايساهي هو
		......	ديكهو اوكهه	ايكهه
राजदूत	Ambassadar, envoy.	سفير	پيک	ايلچي
कन्या, कुमारी, तरणि सहा	Aloes.	صبر سقوطرے – طبرزد	شبيار – تبرزد	ايلوا
निश्चय, नियति, धर्म्म, विश्वास सत्यता	Belief, faith.	ايمان – اعتقاد – عقيدة ديانت	راستي	ايمان
इष्टका	Brick.	لبن – آجر-طوب-طابوخ	خشت – آگور	اينٹ
		......	ديكهو بهينگا	اينچا تانا
इन्धन, इध्म, एध, समित्	Fuel.	حطب – وقود – حروق	هيمه – هيزم	ايندهن
सिन्दुर, सिन्दूरिका, हिंगुल, दरद	Cinnabar, vermilion.	شنجرف-شقرة – زنجفر	شنگرف – زنجرف	اينگر

ब ب

श्रध्याय, काण्ड, प्रकरण, सर्ग, स्कन्ध	Canto, chapter.	باب	......	باب
श्रौषधि विशेष	Anthemis-nobilis, comomile.	بابونج – تفاح الارض – أقحوان	بابونه – قراس	بابونه
श्रमोघा, तण्डुल, वायुविडंग, वेल्ल	Embelia-rice.	برنج كابلي	برنگ كابلي	بابهرنگ
पिता जनक श्रावुक तात जनयिता	Father, parent, sire.	اب – والد	پدر – باب – بابا	باپ
वोक्य वोर्चा	Speech, word.	قول – كلام – منطق	سخن – گفتگو – گفتار	بات
वण्टक	Weight.	صنجته الميزان	سنگ ترازو – سنجه	باٹ
वाद्य वादित्र	A musical instrument.	مزمار	ساز – ارغنون	باجا
अन्नविशेष	Millet, maize.	جاورس – ذرة	گاورس – گال	باجرا
	The environs of the mouth.	سامغ – شدق	كنج دهان	باچه
दम्य, दोग्ध, वत्स, तर्णक	Calf.	عجل – فرقد – فرير	گوساله	باچها
वत्सा	Calf, heifer.	عجله	گوساله – بچه مادة گاو	باچهي
वातवैरी	Almond.	لوز	بادام – دومغز	بادام

औषधीविशेष	A kind of white thorn or thistle.	شوكتهالبيضا	بادآورد — كوالف	باد آورد
दृष्टि, धाराह्वी, विश्व कृष्णनप्रिया, वदरा	Balm, melissa.	بادرنجبويه — ترنجان — بقلهالترجيه	باد رنگ بويه — بالنگو ترنگان	بادرنجبويه
वितान दंडाधेय	A little round piece of wood put upon a spindle to give it a circular motion, a whirl.	كربه	بادريسه — شذود — كماچ چاناغ — بادبره — سيندوز — كليچه — چناب	بادريسه
महीप, महीपति, भूप, भूपति, भूपाल, नृप, नृपति, नरेश, नरेन्द्र, महिपाल, जनेश, राजा, नराधिपति, अधिराज, अधिपति, अधीश, महीश	King, monarch, sovereign.	سلطان — ملک — خاقان	بادشاه — شاه — شهريار — خسرو — قهرمان — تاجدار — فرمانروا — خاقان — تاجور — خديو — خدايگان	پادشاه
		......	ديکهو راج	بادشاهت
वारिद, जलद, घन, वलाहक, मेघ, जीमूत, अम्बुभृत्, जलधर, अभ्र, वारिवाह, स्तनयित्नु, धाराधर, तडित्वान्, वारिधर, मुदिर, जलमुक्, धूमयोनि	Cloud.	سحاب — غمام — غين — رباب — عارض — داجن — غيم	ابر — ميغ — توان	بادل
पानपात्र	A large cup.	عس	كاسه كلاں	باديا
आवृत्त	Often, times.	مرة	بار — ره	بار
वृष्टवेष्टन, उत्तरीय	Surtout (Ser-to pronounced).	لباده — ممطره	باراني	باراني
वारम्वार, मुहुर्मुहुर्, पुनः पुनः	Again & again, over & over, repeatedly.	مرة بعد أخرى	باربار — چندبار — چندگاه	بار بار
औषधी विशेष	Plantain.	لسانالحمل — اذانالجدي	بارتنگ — زبانبره — خرخوس خرگوشک — خوبکلا	بار تنگ
वर्षा	Rain.	دابل	بارش	بارش
आग्नेयचूर्ण, शीघ्रदाह्यचूर्ण, अग्निचूर्ण	Gunpowder.	نفت	باروت	بارود
			ديکهو اکثر	بارها
पृषत	Elk, hart, stag, hind. ماده — نر	إيل — وعل	گوزن — گاو کوهي — نخچير	بارهسنگا
समय वार	Turn.	نوبت — دفعه — كرت	باري هنگام	باري
वाटिका, उद्यान, आराम, उपवन	Garden.	حديقه — روضه	گلستان — باغ — گلزار — بوستان شاخسار — چمن زار	باري
उल्काधारी उल्कावाही	Torch-bearer, torcher, torch-maker.	حاملالمشعل	مشعلچي	باري
सूक्ष्म, कृश, दभ्र, लव, लेश, कण	Delicate, fine, minute, thin.	رقيق — دقيق	باريک — تنگ	باريک
		......	ديکهو اهلا	بازهه
कंटकावरण, बाट	Hedge.	وشيع	پرچين — خاربند — خاربست — خارچين	بازهه

शाणकार	Whetter.	شحذان — سنان	فسان کش	بازهیا
सचान, शशादन, पत्नी, श्येन, कुविहंग, खंगान्तक	Falcon, hawk, tersel, tiercel.	بازي	باز	باز
श्येनशावक	A young hawk.	غطریق	بچهٔ باز	باز کا بچه
आपण, क्रयविक्रयस्थान, निषद्या, वणिकपथ, पण्यशाला, हट्ट	Market, mart, bazaar, debouche.	سوق	بازار — واجار	بازار
दोः, प्रवेष्ट, बाहु, भुज	Arm.	عضد	بازو	بازو
शूच, द्वारस्तम्भ	Door-arm, door-jamb	عضادہ	بازوي در — اِلني	بازو
पक्ष	Wing.	جناح	بازوي مرغ — بال	بازو
अंगद, केयूर, भुजबंध, पिंजल	Armlet.	دملج — دملوج — معضد معضاد	بازو بند	بازو بند
पण, होड़, ग्लह	Wager.	شرط	بازي	بازي
ऐन्द्रजालिक, कुहक, नट प्रतिहारक, मायावी	Tumbler, juggler.	مشعبذ — مشعوذ	بازیگر — شعبده باز — حقه باز	بازیگر
वास, गंध	Smell, scent, odour.	نشق	بو	باس
कल्याहार पर्युषित	Stale.	بائیت	شبینه	باسي
देशवासी, देशीयजन, देशजन, देशोद्भव	Native.	متوطن	باشنده	باشنده
उद्यान, वाटिका	Orchard, garden.	ریاض — روضه — حدیقه	باغ - گلزار - گلستان - گلشن - بوستان — بستان	باغ
वाटिकासेवक, उद्यानपाल	Florist, gardener.	ناطور — ناظور	باغبان — چمن بند — کدیور — نخل بند گلچین — میر آب	باغبان
राजद्रोही, राजोपद्रवी, राजविरोधी	Mutineer, rebel, revolter.	باغي — منحرف	برگشته - نافرمان - سرکش	باغي
अवशेष, शेष	Remainder, balance.	باقي — بقیه	......	باقي
शाकविशेष	Bean.	باقلا - فول - جرجر - ترمس	......	باکلا
लागाम	Rein, bridle.	عنان — زمام	دوال لگام	باگ
रश्मि	A halter, rein.	مقود	پالهنگ — افسار - چنبور جلوبز — کوتل کش	باگ ڈور
द्वीपी, व्याघ्र, शार्दूल	Tiger.	ضیغم - غضنفر - حارث - عفرناة هرماس — هیصم — حیدر - عباس - هزبر - ابو الشبان - ابو حارث ابو فراس	شیر	باگهه
व्याघ्रशावक	Whelp.	شبل — حفص	بچه شیر	باگهه کا بچه
व्याघ्री	Tigress.	اسدہ — لبوة	ماده شیر	باگهني
धान्यशीर्षक, शस्यमंजरी, कनिश	Ear.	سنبله	خوشه — شنگله	بال

कच, कुन्तल, केश, चिकुर, वाल, रोम, शिरोरुह	Hair.	شعر	مو — مل — ميو	بال
कुण्डल	Ear-ring, pendant.	قرط — سنف — حلقه	گوشواره	بالا
तूलिका	Coverlet.	لحاف — دواج	شاديچه-بالاپوش-زبرپوش	بالا پوش
अंवारी	Balcony, mirador, upper-story.	قصر — طارم	آور — بالا خانه — بام — كشك	بالا خانه
सार शारी दुग्धसार दधिसार	Cream, curd-film, milk-film.	ودايه — خرشاء	سرشير-سرخغرات-شمه-شمر-چربه-بالائي — قيماق — چربك	بالائي
जटामांसी, जटिला, तपस्विनी, मिसी, लोमशा, गोलोमी, भूतकेश	Spikenard, valerian.	سنبل الطيب	آلك — آله	بالچهر
किष्कु, वितस्ति	Span.	وجب — شبر	كدست-بدست-بالشت	بالشت
अखण्ड, प्रत्येक भाग, समस्त, सम्पूर्ण, सर्व्व	All, the whole, through and through.	كل — جميع — جملة — طر — رمة	همه-سراسر-شكاله -فرا	بالكل
यष्टि, वाराही	Balm.	بادرنجويه	بالنگو	بالنگو
वालुका, सिकता	Sand.	رمل	ريگ	بالو
सिन्दूर, सिन्दूरवृक्ष	Oak.	بلوط	بالوط	بالوط
कुण्डल	Ear-ring.	قرط	آويزه گوش	بالي
शाङ्गी	Eel.	انقليس-جري-جريش	مارماهي	بام
गृहगोधिकाविशेष	A kind of lizard.	حزدون	قسمي ازچاپاسه	بامهني
वर्ण	Woof.	لحمه	پود	بانا
और्णवस्त्रविशेष	Long-cloth, broad-cloth woolen cloth.	جوخ — لفدره	سقرلات-سقلات — جامه نخجواني	بانات
विल	Snake-hole.	حجر	سوراخ مار	بانبي
वन्ध्या, वशा	Barren, childless woman.	عقيم — عاقر	سترون — ستاغ — بسته رحم — نازاد	بانجهه
आधार, वंध	Dyke, embankment, mole, dam.	برع — سكر	بند آب — بند	باندهه
वण्ड	Mutilated, babtailed, wanting the tail, tailless.	ابتر — بتراء	بكنگ-دم بريده — كلته	باندا
तृणध्वज, त्वक्सार, शतपर्व्वा, तेजन, वेणु, वंश, कर्मार, त्वचिसार, मस्कर, यवफल	Bamboo.	قصب — قصبه	نے	بانس
नासावंश	Bridge (of the nose.)	قصبته الانف — غرينين — وتر الانف	نے بيني — ديوارك بيني	بانسا
मुरली, वंशी, वेणु	Fife, flute, reed.	قصب-شبابه-صور-مزمار ابوالشهي-ابوصخت	نے — نهنه—نيچه — نايے	بانسري
वङ्क	A beau, fop.	......	وضعدار	بانكا
		......	ديكهو نمونه	بانكي
यद्यपि, तथापि	Despite, inspite of, nevertheless, notwithstanding.	معهذا — وان	باوجود — باوصف	باوجود

सूपकार, वल्लव, आरालिक, आन्धसिक. सूद, औदनिक गुण, पाककर्त्ता, कन्दु	Cook.	طباخ — طاهي — مطبخ قدار	باورچي — بکاول — خوالگر خوالیگر — چاشني گر طعام پز — خوان سالار رکاب دار	باورچي
रसवती, पाकस्थान, महानस, पाकशाला, सूदशाला, रंधनागार	Kitchen	مطبخ	باورچیخانه	باورچیخانه
उन्मद. उन्मदिष्णु. उन्मादशील, उन्मादवान, उन्मत्त, चित्तविभ्रम, वातवश, वातुल	Lunatic, mad, maniac, raving, frantic, insane.	مجنون — مالیخولیه — مخبط — خبطي	دیوانه — سودائي — مالیخولیا کالیوه — خشک مغز	باولا
दीर्घिका. पूर्त्त, वापी	A small pond.	غدیر صغیر	آبگیر خرد — واي	باولي
वाह्य, वहिः	Out.	خارج — ظاهر	بیرون	باهر
वाम, सव्य	Left.	یسار — شمال — میسره	چپ	بایان
विक्रयी, विक्रेता	Seller.	بایع	بیع کننده — فروشنده — فروختار	بایع
		......	دیکهو ریع	بائي
वर्वुर, शक्तुफला, शमी, शिवा	Acacia.	سمر — سمره — أم غیلان	مغیلان	ببول
		......	دیکهو بلا	ببولا
वाष्प	Steam, vapour.	بخور	کهتاب	بپهارا
मूर्त्ति	Idol, Image.	صنم — نصب — وثن — زون	بت — ژون — فغ — نگار	بت
		......	دیکهو باشت	بتا
मिष्टान्नविशेष	A kind of sweetmeat.	كعب الغزال	بتاشه	بتاشا
		......	دیکهو بلا	بتاشا
मूर्त्तिपूजक	Pagan, idolator, idolatrous.	وثني	بت پرست — شمن	بت پرست
देवमन्दिर, देवालय	Temple.	صومعه — بیت الصنم — هیکل	دیر — بتکده — کنشت — بت خانه — صنم کده مشکوي — فرخار	بت خانه
उपमागस	Fungus, wen.	......	......	بتوڑي
तैलमाली, तैलिनी, दशा, पिंजूल वर्त्ति.	Wick.	فلیته — ذباله	پتیله — پتیل	بتي
पांशुपत्र, वाम, वास्तूक	Spinage, spinach.	سرمق — قطف	سرمک — اسفاناج رومي	بتهوا
त्रिवली लोट	Wrinkle on the belly.	عكنه	نورد شکم	بٹ
		......	دیکهو بات	بٹ کهرا
पाकपात्र, स्थाली, पिठरी कुण्डी उखा	Kettle.	کفت	دیگچه	بٹلا بٹلوهي بٹلوي بٹلي
परिपंथि, पारिपंथिक	Highwayman, robber.	قطاع الطريق — لص — حرامي	راهزن — مشتنگ — ملنگل ملنگ	بٹمار
			دیکهو تیلي	بٹو
वर्त्तक, वर्त्तिका, लावक	Quail.	سلوئي — سماني — تدرج	بودنه — کرک — تذرو — درتیهو — کرجفو	بٹیر

यथोचित, योग्य	Becoming, fit, proper, right, suitable.	مناسب – موافق-جائز	بجا – درست – زیبا	بجا
वाद्यन्त्री	A player on musical instrument.	زمار – زامر	سازندہ – نوازندہ	بجانیوالا
		......	دیکھو بازوبند	بجایٹھہ
मोरपंखी कुतूहलनौका क्रीडा-नौका	Barge.	سفينة التفرج	کشتي سیر و تماشا	بجرا
तडित, दामिनि, चपला, चंचला चणप्रभा, विद्युत्, चटुल, छटाभा	Lightning.	برق – بارقہ – صاعقہ	درخش – ارتجک	بجلي
		......	دیکھو بالا	بجلي
प्रतिरूप, तथात्व	Exactly.	بجنسہ – بعینہ	ھوبھو – کت ومت	بجنسہٗ
तरक्षु, मृगादन	Badger.	......	......	بجو
केसरीफल	Lemon.	اترج	ترنج	بجورہ
प्रियक, पीतसारक, सर्जक, असम, वंधूकपुष्प, जीवक		......	......	بجےسار
वचा, अग्रगंधा, गोलोमी, शतपर्विका	Gallingale, orris.	وج	اگرترکی – ویرج	بچ
पृथुक, शिशु, शावक, बालक, पोत अर्भक, पाक, डिम्भ	Babe, baby, child, infant.	طفل – رضیع	بچہ– شیر خوار–یارک	بچہ
गर्भासय, गर्भकोष, जठर	Matrix, womb, venter.	رحم – مشیمہ	بچہدان-زہدان – یارک بوکان – پرکام- بون	بچہدان
ओष्ट अधरदाढिका मध्यरोम	The hair between the underlip and the beard.	عنفقہ	ریش بچہ – ریشچہ	بچي
		......	دیکھو باچھا	بچھڑا
अलि, द्रुणी, वृश्चिक	Scorpion.	عقرب – شبدع	کژدم	بچھو
		......	دیکھو باچھا	بچھوا
शय्या, शयनीय, शयन, परिच्छद, तल्प	Bed.	بساط – فراش – نمط	بستر – قالي	بچھونا
		......	دیکھو باچھي	بچھیا
नूपुर, मंजीर	An ornament worn on the toes.	......	نام زیور انگشت پاے	بچھیا
वाल, किशोर, घोटकवत्स	Colt.	مھر – حرون	اسپ کرہ – قولوم کرہ	بچھیڑا
अश्वावत्सा	Filly.	مھرہ	کرہ	بچھیڑي
विवाद, वादानुवाद, शास्त्रार्थ	Argument, controversy debate, discussion, expostulation.	بحث – حجت-تعلل دلیل – مباحثہ – مناظرہ	ردوبدل – نوسیرہ	بحث
छन्द	Metre.	بحر – وزن	......	بحر
श्येन	Falcon, hawk.	بحري	شاہین.	بحري
ज्वर	Fever.	بخار – حرارت – حمي	تپ – تف	بخار
दान	Bounty, liberality, charity, gift, premium.	عطا–موھبت–سلب-جود سخاوت – کرم-بذل فیض-فضل-طول-نوال	بخشش – دھش	بخشش

कृपण, कदर्य्य, चुद्र, किम्पचान	Miser, scraper.	بخيل-شحيح-خسيس مشوم-ممسک-زحر	تنگ چشم – تنگ دل ژکور – زفت	بخيل
हढसीवन	Stitching.	عرزه	بخيه – کن – نگنده – آجده – آجيده	بخيه
		......	ديکهو برا	بد
आमंत्रण, गमन, विदा	Farewell, cong-e.	وداع – رخصت	پررود	بدا
		......	ديکهو بدقسمت	بدبخت
दुर्गंध	Bad-smell.	نتن – تعفن	بدبو – گند	بدبو
दुःस्वप्न, कुस्वप्न	Incubus, nightmare.	کابوس	خواب بد – سکاچه	بدخواب
द्रोही, विरोधी	Malignant.	حاسد – مخالف	بدخواه – بدانديش	بدخواه
अवाच्य, दुराशीष, शाप	Curse.	لعنت – دعاعليه (جب لفظ دعا کے بعد على هو تو بددعا کے معني هوتےهيں)	بددعا – نفرين – پسور پسول	بددعا
दुष्ट	Ill-natured.	شرير	بدذات – بدنهاد – بداصل بدنژاد – نافرجام	بدذات
मिश्रित धातु	Gilt or plated with silver.	مفضض	نقره کوب	بدر
कुरूप	Ugly, ill-conditioned.	کريه منظر – قبيح	بدصورت – بدشکل – بدهيت – زشت‌رو نازيبا	بدصورت
अभागी, मन्दभाग्य	Luckless, unfortunate, unhappy, unlucky.	منحوس – شقي – مدبر	بدقسمت – برگشته‌بخت بدبخت – تيره‌بخت تيره‌روزگار – نابهره بےنصيب – شوربخت سياه‌بخت – زشت طالع	بدقسمت
दुष्टाचार, दुराचार, कुकर्मी	Profligate, villain, rogue, ruffian, villainous.	زاني – فاجر – فاسق	بدکار	بدکار
दुर्वृत्ति, दुष्टता, कुकर्म	Profligacy, perpetration, vellainy.	زنا – فسق – فجور	بدکاري	بدکاري
प्रतिक्रिया, प्रतिफल	Recompense, revenge, retaliation, retribution, vengeance, premium.	جزا – عوض – انتقام – صله – مکافات – تدارک	پاداش – جلدو – کيفر	بدلا
		......	ديکهو بادل	بدلي
दुष्ट, भ्रमणकारी, परिभ्रमी	Vagabond.	اوباش	بدمعاش – آواره	بدمعاش
कलेवर, काय, गात्र, वपुष, देह, शरीर, तनु, मूर्त्ति, वर्ष्म, संहनन	Body.	جسم – شخص – جسد وجود – جرم – قالب – طلل	بدن – تن – اندام – لم – کالبد	بدن
अयश, अपयश, अपकीर्ति	Infamy.	فضيحت	بدنامي – روسياهي – رسوائي	بدنامي
विन	Without.	سواو – دون – غير	بغير – بدون – بجز	بدون
अजीर्ण	Indigestion, dyspepsia, dyspepsy.	سوء هضم – تخمه	بدهضمي	بدهضمي

दुष्टता, खलता, शठता	Evil, wickedness, injury.	خباثت	بدي	بدي
बुद्धवार	Wednesday.	يوم الاربع — دبار	چهار شنبه	بدهه
कर्करी	Ewer.	كوزة — ابريق — بلبلة	چوشک — کوزۂ لوله‌دار	بدهنا
सेली	Sash.	حمائل	......	بدهي
वृषणहीन, छिन्नवृषण	Castrated.	خصي	خایه کشیده	بدهیا
वृद्ध, जरठ, जरत, जरी,	Old man.	شيخ — هرم — مسن	پير — سال‌خورد	بڈها
वृधा, जरती, पलिक्नी, पलिता	Old woman, gammer.	سابوته — شهيرة — شيخة عجوز — جحمرش حيزبون — شهلة	پيرزن-پیرزال-دردبیس	بڈهي
बट, बहुपात, न्यग्रोध, भूकेश	Banyan.	ذات الذوائب	درختے معروف	بر
पूप, अपूप, पिष्टक, चक्र, वडा	A kind of dish.	......	قسمے از طعام	برا
दुष्ट	Bad, ill, wicked.	خراب-قبيح-حفرق-منكر	بد — زشت — ناشالسته	بُرا
तुल्य, सम, समान, सदृश, निभ	Equal, compeer.	كفو-عديل-مثل-نظير- مساوي — معتدل	برابر-همتا-همسر-همدرجه يكسان — همسنگ	برابر
समता, समानता	Equality, match, par.	مساوات — اعتدال — عدل — تساوي	برابري-همتائي-همسري يكساني	برابري
व्रात, विवाहयात्रिक	Marriage procession, marriage-company.	......	بارات	برات
चूर्ण	Filings, powder, saw-dust.	بورادة — برادة	سونش	برادہ
वरंड, वरंडक, लाजावर्त, वलभी, गृहचूडा, प्रघाण	Veranda, balcony, piazza.	صفة-ظلة-سماء-مظل	برآمده — غلام گردش — سائبان — پیشگاه	برآمده
मूल्यनिरूपण	An estimate.	تخمين — تقدمة	براورد	برآورد
दुष्टता, कुत्सा	Wickedness, evil, vice.	قبح — سيئة — سوء-هجر ذم-خباثت-شنعت شناعت — مذمت منكر	بدي — خرابي — زشتي	برائي
		......	ديكهو سورنجان	بربری
वीणा	Harp.	بربط — عود-كران-مزمر	بربط	بربط
पागान्तरपट	Old clothes used for wadding turbans.	بطانة	پارچه اندردستار — زير پيچ	برتانه
पात्र, भाजन, भाण्ड, आवपन, अमत्र	Receptacle, utensil, vessel.	إناء — ظرف — وعا	آوند	برتن
व्रण, पिटक	Pimple.	بثرة	......	برنت
हर्म्यसिखर	Dome.	برج — قبة	گنبذ	برج
भचक्र, भमण्डल, राशिचक्र, राशिमण्डल	Zodiac.	برج	بغش	برج
कुन्त, भल्ल, शक्ति, शूल	Javelin, spear, dart.	حربة	ژوپين-سل-نيزۂ كوچک خشت	برچهي
प्रतिकूल, वाम, विमुख	Against, contrary.	علي الرغم	برخلاف — برعكس	برخلاف
सौम्य, क्रोधरहित, सहिष्णु	Gentle, meek, patient, tolerant.	متحمل — حليم	بربدبار — فروتن	بردبار

क्षमा, सहन	Meekness, patience, toleration.	تحمل – حلم	بردباري – فروتني	بردباري
		......	ديكهو ازبر	برزبان
वर्ष, सम्वत्सर, अब्द, वत्सर, हायन, शरत, समा	Year.	سنة – عام – حول – حجة	سال	برس
वृष्टि, वर्षा, पावस, प्राविट, प्रावृट, प्रावृषा, प्रावृष्	Rainy season.	بسارة	برشكال	برسات
हिम, तुहिन, तुषार, जलगुल्म, निहार	Ice, snow.	ثلج – جليد	برف – يخ	برف
मिष्टान्नविशेष	A kind of sweetmeat.	صابونية	صابوني	برفي
मुखाच्छादनी	Veil, wimple, mask, domino.	برقع – نقاب	روبند – روپوش – نيمه	برقعه
आशीर्वाद, आशिश	Blessing.	بركت-دعا-ميمنت-يمن	دعاي خير – دعاگوئي	بركت
		......	ديكهو بر	برگد
आस्फोटनी, वेधनिका	Auger, wimble, drill, gimlet.	مثقب – بيرم	برمه-برماه-سنبه-اسكنه-پهرمه-مهه-ماهرمه	برما
औषधी विशेष	Ewe-tree.	زرنب	نباتے هندي معروف	برمتنكي
कील	Tack, nail.	سك	گل ميخ	برنجي
गुल्म, प्लीहा	Milt, spleen.	طحال	سپرز	بروک
		......	ديكهو گنده بروزه	بروزه
वरुणो	Eyelash.	شفر – أسكف	مژه – مژگان – رسگنگاه	بروني
वटशाखा, शिखा, वटजटा, अवरोह	... ...	......	گيسوئي درخت برگد	بروه
जलमार्ग	A channel for water from a well to a field.	غميس	آبراهه – جوئبار	برها
अग्रजन्मा, द्विज, भूदेव, बाडव, विप्र, ब्राह्मण	Brahman, a twice-born caste among the Hindoos.	برهمن	زناردار	برهمن
वटी	... ...	......	قسمي از طعام	بري
		......	ديكهو بهر	برے
पर्णकार	A seller of betel-leaf.	......	......	برني
कर्णवेष्टन, कर्णमण्डक	An ear-ring (an ear-ornament.)	......	نام زيور گوش	بريا
वाट्यालक, बला	A medicinal herb.	......	گيا هے معروف	بريارة
महत, गुरु, ज्येष्ठ, महान्, बृहत्, विशाल, दीर्घ, पृथुल	Large, superior, great, old.	اعظم – اكبر – عظيم – كبير	بزرگ-سترگ-مهه-كلان-مهين	برا
महत्व, प्रधानता, महिमा, महात्म, महिम्न ज्येष्ठता, प्रतिष्ठा गौरव	Greatness, superiority.	عظمت – شهامت	بزرگي – مهي	برائي
लम्बनासिका	Long-nosed, bottle-nosed.	اشم – انفان – قناف – خشام – عناب	دراز بيني	برنكا
लम्बहस्त, दीर्घहस्त	Longimanus.	طويل اليد	دراز دست	برهتيا
डहु, लिकुच, लकुच	The name of a small round fruit.	......	ثمر درختي	برهل

लम्बोष्ठ	Long-lipped.	شفاهي .	لفچن	بڑهونٹها
स्थाविर, वृद्धत्व, वार्धक्य, पलित, विस्रसा, जरा	Oldness, old-age.	شهب — شيبت — هرم شيخوخيت	پيري	بڑهاپا
केतु, धूमकेतु	Comet.	ذوانب ـ ذوذوابه ـ ذوذنابه	ستاره دمدار — گوز چهر	بڑهني
		......	ديکهو بڈهي	بڑهيا
तक्षा, वर्द्धकि, त्वष्टा, रथाकार, सूत, काष्ठतट्, ग्रामतक्ष	A carpenter, hewer.	نجار — قتيق	درودگر — کتکا — کتگر	بڑهئي
पटविक्रयी, वस्त्रविक्रेता	A cloth-merchant, a clothier, draper, mercer.	بزاز	پارچه فروش ـ جامه فروش	بزاز
किमधिकम्, यथेष्ट, प्रचुर	Enough, no more.	فقط — کافي — قط	بس	بس
क्षुद्रव्यावसायी, तुच्छवाणिज्यकारी, शाकवणिक, मणिकार	pedler.	بساطي — سقطي	پيلهور — سقط فروش — خرده فروش	بساطي
कुत्सितगंध, पूतिगंध, दुर्गंध, कुवास	Stink, fronzy, fetid.	غمر — زهومه — سهک	بدبو	بسايند
पटीर	... ...	......	......	بس پهوز
		......	ديکهو بچهونا	بستر
ग्राम, संवसथ, वसति, वसती	Habitation, population.	عمران ـ عمارت — معموره	آبادي	بستي
		......	ديکهو چهپکلي	بستيا
गोधेय, गोधेर, गोधार	... ...	حندقوقي	اندوه قوقو	بسکهوپڑا
अर्धवध	Half-slaughtered.	مذبوح — مذکي	کشتار — بسمل	بسمل
दात्र, कुठारी, परशु, वृक्षादन, वृक्षभेदी	Addice, axe, adze, frower, hatchet.	منحت — قدوم	تيشه — اهران — تبر	بسولا
इष्टका काटनयंत्र	An instrument for cutting bricks.	قلع	تيشه معمار	بسولي
कलहंस, कादम्ब वर्तक	A duck.	بطه — اوز — تاز	بطاعلي — بت	بطک
		......	ديکهو غدر	بغاوت
गलकम्बल	Dew-lap.	غبغب	غبغب	بغبغا
		......	ديکهو کينه	بغض
कक्ष, पार्श्व, बाहुमूल	Arm-pit.	ابطه — ضبر	بر — بن بازو — بغل کش	بغل
मस्तक की रूसी वा पपड़ी	Scurf on the head.	هبريه — حزاز	سبوسه سر	بفا
वेष्टन	Knapsack, wallet, wrapper.	صوان	بقچه بغچه ـ جامه پيچ ـ بسته ـ جامه دان — جامه باد	بقچه
वृक्ष विशेष	Name of a tree.	بان	آزاد	بکاين
वाकुची, कृष्णफला, सुवल्लि	Vernonia anthelmintica.	......	(نام درختے)	بکچي
अज, छाग, तभ, वस्त, शुभ	A he-goat.	تيس — ماعز	بزنر — نهاز — تکه	بکرا
		......	ديکهو بيع	بکري
अजा, छागी	A she-goat; nanny.	ماعزه ـ غنم ـ معز — رخل	بزماده — بج	بکري
अजशावक, छागशावक	A kid	عناق — جفر — حلان — جدي — حلم — يعمور	بزغاله	بکري کابچہ

पट्टी, बंधन	Buckle.	......	سیر قلاب	بکسوا
वलकल, त्वक, वल्क	Bark, cartex, peel, rind.	قشر – لحاء	پوست درخت	بکلا
सरगंधज	A red-wood, bukam.	بقم – طبرخون	بکم-تبرخون-عندم‌داربرنیان	بکم
चिरसूता, वष्कयणी	... ...	......	گاو زائیدہ سال گذشتہ	بکین
गर, गरल, विष, हलाहल	Bane, poison, venom.	سم – هلهل – عذاف	زهر – هلاهل	بکھ
		......	دیکھو ٹھیک	بکھار
कलह	Riot.	نزاع	هنگامہ – هللوش-فتنہ اشوب	بکھیڑا
		......	دیکھو زرہ	بکتر
भेरि शृङ्ग, रण शृङ्ग	Bugle.	کرنای – نفیری	گاودم	بگل
बक कङ्क	Heron.	مالک‌الحزین – سفنین البری-یمام-ابوالهیصم	بوتیمار – غم‌خورک – کلنگ	بگلا
		......	دیکھو بوتکر	بگولا
उपस्कर	Seasoning.	......	روغن جوش – داغ سیر	بگھار
व्याघ्रशावक	Whelp.	شبل	بچہ شیر – شیر بچہ	بگھیلا
बल, वीर्य	Power, strength.	قوت-طاقت-قدرت-مرہ مقدرت	زور-توانائی-نیروتاب-یارا	بل
बिवर, बिल, कुहर, सुषिर, छिद्र, रंध्र, रोक, शुषि वपा, निर्व्यथ, श्वभ्र	Hole; burrow.	سرب – حجر – جحر	سوراخ موش وغیرہ	بل
योनि, भग, उपस्थ, गुह्य	Pudenda mulieris, vulva, pudendum mulichre.	فرج – حر-کس – قبل مبال	شلغینہ – کس – اندام نہانی – شلہ	بل
		......	دیکھو افت	بلا
कंदुकदंड	Bat.	صولجان	چوگان	بلا
विन	Without.	بغیر	بدون	بلا
विलाड	A he-cat.	ضیون – ابوصابغ – قط	گربہ نر	بلا
बुदुदा	Bubble.	بلبلہ – حباب – غران نفاخات – جعدبہ صحات	غنچہ آب – سوار آب غورہ آب – کوبلہ – قبہ آب-فرزند آب	بلا
वेसर	A nose-ring.	خزام	حلقہ بینی – بلاق	بلاق
		......	دیکھو بانسا	بلاق
अर्गल, शृंखला, विडाली, कपाट बंधनी	Bolt, latch.	مزلاج – مغلاق – غلق	بندر – کلودان	بلائی
वृद्धि, वदरा, वाराही, विष्वक्सेनप्रिया	Balm.	بادرنجبویہ	بادرنگ بویہ – بالنگو	بلائی بوٹی
कोकिल, मदनदूत, वसन्तदूत	Nightingale, philomel.	جمیل-عندلیب-کعیت غین	هزار داستان – هزار آوا بلبل – زندباف – هزار زند خوان – واف-یوبرد-شبخوان	بلبل
		......	دیکھو بلا	بلبلا
सुगंधित द्रव्य	Balsam.	بلسان	......	بلسان

काफ, श्लेष्मा	Phlegm.	بلجم — نخامه — نخاعه	بلغم — کف — گش	بلغم
किन्तु, परन्तु, मकु, वरन, वरु	But.	بل	بلک	بلک
उच्च, उन्नत	High, lofty.	مرتفع	بلند	بلند
उच्चता, उच्च स्थान	Height, highness, loftiness.	ارتفاع — اوج	بلندي — برز	بلندي
अंजनी	Sty.	شعيرة — خابظاب	......	بلني
विडालशावक	Kitten, kitling.	......	بچه گربه	بلوتا
स्फटिक, भासुर	Crystal.	زمج	بلور	بلور
कोलाहल, क्षोभ, शासनलंघन	Riot, revolt, mutiny.	بغاوت — انحراف	بلوه- خرخشه-برگشتگي	بلوه
आखुभुक, ओतु, मार्जार, विडाल, वृषदंशक	A she-cat.	سنور — هرة — هريرة — (تصغيرهرة ۱۲) خيطل-ابوخراش	گربه — تانو — توشک — نازو — ميلي	بلي
		......	دیکهو بلائي	بلي
प्रव्रजिता, मिषि, मिषो	Mellisia-repens, valerian.	بادرنجويه	بادرنگ بويه — تره‌گربه ترنگان	بلي لوٹن
गम्भीरस्वर	Bass.	دبدبه	بم-سرچنگ-صداي پر بانگ بلند	بم
युगंधर	Shaft.	......	......	بم (گاڑي کا)
वामलूर, वल्मीक, नाक, विम्बोट	Ant-hill.	......	......	بموٹ
कानन, विपिन, वन, कान्तार	Forest, wood.	اجم	جنگل — بيشه	بن
फल विशेष	Coffee, pimus-abies.	قهوة — خضراء	بن	بن
कृत्रिम	Plat, platting, construction, speciousness.	تصنع	ساختگي — ساخت	بناوٹ
वन विडाल	Lynx.	غنجل — عناق	سياه گوش	بن بلاو
बनत	Lace.	طراز — مقيش	......	بنت
वन्ध्या, ऊषर	Barren.	مرت — وعر — جزر	خسکار — پانيز	بنجر
वणिज	A travelling-grain-dealer, a grain merchant.	تاجرالغله	سوداگر غله	بنجارا
रोध, निरोध	Confinement.	انسداد — حبس — ضبط	بند	بند
नौकाश्रय	A sea-port, a harbour.	بندر	بندرگاه — لنگرگاه — کشتي گاه — مينا	بندر
कपि, कीश, प्लवंग, प्लवग, मर्कट, वानर, वलीमुख, वनौका, शाखामृग, शाखी	Monkey, an ape.	قرد-رباح-قر — ابوقيس	بوزنه-بوزينه-چز-ميمون-بهنانه — حمدونه — شادي — کپي	بندر
कपिपोतक	Young of a monkey.	قشر	بچه بوزنه	بندر کا بچه
मर्कटी	A female monkey.	قردة	ماده بوزنه	بندري
स्थापन	Settlement.	انتظام-ترتيب-رتق و فتق	بندوبست — درستي	بندوبست
आग्न्यस्त्र, लोहनाडी, गुलिकाप्रक्षेपणी, प्रस्तरकला, नालिक	Gun, musket.	بندوق	تپک — تفک — تفنگ	بندوق
पत्रपाश्या, ललाटिका	Head-band.	قصابه	سربند	بندي
शाकविशेष	A potato.	......	نام تره	بندا

بنڈال	(نام) گیا ھے	......	Luffa–amara.	तृणविशेष
بنس لوچن	تباشیر	طباشیر	The bamboosugar, manna.	त्वक्क्षीरा, वंशरोचन
بنسی	شست – قلاب ماهی	شص	A fishing-hook.	मत्स्यवेधनी, बडिश, वलिश
بنسی	دیکھو بانسری	......		
بنفشه	بنفشه	بنفسج – فرفیر	Violet, viola-odorifera.	कृष्णलोहितपुष्प
بنکم	اشخیص	اشخیص – شوکة الملک	Daphne, verediflore, the white camelion.	वृक्षविशेष
بن مانس	انگدان – دیومردم	نسناس	Man of the woods.	वनमानुष, वनचर
بنولا	پنبه دانه – کاچه – خیشفوج	حب القطن – خیسفوج	Gossypium–herbaceum. the seed of the cotton tree.	कर्पास बीज
بنولی	دیکھو اولا	......		
بنیاں	غله فروش	بدال – بقال	Corn-dealer, grain-dealer, grocer.	अन्नवणिक, तुलाधार, वैश्य
بنیٹھی	......	شعله جواله		ज्वालयुत लकुट
بو	بو – له	شم – نشق	Smell, odour.	वास, गंध
بواسیر	......	بواسیر (جمع P) باسور (واحد S)	Emerods, hemorrhoids, piles.	अर्श, दुर्नामक
بوائی	کھنگی یا	فلوق – شقوق	Kibe, chilblain.	पादस्फोट, विपादिका
بوته	دیکھو گھر یا	......		
بوته	دیکھو اونٹ کا بچه	......		
بوٹی	تکه – پاره گوشت	مضغه-مزعه-فدره-بضعه	Lump of meat.	मांसखण्ड
بوجھ	بار	حمل – ثقل – وزر	Burden.	भार
بوچا	گوش بریده	اصلم	Earless.	कर्णहीन
بوچڑ	گردن کش – نای زن	قصاب – قصائی – ساطر	Butcher.	मांसविक्रयी, मांसिक, घातक
بوچھار	ریزش و سرشک باران	رشاش المطر	Shower.	धारासार, धारासम्पात
بورا	تنگ	جوال	Sack.	ग्रन्थि, स्यूत, प्रसेव
بوراھا	دیکھو بارلا	......		
بورسی	دیکھو انگیٹھی	......		
بوڑا	قسمے از تره	......	Bean, legume.	शाकविशेष
بوڑھا	دیکھو بڈھا	......		
بوزه	قسمی از شراب – بوزه	فقاع – نبیذ	Beer.	यवमद्य यवसुरा
بوزیدان	بیخے سفید طویل بوزیدان	مستعجل		औषधीविशेष
بوسه	بوسه – ماچ	قبله – لثمه	Kiss, buss.	चुम्बन
بوسیده	بوسیده	رمیمه	Rotten.	क्षीणसार, क्षीणसत्व
بوک	نهاز – تکه – بز نر	تیس	He-goat.	अज छाग
بولی	زبان	لغت – لهجه	Language, dialect.	भाषा
بول	صمغ درختے	مر	Myrrh.	गांधार, गंधरस, गोपरस
بونا	کوته پاچه – خرد پاچه	نغاش-نغاشی-حبقع-حبلق	Dwarf, pigmy.	खर्व, वामन, ह्रस्व

बुन्द, सीकर	Drop.	قطرة	بوجه — چکه — پنده — قطرهٔ باران	بوندبوندي
चक्रवात, वातावर्त्त, वघूर	Whirlwind,	اِعصار — نوجه — زدبعه	گردباد-دیوباد—سنگدوله	بونڈر
		......	دیکھو اکاس بیل	بونر
चिपक, पराक्रमी, बीर, शूर	Brave, champion, doughty, hero, valiant, warrior, bold, intrepid, undaunted.	شجاع	بهادر — پهلوان-جوانمرد	بهادر
बीरता	Valour, bravery, heroism, intrepidity.	شجاعت	بهادري-جوانمردي	بهادري
पुष्पसमय, वसन्त, सुरभि	Spring.	ربيع	بهار — سبزپری	بهار
मिसु, व्याज, कपट, छल, छद्म	Excuse, pretence, pretension, pretext, subterfuge, go-by.	حيله — وجهه — سبب	بهانه — عذربیجا	بهانا
अति, अत्यन्त, अदभ्र, अधिक, पुरु, पुरुह, प्रचुर, प्रभूत, प्राज्य, भूय, भूयिष्ठ, भूरि, बहु, बहुल, विपुल, स्फार, स्फिर, वहव:	Abundant, exuberant, many, much, plenty, plenteous.	جزيل — خطير — زيادة غزير — كثير —لاتعد وافر — فرط — عديد غفير — رب — ربما- ربه	افزوں — بس — بسا — بسے — بسیار — بے شمار — فراوان — خیلے — فراخ	بهت
उत्तम	Better.	اولی — فائق	بهتر — خوب	بهتر
एड, कल्ल, वधिर,	Deaf.	اصم — اوقر — أطروش	کر — کالیوه — شوا	بهرا
अनुकर्त्ता, अनुकारी, बहुरूपी, भरतपुत्रक,	Mimic.	متتبع — تقدي — متماثل متشكل — نقال	صورت باز	بهروپيا
वधिरी	Deaf.	صداء	زن‌کر	بهري
धाना	Parched barley corn.	شعير مشوي	جوبریان	بهري
नामावली	List.	فهرس	اسم‌واري — فهرست	بهري
नाक, वैकुण्ठ, सुरलोक, स्वर्ग,	Heaven, paradise, Elysium.	جنت — فردوس — خلد نعيم — دارالقرار	بهشت — مینو — گشتا	بهشت
जल वाहक,	A mohammedan water-carrier.	سقاء	آب‌کش	بهشتي
वलाहक,	Car, carriage.	عجلة	اِرابه — گردون	بهل بهلي
औषधी विशेष	Rosa-canina, name of a medicine.	بهمن	بهمن	بهمن
भगिनी, सहोदरा, स्वसा,	Sister.	أخت	باجي — خواهر—همشیر همشیره	بهن
धुनक,	Carder, a dresser of cotton.	حلاج — نداف	پنبه‌زن — بهینه — اِلباد	بهنا
वहा, विहंगी, विहंगिका भारयष्टि:	A load.	......	زیمله	بهنگي
भगिनीपति, आवुत्त, भाम,	Brother-in-law.	صهر	یزنه	بهنوئي
प्रथम विक्रय, आदि विक्रय	The first cash sale in the morning, handsel.	......	دست‌فال — دست‌لاف سفته-دش-سردا‌ے اولین	بهني
जनी, वधू, स्नुषा,	Daughter-in-law.	كنة	زن‌پسر — سنبه — سنهار	بهو
		......	دیکھو بازوبند	بهونتا
लेख्य, आवलि,	Register, ledger, an account-book.	كتاب	آوارجه	بهي

श्रोफल	Quince.	سفرجل	بهه – أبي – توج	بهي
श्रो फल वीर्य	Quince-seeds.	بزرسفرجل	تخم بهي – بهي دانه	بهي دانه
अक्ष, कर्षफल, कलिद्रुम, तुष, भूतावास, विभातक,	Myrobalan, terminalia-alata.	بليلج	بليله	بهيڙا
		......	دیکهو چڑيمار	بهيليا
वयस,	Name of a little bird.	تنوط	کيتو (نام طاير هے)	بيا
		......	ديكهو سود	بياج
रात्रि भोजन	Supper.	عشا	طعام شب	بياري-بيالو
कथन, वर्णन,	Description, elucidation, explanation, statement.	شرح – تشريح – توضيح	بيان	بيان
उद्वाह, पाणि ग्रहण, विवाह व्याह	Marriage, nuptials, matrimony, wedding.	عرس – عقد – نكاح	كد خدائي-شادي-طوي	بياه
विवाहित,	Married.	منكوح	كدخداشده – شادي شده	بياها
अविवाहित, कुमार,	Unmarried.	بكر	ناكتخدا	بے بياها
		......	ديكهو جمعرات	بيپے
वेतस, वेत्र, रथ, विदुल, शीत, वंजुल, वेत्र, वानीर, अभ्रपुष्प	Cane.	خلاف-خيزران-صفصاف	بيد	بيت
श्लोक, दोहा सोरठा	Distich, stanza, verse, couplet.	بيت – شعر – فرد	نشيد – چامه	بيت
पचौमल	Dung of birds.	ذرق – خرو – خذق	پيخال – سرگين طيور	بيٹ
आत्मज, अपत्य, कुमार, तनय, तोक, सुश्रम, पुत्र, तनुज, सुत, सूनु,	Son.	ابن – ولد – خلف – بن – سليل – وراء عاقبه – سلاله – عقب	پسر – فرزند – پور – نقد رود – لند – نوا – واد	بيٹا
आत्मजा, अपत्य, कन्या, कुमारी, तनया. तोक, दुहिता, पुत्री, सुता, सूनु, जाता, तनुजा, तनुजाता,	Daughter.	ابنه – بنت – سليله – صبيه	دخت – دختر	بيٹي
रंगशाला महाशाला दर्शनशाला	Saloon, parlour.	مجلس	نشست گاه	بيٹهک
आवेष्टन, वेष्टन	Wrapper.	غلاف – خول	پرده	بيٹهن
वीर्य,	Seed.	بزر – بذر	تخم	بيج
अनुचित, अनसोहित, अयुक्त, अयोग्य,	Unbecoming, unsuitable, improper.	غير موافق – غير واجب غير مناسب – غير معقول	بيجا-نازيب-نامناسب نادرست-ناسزاوار-نامعقول	بيجا
निर्जीव,	Inanimate, lifeless.	غير ذيروح	بيجان	بيجان
वीर्य विशेष	Coldenia-procumbeus.	......	تخمے مثل براق	بيج بند
सूचीपत्र नामावली	Invoice, inventory, catalogue, list.	فهرس	فهرست	بيجک
अभ्यन्तर, अन्तराल, मध्य,	Mid, middle, among.	اوسط – وسط – مابين – حاق	ميان – درميان – ميانه – فرهنگاخ	بيچ
		......	ديكهو بائع	بيچنے والا
निर्लज्ज, लज्जाहीन, विलज्ज, अलज्ज, त्रपय,	Shameless, bold.	وقيح – جالع	بےشرم-بيحيا-خيره-بےعزت بےآزرم-شوخ چشم-دوري چشم دريده-چشم بےآب لول	بيحيا

वैद्य, चिकित्सक, रोगहारी, अगदंकार, भिषक, गदहा,	Physician, doctor.	حکیم — طبیب — عراف نطیس	پجشک — پزشک	بید
सुगंधित वेत्र वृक्ष विशेष	Salix-capria.	خلاف البلخي	بیدمشک	بید مشک
वदर विशेष	Jujube.	عناب	چیلان — شیلان	بیر(ولایتي)
कर्कंधू, कोल, वदर,	Plum.	نبق — ثمرة السدر	کنار — ضال	بیر
शत्रुता, वैर,	Enmity, hostility.	عداوت-عناد-نفاق-مقت	دشمني	بیر
			دیکھو بہادر	بیر
कुमुद वीर्य	Seed of the water lily.	بذرالنیلوفر	تخم نیلوفر	بیرا
इन्द्रवधू,	A scarlet-insect, apania-coccinea.	عروسک	......	بیربہوٹي
		......	دیکھو دشمن	بیري
वदरवृक्ष,	Plum-tree.	سدرة — دوم	درخت کنار	بیري
उडुपं प्लवं कोलः	A raft, a float.	طوف — رمث	سل — جاله	بیڑا
मुख भूषण, वीटिका,	Betel-leaf.	سیقة	پان	بیڑا
निगड, ग्रग्रह,	Chains for the feet, fetters, gyve.	ادھم — مرمل	بندپا — زاولانه — جولان	بیڑي
		......	دیکھو نتھه	بیسر
चणकचूर्ण,	Gram-flour, meal.	طحن الحمص	آردنخود	بیسن
निस्सन्देह, सुनिश्चित, विनिश्चित	Certainly, doubtless. Undoubtedly, unquestionably.	لاریب — لاشک — لاکلام	بےشک بےشبهة — بلانکرار	بیشک
निष्प्रयोजन	Needlessly, unnecessarily.	بغیر إحتیاج	بےضرورت — بلاضرورت	بےضرورت
		......	دیکھو انڈوا	بیضه
विक्रय,	Sale.	بیع	فروخت	بیع
सत्यंकार, सत्याकृत, सत्यापन,	Earnest-money.	عربان — عربون	بیعانه — پیشگي — ربون	بیعانه
क्रेता क्रयी,	Buyer, purchaser.	مشتري	بیعدار — خریدار	بیعدار
अनादर अपमान	Disgrace, dishonour, insult, contempt.	خفت — زلت — تفضیح فضیحت — اهانت هتک — حقارت	بے عزتي — سبکي	بےعزتي
विक्रयपत्र	Bill of sale, a sale-deed.	وثیقة البیع	بیعنامه	بیعنامه
निरर्थक, मोघ, व्यर्थ,	In vain, useless, unprofitable.	عبث — لایعني — لاطائل فضول — لاحاصل	بیفائده — بیهوده ناحق	بیفائده
विधिविरुद्ध, स्मृतिविरुद्ध, शास्त्रविरुद्ध, व्यवस्थाविरुद्ध,	Illegal, lawless.	خلاف شرع-غیرمشروع غیر جائز	بیقاعده-نامشروع-ناجائز	بیقاعده
		......	دیکھو پریشان	بیقرار
		......	دیکھو پریشاني	بیقراري
अधिकार रहित, कर्म निवृत्ति	Suspended, without work. unemployed, out of work.	متعطل-معطل — عاطل	بیکار	بیکار
		......	دیکھو بهشت	بیکنٹھه
कर्म्मकार, निर्वेतन कर्मकर	One pressed into service.	تسخر — سخرة	بیگار-مچرک-شاکور-شاکار	بیگار

निर्वेतनता	A pressed-service.	سخرہ	بیگاري	بیگاري
		......	دیکھو اجنبي	بیگانہ
आर्य्या, कुलांगणा, गृहिणी, स्वामिनी,	Dame, lady, madam, mistress.	مالکہ — صاحبہ	بیگم — خانم	بیگم
वृषभः, ऋषभः, वृषः, बलीवर्दः, अनड्वान उक्षः भद्रः सौरभेयः गौः	An ox, bullock, bull.	ثور — بقر	نرگاو	بیل
लता, वेलि,	A creeper, tendril.	یقطین — نجم	بیارہ — پاپیچان — دیرہ	بیل
विल्व, श्रीफल, शाण्डिल्य, शैलूष, मालूर,	Ægle—marmelos, bael-fruit.	......	شل	بیل
तृणशून्य, भूपदी, मल्लिका, शीतभीरु,	A species of jasmine.	رازقي	گل معروف	بیلا
कुठार, परशु	A hoe, shovel.	مجرفہ	بیل	بیلچہ
वेलन	A roller, a rolling-pin.	مدور — مسطح — مرقاق شعریق — مطملہ — مدکک	چوبہ — چوبہ — وردنہ دستوردہ — لغروچ	بیلن
आमयावी, विकृत, व्याधित, आतुर, अपटु अभ्यमित, अस्वान्त, गद्गी, रोगी, सरुज	Ill, sick, patient, diseased, indisposed.	مریض — سقیم — علیل	بیمار — رنجور — آزاري	بیمار
आमय, उपताप, गद, रुक्, रुज, रोग, व्याधि,	Ailment, illness, sickness, disease, distemper, malady, complaint.	مرض — سقم — واء — علالت علت — عارضہ — وصب لغوب	بیماري — أزار	بیماري
		......	دیکھو ضمانت	بیمہ
वीणा, तुम्बुरी, वल्लकी, विपञ्ची	A harp, a lute.	بربط — طنبور — عود	بربط — تنبور	بین
वायन		......	......	بینا
		......	دیکھو پنکھا	بینا
त्सरुः, त्सरुः	Handle, manubrium.	نصاب — مقبض	دستہ	بینت
		......	دیکھو بینگني	بینجني
असदृश	Unparalleled, unequalled.	لاثاني — عدیم المثال — فقید المثال — عدیم النظیر	بے تظیر — بے مانند — بے مثیل بے ھمتا — ماني — یکہ — تنہا	بے نظیر
भिंडी, भण्टाकी, हिंगुली, वृन्ताक	Brinjal, Egg-plant.	انب — کھکب — مغد — وعد — بادنجان — جدق — حیصل	باونکان — کیلم	بینگن
नीललोहित, कृष्णलोहित, जासुनी,	Purple.	ارغواني — شہابي	سرخ نیل آمیز	بینگني
वामहस्तक	Left-handed, gouche. (pron. gosh)	اعسر — ألفت	چپہ — چپ دست	بیں ھتھا
कपाटवेणिका	Door-turns.	رتاج	بیني در	بیني
		......	دیکھو سوداگر	بیوپاري
विश्वासघाती, मिथ्याप्रतिज्ञ, अविश्वास्य	Unfaithful, treacherous, perfidious.	غدار	بے وفا	بے وفا
		......	دیکھو احمق	بیوقوف
अर्गल	Bar.	شجار	چوب در — مترس — خدرنگ	بیونڑا
		......	دیکھو رانڑ	بیوہ

व्यापार	Lending and borrowing money.	......	داد-ستد	بيوهار
ग्रिलेय, असमान	Ravines, craggy, sale brous.	جبوب – صيداء	جرحر-ناهموار-نشيب‌وفراز	بيهر
निष्फल, निरर्थक, मोघ, अनर्थ असंगत	Absurd, nonsense, vain.	لاحاصل-غير معقول-لغو خرافات – لاطائل – مزخرف-ترهات-مهمل	بيهوده-هرزه-ژاژ-نامعقول پوچ – ياوه – هرزه-هزيان گزاف	بيهوده
मूर्च्छित, मूर्च्छाल, मूर्त्त	Senseless, fainted.	مغشي	بيهوش – بدحواس بيخود – مدهوش	بيهوش

भ بهـ

		......	ديکهو بهاوج	بهابهي
वाष्प	Steam, vapour.	بخار	دوددیگ – تف‌دیگ	بهاپ
अन्ध, अन्न, ओदन, दीदिवि, भक्त, भिस्सा	Rice.	بهط	تبه – بده – خشکه-چلاو	بهات
चर्मप्रसेविका, भस्त्रा, ध्वण	Bellows.	منفخ – منفاخ	دمه-آتش‌افروز-دم آهنگر	بهاتهي
बन्दी, प्रशंसक	Bard, panegyrist.	وصاف – مطري – مداح مادح	بادخوان – بادفروش – ثناخوان	بهات
भाठा, पश्चात् प्रवाह	Ebb, reflux.	جزر	کم شدن آب دریا	بهاٹها
भाजी, शाक	Herb.	خضرة	تره – سبزي	بهاجي
भारयष्टि	Load.	حمل	بار	بهار
गुरु, भार, वान	Heavy, burdensome, onerous, weighty.	ثقيل	گران – سنگین – وزني	بهاري
कन्दु, भ्राष्ट्र, खेदनी	A furnace, kiln, Stove.	اتون – قمين – تون	گلخن – آتش گاه-تون	بهاڑ
कर, भाटक	Rent, fare, hire.	أجرت – كرا	کرایه – اجوره	بهاڑا
		......	دیکهو تقدیر	بهاگ
		......	دیکهوانی	بهال
कुन्त, प्रास, भल्ल, शक्ति, शूल	Javelin, lance, pike, spear, dart.	رمح – رايت – سنان	نیزه – ناخچ – دورباش	بهالا
भल्लुक, ऋच्छ, अच्छभल्ल, भाल्लुक	Bear.	دب – قباح	خرس	بهالو
स्वस्रीय, भागिनेय, भगिनीसुत, भगिनीपुत्र	Nephew, sister's son.	إبن‌الاخت	خواهرزاده – اخدر	بهانجه
स्वस्रीया, भागिनेयी, भगिनीसुता	Niece, sister's daughter.	بنت‌الاخت	دختر خواهر	بهانجي
नट, चारण, कुशीलव, विदूषक, नाटक भण्ड, कौतुकी, भरत-पुत्रक, पारिपार्श्विक	Actor, ape, imitator, buffoon, comedian.	نقال – هزال – مسخره طناز	نقل‌باز – صورت‌باز	بهانڑ
		......	دیکهو برتن	بهانڑا
		......	دیکهو بهنگ	بهانگ
परमितमूल्य	Rate.	سعر	نرخ	بهاو
प्रजावती, भ्रातृजाया	Elder brother's wife.	كنه – زوجته‌الاخ	زن برادر کلاں – ینگه	بهاوج
अनुज, बंधु, भ्रातृ, सहोदर, सोदर	Brother.	اخ – شقيق	برادر – بالو – دادر	بهائي

		......	ڏيکو ڀيٺها	ڀيٺوه
भ्रातृज, भ्रातृव्य, भ्रात्रीय, भ्रातृपुत्र	Nephew, brother's son.	إبن الأخ	برادرزاده – اخدر	ڀٽيجا
भ्रातृजा, भ्रातृपुत्री	Niece, brother's daughter.	بنت الأخ	دختر برادر	ڀٽيجي
निदिग्धिका, पृश्नी, व्याघ्री, बृहती, कंटकारिका, प्रचोदनी, कुली, क्षुद्रा, दुःस्पर्शा, राष्ट्रिका	Argemone-mexicana.	حدق	بادنجان دشتي	ڀٽڪٽيه
कुचाग्र, स्तनमुख, स्तनाग्र चूचुक	Nipple, pap, teat.	حلمه – ثولول	سرپستان	ڀِٽڻي
अन्नविशेष	Legume, vetch.	......	(نام) غله	ڀٽوانس
मद्यसन्धानशाला, सन्धानी, शुण्डापान, कन्दू, खेदनी, मदस्थान, मद्यशाला, गंजा, मदिरागृह	Distillery.	مصطبه – ماخور	ميخانه – ميكده – شراب خانه – خمخانه – خرابات	ڀٺي
कन्दू	Furnace, oven, kiln (kil)	كوز – كانون – مرزغان	آتشكده – داش – داشه كوره	ڀٺي
पथिकालयपरिचारक	Inn-keeper, inn-holder.	طباخ الخان – طباخ الرباط	......	ڀٺيارو
कंटकारी, कुली, क्षुद्रा, व्याघ्री,	A thistle.	شوكت البعير	گل خار	ڀيج ڪنڊيا
भजन	Hymn, psalm.	حمد منظوم	حمدآميز اشعار	ڀڄن
कलिंग, धूम्याट, भृंग,	Blackbird, ousel, merle.	......	طائرے معروف	ڀڄنگ
कुरूप असभ्य	Awkward, clumsy, ugly.	غيرموزون – كريه	نازيبا – ناموزون – بدنما بداندام	ڀدا
पूर्ण	Full, brimful.	ملبب – مشحون – مملو مالامال	پر – لبالب – لبريز	ڀرا
पूरक द्रव्य	Stuffing.	حشو	اگن – اگنه – چغبت – چغبوت	ڀرتي
		......	ڏيکو ڀڙڀونجا	ڀرجي
		......	ڏيکو لرا	ڀردل
		......	ڏيکو ڀاڙ	ڀرسائين
सुख्याति, सुकीर्ति, सत्कीर्ति, यश, मर्यादा, प्रतिष्ठा, गौरव	Reputation.	عظمت – وقعت – حرمت عزت – وقار – ناموس	بزرگي – نيكنامي – آبرو	ڀرم
आशा, प्रत्यय	Dependence, faith, hope.	توقع – توكل – إعتماد	أميد	ڀروسه
गंधोली, वरट	Wasp.	دبور – زنبار – زنبور	كليز	ڀڙ
		......	ڏيکو ڀيج ڪنڊيا	ڀڙڀانڙ
कान्दविक, भर्जक, भ्राष्ट्र	One who parches gram &c for sale.	محمص	نخودپز – نخودبريز – گلخني – گلخن تاب	ڀڙڀونجا
जनयानुजीवी, व्यभिचारिणीपति, कुखटापति, पुंश्चलीपति,	Pimp, pander, procurer, wittol.	قلتبان – ديوث – قواد – لياس	كس كش – زن جلب – قلته – قرتبان – لالا كشخان – قرمساق زن بمزد – زن بحريف بر بچشم خودبين	ڀڙوا
मृणाल, विस	......	......	قسمے از تره	ڀيسيڻڊا
भिक्षुक, प्रार्थक, याचक	Beggar, mendicant.	شحاذ – فقير – سائل	گدا – گديه گر – درويش دريوش	ڀڪاري
		......	ڏيکو فريب	ڀهڪل

भगंदर	Fistula.	قرحه	قرحه سرین	بھگندر
		......	دیکھو اچھا	بھلا
बीरवृक्ष, अरुष्कर, अग्निमुखी, भल्लातकी, माल्लातकी	Marking-nut.	بلاذر — حب الفهم — حب القلب	بلادر	بھلاوان
सुजनत्व	Excellence, goodness.	حسنى — حسنه — بر	نیکي-خوبي-بهتري-نیکوئي	بھلائي
शलभविशेष	Red-butterfly.	برقان	نوعي ازملخ	بھنبیري
		......	دیکھو بیگن	بھنٹا
शाकविशेष	Hibis-ans,escutentis, mall-ows.	باميا — ثرياد	......	بھنڈي
भंग, मातुलानी	Indian hemp.	قنب-حشيش-ورق الخيال	بنگ — کنب — کنو	بھنگ
कीट, पतंग, पतंगिका	Moth.	يراعته — سمول	......	بھنگا
		......	دیکھو بھینگا	بھنگا
भृंगराज, मार्कर	......	......	گیا هے (معروف)	بھنگرہ بھنگریا
मलग्राही, मलाकर्षी, मार्थिक	Sweeper.	مطهر — کناس	کودکش-جرک کش-هاري خاکروب — چنڈال حلالخور-پاکار-پایکار	بھنگي
अन्न विशेष	Legume.	......	(نام) غله	بھنگي
तप्तसिकता	Embers, hat-ashes.	ملت	خزیر	بھوبھل
पिशाच, प्रमथ, प्रेत, भूत,	Goblin. imp, evil-spirit, devil, satan.	شيطان	غول	بھوت
भूर्ज्जः चर्म्मी मृदुत्वक	The thin bark of a tree, like papyrus.	......	توز	بھوج پتر
कटावर्ण माटियावर्ण	Brown.	تهد	گندمي — گندم گون	بھورا
कडंगर, वुस	Straw, chaff, bran.	تبن — هثى	کاه	بھوسا
तुष	Bran, chaff, husk.	نخاله — ثفل	سبوس — پوست	بھوسي
अशनाया, बुभुक्षा, क्षुत, क्षुधा,	Appetite, hunger.	جوع — اشتها — مسغبه مخمصه — غرث — لتح — ابوعمرة	گرسنگي — گشنگي	بھوکھه
क्षुधातुर, क्षुधार्त्त, क्षुधावंत, क्षुधित,	Hungry.	جالع — جوعان — غرثان،	گرسنه — گشنه	بھوکھا
भूगोल, भूमण्डल	Globe.	کرۂ	کرۂ زمین	بھوگول
भ्रान्ति, विस्मरण	Error, fault, forgetfulness, oblivion,mistake,blunder.	سهو — خطا — نسيان	فروگذاشت — فراموشي	بھول
विस्मारक, विस्मरणशील,	Forgetful, oblivious.	غافل	فراموشکار	بھولنےوالا
भृंजितअन्न	Roasted, parched, fried.	شواء — محمص — صلاء	برشته — بریان	بھونا
भूकम्प,	Earth-quake.	رجفه — زلزله	لرزۂ زمین — بومهن	بھونچال
कुरूप, अपरूप, विरूप, कदाकार, कुत्सिताकार, असुन्दर,	Ugly, ill-shaped, deformed.	نحس — قبيح — كريهه كريهه منظر	نامبارک — زشت رو — بدشکل — بدصورت بدهیت	بھونڈا
आवर्त्त, घूर्णजल,	Eddy. whirlpool.	ورطه — دردور	چرخاب — گرداب — چارموچه	بھونر
वंगी,	Whirligig.	......	......	بھونرا

जलगुल्म,	Water-bee.	قطرب	کرم سیاہ آبي	بهونرا
अलि, चंचलोक, द्विरेफ, पुष्पलिट्, भृंग, भ्रमर, मधुकर, मधुप, मधुलिट्, मधुव्रत, षट्पद,	Humble-bee.	الزنبورالاسود	بوز – درخف – شکر	بهونرا
भृकुटी, भ्रू,	Eyebrow.	حاجب	ابرو – قاس	بهونه
अपि,	Also, eke, even, too, item, as well.	ايضاً	نيز – هم – هاس	بهي
		……	ديکهو ديوار	بهيت
अभ्यन्तर,	In, into, within.	باطن – داخل	اندر – اندرون	بهيتر
गोर्द, मस्तिष्क,	Brain, cerebrum.	دماغ	مغز – دمار	بهيجا
मर्म,	Mystery, secret.	ضمير – سر	راز	بهيد
		……	ديکهو جاسوس	بهيديا
वृन्द, व्रात, समूह,	Concourse, crowd, multitud, throng.	ازدحام – جماعت – مجمع – هجوم	انبوه – جرگه	بهيڑ
उरण, उरभ्र, ऊर्णायु, एडक, छग, छगल, मेढ, मेष, वृष्णि,	Sheep, ram, tup.	کبش	ميش نر – قوچ – غوچ	بهيڑا
एडकाः,	Sheep, ewe.	نعجه-ضان-غنم-شاة-دقيقه	ميش-گوسپند-گوسفند	بهيڑي
ईहामृग, कोक, वृक,	Wolf.	ذيب – سيد – سرحان جعده – خاطف خمع-اطلس-اوس حطل-طهس-ولاس ابوجعد	گرگ	بهيڑيا
वृकशावक,	A young wolf, whelp.	……	بچه گرگ	بهيڑياکابچه
वृकशावक तरक्षुकी से	The mongrel whelp of a wolf and a she-hyena.	سمع	بچه گرگ ازکفتار	بهيڑياکابچه لکڑبهگاسے
मेषशावक,	Lamb.	حمل-يعمور-جفر-حلام حلان – خروف	بره	بهيڑي کابچه
भिक्षा	Alms.	کديه	گديه	بهيکه
		……	ديکهو راب	بهيلي
		……	ديکهو نذر	بهينٹ
महिषी,	A female-buffalo.	جاموسه	گاؤ ميش ماده	بهينس
कासर, महिष, लुलाय, वाहद्विषत; सैरिभ,	A male-buffalo.	جاموس	گاؤ ميش نر	بهينسا
केकर, वलिर, स्वर्गपाताली	A squint-eyed.	احول-اقبل	کاز – کزچشم – لوچ – کاچ-دوبين- کليک چشم گشته	بهينگا
अनुजवधू, प्रजावती, भ्रातृजाया,	Younger-brother's wife.	زوجته الاخ الاصغر	زن برادر خرد	بهبهو

प پ

अघ, अपराध, अंह, एन, कलुष, कल्मष, किल्बिष, दुरित, दुष्कृत, पंक, पातक, पाप, पाप्मा, वृजिन,	Crime, guilt, sin.	تقصير-جرم-خطا-معصيت	گناه	پاپ

पर्पट,	Apple-puff, flap-jack.	......	......	پاپڑ
लवणसदृशमृत्तिकाविशेष	Borax, armenian-bole.	بورق-حلوز-فطرون	بورہ ارمني	پاپڑي لون
अपराधी, पातकी, पापी,	Criminal, guilty, sinner.	عاصي-مجرم	گناہگار	پاپي
पेषणपाषाण, पेषणप्रस्तर,	Millstone.	ضرہ	پرہ آسیا	پات
पट्ट	A plank on which a washer man beats clothes.	مرحاض-عضبار	گورک — جامہ کوب	پاٹا
अजशावक, छागशावक,	A kid.	عناق	بزغالہ	پاٹھہ
नवगयन्द	A young elephant.	وغفل	فیل بچہ	پاٹھا
अधमनर, दुरात्मा, खल, दुर्जन	Base, cullion, mean, loon, scoundrel, vulgar, rascal.	رزیل-وغد-سفلہ	کمینہ — دون — فرومایہ نفترہ-مردک-بدذات	پاجي
		......	دیکھو پایخانہ	پاخانہ
अपशब्द, पर्द्द	Fart.	ضراط-ردام	گوز — تیز	پاد
घनसार, चपल, पारः, पारत, पारद, रस, रसराज, सूत,	Mercury, quicksilver.	زوق-زیبق-فرار	آب‌نقرہ — سیماب-جیوہ زیوہ	پارا
स्पर्शमणि,	Philosopher's stone.	......	سنگ پارس	پارس
गतवर्ष, परुत,	Last year.	السنتہ الماضیہ-السنتہ السابقہ	پار — تیرار	پار-سال
		......	دیکھو باري	پاري
महिषवत्स	A young buffalo.	ولد الجاموس	بچہ گاؤمیش	پاڑا
		......	دیکھو بارہسنگا	پاڑھا
पादांगद, तुलाकोटि, मंजीर, हंसक, नूपुर, पादकटक,	Anklet.	خلخال	پاي برنجن — پاي زیب	پازیب
निकट, समीप, सदेश, सनीड, आसन्न, सवेश, अभ्यास, सविध, सन्निकृष्ट, समर्य्याद, अभितः, उपकंठ, अन्तिक, अभ्यर्ण, अभ्यग्र, उप, प्रति	Near, nigh, vicine, close, about, almost.	قریب-عند-لدن	نزدیک — نزد — بر	پاس
अक्ष, देवन, पाशक,	Dice.	قرعہ-ضربہ	کعبتین	پاسا
भारपूरक,	A make-weight.	عین	پاي سنگ — پاسنگ — پاچنگ — پاھنگ	پاسنگ
पासी,	Pasi, a low caste among the Hindus.	عاس-حارس	پاسبان — تیاقي — دراجہ	پاسي
पावन, पवित्र, पूत, प्रयत, शुद्ध, शुचि, पुनीत,	Pure, chaste.	طاهر-طیب-مقدس-بري زکي - نقي - منزہ	پاک — پاکیزہ	پاک
धर्मचारी,	Pious, chaste, virtuous.	عفیف	پارسا — پاک‌دامن	پاک‌دامن
जटी, पर्कटी, प्लक्ष,	Ficus, venosa.	......	درخت پاکر	پاکر
पक्ष,	Fortnight.	نصف الشهر	نیم ماہ	پاکھہ
अश्मभेद	Gentian-root.	جنطیانا	گوشاد	پاکھان بید
प्रखर	Horse-cloth.	تجفاف	برگستوان-کجیم-کجین	پاکھر
		......	دیکھو باولا	پاگل
गटहपंक्तिफल		......	خانہ رس	پال
वातवस्त्र, वातवसन,	Sail.	جل — شراع	بادبان	پال

दूष्य,	Small-tent.	حفش	خیمه كوچك	پال
तुषार, तुहिन, जलगुल्म,	Frost, ice, rime.	ثلج — صر	برف - یخ - یز - هسر	پالا
पर्याण,	Pack-saddle, pad.	اكاف — رحل — قتب — قعدة — دكاف	پالان	پالان
पालंक्य, मुकुन्द,	Spinach, spinage.	اسفاناخ	اسپاناخ	پالك
पालित, पोषित,	Reared.	مربوب	پرورده	پالك
औषधि विशेष,	Justicia-nasuta.	......	نباتے (معروف)	پالك جڑھي
शिविका, सुखपाल, याप्ययान,	Litter, palanquin, sedan.	محافة — محفة — مرفة	......	پالكي
दोला, दोलिका,	Cradle.	مهد	گهواره — گاهواره	پالنا
आसनविशेष,	To sit with the thighs wide extended.	مربع	نشست چارزانو	پالتهي
खर्बूजादिक्षेत्र,	Cultivation of melons &c.	خضربح — مبطخة	پالیز — فالیز	پالیز
ताम्बूलवल्ली, ताम्बूली, नागवल्ली, पर्ण,	Betel.	تنبول — تانبول — تامول	پان — تانبول — تامول	پان
पंक्ति,	Row, rank.	قطار — صف	پره	پانت
अन्नलग्नार्थं काष्ठ यंत्र विशेष	A wooden toothed instrument used in winnowing corn.	مذری — مفقص — مقفسة	سكو — چك — شلة — چارشاخ دهقانان - بواشه	پانچا
ताम्बूल भाजन	A box for betel and condiments taken with it.	......	خاصدان — پاندان	پاندان
अंघ्रि, चरण, पद, पाद,	Foot.	رجل — قایمه — قدم	پا	پانون
अप, आप, वाः, वारि, सलिल, कमल, जल, पय, कीलाल, अमृत, जीवन, वन, भुवन, पाथ, कबंध, उदक, पुष्कर, सर्व्वतोमुखम्, अम्भ, अर्ण, तोय, नीर, पानीय, क्षीर, अम्बु, शम्बर, मेघपुष्प, घनरस, कं·	Water, aqua.	ماء — ابوالغیاث — عقار شرب	آب	پاني
		......	دیكهو تهاه	پایاب
पदवेष्टन, पादाच्छादन,	Hose, stockings, sock.	جورب — جراب — خف — موزج	پاتابه — پاچله — موزه	پاتابه
परस्थान,	......	......	نقل مكان	پانتراب
अधोवस्त्र, अधोंशुक, परिधान, कटिवस्त्र, अन्तरीय, उपसंव्यान,	Trousers, breeches, drawers, pantaloons.	سراویل — میزر — ازار	پایچه — تنبان — زیرجامه — پاجامه — سروال — شلوار	پائجامه
शौचगृह, शौचालय,	Latrine, privy, jokes, necessary-house.	بیت الخلا — كنیف — مبرز — مستراح — متوضا	آب‌خانه — خلاخانه — آبریز — جاي ضرور — ادبخانه — صدتخانه — قدمجا — طهارتخانه — ابشتگاه	پائخانه
		......	دیكهو پازیب	پائل
सेतुबंध	Pier.	......	ستون محراب	پایه
राजधानी	Capital.	دار السلطنت	پایه‌تخت — تخت‌گاه	پایه‌تخت

		......	دیکھو پلک	پپوٹا
परंडविशेष	Strychnos-ignatii.	......	پپیتہ	پپیتہ
कोकिल, कलकंठ, परभृत, पिक, वनप्रिय, मदनदूत, वसन्तदूत	Cuckoo, nightingale.	......	طائرے (معروف)	پپیہا
पित्त, मायुः	Bile, gall.	صفراء — مرارة — مرة	زهره-تلخه-زرير-زرد آب	پت
चिन्ह, पत्रादेश,	Address, mark, sign.	علامت — سمت	نشان — سراغ	پتا
दल, पत्र, पर्ण, पल्लव,	Leaf.	ورق	برگ	پتا
पित्ताधार,	Choler, gall-bladder.	مرارة	زهره — تلخه	پتا
केतन ध्वज पताका वैजयन्ती	Banner, colours, ensign, flag, standard.	علم — رايت	پرچم — بيرق — بيراق — نشان	پتاکا
पर्पट,	Fumaria-parviflora, fumitory, fumiter.	شاهترج — بقلة الملک	شاهتره	پت پاپڑہ
शिशिर,	Autumn.	مهرجان — خريف	برگ ريز-مهرگان — پائيز خزاں — سفيد پري	پت جھاڑ
तिथिपत्र, पंचाग, पंजिका,	Almanac,calendar,ephemeris.	تقويم	کتاب حساب يکساله منجمان — زيچ	پترہ
		......	ديکهو طوايف	پتريا
पत्रावली, पर्णावली,	Leaf-platter.	......	......	پتل
कृश, तनु, सूक्ष्म,	Narrow, thin, slim, fine.	رقيق دقيق	تنگ — باريک	پتلا
आकार, आकृति, रूप,	Figure, form, shape.	تمثال — هيولی	پيکر	پتلا
		......	ديکهو کٹهپتلی	پتلی
कनीनका, तारका,	Pupil (of the eye.) apple, eye-lash.	إنسان العين — إنسان — ذباب العين — صبي	انگورک-مردمک-لالای چشم-مردم-منظر چشم	پتلی
चंग,	Kite.	طائرة	کاغذبادی — هوائی	پتنگ
पतंग, शलभ,	Moth.	فراش	پروانه	پتنگا
अरित्र, केनिपातक,	Helm, rudder.	سکان	دنبال کشتی — داره	پتوار
		......	ديکهو بهو	پتوهو
पिटकविशेष	Hives.	شري	زير(داغهای خرد که دفعته براندام برايد وخارش کند)	پتی
स्थाली पाकपात्र,	Pat.	کفت	ديگ خرد — سينه خرد ديگچه — پاتيل	پتیلی
अश्मा, उपल, ग्रावा, दृषत, पाषाण, पाहन, प्रस्तर, शिला,	Stone.	حجارة — حجر — صخر جلمد-جلمود-جندل	سنگ — سي — دسته	پتهر
अग्निप्रस्तर,	Flint.	قداح — زند	سنگ چقماق — آتش زنه	پتهری
प्रस्तरी	A stone-mortar.	......	پياله سنگی	پتهری
शाकविशेष	Gravel in the bladder.	......	قسمی ازسبزی	پتهری
मूत्र पिंड प्रस्तर	Calculus-stone.	حصاة المثانة	سنگ مثانه	پتهری
विलोम	Over-turned,upset,flatlong flatwise,	مکب	نگون	پٹ
पिटक, पेटक, मंजूषा, संपुटक,	Box, locker.	سله	جامه دان	پٹارا

कट, पेटा, मंजूषा,	A box.	جونہ	ساویس — ساوین	پٹاري
		......	دیکہو جکنو	پٹ پیجنا
अपराजिता, अश्मनपर्णी, वातक, शीतल,	Hemp, tow..	......	......	پٹسن
कटिबंध, परिकर, मेखला, लूटक.	Belt, girdle.	نطاق-منطقہ-مندیل-فوطہ	کمربند — میان بند	پٹکا
रोमवस्त्र	Woollen.	زعزہ	پشمینہ	پٹو
		......	دیکہو پٹسن	پٹوا
पटकार	One who strings beads & pearls &c, a braider.	......	علاقہ بند	پٹوا
पट्ट	Collar.	طوق — ساجور — قلادہ	گردن بند — گلوبند	پٹہ
नियमपत्र, प्रतिज्ञापत्र	Lease, contract,	قول و قرار	قراردار	پٹہ
बन्धन	Bandage, fillet.	جبیرہ	رگ‌بند — خستہ‌بند	پٹي
नांडा, मज्जातन्तु	Muscle, nerve, tendon.	عصب	پے	پٹھا
वनत	Lace.	طراز — مقیش	......	پٹھا
पिंडिका नाभि,	Felloe, felly of a wheel.	......	......	پٹھي
		......	دیکہو پزاوہ	پجاوہ
		......	دیکہو پیئي اور پہانا	پچر
पिचिका	Syringe, squirt.	مضخہ	دمگیر	پچکاري
प्रस्तरखचित,	Mosaic.	منبت	سنگ کندہ	پچیکاري
दामाञ्चन,	Halter.	شکال — سطن — طویلہ	تالورہ — پابند	پچھاڑي
पश्चात्ताप, अनुताप, विप्रतीसार,	Compunction, regret, remorse.	تاسف — حیف — حسرت تلہف	افسوس — دریغ	پچھتاو
पश्चिमदिशा, वारुणी, प्रतीची,	West, occident.	مغرب — غرب	باختر — خاور	پچھم
सिंगी	Cupping-grass.	محجمہ	شیشہ حجام-استرہ خرد	پچھنہ
पश्चिमवात	Westerly-wind, zephyr.	دبور	بادقبلہ — بادمغرب — بادغربی-بادفروردین بادبریں	پچھوان
गरुत, छद, तनूरुह, पत्र, पत्र, पतत्र, डयन,	Feather, plumage, plume.	ریش	پر — فر	پر
परन्तु	But.	لاکن	مگر — لیکن	پر
द्रोण	Platter, salver.	......	تشت کلاں	پرات
घृतपक्व	Bread made of Ghee.	مطبق	تفتان — جان‌جان	پراٹھا
किंशुक, पर्ण, पलास, वातपोथ,	Butea-frondosa.	......	پلاس — پلہ	پراس
पलाल, तुच्छ	Straw.	قصب‌الذرع	ساقہاي شالي	پرال
पुराण, पुरातन, प्रतन, प्राचीन, जीर्ण, जर्जर, चोर्ण,	Old, ancient.	عتیق-قدیم-مندرس-رث	کہنہ — دیرینہ — پارینہ باشرے	پرانا
नेत्ररोम	......	اشعرالمنقلب	موي‌دیدہ	پربال
परपौत्र	Great grand-son.	ابن‌السبط-ابن‌ابن‌الابن	نوندل — نوند	پرپوتا
मेखला	Sword-belt.	منطقہ — تجاد	......	پرتلہ

प्रजा	Subject.	رعیت	زیرحکم ـ اسامي	پرجا
प्रतिच्छाया, प्रतिभास, प्रतिरूप, प्रतिबिम्ब,	Shadow.	ظل ـ في	سایه ـ نش	پرچھائیں
तिरस्करिणी, प्रतिसीरा, यमनिका	Curtain, screen.	تتق ـ حجاب ـ نقاب ستر ـ خدر ـ كن ـ سرادق ـ غطاء ـ كتم غشاوة ـ سجف	پرده ـ قنات ـ پوشه	پردا
प्रपितामह	Great-grand father.	جدالاب	فرجد	پردادا
प्रपितामही	Great-grand mother.	جدةالاب	جدهٔپدر	پردادي
कर्णदुंदभी, कर्णोदर, श्रवणोदर,	Drum, tympanum.	......	پرده گوش	پردا کان کا
अन्यदेश	Foreign-land.	غیر ملک	ملک بیگانه	پردیس
विदेशी	Foreign, stranger, foreigner.	اجنب ـ اجنبي	بیگانه ـ ناآشنا	پردیسي
पौरुष	Man's height.	بطحه رجل	قدآدم	پرس ـ پرسا
परश्वः	The day-after-tomorrow.	بعدالغد	پس فردا ـ باكر	پرسوں آنیوالا
परश्वः	The day-before-yesterday.	قبل الامس	پري ـ پريروز ـ پرير	پرسوں گذراهوا
कर्कटक	Compasses.	فرجار ـ دوارة	پرگار	پرکار
मुद्रापारखी	One who knows good from bad coins.	ناقد ـ نقاد	سره کننده ـ بهگزین	پرکھیا
प्रलय, महाप्रलय, नाश, चय, प्रतिसर्ग, युगांत	The general-destruction.	اهلاک عام ـ فناء عام	هلاکي عام	پرلي
मूत्रमार्गरोग, धातुचरण	Gonorrhœa.	حرقةالبول	پرمیو ـ سوزاک	پرمیو
प्रणाली, जलनिर्गम, जलमार्ग	Drain, drainage, sink conduit (condit pron)	میزاب ـ مرزاب	ناودان ـ آبریز	پرنالا
प्रमातामह,	Maternal—great—grand-father.	اب الجدلام	فرجد	پرنانا
प्रमातामही,	Maternal—great—grand-mother.	جدةالام	جدهٔمادر	پرناني
पुर	Hamlet.	معمورة	دهٔخرد	پروا
पूर्ववायु,	Easterly-wind.	صبا ـ قبول	بادمشرق ـ بادبرین ـ بادبار	پروا
कीट, पतंग, पतंगिका	Moth.	فراش	پروانه ـ پرنده	پروانه
		......	دیکھو پرپوتا	پروتا
कुलक, तिक्तक, पटु, पटोल, परोल	An eatable-vegetable.	......	ترهٔ (معروف)	پرور
प्रोहित, पुरोधा	Family-priest.	مرشد	......	پروهت
संयम, निव्रत	Abstinence.	اجتناب ـ احتراز ـ حذر	پرهیز ـ گریز	پرهیز
कुम्भिका, वारिपर्णी	Lotus-leaves.	ورق النیلوفر	برگ نیلوفر	پرئن
पली	A spoon.	ملعقة	چمچه	پري
योगिनी, मायिनी	Fairy.	جن ـ جنیه	پري	پري
व्याकुल, आकुल, विकल	Afflicted, distracted, confused, perplexed.	حیران ـ مضطرب ـ منتشر مضطر ـ ضجور ـ مشتت	پریشان ـ سرگردان ـ خال مال سرگشته ـ پراگنده ـ خیره ـ سراسیمه ـ آشفته ـ بیقرار	پریشان

विकलता, व्याकुलता	Anxiety, perplexity, trouble, difficulty, concern.	إضطراب-إضطرار-إنتشار تشويش	پريشاني – بيقراري – تاپاک	پريشاني
उत्तरणस्थान,	Camp, halting-place.	معسكر – مخيم	لشکرگاه – فرودگاه	پڑاو
समीपस्थान, सन्निकृष्टता, सामीप्य सामन्त, निकटता, उपान्त	Neighbourhood, vicinage, vicinity.	جوار – مجاورة – شفعة	همسايگي	پڑوس
निकटवासी, प्रतिवासी, समीपस्थायी, सामन्तवासी, सहवासी	Neighbour.	جارة – جار – مجاور – حليل – عشير	همسايه-هم‌جوار-هم‌ديوار	پڑوسي
पुटी	A parcel.	......	چکسه	پڑيا
भ्राष्ट्र	Brick-kiln.	كورة ألفخار	پجارة – پزاوة – داش-داشه – کورة – چار	پزاوا
नीच	Low.	تحت – سافل	پست-زير-نشيب-فرود	پست
हस्ताग्न्यस्त्र	Pistol.	......	بندوقچه	پستول
अंकोठ, निकोचक	Pistachia-vera, pistachio.	فستق	پسته	پسته
नीचत	Lowness.	حضيض – سفال	پستي-نشيب-فرودي	پستي
पंजर, पार्श्व	Rib.	جنب – ضلع	پهلو – دند	پسلي
रुचित	Approbation, choice.	مطبوع-مطلوب-مرغوب	پسند – خوش – دلاويز دل‌خواه – دل‌پذير	پسند
रक्तप, मसक	Gnat, flea.	برعوث عذام-ابوالوثاب ابوعدي	کيک	پسو
द्विविधि, सन्देह, उभयसंभव, विकल्प	Demur, hesitation, scruple, dilemma.	مذبذب – حيص بيص	دودلي – پس‌وپيش – شش و پنج	پس‌وپيش
घर्म, निदाघ, स्वेद, सिप्र, प्रस्वेद	Perspiration, sweat.	عرق	خوي	پسينه
पृष्ठि कंडूयक	An offensive weapon.	......	پشت‌خار – کبيچه	پشت‌خار
आधार	Buttress	إطارة البيت	ازاره	پشته
आधार	Buttress, dike, prop.	سند	پشتي	پشتي
पश्चात्तापी	Penitent, repentant.	خجل-ندم-نادم-منفعل	پشيمان-شرمنده-شرمسار	پشيمان
पश्चात्ताप	Penitence, repentance, remorse.	خجالت – ندامت – حسرت – انفعال	پشيماني	پشيماني
पक्व, परिणत, सिद्ध	Ripe.	ينع – نضيج – يانع	پخته – رسيده	پکا
		......	ديکهو پاکڑ	پکڑي
पय:खल्ल	A leather bag for holding water.	زق – قربه	خي – خيک	پکهال
किराततिक्त, चिरातिक्त कांडतिक्तक	Gentian.	جنطيانارومي	کوشاد – بيخے درازسرخ	پکهان بيد
पाणिघ, प्राङ्गण	Timbrel.	طبله	تنبک	پکهاوج
स्कंध, भुजशिर, भुजशिखर, अंस	Shoulder.	كتف	شانه	پکهرا
पीतमणि, पीतस्फटिक	Topaz.	زبرجد – بسراق	زمرد – ياقوت زرد	پکهراج
पुष्पदल	Petal.	ورق الورد	برگ گل	پکهڑي
		......	ديکهو چڑيا	پکهيرو
उपपथ	Foot path.	جادة	راه	پگ‌ڈنڈي
उष्णिक, उष्णीष, वटर, वेष्टन शिरोवेष्ट	Turban.	عمامة – منديل – عصابة سب	دستار – شکوب – شوب	پگڑي

गोवन्धन, प्रग्राह	Halter, rope, tether.	مربط	چدار	پگھا
निमिष, क्षण	Second.	دقیقہ — لحظہ — لمحہ طرفۃالعین	چشمزدن	پل
सेतु, पुल, आलि	Bridge.	جسر — قنطرہ	پل	پل
कुक्कुरशावक, कुतरु	Pup, puppy, whelp.	جرو	بچہسگ — تولہ	پلا
		......	دیکھو پراس	پلاس
औषधीविशेष	Butea-frondosa seeds.	......	ثمري (معروف)	پلاس پاپڑہ
मान्सौदन	Dish of meat and rice cooked together.	زربیان	پلاؤ	پلاو
यूथ, सैन्यगण, सैन्यदल, सैन्यव्यूह	A regiment, an army.	......	دستہ — تمن	پلٹن
तुलाघट, तुलांश, निक्तिर	Scale-pan.	کفہ	پلہ ترازو — پلہ	پلڑا
अक्षिपुट, वर्त्म, वर्त्मन्, नयन पट, नेत्रच्छद	Eye-lid, eye-lash.	هدبہ — جفن — شفرہ	پلک — پردۂچشم — مژہ مژگان — بامچشم — لحاف چشم	پلک
पुंटलि, वीचका	Bundle.	......	دستہ	پلندا
		......	دیکھو چارپائي	پلنگ
शय्याच्छादन	A coverlet, counterpane.	لحاف	پلنگپوش — شادیچہ بالاپوش	پلنگ پوش
गृहसम्बन्धी ग्राम्य	Domestic, household.	داجن	خانگي — خانہپروردہ — دستآموز	پلوا
		......	دیکھو پرور	پلول
		......	دیکھو پري	پلي
......	......	لواش	پرسم	پلیتھن
भारवाहक	Porter, carrier.	حمال	باربر — بارکش	پلےدار
नीलमणि	Blue-stone, emerald, sapphire.	زمرد	نیلم	پنا
		......	دیکھو پرنالا	پنالا
आश्रय, रक्षा, शरण	Protection, shelter.	حفظ-حفاظت-ظل-عیاذ حمایت-امن-آمان-کہف	پناہ — سایہ — زنہار	پناہ
पंजर, पिंजर	Cage.	قفص	پنجرہ — قفس — کوفجان	پنجرا
हस्त	Paw.	کف	پنجہ	پنجہ
अध्वदर्शक, न्यायक, मध्यस्थ	Arbiter, arbitrator, umpire, mediator.	ثالث — حاکم — حکم	درمیاني — داور	پنچ
मध्यस्थाली	Arbitration, jury.	ثالثي	داوري	پنچایت
जलचक्र	Water-mill.	طاحونہ	آسیاب — آسیاي آبي	پنچکي
कलजाक	A water-fowl.	غواص — غطاص	ماهي خوار — نوعےازمرغابي	پنڈبي
विद्वान, विपश्चित, दोषज्ञ, सन्, सुधी, बुध, कोविद, धीर, मनीषी, ज्ञः, प्राज्ञ, संख्यावान, पंडित, कवि, धीमान, सूरि, कृष्टि, लब्धवर्ण, ज्ञाती, विचक्षण, दूरदर्शी, दीर्घदर्शी	Doctor, learned, philosopher, scholar, wise.	عالم	دانا — صاحبعلم — دانشمند — موبد	پنڈت

कपोत, कोकिल, वन्य-कपोत, क-पोतिका	Dove.	فاختہ – حمام – ورقا – صلصل – حمامہ	فاختہ – زند باف	پنڊڪ
दाखविशेष	A kind of date.	رطب	خرماي تر	پنڊکجور
पादमूल	Calf, leg.	ساق	کلک پا	پنڊلي
पाण्डु, पीतमृत्तिका	Clay.	......	گل زرد	پنڊول
औषधविक्रेता	Apothecary, druggist, grocer.	عطار – بزار	داروفروش – دوافروش	پنساري
		......	ڏيکهو پر	پنکهه
तालवृन्तक, व्यजन	Fan, flapper.	مروحہ	بادزن-بادبزن – بادکش	پنکها
		......	ڏيکهو پکهڙي	پنکهڙي
		......	ڏيکهو لنجا	پنگل
विस्तार	Breadth.	عرض	پهن – پهنا	پنها
क्षीरविकृतिविशेष	Cheese.	جبن	پنير	پنير
अपूप, पिष्टक, पूप	Bun, dunn, pancake.	......	چلپک شيرين	پوا
		......	ڏيکهو پرال	پوال
निर्दन्त	Toothless.	ادرد	دندان ريختہ	پوپلا
प्रातःकाल	Dawn, day-break.	فلق	دميدن صبح – سپيدہ دم	پوپهٽنا
काचगुटिका	Glass-bead.	سبج	شبہ	پوت
पौत्र, सुतात्मज	Grand-son.	سبط – نافلہ – حافد – عقيب	پسرزادہ-نوازادہ – نوادہ نبيرہ – نبس – نوا	پوتا
डिम्भवस्त्र	Baby-clothes, clouts.	قماط	غندک	پوتڙہ
नप्ता, पौत्री, सुतात्मजा	Grand-daughter.	حافدہ	نبس – نبيسہ – نوادہ	پوتي
कुक्कुटादि का अन्तर जठर, पक्षी की पथरी	The stomach, of a fowl, gizzard.	حوصلہ – قانصہ	جاغر-چينہ دان-سنگدان معدہ مرغ	پوٺا
पुंटली	A packet.	عقدہ	گرهچہ	پوٽلي
		......	ديکهو انتڙي	پوڙي
अर्चा, अर्हणा, पूजन, पूजा, यजन	Worship.	عبادت	پرستش	پوڄا
याजक, याजी	Priest.	......	خادم دين	پوڄارو
अधम, दुरात्मा, दुर्वृत्त, नीच, शठ	Caitiff.	مردود – ملعون	پوچ	پوچ
पक्षीविशेष	Wren, a small bird.	......	قسمے از طائر خرد	پودنا
पुदीना, पोदीना	Mint.	حبق-فودنج-فوتنج-نعناع	پودنہ – پودينہ	پودينہ
अंकुर, कोमलवृक्ष, बालवृक्ष	Plant, sapling.	غرس – فسيل – نبات	نونهال – نهال	پوڌا
अंगुल्यग्रंथि	Joint of finger.	برجم	بند انگشت	پور
ग्रंथि पद पर्व्व	Knot.	أنبوب	بندني – گرهني	پور
अखंड, परिपूर्ण, पूर्ण, सम्पन्न, सर्व्वांग	Full, complete, perfect, thorough.	تام – کامل – وافي – تمام	سراپا – سرو پا – سروبن سراسر	پورا
आगमन	Coming.	قدوم	آمد	پورا
पूर्व्व, प्राची	East.	شرق – مشرق	باختر-خاور-بتو-خراسان	پورب
पूर्व्वदेशीय	Eastern, levant.	شرقي – مشرقي	خاوري	پوربي

पर्व्व, राकाशशि, राकेश, पूर्णचन्द्र	Full-moon.	بدر	ماہ تمام — ماہ کامل — ماہ دوهفته — چاردہ شبہ — ماه چاردہ شبہ — خار	پورنماشي کا چاند
घृतपक्व, प्रयस्त, सुसंस्कृत, पूरिका	Pastry, pasty, pie, flap-jack, pancake.	......	ارغن — چربک — چلپک	پوري
पुष्ट	Strong.	مضبوط — مستحکم — محکم حصين	أستوار — پايدار	پوڑها
अश्वमस्तकबन्धन	Head-stall.	......	سردوال — سربند اسپ	پوزي پٹه
प्रपा, पानीयशालिका, जलशाला	Supply of water.	سقايه	سبيل کردن	پوساله
खसखस	Poppy.	قشر الخشخاش — رمان السعل	کوکنار — غوزه خشخاش غلاف خشخاش	پوست
वस्त्र वेश, वेष	Attire, apparel, clothes, dress, garb, garment, robe, raiment, vestment.	لباس — کسوت — حله	پوشاک — پوشش	پوشاک
गुप्त, गोपित, तिरोहित, निगूढ, रहस्य	Hidden, privy, secret, under-hand, esoteric, covert, private.	خفي — خفيه — مکتم — مختفي — مستتر — مستور — مکتوم مکنون — متوازي — مضمر — محجب	پنهان — پوشيده — نهان متواري — نهفت	پوشيده
पद्मपद्म	Polyganum.	......	......	پوکهرمول
		......	ديکهو تالاب	پوکهره
असार	Concave, hollow.	اجوف — مجوف — متخلخل	درمياں خالي — کاواک	پولا
पूल	A small bundle of grass or straw.	حزمة التبن	دسته کاه	پولا
सारलोह	Steel.	فولاد	پولاد	پولاد
घ्राणमल, सिंहाण	Mucus of the nose, snivel, snot.	مخاط — نخع — ذنيم	آب سطبربني — خلم — خيل	پونٹا
मूरि, मूलद्रव्य, मूलधन	Capital, principal, stock.	راس المال — متاع — نصاب اصل — بضاعت — قنيه	سرمايه — مايه	پونجي
पुच्छ, वालधि, लांगूल, लूम	Tail, cue.	ذنب	دم — دنب	پونچهه
		... ..	ديکهو بڑهني	پونچهل تارا
पूणी	Skain, skein.	سبيخه	باغند — پيچک	پوني
उपोदिका	A kind of vegetable.	......	قسمي از سبزي	پوئي
सामान्यगमन, रेचितं	Canter, easy-gallop.	خبب	پوي — رفتار متوسط — هروله — پويه	پويه
महीधर, भूधर, कुधर, धराधर; धर, शैल, शिखरी, पर्व्वत, गिरी, क्ष्माभृत, भूभृत, अद्रि, अहार्य, गोत्र, ग्राव, अचल, शिलोच्चय	Mountain, hill.	جبل — طور — علم — طور	کوه — شورم — کوپ	پهاڑ
फणी, पंचर	Wedge.	......	بغاز — بغار — پانه	پهانا *
प्रहर, याम	Watch.	ربع الليل — ربع النهار	پاس — پهر	پهر
		......	ديکهو چوکي پهرا	پهرا
याम, दिवस	The hour between sunrise and mid-day.	ضحی — ضحوة — ضيحه	پاس روز — چاشت	پهر دن
कंकाल, पंजर	Side.	جنب — ضلع — دف	پهلو — دند — تهي گاه	پهلو

* چوبکے باشد که درد و گران در شکاف چوبکه مي شکافند فرو برند

झल्ल, मल्ल, योधा, शूर, सुभट, वीर सामन्त, वलवान	Hero, warrior, wrestler.	شجاع – مبازر – بطل – باسل	تگین – نیو - گو – پہلوان بہادر–یل – تہمتن گرد – کشتی گیر – گردن --دلاور–پرول	پہلوان
प्रथम. पूर्व्व, आदि, प्राक	Before, first, paravant.	اول – قبل	پیش–پیشتر – نخست	پہلے
मणिवंध	Wrist.	زند – رسغ	باد دست	پہنچا
आवाप्रक, कटक, परिहार्य्य, वलय	Armlet, bracelet.	شوالي	دستوانہ – دستینہ	پہنچي
अत्त, चक्र, रथांग	Wheel.	......	گردون چرخ–چلقہ پایہ گردون	پہیا
गूढप्रश्न, गूढवाक्य, दिष्ट, कूटक, प्रहेलिका, श्लेष	Conundrum, enigma, rebus, riddle, puzzle, mystery.	احجیہ – ألغوزة – لغز - معما	پزلک– چربک–پردک چیستان – گردگ وبروک – برد	پہیلي
पदचर, पदातिक, पदिक	Foot-man, peon.	راجل	پیادہ	پیادہ
चतुरंग, पदचर	Pawn, (at chess).	بیذق	پیادہ	پیادہ شطرنج
अनुराग, प्रीति, स्नेह	Affection, love, attachment.	محبت	مہر	پیار
औषधि विशेष	......	......	بیخے طوبل زرد	پیارانکا
कांदा, पलाण्डु, सुकन्दक	Allium, onion.	بصل	بران،سیر – پیاز – سوخ	پیاز
पलाण्डु विशेष	Squill.	عنصل – اسقیل	پیازنرگس – پیازموش– پیازوشتي	پیازجنگلي
उदन्य, तर्ष, तृषा, तृष्णा, पिपासा	Thirst.	ظما–عطاش–علیل–غیں جواز-حرة–غمرة–نوع	تشنگي	پیاس
तृषावन्त, तृषित, पिपासित	Thirsty.	ظامي – عطشان – ابح نایع – عتیل	تشنہ	پیاسا
अग्न्यस्त्र, रंजकाधार	Pan.	......	پیالہ بندوق	پیالہ
कंस, पानभाजन	Cup, goblet, can.	ساغر - سقایہ–قدح–کاس مشرب–نفاغ-قصعہ–عس	ایاغ – پیالہ – جام – سانگین – کاسہ	پیالہ
क्षुद्रकंस	Canakin.	......	پیالہ خرد	پیالي
		......	دیکھو پوسالہ	پیپاو
क्लेद, पूय	Matter, pus.	صدید – قدم – قیح – مدة – غشق	ریم – زردآب – هو	پیپ
काष्ठ पात्र	Barrel, cask.	......	......	پیپا
अश्वत्थ, कुंजराशन, चलदल, पिप्पल, वोधिद्रुम	Peepul-tree.	......	(درخت) پیپل	پیپل
उपकल्या, उष्णा, कणा, कृष्णा, कोला, चपला, पिप्पली, मागधी, वैदेही, शौण्डी	Long-pepper.	فلفل	پلپل	پپل
ग्रन्थिक, चटिकाशिर, पिप्पलीमूल	Piper longum, root of the long-pepper tree.	اصل الفلفل – فلفلمویہ	بیخ درخت فلفل	پیپلا مول
औषधि विशेष	Fumatory, fumiter.	شاهترج	شہترہ	پیت پاپرہ
आरकूट, पित्तल, रीति, पीतर	Brass.	برنج – شبہ	پرنگ	پیتل
उदर, कुच, जठर, तुन्द, पिचण्ड	Belly.	بطن – جوف	شکم	پیٹ
पेटी, मंडल, वलय	Belt.	دوال	تسمہ	پیٹي
पृष्ठ	Back.	ظهر – مطا – متن	پشت	پیٹھ

		......	دیکوو بازار	پیتهه
ऋक्षगन्धिका, क्षीरविदारी, महाश्वेता	Gourd.	يقطين	مزدبه	پیټهٔا
पिष्टिका	Legume-flour.	طحن الماس	ماش مقشر - ائیده	پیټهٔي
आचाम, निस्राव, पिच्छ, मंड, मासर	Rice-gruel, rice-water.	فوارة الازر	آب جوش برنج - آشام	پیچ
कपटचता	Trick.	فن	بند - پیچ - داو	پیچ
व्यावर्त्तन, कील	Engine, machine, screw.	......	پیچ	پیچ
कोष्ठव्यथा	Contortion, gripes, griping. twitch.	مغض - زحیر - نسذاک	پیچش - کناک	پیچش
अनन्तर, पश्चात्	After, behind.	بعد - عقب - خلف - وراء	پس - سپس	پیچهے
कृषिफल	Crop, harvest, produce.	جوب الفصل	پیداوار	پیداوار
जन्म	Birth.	فطرت - خلقت - طینت	آفرینش - پیدائش - سرشت	پیدائش
स्वभाविक, प्राकृत	Inherent, inborn, natural.	خلقي - جبلي - فطري طبعي	پیدائشي - ذاتي - جکري	پیدائشي
		......	دیکهو پیاده	پیدل
गुरु	Religious-teacher.	مرشد	پیر	پیر
नरक यातना, प्रसूत वेदना	Child-birth, labour, travail.	مخاض - طلق - دهمه	دردزه	پیر
		......	دیکهو پانو	پیر
पेरु	A Turkey.	......	فیل مرغ - خروس بوقلمون	پیرو
वृक्ष, महीरुह, शाखी, विटपी, पादप, तरु, अनोकह, कुट, साल, पलाशी, द्रु, द्रुम, अगम पर्णी, विटप	A tree.	شجر دوحه	درخت - دار	پیړ
जघन	Abdomen, pelvis, pubes.	رکب - عانه	زهار - زیرناف - شرمگاه	پیړو
आसन, पट्ट, पीठ, काष्ठासन	Plank, seat.	......	تخته چوبین	پیړها
ताम्रकर्ष, पण	Pice.	درم - درهم - فلس	پول سیاه - پیسه - پون - پل	پیسه
उकारस्वर	The vowel 'u'	رفع - ضمه	پیش	پیش
प्रस्ताव. प्रस्राव, मूत्र	Urine.	بول	پیشاب - شاشه - کمیز	پیشاب
अलिक, गोधि, भाल, मस्तक, ललाट	Forehead.	جبین - جبهه - سیما - لطاة - ناصیه	پیشاني - چماچم - پنچه	پیشاني
अग्रिम	In advance.	تقاوي - تقدمه - سلم	پیشادست - پیشداد	پیشگي
अग्रगामी, पुरःसर	Leader.	مقدم - قدوة	پیشوا - پیش رو	پیشوا
परिधान विशेष	Frock, mantua, gown.	......	پیشواز	پیشواز
		......	دیکهو استقبال	پیشوائي
व्यवसाय, व्यापार	Calling, profession, trade, craft.	حرفه - کسب	پیشه	پیشه
भविष्यद्वाक्य, आगम वाणी	Prediction, prophecy.	خبر الغیب	پیش گوئي - پیشین گوئي	پیشین گوئي
सन्देश, समाचार	Message, errand.	رساله - بلاغ	پیغام - پیام	پیغام

दूत, वसीठ, वार्त्ताहर, सन्देशहर	Messenger, prophet.	رسول	پیغمبر — پیمبر— پیغامبر وخشور — پیامبر — پیام گدار — فرخشور فرستاده	پیغمبر
निष्ठीवन	The juice of the betel-leaf chewed and spit out.	بزاق التنبول	……	پیک
प्रतद्ग्रह, प्रतिग्राह, निष्ठीवनपात्र	A spit-box.	مبزاق — متفله	تفلدان	پیکدان
चतुरंग गज	The bishop on chess.	فیل	پیل شطرنج	پیل
पीत, गौर, हरिद्राभ	Pale, wan, yellow.	اصفر — فاقع	زرد	پیلا
स्तम्भ	Pillar.	رکق	ستون — پیل پایه	پیل پایه
वृक्ष विशेष, पीलु: गुडफल, स्रंसी	Salvadora-indica.	اراک	جال — پیلو	پیلو
		……	دیکھو انڈوا	پیلھڑ
		……	دیکھو عهد	پیمان
मान	Measure.	کیل — مکیال — جراف	پیمانه — پیمونه گري	پیمانه
		……	دیکھو پیغمبر	پیمبر
प्राजन, तोदन, तोत्र	Goad.	محجن	سازگاه — خفچه — غباره غبازه - کوار - گاودنگ	پینا
पादान्त	The foot of a bed,	……	پائین	پینتانا
तल	Base, bottom.	ساقل	بن	پیندا
पीनस, प्रतिश्याय	A nose-disease.	……	مرض بیني	پینس
अंजन लेखनी	Pencil.	قلم الکحل	کلک فرنگي	پینسل
खण्ड	Patch, clout.	رقعه — قطعه — لدام	پیوند — درپه - درپي - پاره	پیوند

फ پھ

पुरद्वार, सिंहद्वार	Gate.	رتاج — رتج	در کلان	پھاٹک
कृषिक, फाल, निरीष, कूटक, फलं	Coulter, ploughshare.	سکه	آهن گاو — آهن جفت — اسپید — اسپیر	پھار پھال
फल विशेष	An acid fruit, grewia-asiatica.	فالسه	پالسه	پھالسه
पाश, प्राश, वागुर	Gallows, gibbet, noose, loop.	خناق — حلقه	گلوکش - کمند - دورباشي	پھانسي
अंश, खण्ड, फक्किका	Portion, slice, a piece of a fruit.	قطعه — ورق	قاش — برش — برین — لاهوره — کرچ	پھانک
कुठार, खनित्री, परशु, परश्वध, स्वधिति	Hoe, mattock, pickaxe, shovel, spade.	مسحاة	کلند — کلنگ — بیل	پھاوڑا
तूल खंड	Pledget.	……	پنبه	پھاھا
		……	دیکھو آبله	پھپھولہ
धिक्कार, आक्रोशन, अभिशाप	Curse, imprecation.	لعنت	نفرین — فریه	پھٹکار
पृथक	Retail, dispersed.	متفرق	جدا جدا	پھٹکر

फिटकिरी	Alum.	زاج – شب – زمہج	زاک – زمہ – نک	پھٹکري
पुनः, भूयः, बहुरि, च, पश्चात्तु	Again.	ثم – مکرر	باز–دگر –دگررہ–بازدیگر دگربار – وا	پھر
		......	دیکھو اندوائن کا پھل	پھرپھیندوا
तर्कु	Reel, whirligig.	خذروف	بادفر – فرفرہ	پھرکي
केतु, ध्वज, पताका, वैजयन्ती	Banner, flag.	علم	بیرق – نشان – پرچم	پھرهرا
लाजा	Parched rice.	......	برنج – برشتہ	پھرهي
मूत्राधार	Bladder.	مثانہ	کمیزدان–بولدان–شاسدان	پھکنا
भस्त्रा, धवण	A blow-pipe.	منفاخ	دمہ – آتش افروز	پھکني
शस्त्रफल	Blade.	......	......	پھل
फल	Fruit.	ثمر – حمل – فاکہہ	بر – بار – میوہ	پھل
अग्नि क्रीडा विशेष	......	......	گل ریز – گلفشان	پھلجهڑي
लघुरोटिका	Pancake.	رقاق	چپاتي – نان تنگ	پھلکا
पुष्पवाटिका	Garden.	اردي – ریاض – حدیقہ روضۃالزهار	گلزار – گلشن –گلستان بوستان – بستان	پھلواري
शिम्बी सिम्बा	Cod, pod.	غلاف الثمر	خوشہ	پھلي
छानी, फुल्ली	Albugo, film, pellicle.	بیاض العین	گل دیدہ – خجک	پھلي
सुगंधित तैल	Sweet-scented-oil.	......	روغن گل	پھلیل
		......	دیکھو جامن	پھلیندا
फण, स्फट	Hood (of the snake).	راس الحیۃ	کفچہ مار	پھن
उन्माथ, कूटयंत्र, पाश, वागुरा	Noose, snare, trap.	شبک – فخ	دام – تلہ	پھندا
पिटक विशेष, फुसकुडि	Pimple, pustule.	بثر	جوشش اندام	پھنسي
शाखाग्र	Top (of the branch of a tree), sprout.	عذب	سرشاخ	پھنگي
घ्राणाग्र	End of the nose.	ارنبہ – نخرہ	نوک بیني	پھنگي
फण पंचर	Wedge.	......	بغاز – بفر – پانہ	پھنپ
पितृष्वसा पति	Uncle (Husband of the father's sister).	زوج العمہ	شوهر خواهر پدر	پھوپھا
पितृष्वसा	Aunt (father's sister), palinal-aunt.	عمہ	خواهرپدر	پھوپھي
कर्कटी विशेष	A kind of melon.	قثاءالبر	خیاردشتي–خیارصحرائي	پھوٹ
असंयोग, भिन्नता, विच्छेद	Disunion, discord.	خلاف – اختلاف	نااتفاقي	پھوٹ
भ्रष्ट्रित, चणक	Parched-gram.	......	نخودبریاں	پھوٹهرا
क्षत, व्रण, विस्फोट, पिटक	Abcess, boil.	دمل – خراج – قرحہ	بثاد – ریش	پھوڑا
सूत्र	Fibre.	غفر – هدبہ – شظیہ	ریشہ – پزرہ خامہ	پھوسڑا
चन्द्रलौह	Bismuth (a metal).	......	......	پھول
कुसुम, पुष्प, प्रसून, सम. सुमन	Flower.	ورد – ریحان – زهر	گل	پھول
		......	دیکھو سانس	پھونگ
अम्बुकण, सीकर	Drizzle.	رهمہ -- طل	ارکاک	پھوهار
अविनीतवेशिनी, वेशप्रमादिनी	Slattern, slutt, trollop.	خرقاو	زن بے سلیقہ	پھوهڑ
		......	دیکھو پھوهار	پھوهي

रक्तफेनज	Lungs.	ريه	شش - سل	پهيپهڑا
पाण्डर, निरस, निःसत्व, निस्वाद	Insipid, tasteless, vapid.	مسيخ — تفه — ماسخ	بےمزہ — بےذائقہ - بےلذت	پهيكا
		......	ديكهو پنڈلي	پهيلي
फेन	Foam, froth, scum, spume.	رغو — زبد	كف — كفك	پهين

त ت

अधीन, आज्ञाकारी, आज्ञासेवी, वशवर्त्ती, वश्य	Obedient.	تابع — مطيع	فرماں‌بردار-رام — پدرام حلقه‌بگوش-تابع-فرمان	تابعدار
		......	ديكهو جنازہ	تابوت
		......	ديكهو بروت	تاپ‌تلي
किरीट, मुकुट	Crown.	تاج — اكليل — قلنسوہ	افسر — ديهيم	تاج
तार	Wire.	سلسله	تار — رود	تار
उडु, ऋच, तारक, तारा, नक्षत्र, भं	Star.	كوكب — نجم — درّي	تارہ — ستارہ — روشنان- تارا — اختر	تارا
दूर लेख यंत्रद्वारा समाचार	Telegram.	......	تاربرقي خبر	تاربرقي
तिथि, मिति	Date.	تاريخ	روز معين — روزمه	تاريخ
		......	ديكهو اندهيرا	تاريک
ताल, तृणराज	Palm.	......	تال-درخت ابوجهل-تار	تاڑ
नारिकेरासव, तालकी	Toddy.	......	تاري	تاڑي
नवीन, नूतन	Fresh, new.	جديد — حض	تازہ	تازہ
ताश	Card.	......	چند اوراق مستطيل براي‌بازي	تاش
अतिरुचिरदुकूल, पाटवस्त्र	Satin, taffeta.	استبرق	تافته	تافته
नियोजन, स्मरणकराना	Injunction. remind.	تاكيد	ياددهي	تاكيد
गुण, तन्तु, सूत्र	Cord, thread.	خيط — سلک	رشته — ريسمان	تاگا
		......	ديكهو كردهني	تاگڑي
सर	Lake.	غدير	آب‌گير	تال
ताल, तान, स्वर, सुर	Chime, tune.	اصول — مخمس	تال	تال
तालयंत्रिका	Lock.	مغلاق — قفل	كليدان-كليدانه — كوپله	تالا
तडाग, ह्रद	Pond, pool, tank.	غدير — اخازہ	تالاب — آب‌گير- استخر نورنجه-مرداب-شمر	تالاب
इक्षुगंधा, द्रुचुर, क्षुरा, क्षुरक, तिलक, श्रीमान	Ruelia-longifolia.	......	......	تال‌مكهانا
काकुद, तालु	Palate.	جنگ	كام — تک	تالو (منهه)
मस्तक	Crown (of the head) top.	يافوخ — رماعه	نرمهٔ‌سر-تشتک-جاندانه ميان‌سر — هباک- تارک-كله‌سر-فرق‌سر	تالو (سر)
कुंचिका, तालिका, संताल	Key.	مفتاح — مقليد — مقلاد	كليد	تالي

करताली	Clap.	......	دستک-خستک-خرسک	تالي
गन्धकुटी, गान्धिनी, तालपर्णी, दैत्यासुरा	An odoriferous-plant.	رجل الجراد	زرنب	تاليسپتر
यामयान	A vehicle.	......	هوادار	تامجان
तानासूत्र	Warp.	سدي	فرت — فلات — تن — تار	تانا (جولاها)
उदुम्बर, ताम्रक, द्वयष्ट, म्लेच्छमुख, वरिष्ट, शुल्व	Copper.	نحاس — قطر	مس — توبال — توپال	تانبا
तन्तु	Catgut.	وتر	رود	تانت
दण्ड	Fine, loss, penalty, mulet.	غرم — غرامه	تاوان	تاوان
तदनन्तर, तदा, तदानिम्	Then.	إذن — بعده — ثم — ف	تا — بعدازان — آنگاه — آندون-آن زمان-پس	تب
नाश, विनाश	Ruined, spoiled, wrecked.	فاسد	تباه — خوار — خسته	تباه
तावत	Till-then, as-long.	حتى	تا	تب تک
तदसमयात्	Thence.	من حين	ازان زمان — ازانگاه	تب سے
		......	دیکھو بخار	تپ
अत्यनुरक्ति, अत्युत्कंठा, उमंग	Affection, cordiality, warmth.	إظهار المحبت	تپاک — گرم جوشي	تپاک
त्रिपद, त्रिपाद	Trivet, trevet, tripod.	......	سه پایه	تپائي
क्षयज्वर, धातुस्थज्वर, यक्ष्मा	Hectic-fever, phthisis.	دق	تپ دق — رنج باریک	تپ دق
ऊष्णता	Heat.	ودیقه	تپش	تپش
औषधीविशेष	Rhus-coriaria.	سماق	ثمر درختي — نام دوائے	تتریک
प्रजापती	Butterfly, papilio.	مروحته الجن	بادزن پري	تتلي
औषधीविशेष	Rue.	ویجن — سذاب	سداب	تتلي
तत्	As much.	......	آنقدر	تتنا
उत्कट, चोच, तज, त्वक्पत्र, भृंग वरांगकम्. त्वच	Cassia, laurus-nobilis.	قرفه — سليخه	کسيدا	تج
		......	دیکھو سوداگري	تجارت
तिजारी, तृतीयज्वर	Tertian.	غب — صامثلثه	تپ غب — روزافگن	تجاري-تجرا
परिक्षा	Experience, experiment.	تجربه — إمتحان	آزمائش — آزمودہ کاري	تجربه
बहुदर्शी, बहुदृष्ट, व्युत्पन्न, परिपक्वबुद्धि, महानुभाव	Experienced.	واقف الامور-کامل العقل	تجربه کار-کاردان-آزموده کار — وافقکار-جهاں دیده — پخته کار	تجربه کار
ध्वंस नष्ट, नाश, विनाश, सत्यानाश	Destroyed, dispersed, ruined.	تحس نحس	برباد — پایمال	تحس نحس
उपहार, पारितोषिक	Present.	تحفه — ظرائف-هدیه	ارمغان — سوغات — پیشکش — نورهان	تحفه
नृपासन, भद्रासन, राजसिंहासन	Throne.	ارائک — سریر — عرش کرسي	تخت-اورنگ-گاه-پات	تخت
पट्ट	Board, plank.	اریکه	تخته	تخته
पट्ट	Board, plank.	لوح	تختي-پلمه-تخته-سلم	تختي

भोग उपनाम	The titular name assumed by a poet.	تخلص	فرضي نام شاعر — داغ	تخلص
अनुमान	Estimate, estimation, valuation, conjecture.	تخمين	اندازه	تخميناً
दण्ड	Punishment.	تدرک	سزا	تدارک
उपकर्ण, उपाय, प्रतीकार, यंत्र	Appliance, device, expedient, means, shift, deliberation, counsel, contrivance, plan.	تدبير	چارکار	تدبير
आर्द्र	Moist, wet.	رطب — مبلول — ثاد	تر — ژف	تر
तुलायन्त्र	Balance, scale.	ميزان — قسطاس	ترازو	ترازو
तरबुज, लतापनस	Water-melon.	بطيخ — حب حب — فج فقوس — دابوغه	تربز — هندوانه	تربوزه
उलथा, भाषान्तर	Translation.	ترجمه	پچواک — پچوه — دستي نورند — پاي خوان	ترجمه
		......	ديکهو فضيلت	ترجيح
		......	ديکهو تيڑها	ترچها
उद्वेग, चिन्ता, वेगरता	Anxiety, trouble, care, reflection.	تردد — تشويش	فکر — خارخار	تردد
		......	ديکهو آتش پرست	ترسا
उन्नति, वृद्धि	Advancement, promotion, progress.	ترقي — رفعت	بلندي — سرفرازي	ترقي
टर्कीदेशीय	Turk.	عثماني	ترک	ترک
शाक	Herb, potherb, vegetable.	بقل — بقله	تره	ترکاري
इषुधि, उपासंग, तूण, तूणीर, त्रोण, निषंग, भाथ, वाणाधार	A quiver,	جعبه — وفضه — کنانه — جفير — غيبه	ترکش — شغا — شغا — کيش — تيردان	ترکش
पैतृकऋक्थ, मुमूर्षुदान, पैतृक धन,	Legacy, heritage.	ترکه — متروکه — ميراث ارث	مال متروکه — مردهري مردهريک	ترکه
कर्णिका, तालपत्र	......	......	......	ترکي
कपोतारि, श्येनजातीय पक्षीभेद	A kestrel.	......	ترمتي — قسمے ازجرة	ترمتي (پرندشکاري)
चपरि, झटित, तत्काल, तत्क्षण, तुरत, त्वरित, तूर्ण, शीघ्र सपदि, सद्य	At once, forthwith, immediately, instantaneously, outright, directly.	آناًفآناً — بغتةً — فور — في الفور	بلاتوقف — درساعت — همان دم — بمجرد	ترنت
जम्बीर	Citron.	أترج — تفاح مائي	ترنج — أتراج	ترنج
औषधीविशेष	Manna of the desert.	ترنجبين — من	ترنگبين — تيغال	ترنج بين
		......	ديکهو بريا	ترون
		......	قسمي ازقوم کهار	ترها
भेरि, तूर्य, पुष्कर	Clarion, sackbut, trumpet.	بوق — قرناي	سرناي — شهناي — طنبک کرناي — شيپوروگاودم	ترهي
आर्द्रता, क्लेद, तेम	Moisture, wet.	رطوبت — بلل	تري — نمي	تري
		......	ديکهو هريرة	تري
जलधार	Falling of water.	نطارل	آبريز — ريختگاو	تريرا

अरुणोदय. प्रातःकाल, भानुसार प्रभात	Aurora, dawn, day-break. Peep of day.	فجر	آغاز صبح — سپيدهٔ دم	تڙڪا
धैर्य्य, परितोष, प्रबोध, बोध	Comfort, consolation.	إطمينان-تسكين-تسلي	دلاسا-دلدهي-خاطرجمعي	تسلي
नर्द्ध्री, वर्द्ध्री, वरत्रा, चर्मपट्टिका	Thong, strap.	سير	دوال	تسمه
वुरुल.त्रिजवपरिमाण, अंगुष्ठपर्व, प्रमाण	An inch.	طسوج — مورتق	تسو	تسو
उपमा	Simile.	تشبيهه — تمثيل — نظير	......	تشبيهه
चित्र	Painting, picture.	تصوير	نگار	تصوير
अद्भुत, आश्चर्य्य, चित्र, विस्मय	Admiration, amazement, surprise, wonder.	تعجب	شگفت	تعجب
पाण, प्रशंसा, प्रशस्ति, स्तुति	Eulogy, praise, panegyric.	تحسين — تعريف — ثنا حمد—صفت—مدح وصف — محمدت	ستائش—آفرين-نيائش	تعريف
		......	ديکهو ڇهٽي	تعطيل
शिक्षा	Education, instruction, discipline.	تعليم	......	تعليم
कवच यंत्र	Amulet, periapt.	تعويذ — حرز — عوذة — تميمه — نشرة	كماهه — هيكل	تعويذ
काष्ठ भाजन, कठरा	Tub, trough.	مركن	تغار — تغارة	تغار
कीर्त्तिमुद्रा	Medal.	......	تمغا	تغمه
अन्तर, तारतम्य, भिन्नाता	Difference.	تفاوت — فرق -إختلاف	دوري ميان دو چيز	تفاوت
व्यवकलन	Subtraction.	تفريق	منهائي — كمي	تفريق
कर्म्म, प्रारब्ध, भाग्य	Destiny, fate, fortune, lot.	تقدير — طالع — قسمت نصيب-حظ-خلاق	بخت-سرنوشت ماخيرة بهرة	تقدير
भाग	Division.	تقسيم	......	تقسيم
आ पर्य्यन्त	Till.	حتى	تا — تائين	تک
अन्तशब्दसमता, मित्राक्षर, यमक	Rhyme.	سجع-قافيه-ميزان الكلام	بساوند — ترازوي كلام	تک
		......	ديکهو بوٽي	تكا
वाद, वादानुवाद	Dispute.	نزاع	پرخاش	تكرار
		......	ديکهو ترازو	تكڙي
		......	ديکهو تکوا	تكلا
कष्ट, क्लेश, दुःख, पीडा, व्यथा, संकट	Adversity, affliction, anguish, annoy, distress, trouble.	اذيت — تكيف-عذاب عقاب — مصيبت	رنج — آزار — شكنجه	تكليف
फली, आंकुडा	Button, loop, tache.	وعله — عروةالقميص	انگله — گوئي گريبان — گوگ — گوگه—تكمه	تكمه
त्रिकोण	Triangle.	مثلث	سه گوشه	تكون
उपधान, उपवर्ह, बालिश	Cushion, pillow.	حسبانه -وسادة —مسندة نمرقه	تكيه — بالش — بالين	تكيه
तगर	Wild spikenard, asarum, assara-baccara.	اسارون	......	تگر
क्लोम, तिलक	Mole.	شامة	خال — چنخک	تل

तिल	Sesame, sesamum, seed.	سمسم	كنجد	تل
अनुसंधान, अन्वेषण, जिज्ञासा निराक्ष, निरीक्षण, समीक्षत	Inquiry, quest, search.	تفتيش-تجسس-تفحص	تلاش-تلاش-جست وجو وپژوهش	تلاش
		......	ديکهو تال	تلاو
मल	Dregs, lees, sediment.	ثفل – رسوب	درد – ته‌نشين	تلچهٽ
तुलसिका, वृन्दा	Ocimum-pilosum, tulsi-plant.	بادروج – حوک	ريحان‌کوهي – شره	تلسي جنگلي
उच्चारण	Pronunciation.	تلفظ	آواز	تلفظ
पदतल, पादतल	Sole.	اخمص	كف‌پا	تلوا
असि, करवाल, कृपाण, कौक्षेयक, संग, चन्द्रहास, निस्त्रिंश, रिष्टि, मंडलाग्र, खड्ग, तरवारि	Sword, sabre, brand, falchion, scimitar.	جراز – حسام – سيف صارم – عضب – صمصام	تيغ – شمشير – پلارک پلاکک	تلوار
		......	ديکهو بروت	تلي
कौतुक, कुतूहल, लीला	Exhibition, pastime, scene, show, sight, spectacle.	تماشا – نظارة – تفرج	نموداري – نمايش	تماشا
ताम्रकुट्ट, ताम्रकूट, ताम्रपत्रिका	Tobacco.	تنباک – تتن	تمباکو	تمباکو
कालस्कंध, तमाल, तापिच्छ	Xanthochymus-pictorious.	......	درخت تمال	تمال
चपेट, प्रतल, प्रहस्त	Blow, lick, slap, rap.	لطمة	تمانچه-تپانچه-چپات	تمانچو
ऋणपत्र	A bond.	تمسک – سجل	کاغذرر	تمسک
अयुतमनुष्य	A regiment, ten thousand.	عشرةآلاف رجال	تمن – ده‌هزار مردم	تمن
ताम्बूली, पर्णकार	A betel-leaf-seller.	......	برگ فروش-پان فروش	تمولي
विवेक, विचार	Discaresment.	تميز – شعور	بغيمان – فهم	تميز
		... ..	ديکهو بدن	تن
तुन्न	......	......	نام درختي	تن
दूष्य, निशार, उपकार्य्या, उपकारिका	Tabernacle, tent.	خيمة – مضرب-سرادق	تنبو – خرگاه – سراچه نمگيرة-سراپردة-تاژ	تنبو
तुम्बुर	Lute, tambour, drum.	طنبورة	تنبورة – شوشک	تنبورو
इक्ष्वाकु, कटुतुम्बी, तुम्बिका	Goard.	قرع‌المر	کدوي تلخ	تنبي
अरुज, निरामय, निरोग	Hale, healthful, healthy, sound.	صحيح – سالم	تندرست – چاق	تندرست
आरोग्य, रोगाभाव, स्वस्थ, स्वास्थ्य	Health, healthfulness, healthiness, soundness.	صحت	تندرستي	تندرستي
मासिक, वेतन	Pay, salary.	مشاهرة – مرسوم	ماهيانه-ماهوار-درماهه راستاد – تنخواه – ماهواري	تنخواه
आपाक, उखा कन्दु	Oven.	تنور	تنور	تندور
अविस्तीर्ण, संकीर्ण	Narrow, short.	ضيق	تنگ – چست	تنگ
कक्ष्य, वलय, मण्डल	Girth.	حزام	زيرتنگ – پشتتنگ – برتنگ	تنگ
		......	ديکهو اکيلا	تنها
एकान्त, उपांशु, छन्न, निःशलाक, रह, विविक्त, विजन	Loneliness, privacy, retirement, solitude.	تجريد – خلوت	تنهائي-گوشه-عليحدگي	تنهائي

उत्तानपात्र, ऋजीष, पिष्टपचन	Frying-pan, skillet.	طابق – ساج – طاجن	تابه	توا
इतिहास, पुराण	History, annals.	تواريخ – تاريخ–حكايت	داستان	تواريخ
अश्वथालिया	Horse-bag.	مخلاة – عليقه – كيس	توبره – تبره	توبرا
अनुशोचन, पश्चात्ताप	Penitence.	توبه – اِستغفار	توبه – پتت – پتفت	توبه
तथापि, तदपि, अपितु	However, still, yet, nevertheless, notwithstanding.	لكن	تاهم	توبهي
बृहत अग्न्यस्त्र	Cannon.	مدفع	توپ – باداچ	توپ
क्रमुक; तूल, तूद, पूष, यूप, ब्रह्मण्य, ब्रह्मदारु	Mulberry.	توث – فرصاد	توت – تود	توت
कीर, वक्रनक्र, शुक	Parrot.	طوطي – ببغا – دره	توته – توتي – بپغا	توتا
श्लिष्टवाक	Stammerer, lisper.	الكن – الثغ	سقو – گنگلاخ	توتلا
ताम्रगर्भ, तूतक, तुत्थ, नीलांजन	Blue-vitriol, copper-sulphate.	توتياءاخضر–الراج الاخضر	توتيا – زاك سبز	توتيا
औषधी विशेष	Seeds of mallows.	بزرالخمخم	تودري – قدومه	تودري
		......	ديكهو ڌهوڙي	توده
शाक विशेष	Mallows.	......	تره (معروف)	توري
मूसाः पुस्तक	Pentateuch.	توريت	(نام كتاب) موسى	توريت
मुद्राथालिया विशेष	......	بدره	كيسه هزاردرهم و دينار– هميان هزاردرم	توڙا
अग्न्यस्त्र, वर्तिका	The match of a gun.	حراقه	فتيله	توڙا
गुटिका कोष	Cartouch.	......	......	توسدان
तुराई, शयन, शयनीय, शय्या	Cushion, mattress, quilt.	حشيه	زيرافگن–برخوابه–توشك نهالي – شادكونه	توشك
पाथेय, सम्बल	Support.	آزوقه–قوت السفر–نوا زاد	توشه – رهآورد – زادراه	توشه
प्रमाण	Weight.	وزن	سنگ	تور
तोलनकारी	One who weighs, weigher.	وزان	وزن كش	تورو
अक्ष, कर्ष	A weight of 180 grains, a rupee weight or a weight of 96 rattis.	......	وزن دوازده ماشه – توله دونيم مثقال–تولچه	توله
		......	ديكهو انگوچها	توليا
		......	ديكهو تنبي	تومڙي
लम्बोदर, तुन्द, पटु	Potbelly.	البطن العظيم	شكم دراز	توند
		......	ديكهو ڌونڙهي	توندي
तुन्दिक, तुन्दिल, तुन्दी, पिचिंडिल, बृहत्कुक्षि	Potbellied.	بطين	شكمدار – سپوشكم	تونديلا
व्यावर्तन	Fold, plate, stratum.	طي – طبق	تهه – پيچ – تو	تهه
तत, तत्र	There.	ثم	آنجا	تهان
परिधेयवस्त्रविशेष	Apron.	مئزر	تهبند – لنگ	تهبند
तलगृह	Cellar.	سرداب – مطموره	تهخانه–سردابه–نهان خانه	تهخانه
		......	ديكهو ڌهڻي	تهري

मिथ्याकलंक, मिथ्यादोष, मिथ्यापवाद	Accusation, blame, scandal, slander, false-charge.	افتراء — الزام — تہمت بہتان	بدگماني	تہمت
उत्सव, परव, पर्वणी, पर्विणी	Feast, fete, holiday.	عيد	جشن	تہوار
सन्नद्ध, प्रस्तुत, सिद्ध	Ready.	طيار	تيار	تيار
		......	ديكهو چرپرا	تيتا
तित्तिरि	Partridge.	دراج	تيهو — پور	تيتر
कूल, तट, तीर, प्रतीर, रोध	Bank, coast, shore.	ساحل — عدوه — شط — شاطي — طرة — ضفة	لب دريا — كنارة — كران	تير
आशुग, इषु, कलम्ब, खग, नाराच, पत्री, पृषत्क, वाण, विशिख, मार्गण, रोप, शर, शरासन, शायक, शिलीमुख	Arrow, reed, shaft.	سهم — نبل — نشاب — مغزع	تير — خدنگ — بيلک	تير
धनुर्धर, धन्वी, वाणैत	Archer, bowman.	راشق — نبال	تير انداز — تيرزن — كمان‌دار	تيرانداز
तरणक	Swimmer.	سابح — سبوح	شناور — شناباز — آب‌باز آب‌ورز	تيرنے والا
तिग्म, तीक्ष्ण, तीव्र, चंड, प्रचंड	Sharp, speedy, swift, quick, fast, fleet.	قاضب	تيز — تند — براق	تيز
दाहक औषध	Caustic.	دوا المحرق	تيزاب	تيزاب
तेजपत्र	Indian-spikenard, laurus-cassia, laurus-malabathrum.	ساذج هندي	......	تيزپات
उग्रता, तीव्रता	Rapidity, swiftness, zelotry.	حدت	تندي — تيزي — سرگرمي	تيزي
तथा, तादृश तद्वत्	So, such.	مثله	آنچنان	تيسا
		......	ديكهو السي	تيسي
वक्र कृपाण, वक्र खड्ग	Scimitar, sabre, damaskeen.	......	تيغة — تيغ خرد — خنجر	تيغا
तैल	Oil.	دهن — زيت — سمن	روغن — روغن چراغ — روغن تلخ — روغن سياه	تيل
तैली	Oiler, oilman.	دهان — عصار — سمان	روغن گر	تيلي
चित्रक, चित्रल, चित्रव्याघ्र, तरक्षु मृगादन	Leopard, pard, panther.	نمر	پلنگ	تيندوا
तुच्छ धान्य, तृण धान्य, नीवार, पुलाक, मुनिअन्न	Wild-paddy.	......	شالي جنگلي	تيني
परारि	Beforelast year.	ماقبل — سنة الماضية	ماقبل سال گذشته — پرار سال	تيورس

थ تھ

काष्टमुंगर	Plasterer's hand-block.	......	......	تهاپي
स्थाल	Platter.	طباق — طاس	قاب — تاس	تهال
आलवाल, आवाप, आवाल स्थल	......	شربة	گودان — گولاب — مغاکچه	تهالا
पाकपुटी, भोजनपात्र, स्थाल स्थाली	Dish, platter, salver, tray.	طشت — طبق — سطل	تشت — قاب	تهالي

थान	A piece.	قطع – طاقه	لخت – کرب – توب	ٿان
अश्वशाला, गोशाला, चरणी, थान	Stall, stable, manger.	معلف	آخور	ٿان
चौरसहायक	Receiver of stolen goods.	حامي اللص	دزدافشار	ٿانگي
		......	ديکهو ٿهالا	ٿهارلا
उत्तान	Ford.	......	پاياب	ٿهاه
		......	ديکهو تمانچه	ٿيڙ
		......	ديکهو تالي	ٿيڙي
कम्प	Tremor.	زلل	لرزش – لغزش	ٿرٿراهٽ
धिक्धिक्	Fy.	أفانفا	تفواخ تفو	ٿڙي ٿڙي
क्लान्ति, तन्द्रा, परिश्रम, सिथिलता	Fatigue, weariness.	تعب – کسل	ماندگي – سستي	ٿڪان ٿڪاهٽ
स्तन, ऊध, आपीन	Teat, udder, dug.	ضرع – طبي	پستان بهايم – چڇو	ٿڻ
स्तनरोग	......	......	ريش پستان	ٿڻيلي
सुंड	Snout, nozzle.	خطم – خرطومه	پوز	ٿوٿڻ / ٿوٿڻي
		......	ديکهو ٿوڙي ٿوڙي	ٿوٿو
न्यून, अल्प, स्वल्प, किंचिक, मनाक् क्षुल्लक, स्तोक, कतिपय, रमक तनुक	Little, scant, scanty, few.	قليل – نبذے – شمه – نزر – شطرے – خيل طرفے – يسير – رب	کم – قدرے – برخے – تنک اندک – لختے – چند – تام	ٿورڙا
		......	ديکهو ناچيز	ٿوري بات
लाला, सृणिका, स्यन्दिनी	Saliva, spittle.	بزاق – ريق – لعاب	آب دهن – خوي – خيو – خدو	ٿوڪ
स्तंभ, स्थाणु	Pillar, past.	رکن – عماد	ارچک – پازيز – چرپاستون	ٿوڻي
गुडा, वज्रद्रु, समन्तदुग्धा, सीहुंड स्नुक, स्नुही	Thorny-tree, euphorbia.	زقوم	زقونيا – زاخل	ٿوهر
गृहनिर्माता, पलगंड, लेपक, शिल्पकारक	Architect, builder, mason.	معمار – بناء	گلکار – ازره گر	ٿوٽي
बृहतथालिया	Bag.	زنبيل – خرطاه – خليطه قمطره	کيسه کلان	ٿيلا
थालिया	Purse, small-bag.	صره – کيس – قرطه – هميان (بالکسر ١٢)	کيسه – هميان (بالفتح ١٣)	ٿيلي

ट ٽ

खुरशफ	Hoof-deep.	سنبک – حافر	سم اسپ	ٽاپ
अन्तरीप, द्वीप	Island, isle.	جزيره	اواک – بيله	ٽاپو
		......	ديکهو گزي	ٽاٽ
शणवस्त्र	Convass.	جلس	پلاس – حشن	ٽاٽ
विलम्ब, दीर्घसूत्रता, मंदता	Procrastination, dilatoriness.	ليت ولعل – تاخير	امروز فردا – درنگ – درنگي – دير	ٽال ٻال / ٽال مٽول
टंक	Chisel.	منقر ملطس	ميتين – تيسته	ٽانڪي (سنگتراش)
अंघ्रि, चरण, टंका, पद, पाद	Leg.	رجل	ازبيخ ران تاپا	ٽانگ

		......	ديكهو كولهاڙا	ٽانڪا
कंगु, प्रियंगु	Millet.	......	گال	ٽانڳڻ
सामान्य, घोटक	Nag, pony.	قلهزم	يابو	ٽانگهڻ
जन्मनक्षत्र, पत्र जन्मपत्रिका, लग्नकुंडली	Haroscope.	تقويم العمر—هيلاج—طوالع	زايچه — طالع نامه	ٽيڻ
मूलधनहीन	Of little stock.	قليل البضاعت	كم مايه	ٽٽ پونجيا
		......	ديكهو تازه	ٽڪا
		......	ديكهو ٽانگهڻ	ٽٽو
		......	ديكهو تلاش	ٽٽول
कोयष्टिक, टिट्टिभ, टिट्टिभक, शिखरी	Sand-piper,lapwing,peewit.	......	طائرے معروف	ٽٽهڙي
टट्टिका	A framework,matted-shutter, tutty.	فتره	كاره	ٽٽي
द्राक्षमंच	Vine-prop.	عريش	چفت-داربست-دار انگور	ٽٽي انگورکے
गुल्फ, घुटिक	Ankle.	كعب	شتالنگ — كوزك-لك	ٽخڻو
		......	ديكهو انكهه پهوڙا	ٽڏا
शलभ	Locust.	جراد	ملخ — سيگ	ٽڏي
		......	ديكهو گستاخ	ٽڙا
वक्रमुख	Oblique-mouthed.	متضاجم — صبحيم	كج دهن — تاتول	ٽڙهه مکا
पाटविशेष	Raw-silk.	قز	بغيك — كڙ	ٽسر
युगताम्रकर्ष	Double-pice.	فلسين	تنگه	ٽڪا
खंड, स्तोक	Bit, piece.	قرزه-كسفة-كسار-زبر — قواره-جزو-قطعه-رقعه	پاره — پارچه — لخت	ٽڪرا
टंकशाला, मुद्रंकनशाला, मुद्रालय	Mint.	دار الضرب	درم سرا — ضراب خانه — مهشكده-سراچه ضرب	ٽڪسال
धातुकण, धातुतारा, परिरतथ्य, विन्दु	Spangle.	......	......	ٽڪلي
तर्कु, सूत्रतर्कुटी	Spindle.	مغزل	دوك	ٽڪوا
टिकली	Cake, wafer.	قرص	......	ٽڪيا
अकर, अहस्त, विहस्त	Handless.	اشل — اقطع	دست بريده	ٽنڊا
		......	ديكهو ٽهونٽوهي	ٽنڊي
डाकिनी, मायाकारिणी, मायिनी	Witch.	ساحره	زن جادوگر	ٽنهاي ٽنهڻ
शिरस्त्राण, मस्तकाच्छादन	Cap, hat.	تاج — قلنسوه — كوفيه — برطلم	كلاه — افسر — سرپوش	ٽوپي
मातृहीन बालक	Fatherless, orphan.	عجي	طفل مادر مرده	ٽور
......	Corbel.	......	......	ٽوڙا
कांडोला, पिट, पिटक, पेटक	Basket, pannier.	سبد — قفص	كواره — ٽوپال	ٽوكرا-ٽوكري
प्रदेश	Acity-quarter.	حله — محلة — جاره	حصهٔ شهر كري	ٽوله
मायाक्रिया	Witchcraft.	سحر — رقية — عزيمت	جادو — فرهست	ٽونا
आग्नेयास्त्रसम्बंधी, पत्रकोष	Cartridge.	......	......	ٽونٽاكارٽوس

सुंड	Spout.	خرطوم	لولہ – ماشورہ – ناوچہ – نایزہ – نول – لیسنہ	ٹونٹي
शाखा	Bough, branch, sprig, stem, twig.	جذع – غصنہ – فرع – فنن – قضیب	شاخ – شاخچہ	ٹہني
प्रतिभू	Bond.	ضمانت	ذمہ داري	ٹیپ
आडम्बर	Magnificence, pomp.	طمطراق	بوش – بوچ	ٹیپ ٹاپ
अराल, कुंचित, कुटिल, तिर्य्यक, तिर्य्यंच, तनभुग्न, वक्रहजन वेष्टित	Crooked, curve, curvated, oblique.	معوج – منحني	خم – خمیدہ – دوتا – کبوس – کلنج – کثر	ٹیڑھا
चित्रक, तकालपत्र, तिलक, विशेषक	A mark on the forehead.	......	قشقہ – جبہ زیب	ٹیکا
पत्रपाश्या, ललाटिका	Head-band.	عصابہ	سربند – تیکہ	ٹیکا
प्रकार	Mound, ridge.	نجد – یفاع – ربوہ – تل	تپہ – کریو	ٹیلا
		......	دیکھو لو	ٹوم
कंठनाल कंठनाडी	Throat, larynx.	حلقوم – حنجرہ	گلو	ٹیٹوا
		......	دیکھو پراس	ٹیٹو

ठ ٹھ

----		......	دیکھو برف	ٹھار
निष्किंचनत्व, धनाभाव	Poverty.	افلاس	تنگ دستي	ٹھالا
अस्थिरपंजर, देहास्थिमात्र शरीरास्थिमात्र, पंजर	Skeleton.	......	......	ٹھٹھوري
कौतुकी, परिहासक, विनोदी, रसिक	Banterer, jester, jocose, jocular, waggish.	ظریف – مزاح – ہزال	خوش طبع – لوري	ٹھٹھول
परिहास हास	Buffoonery, jest, joke, mock, laughter, aillery, waggery.	ظرافت – استہزا – مزاح – سخر – تمسخر – ہزل – ہزو – دعابہ – ازعاج – فکاہت – مطائبہ – طیبت	خوش طبعي – گنگل – حرمل – ریشخند – لاغ	ٹھٹھہ
ताम्रकुट्टक, शौल्विक	Brazier, tinker.	نحاس	مس گر – ریختہ گر	ٹھٹھیرا
चिबुक, हनु	Chin.	ذقن	زنخ – زنخدان – کاچہ	ٹھڈھي
चिबुककुंड	Dimple.	تونہ	چاہ زنخ – چاہ غبغب – چھک	ٹھڈھي کا گڑھا
दृढसूत्र	Strong thread.	......	رشتہ مضبوط	ٹھرا
मदमदिरा	A kind of wine, spirituous liquor.	......	قسمي شراب	ٹھرا
कर्करी	Pebble.	دقاق الخزف – سفال – حصاة	برزن – خزف ریزہ – سنگ ریزہ	ٹھکري
		......	دیکھو بیمار	ٹھک

शीतल	Cold, cool.	بارد – براد – مبرون	سرد – خنک	ٺهنڍها
		......	ديکهو ناٺا	ٺهلکنا
		......	ديکهو بوند	ٺهوپ
		......	ديکهو چونچ	ٺهور
		......	ديکهو ٺهڏهي	ٺهورڙي
अद्रव, असुन्य, पुष्ट, सारवान	Solid.	مستحکم – مصمت	پر – نامجوف	ٺهوس
व्याघातजनकपाषाण	Stumble, stumbling-block.	عثرة	پالغز – شکوخه – شرپي	ٺهوکر
स्तंव गुल्म, शाखासून्य	Stump.	قفه – صريف	درخت بے شاخ	ٺهونٺهه
बिराम, विश्राम	Pause, stop.	وقفه – اقف – مسکون	آرام	ٺهپراو
धान्यागार, शस्यागार	Granary, barn.	کدس – بيت الغله	انبارخانه – غله‌خانه	ٺهيک
उचित, योग्य, सत्य	Accurate, correct, exact, fit, just, meet, proper, right, accuracy.	سوي – صحيح – واجب نفس الامر	درست – راست – بجا برجسته – سنجيده	ٺهيک
नियम, वचन	Contract.	معامله – اجاره	عهد و پيمان – قرارداد – قول و قرار	ٺهيکه
पणकर्त्ता	Contractor.	اجير – مستاجر	اجاره‌دار	ٺهيکه‌دار
			ديکهو ڏاٺ	ٺهيلٺهي

स ث

दृढ, निश्चय, सिद्ध, स्थिर, साव्यस्त	Constant, confirmed, firm, demonstrated, proved.	ثابت – مستحکم	......	ثابت
उपपत्ति, प्रमाण	Demonstration, proof.	ثبوت	......	ثبوت
औषधी विशेष	Salep.	خصية الثعلب	ثعلب‌مصري – معد	ثعلب‌مصري
धर्म्मफल, पुण्य, सुकृत	Premium, recompense, reward of virtue, virtue.	ثواب	جزاءِکارخير – کرفه	ثواب

ज ج

मुखबन्ध	Muzzle.	......	دهان بند	جابا
किंचित	Somewhere.	بعض المقام	جابجا	جابجا
तीर्थयाचिक, तीर्थसेवी, यात्रिक	Pilgrim.	زاير – سياح	زيارتي	جاتري
अभिचार, इन्द्रजाल, मंत्रमोहन माया	Enchantment, charm, magic, sorcery.	رقيه – سحر	افسون – جادو – نيرنگ فرهست	جادو
अभिचार, विद्याज्ञ, इन्द्रजालक, पिशाचविद्याज्ञ, मायाकार मायावी	Charmer, enchanter, magician, sorcerer, wizard.	کاهن – ساحر – راقي	افسون‌گر – جادوگر – سحرکار	جادوگر
अभिचारविद्या, मायाविद्या	Enchantment, magic, sorcery.	علم السحر	افسون‌گري – جادوگري	جادوگري

चलित, वर्तमान	Current.	نافذ – جاري	رواں	جاري
शिशिर, शिशिरकाल, हिम, हेमंत	Winter.	برد – خصر – شتاء – شبم – صرّ	زمستان – سرما	جاڑا
जाजम	A carpet, a floor-cloth.	......	جاجم – جازم	جازم
गूढपुरुष, चरचार, प्रणिधि	Emissary, scout, spy.	جاسوس – متجسس – مخبر	انیشه – خبررسان-یزک خفیه‌خبرگیر-رازگو گوئنده	جاسوس
जीविका, भूमि	A grant of land.	إقطاع – قطيعه	جاگیر – تیول – سیورغال یابر	جاگیر
जालक, वागुरा, मृगबंधन	Net.	شبكت – مصيدة-شركه	جال – دام	جال
मर्कटीपाश	Cobweb, web.	نسج العنكبوت	تنه – تارعنکبوت – خانه تندو	جالا
मर्कटीजाला	Cobweb.	عكاس	تفنه – کرو – کرتینه	جالا(سفید مکري)
जाली, नेत्रजाली	Film, cataract,	سبل	سپیده	جالا
जालिका	Latticed, netted.	مشبک	سنکه‌دار – مشجر	جالي‌دار
वस्त्र, विशेष	Diaper.	......	(نام) پارچه	جامداني
चर्ममयवस्त्रधार	Portmanteau.	مفرش – صوان – عيبه	جامه‌دان – جامه‌خانه	جامداني
जम्बु	Eugenia-jambolna.	......	درخت جامن-آلوسیه	جامن
मानसूचकवस्त्र, राजवस्त्र, सुसभाव	Robe.	قبا	جامه	جامه
आत्मा, जीव	Soul, spirit, ghost.	حرباء-روح-نفس-مهجه	جان – روان	جان
पेषणपाषण, पेषणप्रस्तर	Mill.	رحي – غربيه-مسطحن	آسیا	جانتا
परीक्षा	Examination, trial, test.	تجريب-تخمين-إمتحان	آزمائش	جانچ
सजीव, सप्राण	Animate, living-being.	ذي روح	جاندار	جاندار
प्रतिनिधि, प्रतिपुरुष, प्रतिभू	Successor, vicegerent.	قايم مقام	جانشین	جانشین
ऊरुजंघा, प्रसृता	Thigh.	فخذ	ران	جانگهه
अन्तरीय, उपसंव्यान	Breeches, drawers.	تبان	تنبان – تنگه	جانگهیا
जन्तु, पशु	Animal, beast, brute.	حيوان	جانور	جانور
जातीपत्र, जातीपत्री, जातीपुष्प, जातीफल	Mace.	بسباسه	بزباز – راف – جارگون	جاوتري
		......	دیکهو کهیر	جاور
जावन	Rennet.	روبت	مایه‌شیر	جاون
		......	دیکهو نادان	جاهل
जयन्तीजया, तर्कारी, नोदेयी, वजयन्तिका, वलज	......	......	(نام) گلے – جائي	جاهي
जातीकोश, जातीफल, सुरभि	Nut-meg.	جوزالطيب – جوزبوا	جوزبویاي	جائپهل
धर्मानुसार, धर्म्म, यथान्याय	Lawful, legal, right.	جائز – شرعي – مباح	روا – درست – آیني	جائز
		......	دیکهو پائخانه	جاي‌ضرور
यदा, यदि	When.	إذ – إذا – لما – متي	چون	جب
यावत	Until, as-long, while.	مادام – حتي	تا – چون	جب تک

वीजगणित	Algebra.	جبر و مقابله	علم دانستن مجهولات عدديه	جبرومقابله
हनु, हनू	Jaw.	لحي – فک – ذقن	چانه – كله	جبڑا
यतसमयात्	Whence, ever since.	من حين	تا – ازان بار	جب سے
पुरोहितस्ववस्त्रम, मुनिचीर	Cassock.	جبه – خرقه	لباده	جبه
यत	As many, as much.	ما	هر قدر – آن مایه – هر مایه	جتنا
जथा	Band, company, party.	حزب	گروه	جتھا
जटासटा	Lock.	جعد	مرغول – موي گره گیر – موي ژوليده	جٹا
जटधारी	Cock's-comb-flower.	حبق – عرف الديک	تاج خروس – بستان فروز گل یوسف	جٹادھاري
		......	ديكھو بالچھڑ	جٹا مانسي
यातर	Wife of the husband's elder brother.	سلفه	......	جٹھاني.
पृथक, भिन्न	Apart, separate, different.	عليحده	جدا	جدا
वियोग	Separation, parting, absence.	فراق – فرقت – هجر	جدائي – دوري – عليحدگي	جدائي
रेखा	Line.	تحرير	جدول	جدول
वर्गमूल	Square-root.	جذر – جزءالمال	درجه دويم عدد	جذر
		......	ديكھو دليري	جرأت
अस्त्रचिकित्सक, शस्त्रवैद्य	Surgeon.	جراح	رگ زن	جراح
कुन्दवेल	......	إذخر – طيب العرب	كاه مكي – گورگيا – تبن مكي كوأوم – خلال ماموني نمرشنه	جراكس
अपराध, दोष	Charge, crime, guilt, offence.	جرم – قصور	گناه	جرم
दंड	Fine, mulct.	غرم – غرامت – مصادرت	جرمانه – تاوان	جرمانه
श्येन	Hawk.	زوج البازي	جره – باز نر	جره (باز كانر)
मापशृखल	Chain.	جريب	آله پيمائش زمين	جريب
मूल	Root.	اساس – اصل – بناء	بيخ – بن	جڑ
जटित, मणि जटित	Set with-jewels.	مُرصع – مكلل	......	جڑاؤ
		......	ديكھو جوڑي	جڑاي
यम, यमक, यमज, यनल	Twin.	توامان – توام	جنابه – هم شكم – غول	جڑوان
अंश	Part.	جزو – كراسه	پاره	جز
पुस्तका, वेष्टन, पुस्तक, थालिया	Satchel.	كيس الكتاب	جزودان	جزدان
		......	ديكھو بهاتها	جزر
घनमूल	Cube-root.	جزءالكعب	......	جزءالكعب
		......	ديكھو جذر	جزء المال
कर, मस्तक, संख्याकर	Tribute, capitation-tax.	جزيه	گزيه – خراج از كفار – سرشماري محصول سرگزه	جزيه

जस्त	Zinc.	......	روح توتیا	جست
उत्सव	Feast.	عیش نشاط	مجلس شادي و کامراني- جشن	جشن
कृत्रिम, लेखकरण, कूटता	Forgery, counterfiet.	جعل	جعل سازي -ساختگي	جعل
कृत्रिमलेखकारी	Counterfeiter, forger.	......	جعل ساز	جعل ساز
भूगोल, विद्या	Geography.	جغرافیه – هیت الارض	علم صورت زمین	جغرافیه
मैथुन, संयोग	Pairing.	مجامعت	جفتي – گشتي	جفتي
क्रतु, मेध, मख, यग, याग, सव	Sacrifice.	قربان	......	جگ
युग	Age.	حقبه – قرن	روزگار دراز	جگ
जुगाली, पागुर	Cud.	جرة – نشواد	نشخوار	جگالي
विनाह	Curb of a well.	قف البیر	لب چاه	جگت
			(نام زیور) گلو	جگنو
खद्योत, ज्योतिरिंगण, प्रभाकीट	Fire-fly, glow-worm.	حباحب-یراعة-ولد الزنا	کرم شب تاب-کرم شب افروز-کمیچه-چراغله کاغن – آتشک	جگنو
स्थल, स्थान	Place, room, space, stead.	مقام-معرض-موقف-محل مکان – مقر-معان	جا – گاه	جگهه
उदरशोधन, रेचक, विरेचन	Cathartic, laxative, purge, purgative, aperient.	مسهل – مشو – مشي	دست آور- جلاب – آکح	جلاب
रेचक, औषधी-विशेष	Jalap.	......	بیخ کاهے-بیخ گل عباس	جلاپا
घातकजन, पाशक, पाशी, वधक-र्माधिकारी वध्यपुरुष	Executioner.	سیاف-سفاک-قاتل جلاد	گردن زن – خون ریز	جلاد
देश, निहसिरण	Banishment.	جلاء وطن	ملک بدر	جلا وطن
कुविन्द, तन्ति, तन्तुवाय, पटकार, वस्त्रकार	Clothier, weaver,	حائک-نساج – واشي	جلاهه – جامه باف – کوفشانه – نور باف جشیر – پاي باف	جلاها
आशु, क्षिप्र, त्वरित, द्रुतवेग, शिघ्र, संभ्रम	Quick, soon, speedy, early, rapidly.	حالي-في الحال-في الفور	زود-شتاب-روارو-برفور	جلد
पट्टिका	Binding, volume.	مجلد	جلد کتاب	جلد
पट्टिकाकार	Book-binder.	صحاف – مجلد کتاب	جلد بند-جلد ساز-جلدگر	جلد بند
अंजसा, अह्नाय, झटित, त्वरा, द्राक, मंक्षु, शीघ्रता, सहसा, स्राक, सर्पाद, जवः, तवः, रह रयः, स्यदः	Haste, hurry, quickness, speed.	عجلت – سرعت	روارري – زودي-شتابے	جلدي
सभा	Meeting-assembly.	جلسه – محفل	نشست	جلسه
पलाण्डुविशेष	Squill.	بصل الفار	پیازدشتي – پیازموش	جل کندرا
जलमानुष	Dwarfish.	انسان الماء	آدم آبي	جل مانس
दाह	Burning, inflamation.	حرقت	سوزش	جلن
जलोदर, कफोदर, कफशोथ,	Dropsy, leucophlegmacy.	استسقاء	آب خواه – خشک امار- خشکامار – آمار	جلندھر

मिष्टान्न, विशेष	A sweetmeat.	زلابيه — مُشبک	زلبيا — حلقچي — زليبيا	جليبي
ग्राम्यधर्म, निधुवन, मैथुन, रति, व्यवाय रत, रमण, सुरत, संभोग	Cohibition, copulation, coition.	جماع — مباشرت — مجامعت وطي — نيک رفث — سر	سکند-همبستري-جالش چابر-آميغه-آميز	جماع
मकूलक, निकुंभ, दन्तिका, प्रत्यक्श्रेणी उदुम्बरपर्णी	Croton-seed.	حب الملوک-حب السلاطين	دند — ماهودانه — تخم بيد انجير خطائي	جمال گوٹا
		......	ديکهو داماد	جمائي
वृन्द	Collection.	جمع	افراز	جمع
शुक्रवार	Friday.	يوم الجمعة — عروبه	آدينه	جمعه
वृहस्पतवार, गुरुवार	Thursday.	يوم الخميس	پنجشنبه	جمعرات
यमक, यमज, यमल	Twin.	توام — توامان	همزاد — جنابه — همشکم	جمک
वाक्य	Clause, sentence.	جمله	......	جمله
कूपचक्र	A piece of wood which they put over the bottom of well.	وسب	چوب پائين چاه	جموٹ
पूतना	Ghost, goblin, hobgoblin.	ام الصبيان	نام ديويکه طفلان را آسيب رساند	جموکا
कालिन्दी, तरणिजा, यमुना, शमनस्वसृ, सूर्यतनया	The Jamuna-river.		درياے جمن	جمنا
जृम्भ	Gaping, yawn.	تؤباء — تثاؤب	فازه — دهان دره — باسک وباسک	جمهائي
भूत, पिशाच	Demon.	جن	ديو — سايه	جن
रथी, शवाधार	Bier, coffin.	جنازه — نعش — نتوط	تخته تابوت — سرير مرده جنازه	جنازه
स्वर्णजतनारयंत्र	A performed plate of steel through which ingots of gold and silver are drawn into wire.	شفتاهنج	شفتا هنگ — شاخسار	جنتري *
		......	ديکهو پتره	جنتري
उदविडालवृषण	Caster.	جندبيدستر — خصية الكلاب البحر	آش بچگان-خايه ادبلاو قاجشه — خزمهان کند بيد ستر-هزدگند	جندبيدستر
अटवी, अरण्य, कानन, गहन, जंगल, दाव, वन, विपिन	Desert, forest, wood.	غيضه — اجم — دو	بيشه — نيستان — کنام	جنگل
आरण्य, वनस्थवन्य	Savage, sylvan, wild.	بدوي — صحرائي — وحشي	جنگلي — دشتي — بياباني	جنگلي
जनि, जनुस, जन्म	Birth.	خلقت — فطرة	آفرينش — پيدائش	جنم
		......	ديکهو ٹهپن	جنم پترا
उन्माद, चित्तविभ्रम	Mania, insanity.	جنون	سودا — ديوانگي	جنون
उपवीत, यज्ञसूत्र	Brahmanical thread.	زنار	زنار — موسخ — شست — کستي	جنيو
यः, यत्	That, what, which.	ما	هرکه	جو
यव, सितशूक	Barley.	شعير — سلت	جو — فخفره	جو
धुर, प्रासंग	Yoke.	نير — فدان	توغ — جغ — جغ — لباد	جوا

* آهن سوراخدار زرگران که ازان تارهاے نقره وطلا دراز کنند

अक्षवती, कैतव, द्यूत, पण, परिदेवन	Gambling.	قمار – میسر	منگ	جوا
लशुनयव	A clove of garlic.	سنه – فص	دانه سیر	جوا
उत्तर, प्रतिवचन, प्रतिवाक्य, समाधान	Answer, reply, response.	جواب – جیبه	پاسخ	جواب
कूवर, युगंधर	Yoke.	سمیقن – سمیق	جوغ – لباں–چغ – یوغ	جواتھه
ज्वार, प्रवाह	Tide, flux.	مد	افزوني آب دریا-آب خیز	جوار
अन्न विशेष	Millet, maize.	خندروس – ذرة–مجاج	ذرۂمکه – زرت	جوار
ज्वार भाठा	Tide, flux & reflux, ebb and flow.	مدوجزر	کمي و بیشي آب دریا-	جوار بهاٹا
अवलेह औषध	Whatever is used in dressing of meat or assissts in digestion.	جوارش	گوارش	جوارش
अक्षदेवी, अक्षधूर्त, कितव, दुरोदर, द्यूतकृत, धूर्त, परिदेवक	Gambler.	متقامر – مقامر	قمار باز – منگیاگر	جواري
अनन्ता, यवास, यास, रोदनी	A kind of wild asparagus.	حاج	شتر خار	جواسا
गोंद विशेष	......	حاوشیر	جواشیر – گوشیر-صمغي بدبو سرخ	جواشیر
अम्लविपरीत, यवक्षार, यवाग्रज, पाक्य	Alkali, barilla, corbonate of potash.	......	......	جواکهار
आग्नेयपर्व्वत, ज्वलनपर्व्वत, ज्वालामुखी	Volcano.	جبل النار	کوه آتش فشان-کوه آتشي کوه آتش انداز	جوالا مکهي
तरुण, युवा, वयस्थ	Young, youth, pubescent.	شاب – فتی – بالغ	جوان – رسیده – برنا	جوان
तरुणता, तारुण्य, यौवन	Youth, puberty.	شباب – فتاء – بلوغ	جواني – برنائي	جواني
मणिरत्न	Gem, jewel.	جواهر – عسجد	گهر – شبچراغ	جواهر
अवंध, योत्रं, योक्त्रम्	Trace.	......	ساز – رسن که در جغ بسته مي شود	جوت (گاڑي)
उपानह, उपानत, चर्णत्राण, चर्म्मपादुका, पत्रङ्घी, पादत्राण, पादया, पादुका, पादु	Shoe.	نعل – کوث قفش	پا افزار – پاپوش – پیزار چارق – چمشاک شم-کفش-ملخت هملخت – لالک – چاچله – چمتاک	جوتا
योतिष, फलित	Astrology, astronomy.	علم نجوم	علم ستارة شناسي	جوتش
गणक, ज्योतिर्विद, देवज्ञ, फलितज्ञ, मौहूर्त्तिक, योतिषो, साम्वत्सर	Astrologer, astronomer.	منجم – مهندس	ستارة شناس – اخترشمر اختر شناس-نجوم دان – نجومي	جوتشي
	......	......	دیکهو جوتا	جوتي
उच्छिष्ट, अवशिष्ट, जुष्ट	Refuse, dog's meat, offal.	فضله – سور – مابقا–زله	پس خورده – نیم خورده- لالنگ – آلش – وامانده	جوٹها
यः	What, which.	ما	هرچه – هر چیز	جو چیز
कलत्र, जाया, जाम्बूनद, दयिता, दारा, प्रिया, भार्य्या वल्लभा, तल्प, पत्नी	Consort, dame, wife.	اهلیه – زوجه – صاحبه- حلیله – منکوحه- ضجیع	زن – همخوابه – همسر خاتون – کدبانو – جفت	جورو

गणना, जोड, योग	Addition, sum, total.	ميزان	شمار	جوڙ
सम, समान	Equal, resembling.	مثل – عديل – شبه	همتا – همسر	جوڙ
योग, संधि, संयोग	Joint, junction, juncture, articulation.	مفصل – وصل	بند – پيوند	جوڙ
		......	ڏيکو جوٽا	جوڙا
द्वन्द्व, मिथुन, युगल, युग्म	Couple, pair, brace.	زوج	جفت – توه	جوڙا
धम्मिल्ल	Top-knot, pigtail.	مرغوله	نغوله	جوڙا
सखा	Fellow.	مثل – شبه	همسر – همتا	جوڙي
शीतज्वर, कम्पज्वर	Ague.	نافض – راجف	تپ لرزه – يازه – تبهازه	جوڙي
यः	What, who.	من	هرکه – هرکس	جو شخص
भय, हानि	Danger, harm, injury, risk, venture.	خساره – خطره – خوف غبن	زيان – ترس	جوکم
केशकृम	Louse.	قمل – حمک	شپش	جون
काल, समय	Time.	وقت	زمان	جون
जलौका, रक्तपा, वमनी	Leech.	علق	زالو-زلو-زلوک-خرسته ديوچه-مکل-شلک د.ن – دشتي	جونک
		......	ڏيکو هو بهو	جونگا تهون
अन्न विशेष	Millet.	......	سبزت	جونهري
अन्न विशेष	Maize.	......	(نام) غله	جونهرا
दीप्ति	Ray, water.	فرند – افرند	پرند – پلارک – آب	جوهر
मणिकार, रत्नजीवी, रत्नपारखी	Jeweller.	......	جوهري – جوهر فروش	جوهري
अम्बष्ठा गणिका, मागधी, यूथिका, वलज	Jasmine.	ظيان	جوهي – ياسمين دشتي جولي	جوهي
जलयान महानौका, वहित्र, वोहित, अर्णव पीत	Ship, vessel, bark.	مرکب-جاريه – قادس سفينه – قرقور	جهاز – گلهت – سماري	جهاز
यत्र, यत्र	Where.	اين – اينما – حيثما	هرجا	جهان
इहलोक, जग, जगत, भव, लोक, विश्व संसार	The world.	وري – عالم – کاينات – دنيا-دهر –دارالفنا عاجله – آفاق	جهان-اينجهان-گيتي گيهان – چهاربند – خاکدان-دارناپايدار	جهان
दाय, यौतुक, स्त्री धन	Dower, dowery.	دهيز	جهيز – وردک	جهيز
यव विशेष	Oat.	قضيم	......	جئي
चित, मन	Mind.	فواد	دل	جي
थली	Fob, pocket.	جيب – خريطه	کراغند – کيسه	جيب
जिह्वा, रसन, रसज्ञा	Tongue.	لسان – مقول	زبان	جيڀه
जय, विजय	Conquest, triumph, victory.	ظفر – فتح – نصرت	فيروزي	جيت
		......	ڏيکو بڙا	جيٺهه
		......	ڏيکو ملهٺهي	جيٺهي مڌهه
यथा, यादृश	As.	کما	چنان – چنانکه	جيسا
यथोचित	As it ought to be, as it suits.	کماحقه – کماينبغي	چنانکه بايد	جيساچاهئي

झ جهـ

दीपा धार विशेष	A lustre, a chandelier (shandeler)	ثريا	پيكر آبگينه	جهاڑ
प्रशाखक, मलोत्सार पुरीषोत्सर्ग	Stool, purch.	اجابت	دست	جهاڑا
शोधनी, संमार्जनी	Besom, broom.	مكنسه مكنسة-قمامه فراشه-مكناس	جاروب - خاكروبه	جهاڑو
वीरुत, गुल्मिनी, उलपः	Bush, shrub, thicket, hedge.	غيل	بوته	جهاڑي
		......	ديكهو پهين	جهاگ
		......	ديكهو جالا	جهالا
कलाय, त्रिपुट, द्विदल, शमीधान्य, सतीलक	Lupine.	ترمس	باقلاي مصري	جهالر
वस्त्रांचल वस्त्रालंकार	Frill, fringe, ruffle.	تلواط - مسلسل	......	جهالر
उपस्थरोम	Pubes, pecten.	عانه-شعرة -زهار-شكير	موي زهار - موي نهاني - رم -برمكان-اسپ رنبه	جهانت
करताल,, कांस, झांझा, झांझर, मंजीर	Cymbal.	صنج - جلاجل	سنج	جهانجهه
पदमार्जन, प्रस्तर, विशेष	Pumice, rub-stone.	نشفه	سنگ پا	جهانوان
झावुक, पिचुल	Tamarisk. (Tamarix Indica)	اثل - طرفا - شورة	گز	جهاؤ
जतुक	Freckle.	كابوس - كلف	داغ	جهائيں
लोमश, लोमविशिष्ट	Shaggy, long haired.	......	درازمو	جهبرا
क्षिप्र, झटित	At once.	عجل	شتاب	جهپ
वेगगति	Rush, swoop.	كرة - صولة - حمله	زد	جهپٹ
नावरि	......	......	......	جهجهيا
बदरी, वेर	Bramble.	ضال - نبق	درخت كنار دشتي	جهربير
निर्झर, स्रोतः	Cascade, spring, waterfall.	عين - ينبوع	چشمه - آبشار	جهرنا
गवाक्ष, वातायन	Window.	شبك - شمسة-منظرة	پالگانه - پزكانه -تابدان روشن دان	جهروكها
सलवट	Wrinkle.	غضن	آژنگ - چين پوست - شكن پوست	جهري
निन्दावाक्य, परिवाद, शब्ददण्ड	Reproof, reproach, rebuke.	تزجر - توبيخ - زجر - ملامت	كواز - نكوهش-سرزنش چشم نمائي	جهڑكي
अनिवृत्तवृष्टि, निरंतरवर्षा	An incessant-rain.	ديمه	باران پياپي	جهڑي
झंझा, झंझानिल	Squall, gust.	زعزعه	جنبش باد آب	جهكورا
वाद, विवाद, कलह	Combat, quarrel, wrangling, dispute, conflict.	مخاصمه-نزاع -مناقشه عربدة - معارضه	خرخشه - پرخاش	جهگڑا
		......	ديكهو آبله	جهلكا
नाडो, कोष, गर्भाशय जरायु	Caul.	غشاء	پوست اندرون شكم	جهلي
कृतिका, बहुला	Pleiades.	ثريا	پروين	جهمكا

क्रीडा वस्तु विशेष	......	......	اخلاخذ	جينجهڻا
पक्षिमाला	Flight.	سرب — قطيع	چغاله - غول مرغان	جهلق
गण, चय, वृन्द, समाज, समूह	Crowd, swarm.	جماعت	گروه	جهنڊ
केतन, ध्वज	Banner, flagstaff, standard.	رايت — علم — لوا	نيزه — نشان — شده	جهنڊا
		......	ديکهو جهبرا	جهنڊولا
अनृत्य, अन्यथा, असत्य, पांसक, मिथ्या सुधा मृषा	False, fib, lie, untrue, untruth.	باطل — فريه — کذب — خزعبيل — إنک	دروغ — ناراست - بي اصل کاست	جوٺهه
असत्यवक्ता, अनृतसत्यवादी, मिथ्या, भाषी मिथ्यावादी, मृषावादी	Liar.	کاذب — کذاب — طمروس واشي — مائن	دروغگو	جوٺيا
अन्तरजठर, कोष्ठ, जठर	Stomach.	معده	عضو آدمي که طعام دران قرار بايد هضم شود .	جهوجهه
		......	ديکهو خشک سالي	جهورا
आस्तरण, कुथ, परिस्तोम, प्रवेणो, वर्ण	Ahousing.	جل	پوشش ستوران	جهول
दोला	Swing.	أرجوحه	اورک — هلو — باوپيچ — گازه — سابود — سربد گواچو — نرموره —	جهولا
कर्णफूल, लोल, लोलक	Ear-ring, pendant.	......	آويزه — گوشوار	جهومک
पर्णशाला	Cot, cottage, hovel, hut, cabin.	کوخ — عشه	تواره — کريچه — کرچه کلبه — کاز — کاشانه	جهونپڙا
झंझा	Blast, gust, squall.	زعزعه	آسيب باد	جهونکا
		......	ديکهو پهوٽي	جهيسي
		......	ديکهو تال	جهيل
मत्स्यविशेष	Crawfish, lobster, prawn, shrimp.	زوبيان-ارهبان-جرادالبحر	ماهي ميگ-ملخ دريائي	جهينگا
चीय, चीरी, झिल्लिका, झीरुका, भृंगारी	Cricket.	صرصور-حندب-صرارالليل	زيز — زنجره — زله — چرخ ريشه	جهينگر

च چ

		......	ديکهو کوڑا	چابک
चाटुवादी, मिथ्याप्रशंसक	Flatterer, parasite, sycophant, hanger-on.	متملق	چاپلوس — خوشامدي	چاپلوس
चाटु मिथ्याप्रशंसा	Flattery.	تملق - مدارات - مداهنه - ملق — لوس	چاپلوسي - خوشامد - لابه	چاپلوسي
चातक, चातृक, सरंग, स्तोतक	Cuculus melanoleucos.	......	طائرے معروف	چاتک
उत्तरीय	Sheet, bed-sheet.	برد — ردا — طيلسان — کساء — جلباب	تالسان — چادر — ميزر شادروان	چادر
न्याद	Fodder.	علف	آخر	چارا
औषधि, उपाय, चिकित्सा, भेषज	Cure, help, remedy.	بد — علاج — معالجه	چاره — گزير	چارا

खद्दा, तल्प, पर्य्यंक, पल्यंक, मंच, सय्या, तल्प	Bed, bedstead, couch.	قعادة	پلنگ – چارپائي – کت	چارپائي
पर्य्यान, पल्यान	Saddle.	سرج	چارجامه – زین	چارجامه
परित, विष्वक, समंततः, सर्वतः	All-about, about, around.	حوالي	هر چهار طرف – گرداگرد پیرامون	چارو طرف
उपयुक्त, सुखी	Tight, well-set.	صحیح – سالم	چست – تندرست	چاق
असिधेनुका, असिपुत्री, छुरिका, शस्त्री	Knife.	سکین	کارد – کزلک – چاقو – چاکو	چاقو
चक्र	Potters wheel.	......	چرخ کلال	چاک
अनुचर, अनुजीवी, अधीभृत, सेवक कर्मचारी	Servant.	خادم – اجیر – شاکر – ملازم	چاکر – نوکر – نفر	چاکر
सेवन	Service.	خدمت – ملازمت	نوکري – ملازمي	چاکري
औषधी विशेष	Cassia-absis.	تشمیزج – حبته السودا	چشمک – چشوم – چشمیزج چاکسو – چاکشو	چاکسو (دانه ساه)
आचरण गति	Motion.	مشیه	رفتار	چال
आचरण, आचार, व्यवहार	Character, conduct, manner, behaviour.	داب – طرز طریقه – طور – وضع	روش – رویه – شیوه – وتیره	چال
चतुर, चपलदक्ष	Active, clever, cunning, dexterous, expert, nimble, shrewd, smart.	شاطر – عیار – کمیش	چابک – چربدست – چست – هشیار	چالاک
		......	دیکهو چمڑا	چام
अब्ज, इन्दु कलानिधि, कुमुद-बंधु, क्षपाकर ग्लौचन्द्र, जैवा-तृक, द्विजराज, नक्षत्रेशनि-शाकर, विधुसनोज, मृगांक, मयंक, रजनीश, शशांक, शशि, शुभ्रांशु, सुधाकर, सुधांशु, सोम, हिमकर, हिमांशु	The moon.	ابن اللیل – سنمار – قمر عاسق	ماخ – مانک – ماه – ماهتاب – مهه – مهتاب – نان سمین لوخن	چاند
चन्द्रग्रहन, शशिउपराग	Lunar-eclipse, moon eclipse.	خسوف	ماه گرفتگي	چاندگهن
कौमुदी, चंद्रिका, ज्योत्स्ना	Moon-light, moon-shine.	قمراء – فخت	مهتاب	چاندني
पुष्प विशेष	......	......	گل مهتاب	چاندني
		......	دیکهو فرش	چاندني
औषधी विशेष	Hedera-helix.	لبلاب کبیر	(نام) دوا	چاندني بیل
ज्योत्स्नी	Moon-night.	لیلته القمر – لیلته الصناجه	شب ماه	چاندني رات
कलधौत, खर्जूर, दुर्वर्ण, रजत-रूप, श्वेत	Silver.	فضه – لجین – نقره – سام	سیم	چاندي
		......	دیکهو تالو	چاندي
तण्डुल	Rice.	ارز	برنج – بنج – کر – گرنج	چاول
औषधी विशेष	Chaulmogra-odorata.	......	ثمر درختي	چاول موگري

अभिलाष, इच्छा, ईहा, कांचा, काम, तर्षलट, मनोरथ,राग, लिपसा, वाच्छ , स्पृहा	Desire, wish, want, will volition.	ابتغاء-اشتهاء-شوق-میل میلان-رغبت-إحتیاج طوع-حاجت-أمنیۃ	خواهش - گرایي - آرزو	چاہ
दीर्घ, चंचु	Snipe.	......	(نام) طائرے	چاها
चीन, दशोय, वृक्ष, पत्र, विशेष	Tea.	صاي	چاي	چاي
इन्द्रलुप्तक, केशघ्न	......	......	بیماري سر	چائیں چوئیں
मंच, वेदिका, वितर्दि	Platform, terrace.	منصه	چوترة - راف	چبوترة
भंजितधान्य	Parched-grain.	جنوب المشویه	غله بریان - کرکن	چبینا
अभाषण, मौन, तूष्णीम	Calm, quiet, silent still.	ساکت-ناصت-صامت منصت	خاموش - تن	چپ
लघुरोटिका	Cake.	رقاق - مرقاق	چاپاتي-چپاتي-نان تنک	چپاتي
लाचा	Wafer.	لک المغسول	لک شسته	چپرا
चिन्ह	Badge, a breast-plate.	علامت	نشان شناخت	چپراس
पदचर, पादादिक	Peon, servant,foot-soldi er.	ملازم - راجل	نوکر - پیادة	چپراسي
अंगरचण	Tunic, vest.	قباء	چپکن	چپکن
आच्छादन, पिधान	Lid, cover.	غطا	سرپوش-تهنین-کوکلي	چپني
जानुफलक	Knee-pan.	داغصه	کاسه زانو-سرزانو-آئنه زانو	چپني
पृष्ठिबलशयन	Lying flat on the back.	مسلنقي	ستان	چت
		......	دیکهو چالاک	چتر
चित्रकर्वूर, चित्रल, चित्रांग	Piebald, spotted.	ابلق	پیسه - ابلک - خلنج سینه باز	چتکبرا
छिन्नवस्त्र, खंड, चीरकूट, नक्तक: कपटी, पटच्चर	Rag, tatter.	خرقه	لته	چتهرا
अतिश्वेत	White.	یقق - امهق	پرسفید	چتا
शिला	Rock.	صخرة	خرسنگ	چٹان
पाटी, कटर, कट	Mat, bass.	حصیر - بلاج	بوریا	چٹائي
अकस्मात	Suddenly.	بغتته	بیک ناگاه	چٹ پٹ
अर्गल	Bolt.	مغلاق	بندور	چٹخني
		......	دیکهو تمانچه	چٹکن
चुटुक	Pinch, nip.	قرصه	تیلک - پلک-چمدک	چٹکي
चुटुक	......	......	انگشتک - چستک	چٹکي
अवलेह, मार्जिता, रसाला, व्यंजन	Potargo, sauce, codiment.	لعوق	چشه	چٹني
		......	دیکهو خط	چٹهي
पितृव्य	Uncle.	عم	اودر - اندر - عمو	چچا
		......	دیکهو کلني	چچڑي
अपामार्ग, कीशपर्णी	......	اتکمه	خارواژگونه	چچڑها
पितृव्यपत्नी	Aunt.	زوجته العم	اودرة - ایدرة	چچي
		......	دیکهو چادر	چدر
दीप, प्रदीप	Candle, lamp.	سراج - شمع - مصباح - نبراس قراط	چراغ - شماله - سپندار	چراغ

दीपाधेय, दीपकाधार	Candle-stick, lamp-stick.	منارة-مشكواة -مسرجة	چراغپایه - چراغدان - چراغ برة - دوکدان شمعدان-لگن-مرزة	چراغدان
गोचर, गोचारण, भूमि, तृणवत, भूमि, पशुचरणभू, यावस भूमि, यावसीयभूमि	Meadow, pasture.	مرتع - معلف - حمى ترع - روضه	چراگاه - رمنه-علفزار مرغزار	چراگاه
		قتار	خنجیر	چراهند
किरानिक्त, भूनिम्ब, भूतिक्त	Ophelia-chirata.	قصب الذريرة	نے نهادندي	چرائتا
		......	دیکهو چبینا	چربن
वपा, वसा, मज्जामेदः	Fat, grease, tallow.	دسم - شحم	پیهه - چرب	چربي
तिक्त	Acrimonious, bitter.	حاد - حديد	تیز	چرپرا
स्मर्ण	Mention, mentioning, talk.	تذكار - تذكرة - ذكر	واگویه - یاد	چرچا
तातिर, कर्त्तनयंत्र	Reel, spinning-wheel.	حتش-دولاب الغزل-زهم	چرخه - دوکدان	چرخا
कपिकल	Cotton-machine, pulley, reel.	محلاج	چوب گرین	چرخي
वनपेत	Bustard.	حباري	چرز-هوبرة - توعذري تعذري	چرز(طائرے)
भंगसार	Caniabin.	روح البنج	شبنم بنگ	چرس
पशुचर्म	Hide, skin.	سبت - قنطار	چرم	چرسا
श्येनविशेष	A species of hawk.	بوة - سقر-صقر -اجول	چرغ	چرغ
		......	دیکهو چوتي	چرکي
पशुपाल, पशुरक्षक	Grazier, herdsman,	راعي	شبان - گلهبان	چرواها
धनुःपट,पियाच,राजादन,सन्नकद्रु	Buchanania-latifolia.	حب السلنه-حب العحلكلا	نقل خواجه - دن	چرونجي
कर्कशस्वभा	Peevish, petulant.	زعفوف	بدخو - بدمزاج	چرچرها
खग, विहग, विहंग, विहंगम, विहायस, शुकुन्ति, पक्षी, शुकुनि, शकुन्त,शकुन, द्विज, पतत्रो, पत्री, पतग, पतन, पत्ररथ,पंडज, नगौका,वाजी, विःविकर, विष्किर, पतत्रि, नीडोद्भव, गरुत्मान,पितसन, नभग, नभसंगम	Bird, fowl.	طائر - ابوالبراقش	مرغ - پرندة - پرند	چریا
डाकिनी	Hag, lamia, witch.	سعلات	مادة غول	چریل
जीवान्तक, शाकुनिक, पाशी वन पांशुल व्याध, वधिक, सौनिक	Bird-man, bird-catcher, fowler.	صياد الطيور	دامیار	چڑیمار
		......	دیکهو جهرکي	چشم نمائي
झझाकर, निरझर	Spring.	عين - ينبوع	چشمه	چشمه
उपनेत्र, सुलोचन	Spectacles, eye-glass.	منظر	چشمه - عینک	چشمه
कर्णेजय, गर्हक, पिशुन, सूचक	Backbiter.	راعي - غماز-نمام-واشي	سخن چین	چغل
पिशुनता	Back biting.	سعاية - غيبت - نميمة	سخن چیني	چغلي
उत्तरीयमावरण	Cloak, mantle.	فرغول	فرگل	چغه
प्रच्छदपट	Lattice, screen	ستارة	چغ - چق - چک	چق

अग्निप्रस्तर	Flint.	زند – قداح	سنگ چقماق – آتش زنه آتش افروز – آتش افروزنه آتش یرک – فروزینه	چقماق
पालंग, शाक	Beet, cassia-tora.	سلق	چقندر	چقندر
अम्ललोणिका, चांगेरी चुक्रिका, दन्तशठा	Sorrel.	حماض	ترشه	چک
दुरालोकन	The state of being dazzled.	سدر	غبار آوردن چشم	چکاچوندهه
सारंगीविशेष	Fiddle.	......	قسمي از سارنگي	چکارہ
	......	......	دیکھو پیوند	چکتي
पडकाविशेष	A species of sheep with a large fat tail.	الیه – الیا	دنبه	چکتي
		......	دیکھو چوڑا	چکلا
वेश्यालय, वेश्यागृह	Brothel.	زغار	قحبه خانه – کسبي خانه	چکله
बूटाकर्म, वस्त्र, विशेष	Embroidered muslin.	......	چکن – سوزن کار	چکن
चिक्कण, मसृण, स्निग्ध	Smooth, glossy, greasy.	املس – دسم	لغشان – چرب	چکنا
चिक्कणता	Glossiness, grease.	دسومت	چربي	چکنائي
कोक, चक, चक्रवाक, रथांग, वंक्राग	Sheldrake, shelduck, ruddy goose.	نحام – نحامه	چکاوک – جفتک – چقرق سرخاب	چکوا چکوي
जंभीर, जंबीर	Citron, pome-citron, pumelo.	اترج – تفاح مائي	اِتراج – ترنج	چکوترا
कोरक, चकोरक, चन्द्रिकापायिन	Partridge.	حجل – قبج	مرغ آتش خوار – کبک زرخ	چکور
चकोरक, शावक	A young partridge.	سلج	بچه کبک	چکور کا بچه
एडगज, चक्रमर्दक, दद्रुघ्न, प्रपुन्नाड, उरणाख्य, पद्माट	Cassia-obtusifola.	نوخمسته احابع – ذوخمسته اوراقیا – عین السرطین نقد – فنجنکت – فنجبویه	سنگسبویه – پنج انگشت	چکوڑ
दलयन्ती, पंचसूना, पेषणी, पेषणपाषाण, पेषणअन्तर	Mill, millstone.	رحی – غربیة – طاحونة مطحن	آسیا	چکي
चक्र वंगी	Whirligig.	خرارہ	......	چکئي
ज्या, धनुर्गुण, प्रत्यंचा, मौर्वी	The bow-string.	وتر – هجار – محص	زه کمان – چله – رود	چلّا
चत्वारिंशद्दिवस पर्य्यन्त	Quarantine.	وسعت اربعون ایام	فاصله چهل روز	چلا
		......	دیکھو زرہ	چلته
देवदारुफल	Pine-kernel.	حب صنوبر	چلغوزہ	چلغوزہ
......	Tobacco-bowl.	راس البوري	چلم – سرقلیان	چلم
स्थाल	Washing-basin.	طست	سلبچي – لگن – چلابچي طشت	چلمچي
	......	......	دیکھو چال	چلن
प्रच्छदपट	Lattice, screen.	ستارہ	چک – پردہ	چلمن
चालनी, तितउ, पटीर	Sieve.	غربال – منخل – هلبال	پرویزن – گربال – ماشور سخسه – اردبیز	چلني
चुलुक		غرفه	کف آب	چلو
	......	......	دیکھو چق چلمن	چلون

चर्म्मकार, पादूकृत	Cobbler, currier, shoe-maker, tanner.	دباغ – صرام خزاز	چرم ساز – پینه دوز پوست پیرای – چرم‌گر	چمار
चम्पक, चाम्पेय, हेमपुष्पक	Michelia-champaka.	زنبق	چنپا – فاغر – فاغیه	چمپا
चम्पकवर्ण	Brown.	زنبقئی	رنگ چنپا	چمپئي
कररचक	Forceps, pincers, tongs.	ملقاط	آتش کش – آتش گیر پاژند – دست پناه	چمٹا
कम्बिखज, चमस, दर्वि	Spoon.	ملهقه – إطلقه – ملعقه	چمچه – قاشق	چمچا
शिशिर वर्षा	Winter-rain.	شتي	باران سرما	چمربرهي
चर्म्म	Hide, skin.	جلد – نصع – إهاب	چرم – پوست	چمڑا
उद्योत, कान्ति, छटा, दीप्ति, द्युति	Glister, glitter, lustre, splendour.	لمع – تجلي	پرتو – فروغ – درخش تاب – تابش	چمک
आकर्षकप्रस्तर, कान्तिपाषाण, लोहचुम्बक	Loadstone, magnet.	مقناطیس	سنگ‌آهن ربا – چنبک	چمک
कान्तिमान, दीप्तिमान, द्युतिमान, प्रज्वलित, प्रस्फुरित	Bright, glossy, gorgeous, shining, splendent, splendid.	منور – مجلي – نوراني	تابان-تابناک -درخشان	چمکیلا
अजिनपत्रा, जतुका	Bat, flicker-mouse, night-bird, rear-mouse.	خفاش – وطواط	شب‌بازه – مزغ مسیحا شیرزچ – شب‌پره شب‌پرک	چمگادر
केदार, पटीर, वाटिकाभाग	Garden-bed.	قطعه – دبره – دبار	خیابان – چمن	چمن
चर्मपट्टिका	Strap.	طلق	......	چموتي
जाती, मल्लिका, मालती, सुमना	Jasmine.	ظیان – یاسمین	یاسمین – یاسم -یاسمن یاسمون	چمیلي
चणक हरिमंथक	Gram, vetch	حمص -جرجر-حموص فول فوم	نخود	چنا
गकर्णी, तेजनीदेवी, पिलुपर्णी, मधुरसासुवा, मधूलिका, मधुश्रेणी, मूर्व्वो मोरटा	Poplar.	دلب – صنار	چنار – ناژو – عیدام	چنار
चन्द्रकान्ति, चन्द्रमणि	......	حجرالقمر	......	چندرکانت
गोंद विशेष	Indian-copal.	سندروس	......	چندروس
गंधसार, चन्दन, भद्रश्री, मलयज श्रीखंड	Sandal.	صندل	صندل	چادن
कुचन्दन, तिलपर्णी, पत्रांग, रक्त चन्दन, रञ्जन	Red-sandal.	صندل احمر	صندل سرخ – طبرخون	چندن سرخ
अंशदान, करदान	Contribution, subscription.	......	زرامدادي	چنده
अदीर्घ दृष्टि, हतदृष्टि	Dim-sighted, purblind	اخفش	شب‌پره‌چشم-خردچشم	چندها
चाडाल	Mean.	وضیع	فرومایه – دون	چندال
भरतपची	Lark.	قبره – قنبرا – قنبره – ابوالملیح	چکاو – چکاوک	چنڈول
		......	دیکهو ڈولي	چنڈول
शाक विशेष	Cress.	حب‌الرشاد-جرجیر-حرف	تره‌تیزک – سپندان	چنسر
अनामय, अरोग्य, विरुज	Healthy, recovered, sound.	صحیح‌البدن	تندرست	چنگا

अग्निकण. उदर्चिं, उल्का, वि-स्फुलिंग	Spark.	جذوة – جمرة – شرار– شرارة – قبس	آتش-ریزه-آتشیزه-پلغته آتشپاره اخگر-لخشه-پچال	چنگاري
नखर	Claw, talon.	برثن مخلب	چنگ – چنگال	چنگل
चामर प्रकोर्णक	Fly-flapper.	تبس – مزبة – قطاس	مگس ران – پرچم	چنور
काष्टक्षुद्रखंड	Chip, fragment (of wood)	ضرام-کسار-شظاع-حصب	هیزم ریزه – تروزینه	چپي
चोआ	Perfume.	......	......	چوا
चतुर्वायु	Wind from all the quarters.	متناوحة	باد چهار طرف	چوباتي
औषधी विशेष	China-root.	خشب الصيني	چوب چیني	چوب‌چیني
		......	دیکهو دربان	چوبدار
चतुष्पटिका	Hall.	دار الامارت	دیوان‌خانه – نشست‌گاه	چوپال
		......	دیکهو پالکي	چوپاله
चतुष्पद पशु	Four-footed, quadruped beast.	نعم-بهیمة-دابة-ماشیة	چارپایه-چاروا چرنده-دام چهارپایه-ستور-زبدبار	چوپایه چرنده
मृगाशन, मृगादन	Abesst of prey.	سبع	دد – تندبار	چوپایه درنده
अष्टापद, चतुष्पादिका, चतुष्पुटी, शारिफल	A kind of game.	......	......	چوپڑ
चतुर्दिक चतुर्दिश	About, around.	حوالي	پیرامون – گرداگرد – هر جهار طرف	چوپهر
		......	دیکهو بل	چوت
नितम्ब	Breech, buttock, rump, hip.	کفل-عجز-ورک-روف خوش	سرین – جفته – سچ – کونسته – گوت	چوتڑ
अघात, प्रहार	Blow, bruise, stroke.	ضرب	آسیب – زد – کوفت	چوٹ
गुड	Molasses, treacle.	......	شیره قند سیاه	چوٹا
प्रवेणी, वेणी	A lock of hair, The plait or tie of hair behind.	جعر – فرع	جعد گره‌گیر-موئي گره‌گیر کلاله	چوٹي
केशपाशी, चूडा, शिखा	The tie of hair on the top of head.	قزع	......	چوٹي
कूट, प्रवताग्र, शिखर, शृङ्ग	Peak, summit.	قلة – قنة	سرکوه – بیني کوه – تیغ	چوٹي
शिखा	Comb, crest of a cock.	اکلیل – تاج	پوپ	چوٹي (مرغ)
		......	دیکهو نغره	چوچلا
उरोज, कुच, पयोधर, वक्षोज, स्तन	Breast, dug.	ثدي – مرضع	پستان چچو – ممه-بر	چوچي
प्रधानजन	The Head-man of a trade.	مقدم – حلاحل	سرگروه	چودهري
पकागारिक, चौर, तस्कर, दस्यु, परास्कन्दी, पाटच्चर, प्रतिरोधी, मलिम्लुच, मोषक, वटर, स्तेन	A thief.	سارق – لص – حرامي	دزد	چور
चतुष्पथ, चतुर्हट, शृङ्गाटक	Crossroad.	......	چارسو	چوراهه
क्षांखिकं, काम्बविक	Bangle-maker.	......	چوري فروش	چورهار
चौरिका, चौर्य्य, स्तेय स्तैन्य	Theft.	سرقة	دزدي	چوري
विस्तीर्ण	Broad, wide.	عریض-وسیع-فرطاس بسیط	پهن - پهناور-فراز-فراخ	چوڑا
चिपिटक पृथुक	Parched-rice, beaten rice.	......	برنج کوفته	چوڑا
परिणाह विस्तार	Breadth.	عرض = سعة – ندح	پهنائي	چوڑائي
चूडी	Bangle, baracelet.	وقف – مسکة	دست برنجن	چوڑي

		......	ديكهو بهنگي	چوڑها
कुक्कुट शावक	Chick, chicken.	فروخ – فرخ – قوب	چوزه – چوجه – بچه مرغ – فروجه	چوزه
चतुश्शारि	Gammon.	......	......	چوسر
अशुद्धि भ्रान्ति,	Blunder, error, fault, mistake.	خطا – سهو – غلطي	فروگذاشت	چوک
चतुर्हट, चतुःशाल, संजवन	Market, mart.	سوق	بازار	چوک
अग्रदन्त	Nipper.	كرسي‌الاخراس – روق	دندان پيشين	چوکا
		......	ديكهو چک	چوکا
तुष वुष	Bram, chaff.	نخاله	سبوس گندم – فخضره	چوکر
चतुरस्र, चतुर्भुज, चतुष्कोण	Quadrangles, quadrilateral, square.	مربع	چارگوشه – چار پهلو	چوکوز
काष्टासन विशेष	Chair.	كرسي	زيرگاه – صندلي	چوکي
अलोकन, दृष्टि, निरीक्षण	Watch.	حراست	پاسداري-نگراني-نگهباني	چوکي‌پهره
यामिक रक्षपाल	Guard, sentinel, sentry, watchman.	حارس – محافظ	پاسبان، پاسدار-چوکيدار نگهبان – يزک – تزءاک- کشگ‌دار کشکچي	چوکيدار
गृहावग्रहणी, देहली, शिचा	Threshhold, sill.	أسكفه-جناب-سده-عتبه نجاف	آستانه – أخجسته	چوکهٹ
चतुष्काष्ठ	Door-case, door-frame.	......	دريواس-چارچوپ-درخانه	چوکهٹ‌بازو
कन्दुकदंड	Bat.	معصال-محجن-صولجان	چوگان	چوگان
काम्बविक शाखिक	Pivot, tenon.	رجل‌الباب	پاشنه‌دار	چول
अल्पभारिष तण्डुलीय	Beet, spinage.	بقلته‌اليمانيه	مرز	چولائي
अधिश्रयणी, अन्तिका, सस्मन्त, उद्धान, चुल्लि, पाकपुटी	Hearth, fireplace.	أثفيه – منصب	ديگدان-ديگپا-آتش‌دان	چولها
		......	ديكهو انگيا	چولي
		......	ديكهو بوسه	چوما
छोरंग	Lime.	كاس – نوره – جص	آهک – کچ – اژه	چونا
चंचु, तुण्ड, चोटि, सुंड	Beak, bill, neb.	منقار – منسره	نول – کلپ – کلفت	چونچ
		......	ديكهو چوچي	چونچي
आखु, उन्दुर, खनक, चित्कार, मूषक, वज्रदन्त	Mouse, rat.	فاره – يربوع – ابوذهاب	موش – ببر – مرزن‌مرزه	چوها
		......	ديكهو داڑهه	چوڑ
		......	ديكهو بهنگي	چوهڑا
वल्क, देवलीघूली	Scale.	فلس	فلس‌ماهي – کچ – پل	چويان‌چونيٹا
कुंड परिवाह	Cistern, vat.	بالوعه	منجلاب – چهبچه	چهبچه
आनन, वदन, मुख	Face, countenance.	بشره – سحنه – وجهه	روي – چهره	چهرا
पंक	Marsh, mire.	وحل	گلاب	چهلا
चिंचावीयं	Seed of tamarind.	......	تخم تمر هندي	چيان
		......	ديكهو كيچڑ	چيپڑ

चित्रक चित्रव्याघ्र	Leopard, pard, panther.	فہد	یوز	چیتا
ओषधी, विशेष	Lead-wort.	شیطرح هندي - عصاب	بیخ برنده - شیتره	چترک چیته
शीतला	Small-pox.	جدری - حصبه - نفطت	چیچک - سرخچه	چیچک
शिरोवेष्ठन विशेष	A turban.	……	دستار هندي - شاره	چیرا
वृक्ष विशेष	Juniper.	صنوبر - عرعر	کاج	چیر
वस्तु विषय	Thing.	شي	چیز - پرموته	چیز
		……	دیکهو پهیلي	چیستان
आतायी, कङ्क, कुररी, चिल्ल, पिल्ल, लौहपृष्ठ	Kite.	حداة - حدایت - شهاجر حدنه - ابوالهیثم	زغن - غلیواز - خات - خردر - گید - گوشت ربا - لوه - مرش خوار موش گیر	چیل
अनुगामी शिष्य	Disciple, follower.	عبد - مرید	بنده - پیروکار - رشاق	چیلا
वस्त्र क्रम	Louse.	قمل - حمک	شبش	چیلر
आनन्द, विश्राम. सुख	Ease, rest.	راحت - امن	آرام - آسایش	چین
चीनदेश	China.	صین	(ملک) چین	چین
गवेधुका गवेडुका	Millet.	دخن - دخنه - ذره	ارزن - شوشو	چینا
खंडविकार, शर्करा, सिता	Sugar.	سکر - بورق - فانید	شکر سفید - پانید - بوره شکرتري - چیني	چیني
अतिरुचिरदुकूल	Satin, taffeta,	استبرق	تافته	چیولي
पिपीलिका	Ant, emmet.	عجروف - طثرج	مور سواري	چیونٹا چینٹا
चिट्ठी, पिपीलिका, पुत्तिका	Ant, pismire.	نمله - ذره - سمسمه - طثرج	مور	چیونٹي } چینٹي

چھ छ

मुद्रांकनयंत्र छापयंत्र	Press.	طابع	قالب	چهاپا
		……	دیکهو چهتري	چهاتا
उर, वक्ष, वक्षस्थल, वत्स, हृदय	Bosom, braest, chest, petto.	صدر - جوش	سینه - بر - کش	چهاتي
		……	دیکهو سوپ	چهاج
घोल, तक्र	Butter-milk.	مخیض	دوغ - درشاب	چهاچهه
		……	دیکهو چهریلا	چهارچهبیلا
पुटक	A leathern bottle with a spout.	رکوه - مطهره - ابریق	کواز - مشکیزه - ابریق چرمین	چهاگل
खल्ल, छल्ली, त्वक्, त्वचा, वल्कल	Bark, peel, rind.	لحاء	پوست درخت	چهال
		……	دیکهو آبله	چهالا
		……	دیکهو سپاري	چهالیا
छाया	Shade, shadow.	ظل - في	سایه	چهانو
छदन, पटल, गृहाच्छादनी	Thatch, shed.	……	چپر - ني بست - وردوک	چهپر
गृहगोधिका, पल्ली, मुसली	Lizard.	وزغه - سام ابرص - حزدون عضرفوط	کرفش - کرباسو - چلپاسه کلموز	چهپکلي

पाटन	Ceiling, roof, terrace.	سطح – سقف	بام – درسیچ – نزه	چهت
मधुकोष, मधुमक्षिकाधार, मधुकरालय	Honey-comb, hive.	خلیه – مشار	لانه–شان موم–شانه زنبور	چهتا
आतपत्र, छत्र, छत्र	Umbrella.	ظله	آفتاب گیر – چتر	چهتري
क्षत्रिय, बाहुज, विराट, मूर्द्धाभिषिक्त राजन्य,	Warrior-caste of Hindus.	......	قوم راجپوت	چهتري
विषमच्छद, विशालत्वक, शारदी, सप्तपर्ण	......	......	نام درخت	چهتون
षट्टंक	A weight of five tolas.	......	وزن پنج توله	چهتانک
अवकाश, कार्य्यनिवृत्ति	Leisure, vacation, recess, leave.	فراغت–فرصت–مهلت تعطیل	بیشغلي – بیکاري	چهتي
चाल, नीध्र, वलीक	Gallery.	کنه – طره	باران گیر – باران گریز	چهجا
चित्कार, छुछुन्दरी	Mole, mould-warp, musk-rat.	خلد – ابوالمختار	موش کور	چهچهوندر
गुटिका	Bullet.	بندقه	ساچمه – غلوله خرد	چهرا
क्षुर क्षुर	Razor, a large knife.	ساطور – صلت	کارد بزرگ	چُهرا
		......	دیکهو پائخانه	چهرچهوبي
		......	دیکهو چاقو	چُهري
लोहदंड	Rail.	......	سیخ آهني	چهڑ
पादकटक	......	......	زیور پائي	چهڑا
दंड वटर	Rod, staff, stick, switch, twig.	عصا – قضب – منساة	چوب	چهڑي
औषधी विशेष	......	شیبة العجوز – مسواک القرود	دواله – دوالي – أشنه	چهڑیلا
शकट	Cart, waggon.	عرابه	گردون – ارابه	چهکڑا
मुद्रिका	Ring.	فتخه	کچه	چهلا
छल्ली, तुष	Bark, furfur, tegument.	قشر	پوست	چهلکا
असती, इत्वरी, कुलटा, धर्षिणी पांशुला, पुंश्चली, बंधकी, वारांगना, व्यभिचारिणी, नष्टा, स्वैरिणी	Adulteress, harlot, quean, punk, strumpet, whore.	فاجره – فاسقه – زانیه – عاهره – قحبه – زغاو فاحشه	زنچک – زنجه – روسپي – یارباز – جاف جاف – بدکار – سفري زن – گلنده – غر	چهنال
परभार्य्यागमन, परपुरुषगमन, लम्पटता	Adulterg, whoredom.	زنا – عهر	بدکاري – حرامکاري – شهوت پرستي – زناکاري	چهنالا
षडाङ्गुल	Having six fingers.	اعغش	شش انگشتي	چهنگا
छांकनी	Strainer.	مصفات – صافي	دردبیزن	چهننا
कनिष्ट, पृषलघु	Inferior, small, younger, diminutive, little.	صغیر – قصیر	خرد – کوتاه – کوچک کهنه – کهتر	چهوٹا
किशोर, कुमार, बाल	Lad.	امرد – حدث	ساده رو – نوجوان – بهشتي رو	چهوکرا
कन्या, किशोरी, कुमारी, बाला	Lass.	باکره	خریده	چهوکري
लाजावर्त्त, दूष्य	A small-tent, pavilion.	حفش	خیمه کوچک	چهولداري

چهونا	دیکهو گهیتّا	......		
چهونز	خم کلاں ـ کلندر	کندوج	A large jar.	अलिंजर, मणिक
چهونک	دیکهو بگهار	......		
چهوهارا	خرما	تمر ـ عجوه ـ قرص	Date.	दाख
چهوئیموئي	دیکهو لجالو	......		
چهٹي روگ	(نام) مرضي که درشش قرحه بهم رسد ـ سل	سل ـ سحاف ـ هلاس	Consumption, phthisis.	यक्ष, यक्ष्मा, शोष
چهیپ	دیکهو سهوان	......		
چهیپي	چاپه گر	وشام ـ مشمج	Cloth-printer, printer.	छापा कार
چهي چهي	دیکهو تهڑي تهڑي	......		
چهید	سوراخ ـ رخنه	ثقب ـ ثقبه ـ خربه	Hole.	छिद्र, रन्ध्र, कुहर, सुषिर, विवर, विल, रोक, निर्व्यथन, श्वभ्र, वपा, शुषि,
چهیکا	آونگ	......	Sling.	कोच, शिक्य
چهیمي	دیکهو پهلي			
چهینٹ	چیت ـ جامه بوته دار	بشکیل ـ وشي ـ طراز	Chintz.	चित्र वस्त्र
چهینٹ	چکله ـ گل سرشک	رشاش	Spot, drops of water.	पिन्दु
چهینک	سنوسه ـ شنوسه	عطسه ـ عطاس	Sneeze, sneezing.	क्षव, क्षुत्, क्षुतं, छिक छिक्का, विक्षाव
چهیني	آوینه	منقر	Chisel.	वाटाली, टंक
چهیول	دیکهو پراس	......		

ह ح

حاجت	تنگ دستي ـ تنگي ـ درکار ـ خواهش ـ نیاز	احتیاج ـ حاجت ـ ساره وطر ـ ارب	Need, necessity, want.	आकांक्षा, प्रयोजन
حاجي	زیارت کننده مکه	حاجي	Pilgrim to Mecca.	मक्का यात्रिक
حادثه	بلا ـ پتیاره	حادثه ـ واقعه ـ آفت ـ سانحه	Accident, event, incident.	आपत, विपत, वृत्तान्त
حاشیه	کناره	حاشیه	Margin.	पृष्ठ प्रान्त
حاضر	صیغه حاضر	حاضر	Second-person.	मध्यम पुरुष
حاضر	روبرو	حاضر ـ موجود	Present.	सन्मुख, उपस्थित, अपरोक्ष, प्रत्यक्ष, वर्त्तमान, विद्यमान
حال	زمانه موجود	حال	Present-tense.	वर्त्तमान काल
حال حالت	روداد	حال ـ حالت ـ کیفیت صورت ـ معامله	Condition, state, matter, circumstance.	अवस्था, गति, दशा, भाव
حامله	آبسه ـ باردار ـ آبستن	حامله ـ حبلی ـ لاقح	Conceived, pregnant.	अन्तरवत्नी, आपन्नसत्व, गर्भिणी गुर्व्वी, गुर्व्विणी
حبشي	سیاه ـ زنگي ـ شیدي	حبشي	Negro, ethiopion.	श्यामांग
حجام	دیکهو نائي	......		
حجامت	موتراشي	حجامت	Shaving.	केशमुंडन, चौर, वपन, श्मश्रुकर्म

प्रमाणा, सिद्धान्त	Plea, proof.	حجت – دليل – برهان	وجهہ عقلي	حجت
		......	ديكهو بحث	حجت
सीमा	Confine, border, boundary, extremity, limit.	حد – ثغر	سرحد	حد
विधिविरुद्ध, स्मृतिविरुद्ध	Illegal.	حرام	ناجائز – نامشروع – ناروا	حرام
उपस्रोजात, यारज, विजन्मा,	Illegitimate.	ولدالحرام – ولدالزنا – ملحق – ملصق – ولدالسحت – زنيم ابن‌عنيته – مخضرم	حرام زادہ – تخم حرام زنا زادہ – سند – جامغول – فغاك	حرام‌زادہ
पृष्टवंश गोदं	The spinal marrow.	نخاع – سنسن	حرام مغز – مغزمهرہ‌پشت	حرام‌مغز
विच्छेद	Interuption, disturbance.	حرج – حرج مرج – خلل – تخلل	تنگي – رخنہ	حرج
		......	ديكهو لالچ	حرص
अक्षर, वर्ण	Letter.	حرف	......	حرف
अव्यय, निपात	Particle.	حرف	......	حرف
मर्य्याद	Respect.	عزت – حرمت	آبرو	حرمت
बालक पोषण योग्य मृदु अहार	Pap.	حريرہ – حسيۃ – حساء حسو	آشے است معروف	حريرہ
इन्द्रिय, ज्ञानेन्द्रिय	Sense.	حس	......	حس
गणित, अंक गणित, व्यक्तगणित	Arithmetic.	حساب	علم حساب	حساب
लेखा	Accouut, reckoning.	حساب	شمارہ – آوارہ – صر – امارہ همار	حساب
औषधी, विशेष	......	حاشيش	حسن يوسف	حسن‌يوسف
अंश, भाग	Lot, part, share.	حصہ – برات – سهم – نصيب – حد – حظ فرز – قسم – قط	بخش – بهرہ – بون – بخت – برخ	حصہ
अंशक, अंशी, बिभाजक, भाग ग्राही, भागी	Partner, sharer, share-holder, partaker.	شريك – سهيم	حصہ‌دار – بهرہ بر – انباز	حصہ‌دار
प्रभु महाराज	Majesty.	حضرت	جاي‌پناہ – قبلہ عالم	حضرت
अधिकार	Franchise, privilege, right, title.	حق – إستحقاق	هودہ	حق
प्रनाली	Pipe.	مداعۃ – بوري	قليان – حقہ	حقہ
सत्यता, निश्चय, वस्तुतः	Fact.	حقيقت – اصليت	دراصل	حقيقت
अज्ञा, अनुशासन, आदेश, आयसु, नियोग, निर्देश	Behest, command, injunction, order, ordinance, permission, award.	امر – حكم – اذن	فرمان	حكم
कला, विद्या,	Science.	علم – فن – حكمت	دانش – هنر	حكمت
अधिकार, प्रभुत्व, राजत्व, शासन	Government, sway.	حكومت – رياست – عمل – سياست	داوري – فرمانرواني – حكمراني	حكومت
		......	ديكهو بيد	حكيم
घात, वध,	Slaughter.	قتل – ذبح	كشت	حلال
स्मृतियुक्त, शास्त्र विहित, धर्म्य, योग्य, स्वीकारणीय, अनुमति,	Allowable, legal, loyal.	مشروع – مباح – حلال جايز – طلق	شرعي – درست – روا – زندارر	حلال

		......	دیکھو بھنگي	حلالخور
		......	دیکھو سوگند	حلف
शृङ्खला,	Collar.	طوق	گلوبند	حلقه
मोहनभोग,	Flummery.	حلوا – فالوذج	فالوده	حلوا
		......	دیکھو بکري کا بچه	حلوان
मिष्टान्नकर्त्ता, मिष्टान्नविक्रेता,	Confectioner.	حلوائي – قناد	حلواساز – حلوا فروش شیریني ساز – شیریني فروش	حلوائي
स्नानगृह,	Bagnio, bath.	حمام – دیماس – بلان	گرمابه-گرم خانه-تون-کدوخ	حمام
आधान, गर्भ, भ्रूण,	Pregnancy.	حمل	بار	حمل
अभ्याघात, आक्रमण,	Assault,attack,onset,storm.	حمله – بطش	تاز – یورش	حمله
कण्ठाभरन,	Necklace.	وشاح	زیور گلو	حمیل
उपग्रह, प्रग्रह, वन्दिः,	Custody, lock-up.	حوالات-قید – حراست	نگهباني – نظر بند – قید بند	حوالات
अप्सरा, सुन्दरी,	Nymph.	حور	زن صبیح	حور
कुण्ड, जलकूपी, जलाशय,	Cistern,reservoir,vat, tank.	حوض – مصریج-برکه	آبگیر – آبدان – تغور	حوض
		......	دیکھو گھر	حویلي
लज्या, व्रीडा,	Modesty, shame.	حیا-عار-حجاب-غیرت-حمیت-خجلت-انفعال	شرم – تنگ – آزرم	حیا
चकित,	Astonished, confounded, amazed, confused.	حیران-متحیر-مبہوت	ششدر-خیره-دست بسر دروا – دنگ	حیران
		......	دیکھو پس و پیش	حیص بیص
आर्त्तव,पुष्प,मासिकधर्म्म,रज, रितु	Menses, menstrual, monthly-course.	حیض	ناپاکي-بینمازي-عذر زنان	حیض
अवि, आत्रेयी, उदक्या, पुष्पवती, मलिनी, रजस्वला, रितुमती स्त्री धर्म्मिणी, पांशुका,	Menstruous.	طامث – حائضه	ناپاک – بےنماز-دشتان	حیضي
		......	دیکھو بہانه	حیله
		......	دیکھو جانور	حیوان

ख़ خ

		......	دیکھو چاکر	خادم
कच्छू, कण्डूया, काण्डू, खर्जू, पाम, पामा, विचर्चिका,	Itch, scab.	جرب – حکه – نقبه	خارش – خارشت – گر	خارش
असाधारण, असमान, विशेष,	Particular, special, chief principal.	خاص	مردم یاشي خاص	خاص
कारण, निमित्त, पक्ष, हित, हेतु, प्रयोजन,	Account, behalf, sake, purpose.	ملاحظه – لحاظ – غرض خاطر – واسطه	براي – بهر	خاطر
आग्रह,आवाभगत,सत्कार,सम्मान,	Comfort, courtesy.	تواضع – مدارات	خاطرداري	خاطرداري
		......	دیکھو دهول	خاک

		......	ديکهو بهنگي	خاکروب
औषधीय वीर्यं विशेष,	The sweet-basil-seed.	خبه – خمخم	داکشو – خاکشي – خوب کلاں – شفترک	خاکشي
धूलिवर्ण, शुक्लकृष्ण,	Gray.	ادکن	خاکستري – خاکي	خاکي
अण्डपिष्टक,	Omelet.	عجه	خاگينه – خايه‌ريز	خاگينه
		......	ديکهو جابجا	خال خال
अमिश्रित, अविकारित,	Pure, unmixed.	خالص – ناصع	ناب – پاک	خالص
रिक्त, वशिक, शून्य,	Empty, vacant.	صفر – خالی – خاوي	تهي – تهک	خالي
अपक्व, असिद्ध,	Raw, unripe.	فج	خام – نارسيده	خام
अभिजन, गोत्र, वंश, कुल,	Family, lineage, race.	بيت – حسب و نسب – نسب – اولاد – نسل – اصل	تبار – خاندان – دودمان – دوده – خالواده – نژاد – ابدان – حيلخانه	خاندان
कार्य्यकर्त्ता, कार्य्याधीश, कार्य्याधिपति, भण्डारी,	Butler, steward, caterer.	مهتمم	خوان‌سامان – خانسامان – خوانسالار – ميرسامان	خان‌سامان
पृष्टखण्ड,	Column.	جزوالصفحه	خانه	خانه
उद्यान, वाटिका,	Garden.	حديقه	خانه باغ – بستان‌سراي	خانه باغ
भ्रमणकारी,	Nomad.	اعراب – اعرابي	خانه بدوش	خانه‌بدوش
प्रभुस्वामी,	Master.	مالک – مولی	خاوند – خداوند	خاوند
पति,	Husband.	زوج – بعل	شوهر – شوي	خاوند
		......	ديکهو انڈوا	خايه
		......	ديکهو جند بيد ستر	خايه‌اودبلاو
औषधीविशेष,	Mallows.	خبازي	نان‌کلاغ	خبازي
शुद्धि, समाचार,	Intelligence, news, tidings.	خبر	آگاهي	خبر
उन्मत्तता, वातुलता,	Insanity, madness, mania.	خبط – جنون	ديوانگي	خبط
अश्ववर, वेसर,	Mule, hemionus, oziggetai.	بغل	استر – چمنا	خچر
		......	ديکهو الهه	خدا
उपासन, वरिवस्यापरिचर्य्या, शुश्रूषा, सेवन,	Service.	خدمت	چاکري – نوکري	خدمت
भृत्य, दासेर, दासेय, दासगोप्यक, परिचारक, चेटक, किंकर, प्रेष्य, भुजिष्य नियोज्य, सेवक	Servant, waiter.	خادم – حافد – عبد – وصيف – ماهن	خدمتگار – چاکر – نوکر – وشاق – لالا – بنده	خدمتگار
अधम, नष्ट, मन्द	Bad.	قبيح	خراب – بد	خراب
कर	Duty, tax, tribute.	خراج – محصول	باج	خراج
चक्रयंत्र भ्रमी	Lathe.	خراط – مخراط – مخرط	خراد	خراد
कुन्दकार, कुन्दार	Turner.	خراط	خرادکن	خرادي
कालिन्दक, खतापनस, सरट, खर्वूजा, दर्शांगुल	Melon, musk-melon.	بطيخ – طبيخ	خربزه – سفچه – قربوک	خربوزه
थालिया विशेष	Knapsack, portmanteau, wallet saddlebags.	خرج – کرز	خرجين – باردان	خرجي
व्यय	Expenditure, expense, outgoings.	خرچ – صرف	خرچ – هزينه	خرچ

सूक्ष्मदर्शक यंत्र, सूक्ष्मनिरीक्षण यंत्र, सूक्ष्मनिरीक्षण काच	Microscope.	منظار	شیشه کلاں بین-خردبین	خردبین
लोनिया, कांडलो	Purslain.	بقلته الحمقا – خرفنج – بقلته المبارک – بقلته لینه – بقلته الزهر. حوک	خرفه – پرپهن – تورک – بلبن – بخله – گیاهٔ نمناک – چکوک	خرفه
लंबकर्ण, शश, शशक	Hare, rabbit.	ارنب – خزر	خرگوش – درما	خرگوش
बाल शशक, शशशावक	Leveret.	خرنق	بچّه خرگوش	خرگوشکا بچه
		......	دیکهو چهوهارا	خرما
क्रयिक, क्रयी, क्रामक, क्रायक, क्रेता, ग्राहक	Buyer, purchaser.	مشتري	خریدار	خریدار
क्रयविक्रय, पाण	Bargain, trade, transaction, buying and selling.	بیع وشری – تجارت	خرید و فروخت	خرید و فروخت
शरद ऋतु	Autumn.	خریف	پائیز – خزاں – سفیدپري برگ ریزان	خریف
कोषाधीस	Treasurer.	خازن – خزان	خزینه دار – گنجور – گنجینه دار	خزانچي
कोष, गंज, निधि, शेवधि	Hoard, treasure.	خزانه – کنز – رکاز	خزینه – گنج	خزانه
कोष, धनागार	Treasury.	مخزن – بیت المال	گنجینه – تونک	خزانه کا مکان
अभय, अवदाह, उशीर, नलद, लाज, सेव्य	A dropogomuricatum, a fragrant grass.	......	خس	خس
		......	دیکهو شوهر	خسم
		......	دیکهو بکرا	خسي
शुष्क	Arid, dry.	یابس – ماحل – صیهل جاف	خشک	خشک
अवग्रह, अवग्राह, अवर्षण, अनावृष्टि	Drought, famine.	قحط – جدب	خشک سالي و سیاه سالي	خشک سالي
		......	دیکهو بهات	خشکه
शुष्कता शोष	Aridity dryness.	یبوست	خشکي	خشکي
		......	دیکهو عادت	خصلت
केश कल्प	Dye, (black tincture for the hair)	خضاب	......	خضاب
रेखा	Line.	خط	سمیرة – کشک	خط
पत्र	Epistle, letter, missive, note, writing.	خط – رقیمه – مراسله – رساله – مکاتبه – ملاطفه – صحیفه – طومار – نمیقه – مکتوب – مناوضه	نامه – کشسه	خط
दाढ़िकारम्भ	Beard.	بقل	سبزهٔ گرد رخسارهٔ	خط
		......	دیکهو قصور	خطا
उपाध, पदवी	Title, by-name.	خطاب – لقب – نبز	باخنامه – بارنامه	خطاب
मध्य रेखा	Equator.	خط إستوا	خط إستوا	خط استوا
औषधि विशेष	Mallows.	خطمي	خیرو	خطمي

क्रुद्ध	Angry, enraged.	غضبان	ناراض — ناخوش — ترش‌رو — خفا	خفا
		......	دیکهو ساليخوليا	خفقان
		......	دیکهو عتاب	خفگي
सार, संक्षेप	Compend; compendium, abridgment.	خلاصه — زبده — لب لباب	......	خلاصه
दन्तशोधनी	Tooth-pick.	خلال	دندان‌کاو — دندان پریز دندان فریز — دندان پریش	خلال
राज वस्त्र, मानसूचक वस्त्र	Robe of honour.	خلعت — تشریف	پوشاک عزت — سراپا	خلعت
जन प्राणी	Creature, created being.	انام — خلق — مخلوق — خلق الله — وری	آفریدگان	خلق
विच्छेद	Interruption.	خلل — تخلل	رخنه	خلل
एकान्त, विविक्त	Retirement, solitude.	خلوت	تنهائي	خلوت
प्रधान	Calif.	خليفه — صحابه — قايم مقام — ولي عهد	جانشين — پيره	خليفه
		......	دیکهو بازو	خم
	The effects of drinking.	خمار	درد سر بعد نشه شراب	خمار
किंव	Barm, leaven, yeast, yest.	خمير — عجين	آردشسته	خمير
किंव	Leaven.	فتاق	خمير مايه	خميرا
गंडमाला, कंठरोग, घटसर्प	Quinsy.	خناق	بادزهره — گرفتگي گلو — خناک	خناک
क्लीब†	Hermaphrodite.	خنثی	نر — کمابه — نره †	خنثي
कट्टार	Dagger, poniard.	خنجر	دشنه	خنجر
झर्झरी	Tambourine.	دفيف	خنجري	خنجري
		......	دیکهو کهائي	خندق
		......	دیکهو عادت	خو
स्वप्न	Dream.	رويا	خواب	خواب
द्रोण	Tray.	طبق	خوان	خوان } خوانچه
		......	دیکهو چاه	خواهش
अवश्य	Certainly, willing or unwilling, nolens-volens(L)	لاجرم — لابد	خواه‌مخواه — خواهي نخواهي	خواه‌مخواه
फल विशेष	Apricot.	مشمش	خوباني زردالو — سکرباداm	خوباني
कल, चारु, मंजुल, सुन्दर, सुभग	Beautiful, bonny, comely fair, graceful, handsome, personable, pretty.	حسين — شکيل — جميل وجيهه — وسيم	خوبصورت — خوبرو — خوش‌نما — ماهرو — ماه‌طلعت — ماه‌رخسار خوش‌اندام — پري چهره — پري‌رخ — پريزاد — نکوروي — بهشتي — بهشتي‌روي	خوبصورت
कान्ति, चारुता, छवि, द्युति, मंजुलता, लालित्य, लावण्य, सुन्दरता, सुभगता, सुषमा, सौन्दर्य्य, स्वरूपता, शोभा	Beauty, grace, gracefulness, handsomeness, loveliness.	حسن — جمال — وجاهت	خوبصورتي — خوبروئي خوبي	خوبصورتي

† जिस में स्त्री पुरुष दोनों के चिन्ह हों

† کسیکه علامت مرد و زن هر دو داشته باشد

		......	دیکھو خاکشي	خوب کلاں
उत्कर्ष, उत्कृष्टता, श्रेष्ठता	Goodness, merit.	حسن	خوبي	خوبي
वर्षवर, शंढ	Eunuch.	مجبوب — خصي	خوجه — خواجه‌سرا — نامرد — لاالسرا	خوجه
मस्तकरचणी, शिरस्त्र, युद्धटोप	Helmet, cask.	مغفر — بیضه	خود — کلاه آهني — نیم‌ترک	خود
		......	دیکھو آپ سے آپ	خودبخود
स्वेच्छाचारी	Self-complacent, self-conceited.	راکب‌الراس	خودپسند — خودراي	خودپسند
आहार, भोजन	Diet, food, victuals.	طعمه — علوفه — غذا — قوت	خوراک — خورش — نوا	خوراک
प्रमना, प्रसन्न, मगन, मुदित, विकुर्व्वाण, हर्षमाण, हरषित हृष्टमानस	Cheerful, delightful, felicitous, gay, glad, happy, jocund, joyful, merry.	مسرور — محظوظ — راضي بشاش — بهیج — خدلان — مغبط	خوش — خوشنود — خرم — شاد — خرسند شادان — شادمان	خوش
मिथ्याप्रशंसा, चाटु	Adulation, flattery.	منت — مساجت — تملق	خوشامد — چاپلوسي — دمبازي	خوشامد
मिथ्याप्रशंसक, चाटुकी, चाटुकार	Flatterer, sycophant.	متملق — إبن‌الوقت	بادبران — بادخوان — دمباز — چاپلوس	خوشامدي
आमोद, सुगंध, सुवास	Fragrance, perfume, sweet-scent, sweet-smell.	نشر — طیب — بخور — رایحه — عطر — نکهت — شمیم — نفحه — غالیه — طاب	خوشبو — نکهت	خوشبو
सुगंधित	Fragrant.	عاطر یعطر	خوشبودار	خوشبودار
मंगल समाचार, सुसमाचार	Glad-tidings, good-news.	بشری — بشارت	مژده — نوید — خوشخبري	خوشخبري
अहलाद, आनन्द, उत्साह, प्रसन्नता, मुद, मोद, हरष .	Bliss, delight, felicity, gaiety, gladness, glee, happiness, joy, jocundity, mirth, pleasure, rapture.	سرور — بهجت — فرحت مسرت — طیب — نشاط عیش — عشرت — طرب انبساط — سور — سرّاء	خوشي — شادي — خرسندي خرمي — خوشنودي شادماني — جشن	خوشي
		......	دیکھو ڈر	خوف
भयानक, भयंकर, त्रासजनक	Terrible, dreadful.	مهیب — مرهوب — هائل	خوفناک — هولناک — سهمناک — مسهمگن هیبتناک — دهشت انگیز	خوفناک
अभ्यस्त	Accustomed, habituated, wonted.	متعود — عادي — مارن	خوگر — خوگرد	خوگر
क्षुद्रगद्दी, लोड़	A coarse woolen saddle-cloth, pad.	لبد	نمدزین — تکلتو — خویگیر	خوگیر
अस्र, असृक, क्षतज, रक्त, रुधिर लोहित, शोणित	Blood, gore.	دم	خون — قان	خون
ध्यान, मनोगत, शुधिस्मर्ण	Conception; fancy, guess, idea, notion, sentiment, thought.	تصور — خیال — ادراک	پندار — سر	خیال
दान	Alms, charity.	زکواة — خیرات	آرازش — نواخته	خیرات
हितैषी, शुभचिन्तक	Benevolent, well-wisher.	طالب الخیر — داعي‌لخیر	خیرخواه — هواخواه — بهي‌خواه — خیراندیش	خیرخواه

कल्याण, कुशल, चेम, भद्र, भविक, भव्य, भावुक, मंगल, शिव शुभ, श्रेयस	Welfare.	خير – خير وعافيت	بهبود	خيرصلاح خيريت
		......	ديكهو تنبو	خيمه

द د

न्याय	Justice.	إنصاف-عدل-نصفت	داد	داد
चकावी, दद्रु, दाद्रु, पामा	Ringworm, Herpes.	قوبا	داد – اندوب – ادرفن اگريون – گواروں- حزار	داد
पितामह, पितृपिता	Grandfather.	جد	پدرپدر – نیاه – بابا	دادا
पितामही, पितृप्रसू	Grandmother.	جده	مادر پدر	دادي
पितामहालय	Grandfather's house.	......	خويشي پدري	داديهال
उत्कटगंधवल्कल, त्वक्पत्र, भृंग, सुगंधत्वक	Cinnamon.	دارصيني	دارچيني	دار چيني
अगद, औषध, जायु, निगद, भेषज	Cure, drug, medicine, remedy.	دوا – علاج	دارو – درمان	دارو
अध्यक्ष	Superintendent.	محافظ – قيم – قوام	داروغه – افسر سپاه	داروغه
दारुहरिद्रा, पंचपचा, पर्जनी, पीतद्रु, हरिद्रु	Nepal-barberry.	......	......	دار هلدي
दंष्ट्रा, दाडक, दाढा	Grinder, jaw-tooth, mazard, mill-teeth.	ضرس	دندان آسيا – دندان بزرگ	داڑهه
श्मश्रु, दाढिका	Beard.	لحية محاسن	ريش – سقال	داڑهي
कलंक, लांछन	Blot, spot, stain.	وسم – سمة-كي دروش	داغ	داغ
		......	ديكهو مقلي	داكهه
दाल, सूप	Pulse, lentil, vetch.	......	دال	دال
दर्शनशाला, महाशाला, रंगशाला, शाला	Hall, parlour, saloon.	ايوان	دالان – نشستگاه	دالان
दाम, मूल्य	Cost, price, value, worth.	قيمت	ارز	دام
जामात, दुहितृपति, विवोढा	Son-in-law.	مهر – ختن	شوهردختر	داماد
अंचल	Lappet, skirt.	ذيل	دامن	دامن
धीमान, बुद्धिमान, विदुष	Sagacious, sage, wise.	حكيم – عاقل – فهيم – فطن – فطين – نحرير-عالم- لبيب ذكي – خبير-كيس	خردمند-دانا-دانشمند دانشور – زيرک – عقلمند – فرزانه – هوشيار-بخرد-فرساد	دانا
बुद्धिमानी	Prudence, sagacity, wisdom.	حكمت-فطنت – عقل تفرس – كياست حدس – درايت فطانت – حذاقت كيس	دانائي – دانش-زيركي فراست – فرزانگي عقلمندي-هوشياري بخردي	دانائي

दन्त, दशन, दंष्ट्र, रद, रदन	Tooth.	ثغر—سن—ناب — ضرس حاکہ .	دندان — گز	دانت
दन्तचिकित्सक	Dentist.	طبیب السن	دندان ساز	دانت بنانیوالا
द्वांती	Nick; notch.	......	داس دندانہ‌دار-خندانہ	دانتی
अक्षत, अन्न, कन, कनिका	Grain.	حب	دانہ	دانہ
पण	Bet.	خصل	بزعہ — داو — دھرہ	داو
अपसव्य, दक्षिण, दाहिन	Right.	یمین — میمنہ	راست	داھنا-دایاں
कुंडल, निस्तल, वर्त्तुल, वृत्त	Circle.	دایرہ — حلقہ	چنبر	دایرہ
उपमाता, धात्री	Nurse.	مرضعہ — ظئیر	دایہ — دائی — شیردہ	دایہ-دائی
प्रसवकारिणी	Midwife.	قابلہ	مامچہ — پازاچ — دایہ ماماچہ-پیش نشین	دائی جنائی
ऐश्वर्य, प्रताप, प्रभाव, वैभव	Grandeur, pomp.	شوکت — حشمت — اقبال — صولت	فر — دبدبہ-شان-شکوہ	دبدبہ
फलककार	Target maker.	تراس	سپر ساز	دبگر
कृश, दभ्र, श्लक्ष्ण, सूक्ष्म	Lean, slender, slim, thin.	عجیف — غث-مہزول نحیف — ضنی — اسیف	لاغر — نزار — قاق	دبلا
द्विभाषी, भाषान्तरवक्ता	Interpreter.	ترجمان — مترجم	پچواک تاجران — تیلماچی — ترزبان ترزفان	دبھاسیا
दन्तशोधनी, दन्तधावन, दतौन, दतवन, दन्तमार्जनी	Toothbrush, toothpick.	سواک — مسواک	چوب دندان مال	دتون
उपमाता	Nurse.	حاضنہ	دوک	ددا
पिटक विशेष	Bump, pimple.	......	آماسیکہ از گزیدن پشہ وغیرہ یا بطور دیگر پر جسم پدید آید	ددوڑا
परिमितमूल्य	Rate.	شرح	نرخ	در
छिद्र, संधि	Chasm, crack.	خق — شق — صدع	شکاف	درار
लम्ब	Long.	طویل	دراز	دراز
		......	دیکھو سچ مچ	در اصل
		......	دیکھو ھنسیا	درانتی
कुक्कुटालय, कुक्कुट निवास स्थान	Hen-roost.	اقنہ	کرنانہ	دربا
मंडली, राजशाला, राजसभा, समाज	Court.	مجلس — جلسہ — حضرت السلطان	دربار	دربار
दर्शक, द्वारपाल, द्वारस्थ, द्वास्थित, प्रतीहार	Porter, gateman.	بواب — حاجب — آذن	پردہ‌دار — دربان	دربان
यवमद्य, यवसुर, यवमदिरा	Beer.	فقاع — نبید	بوزہ	در بہرہ
द्वादश, सविता	Dozen.	اثناعشرہ	دوازدہ	درجن
गण, पंक्ति, पद, वर्ग, श्रेणी	Class, rank, grade.	درجہ-طبقہ-صف-قطار	پایہ	درجہ
		......	دیکھو پیڑ	درخت
व्यथा	Ache, pain.	وجع — وصب — داء	درد	درد

अर्धकुट्ट	Half-pounded.	جریش	جوکوب — نیمکوفته	دردرا
		......	دیکھو پیر	دردزہ
मस्तकशूल	Headache.	صداع	درد سر	درد سر
छिद्र	Crack, fissure.	شق	درز	درز
तुन्नवाय, सौचिक, सूचिक, संचो	Tailor, seamster.	خیاط — ناصح — نصاح	جامہدوز — درزي	درزي
		......	دیکھو پہتک	درست
देवायतन, देवतायतन	Shrine.	حضرت — مزار — عسرا	درگاہ — بارگاہ	درگاہ
		... ..	دیکھو تنخواہ	درماہہ
मुंगर	Rammer.	......	کوبہ	درمت درمس
मध्य	Amid, amidst, between, in, within.	بین — في — مابین	درمیان — میان	درمیان
द्वार, पौरि	Door.	باب — درب	در — دروازہ	دروازہ
औषधी विशेष	Litrioly, scorpion-root.	درونج عقربي	بیخے عقربي شکل-دردنگ	درونج عقربي
योगी, वैरागी, सन्यासी, तपस्वी,	Dervis, friar, monk.	فقیر — زاهد — عائل	درویش	درویش
दुर्गमार्ग, शंकटपथ	Pass.	منفذ	درہ — گذر	درہ
नदी	River.	بحر — داما — قاموس لجہ — یم	دریا	دریا
गवाच	Lattice, window.	غرفه — کوہ	روزن — پادکانه — دریچہ بادگیر	دریچہ
	......	......	دیکھو جھارا	دست
करवेष्टन, हस्तत्राण, हस्तपरिधान, हस्ताच्छादन	Glove, muff.	......	دستانه	دستانه
लेख पत्र	Deed, voucher.	تحریر — صک — قباله وثیقه	دستآوز — نوشته — چک	دستآویز
		......	دیکھو بقچہ	دستبقچہ
		......	دیکھو چمتا	دست پناہ
चिह्न, स्वाक्षर	Signature, sign.	بلغه — علامت	دستخط	دستخط
फलकावरण	Table-cloth.	سفرہ — سماط — مائد	دستارخوان — شیلانه — شیلان	دسترخوان
		......	دیکھو اودھار	دستگردان
रीति	Custom, usage, manner; standard.	رسم — رواج	دستور — آئین	دستور
त्सरु सरु:	Handle.	قبضه	دسته — مشته	دسته
लेखन, पत्र का चौबीसताव	Quire.	......	دسته کاغذ	دسته
	......	......	دیکھو بهات	دسوندھي
अरि, रिपु, विरोधी, वैरी, शत्रु, प्रतिपच, ग्रचव, ग्रराति, ग्राराति	Enemy, foe.	حسود — خصم — عادي عدو — شاني عنید غنیم-مخالف-معاند	بداندیش — بدخواہ — بدسگال — دشمن	دشمن
द्वेष, विरोध, वैर, शत्रुता	Animosity, Enmity, hostility.	خصومت-شمناه-عداوت عناد-معاندت-نقار مقت — فحالفت	دشمني	دشمني

असुगम, कठिन, दुष्कर, दुःसाध्य	Arduous, Difficult.	عسیر-مشکل-معسر-معرق	دشخوار – دشوار	دشوار
आशिर्वचन, आशिंषा, आशीश	Benediction, benison, blessing.	دعا – صلواة – تحیت	درود – سفیر – خیرباد	دعا
		......	دیکھو ضیافت	دعوت
वाद, विवाद	Claim.	دعوی	......	دعوي
कपट, छल	Cheating, deceit, fraud, treachery.	ختل-خدیعت-مغالطه	دغا – فریب	دغا
कपटी, छली, प्रतारक, वंचक	Deceiver, traitor, treacherous, deceitful, wily, fraudulent.	خادع – خاتل	دغاباز-کژخمه – فریبي دمباز	دغاباز
द्वन्द, व्याकुलता	Alarm; tumult.	توزع – تشتت	دغدغه – تشویش‌خاطر ترس – بیم	دغدغه
बजंत्री	A musician, a player on tambourine.	دفالي	سازنده	دفالي
पत्रालय	Record, archives.	جریده	دفتر – دبیرستان	دفتر
पुस्तकाधार	The cover of a book.	دفتین – مقوی	دفتي	دفتي
		......	دیکھو تف	دفلا
भूमिगुप्तमुद्रा	Buried treasure.	دفینه – رکاز	مال اندر زمین – نکنده	دفینه
क्लेश दुख	Vexation, trouble.	اذیت – ملالت	ازردگي – رنجدگي	دق
		......	دیکھو تپ‌دق	دق
काकिनी	Fourth part of a pice.	......	پشیز – پول‌ریزه	دکرا
दुख, क्लेश	Distress, trouble.	اذیت	آزار – رنج	دکھ
दक्षिण, अवाची	South.	جنوب	دکن	دکھن
दक्षिणवायु	Notus, southerly wind.	جنوب – خذرج	بادبرین – بادجنوب	دکھني
दक्षिणी	Austral, southern.	جنوبي	باشنده دکن	دکھني
दल	Crowd, thickness.	جم‌غفیر	جماعت بسیار	دل
चित, मन, हृत, हृदय	Heart, mind.	قلب – جنان – ضمیر- فواد-خاطر-شغاف بال – خلد – لب	دل – گش	دل
प्रबोध	Comfort, consolation, pacification.	تسکین – تسلي	دلاسا – دل‌دهي	دلاسا
घटक	Broker, tripper.	سمسار – دلال – بیاع - مبرطش	دستار – داستار – داسار سفسار	دلال
पंक	Bog, marsh, swamp, tarn, moor.	وحل – زلاقه	لي – لش – خلیش خلاب	دلدل
धौरितकं	Trot.	......	قسمي از رفتار است	دلکي
		......	دیکھو گرده	دل‌گرده
रंगरस, हुल्लास	Jest, jocundity, joke.	مزاح – ظرافت – هزل تمسخر – ازهاج - استهزا – طیبت - مطائبه	خوش‌طبعي – خیتال	دل‌لگي
		......	دیکھو دوله	دلہا

चतुष्कोणपटरी	Panel.	......	......	دلہا
बधू, नूतनविवाहिता	Bride.	عروس – هدي	بانو – بیو – بیوگ -دغد	دلہن
साहसी	Courageous, brave, valourous, bold, Intrepid, fearless.	جري – شجاع – كمي	بیباک – خیرہ – دلیر	دلیر
साहस	Bravery; courage; valour; intrepidity, fearlessness.	تہور – جرات – جسارت شجاعت	دلیري	دلیري
ऊहा, तर्क, वाद, बादानुवाद	Argument, demonstration, proof.	برهان – حجت-دلیل	رهبر	دلیل
छल	Deceit, fraud.	خدع	دغا – فریب	دم
स्वांस	Breath.	نفس	دم	دم
		......	دیکھو پونچھہ	دم
गोर्द मस्तिष्क	Brain.	دماغ – مشام	مغزینہ	دماغ
छली, वंचक	Deceiver.	خادع	دمباز – فریبي – دغاباز	دمباز
अश्वपुच्छवंधन	Crupper.	ثفر	پاردم	دمچي
तर्कुकाष्ट	A whirl.	فلکة	سنگوک-بادریس-بادریسہ	دمرکا *
द्रम्म	Eighth part of a pice.	منغة	پشیز – پول ریزہ	دمڑي
चमक	Lustre.	بریق – تلالو	درخشندگي	دمک
नल बिशेष	Crane.	......	......	دمکلا
कांस स्वांस	Asthma.	ضیق النفس – تنفس	آهو – سحج	دمہ
अह, घस्र, दिन, दिवस, वासर	Day.	یوم – نهار	روز	دن
एडका विशेष	A species of sheep with a large fat tail.	کبش – الیا	دنبہ	دنبا
दन्ती	Denticle.	......	دندانہ	دندانہ
चकृत	Astonished.	حیران	ششدر – دنگ	دنگ
कोलाहल	Mutiny, uproar.	بغاوت	برآشفتگي	دنگا
दिनांधता, हतदृष्ट	Purblindness at day, nyctalopia, hemeralopia, day-blindness.	جهر – عشا – عشارہ	روز کوري	دنوندي
		......	دیکھو جهان	دنیا
		......	دیکھو دارو	دوا
औषधालय	Dispensary,	بیت الدوا	دواخانہ – عطارخانہ	دوا خانہ
मसिभाजन	Inkstand, inkhorn, inkpot, inkholder.	دوات – نون – محبرہ	آمہ-خوالستان-خوالستہ لیقہ دان	دوات
		......	دیکھو پنساري	دوافروش
ऋणमोचनाशक्ति	Bankruptcy, insolvency.	عدم استطاعت-غیر قابلیت اداء الدین	ناداري	دوالہ
ऋणमोचनाशक्त	Bankrupt, insolvent.	غیر قابل اداء الدین – غیر مستطیع	نادار	دوالیہ
भार्गवी, शतपर्विका, रुहा, दुर्वा, अनन्ता, वारुणी, सहस्रवीर्य्या	A green grass.	اب – عشب	فریز – فرزد – مرغ	دوب
पुन:	Again, repeatedly.	مکرر	دوبارہ	دوبارہ

* چیزے مدور کہ در دوک باشد

प्रवार, उत्तरासंग, बृहतिका, संव्यान, उत्तरीय	Scarf.	......	چادر	دوپٹہ
मध्यान्ह	Mid-day, noon.	ظہیرۃ — نصف النہار — ہاجرۃ — ہجر	نیم روز — نیمہ روز	دوپہر
रक्तक, बंधूक, बंधुजीवक	A kind of flower.	ملوکیہ	نام گلے — پیزک — گل خبازي — نان کلاغ — افتاب گردک — تولہ	دوپہریا
बालविधु, बालेन्दु	New-moon, crescent.	ہلال	ماہ نو — داس زرین	دوج کا چاند
		......	دیکھو دونا	دوچند
क्षीर, दुग्ध, पय	Milk.	لبن — در — ابوصفوان — حلیب	شیر	دودھ
दविष्ठ, दवीयस, दूर, विप्रकृष्टक	Distant, far, remote.	بعید	دور — کال — کالہ	دور
दूरदर्शक यंत्र	Telescope, spy-glass.	منظار	دوربین — ستارہ بین	دوربین
गति	Race, run, running.	عدو	دور	دوڑ
श्रम, प्रयास, उद्योग	Labour and fatigue, diligence.	سعي	دوادوش — تگ وتاز — تگ ودو — تکاپو — ترکتاز	دوڑ دھوپ
दुर्गति, नरक, नारक, निरयः	Hell, tophet.	جہنم — ہاویہ — سعیر — سطي — دارلبوار — برزغان — جحیم — حطمہ — سقر	دوزخ — دمندان — مرزغان — شولمن	دوزخ
मित्र, सखा, सुहृत, स्नेही	Ally, comrade, friend.	رفیق — محب — خلیل — حبیب — خدن — صاحب — مونس — انیس — حافد — مخلص — ردء	دوست — آشنا — یار	دوست
मित्रता, सख्य, स्नेह	Alliance, friendship.	أنس — رفاقت — الفت — محبت — مودت — خلت — تولا — وفاق — وداد — اخلاص	آشنائي — دوستي — یاري	دوستي
अन्य	Other, another.	غیر — آخر	دیگر — دگر	دوسرا
द्राक्षरस	Syrup of grapes.	ویش — حصرم	دوشاب — شیرۂ انگور	دوشاب
राङ्कव, बहुमूल्य, महाधनं	Shawl.	......	دوشالہ	دوشالہ
चन्द्रवार, सोमवार	Monday.	اہون — یوم الاثنین	دوشنبہ	دوشنبہ
वर्णसंकर, संकरज, विजन्मा	Mongrel.	مجنس — ہجین	اِکدش — دونسلہ — دوتخمہ	دوغلا
पन्यशाला, विक्रयशाला	Shop.	حانوت — دکان — فریق	دکان — کلبہ	دوکان
द्विगुण	Double, twofold.	مضاعف — ضعف	دوچند — دوتا — دوبالا	دوگنا
नीशार	Scarf.	رتاق	دولائي — دوتہي	دولائي
धन, ऋद्धि, सम्पदा, सम्पति, द्रव्य वित्त, स्वापतेय, वसु, ऋक्थ, हिरण्य, द्रविण, द्युम्नराः, अर्थाः, विभव	Pelf, riches, wealth.	مال	دولت	دولت

धनिक, धनाढ्य, धनवान, आढ्य इभ्य धनिर, लक्ष्मीवान, सम्पतिमान	Rich, wealthy.	غني — متمول	دولتمند — تونگر — مالدار زردار	دولتمند
वर, नूतन विवाहित	Bridegroom.	عروس	نوداماد — نوشہ	دولہہ
		......	دیکھو دوگنا	دونا
द्रोण, पर्णपुट, पुट, पुटी	Leaf-cup.	......	کانسۂ برگ	دونا
समीरण, मरुवक, प्रस्थपुष्प, जम्भीर, फणिजझक	Origan, hieracium Pilosella.	مرزنجوش — سمسق — اذن الفار — عبرة — حبق الفتي-حبق الفيل سعتر — عنقر — مرد قوش - ريحان الشيوخ	مرزنگوش-آویس-آویشن	دونامروا
विलाप	Cry for justice or mercy.	غياث — واغوثاة	فریاد	دوہائي
द्विविध	Double, twofold.	مثنى	دوتا — دولا	دوہرا
दम्यः वत्सरः	Steer.	......	نرگاو جوان	دہان
दश	Tens.	عشرات	دہ	دہائي
		......	دیکھو دوہائي	دہائي
		......	دیکھو ڈر	دہشت
		......	دیکھو ڈیوڑھي	دہلیز
दोहनपात्र	Milk-pail.	محلب — علبة	چنگ-کاودوشہ-دوشنہ شیردوشنہ	دہني
दधि	Curdled sour milk, curd.	تريب — لبن الحامض-	جغرات — ماست	دہي
दधिहंडी	A curd-vessel.	مروب — كيفر	کویشہ — کفلغہ — ظرف جغرات لستن	دہیڑي
		......	دیکھو چراغ	دیا
अग्नि प्रकाशक, दीपशलाका	Match.	نبخة	کبریت	دیاسلائي
सत्यता	Honesty.	ديانت	راستي	دیانت
धार्म्मिक	Honest, faithful, upright.	متدين	دیانت دار	دیانت دار
प्रस्तावना, भूमिका	Introduction, preface.	ديباچه — تمهيد — عنوان	دیباچہ — سرنامہ — سجا	دیباچہ
द्वीप	Country, region.	اقليم	کشور	دیپ
गहर, वार, विलम्ब	Delay, late, tarriance.	بطاء — توقف — مكث — تاني — اهمال — مهلت — لبث — تاخير — تعويق — تعتم	دیر — درنگ	دیر
जन्म भूमि, देश	Native country.	وطن	زادبوم	دیس
कराह	Caldron, kettle.	قدر — مرجل	دیگ — هرکاره	دیگ
ताम्रचूर्ण	Copper filings.	توبال النحاس	تفال مس	دیگچون
पाकपात्र, स्थाली, पिडरी कुंडी	Kettle, pot, skillet.	كفت	دیگچہ	دیگچہ } دیگچي
दीमक	White-ant.	ارضة — سوس	دیوچہ — دیوک — خره اورنگ — رشمیز — چوب خواره-تافشک چونچوار	دیمک

धर्म्ममार्ग	Religion.	دين - مذهب-ملت- طريقت - مشرب	كيش	دين
ईश्वरभक्त, धर्मात्मा, पुण्यात्मा	Pious, godly.	متقي - صالح	ديندار - خداپرست - خداترس	دين‌دار
	......	......	ديكهو بدن	ديهه
असुर, दनुज, दानव, दैत्य, राक्षस	Demon.	عفريت - نسناس-غول خناس	ديو - اهرمن	ديو
कुड्य, प्रकार, प्राचीर, भित्ति	Wall.	حايط - جدار	ديوار - لاد	ديوار
		......	ديكهو باولا	ديوانه
		......	ديكهو چراغدان	ديوٹ
शक्रपादप, पारिभद्रक, भद्रदारु देवदारु, दारु, दुरकिलम, पीतदारु, पूतिकाष्ठ	Cedar, pine.	صنوبر	ديودار	ديودار
	......	......	ديكهو ابابيل	ديودلائي
देवर, देवा, श्वशुर्य्य	Husband's younger brother.	حمو	برادر خرد شوهر	ديور
यातर	Husband's younger brother's wife.	سلفه	زن برادر خرد شوهر	ديوراني
देवमन्दिर देवालय	Temple.	بيت‌الصنم - كنيسه	بتكده - بتخانه - دير	ديوهره

ध دھ

इन्द्रिय, तेज, रेत, बीज, वीर्य्य, शुक्र	Semen virile.	مني - نطفه - نزاله	آب‌پشت - تخم - زه	دهات
धातु	Metal.	فلز	كاني - روئين	دهات
कृपाणतीक्ष्णता	Edge.	غرار	تيزي تيغ	دهار
प्रवाह	Current, torrent.	مجري‌الماء - ناصفه	جاي جريان آب	دهارا
धारू	Lovendula stachos.	اسطوخودوس - ضرم	شاه اسپرم رومي - اسطوخودرش كشه	دهارو
त्रास, भय	Awe, fear, terror.	رعب - هيبت	بيم - ترس	دهاک
		......	ديكهو تاگا	دهاگا
शालि	Paddy.	رز	شالي - شلتوک	دهان
		......	ديكهو دوڑ دهوپ	دهاوا
चिह्न, लक्ष्म	Blot, spot.	لطخ - شيته - ردغ نقش - وضر	داغ-نشان‌رنگ‌مخالف	دهبا
उन्मत्त, कितव, धूर्त, धत्तूर, धतूर कनक, मदन, मातुल	Ceiba, stramonium, thorn-apple.	جوزالماثل - جوزماثم - جوزماثار-جوزمهاثل جوزمقابل-جوزرب	تاتوره - كوزكنا	دهتوره
भेरि, शृंग, पणव	Trumpet.	بوق	كرنائي	دهدهكا
अवधि, मर्य्यादा, सीमा	Boundary, limit.	جامد - تخوم - حد - انتها - ثغر	سرحد - كناره - مرز	دهرا
अक्ष, नेमि, क्षुर	Axis, axle, axle-tree.	محور	تير چرخ	دهرا

घटिकायंत्र, घर्म घड़ी	Clock.	......	......	دهرم گهڑي
गोपानसी, धरण, वलभी	Beam.	جذع	تیر - داربام	دهرن
		......	دیکهو بچهدان	دهرن
		......	دیکهو امانت	دهروهر
रुंड, शरीर, धड़, लोथ	Trunk.	جثمان - جثه - جسم- جرم - جسد	تن - پیکر	دهڑ
धुकधुकी, धड़क, धड़का	Palpitation.	خفقان	تپش دل	دهڑکا
आघात, प्रहार	Jolt, push, shove.	صدمه - تصادم	آسیب-کوس-کوفت-دکه	دهکا
शब्द	Shock.	صدمة الوقوع	کوفت آواز	دهمک
शब्ददंड, भर्त्सन	Menace, threat.	وعید - نذر-نذیر-تهدید	بیم - ترس	دهمکي
		......	دیکهو دولت	دهن
		......	دیکهو بهنا	دهنا
कार्य्य	Duty, work.	امر - خدمت - شان	کار	دهندها
मलिनप्रभ, निष्प्रभ	Dusk, dim.	......	خفیف تاریک - بےنور	دهندهلا
इन्द्रधनु, शक्रधनु	Rain-bow, iris.	قوس قزح	رخش - نوش - کمان رستم - تربسه - توبه - کمان شیطان سرکیس-سدکیس- کمان بهمن - کمان سام - کمان گردون	دهنک
कारमुक, कोदंड, चाप, धनु, धनुष, पिनाक, शरासन, शृंगज	Bow.	قوس	کمان	دهنک
धुननयंत्र	The bow of the cotton dresser.	مندفه-محبض-مقبض	لورک - کمان حلاج - درونه	دهنکي
		......	دیکهو دولتمند	دهني
कुस्तुम्बुरु, छत्रा, धन्याक, वितुन्नक	Coriander.	جلجلان - کزبرة	کشنیز	دهنیا
		......	دیکهو بهنا	دهنیا
धूम, धूम्र, वायुवाह	Smoke.	دخان - عکاب - عثان دخ-نحاس-یحموم	دود	دهوان
माषचूर्ण	Legume-flour.	طحن الماس	آرد ماش	دهوانس
रजक, वस्त्रधावक, वस्त्रमार्ज्जक, निर्णेजक, नेजक	Launderer, washerman.	حواري - قصار	گازر	دهوبي
आतप, घर्म्म	Sun, sunbeams, sunshine.	ضح	آفتاب - شید	دهوپ
पायस, वृकधूम, श्रीवास, श्रीवेष्ट सरलद्रव	Incense.	بخور	......	دهوپ
सूर्य्यघटिका, छायायंत्र	Sun-dial.	......	......	دهوپ گهڑي
अधोंशुक, अन्तरीय, उपसंव्यान, परिधान	A piece of cloth carried round the waist and between the legs and fastened behind.	......	......	دهوتي
कम्बल, राकव	Rug.	کسا	قسمے از گلیم	دهوسا

		......	دیکھو دغا	دھوکھا
मरीचिका, मृगतृष्णा	Mirage.	سراب – آل	واله – نمایش آب – کتیر کورآب	دھوکھا(پانیکا)
पराग, पांशु, पांशुका, रजरेणु	Dust.	غبار – رغم – رغام	خاک	دھول
चपेट, प्रहस्त	Rap, slap.	صقع	سرچنگي	دھول
लोकवार्त्ता	Fame.	شهرت	آوازه	دھوم
दुन्दुभी	Kettle-drum.	نقاره – نوبته	دمامه	دھونسا
चर्म्मप्रसेविका, भस्त्रा	Bellows.	منفخ – منفاخ	دمه-دم آهنگر-آتش-افروز	دھونکني
		......	دیکھو بگھار	دھونگار
		......	دیکھو رال	دھونه
अव्यापारी, निरुद्योग	Idle, lazy.	کاهل	سست	دھیرا
अर्द्धताम्रकर्ष	Half-pice.	نصف الفلس	نیم پیسه	دھیلا
		......	دیکھو کھار	دھیمر
धेनु, नवसूतिका		......	گاوزائیده سال حال	دھین

ڈ ड

गुंजी, छीपी	Cork, plug, stopple.	سراد – دسام	بند شیشه	ڈاٹ
दाढिका, श्मश्रु	Beard.	لحیه – محاسن	ریش – سقال	ڈاڑھي
प्रच, वाहक	Post.	برید	چپار	ڈاک
अभ्यवस्कदन, अभ्यासादन	Plunder.	نهیب – غارت	راهزني – تاراج	ڈاکا
परिपंथि	Robber, bandit, bandito.	حرامي – مغیر – ناهب قطاع الطریق	تاراج زن – راهزن-قزاق خفاچه	ڈاکو
		......	دیکھو ٹهني	ڈال ڈالي
पिटक	Basket.	طبق	سبد – تفت	ڈالي
		......	دیکھو تاوان	ڈانڈ
चेप्रणि, नौकादंड	Oar, paddle.	مجداف – مقداف – مردي	بیل – چوب خله – فه چوب آب رو	ڈانڈ
दंश, वनमक्षिका	Gadfly.	بقه	پشه	ڈانس
इर्षा, द्वेष, मत्सर, स्पर्द्धा	Envy, grudge.	حسد – غبطه	پژهان – رشک	ڈاه
डाकिनी, मायाकारिणी, मायिनी	Witch.	ساحره	زن جادوگر	ڈاین
शराव, समुद्गक, सम्पुटक	Casket.	حقه	درج	ڈبا
जलकुंड	Puddle, slop.	حسي	گو	ڈبرا
डूब	Dip, dive, plunge.	غوص – غوطه	پاغوش – غرته	ڈبکي
करण्ड, सम्पुट, शराव	Casket.	حقیقه	درجک – قوتي	ڈبیا
आतंक, त्रास, भय, शंक	Awe, alarm, dismay, fear, terror.	خوف – خشیه – هول – بزع – مهابت – رعب هیبت – باس – فزع	ترس – بیم – باک – هراس – سهم – دهشت	ڈر
कदर्थ्य, कायर, भीरु, भीरुक	Coistril, coward, faint, fearful, timid, timorous.	خاشي – خائف – وجل	بزدل-خوف زده-کم جرعت	ڈرپوک

मृदंग	Tambourine.	دف – عرکل – غرمال	دائرہ – باترہ – دف	ڈف
उदग्राह	Belch, belching, eructation.	جشاء	آجل – آروغ – رچک	ڈکار
पारिपंथिक	Highwayman, robber.	قطاع الطریق	راہ زن	ڈکیت
पगु, पद	Step.	قدم – خطوۃ	گام – تگ	ڈگ
तुलादंड, दंडी	Beam.	منجم – عمود	شاهین	ڈنڈي
दंड	Handle.	مقبض	دستہ	ڈنڈي
		......	دیکھو بازو	ڈنڑ
दंड	A kind of exercise.	سباحۃ الارض	شنا / شنو } قسمي از ورزش	ڈنڑ
डंस, दंश	Sting.	شولۃ – شوکۃ	زوزنہ – نیش – موک	ڈنک
ढक्का, दुन्दुभी	Drum.	نقارہ	کوس چوبک	ڈنکا
पशु	Cattle.	دابۃ	چارپایہ – چاروا	ڈنگر
		......	دیکھو پوست	ڈوڈا
गुण, रज्जु, वटी, वराटक, शुल्ल	Card, rope, string.	حبل – رشا – غزل	رسن – ریسمان	ڈور
		......	دیکھو تاگا	ڈورا
		......	دیکھو ڈور	ڈوري
श्वानरक्षक	Dog-keeper.	کلاب	سگ بان – سگ پرست	ڈوریا
लोह, कुम्भ, उदघाटन, घटी यंत्र	Bucket.	دلو-غرب-ذنوب-سجل	دول	ڈول
दोला, सिविका, प्रेखा	Litter, sedan.	مزفۃ – محفۃ	محافہ	ڈولا-ڈولي
चांडाल, स्ववच	A low caste, a nomad tribe in India.	......	چنڈال	ڈوم
		......	دیکھو گویا	ڈوم-ڈومني
		......	دیکھو تونتي	ڈونتي
काष्ठाम्बु, वाहिनी, तरि, तरी द्रोणी	Canoe, skiff, small boat, yawl.	قارب – زوزق – سنبوق	سمبک	ڈونگي
दर्वी	Laddle.	مغرفۃ – مسواط	کفچہ – کفگیر	ڈوئي
अतिपीत	Dark yellow, deep yellow.	اصفر – فاقع	رنگ بسیار زرد	ڈهڈها
दूष्य, निवार, पटकुटि, पटमंडप, पटवाय, वस्त्र, गृह	Tabernacle, tent.	خیمۃ	خرگاہ-سراپردہ-چارطاق	ڈیرا
शरीर, प्रमाण, शरीरोच्चता	Stature.	قدوقامت	......	ڈیل
पक्ष	Wing.	جناح	بازوي مرغ – بال	ڈینا
		......	دیکھو بهینکا	ڈینڈا
देहल, द्वार	Porch, port, portico, sill, door.	باب – رواق – سدۃ	بالان-پیشگاہ-در-دهلیز	ڈیوڑهي
		......	دیکھو دربان	ڈیوڑهي دار

ढ ڈھ

सुख, बंधनी	Fillet.	لثام	دهان بند	ڈهاٹا
दार्ढ्य, धैर्य	Comfort, encouragement.	تسلي – تسکین	دلاسا – خاطر جمع	ڈهارس

गायक	Musician, singer.	مطرب – مغني	خنياگر – رامش‌گر	ڏهارهي
		......	ديکهو پراس	ڏهاک
चर्म, चर्मावरन, फल, फलक	Shield, target, buckler.	ترس–جنه–جرد–درقه مجول – مجن	سپر – چکاد	ڏهال
निम्नता, पातुक	Declivity, slant, sloping, a slope.	......	......	ڏهلوان
लेखसाधनाधार	Desk.	......	......	ڏهالوان‌ميز
आकृत	Frame, plan.	قالب	خاکه	ڏهانچه
रीति, विधान, विधि	Manner, way.	اسلوب–طرح–طرز–طور	روش	ڏهب
		......	ديکهو ڏهڪڻا	ڏهپنا
तन्त्र, यंत्र, वेमा, सूत्र, यंत्र	Shuttle.	منسج	ماکور – ماکو – مکوک	ڏهرکي
आच्छादन, आवरन, पिधान, पिधायक	Cortex, cover, lid.	غطاء	سرپوش	ڏهڪڻا
नेत्र रोग विशेष	A disease of the eye.	دمعة – ومد	سبل	ڏهلڪه
क्षेपणी, गोफन, भिंडिपाल	Sling.	منجنيق – مقلاع	فلاخن – فلاهنگ	ڏهلوانس
राजाज्ञा प्रकाश ढुंढन	Proclamation.	إشتهار – منادات	دهل زني	ڏهنڍهورا
राजाज्ञा प्रकाशक	Proclaimer.	منادي	چاچي – دهل‌زن	ڏهنڍهورچي ڏهنڍهوريا
विधि, विधान	Manner, mode.	طرح – طرز – طور–وضع	روش	ڏهنگ
पणव, पाथिघ	Drum, tabour.	طبل – ابولهو	دهل – تنبک	ڏهول } ڏهولک
वेतन	Wages.	جعل – جعالة–جعيلة	مزد برداري	ڏهرلي
तुन्दि, नाभि	Navel.	سرة	ناخ – ناف – نفن	ڏهونرهي
जाल्म, धृष्ट, निर्भय, प्रगल्भ, साहसी	Bold, impudent, insolent.	جري	خيره – دلير – شوخ	ڏهيٺه
धृष्टता, निर्भयता, प्रगल्भता, साहस	Boldness, impudence, insolence.	جرات	خيرگي–دليري–شوخي	ڏهيٺائي
		......	ديکهو بيڏنگا	ڏهيرا
निचय, निचाय, पुंज, राशि	Heap, mass, pile, stock, store.	صبرة – کدس – ذخيرة	انبار – توده – چاش – يخني – راش – شوشه	ڏهيري
जल निःकासन यंत्र, जल निःसारण, यंत्र	......	منسفه	غلتک	ڏهيڪلي
कुट्टन यंत्र	Flail.	مدقة	پاونک–چوب‌شالي‌کوب	ڏهيڪي
		......	ديکهو جرن	ڏهيل
लेष्टु, लोष्ट	Clod.	مدر	کلوخ	ڏهيلا
मन्द, मन्दगति, शिथिल	Lazy, idle.	کاهل	سست	ڏهيلا
विस्तीर्ण, सिथिल	Loose.	وسيع	کشاده – فراخ	ڏهيلا
		......	ديکهو کرن پهول	ڏهينري
		......	ديکهو پوست	ڏهينرهي

ज़ ذ

जन, जात, जाति, पद	Caste, race, tribe.	قوم	ذات	ذات
स्वाद, रुचि	Flavour, relish, savour, taste, gust.	ذایقہ — طعم — لذت	مزہ	ذایقہ
		......	دیکھو ڈھیری	ذخیرہ
अणु, कण, कणिका, प्रमाणु	Particle, whit, atom.	ذرہ — نقطہ	عدم حصہ جو	ذرہ
स्मर्ण	Commemoration, rememberance.	ذکر	یادگاري	ذکر
कुरीर	Charge, responsibility, trust.	حوالہ — ذمہ	پیمان — جوابدهي	ذمہ
बुद्धि, तीव्रता	Genius, intellect, wit.	ذهن — فهم	تیزي فهم — تیزي خاطر فراست — دانائي فهمیدگي — زیرکي	ذهن
तीक्ष्ण, बुद्धि, तीव्रबुद्धि	Acute, ingenius, intelligent, sagacious, witty.	ذهین — ذکي	تیز فهم — زیرک	ذهین
बहुमूत्र मेह, बहुमूत्र रोग	Diabetes.	سلسل بول	ذیابیطس	ذیابطیس

र ر

गुड, फाणित, मत्स्यंडी	Sirup, syrup, treacle.	قند	کند	راب
रजनी, निशि, रात्री, शर्वरी, तमी, तमस्विनी, विभावरी, क्षपा, त्रियामा, जामिनी	Night.	لیل	شب — چترغہ یرین — شب گیر	رات
बंधान	Daily food.	ادرار — وظیفہ — یومیہ کفاف	روزینہ — راتب — راستان جامگي	راتب
अहर्निशि, दिवसनिशि	Day and night.	اصرمان — لیل و نہار — جدیدان — ملوین	شبانروز — شب و روز	راتدن
		......	دیکھو تھوئي	راج
राज्य	Dominion, kingdom, reign, realm, sovereignty, empire.	سلطنت — مملکت	بادشاهت — شاهي — قلمرو	راج
महीप, महीपति, भूप, भूपति, नरेश, राजा, नरेन्द्र, नरपति, भूभृत, अवनीश	King, monarch, sovereign.	سلطان — ملک	پادشاہ — شاہ	راجا
फल विशेष	Physalis-elexussa.	کاکنج — حب اللہو — جوزالمرج	کاکنہ — عروس در پردہ	راجپوتکہ
राजधानी	Capital, metropolis.	دار السلطنت - دار الملک دار الامارت - دار الخلافت	پایہ تخت — تخت گاہ	راج دهاني
राजगृह, राजसदन, सौध	Palace.	قصر	کاخ — محل شاهي — مشکوي	راج گهر } راج محل

कलहंस, राजहंस	Castile, goose.	قلولی	قاز	راج‌هنس
वेमा सूत्रयंत्र, वायदण्ड	Loom.	......	بفتري-دند-شانه‌کرپاس دفته — دفتين	راچهه
		......	ديکهو ديو	راچهس
अन्तरीप	Cape, Headland.	......	تیغ کوه — بيني کوه	راس
		......	ديکهو تهيري	راس
		......	ديکهو باگ‌ڈور	راس
अयनवर्त्म, मार्ग, अध्वा, पंथा:, पथ, पदवी, सृति, सरणि, पद्धति, पद्यावर्त्तनी, एकपदी	Path, road, way, highway.	منهج — سبيل — طريق صراط — شارع — جادة — سلک — مذهب-نقيل-منقذ	راه — گذر — گذرگاه — ره	راسته
क्षार, भस्म, भूति, रच, विभूति	Ash.	رماد — خصيف — دمان ضبح	خاکتر	راکهه
गाथ, गान, तान, राग, स्वर	Melody, song, tune.	سماع — غنا — نغمه-ترتم	آهنگ — ترانه — خنيا رامش-ساز-سرود زمزمه — نشيد	راگ
यक्षधूप, सर्जरस, राल, सर्वरस बहुरूप	Pitch, resin, tar.	قير — قيقهر — زفت — قطران	لعل‌معبري	رال
लाला, स्यणिका, स्यन्दिनी	Saliva.	روال — ريال — ريق	آب‌دهن — کفک — گليز	رال
		......	ديکهو کمل	رال
तुलसी, वृन्दा	Dorema-ammoniacum.	فرنجمشک	پلنگمشک — لهلهان	رام تلسي
		......	ديکهو جانگهه	ران
चर्मकारकुरिका	Shoemaker's paring-knife, a scraper.	ازميل-شفرة - منحذي	نشکردة — کاردکفشگران	رانپي
रंडा, विधवा, विश्वस्ता	Dowager, widow, relict.	إيم — ثيبة-قاعدة-ارملة	بيوه — کالم	رانڈ
त्रपु, पटीर, पिच्चट, रंग, वंग	Tin, leaftin.	رصاص — قلعي	ارزيز — کهميا	رانگا
राजेश्वरी,रानी,राजपत्नी,महिषी	Queen.	سلطانة — ملکة	شاه بيگم	راني
लाजावर्त्त	Lapis-lazuli.	لازورد	لاجورد	راوتي
दूष्य	A tent.	حفش	چارطاق	راوتي
		......	ديکهو راسته	راه
राहु, केतु	The sun and the moon devouring dragon.	راس و ذنب	هرودم	راه‌وکيت
अध्वनीन, अध्वग, पान्थ, पान्थ, अश्वन्य, पथिक, पर्य्यटक, पथिल, गन्तु	Traveller, passenger.	ابن‌السبيل — عابرالسبيل ظاعن-غريب-سيار سياح — مسافر — ظعين — سالک	راهرو — راهگير — راي	راهي
व्यंजन विशेष	......	مليديه	نمکينه	رائتا
आसुरी कृष्णिका, क्षवक्षुधा, भिजनन, राजिका	Mustard.	خردل — ثفاء — حريف	سپندان — آهوري	رائي
अनुमत, मत, विचार, सम्मति	Idea, notion, opinion, vote, suffrage.	خيال — راي — قياس	پندار — دانست	رائے

		......	دیکھو چنپا	راي چنپا
सारंगी विशेष	Rebeck.	رباب	چنک – شهشاک – شاشنک – شوشک	رباب
चतुष्पदी, सोरठा	Quartette, stanza, quatrain.	رباعي	نظم – چهار مصره – بادرنگهن	رباعي
मधूलीसार.	Extract of liqnorice.	رب السوس	عصارہ مهک	رب السوس
वाद्ययंत्र विशेष	A musical instrument.	دف	باتره	ربانه
ऋतुराज, वसंत	Spring.	ربيع	بهار – سبز پري	ربيع
ऋतु	Season,	موسم – فصل	هنگام چيزي	رارت
खंडकालु, मध्वालुक, रक्तालु	Vam.	......	زمين قند	رتالو
महिमा, पद	Dignity, grandeur, office.	درجه – رتبه – منزلت منصب	پائگاه – پايه	رتبه
रत्नयोति	Bugloss.	ابوخلسا	شلکار – هرجوبه	رتن جوت
निशांध, रात्रांध	Purblindness at night, night - blindness, hemeralopia.	عشا – عشاوة	شبکوري	رتوندي
रक्तिका	A weight of about two grains.	......	هشتم حصه ماشه	رتي
रथ, शतांग, स्यन्दन	Car, carriage, chariot.	عرابه	ارابه – گردون	رتهه
सूत, सारथी, नियन्ता, प्राजिता, दक्षिणस्थ, क्षता, सव्येष्टा, रथ, कुटुम्बी, यन्तार, यन्ता	Carter, charioteer.	......	ارابچي	رتهوان
पुस्तकालम्बी	Book-supporter.	كرسي المصحف	رحل کلرخ	رحل
करुणा, दया	Compassion, mercy, pity.	رحم	همدردي – دردمندي	رحم
चतुरंग सारिका, चतुरंगसार रथ	The castle or tower at chess, rook.	رخ – عرابه	رخ شطرنج	رخ
अनुज्ञा, आमन्त्रणविदा	Leave.	اجازت – رخصت – وداع	دستوري – پدرود – لهي	رخصت
वमन	Evomition, vomiting.	استفراغ – قي	رد	رد
अग्रहण, अनंगीकार, अस्वीकार	Obliteration, refutation, rejection.	نسخ	رد	رد
भित्तिचाड	Rows of bricks or turfs in a wall.	دمص – عرق	داد – رده – لاد دا – چينه – نسبه – لايه	ردا
निरर्थक, अयोग, व्यर्थ, निष्फल	Useless.	ردي	ناکاره – هيچکاره	ردي
तूलिका, नीशार:	Quilt.	لحاف	تزاگند – دواج	رزائي
रस	Juice.	عرق – عصاره	افشرده – شيره	رس
रज्जु	Rope, cord.	قلس	رسن کلان	رسا
सामग्री	Provision.	قسط – نزل – نزله – ميره	بهره – رسد	رسد
रसकर्पूर	Corrosive sublimate.	......	......	رسکپور
रीति	Ceremony, custom, rite.	طريق – طور – رسم – رواج	روش – دستور	رسم
		......	ديکهو املا	رسم الخط
अकीर्त्तिकर, अनार्थ्य, मर्य्यादाहीन	Ignominious.	خزي – فضيح	رسوا – قاوا	رسوا

अकीर्त्ति, अपमान, अप्रतिष्ठा, अमर्य्यादा	Ignomy, infaminy.	فضيحت - ذلت-خزي	رسوائي-بيعزتي-بدنامي خواري-بيحرمتي	رسوائي
अंजन, पुष्पकरस	Barberry.	حضض	قيل زهره	رسوت
		......	ديکهو باورچي خانه	رسوئي
		......	ديکهو باورچي	رسويا
दाम, रज्जु, सन्दान	Rope, cord.	حبل - غزل	رسن - ريسمان	رسي
उपसम्पन्न, प्रयोत	......	......	برنج پخته درشيرة نيشکر	رسياو
आदान पत्र, मुक्ति पत्र	Receipt.	خطالوصول-قبض الوصول	رسيد	رسيد
नात परिणाह, सम्बंध	Alliance, relation.	قرابت - تعلق	رشته‌داري - خويشي	رشته
ना त बान्धव सम्बधी	Ally, kin, kindred, kinsfolk, kinsman, relation, relative.	اقارب - قريب - معشر عصيب- ذوالقربى متعلق	رشته‌دار - خويشاوند - خويش - يگانه	رشته‌دار
घूस, उतकोच	Bribe.	رشوت	پاره - بوالکفند - برکاند بلکفد - بدکاد	رشوت
कम्पवायु	Palsy.	رعشه	لغزش	رعشه
प्रजा	Subject, tenant, vassal.	رعيت - بريت	اسامي - زير حکم	رعيت
		......	ديکهو خواهش	رغبت
क्रमशः, शनैः २	Gradually, step by step, by degrees.	علي التدريج -بالتفاريق	رفته رفته - بتدريج - آهسته آهسته	رفته رفته
छिन्न वस्त्रपाश	Darn, darning.	رفوه	رفو-اصلاح دريدگے جامه	رفو
छिन्न वस्त्र सारणकार	Darner.	رفاء	رفوگر	رفوگر
क्षेत्रफल	Area.	رقبه	زمين ديهه	رقبه
एकार्थी भिलाषी प्रतिरोधी	Rival, competitor.	رقيب - حريف-مقابل	هم‌مقصد - هم‌مصلحت- هم‌طلب همسر	رقيب
पादग्रहणी, पादधारणी	Stirrup.	رکاب	حلقه آهني	رکاب
भोजन पात्र	Dish, plate, potager.	صحن - صحنک	رکابي - طبق‌طعام	رکابي
		......	ديکهو چندن سرخ	رکت‌چند
टंक	Chisel.	منقب	اسکنه	رکهاني
रक्षक	Guard, keeper.	حارس - محافظ	پاسبان - نگهبان	رکهوار
उपपत्नी	Concubine.	مدخوله	زن‌داشته	رکهيلي
वल्सानाडो, शिरा, स्नसा, स्नायु	Fibre, nerve, sinew, tendon, vein, artery.	عرق - حبل - وريد - شريان	رگ	رگ
रम्पो	A weed-hook.	......	رنبه	رما
क्षेत्रेणभविष्यकथन	Geomancy,	رمل	نام علمي - فال گوئي - بذريعه اشکال	رمل
क्लेश, दुख, विपत्त, विषाद, शोक	Affliction, dole, grief, sorrow, woe.	حزن-غم-کرب-کربت- محن-همزحمت-ملال نکال-وبال-علة-تعب مصيبت	اندوه - رنج - غم - موژه	رنج
दुखित, शोकरत, शोकी	Doleful, sad, sorrowful, sorry.	حزين-محزون - مغموم ملول اسيف	اندوهگين - رنجيده - غمگين - ناشاد	رنجيده

छत्रा विशेष, सौंफविशेष	Aniseed, pimpinella.	انيسون	باديان رومي	رنڍني
तक्षणी	Plane.	قدامة–مسفن–منحات	رکو زنده	رنده ،
मृतपत्निक, मृतभार्य्या विधुर	Widower.	ايم – عزب	مرد بي زن – ايم	رنڍوا
झर्झरा, पण्यस्त्री, व्यभिचारिणी	Harlot.	فاحشه	روسپي – زن فاحشه – بارباز	رنڍي
रंग, वर्ण	Colour, dye, hue. tinct, tint.	خضاب – صبغ – لون	رنگ – فام – چرده – ديز	رنگ
रंजक	Dyer.	صباغ	رنگرز – رنگريز	رنگريز
रंजित, वर्णित	Coloured.	مصبوغ	رنگين	رنگين
		......	ديکهو اهلا	رو
उचित	Meet, proper.	جائز – صحيح – مباح مشروع	درست – روا	روا
तनोरुह, रोम, लोम	Down.	صوف – وبر	پشم – موي بدن	روآن
कार्षापण, कार्षिक, रजतकर्ष	Rupee.	سکة الفض – مبلغ	درست سيم – سکه سيمين آقچه	روپيه
द्रव्य, धन	Money, sum.	نقد – معلوم	زر	روپيه پيسا
रोटिका, रोटी	Bread, cake.	خبز – رغيف – قرص	نان – اتمک	روٽي
		......	ديکهو نيال گاو	روجه
कुंकुम	A red-colour.	......	......	روري
अनिश, अनुदिन, दिन दिन, प्रतिदिन	Daily, everyday.	يوميه	روزانه – روزمره	روزانه } روزمرّه
दिन चरित्र लेख, दिन वृत्तलेख	Diary, journal.	......	روزنامچه – روزنامه	روز نامچه
व्रत	Fast.	صوم	روزه	روزه
		......	ديکهو راتب	روزينه
मस्तक की रूसी, वा पपड़ी	Scurf on the head.	خراز – هبريه	سبوسه	روسي
रीति	Fashion, manner, way, wise.	نهج – منوال – نمط – نسق نوع – قسم – طور – طريق	روش – گونه – وتيره – آئين – دستور – هنجار	روش
प्रज्वलित, दीप्तिमान, प्रभावान	Enlightened, clear, bright, shining, luminous.	منور – لامع – ساطع – زاهر – جلي	روشن – تابدار – نوراني	روشن
मषि	Ink.	حبر – مداد – مرکب نقس – خيص	روشنائي – زکاب – سياهي	روشنائي
गवाक्ष, वातायन	Window.	روشن – غرفه – شمسه	تابدان – روزن – روشندان	روشندان
आभा, ज्योति, दीप्ति, द्युति, निभा, प्रकाश, प्रभा	Light, lustre, splendour.	شعاع – ضو – ضياء – نور سنا	پرتو – تاب – روشني – فروغ	روشني
अवरोध, निरोध, रोध	Hindrance, obstacle, obstruction.	مانع – مزاحم – عائق – سد – حايل	باز دارنده	روک
		......	ديکهو پيز	روکهه
रूक्ष, अचिक्कण	Rough.	خشن	درشت	روکها
कुशील, क्रूर, निर्दय	Unkind.	غيرخليق – ذميم الاخلاق	خشک مزاج – بيمروت	روکها
व्यंजन रहित भोजन	Harshoi dry bread, Poor-food.	جاف – قفار – جشب	نان تهي – نان خشک – خشک نانه	روکها سوکها } روکهي روٽي

		......	ڏيکو بيماري	روڳ
		......	ڏيکو بيمار	روڳي
रूम देश	Turkey.	روم	روم	روم
मुख मार्जनी, वदन मार्जनी, हस्तमार्जनी	Handkerchief, napkin, towel.	منشفه	رومال – روپاک – دستار دستارچه – دستمال دڙک	رومال
रुदन, विलाप	Cry, lamentation.	بکا – نوحه	گريه – زاري – زوزله – مويه	رونا
नेत्र रोग	An eye-disease.	......	بيماري چشم	روها
कर्पासी, तूल, पिचु	Cotton-wool.	قطن – شحم الارض – کرسف دغس – عطب – کرفس	پنبه – برس – ڦور – طوط شوغه	روئي
		......	ڏيکو چال	رويه
उद्घाटन, घटी यन्त्र	A pulley, water-wheel.	عجله – عصمور – صعمور	دولاب	رهٽ
		......	ڏيکو چرخه	رهٽا
		......	ڏيکو ارهر	رهر
बंधक	Mortgage, pawn, pledge.	رهن	گرو	رهن
बंधक ग्राहक	Mortgagee, pawnee.	مرتهن	رهندار	رهندار
बंधक दाता	Mortgager, pledger.	راهن	رهن ڪنندہ	رهن ڪرڻيوالا
बंधक पत्र	Mortgage-deed.	وثيقته الرهن	رهن نامه	رهن نامه
रेखा-बीज-गणित विद्या	Mathematics.	رياضي	علم رياضي	رياضي
		......	ڏيکو ٻالو	ريت
मरीचिका, मृग तृष्णा	Mirage.	سراب – آل	کوراب – نمايش آب – گوير	ريتا
तक्षणी	File.	مسهل – مبرد	سوهن – سوهان	ريتي
अरिष्ट, फेनिल	Soap-nut, sapindus-detergens.	فندق	بندق – رته	ريٺا – ريٺهي
		......	ڏيکو ڀالو	ريڇهه
वात, वायु	Flatulence.	ريح	هوا	ريح
		......	ڏيکو غزل	ريخته
कशेरुका, पृष्ठवंश	Backbone, chine, spine.	صلب – خرزة – فقرة	پشت مازه – زوره – مهره پشت – مازن	ريڙهه
पाट	Silk.	ابريسم – قز	ابريشم – کژ	ريشم
अंशुक, कृमकोषोत्थ, कौशेय, चौम-दुकूल, पट्टाम्बर, पाटम्बर	Silken.	ثوب القز – خز	ريشمي – ابريشمي	ريشمي
		......	ڏيکو ڦوسڙا	ريشه
औषधी विशेष	Sida-maurtiana.	......	ريشه خطمي	ريشه خطمي
		......	ڏيکو پرنٽا	رينٽ
		......	ڏيکو ارنڊ	رينڙ
कटिशिरोवेदना, श्रोणिशिरोवेदना	Sciatica.	عرق النسا	ڪڄوک – نرگس سرين	رينگهڻي
पशुदल, पशुसमूह	Flock, herd.	حلقه بهائم	گله – غول جانوران	ريوڙ
मिष्टान्न विशेष	A sweetmeat.	قبيط – ناطف	کبيشا – کبيته	ريوڙي
रेवत	Rhubarb.	راوند	ريوند – مفج	ريوند چيني

शुद्धी करण मृतिका	Soap-earth.	......	ریہہ — خاک شور	ریہہ
		......	دیکھو متھني	رئي

ز ज़

रुदन, विलाप, शोक	Groan, lamentation.	تفرع — نوحہ — واویلا	زاري — فغان — نالہ	زاري
अष्ठिवान, ऊरुपर्वा, जानुसक्थि	Knee.	رکبہ	زانو	زانو
कोण	Angle.	زاویہ	گوشہ	زاویہ
एकान्तवासी, त्यागी, विविक्त सेवी, वैरागी, सन्यासी	Anchorite, friar, hermit, monk, recluse,devout.	تارک الدنیا — زاهد	گوشہ نشین	زاهد
अधिक	Reduntant, superfluous, additional.	زاید	افزون — بیشي	زاید
जिह्वा, रसना, रसज्ञा	Tongue.	لسان — مقول	زبان — زفو	زبان
भाषा	Dialect, Language.	لغت — لسان	زبان	زبان
अलिखित, मुख कथित, वाचनिक	Oral, verbal.	غیر تحریري	زباني — نانوشتہ	زباني
अकारस्वर	The vowel '*a*.'	فتحہ — نصب	زبر	زبر
पन्ना मरकत	Emerald.	زبرجد	زبرجد قسمے از زمرد	زبرجد
बलद्वारा, बलात्कारात	By force, forcibly, perforce, by violence.	بالجبر — جبراً	زبردستي	زبردستي
दाऊदकी, पुस्तक	Psalms of David.	زبور	زبرداود (نام کتاب داود)	زبور
अनर्थक, असंगत	Absurd, inconsistent, unreasonable.	ترهات	پوچ — نامعقول — هرزہ	زٹل
		......	دیکھو مسخرہ	زٹلي
चतुरंग, पट्ट	Checkmate.	......	شہ مات	زچ
जातापत्या,प्रजाता,प्रसूता,प्रसूतिका	A woman in child-bed.	نفساء	زچہ — زاچ — نوزہ	زچہ
		......	دیکھو گھاو	زخم
		......	دیکھو گھایل	زخمي
जन्तु विशेष	Camelopard.	زرافہ	اشتر گاو پلنگ زرناپا	زرافہ
औषधी विशेष	Rotunda, zedoary, Aristolochy.	زرآوند	زرآوند	زرآوند
		......	دیکھو پیلا	زرد
		......	دیکھو خوباني	زرد آلو
पीतता	Yellowness.	صفرت	زردي	زردي
अंड कुसुम, अंडहृदय	Yelk.	مح	زردہ	" (انڈیکي)
औषधीय फल विशेष	Barberries.	امبرباریس	زرشک بیدانہ - زرک - زریک	زرشک بیدانہ
संकेतित वार्ता	A secret mode of conversation.	اِصطلاح	زرگري — لوترا	زرگري *
कंचुक, कवच, चोलक, तनुत्र, वाणवर्म्म, वारवाण, सनाह	Armour, cuirass, mail.	درع — لامہ — جوشن پلپہ	بکتر — چارآینہ — چلتہ زرہ — قزاگند - خفتان	زرہ
		......	دیکھو کیسر	زعفران
सखर्म्मा, श्लेष्मा	Cattarrh, cold.	طشاش — غمام — ضود - ضناک	زکام — سردي	زکام

* (زبانیکہ جمعي با هم قرار دهند و باهم حرف زنند ۱۲)

अलक, काकपक्ष, शिखंड	Curl,lock,ringlet,tress,tuz.	صدغ – طرہ – قرن	زلف کاکل-گیسو-کلالہ	زلف
काल, कालान्तर, विश्व, संसार	Age, period, time, world.	ایام – دور – دہر – زمن قرن – عصر	روزگار – زمانہ	زمانہ
अश्मगर्भ,गारुत्मत,मरकत,हरिन्मणि	Emerald.	زبرجد	زمرد – سبزہ	زمرد
अचला, अनन्ता, भू, भूमि, रसा, विश्वम्भरा, धरा, स्थिरा, धरित्री, धरणि, ज्या, क्षोणी, काश्यपी, क्षिति, सर्वंसहा, वसुमती, वसुधा, वसुन्धरा, उर्वी, गोत्रा, कुः, पृथ्वी, क्षमा, क्ष्मा, अवनि, मेदिनी, मही, विपुला, धात्री, गह्वरी, गौ, इला, कुम्भिनी, भूतधात्री, जगती, रत्नगर्भा, सागराम्बरा, पृथिवी	The earth, ground, land, soil.	ارض – غبرا – عقار	زمین	زمین
ठक्कुर, सामंत	Land-holder.	......	زمیندار – مرزبان	زمیندار
		......	دیکھو چھنالا	زنا
हठसंभोग	Rape.	زنابالجبر	زنابجبر	زنابجبر
निगड, शृंखला	Chain.	سلسلہ – مغلاق – زلفین	زنجیر	زنجیر
जीवन	Life.	حیات	زندگي	زندگي
जीवी	Alive.	حي	زندہ – مرت	زندہ
मंडूर, लोहमल, सिंहान	Rust.	صداء – طبع	زنگ-موریچانہ-مورچہ موریانہ	زنگ
ताम्रकिट्ट, ताम्रमल	The bibasic acetate of copper, verdigris.	زنجار – صداء	زنگار	زنگا
अमृता, हरीतकी	Myrobalan.	ہلیلج اسود	ہلیلہ سیاہ	زنگی ہڑ
बल	Force, power, strength, vigour.	اشد – طاقت – قوت – حول – مرہ	تاب – توانائی – زور – نیرو – یارا – قابو	زور
		......	دیکھو قوي	زوراور
कटु रस विशिष्ट औषधी	Crotonjoufia; hyssop.	زوفا	گیا ہے معروف – اشنان دارو	زوفا
		......	دیکھو بکھ	زہر
घट सर्प	Quinsy.	خناق	زہرباد	زہرباد
विषपाथर, विषधर	Antidote, bezoar, theriac, treacle.	تریاق – فادزہر – حجرالتلیس	زہرمہرہ – پازہر – نوش	زہرمہرہ
शुक्र	Venus, goddess of love.	زہرہ	لولی فلک – ناہید	زہرہ
प्रचुरता, बाहुल्य, विपुलता, वृद्धि	Plenty, abundance, excess.	افراط – کثرت	زیادتي – فراواني	زیادتي
अधिक, प्रचुर, बहु, विपुल	Abundant, excessive.	زیادہ – کثیر – وافر	فراوان	زیادہ
रम्य, मनभावन	Beautiful, amiable.	رعنا – محبوب	زیبا – خوش‌نما دلربا	زیبا
जीत फल, जीत वृक्ष	Olive.	زیتون	زیتون	زیتون
इकारस्वर	The vowel 'I.'	کسرہ – جر	زیر	زیر
उच्चस्वर, तीक्ष्णस्वर	Treble.	حانطنہ	زیر – آواز باریک	زیر
कक्ष्या, कषा, कसा	Martingale.	......	زیربند	زیربند

अजाजी, कणा, जरण, जोरक	Cumin, cummin.	كمون	زيرة	زيرة
वस्त्र विशेष	Drill, jean.	......	نام پارچه	زين
पर्य्याण, पल्यान	Saddle.	سرج — حنا — قعدة	زين	زين
अश्वसज्जा	Caparison, housing, saddle-cloth.	غاشية	زين‌پوش — پرند	زين پوش
हस्तिनख, सोपान	Stair, step.	درجة — مرقات	پاشينه—پايه— پله — زينه	زينه
अलंकार, आभरण, भूषण, मंडन	Jewel, ornament, trappings.	حلية	زيور	زيور

स س

सागूदाना	Sago.	......	ساگودانه	ساگودانه
कठिंजर, कुठेरक, पर्णास	Origan, savory.	صعتر	اوشن—ايشن — كاكوتي- آويش	ساتر
		......	ديكهو تتلي	ساتري
संग	With.	صحب — مع	همراه	ساتهه
प्रचुरवर्ग, संगी, सहचर, सहयोगी	Companion, comrade, fellow, mate.	رفيق — مصاحب-سيل	همراهي	ساتهي
अति रुचिर दुकूल	Satin.	اطلس	تافته	ساتن
आशुव्रीह, पाटल	A kind of rice.	......	قسمے از شالي	ساٹهي
सम्भूय कारिता, अंशित्व	Partnership.	شركت	انبازي	ساجها
भागी, अंशी	Partner, shareholder.	سهيم — شريک — خليط	انباز-بهره‌بر-خداوندبهره	ساجهي
व्यक्त, सरल	Blank, plain, simple.	ساذج — صاف	سادة — راست	سادة
सर्व्व, समस्त, सम्पूर्ण	All, whole.	تمام — كامل — كل	همه	سارا
		......	ديكهو اونت‌بان	ساربان
पुष्कराह्व, वक्रांग, सारस	Crane.	......	نجور (نام مرغي)	سارس
सारंगी, तार युक्त वाद्य यंत्र विशेष	Base-viol, bass-viol, crowd, fiddle, rebec, viol, violin.	رباب	روادة — غچک-كمانچه	سارنگي
शाटिका	A female-dress.	......	سارة — ساري	ساري
श्यालीवाढा	Wife's sister's husband.	سلف — ظاب — ظام	همزلف-همداماں-همداد	ساڑهو
		......	ديكهو ملائي	ساڑهي
अश्वसाज	Harness.	......	ساز اسپ	ساز
कपट प्रबंध	Conspiracy, plot.	اتفاق	سازش	سازش
श्वश्रू,	Mother-in-law.	حمات — ختنة	خاش — خوشدامن — خشوي — خوشه	ساس
पान पात्र वाहक	Cup-bearer.	ساقي	چماقي — بادة ده *	ساقي
अनुच्चारित, स्वरहीन, हल	Quiescent, unvowelled.	ساكن-مجزوم-غير متحرک	بيحركت — زده	ساكن
अश्वकर्णक, कार्ष्य, सस्यसंवर, सर्ज, साल	Teak.	ساج	سال — ساگوان	ساكهو

* الف ساکن ماقبل مفتوح کو کشیده کہتے هیں اور یاے ساکن ماقبل مکسور کو اور واو ساکن ماقبل مضموم کو رسیده کہتے هیں—

		......	دیکھو بھاجي	ساگ
		......	دیکھو برس	سال
		......	دیکھو ساکھو	سال
श्याला, श्वशुर्य	Brother-in-law, wife's brother.	حاقد – حم – ختن	برادرزن – خسرپوره – خازن	سالا
वार्षिक	Annual, yearly.	مسانهة	سالانه – ساليانه	سالانه
भविष्य वर्ष	Coming year.	عام قابل	سال آينده	سال آينده
वर्ष ग्रंथि	Birth-day.	عقدالعمر	سالگره – رشتهٔ عمر	سالگره
व्यंजन	Condiment, flesh, meat.	ادام – صبغ	ترنانه-نانخورش-سباغ	سالن
अश्वचिकित्सक, अश्ववैद्य	Farrier.	بزاغ – بيطار	طبيب چارپايان	سالوتر
श्याली	Sister-in-law, wife's sister.	ختنة	خازنه	سالي
वार्षिक	Annual, yearly.	مسانهة	ساليانه – سالانه	ساليانه
सामग्री	Furniture, goods, moveables.	عتاد – عدة	سامان	سامان
सम्मुख, अभि	Before, front, yond.	قبالة – وجاه	برملا – روبرو	سامنے
कष, निकष, शाण	Grindstone, hone, whetstone.	مسن – مشحذ	سان-سنگ فشان-سامهز	سان
अहि, आशीविष, उरग, सर्प, भुजंग, व्याल, नाग, फणि, पन्नग, पृदाकु, भुजग, सुजंग, भुजंगम, विषधर, पवनाशन, दंदशूक, गूढपात, चक्री, सरीसृप, भोगी, कुंडली, चक्षुःश्रवा, काकोदर, दर्वीकर, दीर्घपृष्ठ, विलेशय, जिह्मग,	Serpent, snake, viper.	ارقم – افعي – حية – سيعاف – عمبح – حنش-ايم-اخزم	مار – خالم – شيبا	سانپ
		......	دیکھو شام	سانجھہ
आकार, आकृत	Frame, matrix, mould.	قالب	تيلک – کالبد	سانچه
वृषचर, गोपति, षंड	Bull,	سايبة-ابوزبال-ابومزاحم	نر گاو ازاد کرده شده – نر گاو ناآخته	سانڑ
उष्ट्र विशेष, शिघ्रगामीउष्ट्र विशेष	Dromedary.	جمازة – بختي عيهل	شتر تيز رو – شترباد – شتر بختي	سانڑني
निश्वास, प्राणवायु, श्वास	Breath.	نفس	دم	سانس
		......	دیکھو برچھي	سانگ
अणु, व्रीहिभेद	Millet.	......	شاماخ	سانوان
		......	دیکھو تتلي	سانول
श्याम	Dark, swallow, tawny.	اسمر – مليح	سبز رنگ – سبز فام – نمکين	سانولا
सावित्री	Happywife.	محصنة	زن شوهردار	ساوتري
ओलन	Plumb, plummet.	ساقول	......	ساهل
महाजन	Banker.	متمول	زردار	ساهوکار

कंटकी, शल्य, श्वावित	Echinus, hedgehog, porcupine.	دلدل – قنفذ – ابومدلج	چکاشه – خارپشت – سیخول – درام – سغر – اسغر – روباه ترکي – رکاسه	ساهي
		......	دیکهو برامده	سائبان
प्रतिच्छाया, प्रतिबिम्ब	Shade, shadow.	ظل – في	سایه – نش	سایه
पूर्व्वदत्त मूल्य	Earnest-money.	نقدمه – سلف – سلم	پیشداد	سائي
मक्षिका विशेष	A green-fly.	مشلنج	مگس سبز	سائي
अश्वपालक, अश्वसेवक, अश्वरक्षक	Groom.	سایس – سئیس – فراس	تیماردار اسپ – نفر – چاروادار – مهتر اسپ	سائیس
अखिल, निखिल, समस्त, सम्पूर्ण, सर्व्व, सकल	Whole.	رمه – طر – زوبر – کل – جمله – قاطبه – جمیع – جمهور – سایر – تمام – کافه اجمعین	همه – دروبست – سراسر شکاله – فرا – همگي همگین – یکقلم	سب
कारण, निमित्त हेतु	Cause, motive, reason, ground.	باعث – جهت – سبب – موجب – علت – لم – وجهه – ممر	رهگذر	سبب
			دیکهو هرا	سبز
अशुभ मंद भाग्य	Unfortunate, unlucky.	منحوس – غیر مبارک غیر مسعود	سبزپا – سبزقدم – نامبارک خشک پي – شوم قدم	سبزقدم
हरितत्व	Greenness.	خضرت	سبزي	سبزي
पाठ, सन्धा	Lesson, task.	سبق	خواندگي – ور؟	سبق
अगुरु, ललित	Delicate, fine, light.	خفیف – لطیف – نفیس سخیف	باریک – سبک – نازک	سبک
अनादर, अपमान, तिरस्कार, लघुता	Disgrace, insult, levity, reproach, disregard.	خفت	سبکي	سبکي
सभा	Council.	مجلس	دربار	سبها
लिंगाग्रभाग	Glans-penis.	فیشه – حشفه	سرذکر	سپارا
क्रमुक, घोंटा, पूंग, गुवाक, खपुर, उद्वेगम	Areca-nut, betel-nut.	فوفل	پوپل	سپاري
		......	دیکهو فوج	سپاه
युद्धोपजीवी, शस्त्रोपजीवी	Sepoy, soldier.	جندي – عسکري	سپاهي – لشکري	سپاهي
अर्पण, समर्पण	Consignment, trust.	حواله – تفویض	سپرد	سپرد
स्वप्न	Dream, vision.	رویا – حلم – طایف	خواب	سپنا
वीर्य्य विशेष औषधी विशेष	Rutagra-violens, rue.	حرمل	اسپند – سپند – سپنددان	سپند
सेनाध्यक्ष, सेनानी, सेनापति	Commander (of an army).	مقدمة الجیش	سپهسالار	سپهسالار
		......	دیکهو سپاري	سپهاري
खोरंग	Ceruse, sulphate of zinc, white-lead.	اسفیداج	سپیده – سفیداب – سپیتاک	سپیدا

सार	Spirit.	روح	......	ست
वीणा	Guitar (Indian.)	قيطار	ستار	ستار
व्यधनी विशेष	Awl, bodkin.	مخصف – اشفى	درفش	ستالي
वन्य गर्जर	Asparagus-racemosus. wild-carrot.	شقاقل مصري	گزردشتي-زردک دشتي	ستالي
शतावरि, शतमूली, वहुसुता, अभीरु, अहेरु, वरी, श्यामा, शारिं	Asparagus, wormwood.	مستعجله – افسنتين رومے – هليون	بوزيدان-مردہ-مارچوبہ	ستاور
गोपनीयअंग	Any part of the body which it is indecent to expose.	عورت	شرمگاہ	ستر
पवित्रक, शणसूत्र	Twine-string.	......	ريسمان	ستلي
सक्तु, वक्षुर	The flour of parched barley and gram etc.	سويق – جشيش	پست	ستو
सहगामिनी	A hindu widow who burns herself with her husband's corpse.	......	زنے کہ باشوهر مردہ خود بسوزد	ستي
निर्मल, विमल, स्वच्छंद.	Clean.	انيق – صاف – مليح	بهتر – خوب	ستهرا
कंद विशेष	Potato.	......	......	ستهني
चक्षुरोग चिकित्सक, नेत्रवैद्य	Oculist.	كحال	سرمہ گر	ستهيا
शृंगार, शोभा	Decoration.	زينت	آرايش-زيب-زيبائش	سج سجاوت
परनिपात, अष्टांगपात, साष्टांग प्रणाम, दंडवत प्रणाम	Bow, prostration.	سجدہ	افتادگي – فروتني – سربر زمين نهادگي	سجدہ
कापोत, सुखवर्चक, सर्जिकाक्षार	Alkali, carbonate of soda, potash.	قلي – شب العصفر	شخار – قليا	سجي
गोधूम्र चूर्ण विशेष	Flour in fine granules.	......	......	سجي
अशंसय, तत्थ्य, निश्चय, यथार्थ, सत्य	Correct, real, true, truth, right, exact.	صدق – حق – صحيح	راست-درست-برحق	سچ
यथार्थवक्ता, सत्यवादी	True, truthful, sincere.	صادق	راستگو-راستباز	سچا
यथार्थता, वास्तवता, सत्यता	Authenticity, truth, veracity, sincerity.	صحت – صداقت – صدق – هدا	راستي – راستبازي – بےريائي	سچائي
तत्वत: यथार्थ, सत्य	Certainly, indeed, infact, really, truly, verily, undoubtedly.	في الحقيقت-حقيقتاً – لاكلام	دراصل – بےشک	سچ مچ
कठोर, कराल, कठिन	Difficult, hard, stiff, strict.	مليب – حشن-صعب مشكل-شديد	سخت – كرخت – دشوار – درشت	سخت
कठिनता, काठिन्य, कृच्छ्र	Difficulty.	اشكال-صعوبت-تشدد	سختي – دشواري	سختي
उदार, बहुदायक, दानशील, दानरत, अतिदाता, त्यागशील, बहुप्रद	Bountiful, generous, liberal, munificent.	جواد – سخي – فياض كريم-باذل-مخير	صاحب همت و سخاوت راد	سخي
उत्तमांग, मस्तक, मूर्द्धा, मौल, शिर, शीश, शीर्षा	Head, pate.	راس – هامہ – فرق – تارک	سر	سر
खोज	Trace.	اثر – علامت	سراغ – پي – نشان – جستجو – تلاش	سراغ

गो विशेष	The yak of Tartary.	بقر جبلي	گاو كوهي — غژگاو	سراگاي
		......	ديكهو هيڻگا	سراون
उत्तरण गृह, उत्तरणशाला, पथिकावास, पथिकालय	Inn, hotel.	رباطا — خان	سراي — مسافرخانه — نهمةسراي	سراي
अधिष्टाता, कार्य्यकर्त्ता, सम्पादक	Manager, a factor.	منتظم — مهتمم	سربراه — سربراهكار	سربراه
अश्वद्रुतगति, प्लुतगति, आस्कन्दित	Gallop.	......	تيز روے اسپ	سرپٹ
रक्षक, पालक	Guardian, patron, protector.	مربي — محافظ-حامي	سرپرست — دستگير	سرپرست
		......	ديكهو ڈهكنا	سرپوش
औषधी विशेष	Galiga-parporia.	......	......	سرپهونكه
ताम्र, पत्रिका	Tobacco.	......	تماكو خوردني	سرتي
घर्घरा, देवा, देविका, सरयू	The gogra.	......	درياي سرجو	سرجو
		......	ديكهو دهرا	سرحد
अरुण, रक्त	Red.	احمر-قاني—مدموم-يلق	سرخ	سرخ
		......	ديكهو چكوا چكوي	سرخاب
सेवापत्र	An agreement to hire a servant.	تحرير	سرخط — يادداشت	سرخط
अरुणिमा	Redness.	حمرت	سرخي	سرخي
		......	ديكهو ٹهنڈها	سرد
नायक, निनेता, पति, शिरमौर, शिरोवर्त्ती, प्रधान	Chief, chieftain, leader.	سيد — مهر — رئيس — حلاحل — راس — همام-قرم — صنديد	سر — سردار — سرغنه — سرور — سركرده — سرخيل — سرگروه سالار-سرآمد-مهتر	سردار
शीतता	Coldness.	برودت	سردي	سردي
कपीतन, मंडिल, शिरीष	Mimosa-seris.	سلطان الاشجار	درخت ذكريا	سرس
त्रिदोष, सन्निपात	Delirium.	ورم الدماغ	سرسام	سرسام
कदम्बक, तंतुभ, सर्षप	Mustard.	حب الرشاد — حرف — خردل اصفر	سرشف	سرسوں
		......	ديكهو سردار	سرغنه
राज्याधिकारी	Government.	حاكم — عامل	سركار — حكمران	سركار
गुन्द्र, तेजनक, शर, शरकंड	Reed.	يراع	كلك — نے	سركنڈا
प्रस्तर विशेष	......	حجرالاعرابي	سنگ جراحت	سركولا
अम्लरस, शुक्तरस	Acetic-acid, vinegar.	خل — ابوناقع	سركه — سك	سركه
गुन्द्र	Reed.	......	......	سركي
घटना, वृत्तान्त	Accident, event.	حادثه — ماجرا — واقعه	سرگذشت	سرگذشت
		......	ديكهو پونجي	سرمايه
		......	ديكهو انجن	سرمه
नीलवर्ण	A colour like collyrium.	كحلي	سرمئي	سرمئي
परिभाषा	Introduction, preface.	عنوان — ديباجه	سرنامه — برنامه — سجا	سرنامه
सुरंग, सूड, बिल	Mine, subterraneous passage.	نقب — نفق — سرب	آهون	سرنگ

वृत्तविशेष	Cypress.	سرو — شجرالدیه	سرو — ٰمُزو — شنگ	سرو
जीरक	Amranthus-cernua, veronica.	برطانیقي	سیاہ زیرہ	سروالي
पूंग भेदक यंत्र, शंकुल	Nut-cracker.	......	پوپل تراش	سروتا
वक्रकृपाण	Scimitar.	......	نیمچہ — تیغ	سروهي
उच्छीर्षक	......	......	بالین	سرهانہ
श्यालाजाया	Wife's brother's wife.	زوجتہ الختن	زن برادر زن	سرهج
उपपत्नी	Concubine.	غیر منکوحہ — مدخولہ	زن داشتہ	سریتن
लासाविशेष	Glue, size.	اسراش — غري الجلود — ثرط — دبق	سریش — سریشم	سریش
गलित, दुर्गंधित	Putrid, rotten.	رمیم — عفن — مسدون	بوسیدہ — بوگرفتہ	سڑا
घंटापथ, पल्लल, राजपथ, राजमार्ग, संसरण	Highway, road.	جادہ — شارع اعظم	شاہراہ — سرجلوہ — کوشرک	سڑک
		......	دیکھو باولا	سڑي
ताडन, दंड, निग्रह	Chastisement, penalty, punishment.	عقوبت — عقاب — تعزیر معاقبت — سیاست	بادافراز — سزا — کیفر	سزا
अनुद्योगी, कार्य्य शून्य, मन्द	Idle, lazy.	کاهل — کسیل — کهیل رکیک — مضمحل	سست	سست
अल्प मूल्य, मंद	Cheap.	رخیص	ارزان — کم بها	سستا
अनुद्योग, अशीघ्रता, आलस्य मन्दता, कार्य्यशून्यता, विलम्ब	Idleness, laziness, sloth, lethargy.	تهاون — فتور — کسل — کهالت	سستي — کاهلي	سستي
श्वशुर	Father-in-law.	حاذن — حم — ختن — صهر	خسر	سسر
श्वशुरालय	Father-in-law's home.	بیت الاصهار	خسرخانہ	سسرال
धरातल पृष्ठ, पृष्ठ, भाग	Surface.	سطح	رو	سطح
पंक्ति	Line.	سطر	......	سطر
गुण प्रशंसा, प्रार्थविन्तती	Recommendation.	سفارش	سپارس	سفارش
पर्य्यटन, भ्रमण	Journey, tour, travel.	دورہ — سفر — سیاحت ظعن — مسافرت	راهگیري — رهروي	سفر
जलयात्रा, समुद्रयात्रा, समुद्रयान	Voyage.	سفرالبحر	سفر دریا — جهازي سفر دریاي سفر	سفردریا
उज्वल, धवल, सित, श्वेत, शुक्ल, शुभ्र, विशद, पाण्डुर, अवदात, वलक्ष, अर्जुन	White.	ابیض — اقمر	سپید — سفید	سفید
		......	دیکھو سپیدا	سفیدا
उज्वलता, धवलता, धवलत्व, सितमा, श्वेतता, शुक्लता, शुक्लिमा	Whiteness.	بیاض	سفیدي	سفیدي
औषधि विशेष	Scammony.	سقمونیا	محمودہ.	سقمونیا
सिकता जन्तु विशेष	Skink, laurtus-scincus.	سقنقور	ماهي ریگزادہ	سقنقور
		......	دیکھو جمعہ	سک سکروار
शरीर विभ्रंश, अंगविभ्रंश	Apoplexy	همدہ	سکتہ	سکتہ

अम्लरसमधु	Oxymel.	سکنجبین	سرکنگبین — سکنکبین	سکنجبین
क्षण, विपल	Second.	دقیقه	ثانیه	سکنڈ
मुद्रा	Coin.	سکه	میخ	سکه
		......	دیکھو چھینکا	سکھر
सुख, दरशन	Crinum-asiaticum.	......	نبانے	سکھدرسن
सुगंध वाला	Asarum, assara-baccara.	اسارون	......	سگندبالا
मांस	Flesh, meat.	لحم	گوشت	سگوتي
शिला	Stone.	صلایه	سنگ صلایه	سل
यक्ष्मा	Consumption.	سحاف — هلاس	سل	سل
अश्मपुष्प, कालानुसार्थ्य, वृद्ध, शीतशि, शैलेय, मैरेय, अर्थ्य गिरिज, शिलाजुत, अश्मज	Storax, styrax-officinalis.	......	......	سلاجیت
शिलारस	Storax.	میعه سائله	صمغ بسیار خوشبو-بخور	سلارس
अभिवांदन, नमस्कार, पादग्रहण प्रणाम, प्रणिपात, दंडवत, वंदनाजुहार	Bow, compliment, greeting, salutation, salute, obeisance, good-bye.	سلام — تسلیم	کورنش	سلام
		......	دیکھو گاؤدم	سلامي
क्षतसोधनी, तूली, शलाका, ईषिका, तूलिका	Probe.	مکحل — میل	میل سرمه	سلائي
मर्दक, लोष्ट, शिलापट्ट	Slab.	صلا — فهرونه	سنگ صلایه	سل بٹه
बहुमूत्र मेह, बहुमूत्ररोग	Diabetes.	سلسل البول	ذیابیطس	سلسل بول
		......	دیکھو چلمچي	سلفچي
		......	دیکھو سالوتر	سلوتري
सलोन, लवणिक, लवणविशिष्ट	Salt.	ملیح	نمکین	سلونا
शिलाफलक	Slab.	......	تخته	سلي
खुर, शफ	Hoof.	حافر — فرسن — ظلف	سم-سنب-سپل-کفشنگ	سم
बजन्ती, समाजी	Player.	زمار — زامر	سازنده — نوازنده	سماجي
ज्ञानबोध	Uuderstanding.	درک — فهم — ادراک- ذهن — عقل	دریافت — هوشیاري	سمجھه
पुत्रश्वश्रू, पुत्रीश्वश्रू	Bride's and bridegroom's mothers-in-law.	سامنه	......	سمدھن
सम्बन्धी, पुत्रश्वशुर, पुत्रीश्वशुर	Bride's and bridegroom's fathers-in-law.	سامن	همسلک	سمدھي
पुत्रश्वशुरालय, पुत्रीश्वशुरालय	Child's father-in-law's house or family.	مساهرة	خسرانگي	سمدھیانه
समुद्र, अब्धि, अकुपार, पारावार सरस्वान, सिन्धु, सरित्पति, उदन्वान, उदधि, जलनिधि सागर, अर्णव, रत्नाकर, यादःपति, अपांपति, वारीश, पयोधि, वारिधि, जलधि, नदीश, अम्भोधि	The ocean, sea.	بحرالمحیط — بحرزخار یم	دریاي محیط-دریاي شور دریای عمان-بحرشور	سمندر
अग्नीवासी, आग्नेयगोधा, आग्नेयसरट	Salamander.	سمندل	سمندر — مرغ آتشین	سمندر

अम्बुज, इंचल, निचल	Acutangula.	......	......	سمندرپهل
अब्धिकफ, फेन,समुद्रफेन,हिंडिर	Sponge.	زبدة البحر	كف دريا	سمندرپهين
समुद्रशोष	Lettomia-trivervia.	......	......	سمندرسوكهه
समुद्रचार	Arsenic.	......	......	سمندركهار
समग्र, सम्पूर्ण	All, complete, entire, whole.	تمام – جمله – كل	سراسر – همه	سموچا
लोमशजन्तु	Marten, sable.	سمور	سمور	سمور
कोमलपशुलोम, सलोमचर्म्म	Fur.	سمور	پوستين-گرگينه-مويينه	سمور
प्रयस्त घृतपक्व	Pastry, pasty, pie.	سنبوسق	سنبوسه – بورک	سموسا
घंटारवा, शणपुष्पिका	Flax, jute, hemp.	......	لادنه	سن
		......	ديكهو برس	سن
वल्क, देवली, घूली	Scale.	فصوص السمک	درم ماهي – فلس ماهي كپج	سنا
कलाद, नाडिन्धम, पश्यतोहर, रुक्मकारक, स्वर्णकार	Goldsmith.	صواغ – صياغ – سباک	زرگر – زراد	سنار
सनाय	Senna.	سناي	سيا – صبي	سناي
औषधि, भेद, सुगंधि, पुष्प	Hyacinth, sumbul-root.	سنبل – شعر الجن – لحية الحمار	پرسياوشان	سنبل
सम्बलचार	Arsenic, ratsbane.	سم الفار – قرون السنبل – تراب الهالک – رهج الفار	مرگ موش – هاكول شک – زرنيخ سفيد	سنبل كهار
वृत्तविशेष	Cinquefoil.	فقد – ذو خمسة اصابع – ذو خمسة اوراق – فنجكست سنجسبويه – اثلق	پنجنكشت-فنجنكشت دالشوب–سنگسبويه	سنبهالو
अहितुंडिक, व्यालग्राही	Snake-catcher.	حواء	مارگير – مار افسا	سنپيرا
सर्प शावक	Young of snake.	جارن	بچه مار	سنپيلا
		......	ديكهو مسلماني	سنّت
ज्ञुद्रजन्तु विशेष	Gray-squirrel.	سنجاب	سنجاب – جالوزي – چون موش	سنجاب
अंचल	Border, ending.	كفه	سنجاف – عطف – فراويز – سجاف	سنجاف
संयोग	Chance.	اتفاق	افتاد	سنجوگ
सन्देश	Message.	رساله	پيام – پيغام	سنديسا
शौचकूप	Necessary, sink.	كرياس	چاه مبرز	سنداس
संदंशिनी	Pincers.	كلبتان	ابزد-انبره- زنبور–ماشه	سندسي / سنسي
घ्राणमल	Snivel, snot.	نخع	آب بيني	سنک
फल, विक्रेता	Fruiterer.	فاكهاني	ميوه فروش	سنكر
कम्बु, जलक,जलकरंक,दर, शंख	Conch, shell.	منقاف – ناقوس – حضرون – ودع	خر مهره – مهره سفيد	سنكهه
		......	ديكهو سنبل كهار	سنكهيا
		......	ديكهو سانتهه	سنگ
पणव, भेरि, शृंग	Hornpipe, trumpet.	بوق	كرناي	سنگا

प्रस्तर भेदक	Hewer.	کسار	سنگ‌تراش	سنگتراش
नारंग विशेष	A kind of orange.		مکردي — قسمےازنارنگي	سنگترہ
प्रस्तर विशेष	Jew's stone.	حجراليهود-حجرالزيتون	سنگ جهودان	سنگجهودان
निर्दय,कठोर,निष्ठुर,दयाहीन क्रूर	Cruel, hard-hearted, inhuman, savage, ferocious.	ظالم	سنگدل — سخت — بےرحم — بےدرد — بےترس — بےمهر — درست	سنگدل
अतिसार, ग्रहणीरुक, प्रवाहिका	Diarrhœa, purging.	اسهال	جريان شکم	سنگرهني
गोमेदक, शिपधातु	Agate-onyx.	يشب	سنگ سلماني — يشم	سنگسليماني
प्रस्तर विशेष	Porphyry.	سماق	سنگ سماق	سنگ سماق
उत्तम प्रस्तर, उपलसित, रुचिर प्रस्तर, श्वेतपाषाण	Marble.	مرمر — رخام	سنگ مرمر — سنگ نسو	سنگ مرمر
कृष्णप्रस्तर	Basalt, jet.	حجرالاسود	سنگ موسى — سياه‌تاب	سنگموسى
		......	ديکهو ساتهي	سنگي
सूर्यकान्ति	Jasper.	حجراليشب	سنگ يشم	سنگ يشم
निस्त्रस	Bayonet.	......	......	سنگين
केसरी, केहरी, पंचास्य, मृगेन्द्र, वनराज, सिंह, हरि, हर्य्यच्च	Leo, Lion.	اسد — ببر — حارث — حيدر — ليث — ضرغام — ضيغم — هزبر-عطاط-سرحان قضنفر — عباس	شير درندہ	سنگهہ
शृंग, शृंगाट	Water-chestnut.	......	......	سنگهاڑا
हरिशावक	Whelp.	حفص — شبل — فرهد	بچہ شير درندہ	سنگهہ کا بچہ
स्वर्णमय	Gilt.	مذهب	زر اندود	سنهرا
स्वर्णमय	Golden.	طلائي	زرين — زرينہ	سنهرا
मुहम्मदस्य चतुर उत्तराधिकारियामनुगामी	The follower of the first four califs.	اهل سنت و جماعت	سني	سني
शनिवार	Saturday.	يوم السبت — شيار	شنبہ	سنيچر
विना, रहित	Unless, except, save, without.	دون — غير — ماسوا	بجز — سواے — بلا — بدون	سوا
गुणसूच	A large neddle,awl,bodkin.	مسلہ	تمغہ — سوزن بزرگ	سوآ
अश्ववार, अश्वारूढ, रोहक, अश्वारोह, सादी	Horseman, rider.	راکب — فارس	سوار	سوار
अर्जर, जलकरंक, जलनीली, भूकेश्य, शैवल, शैवाल	Moss, weed.	......	کاہ تالاب	سوار
धारण, पत्र, वाहन, यान, युग्य	Vehicle, conveyance, equipage.	مرکب — مطيہ	سواري — برنشستني — الاغ — برداشت	سواري
प्रश्न, पृच्छा, अनुयोग	Question.	سوال — استفسار	پرسش	سوال
प्रहसन नाटक स्वांग	Farce, comedy.	نقل	صورت بازي	سوانگ
		......	ديکهو دهرا	سوانہ
तस्य उपरान्त, अतिरिक्त	Besides, moreover.	علاوہ — ماسوا	سوا ازين — علاوہ برين — مزيدي بران	سواي اسکے

प्रस्फोटन, सूर्प्पं	Fan, winnowing-fan.	منسف	غلہ‌فشان-چارلي-هسک	سوپ
		......	ديکهو تاگا	سوت
अधिविन्ना, अध्यूढा, कृतसापत्निका	Cowife, rival-wife.	ضرہ – علہ	انباغ – وسني – هوو – بنهج – تباج – يازي آموسني	سوت
निर्झर, स्रोत	Fountain, spring.	خليج ينبوع	چشمہ – زهاب-شاخابہ	سوت-سوتا
विपितृ	Stepfather.	زوج الام	پدرندر – پدرسلبي	سوتيلا باپ
विपुत्र, पारस्त्रैणेय	Step-son.	ربيب	پسندر – پس آوردہ	سوتيلا بيتا
वैमात्रेय, विमात्रज, वैपित्रेय, विपित्रज	Step-brother, half-brother.	ابن ام-اخيافي-ابن اب-علاني	برادندر	سوتيلابهائي
विमात्रजा, विपितृजा	Step-sister, half-sister.	اخت من الام-اخت من الاب	خواهرندر	سوتيلي بهن
विपुत्री, पारस्त्रैणेया	Step-daughter.	ربيبہ	دخترندر	سوتيلي بيتي
विमातृ	Step-mother.	زوجتہ الاب	مادندر – ماريرہ-مايندر	سوتيلي ماں
	......	......	ديکهو پايجامہ	سوتهن
		......	ديکهو سوا	سوجا
उद्वेग, चिन्ता, ताप, व्यग्रता, शोच	Anxiety, care.	فکر-تشويش-غور-خوض	انديشہ – سگالش	سوچ
अर्थ, प्रयोग, कुसीद, वृद्धजीविका	Interest.	ربا – ربح – نفع	سود – فائدہ	سود
वाणिजद्रव्य, सामग्री	Bargain.	تبايع	سودا	سودا
वणिक, व्यापारी, व्यवसाई	Dealer, merchant, tradesman.	تاجر	سوداگر – سودائي – بازرگان	سوداگر
क्रय, विक्रय, वाणिज्य, व्यापार	Commerce, dealing, merchandise, trade, traffic.	تجارت	سوداگري – بازرگاني	سوداگري
		......	ديکهو باولا	سودائي
कुसीदिक, वार्द्धुषिक, वार्द्धुषि	Usurer.	مربي	سودخور – رباخور	سودخور
किर, किटि, कोल, क्रोड, घोंणी, दंष्ट्री, घृष्टि, पोत्री, वक्रदन्त, वाराह, भूदार, शूकर, स्तब्धरोमा	Boar, hog, swine.	خنزير – وراز – رت-عفر	خرک-گراز	سور
		......	ديکهو اندها	سور
		......	ديکهو چهيد	سوراخ
		......	ديکهو آفتاب	سورج
रविउपराग, सूर्य्यग्रहन	Solar-eclipse, sun-eclipse.	کسوف	گرفتگي آفتاب	سورج گهن
सूर्य्यमुखी	Sun-flower.	آذريون	آفتاب پرست – شتريا – گل خورشيد-ورتاج	سورج مکهي
अर्शोघ्न, कन्द, शूरण		......	زمين قند	سورن
औषधी विशेष	Hermodactyls–calchicum, dog's-bane, wild-saffron.	سورنجان	خمل	سورنجان
अध्याय कुरान	A chapter of the koran.	سورہ قران	سيمناد	سورہ
किर्याणी; शूकरी	Sow.	......	مادہ خوک	سوري
सूतिकागृह, अरिष्टं	The house which a woman in child-bed lives in.	......	زچہ خانہ	سوري
मूत्रमार्गरोग	Gonorrhœa.	حرقتہ البول	سوزاک – پرميو	سوزاک

ज्वलन, ज्वाला, दाह, दाहन	Burning.	حرقت	سوزش — طپش	سوزش
सय्याविशेष	Carpet.	......	سوزني	سوزني
भूमिकमल, भूमिपद्म	Lily.	سوسن — زنبق	سوسن	سوسن
वस्त्रविशेष	......	......	قسمے پارچه	سوسي
उपहार	Present.	عراضه — تحفه	ارمغان—سوغات—نورهان راهآورد	سوغات
मसिभाजन चोरकूट	Cotton or anything similar put into an inkstand.	صوف — كرسف — ليقه	صوف‌دوات — پرزه	سوف
		......	ديكهو سوت	سوكن
		......	ديكهو خشك	سوكها
		......	ديكهو توتا	سوگا
शपथ	Oath, halidom, adjuration.	حلف — قسم — يمين	سوگند — سامه	سوگند
शूल	Colic.	علوص — قولنج	درد شكم	سول
शून	Gallows, gibbet, impaling stalk.	صليب	چليپا — دار	سولي
अमंगल, अशुभ, दुर्भाग्य, मन्द-भाग्य	Unluckly, unfortunate.	منحوس	شوم—كم‌بخت—بدبخت كم‌طالع — بدنصيب سبزقدم — سياه‌فال	سوم
		......	ديكهو دوشنبه	سومار
स्वर्ण, सुवर्ण, कनक, हिरण्य, हाटक, तपनीय, हेम, शतकुम्भ गांगेय, भर्म, कर्बुर, चामीकर, पुरट, जातरूप, महारजत, कांचन, रुक्म, कार्त्तस्वर जाम्बूनद, अष्टापद, कलधौत	Gold.	ذهب — عين — تبر — زخرف — نضار — عسجد — عقيان — سام — نضر	زر — طلا	سونا
माक्षिक	Sulphurate of iron.	حجرالنور — مرقشيشا	سنگ‌روشنائي	سوناماكهي
गदा, तोमर, दंड	Club, mace, pole, staff.	دبوس — مطرده	كتك ,	سونٹا
महौषध, विश्वनागर, विश्वभेषज शुंठी	Dry ginger.	زنجبيل	سنگوير — زنگوير	سونٹهه
करिकर, सुंड	Proboscis, trunk.	خرطوم	درازبيني‌فيل — سفسور سنك	سونڈ
अम्बुकूर्म, वारिशूकर, समुद्रियशूकर, शिशुक, शिशुमार	Porpoise, sea-hog.	دلفين	سوسمار — خوك‌آبي	سونس
छत्रा, मधुरिका, मिशी, मिश्रेया, शतपुष्पा, शालय, शीतशिव	Anise, fennel-fruit.	رازيانج — شمار	باديان — رازيان — والان	سونف
		......	ديكهو ناس	سونگهني
		......	ديكهو چكنو	سون‌كيڑا
अरुणिमा, रक्तवर्ण, रक्तिमा, शोण, शोनितवर्ण	Crimson, scarlet.	معصفر	سرخ — گل‌نار — وشني	سوها
		......	ديكهو ريكي	سوهن

पालंक, शालना	Dill-fruit, fennel, spinach, spinage.	شبت	شود	سویا
निमव्यधनी, सूची	Needle.	إبرة — خياط — مخيط	سوزن — درزن	سوئي
समिता	Macaroni, vermicelli.	إطرية — دودية — قطائف	رشته حلوا — كرماني گندم ماهيچه — خلال مائده	سوئیں سویاں
समयोचित, उचितकाल, सकाल	Early.	عين الوقت	بروقت — برايلم	سویرے
अवलम्बन, आधार, आलम्ब, आलम्बन, आश्रय	Support, prop.	سند	پادیره	سہارا
पतिवत्नी, सधवा, सपतिका, समर्द्धका, सुआसिन, सौभागिनी	Happy-wife.	محصنة — عرس — عوان	شوهردار — زن باشوي	سہاگن
टंक, मालतीचात	Borax.	بورة — ملح الصاغة	تنگار	سہاگہ
आचीव, तीक्ष्णगंधक, मोचक, शिग्रु, शोभांजन	Horse-radish.	......	نام درختے	سہجن
पुष्पमाल, हार	Chaplet.	وشاح العرس	بساک — هار شادي — شوهره شهره	سہرہ
		...	دیکهو آسان	سہل
		......	دیکهو چیتا	سہران
किलास, सिध्म	Tetter, white-marphew.	بهق ابيض	بهک سفید — سرچپ	سہوان
वृक्ष विशेष	Name of a plant.	......	نام درختے	سہور
अलिवयस्या, सखी सहचरी	Friend.	مصاحبة	هم نشين	سہیلي
अव, आ	From, by, of, out of, than, with, at, through.	من — عن	از	سے
करटक, क्रोष्टा, गोमायु, जम्बुक, फेरव, फेरु, भूरिमाय, मृगधूर्त्तक, वंचक, शिवा, सृगाल	Jackal.	شغال — سرحوب — ابن آوى ابو الحصين	شگال — توره — گال — شار	سیار
		......	دیکهو املتلس	سیارلٹھي
खेचर, गगनेचर, ग्रह	Planet.	سيارة — نجم	ستاره متحرک	سیارہ
		......	دیکهو چتر	سیانا
		......	دیکهو کالا	سیاہ
बनविडाल	Lynx.	غنجل — عناق — فرانق فررانق	سیاه گوش — پروانک	سیاہ گوش
अन्धकार, तमिस्र, तम्र, तिमिर ध्वान्त, मेचकता, श्यामता	Darkness.	سواد — دهمة	سياهي — تاريكي	سیاہي
		......	دیکهو روشنائي	سیاہي
बदर	Apple.	تفاح — سليب	سيب — تيب — توپا — خاسپ	سیب
मुक्तास्फोट, शुक्ति	Shell.	صدف	گوش ماهي	سیپ سیپي
		......	دیکهو اوس	سیت
सिन्दूर, सिन्दूरवृक्ष, सीतावृक्ष	Oak.	بلوط	جفت بالوط — شاه بلوط	سیتا سپاري
		......	دیکهو چیچک	سیتلا
वस्त्र विशेष	Sheeting.	......	نام پارچه	سیٹھن

वनशो, सीटी	Whistle.	صفیر	شپیل	سیٹی
श्रेष्ठ, महाजन, धनाढ्य	A great banker.	صراف اعظم	زردار عظیم	سیٹھ
निस्स्वाद	Insipid, tasteless.	تفہ	بے مزہ	سیٹھا
लोहसलाका, शूल	Skewer, spit.	سفود – مفاد – منشل	سیخ–سیخچہ – باب‌زن بس – یوک	سیخ
सरल	Right, straight, simple.	مستقیم – قصد	راست – سہی	سیدھا
सरल रेखा में	Directly.	بخط مستقیم	براہ راست	سیدھے
पर्यटन, पादगमन, विहार	Jaunt, walk, promenade, perambulation, excursion.	سیر – طواف – تنزہ	گلگشت – گشت	سیر
सेटक	Seer.	من	ستیر – سیر	سیر
आरोहण, धिरोह्णिणी, निःश्रेणी सोपान	Ladder.	معراج – سلم – مرقات درجہ – معرج	نردبان – پلکان	سیڑھی
नाग,वप्र, योगेष्ट, सीसक	Lead.	أسرب – آنک	سرب	سیسا
		......	دیکھو شیسم	سیسو
शत	Hundreds.	میات	صد	سیکڑا
आद्र	Damp, moist.	بلہ – مرطوب – ندوۃ	تری – نم	سیل
		......	دیکھو اھلا	سیلاب
शिम	Bean, legume.	باقلي هندي-غلاف الفول قلنقہ	......	سیم
प्राचीनकाव्योक्त पक्षी विशेष	Griffin	عنقا	سیمرغ	سیمرغ
पिच्छिला, पूरणी,मोचा, शाल्मलि	Cotton tree.	......	نام درختے	سیمل
विनामूल्य	Gratis.	مجان	مفت – رایگان	سینت
			دیکھو سرکنڈا	سینٹھہ
नागसंभव, सिन्दूर, सिन्दूरिका	Red-lead, vermillion.	شقرۃ – سلیقون-أسرنج	شنگرف زاولي	سیندر
सुरंग	Mine, tunnel.	نقب	نقب – اه ن	سیندھ
स्वेदन	Fomentation.	تکمید	گرم کردن	سینک
विषाण, शृंग	Horn.	قرن – نعاج	سرون – شاخ – یالہ	سینگ
आग्नेयचूर्णाधार	Powder-flask, powder-horn.	......	باروت‌دان	سینگڑا
शृंग	Cupping-glass.	محجمہ	سیورا-شاخ-شیشہ حجام	سینگی
		......	دیکھو چھاتی	سینہ
		......	دیکھو تھوہڑ	سینھڑ
भोजन पात्र	Salver, tray.	صینی	سینی	سینی
अम्लान, महासहा, सेमन्ती	White-rose.	تسرین	نستر-نسترن-گل مشکین	سیوتی
अर्धपक्व	Half-burnt.	......	نیم پخت	سیور

श ش

जयजय, धन्यधन्य, साधुसाधु	Applause, bravo ! cheer, Hurra ! Huzza ! well-done !	احسن – احسنت – بارک‌اللہ-تحسین حبذا – مرحبا	آخ-آفرین-چوں‌نہ‌باشد چہ‌خوب – خہہ- خہے – زہ – زہازہ- زہے-واہ‌واہ-شاباش چنانہن	شاباش

शाखा	Branch.	شعبة — فرع	شاخ	شاخ
प्रस्तर विशेष	Blood-stone.	شادنج-عدسي-حجرالدم	شادنه	شادنه
		......	ديكهو بياه	شادي
कवि, पद्यरचक	Poet, versifier.	شاعر — ناظم	چامهگو — سخنزن	شاعر
छात्र, शिष्य	Pupil, scholar.	تلميذ	شاگرد — ميلاو	شاگرد
मृगरोमज, रांकव	Shawl.	شال	چادر اوني	شال
शामदेश	Syria.	شام	ملکشام — هاماور	شام
दिनान्त, निशामुख, पितृप्रसू, प्रदोष, सन्ध्याकाल, सायंकाल गोधूली	Eve, evening, even-tide, nightfall, vesper.	اصيل — رواح — مسي	شام — شبانگاه	شام
कुभाग्य, दुर्भाग्य	Adversity.	شامت	بدبختي — شومي	شامت
उल्लोच, वितान	Canopy.	مظله	سائبان-شاميانه-شادروان	شاميانه
तेज, प्रताप	Glory, grandeur, pomp. Splendour.	شان — شوكت—عظمت إحتشام	شكوه	شان
		......	ديكهو سڑک	شاهراه
		......	ديكهو شهزاده	شاهزاده
		......	ديكهو بحري	شاهين
कदाचित, स्यात	Perhaps.	لعل	شايد — مانا — باشد—آيا	شايد
सभ्यता, शिष्टता	Civilization.	إنسانيت آدميت-اهليت	شايستگي — آياني	شايستگي
सौम्य	Quiet.	لايق	شايسته	شايسته
शावान मास की चतुर्दश रात्रि	The 14th night of shaban.	ليل الصک	شب برات — شب چک	شب برات
		......	ديكهو اوس	شبنم
मल्लिरुहा विशेष	Violet.	خيري	شبوئي	شبوئي
तर्कवितर्क, शंका, संदेह, संशय	Doubt, scruple, suspicion.	ريب — شک — ظن — وهم — خدشه	شبهه — گمان	شبهه
पश्वादि अन्तरजठर	The Rough-tripe, the second-stomach of beasts.	قبه	هزارخانه	شتبوري
		......	ديكهو اونٹ	شتر
शहामृग	Ostrich.	نعامه — ظليم — هيف— خذب -صعل-هيق	شترمرغ	شترمرغ
शहामृग शावक	Young ostrich.	رال	بچه شترمرغ	" كا بچه
परिपाटी, रीति	Custom.	رسم — رواج	شدآمد — دستور	شدآمد
(उत्तम मदिरा) सुरा, हलिप्रिया, हाला, वरुणात्मजा इरा, परिस्रु, गन्धोत्तमा, प्रसन्ना, कादम्बरी, मदिरा, परिस्रुता, कश्य, मद्य, वारुणी (महुआ का) मध्वासव, माधवक, माध्वीक, मधु (गुड़ आदिका) मैरेय, आसव, शीधु	Liquor, wine.	خمر — قرقف — راح — فيهج — صهبا-رحيق راوق — مدام — بنت العنب-مثلث بتع — حمق — خندريس — رياح شموس — شمول- عنب — عقار -علق ابن العنب-بنت الكرم	شراب — مي — باده — مل — آتش سرد— دخترزر — سوكي — شاد	شراب

मदिरागृह, मद्यविक्रयस्थान, गंजा, मद्यस्थान	Tavern.	بيت‌الخمر – مصبطه	شراب‌خانه – مي‌كدة – ميخانه – خرابات – خمارخانه-خم‌خانه-لهر	شراب‌خانه
मद्यपानासक्त	Drunkard.	خمار – شارب‌الخمر	شرابي-ميخور-بادةنوش مي‌خوار-شراب‌خوار	شرابي
दुष्टता, दुर्वृत्ता	Naughtiness, wickedness,	شرارت	بدذاتي	شرارت
वैभव, प्रधानता, मान्यता, ऐश्वर्य्य	Nobility.	شرافت – نجابت – امارت	بزرگي – اميرزادگي	شرافت
पानीयद्रव्य, रस	Beverage, liquor, sherbet.	شربت	نوشيدني	شربت
तिलक, भाष्य, टीका, टिप्पनी, वार्त्तिक, व्याख्या	Comment, commentary, gloss, note.	تفسير – حاشيه – شرح	وسني	شرح
पण	Bet, wager.	شرط	پيغان – پيمان	شرط
लज्जा, व्रीडा, संकोच, त्रपा	Shame.	حيا – عار – غيرت – حجاب – حميت حصر	آزرم – شرم – ننگ	شرم
लज्जा	Shame.	خجالت – ندامت – غيرت – انفعال – حجاب	شرمندگي – حياداري طيرة	شرمندگي
लज्जित, त्रपित	Shameful.	خجل – نادم – منفعل	شرمندة – شرمسار – بےآب – فاوا	شرمندة
धृष्ट, त्रपाक, शालीन, सलज्ज	Coy, modest, shy.	حئي	شرمگين – حيادار	شرميلا
आदि, आरंभ, उपक्रम, प्रक्रम, प्रारम्भ	Beginning.	إبتدا – شروع – بدو	آغاز	شروع
रुधिर वहनाडी	Artery.	شريان	رگ‌جهندة	شريان
दुष्ट, दुर्वृत्त	Naughty, wicked.	شرير	بد – خراب – گستاخ	شرير
आदरणीय, कुलीनजन, पुज्य, महाशय, विभूतिमान	Gentlemen, honourable, noble.	شريف – نجيب-معزز عالي‌نسب	بزرگ-سرفراز-عزت‌دار عاليخاندان	شريف
		......	ديكهو آت	شريفه
		......	ديكهو ساجهي	شريک
षड्भुज, षट्कोण	Hexagon.	مسدس	شش‌پهلو – شش‌گوشه	شش‌پهلو
		......	ديكهو حيران	ششدر
		......	ديكهو پس و پيش	شش‌وپنج
चतुरंग	Chess.	شطرنج	سترنگ-كداوج-مردم‌گيا	شطرنج
दुलिचा, टाट, चांदनी, जाजम, शतरंची	Carpet	حنبلي	شطرنجي	شطرنجي
		......	ديكهو بيت	شعر
ज्ञान, बुद्धि, बोध	Knowledge, understanding.	شعور – درک – سليقه-وقوف	دانش – فهم – هنر	شعور
		......	ديكهو اسپتال	شفاخانه
		......	ديكهو آڑو	شفتالو
गोधूली, प्रदोष, संधिप्रकाश	Twilight.	شفق	سرخي‌شام	شفق

शाखा	Branch.	شعبه — فرع	شاخ	شاخ
प्रस्तर विशेष	Blood-stone.	شادنج-عدسي-حجرالدم	شادنه	شادنه
		......	ديکهو بياه	شادي
कवि, पद्यरचक	Poet, versifier.	شاعر — ناظم	چامه‌گو — سخن‌زن	شاعر
छात्र, शिष्य	Pupil, scholar.	تلميذ	شاگرد — ميلاؤ	شاگرد
छागरोमज, रांकव	Shawl.	شال	چادر اوني	شال
शामदेश	Syria.	شام	ملک‌شام — هاماور	شام
दिनान्त, निशामुख, पितृप्रसू, प्रदोष, सन्ध्याकाल, सायंकाल गोधूली	Eve, evening, even-tide, nightfall, vesper.	اصيل — رواح — مسي	شام — شبانگاه	شام
कुभाग्य, दुर्भाग्य	Adversity.	شامت	بدبختي — شومي	شامت
उल्लोच, वितान	Canopy.	مظله	سائبان-شاميانه-شادروان	شاميانه
तेज, प्रताप	Glory, grandeur, pomp. Splendour.	شان — شوکت—عظمت إحتشام	شکوه	شان
		......	ديکهو سڑک	شاهراه
		......	ديکهو شهزاده	شاهزاده
		......	ديکهو بکري	شاهين
कदाचित, स्यात	Perhaps.	لعل	شايد — مانا — باشد—آيا	شايد
सभ्यता, शिष्टता	Civilization.	إنسانيت آدميت-اهليت	شايستگي — آياني	شايستگي
सौम्य	Quiet.	لايق	شايسته	شايسته
शाबान मास की चतुर्दश रात्रि	The 14th night of shaban.	ليل الصک	شب برات — شب چک	شب‌برات
		......	ديکهو اوس	شبنم
महिरुहा विशेष	Violet.	خيري	شبوئي	شبوئي
तर्कवितर्क, शंका, संदेह, संशय	Doubt, scruple, suspicion.	ريب — شک — ظن — وهم — خدشه	شبهه — گمان	شبهه
पश्वादि अन्तरजठर	The Rough-tripe, the second-stomach of beasts.	قبه	هزارخانه	شت‌پوري
		......	ديکهو اونٹ	شتر
शहामृग	Ostrich.	نعامه — ظليم — هيف— خذب -صعل-هيق	شترمرغ	شترمرغ
शहामृग शावक	Young ostrich.	رال	بچه شترمرغ	" کا بچه
परिपाटी, रीति	Custom.	رسم — رواج	شدآمد — دستور	شدآمد
(उत्तम मदिरा) सुरा, हलिप्रिया, हाला, वरुणात्मजा इरा, परिस्रुत्, गन्धोत्तमा, प्रसन्ना, कादम्बरी, मदिरा, परिस्रुता, कश्य, मद्य, वारुणी (महुआ का) मध्वासव, माधवक, माध्वीक, मधु (गुड़ आदिका) मैरेय, आसव, शीधु	Liquor, wine.	خمر — قرقف — راح — فيهج — صهبا-رحيق راوق — مدام — بنت العنب-مثلث بتع — حمق — خندريس — رياح شموس — شمول- عنب — عقار -علق ابن العنب-بنت الكرم	شراب — مي — باده — مل — آتش‌سرد— دخترزر — سوکي- شاد	شراب

मदिरागृह, मद्यविक्रयस्थान, गंजा, मद्यस्थान	Tavern.	بيت الخمر — مصبطه	شراب خانه — مي كدة — ميخانه — خرابات — خمارخانه-خم خانه-لهر	شراب خانه
मद्यपानासक्त	Drunkard.	خمار — شارب الخمر .	شرابي-ميخور-بادة نوش مي خوار-شراب خوار	شرابي
दुष्टता, दुर्वृत्ता	Naughtiness, wickedness.	شرارت	بدذاتي	شرارت
वैभव, प्रधानता, मान्यता, ऐश्वर्य्य	Nobility.	شرافت — نجابت — امارت	بزرگي — اميرزادگي	شرافت
पानीयद्रव्य, रस	Beverage, liquor, sherbet.	شربت	نوشيدني	شربت
तिलक, भाष्य, टीका, टिप्पनी, वार्त्तिक, व्याख्या	Comment, commentary, gloss, note.	تفسير — حاشيه — شرح	ستي	شرح
पण	Bet, wager.	شرط	پيغان — پيمان	شرط
लज्जा, व्रीडा, संकोच, त्रपा	Shame.	حيا — عار — غيرت — حجاب — حميت حفر	آزرم — شرم — ننگ	شرم
लज्जा	Shame.	خجالت — ندامت — غيرت — انفعال — حجاب	شرمندگي — حياداري طيرة	شرمادگي
लज्जित, त्रपित	Shameful.	خجل — نادم — منفعل	شرمندة — شرمسار — بے آب — قاوا	شرمندة
अधृष्ट, त्रपाक, शालीन, सलज्ज	Coy, modest, shy.	حئي	شرمگين — حيادار	شرميلا
आदि, आरंभ, उपक्रम, प्रक्रम, प्रारब्ध	Beginning.	ابتدا — شروع — بدو	آغاز	شروع
रुधिर वहनाडी.	Artery.	شريان	رگ جهندة	شريان
दुष्ट, दुर्वृत्त	Naughty, wicked.	شرير .	بد — خراب — گستاخ	شرير
आदरणीय, कुलीनजन, पुज्य, महाशय, विभूतिमान	Gentlemen, honourable, noble.	شريف — نجيب — معزز عالي نسب	بزرگ — سرفراز — عزت دار عاليخاندان	شريف
		......	ديكهو آت	شريفه
		......	ديكهو ساجهي	شريك
षड्भुज, षट्कोण	Hexagon.	مسدس	شش پهلو — شش گوشه	شش پهلو
		......	ديكهو حيران	ششدر
		......	ديكهو پس و پيش	شش وپنج
चतुरंग	Chess.	شطرنج	سترنگ-كداوج-مردم گيا	شطرنج
दुलिचा, टाट, चांदनी, जाजम, शतरंची	Carpet	حنبلي	شطرنجي	شطرنجي
		......	ديكهو بهت .	شعر
ज्ञान, वुद्धि, बोध	Knowledge, understanding.	شعور — درك — سليقه — وقوف	دانش — فهم — هنر	شعور
		......	ديكهو اسپتال .	شفاخانه
		......	ديكهو آڑو	شفتالو
गोधूली, प्रदोष, संधिप्रकाश	Twilight.	شفق	سرخي شام	شفق

पत्र	Letter.	رقعه – رقم – شقه	پرچه	شقه
		......	دیکھو شبهه	شک
अहेर, आखेट, आचोदन, मृगाया, मृगव्य	Hunting, chase, quarry, sport, game.	صید	شکار – نخچیر	شکار
मृग	Game, prey.	صید – قنیص	شکار–نخچیر–شہالنگ	شکار
चर्मपट्टिका, पर्य्याण	Saddle-strap.	فتراک	شکاربند – نخچیربند – سموت	شکاربند
आखेट, मृगयभूमि, मृगयास्थान	Chase, hunting-ground, park, promenade.	مصاد	شکارگاه – نخچیرگاه	شکارگاه
आखेटक, अहेरीय, मृगयु, मृगयाकारी, मृगयाविहारी, मृगयाशील, व्याधा	Chaser, hunter, huntsman, sportsman.	صیاد – قانص	شکارباز – شکاري – مہر شکاري – دامي – بازیار-دامہار-قلعچي	شکاري
आक्षेप, उपक्रोश, उपालम्भ,जुगुप्सा,निन्दा,निर्वाद,परिवाद	Blasphemy, complaint.	شکواي – شکایت	گله – شکوه	شکایت
शर्करा	Sugar.	سکر – ابوالشفا	شکر	شکر
उपकार स्तुति, कृतज्ञताकथन, धन्यवाद, धन्यमान	Gratitude, thanks.	شکر – حمد	سپاس – ستائش	شکر
शर्करा	Sugar.	سکراحمر	شکر سرخ	شکرتري
औषध विशेष	......	......	شکر تیغال–نام دوا	شکرتیغال
कंद	Sweet-potatoes.	......	کند	شکرقند
उपकारज्ञ, कृतज्ञ, धन्यवादी, धन्यमानी, कृतार्थी	Thankful, grateful.	شاکر – حامد	شکرگذار – احسان‌مند سپاس گزار	شکرگذار
लुब्धक श्येन	Falcon, hawk.	شاهین – باشق	سیچغنه – شکره – اهمر باشه	شکره
श्वेत श्येन	A white hawk.	اقنقر	شکره سفید	شکره‌سفید
पराजय, पराभव	Defeat.	هزیمت	شکست	شکست
आकृत, रूप, स्वरूप	Feature, form, shape.	شکل – صورت – هیئت	پیکر – هیکل – قتن	شکل
सलवट, सिकोड	Wrinkle.	غر – غضن – اخمه	شکن – شکنج – چین گلنجلک	شکن
यंत्रपायंत्र,दंडयंत्र,यंत्रणा,कसनयंत्र	Press, rack.	دهق – قید	شکنجه – باهک	شکنجه
		......	دیکھو شکایت	شکوه
शकुन	Omen, augury.	طیر – فال	شگون	شگون
शकुन परीक्षक	Augur.	قائف – کاهن	فال‌گو – قیافه شناس	شگونیا
गृंजन, पलाडु, सिखामूल	Turnip.	شلجم – لفت – سلجم	شلغم – برادرچقندر	شلغم
गणना, संख्या	Counting, enumeation, number, reckoning.	عدد	شمار	شمار
अंश, गणनाकारक, पूर्णांक	Numerator.	کسر	شمارکننده	شمارکننده
वृक्ष विशेष	The box-tree	......	شمشاد	شمشاد
		......	دیکھو چراغ	شمع
		......	دیکھو چراغدان	شمعدان

पाग, मस्तकावरण	Turban.	عذبہ — عمامہ	شملہ — دنبالہ — عمامہ شاشولہ	شملہ
		......	دیکھو اینگر	شنگرف
चंचल, धृष्णु, स्वच्छन्द	Impudent, wanton.	شتار — شریر — شاطر	شوخ — شنگ — خیرہ- شنگول — دلیر — گستاخ — بیباک — بیحیا	شوخ
कोलाहल, महाध्वनि	Din, noise.	صیاح — غل —غوغا- جلبہ رہج —شغب —غرش هرا — صیحہ	شور — غریو — خروش — بانگ — فغان — تلاج	شور
जुष, सूप	Broth, porridge, soup.	مزاق-شورباج-شوب-حسا	شوربہ — آش شوربا	شوربہ
यवक्षार, यवाग्रज, यवलास, यषज	Nitre, saltpetre.	ابقر-شورج-ملح الدباغین	شورہ — فوبل	شورہ
धव, कान्त, पति, भर्त्ता, वल्लभप्रिय, दयित, पोषयितु	Husband, consort.	زوج — بعل — حلیل	شوہر — شوي	شوہر
प्रतिरोध	Check.	......	کشت	شہہ
साक्षिता	Evidence, testimony, witness.	شہادت — مصداق	گواهي — شاهدي	شہادت
वर सहचर	The companion of a bride-groom.	......	شہہ بالا — همدوش	شہہ بالا
		......	دیکھو پت پاپڑہ	شہترا
वृहतधरण	Beam, girder.	الجذع الکبیر	شہتیر — فرسپ	شہتر
चौद्र, मधु, माक्षिकं	Honey.	عسل — طرم — ثواب — مزج — آري - صرب	شہد — نوش — انگبین شوب	شہد
लम्पट, कामी, अत्याचारी	Rake, debauchee, licentious.	فاسق	اوباش — بدوضع	شہدا
नगर, पट्टन, पत्तन	City, town.	بلد — بلدہ — مدینہ — مصر — دیار — کورہ	شہر — دسکرہ — شار — نہ	شہر
नगर प्राचीर	The walls of a city, fortification.	فصیل — ریض — سور	شہرپناہ — چارواري شہر	شہرپناہ
ग्रीवाशिरा, मन्या	The jugular-vein	وداج	شہرگ — رگ گردن	شہرگ
लोकवार्त्ता	Fame, renown, rumour.	صیت — شہرت — سمعہ	آوازہ	شہرہ
नगर जन, नगर वासी	Burgher, citizen.	اهل البلد — حضري	اهل شہر — باشندہ شہر- شہری	شہري
कुमार, युवराज, राजकुमार, राजपुत्र	Prince.	ابن الملک	شہزادہ —شاهزادہ - ملک زادہ — نوبان	شہزادہ
राजकुमारी, राजपुत्री	Princess.	بنت الملک	دختر شاہ	شہزادي
भेरि, मुरली विशेष	Clarion, hautboy, hautbois.	نفیري — زمات	سورنائي — شاہنائي —نئي شپور — سرنا	شہنائي
महाराजा, राजाधिराज, मंडलेश्वर, चक्रवर्ती, सम्राट	Emperor, monarch.	سلطان الملوک-تاج الملوک	شہنشاہ	شہنشاہ
कामाग्नि, मैथुनेच्छा, रत्याभिलाष	Lust.	شہوت	خواہش جماع — باہ	شہوت
स्वधर्म्मार्थप्राणत्यागी, स्वमतार्थदेहत्यागी	Martyr.	شہید	کشتہ جہاد	شہید

अहंकारोक्ति, गर्व, दर्प	Boast, boasting, bragging.	تکبر	لاف‌زني — خودفروشي کله‌زني—خودنمائي	شيخي
		......	ديکهو باگهه	شير
पुस्तक मुखबंधक सूत्र	The stitched work on the back of a book.	......	شيرازه	شيرازه
रेचक औषधी विशेष	Manna.	شيرخشت	شيرخشک—شيرخشت	شيرخشت
		......	ديکهو گنگنا	شيرگرم
नीर, सार	Juice.	عرق — عصاره	شيره — افشرده	شيره
अगुरु, कपिला, पिच्छिला, भस्म-गर्भा, शिंशपा	Ebony-tree.	ساسم	......	شيشم
काच	Glass.	زجاج — قارورة	آبگينه — شيشه — مينا	شيشه
क्षुद्र काच कूपी	Phial.	قدره	شيشي	شيشي
पिशाच, प्रेत, वेताल, भूत	Devil, ghost, satan.	ابليس — شيطان — جم ابوالمره — عزازيل معلم الملائک	اهرمن — شيخ نجدي — هرماس — بوخلاف	شيطان
अलियः अनुगामी	Follower of the sect of Ali.	شيعه-اماميه-اثناعشريه	گروه پير و علي	شيعه
		......	ديکهو چال	شيوه

ص स

मार्जनलेप, सर्व्वक्षार, शुक्लाकरण	Soap.	صابون	برهره — برهون	صابون
पति, प्रभु, स्वामी, नाथ	Lord, master, sir.	صاحب مالک	خداوند	صاحب
उज्वल, निर्मल, विमल, मेध्य, विशद, स्वच्छ	Clean, clear, limpid.	شفاف — صاف	پاک — بےغل — بےغش پالوده	صاف
स्पष्ट, स्फुट, प्रव्यक्त, उल्वण	Manifest.	واضح — بين	هويدا — روشن	صاف
अरुणोदय, अहर्मुख, उष, ऊषा-काल, कल्य, दिनमुख, प्रत्यूष, प्रभात, प्रात, प्रातःकाल	Morning.	غدو-سحر-فجر — بکرة صبح — صباح — ابن الذکا — سپره	بامداد-بامدادان-بامگاه بگاه — چادرکافوري شبگير — سپيده‌دم	صبح
संतोष	Patience.	صبر — عرف	شکيب-تيمار-ژکفري	صبر
संगत	Company, society.	صحبت	همراهي	صحبت
आरोग्य, स्वस्थ, स्वास्थ्य	Health.	صحت	تندرستي	صحت
		......	ديکهو آنگن	صحن
		......	ديکهو رکابي	صحنک
आघात, प्रहार	Shock.	صدمه — ضرب	کوب-آسيب-کوس-دکه	صدمه
शतक, शतावधि	Century.	قرن	صدي — صدسال	صدي
कर्करी	Ewer, flask-flagon, jug.	صراحي-بلبله	آفتابه	صراحي
मुद्रा व्यापारी	Money-changer, money-dealer.	صيرفي	زرشناس — درم‌گريں — دينارشمر	صراف
केवल	Merely, only, sheer.	صرف — بحت — فقط — محض	نويم	صرف
शब्दसाधन	Etymology.	صرف	گردان	صرف

व्याकर्ण	Grammar.	صرف نحو	......	صرف نحو
शाब्दिक	Grammarian.	صرفي	دانندہ گردان	صرفي
सैन्यश्रेणी	File.	صف	صف – فوج	صف
		......	ديکهو پانت	صف
स्वच्छता, निर्मलता, विमलता, परिष्कार, शुद्धता, पवित्रता, पूति	Cleanliness, cleanness.	طهارت – صفا	پاکي – پاکيزگي	صفائي
गुणप्रशंसा; शीलता	Quality.	صفت – وصف – مدح	ستايش – زاب	صفت
पृष्ठि	Page.	صفحه	رخ	صفحه
बिन्दु, शून्य	Cypher, cipher, zero.	صفر	وکته – ويل	صفر
		......	ديکهو پت	صفرا
अनुमत, उपदेश, परामार्श, विचार, सम्मत	Advice, counsel.	صلاح – مشورہ – مصلحت – شوري	صوابديد – کنکايش – کنکاج	صلاح
अविग्रह, निर्द्वन्द्व, मेल, युद्धाभाव	Peace, reconciliation, compromise.	صلح – مصالحه – هدن	آزرم – آشتي – مدارا	صلح
		......	ديکهو چندن	صندل
पिटक, पेटिका, मंजूषा, सम्पुट	Box, ark, chest.	صندوق	......	صندوق
सम्पुट	Casket.	صندوق صغير	صندوقچه – درجک	صندوقچه
देवदारु, पीतदारु, सरल	Fir, pine.	صنوبر – عرعر	کاج – ناژو – ناجو – تراز نوج – له	صنوبر
प्रदेश, मंडल	Province.	صوبه	حصهٔ ملک	صوبه
		......	ديکهو حالت	صورت
		......	ديکهو شکل	صورت
		......	ديکهو سوف	صوف
ईश्वरपरायण	Sophi, pious.	صوفي	صاف دارندہ دل از غير حق	صوفي
कान्ति	Lustre, polish.	صيقل	پاکي زنک	صيقل
असिधावक, कान्तिदायक, परिष्कारक, शस्त्रमार्जक	Armorer, polisher.	صاقل	روشن گر – صيقلگر	صيقلگر :

ض ज़

नियम, विधि, विधान, रीति	Rules.	ضابطه – طريقه – قاعده	دستور – روش	ضابطه
प्रतिनिधि, प्रतिभू, लग्नक	Surety, security, bail, guarantor.	ضامن – کافل – کفيل – ضمين	پايندان – ميانجي – ذمه‌دار – پدرفتار	ضامن
क्षय, ध्वंस, नाश, हानि	Loss, waste.	ضايع – تلف	خراب – برباد	ضايع
तितिक्षा, क्षमा, सहन, सहनशीलता	Endurance, sufferance.	ضبط	برداشت – درمشت	ضبط
घनत्व, निबिडता, स्थूलता	Thickness.	ضخامت	ستبرناي	ضخامت
अभिमुख, विपरीत, विपर्जय	Contrary, opposite.	ضد – مخالف	برعکس – برخلاف – اشبيج	ضد

गुणन घात	Multiplication.	ضرب	زد	ضرب
क्षति, हानि	Harm, injury.	ضرر – نقصان	زیان	ضرر
आवश्यक	Necessary.	ضرور – لابد	ناگزیر–ناگدارا‌ن	ضرور
आवश्यक्ता	Necessity, need, want.	ضرورت	ناگزیر	ضرورت
अवलता, निर्बलता	Debility, feebleness, infirmity, weakness.	ضعف	ناتواني – کمزوري	ضعف
अवल, निर्बल, वृद्ध	Feeble, infirm, old, weak.	ضعیف	ناتوان – کمزور – پیر	ضعیف
दिशा, भुज	Side.	ضلع – طرف – جانب	پهلو – بازو – بغل	ضلع
आलेपन	Embrocation, plaster.	ضماد	......	ضماد
पारिभाव्य, प्रतिभूति, लग्नक, बन्धक	Security, surety, bail.	ضمانت – کفالت	بیمه – ذمه‌داري	ضمانت
उकारस्वर	The vowel '*u*.'	ضمه – رفع	پیش	ضمه
सर्वनाम	Pronoun.	ضمیر	......	ضمیر
उत्तरखंड, क्रोडपत्र, न्यूनता, पूरण, न्यूनताभरण	Appendix, supplement.	تتمه – ضمیمه	......	ضمیمه
जेवनार, भोजन, अतिथि सेवा, सम्भोजन, आतिथ्य	Banquet, entertainment, feast.	دعوت – ضیافت	مهماني	ضیافت

त ط

आलय, हस्तखंड	Arch, niche, recess, shelf.	طاق	طاقچه	طاق
अयुग, अयुगल, अयुग्म, विषम	Odd.	طاق – فرد – وتر	نه – تاه – تنها	طاق
अनुपम, अतुल्य, अद्वितीय	Unique, matchless, unequalless, unparalleled, paragon.	طاق–عدیم‌المثال–لاثاني	بےنظیر – بیمثل	طاق
		......	دیکهو زور	طاقت
अध्यायी, अध्येता, चट्टु, छात्र, विद्यार्थी	Pupil, scholar, student.	طالب‌العلم	طالب علم	طالب‌علم
पद, श्रेणी	Grade.	درجه – طبقه	پایه	طبقه
		......	دیکهو پکهاوج	طبله
		......	دیکهو بید	طبیب
प्रकृत, स्वभाव	Dispositon, temper.	طبع–طبعت–مزاج–عریکه	منش – خرد	طبیعت
		......	دیکهو بروت	طحال
वागविशारद, वागीश, सुवक्ता	Orator.	طرار – مقرر	تیز زبان – زبان آور – خوش‌تقریر–سخن ساز–صاحب‌لقلقه–شیرین‌گو	طرار
आर्द्रता, नवीनता, शीतलता	Freshness.	طراوت	تازگي	طراوت
भांति, प्रकार	Kind, manner, way, wise.	طرح – قسم–طور–طرز–نوع – نمط–صنف	روش – گونه	طرح

भांति भांति, नानाप्रकार	Diverse, of various kinds, motley.	اصناف — انواع — اقسام	گوناگوں — رنگارنگ — بوقلمون	طرح طرح
		......	دیکھو طریقہ	طرز
भाग़, दिशा	Side, direction.	طرف — جہت — سمت جانب — صوب — ناحیہ	سو — رو — زي — فرا — رخ	طرف
अद्भुत, अपूर्व, विचित्र	Rare, wonderful.	طرفہ — عجیب — نادر	حیرت افزا — بلکاجنگ — نغز — نوبادہ	طرفہ
रीति, संप्रदाय	Course, fashion, form, manner, method, mode, style, way, wise.	طرز — طریقہ — طور — نحو — وضع — نوع نسق — نمط — دستور	روش — رویہ	طریقہ
		......	دیکھو تھالي	طشت
अरुन्तुदवाक्य, उपहास, तीक्ष्ण वाक्य, वक्रोक्ति, व्यंग	Irony, jeer, sarcasm, taunt.	طعن — طنز — تشنیع — لعن طعن — شنعت شناعت	زاغ با — سرزنش — گرفتہ کواژ — پیغار	طعنہ
प्रचंडजल	Flood.	طغیان	زیادتي	طغیاني
आलेपन	Embrocation.	طلا	مالش	طلا
तिरस्कार, त्याग	Divorcement.	طلاق — سراح	آزادگي و رهائي زن	طلاق
कवच	Talisman, charm.	طلسم	طلسم — نیرنگ — سپہر لابلد فریبگاہ — فریبکدہ	طلسم
		......	دیکھو تمانچہ	طمانچہ
		......	دیکھو حرص	طمع
हस्ताग्न्यस्त्र	Pistol.	طمنچہ	تفنچہ	طمنچہ
तुम्बुर	Lute, tambourine.	طنبور	تنبور — دنبرہ	طنبور
परिक्रमा, प्रदक्षिणा	Circumambulation.	طواف	گرداگرد — گردش	طواف
विस्तार, दीर्घता	Lengthiness, extension.	طوالت	درازي	طوالت
गणिका, वारांगना, वेश्या	Prostitute.	طائفہ، رقاصہ — قحبہ	زرآشنا — کسبي — لولي	طوائف
		......	دیکھو طریقہ	طور
		......	دیکھو توتا	طوطي
प्रचंडवात, प्रबलवायु	Hurricane, storm, tempest, gale, tornado.	طوفان — زعزع	بادتند	طوفان
शृंखला	Collar, neck-chain.	طوق — غل	گردن بند	طوق
लम्ब, विस्तार, विस्तीर्ण, विस्तृत	Long, length.	طول	دراز — درازي	طول
		......	دیکھو اصطبل	طویلہ
समाप्ति, सम्पूर्ण	Finished.	تمام — ختم — طے	انجام	طے
उद्यत, कटिबद्ध, प्रस्तुत, सिद्ध, सज्जो	Prompt, ready.	طیار — مستعد — مہیا	تیار — آمادہ	طیار

ज़ ظ

उपद्रवी, क्रूर, निर्दय, निष्ठुर, अतिक्रमी, अत्यचारी, दुःशासक	Cruel, tyrant, unjust, despotic, oppressor.	جابر — ظالم	بیدادگر — جفاکار — ستمگر بےترس — بےدرد — بےرحم — سنگدل — درازدست	ظالم

प्रगट, प्रत्यक्ष, विदित, साक्षात, सुव्यक्त, स्पष्ट	Apparent, clear, evident, exoteric, obvious, manifest.	عیان — مبرهن — علانیه ظاهر — واضح — بارز صریح — باهر — علق	آشکارا — هویدا — پدیدار پیدا — پدید — نمایان نمودار — فش	ظاهر
विनोद, हास्य, कौतुक	Pleasantry, wit, joke.	ظرافت — مزاح	خوشطبعي — بذله	ظرافت
युक्तिमान, सुयुक्ति निष्पन्न, परिहासक	Ingenious, jocund, witty.	ظریف	خوشطبع — لطیفه‌گو — حاضرجواب — بذله‌سنج	ظریف
क्रूरता, निर्दयता	Cruelty, oppression, tyranny.	ظلم — جور — تعدي — عدو — تطاول	بیدادي — جفا — ستم درازدستي	ظلم

अ ع

तपस्वी, तापस, भक्त, भजनशील योगी	Devout, devotee.	عابد	پارسا — عبادت کننده	عابد
असमर्थ	Helpless, weak, humble.	عاجز — حیران — زبون — منکسر — خاشع — خاضع	درمانده — لاچار — ستوه ناتوان — بیچاره — فروتن	عاجز
अशक्ति	Helplessness, weakness.	انکسار — خشوع — عجز خضوع	نیایش — ناتواني — فروتني	عاجزي
प्रकृत, स्वभाव	Habit, manner, quality.	خصلت — خلق — سجیه — دیدن — داب — شنشنه — طینت — سریرت — سورت عادت — نحیزه — هجیر شیمه — خاصیت	خو — روش — شیوه — کیش — سرشت	عادت
		......	دیکهو منصف	عادل
अभ्यासी	Habituated, wonted, accustomed.	عادي	خوگر — خویافته	عادي
		......	دیکهو شرم	عار
		......	دیکهو بیماري	عارضه
अप्रकृति, असहज	Accidental.	عارضي — لاحقي	بے اصل — ناپیشدید	عارضي
अनावृत, रहित, विहीन	Naked, without.	خالي — عاري — عریان	خالي — برهنه	عاري
		......	دیکهو أدهار	عاریت
अनुरागी, आसक्त, प्रेमी, लुब्ध, सनेही	Lover.	عاشق — وامق — مفتون واله — صب	فرافیته — دلداده — عشق باز — شیفته — شیدا بیدل — تفته — آشفته شوریده — دلفکار	عاشق
मुहम्मदीय प्रथममासस्य दशम तिथिः	The 10th day of the 1st Arabic month.	عاشوره	تاریخ دهم ماه محرم	عاشوره
परलोक	The next-world.	آخرت — عاقبت — عقبیٰ	آن جهان — آن سراے	عاقبت
संसार, विश्व, ब्रह्मांड	Universe.	عالم — کائنات	جهان	عالم
		......	دیکهو پندت	عالم
साधारण, सामान्य	Common, general, public.	عام	مردم عام	عام
		......	دیکهو جبه	عبا

तप, भजन	Devotion, penance, worship.	عبادت	بندگي — نفس‌کشي	عبادت
लिपि, लेख	Writing.	عبارت	بيان	عبارت
अरुणिमा	Crimson.	عباسي	گل‌گز	عباسي
		......	ديکهو بيفائده	عبث
पूर्व्वबोधन, पूर्व्वसोचन, प्रत्यादेश	Warning.	عبرت — نصيحت	آگاهي — پند	عبرت
अरुण चूर्ण विशेष	A powder made of rose, sandal and saffron.	عبير	......	عبير
अमर्ष, कोप, क्रोध, रोष	Anger, rage, wrath.	عتاب-غصه-غضب-قهر	خفگي — خشم	عتاب
		......	ديکهو طرفه	عجيب
राजसभा, विचारस्थान	Court.	عدالت — محکمه	بارگاه — داوري‌گاه — دربار	عدالت
वैरत्व	Enmity, hostility.	عداوت	دشمني	عداوت
अंक	Figure.	عدد — رقم — هندسه	......	عدد
आज्ञाभंग, आज्ञालंघन	Disobedience.	تمرد	سرکشي — عدول‌حکمي نافرمانبرداري - نافرماني	عدول‌حکمي
यातना	Anguish, torment.	باس — رجز — عذاب — عقوبت — نکال	اذيت جسماني	عذاب
प्रार्थना, विनय	Defence, excuse, apology.	عذر — معذرت	پوزش	عذر
कपट, छद्म, मिथ्याहेतु	Pretext.	حيله — عذر	بهانه	عذر
विलम्ब	Delay, late.	عرصه — فاصله — وقفه — مدت‌مديد	درنگ — دير — ديرند- ديرباز — مدت‌دراز	عرصه
		......	ديکهو پهنا	عرض
निवेदन, प्रार्थना, विनय	Entreaty, request.	إلتجا — إلتماس-عرض	درخواست — گذارش	عرض
निवेदनपत्र, विनयपत्र	Application, petition.	سوال — عرضي-ملتمسه	درخواست	عرضي
द्रव, सार	Essence.	عرق	......	عرق
		......	ديکهو پسينه	عرق
छन्दशास्त्र, छन्दविद्या, पिंगल	Prosody.	عروض	نام علم شعر و نظم	عروض
		......	ديکهو آبرو	عزت
पूज्य, पूजनीय, मान्य, माननीय, आदरणीय, प्रतिष्ठित	Respectable.	معزز — موقر — واجب‌التعظيم	عزت‌دار — ذي‌عزت — صاحب‌آبرو-نيکنام	عزت‌دار
अरब देशीय उच्च मूर्ति विशेष	Name of an idol.	عزي	نام بت است و آن درخت بود که عرب آنرا مي پرستيدند	عزي
प्रिय	Dear.	عزيز	ارجمند	عزيز
औषधी विशेष	Jamaica sarsaparilla.	عشبه	......	عشبه
अनुराग, प्रीति, प्रेम, स्नेह	Affection, love.	عشق — محبت	ميلان دل	عشق
तरुरोहिणी	Ivy.	عشقه — لبلاب — عصب — حبل‌المساکين — بقلة‌بارده-شجرة‌بارده عاشق‌الشجر	عشق‌پيچه — عشق‌پيچان- بدشغان — جلبوب ارغک — هرشه	عشق‌پيچه
अंग, अपघन, अवयव, प्रतीक	Limb, member.	عضو	جزوبدن — اندام	عضو

औषधि विक्रेता	Apothecary, druggist.	صيدلاني	دوا فروش — پيلوا	عطار
		......	ديكهو گندهي	عطار
परिमल, सुगंध, सुवास	Essence, perfume, ottar.	عطر	خوشبو	عطر
सुगंध संपुट	Perfume-box.	معطرة — جونة	عطردان	عطردان
क्षमा, तितिक्षा	Forgiveness, pardon.	عفو — معاف	درگذر — آمرزش	عفو
उत्क्रोश	Eagle.	عقاب — خدرة — سهوم	دال — آله — دال‌من‌له — موو	عقاب
		......	ديكهو عاقبت	عقبى
		......	ديكهو اكركرها	عقرقرها
प्रतिपत ज्ञप्ति, चेतना, मेधा, धी, शेमुषी, मति, प्रेक्षा, उपलब्धि, चित, संवित, प्रज्ञा, धिषणा, मनीषा, बुद्धि	Intellect, prudence, reason, sense, wit, wisdom.	عقل — لب — نهية — حجى — حجر	دانش — خرد	عقل
विद्वान, बुद्धिमान	Prudent, sage, wise, intelligent.	عاقل — لبيب	تردماغ — دانشمند — دانا — عقلمند — فرزانه	عقلمند
प्रतीत, विश्वास	Belief, creed, faith.	اعتقاد — عقيدة	باور — نهشته	عقيدة
रक्त वर्ण प्रस्तर	Cornelian.	عقيق	سنگ يمن	عقيق
		......	ديكهو دارو	علاج
राज्य	Estate.	علاقة — رياست	جائداد	علاقه
चिह्न	Mark, sign.	علامت	نشان	علامت
		......	ديكهو ظاهر	علانيه
विना	Besides, except, moreover.	دون — سوا — علاوة — غير — مادون — ماسواء	بجز — بدون — وراي	علاوه
		......	ديكهو سبب	علت
विद्या, ज्ञान	Knowledge, learning, lore, science.	علم	دانش	علم
निर्माण, रचना, गृहादरचन	Building, structure, edifice.	عمارت	آباداني	عمارت
कर्णीरथः प्रवहण, शयनडयन	Canopy, litter of elephant.	عماري	باركير — عمار	عماري
		......	ديكهو پگڑي	عمامه
इच्छा पूर्व्वक	Intentionally.	بالقصد — عمداً — قصداً	دانسته	عمداً
उत्तम	Fine, good.	عمدة — نفيس — فاخر	بهتر	عمده
अवस्था, आयु, वयस्	Age, life.	عمر	زندگي	عمر
जीवन पर्य्यन्त	Through life, whole life.	مدت‌العمر	تازندگي — تازيست — تاعمر — تاحيات	عمر بهر
कार्य्य	Work, working.	عمل	كار	عمل
लम्ब	Perpendicular.	عمود	خط راست	عمود
		......	ديكهو اكثر	عموماً
वदर विशेष	Jujube.	عناب	جيلان — شهلان — تبرخون — سيلانه — شيلانه	عناب
सुगंध बूटी विशेष	Ambergris.	عنبر	نام خوشبو	عنبر

तत्व	Element.	عنصر	جزو اصلي	عنصر
अदृश्यपची	Griffin.	عنقا	سیمرغ – اشترکا	عنقا
निकट, समीप	Near.	عنقریب	نزدیک	عنقریب
प्रस्ताव, प्रस्तावना, परिभाषा, भूमिका	Preface.	عنوان	آغاز – سرنامہ – دیباچہ سرآغاز	عنوان
साधारणजन, सामान्यजन	Common people, populace, vulgar.	عام – عوام – عوام الناس	......	عوام
		......	دیکھو اگر	عود
स्त्री, योषित्, योषा, अबला, नारी, सीमन्तिनी, वधू, वनिता, वामा, प्रतीपदर्शिनी, महिला, कामिनी, कामा, प्रमदा, ललना, दारा, कान्ता, युवती, भामिनी	Woman.	امرأة – إزار	زن	عورت
गोपनीय अंग	Privities.	عورت	اندام شرم – شرمگاہ	عورت
प्रतिकार, प्रतिक्रिया, प्रतिकर्म्म, प्रतिफल	Revenge, retribution, retaliation.	عوض – مکافات – جزا – مبادلہ – انتقام	پاداش	عوض
पण, प्रतिज्ञा, संकल्प, नियम	Contract, promise, treaty.	اصر – اعتراف – اقرار – ال نذر – عہد – حلس – وثیقہ – میثاق	پیمان	عہد
आस्पद, पद, पदवी, अधिकार	Office, post, situation, appointment.	عہدہ – منصب – خدمت	نوکري – کار	عہدہ
		......	دیکھو چالاک	عیار
विलासासक्त, विलासी	Luxurious, voluptuous.	عیاش	نفس پرست	عیاش
कुटुम्ब, परिवार	Family.	عیال – عیال و اطفال	خاندان – زن و فرزند	عیال
अवगुण, दोष	Defect, flaw, vice, fault.	عیب – نقص – ذاب – عاب – وصمت – وکف	پوستین خردہ – آہو	عیب
आनन्द, उत्सव, मोद	A mohamedan festival, gladness, joy.	عید	خوشي – غرۂ شوال	عید
क्रसटीयमतावलम्बी	Christian.	عیسوي – نصاری – نصراني	عیسائي	عیسائي
ईसा, ईश्वरदूत	Christ, Jesus Christ.	عیسیٰ	پیغمبر عیسیٰ	عیسیٰ
		......	دیکھو خوشي	عیش
		......	دیکھو چشمہ	عینک

ग़ غ

		......	دیکھو گڑھا	غار
		......	دیکھو لوٹ	غارت
औषधी विशेष	Polyporous-igniarius.	غاریقون	چیزے سفید مانند بیخ پوسیدہ	غاریقون
शूरवीर	Gallant, soldier.	غازي	پہلوان – مرد شجاع	غازي
तृणविशेष	The herb alkali.	اشنان	غاسول – گھاس ہے	غاسول

अनधिकार ग्राहक, अनधिकार पूर्व्वक अपहारक	Usurper.	غاصب	دستبرد — دست دراز	غاصب
तृणविशेष	Swallow-wort, eupatorium.	غافث	گیا هے خاردار	غافث
असावधान	Careless, heedless, unaware, inconsiderate, inattentive,	غافل	بے خبر	غافل
प्रबल	Conquerer, overcomer.	غالب-مستولی — راجح فائق — عزیز	چرب — چیره — چهره دست — فرخاد — دست بالا-زبردست	غالب
शय्या, शयन, शयनीय	Carpet.	زلیته	زیلوچه — قالی —قالیچه قالین	قالیچه
अन्यपुरुष	Third-person.	غایب	صیغهٔ غایب	غایب
अवर्त्तमान, अदृश्य	Absent.	غایب-غیرحاضر-مختفی	پنهان — پوشیده- ناپدید	غایب
धूलि	Dust.	غبار — عکب — قتره — هیچ — عجاج — عثان — رهج — قتام نقع — هباء	گرد	غبار
आकाशयान	Balloon.	......	غباره	غباره
चिबुक मांस	Double chin, dene.	غبغب	غبب — طوق گلو — گوشت زیرزنخ	غبغب
विश्वास घात सेरवाजान	Embezzle.	خیانت	ناراستی — خردبردناجائز	غبن
मन्दबुद्धि	Dull.	غبی	بدذهن-کم ذهن-کندذهن	غبی
सेनाक्षोभ, राजद्रोह, शासनलंघन	Mutiny, rebellion.	انحراف — بغاوت-غدر	برگشتگی — برهمی- بلوه سرکشی — نافرمانی	غدر
अहार, भोजन	Diet, food, victuals.	غذا — طعام	خوراک	غذا
आशय, अभिप्राय	Design, view, wish, purpose, intention.	غرض—مقصود— مطلب	خواهش	غرض
मुखमार्जन जल	Gargarism, gargle.	غرغره — مضمضه	غراره	غرغره
		......	دیکهو گهمنڈ	غرور
अनाथ, खिन्न, दरिद्र, दीन, रंक	Pauper, poor.	محتاج-مسکین-مفلس مفلوک	بیکس — بیمال — نادار سالوک — بینوا	غریب
अकिंचन, दरिद्रता, दीनता, निर्धनता	Need, poverty, want.	افلاس — إملاق	بیکسی — محتاجی — مفلسی	غریبی
प्रेमगीत	Ode.	غزل	چامه — باد رنگین	غزل
आप्लव, आप्लाव, धावन, मज्जन, स्नान	Ablution, bathing.	غسل	شست وشو	غسل
स्नानागार	Bath.	مطهر — مغسل	غسل خانه	غسل خانه
कश्मल, मूर्च्छा, मोह	Fit, swoon.	غشی	بیهوشی	غشی
अनधिकारपूर्व्वकग्रहण, अपहरण	Usurpation.	غصب	دستبردی — دست درازی -بجبر حق کسے گرفتن	غصب
अमर्ष, कोप, क्रोध, कोह, चण्ड, प्रतिघ, रुट, रोष, मन्यु	Anger, passion, wrath, fury, rage, indignation choler, raging, resentment.	غصه — غضب — قهر — طیش—عتاب—غیظ طیره	خشم — خشگی	غصه

कोपी, कोही, क्रोधी	Angry, choleric, enraged, furious, raging.	قہار	برہم شونده — خشمناک خشمگین-غضبناک زودرنج	غصه ور
असावधानी	Carelessness, neglect, negligence.	غفلت	بیخبری	غفلت
		......	دیکھو شور	غل
आच्छादन, आवरण, छदन, निचोल	Case, cover, covering, scabbard.	غلاف	خول	غلاف
किंकर, गोप्यक, चेटक, दास, नियोज्य प्रेष्य, परिचारक, भुजिष्य, भृत्य, सेवक	Slave, thrall, bondman.	عبد — وصیف — مملوک مولا	غلام — بنده — رهی — سفته گوش — حلقه بگوش — پرستار — اغوش-لالا — برده	غلام
उत्कृष्टता, ज्येष्ठता, प्रधानता, वरिष्ठता, श्रेष्ठता	Superiority.	غلبه — عظمت — فوقیت فضیلت — سبقت — تہیب	بزرگی — برتری — بالائے دست بردی	غلبه
अशुद्ध	Wrong, incorrect.	غلط — غیر صحیح	نادرست — ناصواب-غلت ادنی	غلط
		......	دیکھو ناج	غله
		......	دیکھو گوه	غلیظ
धनुष विशेष	Cross-bow, pellet-bow.	غلیل — قوس البنادق — قوس الجلاهق	کمان گروهه — کمان مهره کمان غلوله-کمان کلوله	غلیل
		......	دیکھو رنج	غم
हाव भाव	Coquetry.	عشوه — غمزه	عشوه گری — کرشمه — ناز	غمزه
		......	دیکھو دولتمند	غنی
		......	دیکھو دشمن	غنیم
ईश्वरी कृपा	Blessing, good-fortune.	غنیمت-نعمت غیر مترقبه فضل الہی-اتفاق حسنه	خوش قسمتی — دولت خدا داد	غنیمت
विचार, शोच	Conception, cosideration, deliberation, knowledge, reflection, attention.	خوض — غور	اندیشه	غور
		......	دیکھو ڈبکی	غوطه
डूबक	Diver.	غواص	غوطه خور	غوطه خور
		......	دیکھو شور	غوغا
मंडली, समूह	Band, company.	جماعت — جوق	گروه	غول
अदृश्य, अप्रत्यक्ष, अलक्ष, दर्शनातीत, परोक्ष	Hidden, invisible.	غیب	پوشیده	غیب
दोषकथन	Back-biting, slander.	غیبت	بدگوئی	غیبت
अन्य	Foreign.	غیر	بیگانه	غیر
		......	دیکھو شرم	غیرت
कृत्रिम, शिल्पनिर्मित	Artificial.	مصنوعی	ساخته-ترتیبی-غیر قدرتی	غیر قدرتی
असंभव, अघटित, अयोग्य	Impossible, impracticable.	غیر ممکن — محال	ناممکن	غیر ممکن
अचल, अगमनीय	Unmoveable.	غیر منقوله-غیر متحرکه	بےجنبش	غیر منقوله

फ़ ف

नैवेद्य, हव्य	Oblation.	نذر	نياز	فاتحه
		......	ديكهو پهٹک	فاخته
ऋणमुक्तिपत्र	Acquittance.	قبض الوصول ـ لادعوي	خطپاكي ـ آزادي نامه	فارغ خطي
अन्तर	Distance.	فاصله	دوری	فاصله
पंडित, विद्वान	Learned, scholar.	عالم ـ علامه ـ فاضل ـ ذي علم	صاحب علم ـ هنرمند ـ دانشمند	فاضل
अधिक भाग	Surplus.	فاضل	بيشي	فاضل
कर्त्ता	Nominative, subject.	فاعل	حالت فاعليت	فاعل
उपवस्त,उपवास, निराहार,लंघन	Fast.	فاقه	لنگن ـ بےخورش ـ گرسنه بودن	فاقه
		......	ديكهو شگون	فال
अर्द्धांग, त्वक्सुप्ति, पक्षाघात	Palsy, paralysis.	فالج ـ خبل	سستي نيم بدن	فالج
		......	ديكهو پهالسه	فالسه
मोहन भोग	Flummery.	حلوا ـ فالودج ـ سرطراط ـ فالوذق	فالوده ـ پالوده	فالوده
		......	ديكهو پاليز	فاليز
पारदर्शक दीपाधार	Lantern, shade.	فانوس	چراغ پرهيز ـ چراغ وارہ	فانوس
प्राप्ति, लब्धि, लाभ	Advantage, behoof, benefit, gain, interest, profit.	حاصل ـ فائده ـ نفع	سود ـ يافت	فائده
जय, विजय	Conquest, victory.	ظفر ـ فتح ـ نصرت	فيروزي ـ ويل	فتح
		......	ديكهو زبر	فتحه
कंचुक	Jacket, waistcoat.	صدير ـ فتوحي ـ صدره	سينه پوش	فتوحي
क्षोभ, विच्छेद, व्यग्रता, व्यतिक्रम	Disorder, disturbance.	خلل ـ فتور	خرابي	فتور
अनुमत, निर्णय, व्यवस्था	Judgment, opinion, sentence, verdict.	فتوى ـ راي ـ حكم ـ تجويز	وجر ـ شرعي فرمان	فتوى
		......	ديكهو صبح	فجر
वसन विस्तारक	Carpeter.	فراش	بساط افگن ـ چارطاق افگن	فراش
अवकाश, सावकाश	Ease, leisure, vacation, recess.	فراغت ـ فرصت ـ وقفه مهلت	آرام ـ بےشغل	فراغت
विस्मरण, विस्मृति	Forgetfulness, oblivion.	نسيان	فراموشي	فراموشي
जराग्रस्त, वृद्ध	Decrepit.	هرم	مرتوت ـ پيرمرتوت ـ پيرسخت ـ سالخورده	فرتوت
चतुरंग मंत्री	Queen (at chess).	فرزان ـ فرزين	وزير شطرنج ـ فرز ـ فرزان فرزي ـ فرزين	فرزين
चांदनी, टाट, दुलिचा, आसतरन वसन	Carpet, floor-cloth.	فرش ـ مهاد	شادروان ـ پيري	فرش
ईश्वर दूत, देव दूत	Angel.	ملك ـ كروبي ـ هاتف صافات	فرشته ـ سروش ـ فروهنده امشاسپند	فرشته

		......	ديكهو فراغت	فرصت
कर्त्तव्य, स्वधर्म्म	Duty.	فرض	كارلازم — بوك	فرض
कल्पित, नाममात्र धारी	Fictitious, nominal.	فرضي	خيالي — ساخته — نقلي	فرضي
		......	ديكهو تفاوت	فرق
धर्म्म संप्रदाय	Sect.	فرقه	كيش — گروهے از مردم	فرقه
राजाज्ञापत्र	Mandate, order, precept.	حكم — منشور	فرمان — گشادنامه	فرمان
समादेश	Request.	اقتراح — طلب	درخواست — فرمائش	فرمائش
यूरोपदेश	Europe.	فرنج	فرنكستان	فرنگستان
लपसी	Flummery.	تحلنبيه	فرني	فرني
उत्तरणस्थान	Camp.	مخيم — معسكر	فرودگاه	فرودگاه
विलाप	Cry for help, lamentation.	استغاث-تظلم-غوث-صرة	فرياد — فغان	فرياد
छल	Deceit, fraud.	خدع - خديعه - سالوس	دغا — فريب	فريب
उपद्रव, द्वन्द	Depravity, sedition.	فساد — فتنه	آشوب	فساد
लालित्य, वाकपटुता, वागविदग्धता	Eloquence.	بلاغت — فصاحت	خوش‌تقريري — خوش گفتاري-خوش‌گوئي شيرين گفتاري	فصاحت
अस्त्रचिकित्सक, शस्त्रवैद्य	Bleeder.	فصاد	رگ‌زن — براغ	فصاد
शस्त्रवैद्यकर्म, अस्त्रचिकित्सा	Bleeding.	فصد	رگ‌زني	فصد
कृषिफल	Crop, harvest, produce.	فصل	پيداوار	فصل
ऋतु, समय	Season, time, weather.	فصل — موسم	هنگام	فصل
अध्याय	Section.	فصل	......	فصل
वाकपुट, सुवक्ता	Eloquent.	فصيح — بليغ	خوش گفتار	فصيح
		......	ديكهو بيفائده	فضول
अतिव्ययी	Squanderer, spendthrift, prodigal, lavisher.	مسرف — مبذر	فضول‌خرچ — ورخرچ — تلفكار — سيم‌كش — باددست	فضول‌خرچ
		......	ديكهو رسوائي	فضيحت
प्रधानता, उत्कृष्टता, श्रेष्ठता, उत्कर्ष	Excellency, dignity, superiority.	فضيلت — ترجيح — شرف فوقيت	بزرگي	فضيلت
क्रिया	Verb.	فعل	......	فعل
वाक्यखंड	Clause, sentence.	فقره	پارۂنثر — زوره	فقره
		......	ديكهو صرف	فقط
भिक्षुक, याचक	Beggar.	صعلوك — فقير	درويش — گدا گر — دريوز گدا — دريوزه‌گرد	فقير
		......	ديكهو سوچ	فكر
ऊर्णवस्त्र विशेष	Flannel.	......	قسمے از پارچه پشمينه	فلالين
अमुक	Such a one.	فلان	بهمان — باستار — بيستار	فلان
गुण	Art, dexterity, skill.	صنعت — فن	هنر	فن
अंडाकृतिफल	Filbert.	بندق	فندق	فندق
जलोत्क्षेप, जलोत्सेक, नलनीर	Fountain.	فوارة — منبع	منبع آب	فوارة

अनीक, अनोकिनी कटक, दक्र, चमू, ध्वजनी, पृतना, वरू-थिनी, बल, वाहिनी, सेना, सैन्य	Army.	عسكر ـ جند ـ جيش	سپاه ـ فوج ـ لشكر	فوج
		......	ديكهو ترنت	فوراً
इस्पात, सारलोह	Steel.	فولاد	پولاد ـ ستي	فولاد
नामावली, परिसंख्यापत्र, सूचीपत्र	List.	فهرس	اسمواري ـ فهرست	فهرست
		......	ديكهو سچ مچ	في الحقيقت
		......	ديكهو ترنت	في الفور
पट्ट	Riband, ribbon, tape.	......	فيته	فيته
पेरोज, हरितमणि	Tur-kois.	فيروزج	پيروز ـ فيروزه	فيروزه
निर्णय, निष्पत्त	Decision, judgment.	تجويز ـ فيصله	......	فيصله
		......	ديكهو مهاوت	فيلبان
त्वग्रोग	Elephantiasis.	داءالفيل	پاغر ـ پيل پا ـ فيل پا	فيلپا
तृण विशेष	A grass.	اذن الفيل ـ فيل جوش	فيل گوش	فيل گوش
पेरु	Turkey.	......	خروس بوقلمون ـ فيل مرغ	فيل مرغ

क ق

संकोच नाशील, धारक	An astringent, styptic.	قابض	زفت	قابض
दक्ष, निपुण, योग्य	Able.	قابل ـ لايق	سزاوار	قابل
अवसर, बल, शक्ति	Opportunity, possession, power.	قدرت ـ موقع ـ مكنت	قابو ـ دست قدرت	قابو
घातिक हंता	Assassin, murderer.	قاتل	خوني	قاتل
मूत्रपात्र, मूत्र भाजन	Urinal.	قارورة	شاشدان ـ بگپاره	قاروره
पक्षि विशेष, राजहंस	Goose, gander.	قلولى	قاز ـ بط صحرائي ـ خربط	قاز
		......	ديكهو پهانك	قاش
दूत, सन्देशहर धावक	Carrier, messenger.	بريد ـ جريد ـ عهن ـ قاصد ـ وافد ـ سفير	ايلچي ـ پيغامبر ـ پيك ره انجام ـ نامه بر ـ هركاره	قاصد
दंडनायक, न्यायाधीश, विचार कर्त्ता	Judge.	قاضي	داور	قاضي
नियम, विधान, विधि	Rule.	قاعدة ـ رسم	آئين ـ ياسه ـ بربست	قاعده
पथिक समूह, पथिक समाज	Caravan.	سيارة ـ قافله ـ قيروان عير	كاروان ـ يغپلو	قافله
अन्त्यशब्दसमता, मित्राक्षर, तुक	Rhyme.	قافية	بساوند ـ بهروادة	قافيه
क्षुद्र जन्तु विशेष, या उसका रोम	Ermine.	قاقم ـ دلق ـ فنك	دله ـ آس	قاقم
आकार, कालवूत	Mould.	قالب	تراش	قالب
		......	ديكهو غاليچه	قاليچه، قالين

राजव्यवस्था, राजाज्ञ, व्यवहार विधि, धर्मसंहिता, स्मृति	Act, law, regulation, canon.	قانون	آئين – ياسه – بربست	قانون
स्थिर	Durable, firm.	قايم	برقرار	قائم
अंगरक्षण विशेष	Vest, upper-garment.	قباء – يلمق	يلمه	قبا
आक्षेप, कठिनता, वाधा	Difficulty, inconvenience.	دقت – قباحت	دشواري	قباحت
विक्रयपत्र	Bill of sale.	قبالة	بيع‌نامه	قبالہ
शववास, समाधि	Grave, pit, sepulchre, tomb.	جدث – قبر – لحد – مدفن–مرقد–مزار	تربت – گور	قبر
आनाह, वद्धकोष्ठ, विबंध, मलवद्ध	Constipation, costiveness.	قبض	بند – گرفتگي شکم	قبض
त्सरु, सरु	Hilt, handle.	قبضه – مقبض	دسته	قبضہ
अधिकार, धारण, भोग	Clutch, possession.	تصرف – عمل – قبضه	......	قبضہ
परस्तात, पूर्व्व	Before, ere.	قبل	پيشتر	قبل
		......	ديکھو کعبه	قبلہ
पश्चिम दिग निरुपण यन्त्र	The mariner's compass.	......	قبله نما	قبلہ‌نما
अंगीकार, ग्रहण, प्रतिश्रव, स्वीकार	Acceptation, consent, sanction.	ايجاب – تسليم – قبول منظور – اجابت	پسند خاطر پذير	قبول
भोजन विशेष	A kind of food.	......	قبولي	قبولي
प्रतिज्ञा पत्र, स्वीकार पत्र	Agreement.	قبوليت	اقبال‌نامه	قبوليت
घात, वध	Assassination, murder.	قتل	خون	قتل
अकाल, दुःकाल, दुर्भिक्ष	Dearth, drought, famine.	جدب – قحط – جباب شصب – قحم	خشک‌سال–نياز–سال‌بد	قحط
शरीर परिमाण	Bulk, size, stature.	قامت – قد	اندام – بالاي	قد
मान, प्रतिष्ठा, मर्य्याद	Esteem, value, honour.	عزت – قدر – منزلت	آبرو	قدر
		......	ديکھو قابو	قدرت
स्वभाविक	Natural.	غيرمصنوعي – قدرتي	ناساخته	قدرتي
विधान	Injunction.	تاکيد	قدغن	قدغن
पशु पद	Footstep, pace, step, stride.	خطوة – قدم	تک – گام – پے	قدم
पराचीन	Ancient.	قديم – عتيق	ديرينه – باش – کهنه– باستان	قديم
कांचनिर्मित पात्र	Flagon, a large jar.	قرابه	شيشه بلال	قرابہ
मुहम्मदीय धर्म्म पुस्तक	The Koran.	قرآن– مصحف –فرقان روح – کراسه‌تنزيل کلام‌الله – کتاب‌عزيز	کلام‌شريف – کلام‌الهي – نوي – کلام‌خدا – نبي – تمرقزک – حجت‌استوار	قران
बलिप्रदान	Sacrifice.	قربان – هدي – نسک	قرباني – کربان	قرباني
		......	ديکھو ٹکيا	قرص
ऋण	Debt, loan.	دين – قرض	وام – سامه	قرض
उत्तमर्ण ऋणदाता	Creditor.	داين	قرض‌خواه – قرض‌دهنده وام‌خواه	قرض‌خواه
अधमर्ण, ऋणग्रस्त, ऋणी, खातक, धर्त्ता, धारक	Debtor.	مديون – غريم	قرضدار – ديندار – تاشک	قرض‌دار

निधोर	Attachment, distraint, distress, sequestration.	قرق – ضبط	بازداشت	قرقي
अरुणिमा रक्तिमाद्योच्चित	Crimson, kermes.	قرمزي	كرمزي – ارغواني	قرمزي
अगन्यस्त्र धारी	Gunner.	مدفعي	قراول – شكارانداز – بندوقچي-توپچي	قرول
		......	ديكهو پاس	قريب
अनुमान	Conjecture.	قرينه – قياس	اندازه	قرينه
निश्चित काल, अंश, भाग	Instalment.	قسط-حصه-نصيب-سهم	وقت معين-بهره-بخش	قسط
शपथ, शपन	Oath.	قسم – حلف – يمين	سوگند	قسم
प्रकार, भांति	Kind, sort, species.	قسم – طرح – صنف – طور – طرز – نوع – قبيل-جنس-وضع	گون – روش	قسم
नाना प्रकार, नाना भांति, भांति २	Diverse, of various sorts, variety, motley.	انواع – اقسام – اصناف	قسم به قسم – طرح به طرح گوناگون – بوقلمون	قسم به قسم
		......	ديكهو تقدير	قسمت
कोटिक, घातक, प्रणहिंसक, वेतंसिक, मांसिक	Butcher.	قصاب – قصاي – ساطر	گردن كش – ناي زن	قصاب } قصائي }
ग्राम	Town.	قصبه	تومن	قصبه
आकांचा, वांदा	Design, intention.	اراده – عزم – عمد-قصد	آهنگ -پسيچ-خواهش	قصد
अपराध	Fault.	تقصير – جرم – خطا – ذنب – قصور	گناه	قصور
		......	ديكهو كهاني	قصه
चरित्र कथक	Story-teller.	سمير – سامر – قاص	قصه خوان – افسانه گو	قصه خوان
		......	ديكهو القصه	قصه كوتاه } " مختصر }
गीत, कविता विशेष	Ode.	قصيده	چغامه – پادرنگين	قصيده
लेखनोसुखाग्र काटन	......	قط	......	قط
श्रेणी, पंक्ति	Line, row, tire, train.	صف – قطار	پره	قطار
ध्रुव	Pole-star.	قطب	......	قطب
उत्तरदिशि रूपणयंत्र	Compass, sea-card.	......	قطب نما	قطب نما
वृत्तार्ध, रेखा	Diameter.	قطر	خط نصف دائره	قطر
वुन्द	Drop.	قطره	بوچه	قطره
लेखनी सुखाग्र काटनाधेय	A pin or peg on which pens are cut.	مقط	قطزن – خامه زن-قطگير	قطزن
दोहा	Stanza, verse.	قطعه	نظم چهار مصرعه كه قافيه و رديف مصرعه دوم در مصرعه چهارم باشد	قطعه
		......	ديكهو تالا	قفل
स्वमग्नजपची	Phenix.	ققنس	آتش افروزه – آتش زن	ققنس
सङ्कर, शृंखल	Link.	قلاب – حلقه	......	قلابه
......	......	......	قسمي از شيريني	قلاقند

कोट, गढ, दुर्ग	Castle, citadel, fort, fortification, stronghold, fortress.	قلعه ـ حصار ـ حصن برج	دژ ـ باره	قلعه
धातुलेप, रंग	Tinning of vessels.	قلعي ـ رصاص	ارزيز	قلعي
धातु विलेपक	Tinner, tinman.	رصاص	قلعي گر	قلعي‌گر
क्षोभ, उद्वेग, व्यग्रता, मनस्ताप	Anxiety, disquietude, tottering, trouble.	قلق	بيقراري ـ بےآرامي	قلق
लेखनी	Pen.	قلم ـ يراغ ـ مزبر	خامه ـ كلك ـ ني‌ءسكر	قلم
लेखनी पोंछन	......	دقيعه	قلم پاک كن	قلم‌پاک
क्षुरिका	Pen-knife.	سكين	قلم تراش ـ كارد	قلم‌تراش
लेखनी, भाजन, लिपिसज्जा	Pen-box, pen-case.	مقلمه	قلم دان	قلم‌دان
रिक्षपालक, कीशपालक	Monkey-dancer.	قلاندر ـ قراد	كلندر ـ ميمون‌باز	قلندر
कर्म्म कारी	Labourer.	اجير	مزدور	قلي
		......	ديكهو تهوڑا	قليل
क्वथितमांस परिपक्वमांस	Flesh, fricassee, meat, stew.	قليه	گوشت پخته مع شوربه كسک ـ تباهه	قليه
काश	Lash.	سوط	تازيانه	قمچي
कपोत विशेष	Ring-dove.	حمام ـ صلصل	قمري	قمري
निशार, तिरस्करिणी, पटक, प्रतिसीरा, यमनिका	Screen.	قنات	پردة	قنات
तुष्टि, तृप्ति, प्रसन्नता, सन्तोष	Contentment, gratification.	قناعت ـ توكل	شكيب ـ سيري ـ خوشي رضامندي	قناعت
शर्करा, सिता	Loaf-sugar, sugar-candy.	قند	كند ـ تبرزد ـ آب‌لوچ ـ فانيذ	قند
यारदर्शकदीपाधार	Lantern.	قنديل	چراغواره	قنديل
गायक	Singer.	شادي ـ مغني ـ قوال مطرب	خنياگر ـ رامشگر	قوال
		......	ديكهو زور	قوت
मांस व्यंजन विशेष	A kind of dish.	لحم‌مشوي	گوشت بريان	قورمه
वाक्य	Saying, word.	قول	سخن ـ گفتار	قول
वेदन, शूल	Colic.	قولنج	......	قولنج
जाति, वरण	Nation, sect, tribe.	قوم	ذات	قوم
अंसल, दृढ, पुष्ट, प्रबल, बलवान मांसल	Powerful, strong, vigorous, mighty.	قوي	توانا ـ زوراور ـ طاقت‌ور	قوي
अट्टहास	Loud-laughter.	قهقهه	خندة بسيار ـ قاه	قهقهه
फल विशेष	Coffee.	قهوة	بن	قهوة
उद्गार, छर्द, छर्दन, छर्दि, छृद वमन	Evomition, vomit, vomiting.	إستفراغ ـ قلس ـ قي	اشكوفه ـ شكوفه ـ هراش نرش	قي
अनुमान	Counjecture, guess.	درک ـ فهم ـ قياس	انداز ـ ادكر ـ امشاش ـ انداس	قياس
आकार, रूप	Air, countenance, look.	قيافه	روداري ـ چهرة	قيافه
मृत्तोत्थान	The last-day, resurrection.	قيامت ـ محشر ـ حشر يوم‌الحساب ـ بعث ـ ونشر يوم‌التناد ـ يوم‌التنوين قارعه ـ حاقه	رستخيز ـ روزداد ـ روزحساب ـ روزشمار	قيامت

उद्दान, कारावंधन	Captivity, confinement, imprisonment.	محبوس – اسر – قيد	بند – تخته‌بند	قيد
कारागार, वंदीगृह, वंधालय	Goal, jail, prison.	سجن – محبس	بندي خانه – زندان – قيدخانه – نواخانه	قيدخانه
कारागारस्थ, वन्दी	Captive, prisoner.	اسير-قيدي – محبوس مسجون	بندي – زنداني – گرفتار	قيدي
वनत विशेष	A lace.	طراز – مقيش	قيطون	قيطون
मध्याह्न सयन	Sleeping at mid-day.	قيلوله – مقيل	خواب چاشت	قيلوله
मूल्य	Cost, price, value, worth.	ثمن – قيمت	ارج – ارز – بها	قيمت
बहु मूल्य, महामूल्य	Valuable, costly, precious.	ثمين – فاخر	بيش‌بها – قيمتي	قيمتي
छिन्नमास	Minced-meat.	لحم‌المخردل	قيمه	قيمه
कर्त्तनो वार्त्तरी	Scissors, shears, forfex.	مقراض	گز – دوكارد – قيچي	قينچي
......	Truss.	......	......	قينچي (عمارت)

क ک

षष्टी विभक्ति	Of, 's.	تعلق مضاف و مضاف‌اليه	كسرهٔ آخر لفظ مضاف	كا
कपोतागार, कपोतपालिका, विटंक	Columbary, dove-cot.	شريده	كابك – برج كبوتر – كبوترخانه	كابك
काष्ट	Wood.	خشب	چوب	كاٹهه
काष्ठ	Stocks.	مقطره – فلق	كلندر – كندهٔ چوبين مجرمان – كليدان	كاٹهه (براے پاے مجرمان
असिकोष, खड्गकोष	Scabbard, Sheath.	قراب	نيام	كاٹهي
पल्यान	Saddle.	رحاله	زين چرمي	كاٹهي
कज्जल	Soot.	سواد – خوال	دوده	كاجل
कारक, कार्य्याधिकारी	Agent.	مقصره – مهتمم	كارنده – كارپرداز – كاركن	كارنده
कङ्गनो, भित्तिमुकुट	Cornice.	قرنس	تاج ديوار	كارنس
कर्म्मकार, शिल्पकार, शिल्पिक	Artificer, artisan, artist, mechanic, workman.	صانع – صناع	كارگر – دستكار – هنرمند	كاريگر
कर्म्मनिपुणाई, शिल्पविद्या	Art.	صنعت	دستكاري – هنر – كارگري	كاريگري
कषाय, क्वाथ, निर्य्यास	Apozen, decoction.	طبيخ	جوشانده	كاڑها
शाक विशेष	Endive, succory.	هندب – هندبا	كاسني – كسناج – انوپا تلخي	كاسني
कदाचित	Would to God, I wish to heaven.	ليت	كاش – ايا	كاش
पत्र, लेखनपत्र	Paper.	قرطاس – كاغذ – طرس	رت – رخنه – نفج	كاغذ
लेखनपत्रकार	Paper-maker.	وراق	كاغذگر	كاغذي
ईश्वरनिन्दक, देवनिन्दक, नास्तिक, अनीश्वरवादी	Blasphemer, infidel.	كافر	كفرگو – ناسپاس	كافر
प्रचुर, यथेष्ट	Enough, sufficient.	كافي – وافر – وافي – حسب	بس – ازبس – بسند	كافي

काका तुआ	Cockatoo, macaw.	......	دیکھو قہوہ	کافی
		......	قسمے از توتہ	کاکا توا
शृंगी, ऋषभः, वृषः	Rhus-acuminata.	......	نام دوا	کاکڑاسینگی
		......	دیکھو قحط	کال
काल, मृत्यु	Death.	موت	مرگ	کال
काल, समय	Season, time.	وقت	زمان	کال
असित, कृष्ण, मेचक, श्याम, नील	Black.	ادھم – اسحم – اسود – داج – دیجور	تیرہ – سیاہ – سیہہ	کالا
नीलवीर्य	Ipomaia-cearulaia, purgative seed.	حب النیل	تخم نیل	کالادانہ
आकार	Last.	قالب	کالبد	کالبوت
कालिमा	Soot.	سخمہ – سواد	سیاہی	کالکھ
भूत केश, गोलोमी	......	شعرالارض – شعرالجن – لحیۃ الحمار	پر سیاوشان	کالی جھانپ
जीरक विशेष	Blue-fleabane.	کرویا	شاہ زیر	کالی زیری
कृष्णभेदी	Christmas-rose.	خربق الاسود	......	کالی کٹکی
कार्य्य	Act, action, undertaking, work, deed, use, business, affair, task.	امر – عمل	کار	کام
कर्ण, शब्दग्रह, शोत्र, श्रव, श्रवण, श्रुति, श्रोत्र	Ear.	اذن – صماخ – مسمع	گوش – غوش	کان
एकनेत्र, एकाच, केकर, वलिरकाण	Monocular, monoculous, one-eyed.	اعور	یک چشم	کانا
मन्दकथन	Whispering.	نجوی – مناجات	سرگوشی	کانا پھوسی
		......	دیکھو پھینکا	کاناکنیرا
कंटक, वंकिल	Thorn.	شوک – حارف – حسک	خار	کانٹا
लोहकील	Hook.	......	......	کانٹا
अनेक शूल विशिष्ट अस्त्र	Fork.	......	آلہ شاخدار	کانٹا
कूपपतितवस्तुनिःसारणयंत्र	A pronged-hook.	عودق	چاہ جو – چاہ یوز – کلاشکہ کماسہ	کانٹا
आरनालक, सौवीर, कुल्माष, अवन्ति, सोम, धान्याम्ल, कुञ्जल, काञ्जिक	Gruel.	مری	ابکامہ	کانجی
काच, क्षार	Glass.	زجاج	آبگینہ – شیشہ	کانچ
वन्यपलांडु	Sea-leek.	عنصل	پیاز دشتی	کاندا
औषधी विशेष	Ammoniacum.	اشق – لذاق الذهب	اوشہ	کاندر
पुष्पक	Bell-metal, white brass, orichalch.	صفر – طالیقون	روئیں	کانسا
कर्णरंध्र	The organ of hearing, the passage of the ear.	صماخ	سوراخ گوش	کان کا سوراخ
		......	دیکھو بغل	کانکھہ

		......	دیکھو بهنگي	کانوز
सोमू, हरितक	Lettuce (lettis)	خس	کاهو – کوک	کاهو
जलकरंक, जलनीली	Moss.	طحلب–ثور الماء – وذئبة جرء الفقادع – طوة برمض	جل آب – جامهٔ غوک – جل بک – جل وزغ – گلو آب – چغزوارہ – سابون – سرید	کائي
काया परिवर्तन, रूप विकार	Metamorphosis.	مسخ – تبدیل هیئت	تبدیل صورت	کایاپلٹ
श्रीपर्णिका, कुमुदिका, कुंभी, कटफल, कैटर्य, सोमवल्क	Myricasapida.	عودالبرق	دارشیشعان – دارشیعان	کائیپهل
		......	دیکھو تربوک	کایر
कदा ?, कस्मितकाले ?	When ?	ایان – این – متی	کي	کب
भटि, भटित्र, शूलाकृत, शूल्य	Roast, roasted meat.	کباب	تباهچه-تبه-تبهره-توابه	کباب
कक्कोलक, कोलक, कोशफल	Cubeb.	کبابه – حب العروس	کباب چیني	کباب چیني
कस्मिनकालपर्य्यन्त ?	How long ? till when.	إلی متی	تابکي – تاچند – تاکي	کب تک
कर्बूर, शबलवर्ण	Gray, grey.	ابلق	پیسه – خلنج – خلنگ	کبرا
कुब्ज, गड्डुल, वक्रपृष्ठ, वक्रांग	Hump backed, hunch backed.	احدب-انحن-منحني	خمپشت – کوژپشت – گنگ	کبڑا
कुब्जा	Hump backed,hunch backed	حدباء	کوژه پشت	کبڑي
कस्मात कालात	Whence.	من این	از کي	کب سے
कपोत, कलरव, चित्रकंठ, पारावत	Pigeon.	حمام – ورقا – یمام – یمامة هدیل – ابوعکرمه	بالوخ – سبارو – کبوتر – کفتر – کوتر	کبوتر
कपोतशावक	A young-pigeon.	حر	بچه کبوتر – مخلف	کبوتر کابچه
कपोती	Pigeon.	حمامه – عکرمه	ماده کبوتر	کبوتری
क्वचित, कदा, कश्चित्, जितमन	Sometimes, ever.	......	گاهے	کبهي
कदा, कदाचित, क्वचित, क्वाचत	Now & now, now & then, occasionally, sometimes, seldom.	بعض الیوم – وقتاً فوقتاً	گاه گاه – گاهے – گه – گهے – گهه	کبهي کبهي
कदापि, किमपि	Never.	ابداً	گاهے نه	کبهي نهیں
कुतू	A large leathern vessel.	دبه – مدهن	دبه – لورانگ	کپا
कर्पास	Cotton-plant.	مکمهل – جرزته	هلوزه – غلاف پنبه – باردرخت پنبه-گال	کپاس
अतिसूक्ष्म रेशमी वस्त्र	Gauze.	......	شبغم	کپردهول
अम्बर, अंशक, आच्छादन, चीर, चेल, दुकूल, पट,वसन, वस्त्र, वास	Cloth.	بز – ثوب	بنه – پارچه – جامه – رخت	کپڑا
मासिक धर्म	Monthly-course.	حیض	عذر زنان	کپڑوں سے
कम्प	Trembling, tremor, shivering.	رعشه – زلزال	یازه – لرزه	کپکپي
कुपुत्र	Bad son, undutiful, degenerate or villainous son.	......	ناخلف	کپوت
कर्पूर, घनसार, चन्द्र, शाम्भव, सिताभ्र, हिमवालुका	Camphor.	قیصوري – کافور	بالوس	کپور

कुतुप	A small leathern bottle.	دبیبه	دبهٔ کوچک	کپي
कुक्कुर, कौलेयक, भषक, मृगदंशक, श्वान, सारमेय	Dog.	قضاعه – کلب – ابوخالد لاهث	سگ – اسپاه	کتا
पुस्तक	Book.	کتاب	نوشته – نامه	کتاب
पुस्तकालय	Library.	بیت الکتب	کتب خانه	کتب خانه
सौमूत्रण	Lettuce, (lettis)	خس	......	کترا
खंड, कतरन	Clipping, paring.	قراضه	تراشه – ریزه	کترن
		......	دیکهو قینچي	کترني
कति, किम्, कथम्, कियत्	How-many ? how much ?	کم	چه قدر – چه مایه – چند	کتنا
कुक्कुरी, शुनी, सरमा	Bitch.	کلبه – لعوة	لس – لوه – لاچ	کتیا
गोंद विशेष	Gum-tragacanth.	کثیرا	گون – زده – زدل زده	کتیرا
खदिर, गायत्री, दन्तधावन, बालतनय	Catechu.	......	کات	کتها
कत्थक, चारण, नर्तक	Waits.	مطرب – قوال	خنیاگر – رامش گر	کتهک
पारभद्रक	Costus-arabicus.	قسط	کوشنه	کٹ
कट्टार	Dagger, poniard.	خنجر	کتاره – کوشنه – جمدر – دشنه – غدرک	کٹار
कण्टेला पौधा विशेष	A prickly-plant.	......	گل خار	کٹاي
		......	دیکهو ٹهیکه	کٹکنه
कटम्भरा, कटु, कटुका, कृष्णभेदी	Hellebore, a medicine.	خانق الذیب – خربق الاسود	خال زنگي	کٹکي
		......	دیکهو مچهر	کٹکي
कुट्टनी, शंभली	A bawd, procuress, siren. go-between.	دلاله – قواده	میان دار	کٹني
कंस, पानभाजन	Bowl, can, chalice, cup, goblet.	مشربه – سقایه	کانسه	کٹوره
कालमापनी पात्र	Hour-glass.	فنجان	پنگان	کٹوري گهڑي
दंशनक	Biter, biting.	عضوض	گزنده	کٹها
कंटकफल, पनस	Artocarpus— integrifolia, jack-fruit, jack-tree.	......	خارپشت – چکي	کٹهل
		......	دیکهو بنسي	کٹیا
दारुगर्भा, दारुयोषिता	Neuraspast, puppet.	لعبت	......	کٹهه پتلي
दार्वाघाट, शतपत्रक	Wood-pecker.	سوداني – قراع	داربر	کٹهه پهوروا
काष्टभाजन	Platter,tray,tub, trencher.	تین – مرکن	تغار	کٹهرا – کٹهوتي
उष्ट्रपल्यान	Camel's-litter, camel's saddle.	محمل	کجاوه	کجاوه
अपक्व, असिद्ध	Raw, unripe.	فج	خام – نارسیده	کچا
कृत्तिका बहुला	Pleiades.	ثریا – غاسق	پروین	کچهپچیا
अपक्वलतापनस	Unripe melon.	حدج	خربزه خام – سفچه – کالک	کچرا
क्षुद्रकर्कटी विशेष	A small odoriferous melon, or coloquintida.	بل – شمام	دستنبویه	کچري
काकतिन्दुक, काकपीलुक, काकेन्दु, कागफल, कुलक	Nux-vomica.	حب الغراب – خانق الکلب – قاتل الکلب	کچ – کچله – ادارا قي	کچلا

मृतिका विशेष	Bole.	بورق	بورة	كچلون
दंशकदन्त	Fang.	ناب	يشک – دندان‌بزرگ	كچلي
कांचनार, कुद्दाल, कोविदार, चमरिक, युगपत्रक	Banhinia-varigata.	......	نام درختي	كچنار
कर्चूरक, काल्पक, द्राविडक, वेध मुख्यक	Zedoary.	زرنباد – رجل‌الجراد	كژور – زرنباد	كچور
घृतपक्क, प्रयस्त, सुसंस्कृत	Pastry, pasty, pie, pancake.	......	ارزغن	كچوري
कूटो, न्यायालय, वास, सभा शाला	Court.	دارالعدالت – ديوان – محكمه – دارالقضا	دربار – درگاه	كچهري
कितिपय अल्प	Aught, some.	شي	چيزے – هيچ	كچهه
कच्छप, कमठ, कूर्म्म, जलगुल्म	Tortoise, turtle.	سلحفاة – غيلم	باخه–سنگ‌پشت–كشف كاسه‌پشت–لاک‌پشت	كچهوا
कमठी, दुलि	A female-tortoise.	طومه	مادة كشف	كچهوي
अवदारण, कुद्दाल, कुठार, खनित्र, खनित्रो, परशु, स्वधित	Axe, hatchet, hoe, pick-axe, shovel.	محفر – معزق–مسحاة	زاغ‌نول – كلنگ – بيل	كدال-كدالي
कदम्ब, नोप, प्रियक, हलिप्रिय	Nauclea-cadamba.	......	نام. درختي	كدم
अलावू, तुंवी	Gourd, pumpkin.	دباء – قرع	كدو – آچ	كدو
		......	ديكهو كڑا	كرا
नदी तीर, कूल	Bank.	ساحل – شاطي	آب كشتي گاه	كرارا
कटाह	Caldron.	طنجيرالكبير	ديگ دهن فراخ-پاتيله كلاں	كراه
ऋजीष, कटाह, पिष्टपचन	Pan.	طاجن – طنجير	پاتيله – كزگان – آفتابي	كراهي
		......	ديكهو رال	كرايل
		......	ديكهو بهاڑا	كرايه
अन्तवसन, अन्तवस्त्र	Shirt, tunic.	قميص – غلالة – سربال قرطق	پيراهن–شوي - گريباني ايير – كرته	كُرتا
करताल, मंजीर	Castanet, cymbal.	......	......	كرتال
कटिपर्य्यन्तवस्त्र	Waistcoat (for women)	إتب – مجول	نيم تنه – شاماكچه	كرتي
कुल्माष, यावक	Legume, vetch.	حب‌القلت	ماش هندي	كرتهي
कटिसूत्र, कांची, किंकिणी, क्षुद्रघंटिका, मेखला, रसना, सप्तको, सारसन, शृंखल	A pron-string, girdle.	......	......	كردهني
कुरर, कुरल, क्रौर पक्षी	Ospray.	عقاب بحري	باز درياي	كُرري
करीषकण	Small lump of cow-dung.	فته	پشگ ريزة	كرسي
मंच, धर्म्मासन, विचारासन, सिंहासन, सुखासन	Chair.	كرسي	تخت – زيرگاه –سندلي	كُرسي
अश्व वातशूल	Gripes (in a horse).	كظة – سنق	تخمه اسپ	كركري
वस्त्र बुने का स्थान	Weaver's shop.	منسج	بفتري – كارگاه	كركهه
		......	ديكهو أترنگ	كركهنا
लाचा	Cochineal.	قرمز.	كرمز	كرمز
अरुणिमा, रक्तिमा, लोहित	Crimson.	قرمزي	كرمزي – ارغواني	كرمزي

दार्विक	Cauliflower.	کرنب	کرم – کلم – برادر شلغم	کرم‌کلا
कलम्बी	A herb.	......	قسمے از سبزي	کرمي
अंशु, किरण, त्विषा त्विषि, रश्मि	Beam, ray.	شعاع	پرتو	کرن
कर्णमण्डल, कर्णिका, ताटंक, श्रवणपूर	Ear-ring.	......	گوشوارہ	کرن‌پھول
करंज, करंजक, चिरबिल, नक्तमाल	Bonduc-nut.	اکتمکت	خایہ ابلیس	کرنج
पिंगलनेत्र	Blear-eyed.	ازرق	گربہ‌چشم	کرنجا
कर्निक	Trowel.	مسحجہ – سیاع	گل‌مالہ – اندایہ‌مالہ – مرزہ – برز	کرني
कर्करी	Ewer.	کوزہ	چوشک – کوزۂ لولہ‌دار	کروا
पार्श्व	Sideways.	جنب	پہلو	کروٹ
अविघ्न, करमर्दक, कृष्णपाकफल, कृष्णफल, क्षीरंग, पाकफल, सषेण	Gooseberry.	......	......	کروندہ
आकाशमण्डल, खगोल	The celestial-globe.	کرۃالفلک – کرۂ فلکي	کرہ آسمان	کرہ‌آسمان
भूगोल, भूमण्डल	The globe, the terrestrial globe.	کرۃالارض – کرۂ ارضي	کرہ زمین	کرہ‌زمین
प्रेतकर्म, प्रेतक्रिया, मृतसंस्कार, श्राद्धादिकर्म	Obsequy, funeral.	تجہیز تکفین	......	کریاکرم
करीर, क्रकर, ग्रंथिल	Cuppars-acuminata.	......	درخت کریل	کریل
कटिल्लक, कारवेल्ल, सुषवी	The name of a bitter vegetable.	قثاالحمار	سیماهنگ	کریلا
कुसुंभ वीर्य	Bastard-saffron.	قرطم	کازبرہ – کاغالہ	کڑ (تخم کسم
कठोर, कराल	Hard, stiff.	خشن – صلیب	درشت–سخت–کرخت	کڑا
कंकण, करभूषण	Armlet, bracelet.	سوار	دست‌برنجن – یارہ	کڑا
पादकटक	Anklet, foot-ring.	خلخال	پاي برنجن	کڑا
		......	دیکھو کراہ	کڑاہ
		......	دیکھو کراہي	کڑاہي
महिषवत्स	A young buffalo.	ولدالجاموس	بچۂ گاؤ میش	کڑا
मेघनाद	Thunder.	رعد – هزة – هزیم	آواز برق – تندر – بختو بختور	کڑک
कटु	Bitter.	مر – أجاج	تلخ	کڑوا
उपद्रष्टा, कार्य्यद्रष्टा	An overseer.	مسیطر – مسلط	گماشتہ – نگران	کڑوڑا
धरण	Beam, rafter.	جذع – سرب	باشت – تیرہام	کڑي
तेमन, निष्ठान	......	......	......	کڑھي
		......	دیکھو بل	کس
कर्षक, कृषिक, कृषीकार, कृषीवल, क्षेत्राजीवी	Farmer, husbandman, peasant, ploughman, agriculturist.	اکار – حارث – حراث – فلاح – مزارع	برزگر – شوربز – کدیور – کشاورز – کشتکار – بازدار – باریار	کسان
क्षुद्रा, गणिका, रूपाजीवी, वारस्त्री, वारांगना, वेश्या	Courtezan, prostitute, whore.	طایفۂ رقاصہ – مغنیہ	زر آشنا – کسبي – لولي	کسبي

कस्तूरी, मृगनाभि, मृगमद	Musk.	مسک	مشک	کستوري
भिन्न	Fraction.	کسر	......	کسر
विषमभिन्न	Improper-fraction.	کسر غیر واجب	......	" غیرواجب
भागानुबंध	Mixed-number.	کسر مرکب	......	کسرمرکب
प्रभागजात	Compound-fraction.	کسر مضاف	......	کسرمضاف
भागजात	Simple-fraction.	کسر مفرد	......	کسرمفرد
मिश्रभिन्न	Complex-fraction.	کسر ملتف	......	کسرملتف
समभिन्न	Proper-fraction.	کسر واجب	......	کسرواجب
कुम्भकार	Potter.	فخار	کاسه‌گر — کوزه‌گر	کسگر
कमलोत्तर, कुसुंभ, महारजंन, वह्निशिख	Safflower.	عصفر	بهرمان-کابیشه-گل کاجیره گل کاژیره-گل کاغاله خسک	کسم
किम्, किमर्थम्	Why ?	لم	چرا	کسواسطے
क्षुरभाण्ड	A barber's case.	......	کیسهٔ حجام — تلي	کسوت
कष, निकष, शाण	Assay, touchstone.	محک — معیار.	سنگ‌زرکش — سنگ اِمتحان — سنگ محک	کسوٹي
भिन्न	Vulgar-fraction.	کسور عام	......	کسور عام
दशमलव	Decimal-fraction.	کسور عشاریه	... ..	کسور عشاریه
		......	دیکهو کدالي	کسي
कांसकार	Brazier, pewter, tinker.	......	......	کسیرا
राज कशेरु नागर	......	......	......	کسیرو
कासोस, धातुशेखर	Iron-sulphate, greenvetriol.	زاج اصفر — قلقطار	زاک زرد	کسیس
काषाय	Stringent, styptic.	عفص	زمخت	کسیلا
		......	دیکهو سوپاري	کسیلي
सावकाश, अनावृत, अबद्ध, व्यक्त	Open, spacious, extensive, wide.	مفتوح	کشاده — باز	کشاده
तरणी, तरि, नौ, नौका, पोत, जलयान	Ark, boat.	جاریه — سفینه — فلک مرکب — معبر	کشتي — زورق	کشتي
बाहुयुद्ध, मल्लयुद्ध, माल्लवी	Wrestling.	مصارعه	کشتي	کُشتي
शुष्कद्राक्षा	Raisin.	زبیب — قشمش	غنجد — کشمش	کشمش
सूची कर्म	Needle-work.	......	کشیده	کشیده (بر پارچه)
घन	Cube.	کعب	درجهٔ سوم عدد	کعب
मक्का मंदिर	The square temple of Mecca.	کعبه-قبله-بیت العتیق بنیه-بیت الله-بیت الحرام	خاتون‌عرب — ناف‌ارض آباد — خانه‌خدا	کعبه
कफ, श्लेषा	Phlegm.	بلغم	کف	کف
अल्पव्यय, परिमितव्यय	Economy, frugality, thrift.	کفایت	بسندی	کفایت
परिमितव्ययी, स्वल्पव्ययी	Economical, frugal, thrifty.	ذوالکفایت	جروس — کفایت‌شعار — کفایتي	کفایت‌شعار
ईश्वर निन्दा, देवनिन्दा, नास्तिकता	Blasphemy, infidelity.	کفر	ناسپاسي	کفر

		......	دیکهو کلچهي	کف گیر
शववस्त्र, शववसन, शवपरिधान, शवाच्छादन, चिता वस्त्र	Shroud.	کفن	جامهٔ مرگ	کفن
भूतिक, छत्रकदंड	Fungus, mushroom, truffle.	کما — شحمة الارض	سماروغ — سماروخ — خایه دیس — کلاهٔ دیوان	ککرمتا
ग्रंथिपर्ण, शक, वह्निपुष्प, स्रौपेय कुकुर	Fungus, mushroom, plu-chea-indica, truffle.	کمافیطوس	......	ککروندهه
कर्कटक, कुलीर	Cancer, crab.	سرطان — غرن	پنجپایه — خرچنگ — چنگار	ککرا
चिर्भा, गवाक्षी, इर्वारु, जकंटी, गोडुम्बा, डंगर	Cucumber.	قثاء	خیار — کلونده	ککڑي
		......	دیکهو ٹانگن	ککني
कचविटक	A painful tumour in the armpit.	فاین	بغلک — عروسک	ککهوالي / ککهوري
विश्राम	Ease, rest.	راحت	آرام	کل
यंत्र	Engine, machine.	آله	پیچ	کل
श्वः, आगामिदिन, परदिवस, परेद्युस	Morrow, tomorrow.	غدو	فردا	کل کا دن (آنیوالا)
गतदिन, गतदिवस, ह्यो, ह्यः	Yesterday.	امس	دیروز	کل کا دن (گذرا هوا)
पक्षिणी	Night-to-come.	البارحة الثاني	فرداشب	کل کي رات (آنیوالي)
पक्षिणी, गतरात्रि	Last-night, yester-night.	البارحة الاولي	پریدوش-دوش-دیشب	کل کي رات (گذري هوئي)
स्वर्णसूत्र, रजतसूत्र	Galloon, lace.	طراز — مقیش	زررشته	کلابتون
		......	دیکهو آبکار	کلار
		......	دیکهو مٹر	کلاو
		......	دیکهو قوال	کلاونت
प्रकोष्ट, मणिबंध	Fore-arm, wrist.	ساعد	بین کف دست و آرنج-ارش	کلائي
यंत्रकार, कलज्ञ	Engineer.	صانع الآلات	کل ساز — پیچ ساز	کل بنانیوالا
लेपन	Starch.	......	آهار — آش — پرتو	کلپ
		......	دیکهو کرتهي	کلتهي
कम्बि, खजाका, दर्वि	Laddle.	مغرفة	کفچه — کفگیر	کلچهي
कलश	Pinnacle, turret.	قبه — شمه	سرطوق — میل گنبد	کلس / کلسه
		......	دیکهو جٹادهاري	کلغا
पोदीना विशेष	A kind of mint.	حملحم-حي العالم-حبق	نباتي بستاني خوش منظر تاج خروس-بستان افروز	کلغه
डिंभा	A boy of yesterday.	ابن الامس	زادهٔ دیروز	کل کا لڑکا
व्यंजन विशेष	Sausage.	عصیب	جرغند	کلمه
औषधीय मूल विशेष, चंद्रमूल, भूमि चम्पा	Gallingal.	خولنجان	بیخ برگ تنبول	کلنجن

कृमि विशेष	Tick.	قراد	كنه — تارو — كادك	كلني
मद्यविक्रेता,सुराजीवी,सुराविक्रेता	Brewer, distiller, vintner.	خمار	مي فروش	كلوار
जातोच्चः	Heifer.	جذعة — ثنية	گوجواں	كلور
कटिप्रोथ, स्फिच	Hip.	حقوة	ميان بستن گاه	كلها
कालिका	Nigalla-indica.	حبة السودا — مري	سياه دانه—شونيز—بوغنج	كلونجي
हनु	The head cheek, gills.	راس	كله — سر	كله
		......	ديكهو گهريا	كلهيا
कलिका, कली, कुड्मल, कोरक, क्षोरक, जालक, मकुल	Bloom, blossom, bud.	زهرة — نور — غيض	شگوفه — غنچه — دل	كلي
		......	ديكهو كلني	كلي
गंडूष	Gargling.	زغلة	آب بدهن كشيدہ	كلّي
कालखंड, यकृत	Liver.	كبد	جگر — پوت	كليجه
मर्मस्थान, यकृत-रक्तफेनज-वृक्क	Vitals.	سواد البطن — حشا	جگربند — مجموع جگر و شش و دل	كليجي
		......	ديكهو ناشتا	كليوا
अल्प, न्यून	Few, little, some, insufficient.	قليل	كم — اندک	كم
कारमुक, की दंड, चाप, धनु, धनुष, पिनाक, शरासन, शृंगज	Bow.	قوس — حنية	چرخ — كمان	كمان
......	Spring.	......	......	كماني
लप्पा	Brocade.	......	كمخاب	كمخاب
कट, कटि, कलत्र, लांक, श्रोणि-फलक, श्रोणी	Loins, waist.	خصر — نطاق — منطق	كمر — ميان	كمر
		......	ديكهو پٹكا	كمربند
कर्मरंग	......	......	نام ثمرے معروف	كمرخ
काम्ब्रे देशीय वस्त्र	Cambric.	......	نام پارچه	كمركهه
शाला	Room, hall, chamber.	حجرة	كلبه	كمرة
अबल, दुर्बल, निर्बल, निःशक्ति, बलहीन, अमांस, शातः छातः	Faint, impotent, silly, slim, weak, feeble.	ضعيف	كمزور — ناتواں — زار	كمزور
आश्रय, उपकार, सहायता	Help, succour.	اعانت — مدد	كمک — ياري	كمک
		......	ديكهو كول	كمل
ऊर्णायु, कम्बल, मृगरोमज, मेष कम्बल, रल्लक, रांकव	Blanket, rug.	حلس — كسا	گليم	كمل
पाश	Halter, noose, toil.	وهق	كمند	كمند
धनुषकार	Bow-maker.	قواس	كمان گر	كمنگر
कुम्भकार, कुलाल, घटकार	Potter.	خراس — فخار	سفال گر — كاسه ساز—كلال	كمهار
अप्रचुरता, अल्पता, अल्पत्व, अवाहुल्य, अविपुलता, त्रुटि, न्यूनता	Scarceness, scarcity.	قلت — تفريط	كمي	كمي
दुर्लभ, दुष्प्राप्य	Rare, scarce.	قليل	كمياب	كمياب
न्यूनाधिक	Decrease and increase. fluctuation.	افراط تفريط — قلت كثرت	كمي بيشي	كمي بيشي

कर्कश, कांपिल, चन्द्र, रक्तांगरोचनी	Name of a drug, kemela.	قنبيل	كنبيلاني	كميلا
वलिभूमि	An altar.	مذبح — مجزر	جاي ذبح جانوران-قربان گاه	كميلا
अकुलीन, अधम, कुत्सित, कुपात्र, जघन्य, तुच्छ, निकृष्ट, नीच, पामर	Base, ignoble, mean, vile, low man.	رزيل — سفله — ذليل — سفيه-دني-جلف نذل-نذيل-وضيع وغد	دون — فرومايه — كمينه ناكس — نالايق — سفره-كم ظرف-دكل بدرگ	كمينه
		......	ديكهو تير	كنارة
अंचल	Border, rim.	حاشيه — طرف —ناحيه	كنارة-گوشه-كران-كرانه	كنارة
कुटुम्ब, कुनबा, कुल, वंश	Family.	آل و عيال — عشيرة — عيال و أطفال — قبيله — نسب — نسل — عترت	خاندان — خويشاوند	كنبا
कर्णपट्टिका, हनु	Temple.	صدغ — شقيقه	بناگوش — يكطرف سر — سرونگاه	كنپٹي
कर्णवेधित योगी विशेष	A kind of Jogi with split ears.	اخرب	قسمے از فقير شكافته گوش	كن پهٹا
		......	ديكهو بنسي	كنٹيا
कंठभूषा, कंठमाला, ग्रैवेयक	Necklace.	......	زيور گلو	كنٹها
कंठमालरोग	King's-evil, scrofula, struma.	خنازير	ورم گلو	كنٹهه-مالا
नट	A rope-dancer.	......	رسن باز	كنجر
शाकवणिक	A green-grocer.	بقال — باقل	تره فروش-سبزي فروش	كنجڑا
कृपण	Miser, scraper.	بخيل-شحيح-ممسك	زفت — ژكور	كنجوس
		......	ديكهو تالي	كنجي
		......	ديكهو جراكس	كندبيال
कुण्ठ, जड, मंद बुद्धि, मूढ, मंद	Blunt, Dull, stupid.	غبي — كليل-كهام-بليد	كند — كودن — بد ذهن كند ذهن	كندذهن
तुण्डिकेरी, रक्तफला, बिंबिका	Bryony.	فاشرة	......	كندرو
गोंद विशेष	Sagapenum.	سكبينج	سكبينه	كندل
व्रण विशेष	Artemissia-vulgiris.	برنجاسف-حبق الراعي سوملا	بوي مادران-برنجاسپ برتراسك	كندهمار
घोंटन कारक	Calenderer.	قصار — دقاق	جامه كوب	كندي گر
अंस, भुजशिर, स्कंध	Shoulder.	عاتق — كتف — لوح — منكب	دوش — سفت — شانه	كاندها
कुण्ड	Pool.	غار	مغاك	كنڈ
		......	ديكهو آبله	كنڈا
		......	ديكهو سركنڈا	كلڈا
शृंखलाधेय	Latch.	زرفين	حلقه آهني — زرنين — زوفلين	كنڈي
		......	ديكهو كنكهجورا	كنسلائي
		......	ديكهو كپنكالي	كنكالي
कर्कर, शर्कर	Gravel.	سجيل	سنگ گل	كنكر

ककरी, कर्करी	Gravel.	حصاۃ — دقاق الخزف — سفال — حصیا	برزن — خزف ریزہ — سنگ ریزہ	کنگڑی
कर्ण जलौका, शतपदी	Centipede, scolopendra.	أم سبعۃ وسبعین — حریش	گوش خز — گوش خزک صدپا — ہزارپا	کنکھجورا
		......	دیکھو غریب	کنگال
सारंगी विशेष		......	کنگر — کنگرہ	کنگری
कंकण, कर भूषण, वलय	Armlet, bracelet.	سوار — یارق	دست برنجن — یارہ	کنگن
		......	دیکھو ٹانگن	کنگنی
भित्तिमुकुट	Cornice.	قرنس	تاج دیوار	کنگنی
कलश, गृह शिखर	Pinnacle, turret.	شرفہ — ذردہ	کنگرہ	کنگورا
कंकती, कंकित का, केशमार्जनी, प्रसाधनी	Comb.	مسرج — مشط — مشاط مفترج	شانہ	کنگھی — کنگھا
गाङ्गेरुकी, नागवला, झषा, ह्रस्वगवेधुका	Saidagra-violens.	مشط الغول	درخت شانہ	کنگھی
कुमार	Bachelor.	بکر	ناکتخدا	کنوار
अक्षता, अक्षतयोनि, अविक्षतयोनि, कुमारी पुरुषास्पृष्टा, गौरी	Maid, maiden, virgin.	بتول — بکرۃ — عذرا — عزمل	دوشیزہ — سرپوشیدہ — باست	کنواری
धोर्थ विशेष	Origanum-majorna.	بزر المرو	تخم مرو	کنوچہ
कामलवायु, पांडु	Jaundice.	یرقان	یرقان — رزبر — کاخر	کنول
कर्ण मर्द्दन	Box.	......	گوشمالی	کنیٹی
करवीर, चंडात, प्रतिहास, शत प्रास, हय मारक	Oleander, nerium-adorum.	خرزہرج — دفلی — سم الحمار قطف	خرزہرہ — قیما — خورہ شرنگ	کنیر
द्वितीया विभक्ति	To, at.	نصب علامت مفعول	را	کو
अघटु, ककाटिका	Uvula.	لہاۃ — لوزۃ عمران	ملازہ — کنبج — کژہ	کوا
अरिष्ट, आत्मघोष, करट, वायस बलिभुक्, द्रोण, बलिपुष्ट, सकृत्प्रज, ध्वांच परभृत, काक	Crow, raven, rook.	ابقع — غراب — ابو القعقاع فاجع	پلیدخوار — زاغ — کلاغ — کراکر	کوا
काक शावक	A young crow.	نعاب	بچہ زاغ	کوا کا بچہ
अरर, कपाट, पट	Shutter, wooden-door.	مصراع الباب	تختہ در — طبقہ در	کواڑ
अन्धु, उदपान, कूप, प्रहि	Well.	بیر — جب — قلیب — رکیہ	چاہ — کدود	کواں
आत्मगुप्ता, अव्यंडा, कण्डूरा, मर्कटी, जडा, प्रावृषायणी, ऋष्यप्रोक्ता, शूकशिम्बि, कपिकच्छू	Dolichos-pruriens.	......	......	کوانچ
कूपकारक	A well-digger.	ابار	چاہ کن — کنکن	کواں کھودنے والا
कुब्ज, गडु	Hump.	حدب	کوز	کوبڑ
अङ्काव, परिसंख्या, मूल्यनिरुपण	Estimate.	تخمینہ	اندازہ	کوت
अनारूढ अश्व	Riderless-horse, spare-horse.	جنیبہ	یدک — غوش — پالا	کوتل
नगर पाल, नगर रक्षक	Night-watch, police.	شحنہ — عاس — عسس حارث اللیل	کوتوال — محافظ شہر — شب گشت — شب گرد سرہنگ	کوتوال
धन्याक, धान्यं धन्या, तुंबुरी	Coriander.	نبات کزبرۃ	کشنیز سبز — ترہ کشنیز	کوتھمیر

			دیکھو قلعہ	کوٹ
अटा, कोष्ट, चौम	Upper-story.	سطح — قصر	بام — کاخ — کوشک	کوٹھا
कोष्ट, छत्वर, शाला	Bin, cell, chamber, closet, room, apartment.	حجرہ — بیت — مقصورہ	کلبہ	کوٹھری کوٹھی
			دیکھو ساہوکار	کوٹھی وال
गमन, यात्रा	March.	رحیل — نہضت	کوچ — پشنجہ	کوچ
			دیکھو گلی	کوچہ
कोद्रव, कोरदूव	Millet.	......	کدرم	کودو
कुटज, गिरिमल्लिका, वत्सक, शक्र	Nerium.	شجر لسان العصافیر	درخت اندرجو	کوریا
मल	Dirt, litter, rubbish, sweepings.	کناسہ — قمامہ	خاشاک — خاکروبہ — آخور خراش — خلاشہ	کوڑا
कर्कारु, कशा, कषा, कसा, कुष्मांड़क, केतन, ताडनी, तोत्र, तोदन, प्राजन, वलिसंग	Flag, whip.	درہ — مقرہ — سوط — جلد — مقرعہ	تازیانہ — چابک — چرم گا، دم گاو	کوڑا
कर्पद, शंख	Shell.	منقاف	خرمہرہ کلاں	کوڑا
कपर्दिका, जलक वराटिका, काकिणी	Small shell.	ودعہ	خرمہرہ — پلچی	کوڑی
उरोस्थि	The top of the breast, breast-bone.	قص	استخوان سینہ	کوڑی
विंश	Score.	عشرین	بست	کوڑی
कृपण	Miser.	بخیل	تنگدل	کوڑیچوس
कुष्ट, श्वित्र	Leprosy.	برص — جذام — داء الاسد	پیس — اوری — خورہ	کوڑھ
कुष्ठी, कोठ, मण्डलक	Leper, lazar.	ابرص — مجذوم	جذامی	کوڑھی
क्रोश	Two-miles.	میل — کراع	کروہ — ثلث فرسنگ	کوس
कुथ, कुश, दर्भ, पवित्र	......	......	قسمے از خسن	کوس
उद्योग, यत्न	Attempt, effort, endevour, essay.	جد — جہد — سعی — مجاہدت	تندی — کوشش	کوشش
कुमुद, कुमुदिनी, कैरव	Water-lily.	نیلوفر	نیلپر — نیلوپر	کوکابیلی
पंजर	Side.	کشح — خاصرہ — خوش شاگلہ	تہی گاہ	کوکھ
कमल, पंकज, कंज, जलंज, सरोज, वारिज, पाथोज, अरविन्द, पंकरुह, पद्म, पुंडरीक, वनज, कुवलय, राजीव तामरस, कोकनद, नलिनि, सरोरुह, महोत्पल, सहस्रपत्र, शतपत्र, कुशेशय, विसप्रसून, पुष्कर, अम्भोरुह, सारस, सरसीरुह	Lotus, asphodel.	نیلوفر — تکنوفر	نیلپر — نیلوپر	کول
कवल, ग्रास	Bit, morsel, mouthful.	اکلہ — لقمہ	گراس — لپ — نوالہ	کول
वीजकोश, वराटक	Lotus-fruit.	ثمر نیلوفر	ثمر نیلوفر	کول گٹا

कुठार, परशु, परश्वध, परिघ, स्वधिति	Axe, hatchet.	صاقور – قاس – خصين	تبر – چوب شکاف	کولهاڑا / کولهاڑي
इक्षुयंत्र	Sugar-press.	دوارة – معصار	جواز – چرخشت	کولهو
तैलिकयंत्र	Oil-press.	خراس – معصرة	جواز روغن گراں	کولهو(تيلي کا
			ديکهو گلي	کولي
			ديکهو سيندهه	کومهل
कतम्, कः, किम्, को	Who ? Which ?	من	کدام	کون
कोण	Angle.	زاوية	پيغله – پيغوله	کونا
कोण	Corner, coign.	ناحي	گوشه	کونا
अंकुर, नवपल्लव	Shoot, young branch.	......	برگ نو	کونپل
सारस	Crane.	کرکي	کلنک	کونج
जंघा संधिवंधन	Hough, pastern.	عرقوب	بالاے پاشنه	کونچ
औषधि विशेष	......	......	دواے معروف	کونچ
			ديکهو جهاڑو	کونچا
कूर्चिका, तूलिका	Brush.	شوكة – ميصة	دفته – غرواشه – کرنده	کونچي
			ديکهو بجلي	کوندها
अलिंजर, मणिक	Jar.	قلة – دن	خم – دسين	کونڈا
अस्तरी	A stone-mortar.	......	کاسه سنگي	کونڈي
पांडू, कमलवायुः	Jaundice.	يرقان	زريو – يرقان	کونرو
कर्कारु, कुष्मांडक, इक्षुगंधा विदारी	Gourd.	......	نرة معروف	کونهڑا
कोण वायु	Side-wind.	نكبا	باد گوشه – بادکج	کونے
ईशान वायु	East and North wind.	صابية – نكيبا	ميان صبا و شمال	
अग्नि वायु	East and South wind.	ازيب	ميان صبا و جنوب	
नैरित्य वायु	West and South wind.	هيف	ميان دبور و جنوب	
वायव्य वायु	West and North wind.	جربيا	ميان دبور و شمال	
पटुपर्णी. स्वर्णक्षीरा, हिमावती, हैमवती	Night-shade, solanine.	عنب الثعلب	تربک روباه	کويا
अपांग	The corner of the eye.	ماق – موق – مقدم العين	گوشه چشم	کويا
			ديکهو کوکهه	کوي
कोपि, केचित	Any, some.	احد	کسے	کوئي
कोकिल, वसन्तदूत, मदनदूत, पिक, कलकंठ, वनप्रिय, परभृत	Cuckoo, nightingale,	غراب الزاغ	زاغ کشت	کوئل
कायला	Charcoal, coal.	زغال فحم	انگشت – زگال – اخگر کشته – بچال	کوئلا
कुमुद, कुमुदिनी, कैरव	Water-lily.	نيلوفر – كرنب الماء	نيلوپر – نيلپر – نيلوپل نيلو – نيلک	کوئون
धीमर, पथिवाहक, भारवाहक, भारिक	Palanquin-bearer, porter.	حملة الفالكي	کهار – برنده پالکي	کهار

कुत्र, क्व	Where ?	اين	کجا	کہاں
इतिहास, उपाख्यान, कथा, चरित्र, वार्त्ता, विवरण, वृत्तान्त	Fable, narrative, story, tale.	أسطور-حكايت-روايت سمر – قصه – نقل	افسانه – داستان-فسانه	کہاني
कथावत, लोकवाक्य, लोकोक्ति	Adage, by-word, maxim, proverb, saw, saying.	ضرب المثل – قول-مثل مسله – مقوله	سخن – داستان	کہاوت
			ديکھو دهينتري	کہتري
कूहा, कुहेलिका, धूमिका, निहार, मिहिका	Fog, mist.	بخارالليغ – ضبابه – نزم	بخارابر-تارميغ-وشم-صاغ	کہرا
तृणमणि	Amber,	قرن البحر ——— صمغ الجوزالرومي - سيدالكباريت — مصباح الروم	کہربا	کہربا
तृणमणि विशेष	Oriental-gum.	قرن البحر – مصباح الروم	کہرباي شمعي	کہرباي شمعي
आकाशगंगा, देवतरंगिनि, नागवीथी, मन्दाकिनी, सुरवीथी, सुरनदी	Galaxy, milky-way,	شرج – مجرّة	آسمان دره – کہکشان	کہکشان
कर्दम	Clay, mud-plaster.	ديم – سياع	ارز-کہگل-گلابه-خازه	کہگل
कफोणी, कूर्पर	Elbow.	مرفق	آرنج – آرت – وارن	کہني
			ديکھو کہرا	کہيسا
क्वापि	Any where, somewhere.	اين	جائے – کدامي جاي	کہيں
किंचित्	Here & there, somewhere.	بعض المقام	جابجا	کہيں کہيں
क्वापिनहि	No where.	......	جائے نه	کہيں نہيں
कः, का, किम्	What ?	ما	چه – آيا	کيا
			ديکھو چمن	کياري
कपित्थ, दधित्थ, ग्राही, मन्मथ, दधिफल, पुष्पफल, दन्तशठ	A tree and its fruit.	......	نام درختے و ثمره اش	کيت
......	......	......	نوعے از کادي	کيتکي
मल	Dirt, filth.	غلاظت	چرک	کيت
कर्दम, जंबल, निषद्वर, पंक, शाद	Mire, mud.	حماه – رداغ – وحل	خلاب-گل ولاے-سيلان	کيچڑ
दूषिका, नेत्रमल	Mucus of the eye.	رمص – غلاظت العين – غمص	آرنج – پيخال – چرک چشم – خم – ژفک کيغ – ليخ	کيچڑ
किंचुलुक, गण्डूपद, महीलता, वृश्चिक, शूककीट	Brandling, earth-worm, round-worm.	خراطين – حمرالارض- شحم الارض	حراتين – شکند-گلبخوره	کيچوا
जठरकृमि	Brandling.	حيته البطن	کرم شکم	کيچوا
			ديکھو سانپ	کيڑا
कीट	Moth.	سوس	دلوچه	کيڑا (پشمينه پارچه ميں)
कृमि, नीलंग	Insect, maggot, reptile, worm, vermin.	دود	کرم – کوخ	کيڑا مکوڑا
कुक्कुटचूडा, कुक्कुटशिखा	Comb.	زين – عرف	تاج خروس	کيس
किम्, कीदृक, कीदृच, कथम्	How ?	كيف	چنان – چگونه	کيسا

केशर, काश्मीर	Crocus, saffron.	زعفران —— کرکم — شعور الصقالبه-حص رقون — رقان — زرفین — غمر-جسد	جساد-نجوان-لرکیماس جاوي	کیسر
			دیکهو ببول	کیکر
कील	Nail.	سک — مسمار	میخ آهني	کیل
कदली, रम्भा, मोचा, अंशु, मत्फला, वारणवुसा, काष्ठोला	Banana, plantain.	طلح — موز	......	کیلا (پهل)
दंशक दंत	Fang.	ناب	یشک — دندان بزرگ جانوران درندهٔ	کیلا
अश्व वा गर्धव शोधितचर्म	Ass or horse leather.	زرغب	کیمخت	کیمخت
रसायन	Chemistry, alchymy.	کیمیا	کیمیا — صنعت زرسازي اکسیر	کیمیا
रसायनी	Alchymist, chemist.	صانع الکیمیا	کیمیاگر	کیمیاگر
कंचुक, जहक, निर्मोक	Slough.	مسلاخ — خرشاد	پوست مار — کفکار	کینچلي
अनिष्टेच्छा, अहितेच्छा, द्रोह, ईर्षा, अपकारेच्छा, मात्सर्य्य दोष	Malice, grudge, rancour, spite.	بغض — غل — کدورت- حقد-نقاد-نقمه-غمر	کینه	کینه
कैवर्त्त, कर्णधार, दासः, धीवर, नाविक	Boatman, ferryman, pilot, sailor, tar, rower.	ملاح	کشتي بان — گذربان	کیوت
केतकवृक्ष	A plant.	کاذي — کذر	کادي — کذر	کیوڑہ
केतकपुष्प	Name of a fragrant flower.	درد الکاذي	کندي — گازي	کیوڑیکا پهول
केतकनीर	Keora-water.	ماء الکاذي	عرق کادي	کیوڑیکا عرق
कथम्, किम्, किमर्थम्, कुतः	Why ?	لم — کیف	چرا — چگونه	کیوں-کیونکر
यतः, यस्मात्	Because, for, since.	لهذا — لان	بنابران — چراکه-زیراکه چونکه	کیونکه

ख کهہ

धान्यागार, शस्यागार	Granary.	کدس — بیت الغله	انبار خانه — غله خانه	کهات
			دیکهو چارپائي	کهات
			دیکهو خارش	کهاج
खाद, खात, पांस, सार	Manure.	سماد	انبار-کود-پایدے خاک شدة — پار	کهاد
			دیکهو سجي	کهار
सलोन, लोना, खारा	Brackish, salt.	أجاج-زعاق-ماج-مالح	آب شور	کهارا-کهاري
अरुण स्थूल वस्त्र विशेष	A coarse kind of red cloth.	......	قسمے از پارچه	کهاروا
खात, कोल, कुंड	Bay, gulf.	خلیج	شاخانه	کهاڑي
असृग्धरा, त्वक्	Skin.	فرو	پوست	کهال
आकर, खानि	Mine.	معدن	کان	کهان

आहार, जग्धि, जेमन, निघस, न्याद, भोजन, लेप, रसवती	Dinner, food, repast.	طعام	خوردني-خورش-رنجال	کھانا
			دیکھو ٹوکري	کھانچي
			دیکھو شکر	کھانڑ
कास, क्षवथु	Cough.	سعال	سرفه – کوک	کھانسي
गोपद रोग	......	......	بيماري پاي گاوان	کھانگ
खात, खेय, गर्त्त, निखात, परिखा	Ditch, moat, pit, trench, vallum.	حفرة – خندق	کنده	کھائي
औषधी विशेष	Tutty.	توتیاء کرماني مغسول	سنگ بصري	کھپریا
छादनार्थ मृणपत्र	Tile.	سفاله	......	کھپڑا
धान्यागार	Granary.	کدس	غله خانه	کھتا
अम्ल	Acid, sour.	حامض	ترش	کھٹا
अम्लता	Acidity, sourness.	حموضه	ترشي	کھٹائي
चिन्ता, संशय	Doubt, suspicion.	مخافه – خفه – وسوسه وهم-وجس-دغدغه	اندیشه – شرفاک	کھٹکا
अम्लमिष्ट, मिष्टाम्ल	Sour and sweet.	مز	میخوش-ترش و شرین	کھٹمٹھا
काष्ठकीट, खट्वामल्ल, रक्तप	Bug.	کتان-فساقس-ابوالوثاب الوعدي	ساس-سرخک-غسک	کھٹمل
			دیکھو خارش	کھجلي
खर्जूर, चोर्ण, पर्ण	Date-palm, sugar-palm, wild-date.	نخل – نخیل	درخت خرمه	کھجور
कृशरान्न, तिलौदन	A kind of food.	خلیس – کشري	کچري	کھچري
गुहा, गिरिगर्त्त	Chasm, gap, pit.	مغارة	غار کوه	کھڈ
शौचासन	Brick compartments in a privy.	......	قدمچه	کھڈي
तृण, अर्जुनम्	Weed.	تبن-کلا-عشب-نبت-نبات	خس	کھر
			دیکھو سم	کھر
अदूषित, अमिश्रित, अविकारित	Genuine, pure, unmixed.	خالص – کامل – عیار – جید – ابریز – ناب – غیر مخلوط – نضاء	سره-دهدهي-شش سري جعفري	کھرا
टंक	Weeding-hook.	معلف	رنبه	کھرپا
टंक, रम्पो	Scraper, weeding-hook.	معاف	رنبه	کھرپي
			دیکھو خلال	کھرکا
कर्कश, सखर, रूक्ष	Rough.	خشن	درشت	کھرکھرا
उलूखल, खल्ल	Mortar.	هاون – مهراس – منهار	یانه – هاون – کابیکه	کھرل
अध्यच्च, चोरिका, चीरिणी, राजादन	......	......	نام درختي	کھرني
लम्बकर्ण, शश, शशक	Hare, rabbit.	ارنب – خزر	خرگوش – درما	کھرها
अश्वमार्जनी	Curry-comb.	فرحون	شانه ستور خار-خرخره قشو	کھرهرا
शशकी	A female-hare.	عکرشه – ارنبه	خرگوش ماده	کھرهي
शशशावक	A young hare.	خریع – خرنق	بچه خرگوش	کھرهے کا بچه

खटिका, खडी, शुक्लमृतिका विशेष	Chalk.	طين القيموليا-طين الابيض	گل سفيد	کھريا متي
पादत्राण, पादुका	Sandal, patten.	قبقاب — تراحيف	نعلين چوبے — پاافشار	کھڑانوں
गवाक्ष, जालिका, पक्षद्वार	Lattice, window.	روزن — خوخه — غرفه	دريچه	کھڑکي
			ديکھو پالکي	کھڑکھڑيا
अन्न विशेष	Legume, vetch.	......	نام غله	کيساري
क्रीडक, कौतुकी	Player, playful, gameful.	لاعب	بازنده	کھلاڑي
			ديکھو ظاهر	کھلم کھلا
क्रीडाद्रव्य, क्रीडावस्तु	Play-thing, toy.	لعبة	بازيچه	کھلونا
खलिनी, खल्या, शस्यमर्दनस्थान	Harvest, threshing-floor, barn.	كدس — اندر	خرمن	کھلهان
खलि	Oil-cakes.	كسب	كنجاره — خره — هروهل	کھلي
स्तम्भ	Column, pillar.	اسطوانة — عماد — دعامة ركن — عمود	ستون — پيلپايه	کهمبها
छत्राक, मल्लोपत्र	White-mushroom.	عسقل — كما	كلاه زمين — سماروغ	کهمبي
झर्झरी	Tambourine.	دفيف	خنجري	کهنجري
			ديکھو توکري	کهنچيا
खंड	Story.	طبق — طبقة — منزل	......	کهنڈ
कनाटीन, कनाटीर, काकच्छद, खंजन, खंजखेल, खंजरीट, तंडक, भरद्वाज	Wagtail.	صعوة — دبسي	موسيچه-سريچه-سنگانه ترندک-ترند-ترترک مرغ فاطمه — کراک	کهنڑرچ
औषधी विशेष	Common-polydy.	اضراس الكلب — بسفايج فستقي-ناقب الحجر كثير الرجل	بسپايه	کهنکالي
श्लेष्मा	Phlegm.	نخمة — نخاعة — نخامة	گلوروشن	کهنکهار
विवर	A den.	وجار	خانۀ گرگ — غار كفتار —	کهو
शूकरस्थान, शूकरालय	Sty, hog-cote.	بيت الخنزير	خوک خانه-خنزير خانه	کهوبهار
नारिकेल	Kernel of cocoanut.	لب النارجيل	مغز نارجيل	کهوپڑه
कपाल, करोटि, कर्पर, खर्पर, शिरोस्थि	Cranium, skull.	جمجمة — قحف-هامة	كاسه سر-كاچک-سقف سر	کهوپڑے
कृत्रिम, दूषित, मिश्रित, विकारित	Counterfeit, deficient.	كاسد — ناقص — قلب — زيف-خداع-ستوقة كسيدة — بهرج	خراب — خام — ناكاره — ناسره-دغل-ساخته سته — ستو — نبهره کم عيار-دهپنجي-ماخ	کهوٹا
अनुसंधान, अन्वेषण, निरीक्षा, समीक्षण, निरीक्षण	Enquiry, quest, search.	اثر	سراغ — تلاش — پي — نشان	کهوج
अरणि, अरणी	Poker.	محراث	آتش كاو	کهودني
श्मश्रुहीन	Beardless, a man having a little or no beard at all.	كوسج — سنوط	كوسه	کهوسا
			ديکھو آلو	کهوست
कोटर, गगनाकारी	Concave, excavated, hollow.	اجوف-مجوف-جلف	ميان تهي — كاواک	کهوکهل
कोण	Corner.	صنفة	كناره چادر وغيره — گوشه	کهونٹ

कर्णमल पिंजूष	Ear-wax, cerumen.	تف	چرک گوش-پیخ-زهوه	کھونت
कीलक, शिवक	Peg, tent-pin, wedge, stake.	وتد	میخ	کھونٹا
कील	Peg.	وتد	میخ	کھونٹي
कान्दर, गुहा, दर	Abyss, cave, cavern.	کهف — مغارة	گوکوه	کھوه
केदार, क्षेत्र, वप्र	Field.	مزرعه	کشت	کھیت
अन्तत, कृषी, शस	Husbandry.	حرث — زراعت-فلاحت	کشاورزي — کشتکاري	کھیتي
			دیکھو کتھا	کھیر
चरु, परमान्न, पायस, पुरोडाश, हवि, हव्यान्न	Rice-milk.	لبنیه	شیر برنج	کھیر
			دیکھو پروا	کھیرا
ढंगर	Cucumber.	قثد — خیار	بادرنگ	کھیرا
गर्भाशय, जरायुः, उल्ब	Placenta.	……	……	کھیڑهي
कलोल, कुतूहल, केलि, कौतुक, कौतूहल, क्रीड़ा, लीला, विनोद, विलास, विहार	Game, pastime, play, sport.	تلهیه — لعبة — لهو	بازي — لابه	کھیل
लाजा	Parclied-rice.	ارز مشوي	شالي برشته	کھیل
तरमूल्य, तारकि, तरपराय, आतर	Fare, passage-money.	عبر	باج دریا — محصول دریا احرت کشتي	کھیوا

گ ग

			دیکھو پھین	گاج
गर्जर, रक्तकन्द	Carrot.	جذر	زردک — گذر	گاجر
अपक्व, अभ्यूष, पौलि	Unripe corn.	قصیل	دلمل-کرکن — نیم‌رس غله سبز نیم پخت درمل-خوید-خید	گادا
पक्षो विशेष	Flyfox.	……	مرغ زیرک — مرغ حق گو	گادر
गारा, कर्दम	Mortar, mud.	ملاط	گلابه	گارا
गंत्री, शकट	Car, carriage, cart, vehicle.	عجله — عرابه	ارابه — گردون	گاڑي
गंत्रीवाह, नियंत, प्राजिता, यंता	Carter, coachman, driver.	……	ارابچي	گاڑیبان
गाढ, निविड, घन, सांद्र	Thick.	خاثر — سطبر — غلیظ	ستبر — رفزک — گپز	گاڑها (دودهه وغیره)
घन	Canvas, dowlas, firm.	سفیق — غفص — دبیز-ثخین	سفت — هنگفت — گنده	گاڑها (کپڑا)
कपोल, गंड	Cheek.	خد — عارض — عذار — وجهه	دیم-رخ-رخسا-سج-لپچ	گال
धुनिततूल	Carded cotton.	ندیف — مندوف — مندفه	پخته — پنبه‌زده-پندک	گالا
कटुवचन, कटवाक्य, कुवचन, गालि, दुर्वाद, दुरालाप, दुर्वचन, दुर्णाम	Abuse.	أسبوبه — شتیمه — شتم	دشنام	گالي
गान, संगीत	Music.	نغمه	سرود	گانا

ग्रंथि, पद, पर्व, बन्धन	Knot, tie, skein.	عقدة	بند — گره	گانٹھ
गंजिका	Hemp.	......	......	گانجه
अपान, गुद, पायु, मलद्वार	Anus, fundament, podex.	است — دبر — مبرز — مقعد-مقعشه-مرماعه — سته — شوار — عوا	کون-هره — سفره — نود شهب	گانڑ
......	Catamite, ganymede.	مابون — مثفر	کونی-پشت‌انداز-مابون	گانڑو
घन	Thick, firm.	غفص	گلنجان	گانس
अनि	Mucro, spear-head.	معبله — نبل	پیکان — نوک نیزه	گانسی
पुर, ग्राम	Village, country, villa.	قریه — موضع — ستاق — سداق — رزداق	ده — روستا — دیهه	گانوں
			دیکهو گویا	گانووالا
विशाल उपधान	Cushion, bolster, a large pillow.	مسند	گاوتکیه	گاوتکیه
गोपुच्छाकृति	Cone, taper.	مخروط	گاودم — سرازیر	گاودم
संकाहुली	Borage, bugloss, echium.	لسان الثور	گاوزبان — انوبا — فریر	گاوزبان
अघ्न्या, अर्जुनी, उस्रा, गो, धेनु, माता, माहेयी, रोहिणी, शृंगिणी, सुरभि	Cow.	بقر	گاو ماده — سهر	گائی
गोतमो, गोरोचन	Gall-stone.	حجر البقر	نام دواے	گائی روهن
			دیکهو آتش‌پرست	گبر
गुवरैपोका, गोवरौन्दा, गुवरौता	Beetle, clock, scarab, scarabiee.	جعل — خنفساء	سرگین-گردون-کشتک سرگین غلطان-کوکار سرگین‌گردانک — خروک — خبزدو — چلاک — پشک	گبرورا
किशोर, कुमार	Stripling.	امرد — حدث	نیم‌جوان — بے‌ریشه	گبهرو
जल्पना, प्रलाप	Bluster, boasting, prattle, tattle.	اقوال-احادیث-شیخی هذیان — طامات	گپ — لاف — گزاف — هرزه‌گوئی — بیهوده گوئی — کله‌زنی	گپ
कृपाण गुप्तलकुट, गुप्ती	A long small sword.	مغول	عصای شمشیر	گپتی
			دیکهو پهنچا	گتا
मिष्टान विशेष	A kind of sweetmeat.	......	قسمے از شیرینی	گتا
......	The part of the pipe which fixes into the top of the metal part of huqqa.	......	حصه نے که بردهانهٔ فرشی باشد	گتا
स्वरकंप	Quaver.	حنجرة غلطک — تحویر	مرغول	گتکری
ग्रन्थि	Bundle, package.	کاره	پشتاره	گتها
ग्रन्थि	Bundle, parcel, package.	رزمة الثیاب	پرنده — پشتاره	گتهری
वीर्य कोष	Stone of the friut.	عجام — نواة	خسته	گتهلی
वात, वातरोग वातव्याधि	Gout, rheumatism.	نقرس — وجع مفاصل	......	گتهیا
ग्रन्थि	Sack.	قفیز — جوالق — عدل	تنگ — خردار — جوال	گتهیا

گجرا	هارگل	وشاح	Garland, wreath.	पुष्पमाल
گجرات	نہروالہ — نام شہر	......	Guzerat.	गुर्जरात
گچ	دیکھو چونا			
گچھا	خوشہ	طرہ	Bunch, cluster, knop.	गुच्छक
گدا	دیکھو بھکاري			
گداگري	گداگري-بےنوائي-دریوزہ	افلاس — فقر	Beggary.	दारिद्र, दरिद्रता, निर्धनता
گدرا	دیکھو گادا			
گدڑي	بادامہ-دلہ-ژند-گول	خرقہ — دلق — مرقع	Patch-work, clothed in rags, quilt.	पटच्चर निर्मित वस्त्र, गूदड़
گدگدا	نرم	ملایم	Soft.	कोमल, मृदु
گدگدي	پخپخو — پخلوچہ — پخلیچہ — غلغچ	دغدغہ	Titillation, tickling.	कण्डूयासह
گدلا	گلآلک — لوشاک — تیرہ	رنق — کدر — مکرر	Dirty, turbid.	मलीन
گدنا	نقش کردن بسوزن بردست	وشم	Tattoo, puncture.	वेह, छिद्र
گدھا	خر — دراز گوش	حمار — عیر — ناھق — ابوزیاد	Ass, donkey.	खर, गर्धव, चक्रीवान, रासभ, वालेय
گدہپرنا	اُتست	حندقوقہ	Lot-plant.	पुनर्नवा, शोथघ्नी
گدھي	مادہخر	اتان — حمارہ — اِبد	She-ass.	खरी, गर्धवी
گدھےکابچہ	بچہخر-خرباچہ-خرکرہ	جحش — شجاج — تولب — عھو	Young of an ass.	खरशावक
گدي	مغز	لب — مخ	Kernel, marrow.	अस्थिसार, गोदं, मज्जा, मस्तिष्क
گدي	پس‌گردن — حیرہ	قفا	Nape.	मन्या, मन्याका
گدي	چاربالش — تکیہ‌گاہ	مسند — دست	A throne, a large cushion.	सिंहासन
گدینا	گندنا — زبودہ	قرط — کراث	Leek.	तीच्चणकन्द, महाकन्द, सुकन्दक
گدھہ	کرگس	نسر — رخمہ	Vulture.	गृध्र, दाचाय्य
گدھا	دیکھو گدھا			
گدھي	دیکھو گدھي			
گڈبڈ	آمیزش	اِختلاط-اِمتزاج-خلطملط	Confusion, disorder.	संकर
گڈریا	چوبان — شبان	راعي‌الغنم	Shepherd, pastor.	अजाजीव, जावाल, मेषपालक, मेषरचक
گڈي	دیکھو پتنگ			
گڈھا	غاک — گو — مغاک — مغالہ — کودال	غار — ھوۃ — وھدۃ — قلت — کہف-حفر۲-شعب	Cavity, hollow, pit.	कुंड, गर्त्त, विवर
گر	یاسہ — بربست	قاعدہ — ضابطہ	Formula, rule.	परिपाटी, रीति, विधि
گراري	چرخي	دولاب	Pulley, runner.	घिर्नी, फिर्की
گرتاپڑتا	افتان‌خیزاں-سرکن‌برکن	قایماً قاعداً	Repeatedly falling, with difficulty.	मंदमंद, कठिनता से
گرج	تندر	رعد — ھزۃ — ھزیم	Thunder.	गरज, मेघनाद
گرجا	کلیسا	صومعہ	Chapel, church.	ईसाई भजन भवन

अमृता, गुडूची, छिन्नरुहा, जीवन्तिका, तंत्रिका, मधुपर्णी, वत्सादनी, विशल्या, सोमवल्ली	Ivy, tinespora-cordifolia.	......	......	گرچ
रज, धूलि	Dust.	غبار–عكب–قترہ–هيج عجاج	گرد	گرد
अग्रमांस, बुक्काग्रमांस वृक्क, वृक्क, बुक्का	Kidneys, reins.	كليہ	گردہ	گردا
			دیکھو چوپھیر	گرداگرد
कंधर, कंधरा, ग्रीवा, शिरोधि	Neck.	جيد – عنق – رقبہ	گردن – يال	گردن
सामिप्य, समीपता, निकटता, आसन्नता	Vicinity, nearness.	جوار – قربت – نواح	نزديكي – گردوپيش – گردنواح	گرد نواح
अश्व वस्त्र	Horse-cloth.	......	برگستون – كجيم	گردني
मुष्ट्याघात	Cuff, slap.	صفع – قفا	سيلي – كاج – گردني	گردني } گردينا
गदा, तोमर, दंड, सर्वला, कौमोदकी	Mace.	دبوس – عمود	گرز – گوپال – لخت	گرز
कृकिलास, चयण, सरट	Chameleon.	حربا – سام ابرص – وزغ	آفتاب پرست – درازدم- بزبزہ- وزغ بزرگ- بوقلموں	گرگٹ
उष्ण, तप्त	Hot, warm.	حار – سخن – حميم	گرم – تفتہ	گرم
उष्णता घर्म, तप, तपन	Heat, warmth.	حر – حرارت	تاب – تف – گرمي	گرمي
उष्णक, उष्णागम, उष्णोपगम, ऊष्म, ग्रीष्म, तप, तपन, निदाघ	Summer.	صيف	موسم گرما – تابستان	گرميكاموسم
			دیکھو رهن	گرو
			دیکھو پير	گرو
ओघ, कदम्बक, गण, निकर, चय निकुरम्ब, निकाय, यथा, यूथ, वृन्द, व्यूह, व्रात, संघात, सन्दोह, समाज, समुदाय, समूह	Band, bevy, company, crowd, flock, gang, host, throng.	جمهور – جماعت – رهط طائفہ – كافہ – معشر ازدحام – خيل – حزب – زمرہ – جوق – ثلہ – فئت	انبوہ – غول – گروہ	گروہ
			دیکھو گانٹھہ	گرہ
परिमाण विशेष	The 16th part of a yard or 2¼ inches.	مشبر	گرہ گز	گرہ
उपराग, ग्रह, ग्रहण	Eclipse.	كسوف يا خسوف	گرفتگي ماہ يا مهر	گرهن
जटाफल, नारिकेल, लांगली	Cocoanut.	نارجيل – جوز	نارگيل	گري
पृष्ठवंशग्रंथि	Bead, spine, vertebra.	خرزہ – فقرہ – صلب	مازن – مهرہ پشت	گريا
माल गुटिका	Bead.	......	دانہ تسبيح – مهرہ	گريا
ग्रीवां	Collar.	جربان – قطاب – جيب	گريبان	گريبان
गुड	Coarse raw-sugar.	قند	قند سياہ – كند	گڑ
आलु, कर्करी, गलन्तिका	Ewer.	صراحي	آفتابہ	گڑوا
			دیکھو گڈھا	گڑھا
			دیکھو اڑھل	گڑھل

पुतली, पुत्रिका, पांचालिका	Doll.	لعبۃ — بنات	لعبت — عروسک	گڑیا
		......	دیکھو قلعہ	گڑھ
कोट, गढ, दुर्ग	A small-fort, bulwark.	قليعہ — حصار	قلعچہ	گڑھي
नौवसन दंड, नौवसन काष्ठ	Yard.	ذراع	گز	گز
अग्न्यस्त्र लोहदंड	Rammer, ramrod.	......	گزبندوق	گز
अवदंश	Relish.	نقل	گزک	گزک
वराशिः, स्थूल शाटक	Canvas, dowlas.	كرباس	پلاس	گزي
अविनय, असभ्य; असिष्ट, कुशील दुःशील	Impertinent, insolent, impudent, bold.	متمرد — شاطر	گستاخ — خيرہ — شوخ- بےادب — بےلحاظ- بيتاخ	گستاخ
कुशीलता	Arrogance, impertinence, impudence, insolence, presumption, boldness.	تمرد	گستاخي — خيرگي — شوخي	گستاخي
अनुकथन, कथोपकथन, प्रश्नोत्तर सम्वाद, सम्भाषण	Conference, conversation, dialogue, discourse, speech, talk.	مكالمۃ — مذاكرہ—قيل و قال — مباحثہ	گفتگو — دراي — واگويہ	گفتگو
धातुघट	Brass, pitcher, metallic pitcher.	......	سبوي فلذات	گگرا
कलश, कुम्भ, घट	Pitcher, water-pot.	جرۃ — حب — مقرۃ	سبوي گلي	گگري
मांसदग्ध	Cautery.	كي — كيۃ	داغ .	گل
वर्त्तिभस्म	Snuff.	قراط	گل .	گل (چراغ کا
कंठ, गल	Larynx, throat, windpipe.	حلق — حلقوم—حنجرہ	گلو — ناي	گلا
पाटलनीर	Rose-water.	ماءالورد	گلاب	گلاب
पाटलनीर सिंचक	A bottle for sprinkling rose-water.	رشاشہ	گلاب‌پاش — گلاب‌زن	گلاب‌پاش
पाटलवीर्य्य	Rose-seed.	بزرالورد	تخم‌گل — کلیک	گلاب‌کابیج
पाटल, पुंडर्य्य प्रपौंडरीक	Rose.	حوجمۃ — ورداحمر	گل‌سرخ — بوي‌رنگ	گلاب‌کاپھول
पाटलवर्ण	Pink.	صهوبت	گلاب‌افشان — گلابي	گلابي
मृतिका विशेष	Armenian bole.	طين الارمني	گل‌ارمني — بورہ‌ارمني	گل‌ارمني
जलपात्र, पानपात्र	Glass, tumbler.	......	أبخورہ	گلاس
पुष्प विशेष	A flower.	......	نام گلے	گلائچي
पुष्प विशेष	Mirabilis, jalapa.	......	گل‌عباس	گل‌بانس
वस्त्र विशेष	A kind of silk-cloth.	......	گلبدن — قسمے از پارچہ ریشمي	گلبدن
हनु	Gill, jaws.	......	کنج‌دهن	گلپھڑا
ग्रन्थि	Gland, protuberance, tumor.	غدۃ	مغندہ — باغرہ — گلن — گرہ‌گوشت	گلٹي
कर्णोच्छादन	......	......	گوش‌پیچ — گوش‌مال	گلجندا
पुष्प विशेष	Mallow.	خيري	خيرو	گل‌خيرو
पुष्प विशेष	A flower.	......	گل‌داؤدي	گل‌داؤدي
गुच्छ, पुष्पगुच्छक, पुष्पस्तवक	Nosegay, bouquet.	مشقر	گلدستہ	گلدستہ

पुष्प विशेष	A night-flower.	عرار — عین البقر — منثور	گل شب بوي - گل گاوچشم - شب انبوي	گل شبو
शर्करा संचित पाटल पत्र	Conserve.	جلنجبین — وردمربی	گلقند - گلشکر - گلنگبین	گلقند
मिष्ट घृतपक्व विशेष	Bun, fritters.	لقیمات الظرفا	......	گلگلا
कर्त्तरी	Snuffers.	مقراض	گلگیر — گل تراش	گلگیر
कील	Nail, tack.	مسمار	گل میخ	گل میخ
रक्तवर्ण, सिन्दूरवर्ण, सोनितवर्ण	Scarlet.	جلنار — مظ	گلنار	گلنار
			دیکھو گرچ	گلو
गलवेष्टन	Cravat, comforter.	......	گلوبند	گلوبند
			دیکھو شکایت	گله
काष्ठ विडाल	Squirrel.	فارة التمر — فارة النخل	موش خرما - مـ شک پران گلهري	گلهري
शतपत्रक	Centfoil.	......	صدبرگ	گل هزاره
क्षुद्र पथ, वीथी, कुंज	Lane, street.	زقاق — سکه	برزن — کوچه - کوي - ناي	گلي
क्रीडावस्तु	A play-thing made of wood.	قله	لو — غوک چوب	گلي
क्रीडावस्तु	The game of tip-cat.	قله مقلی — صولیجان	پله جفته — چالیک — چلک - قلیپچ و قلاچ غوک — دیمین — گولاوه - دوداله - داواله	گلي ڈنڈا
क्षति, हानि	Loss, lost.	فقدان	گم — یاوه	گم
कारक, प्रतिनिधि	Agent, manager.	مصیطر — مسلط	گماشته — کارکن	گماشته
वस्त्र विशेष	Diaper.	......	نام پارچه	گمتي
त्यक्तमार्ग	Erring, losing the way.	ظال — غوي	گمراه	گمراه
अनामक, अनामी, नामहीन	Anonymous.	خامل	گمنام	گمنام
			دیکھو اوکھه	گنا
अपराध, कलुष, कल्मष, दुरित, पाप	Crime, offence, sin.	جرم — ذنب - اثم - خطا خطیه - تقصیر - قصور - عصیان - وکف - ظلمه	بزه — گناه	گناه
हर्म्य, शिखर, अर्ध गोलाकार, प्रासाद-शृंग	Vault, arch, dome, cupola.	قبه — برج	گنبذ	گنبذ
गणना, संख्यान	Number.	عدید	شمار	گنتي
हाट	Mart.	سوق کبیر	بازار — ینپلون	گنج
केशहीन, खल्वाट	Bald.	اصلع — اقرع	کچل - کل - تویل - داغ سر	گنجا
घन, निविड, निरन्तर, सघन, सान्द्र	Close, dense, thick.	......	پرهم — کشن	گنجان
शीशव्रण विशेष	A kind of ulcer growing on the head of infants.	سعفه	قرحه سر — شیرینه — شیرینک	گنجه
कंद विशेष	Sweet-potato.	......	کند	گنجي
गंजफा	Card, pack.	......	گنجفه	گنجیفه
तीक्ष्णकन्द, महाकन्द, सुकन्दक	Leek, porret.	قرط — کراث	زبوده — گندنا	گندنا
उग्रगंध, उग्रगंधिक	Fetid, rancid.	متعفن — ناقص	بدبودار — بوسیده — پلید گنده	گنده

वृक्षधूप, श्रीरस, श्रीवास, सरलद्रव्य सर्जरस	Galbanum, turpentine.	قنه	بیرزد-بیرزه-بهروزه-کلبج بارزد	گنده‌بروزه
कक्ष दुर्गन्ध	Having a stinking armpit.	مصن — دفر	گنده بغل	گنده‌بغل
शिशिर वर्षा	Winter-rain.	شتي	باران سرما	گنده‌بهار
दुर्गंध मुख	Having a stinking breath.	ابخر — زنخ	سکنبج — گنده‌دهن	گنده‌دهن
गंधक, गंधमादन, गंधाश्मा, सौगंधिक	Brimstone, sulphur.	کبریت — ابوالاجساد	گوگرد— ایرون — گندش گندک	گندهک
गंधविक्रेयी, गांधिक, सुगंधिद्रव्य व्यवसायी	Perfumer.	عطار	بو فروش	گندهي
गंडक, ग्रंथित सूत्र	Knotted-string.	خيط‌الدمي	رشتهٔ‌تب-مهرشفا-مهرتب	گنڈا
लम्पट, कामातुर	Rake.	فاسق — فاجر	اوباش-بدوضع-بدطریق بدکار	گنڈا
परशु	Bludgeon, halberd.	......	......	گنڈاس
कुंडली	Coil.	شني‌الحيه	حلقهٔ‌مار	گنڈلي
गंगा, जन्हुतनया, त्रिपथगा, त्रिस्रोता, देवसरि, भागीरथी, भीष्मसू, विबुधापगा, विष्णुपदी, सुरसरि सुरनिम्नगा	The Ganges.	......	دریاي گنگ	گنگا
			دیکھو گونهڑا	گنگا پهل
			دیکھو ککڑا	گنگچهه
मन्दोष्ण, कोष्ण, कवोष्ण, कदुष्ण	Lukewarm, tepid, milk-warm.	فاتر	نیم‌گرم — شیرگرم-بلکک بلکل-باگل-یکدک	گنگنا
अविनीत, ग्राम्य, दुर्विनीत, समुद्धत अशिष्ट, असभ्य	Churl, clown, rustic, villager, rude, peasant, barbarous.	بدوي — دهقان—رستاق وحشي	روستائي-دیهاتي-ناتراشیدهٔ بےسلیقه — بےتربیت	گنوار
अपराधी, दोषी, पातकी, पापात्मा, पापी	Criminal, guilty, sinner, culprit, offender.	مجرم — ملزم — عاصي- مذنب — مخطي- مسئی — خاطي	گنهکار-تقصیروار-قصوروار بزهٔ‌کار — معصیت‌الودهٔ تردامن	گنهگار
	......		دیکھو اهیر	گوال
प्रमाता, साक्षी	Evidence, witness.	بينه — شاهد	گوا — گواه	گواه
			دیکھو شهادت	گواهي
गोमय, गोविट्	Dung.	خثي — روثه — زبل — خرو-نثيل — دمن سرجين — سرقين	سرگین‌گاو-غوشاک، تاپال	گوبر
गोजिह्वा, दार्विक	Cabbage, cauliflower.	کرنب — قنبط	کرم‌کله-کوبي-برادرشلغم کلم‌رومي	گوبهي
	......		دیکھو ڈهلوانس	گوپهن
गोटिका	Chess-man.	فص	مهرهٔ — نرد	گوٹ
स्वर्ण पट्टिका, रजत पट्टिका	Lace.	طراز — مقيش	......	گوٹا
			دیکھو ککهجورا	گوجر
गोधूम मिश्रित यव	Wheat and barley mixed.	عليث	گندم و جو	گوجئي
अंक, उत्संग, क्रोड, भुजान्तर	Lap.	حضن	آغوش — بر — بغل-کنار	گود
			دیکھو گدي	گودا

			دیکھو گدنا	گودنا
कोषागार	Storehouse, warehouse.	بيت المال ــ مخزن	انبارخانه	گودام
		......	دیکھو قبر	گور
गौर	White.	صبيح	کندم گون	گورا
वनगर्धभ	Zebra.	حمار وحشي ـ فرء ـ مسحل	خردشتي ــ گورخر	گورخر
दुर्गेय ताल यंत्रिका	A mazy lock.	قفل الوسواس	قفل وسواس	گورکهدهندها
कलविंक, कलाविकल, चटक, जांगल	Sparrow.	عصفور ــ ابو محرر	چتوک ــ چغنه ـ چغوک مرتکو ــ کنجشک چغک ــ مرکو	گوریا
			دیکھو پاوں	گوڑ
			دیکھو پکها	گوڑا
			دیکھو چوکیدار	گوڑیت
आमिष, क्रव्य, तरस, पलल, पिशित, मांस	Flesh, meat.	لحم	گوشت ــ خوا	گوشت
कुब्ज	Corner.	خلوت ــ عزلت	گوشه ــ کنج	گوشه
इक्षुगंधा, गोकंटक, पलंकषा, स्वादुकंटक	Crow's-foot.	حسک	خسک ـ جسمي ـ سهالخ	گوکهرو
गग्गुल, शाम्भव	Bdellium.	مقل ارزق ــ مقل مکي ــ مقل عربي ـ مقل اليهود مقل سقلبي	بوي جهودان	گوگل
कुंडलाकार, गोल, गोलाकार, गोलाकृति, चक्राकार, मंडलाकार, वलयाकार, वर्त्तुलरूप, वर्त्तुलाकार, वर्त्तुलाकृति, वृत्ताकार	Circular, round.	مدحرج ـ مدور ـ مستدير	گرد ــ غلطان	گول
पक्ष	Cannon-ball.	......	گوله توپ ــ کشکنجير	گولا
उडुम्बर, जन्तुफल, यज्ञांग, हेमंध	Wild-fig.	جميز	انجير آدم ــ چل	گولر
गोलक	Closed-box, till.	طبل	غولک ــ غلک ــ غوله	گولک
गुटिका	Ball, bullet, pellet, shot.	بندقه	گلوله ــ گله تفنک	گولي
गुटिका	Ball, taw.	غلوله	گلوله	گولي
गुटिका	Pill.	حب	......	گولي (دوائي)
ग्रन्थि, स्यूत, प्रसेव	Bag, pannier, sack.	جوال ــ عدل ــ غراره	تنگ ــ خرجين	گون
अवसर, समय	Opportunity.	موقع	وقت مناسب	گون
पुनर्वधू प्रवेश	Second marriage.	......	مکلاوه	گونا
गोटिका	Chess-man.	فص	مهره ــ نرد	گونٹي
प्रतिध्वनि, प्रतिनाद, प्रतिशब्द	Echo.	صدا	آوازبازگشت ــ بژوال	گونج
घनरस, निर्यास	Ammoniac, gum.	صمغ ــ علک	ژد ــ گوچ ــ شلم ــ ازدو	گوند
अवाक, मूक	Dumb, mute.	ابکم ــ اخرس ــ عجماء	گنگ ــ لال	گونگا
समकोण करण यंत्र	Square.	ذوالقايمه	گونيا	گونيا
गौधिका, निहाका	A species of lizard.	ضب ــ آحرش	سوسمار ــ گلهوز	گوه

अवस्कर, उच्चार, गूथ, पुरीष, वर्चस्क, विट, विष्टा, शकृत शमल	Excrement.	براز — غائط — سلح	گہہ — پوچ — کہ — کپي	گوہ
मन्य, जनु, मनु	As if, as though.	گان — مثل	ياناـتوگوئي-گويا-پنداري گوييا-همانا-مانند	گويا
गायक, गायक	Chanter, chorister, minstrel, singer, songster.	مغني — مطرب — قوال	خنياگر — رامش‌گر — سرودگر — سرودسرر	گويا
			ديکهو اُپله	گ,نتھا
सहायता	A call or cry for help.	حلبة	چربک	گہار
अगम्य, अगाध, अतलस्पर्श, अवगाढ, गंभीर	Deep.	عميق — قعير	ژرف — خش	گہرا
अगाधस्थान, गंभीरता	Depth.	عمق — غور — قعر	تگ — جاي‌ژرف — مغ	گہرائي
			ديکهو گرهن	گہن
आभरन, भूषण	Adornment, ornament.	حلي — حلية	زيور	گہنا
गीत	Ballad, lay, song.	نغمة — ترنم	نشيد — سرود	گيت
			ديکهو سيار	گيدڑ
गैरिकं, सुवर्ण	Ochre.	طين مغرة	گل‌سرخ مصري	گيرو
गैरिक वर्ण	Coloured like ochre.	مصتکور — ممغر-مصتکرر	......	گيروا
शस्यरोग विशेष	Mildew, blight.	ارقان	علت‌سرخ-جوزن-سپک-سپک—کاخر	گيروي
आर्द्र, क्लिन्न	Damp, moist, wet.	مبلول — ندي	تر	گيلا
कन्दुक, गुड, गेंडुक, गोल, गोलक	Ball.	کجة — کرة	گوي — سرگل	گيند
गेंडक	Marigold.	جعفري	صدبرگ	گيندا
एकशृंग, गंडक, क्षयण, खड्ग, खड्गी	Monoceros, rhinoceros, unicorn.	معدة-مرميس-حريش	کرگ — کرگدن	گينڈا
			ديکهو کيکڑا	گيکڑا
गोधूम, सुमन	Wheat.	بر — حلطة — فوم — قمح	گندم — فوم	گيہون

घ گھ

गुप्तस्थान	Ambuscade, ambush.	مکمن — قرموص	کمين گاه — کوله — نهاله	گھات
उत्तरणस्थान, घट्ट, नौकोत्तरणस्थान	Quay, wharf, ferry.	معبر — منهل	گزرگاه آب	گھاٹ
घट्ट	Watering-place.	مشرب — مشربة	آبشخور — آب‌خور	گھاٹ
कन्दर	Valley.	ثنية — شعب	دره‌کوه	گھاٹي
घास, तृण, यवस	Forage, grass, hay, straw, thatch, weed.	علف — کلا — تبن — حشيش — نبات — عشب	کاه — گياه	گھاس
चतुर, धूर्त्त	Aged, old, shrewd, sly, wity.	محنک	مردکهنه و آزموده	گھاگ
आप्र, पटीन, चण्डातक, घर्घर	Petticoat.	......	......	گھاگھرا
			ديکهو سرجو	گھاگھرا

			ديکهو دهوپ	کهام
अल्पबुद्धि	Artless, blockhead, simple.	احمق	بيوقوف — سادهلوح	کهامڑ
अथर्द्दु, क्रकाटिका, घाटा, परतिजिह्वा, अधोजिह्विका, तालजिह्वा, अलिजिह्वा, उपजिह्वा	Uvula.	لوزه — لهاة — عمران	کژه — کنبج — لوزبان — ملازه — کده	گهانٹي
			ديکهو گهاٹي	گهانٹي
			ديکهو بلني	گهانچاي
अरु, ईर्म, क्षत, व्रण	Sore, wound.	جرح-قرحه-کلم-جراحت	زخم — ريش	گهاو
......	The space between the fingers or toes.	بصم-ميان خنصر و بنصر عتب-ميان بنصر و وسطي رتب-ميان وسطي و سبابه فتر — ميان سبابه و ابهام	کشادگي ميان دوانگشت	گهائي
क्षती, क्षतवान	Wounded.	جريح — مجروح — کليم	خسته — زخمي — فگار	گهايل
उद्वेग, वित्तव्यस्तता, चिन्ता, व्याकुलता, व्यग्रता	Agitation, distraction, fret, perplexity.	اضطراب — هزاهز	پريشاني — سراسيمگي	گهبراهٹ
घन, जलद, पयोद, मेघ, वारिद	Cloud.	داجن — سحاب-مکفهر	ابرسياه	گهٹا
			ديکهو زانو	گهٹنا
गुल्फ	Ankle.	کعب	شتالنگ	گهٹهي
अयन, आलय, आगार, गेह, गृह, धाम, निकेत, निधान, निलय, भवन, मन्दिर, सदन, सद्म	Home, house.	بيت — دار—مکان—وثاق	خانه—سرا—شبستان—کره	گهر
गृहाच्छादनकार	Thatcher.	......	چپرساز	گهرامي
			ديکهو خاندان	گهرانا
तैजसावर्त्तनी, मूषा	Crucible.	بوتق — بوسقه — خلاص	بوته — گه	گهريا
गृहसम्बन्धी, ग्राम्य	Domestic, tame, household.	داجن	خانگي — خانهپرورده — دستآموز	گهريلا
कलश, कुट, कुम्भ, गगरी, घट, निप	Jar, pitcher.	جرة — کوز	سبو — کليزه — کوزه	گهڑا
अश्वधावन	Horse-race.	سباق	تاخت اسپان	گهڑدوڑ
तिरस्कार, दुर्वाक्य, धिक्कार, शब्द दण्ड.	Frown, reproach, threat.	توبيخ — زجر — ملامت	چشم نمائي — سرزنش — گوشمالي	گهڑکي
घटिका	Thirtieth part of a day.	ساعت	سي ام حصه روز	گهڑي
कालमापनी, समय प्रकाशक	Watch.	مرآة الساعت	شيشه ساعت	گهڑي
काल, समय	Time.	زمان — ساعت — وقت	هنگام	گهڑی
			ديکهو گهڑتا	گهڑيال
अवराह, कुंमीर, ग्राह, झषराज	Crocodile.	حرذون — ابوحل	......	گهڑيال
घासहारक	Grass-cutter.	دلاف	کاهفروش	گهسيارا
......	......		ديکهو آلوچڑيا	گهکهو
बिना मूल्य	Gratis.	......	سرچکادي — دستوری	گهلوا

घूर्णि, भ्रमर, भ्रामर	Vertigo.	دوار — دور	دوران سر	گهمتا گهري
अभिमान, अहंकार, अहम्मति, गर्व, दर्प, मद	Arrogance, conceit, pride, haughtiness, vanity.	تمكنت-رعونت-عجب-غرور — كبر — نخوت	پندار-خودبيني-گردن كشي	گهمنڈ
घुन	Weevil.	سوس — سيلك — قتوسه	شبشه — سولنجه — سته — صخ	گهن
घन	Hammer, sledge.	قطيس	پتك گلان — مطرقهٔ بزرگ	گهن
घृणा	Disgust, aversion, hatred.	كراهت — نفرت	ناپسندي — رميدگي	گهن
			ديكهو گنجان	گهنا
घंट, घंटा, घटिका	Bell, gong.	جرس	درا - دراي - زنگ - زنگوله	گهنٹا
घटिका	Hour.	ساعت	دوازدهم حصه روز — تسو	گهنٹه
घंटाली, घंटिका	Bell.	جلجل	زنگله	گهنٹي
फली, कांटा, आंकुडा, घुंटी	Button, tache.	زر	بغدقه — جوساک — گوي گريبان — تكمه — گوگ — گوگه	گهنڈي
काकचिंची, कृष्णला, गुंजा	Small red and black seed.	عين الديك	چشم خروس	گهنگچي
किंकिणी, क्षुद्र घंटिका, घर्घरी, मंजीर	Bell.	قلقله	زنگ — زنگله	گهنگهرو
छिलोरी	Whitlow.	داخس	مرض انگشت	گهنهي
गुच्छक	Bunch.	كباسه	كوخك	گهور
अवकरस्थान	Dung-hill.	سباطه — كناسه — مزبله	خاكدان - شلكه — كلچان خرابه	گهورا
अश्व, अर्वा, गंधर्व, घोटक, पीति, तुरंग, वाजी, वाह, सैन्धव, सप्ति, हय	Horse, steed.	حصان — فرس — خيل اشهب - ادهم - اشقر مركب - ابو الاخطل - ابو مضا — ابو منقذ	اسپ — بادپا — پور — سمند ختلي — ره انجام — توسن — نوند — خنگ رخش — نگار — شبچرا - شبديز - ابرش — هتيون — باره - بارگي - باد - يكران	گهوڑا
अग्न्यस्त्र का घोड़ा	Cock.	......	......	گهوڑا بندوق كا
चतुरंगअश्व	The knight in chess.	......	اسپ شطرنج	گهوڑا
अश्वा, वामी, वडवा, प्रसू	Mare.	فرس — رمكه	اسپ ماده — ماديان	گهوڑي
			ديكهو رشوت	گهوس
मुष्टि	Fist, lick.	جمع	مشت	گهوسا
भ्रमर, भ्रामर, घूर्णि	Dizziness, giddiness, vertigo.	دوار — دوام	دوران سر — سرگرد — سرگيجه	گهومني
एकपान	Draught, sip.	جرعه — يربوع	دم آب — يك آشام	گهونٹ
वनमूषक	Bandicoot, wild rat.	بلكثه	خرموش	گهونس
कुलाय, नीड	Nest, roost.	عش — وكر	آشيانه — كاشانه — آشيان نشيمن	گهونسلا
जलक, जलकरंक, शम्बुक	Snail.	حلزون	صدف پيچاك	گهونگها
मुखाच्छादनी	Veil.	برقع	پردهٔ زنبوري	گهونگهٹ

अलकावलि	Ringlet, curly-hairs.	جعد	مرغول	گھونگھروالے بال
			دیکھو ارونی	گھونیاں
आज्य, घृत, सर्पि, हवि	Clarified butter, purified butter.	سمن	روغن گاو وغیرہ	گھي
आवरण, आवेष्टन, कुंडली	Circle, enclosure, fence.	احاطہ — اطارہ — حصارہ — حلقہ — دائرہ	ازارہ — چنبر — گرداگرد کردہشدہ	گھیرا
			دیکھو ایلوا	گھیکوار
गलगंड	Goitre, sowllen, broncho-cele.	......	اماس گلو — جغبج — جغش — خنجچ — خنجش	گھیگھا
शूकरशावक	Pig.	خنوص	خوک بچہ	گھیٹا
			دیکھو گردن	گھینچ
शाक विशेष	Mallows.	......	ترہ معروف	گھیتورا } گھیاتروي

ल ل

चरण, पाद प्रहार, लत	Kick.	رکلہ	لت — لکد	لت
दंड, यष्टी, लकुट	Club, cudgel, staff.	عصا — منساۃ — حربہ	چوب دستي — وسہ — باھو	لاٹھي
			دیکھو شرم	لاج
लाजावर्त्त	Lapis-lazuli.	لازورد	لاجورد	لاجورد
अवश्य	Undoubtedly, certainly, helpless.	بالضرور — لاجرم — لاعلاج	لاچار — ناچار — ناگریز	لاچار
			دیکھو انتڑي	لاد
प्रीत, प्रेम, लाड, स्नेह	Love.	دلال — محبت	ناز	لاڈ
प्रियतम, प्रेमी	Darling, dear.	المربي بالدلال	نازنین	لاڈلا
लाला, सृणिका, स्यन्दिनी	Saliva.	لعاب — بزاق	آب دھن — خیو	لار
आवश्यक, अवश्यकर्तव्य, अति-प्रयोजनार्थ	Necessary, indispensable.	لازم — واجب — متحتم	دائي	لازم
कड़ार, लासा	Glue, size.	دبق — طبق — غراء	سریشم	لاسا
मृतदेह, मृतशरीर, शव	Corpse, corse, dead-body.	جسم میت	لاش — لاشہ — مردہ تن	لاش
			دیکھو گپ	لاف
लक्ष	Hundred thousands.	ماۃ الف	صد ہزار	لاکھ
अलक्तक, जतु, द्रुमामय, याव, राक्षा, लाक्षा	Gum-lac, lac, sealing wax.	لک	لاک — لک	لاکھ
ईर्षा, मात्सर्य	Enmity, malice, spite.	بغض — حقد	دشمني — کینہ	لاگ
अरुण, रक्त, सोन, लोहित	Red.	احمر — سور	سرخ — لال — ال	لال
पद्मराग, रत्न	Ruby.	لعل	یاقوت سرخ	لال
लोहित वक्ष पक्षी	Red-breast, robin.	طائر اصغر احمر	اخیل — طائري سرخ کوچک	لال*
पारदर्शक, दीपाधार	Lantern.	قندیل	چراغوارہ	لالٹین
लोभ	Avarice, covetousness, greed, greediness.	حرص — شرہ — طمع — عشم — شمع	آز	لالچ

* اِسکے مادہ کو مونیاں کہتے ھیں —

अभिलाषुक, गृध्नु, तृष्णक, लुब्ध, लोलुप, लोलुभ	Avaricious, covetous, greedy.	حریص — شرہ — شحیح طامع	آرزومند — آزمند — بسیار آز	لالچي
पुष्प विशेष	Anemone, tulip.	شقایق — شقایق النعمان — شقر	گل خشخاش — لالہ	لالہ
गोंद विशेष	Penaca-sarcocolla, a kind of gum.	انزروت	کنجدہ — صمغ تلخ	لامي
लाजा	Parched rice.	أرزمشوي	شالي برشتہ	لاوا
			دیکھو لاکہہ	لاہ
लाहौर	Lahore (a city)	......	لوھاور — لوھر — لاھُر — لوھور — لھانور — لھاور	لاہور
लक्त	Mustard.	......	سرشف	لاہي
योग्य	Able, fit, meriting, worthy. deserving.	اھل — لایق — مستوجب — جدیر — حري — قمین — حقیق	بائستہ — درخور — سزاوار — شایستہ — شایان — فراخور — سزیدہ	لایق
लवक, लवनकारी, शस्यसंग्राहक	Reaper.	حصاد	دروگر	لایہ
लाज	Parched-rice.	أرزمشوي	برنج برشتہ	لائي
उत्तरीय आवरण, आच्छादनी	Cloak, mantle.	فرغول — لبادہ — طاق	فرگل	لبادہ
			دیکھو جھوٹھا	لبار
			دیکھو پوشاک	لباس
परिपूर्ण	Brimful.	طفحان — مالمال — جمام	پر — لبالب — لبریز — سرشار — لمالم	لبالب-لبریز
अग्निशिखा	Flame.	لفح — شعلہ — لہاب — لہب — شواظ	زبانہ آتش	لپٹ
यूष, लपसी	Porridge.	......	......	لپسي
वस्त्रखंड, चोरकूट	Rag.	بالیۃ — خرقۃ	لتہ	لتا
पिशुन	Babbler, back-biter, tell-tale.	غماز — نمام	سخن‌چین	لترا
अन्न विशेष	Legume, vetch.	......	نام غلہ	لتري
पाद प्रहार कर्त्ता	Kicker, kicking.	خروج — عضوض	لگدزن	لتہا
जटा	Curl of the hair, ringlet, tangled hair.	......	شاخ گیسو	لٹ
कुंडल, लोलक	Drop, pendant.	حلقۃ	آویزہ — گوشوارہ	لٹکن
लाटिम	Top.	مرصاع	پہنہ — فرموک — گردنا — لانو	لٹو
पक्षी विशेष	A species of black and white bird about the size of a lark which hunts sparrows.	صرد — واقي	ورکاک — شورکنجشک	لٹورا
परिपन्थक, बटमार, अपहारक	Robber, plunderer.	غنام — نہاب	رہزن — غارتگر — ویرانگر	لٹیرا
लकुट	Cudgel.	ھراوۃ	باھو	لٹھ
वस्त्र विशेष	Calico	......	نام پارچہ	لٹھا
खदिरी, गंडकाली, नमस्कारी, शमनी, लज्जालु, समंगा	Mimosa-natans, touch me not.	......	نام گیاہی کہ از لمس کردن بیز مردہ شود	لجالو
लम्पट, व्यसनी	Profligate, rake, vagabond.	طائل	بیباک — بیقید — رند	لچا

ध्यान	Regard.	خیال – لحاظ	......	لحاظ
तूलिका	Quilt.	لحاف	بستراهنگ – بالاپوش – زیرپوش	لحاف
पल, निमिष, क्षण, मूहूर्त्त	Minute, moment.	آن – لحظه – لمحه	چشم‌زدن – رعنک	لحظه
			دیکھو ذایقه	لزت
सुस्वाद	Dainty, delicious, sweet.	طاب – لزیز – هني	بامزه – خوش‌ذایقه – خوش‌گوار – مزه‌دار	لزیز
श्रेणी, संधि, बंधन	Series, string.	سلک – سمط – سدل	رشته‌مرواریدوغیره	لڑ
अनीक, कलह, जन्य, प्रधन, मृध, युद्ध, विग्रह, रण, संग्राम, समर, संयुग, संख्य	Combat, battle, fight, fray, quarrel, war.	جدال – قتال – حرب – وغا – هیجا – هیاجه – مصاف – وقعه – جدل – عربده – لجاج – محاربه – معرکه	کارزار – ستیزه – داروگیر – جنگ – آرزم – ناورد – نبرد – رزم – پیکار – ستیهش	لڑائي
धारक, संलग्नशील	Stickiness, tenacious.	لزج – لزقه	چسپان	لزبزا
बाल, बालक, शिशु	Boy, lad.	غلام – طفل – صبي – ولید	بچه – کودک	لڑکا
बालावस्था, बाल्य, शिशुत्व, शैशव	Boyhood, childhood, childishness.	صباء – طفولیه	کودکي	لڑکپن
प्रसूतिका	A woman who has a sucking child.	مصبیه – مطفله	بچه‌دار	لڑکوري
कन्या, कुमारी, बालिका	Girl, lass, maid.	صبیه – طفله – ولیده	دُخت – دختر	لڑکي
			دیکھو لڑ	لڑي
संलग्न, शीलता	Clamminess, glutinousness, tenacity, viscosity.	لزوق	چسپیدگي	لس
वाक पटु, वाक विशारद, वाक विदग्ध, सुवक्ता, सदवक्ता	Eloquent.	فصیح – بلیغ – لسان – لفاظ	خوش‌تقریر – خوش‌گو – خوش‌گفتار – تیززبان – شیرین‌کلام – شیرین‌گفتار	لسان
उद्दाल बहुवारक, शेलु, शीत	Cordia-myxa.	مخاط – دبق – سفستان	سپستان – سگ‌پستان – انگور دشتي	لسلسا-لسوڑا
जलमिश्रितपय	A mixture of milk and water.	ضواح	شیرآب آمیخته	لسي
सेना	Army.	عسکر – جند – جیش – حشم	لشکر – فوج – سپاه – موکب	لشکر
कौतुक, हास्य	Pleasantry, joke.	لطیفه	بذله	لطیفه
कौतुकी, युक्तिमान	Witty, jocund.	ظریف	بذله‌سنج – لطیفه‌گو	لطیفه‌گو
पद्मराग, माणिक्य, लोहितक, शोणरत्न	Ruby.	لعل – یاقوت رماني – یاقوت احمر	یاقوت‌سرخ	لعل
			دیکھو پھٹکار	لعنت
कोष, शब्दकोष, शब्दसंग्रह	Dictionary, glossary, lexicorn, vacabulary, lexicon.	لغت	فرهنگ	لغت
परिवेष्टन	Envelope.	لفافه – لیفه – سحاپي	پالیک – بندنامه	لفافه
वाचक शब्द	Word.	کلمه – لفظ	دازه	لفظ

			دیکھو خطاب	لقب
			دیکھو کول	لقمه
लकुन्तुत्ता	Paralysis.	لقوه	لقوه	لقوا
तरक्षु, तरक्षुक, मृगादन	Hyena.	حضاجر — نعثل — ضبع قثم — ذيخ	كفتار گورکن	لکڑبھگا
तरक्ष शावक	A young hyena.	فرعل	بچہ كفتار	لکڑبھگاکابچہ
तरक्षुकी	A she-hyena.	قثام — ذيخه	ماده كفتار	لکڑبھگامادہ
काष्टक्रेता	Wood-cutter, wood-man.	حطاب	خارکش	لکڑهارا
काष्टदारु	Timber, wood.	حطب — خشب	چوب-هيمه-هيزم-درود	لکڑي
काष्टक्रेता	Wood-seller.	خشاب — حطاب	چوب‌فروش — هيزم‌کش	لکڑي والا
वक	Stork.	لقلق	لک لک	لک‌لک
हकलाहट, तोतलाहट	Stammering, stuttering.	لکنت	تاتا — گرفتگي زبان	لکنت
रेखा	Line.	خط	سميره — کشک	لکير
पुत्रदात्री, टूदाफल, लक्ष्मणा	Mandragora.	يبروج	مهر گيا — مردم گيا	لکھمني اگياهے
निरन्तर, यथाक्रम	Continual, continually, incessant, incessantly, successively, unceasingly, consecutively, continuously.	تترى — توالي — متواتر علے الانصال	پياپى — پےهم — پي‌دريي — درهم — دمادم — دمبدم	لگاتار
कवी, खलीन, दन्तालिका, प्रग्रह, वाग, कविका	Bridle, rein.	لجام — خال	لگام — لغام — دهته‌اسب	لگام
कर	Rent.	ريع — قوطه — محصول	زرقوطه	لگان
निकट, प्राय:	About, almost, by, close, hardly, thereabout.	عنقريب-هذاقريب‌منهه	نزديک به آن	لگ بهگ
दण्ड	Pole.	……	کلاک	لگسي
स्थाल	Basin, flat-dish.	طشت	لگن	لگن
निर्वीर्य, निष्पुरुष	Impotent.	عنين	نامرد — حيز	للي
दीर्घतनु	Tall, long.	عشنق	دراز — بلندبالا	لم‌چھڑ
			دیکھو لحظ	لمحه
लम्बकर्ण	Long-eared.	آذن	درازگوش	لم‌کنا
लम्बग्रीव	Long-necked.	اعنق — اعيط	درازگردن	لم‌گردنا
आयत, तुंग, दीर्घ, प्रलम्ब, लम्ब, विशाल	Long, tall, lengthy.	طويل — نطناط — هرطال	دراز — بلندبالا — ديرياز ديرنده	لنبا
दीर्घता	Length.	طول	درازي	لنبائي
पंगु, श्रोण	Lame.	زمن — شل — اقطع	بالين پرست — بريده دست — لنج	لنجا
पुच्छ हीन	Tailless.	ابتر	كلته — دم‌بريده	لنڈا لنڈورا
दुराचार, लम्पट, दुरात्मा	Profligate.	فاسق — فاجر	بدکار — بدوضع	لنگاڑا
वोहित शृंखला, अर्णव, पोत शृंखला	Anchor.	لنجر — انجر	لنگر	لنگر
खंज, खोड	Lame.	اعرج-اقزل-معيوب‌الرجل	لنگ	لنگڑا

कच्छोटिका, कौपोन, छोटिका	A cloth worn between the legs.	شليل	كون پوش ـ قيزه ـ لنگوته	لنگوٹا
लांगूली	Ape, baboon, drill, monkey.	قرد	پهنانه ـ قسمے از میمون	لنگور
अन्तरीय, उपसंव्यान	A cloth worn between the legs.	ازار ـ فوطة	لنگ ـ ته بند ـ آفتابي لنگوته	لنگي
उपवास, निराहार, लंघन	Abstinence, starvation.	فاقه	بےخورش	لنگهن
अभिलाष, आकांक्षा, स्पृहा	Desire, longing, wish.	شوق	آرزو	لو
दीपशिखा, पिंगल	Candle-flame.	شواظ ـ لسان السراج ـ لهب	زبانه ـ رخشه ـ زبان چراغ	لو
कर्णाग्रभाग	Lobe of the ear, tips of the ear; burr.	شحمة الاذن	نرمهٔ گوش ـ خاچ ـ بناگوش	لو
ऊष्णवायु	Hot-wind.	سموم ـ حرور ـ هوف	باد گرم	لو
भरद्वाज, लाव, व्याघ्राट	Quail.	سلوى ـ طيهوج	ورتيج ـ تيهو	لوا
तुरुष्क, पिंडक, यावन, सिह्न	Benzoin, incense.	حصى لبان الحادي ـ صمغ البطم	حس لبه ـ لبان ـ كندر	لوبان
शिम विशेष	Bean, legume.	دجر ـ لوباء ـ لوبيا ـ لبا ـ ابو حميد	ژاژوک ژاژومک ازازدم	لوبيا
			ديكهو لالچ	لوبهه
			ديكهو لالچي	لوبهي
मृतक शरीर, शव	Corpse, dead-body.	جثه	لاشه	لوتهه
मांस खंड	Lump of flesh.	مضغه	گوشت پاره	لوتهڑا
युद्ध जितद्रव्य, अपहार	Booty, pillage, plunder, prize, robbery.	غارت ـ غنيمت ـ في	تاراج ـ يغما	لوٹ
जलपात्र, पेषि	Jug, pot, mug.	ابريق ـ صراحي	آفتابه ـ كوز ـ ابغربه	لوٹا
गालव, मार्जन, लोध्र	Symplocos-recemosal.	ارمال ـ ارمالک	پوست درختے	لودهه
अग्निशिखा, ज्वाला	Flame.	شعله ـ لهب	زبانهٔ آتش	لور
मेढ्र, मेहन, लिंग, शिश्न, शेफ	Membrum-virile, penis.	اير ـ آلة تناسل ـ ذكر ـ قضيب ـ زب ـ عمود مبال ـ عصا	چر ـ چک ـ كير ـ سيگ ـ لنگ ـ فز ـ چل ـ كئى لند ـ چول ـ شرم ـ نره	لوڑا
			ديكهو سال بتا	لوڑها
उल्का, खोलका, धूमकेतु	Meteor.	شهاب	ستارهٔ روشن كه مثل آتشبازے از آسمان فرومي آيد	لوک
			ديكهو كدو	لوكي
			ديكهو لومڑي	لوكهري
मनुष्य, जन	Folk, people.	انام ـ خلق ـ ناس ـ انس	مردم	لوگ
			ديكهو گهانٹي	لولا
कुकर, कुणि, खंज	Lame-handed, maimed.	اشل ـ اقطع	بيكار دست ـ شل	لولا
लोम, लोमश	Fox, vixen, renard.	ثعلب ـ سمسم ـ هجرس ابو جعد ـ ابو الحيل ابو النجم ـ ابو الحصين	روباه	لومڑي

			دیکھو نمک	لون
सौराब्दपूरक, अधिकमास	Intercalar, intercalary, leap-year.	فصل السنة ـ نسي	ماہزائد ـ کبیسہ	لوند
बालक	Boy, a beard-less youth.	امرد ـ حدث	نوچہ ـ نوجوان ـ سادہ رو لوت ـ بےریش ـ ریدک ـ چغلہ	لونڈا
पुंग मैथुनक	Sodomite.	مغلم ـ لوطی	بچہ باز ـ کنغال	لونڈاباز
पुंगमैथुन	Sodomy.	اغلام ـ لواطت	بچہ بازي	لونڈابازي
किंकरी, चेरि, दासी, प्रचारिका	Hand-maid, slave-woman.	امہ ـ جاریہ ـ سریہ ـ قینہ ـ وصیفہ	پرستار ـ داہ ـ کنیز ـ کنیزک ـ سفتہ گوش بردہ	لونڈي
दासीपुत्र	A slave-born.	زوملہ	پرستار زادہ	لونڈي زادہ
देवकुसुम, लवंग, श्रीसंज्ञ	Clove.	قرنفل	میخک	لونگ
लवण कार	Salt-maker.	ملاح	نمک ساز	لونیہ
अश्मसार, कालायस, तीक्ष्ण, लोह, शस्त्रक	Iron.	حدید	آھن	لوھا
कर्मकार, लोहकारक, व्योकार	Black-smith, smith.	حداد ـ سکاک ـ قین	آھنگر ـ نہامي	لوھار
लोहमल	Oxide of iron.	خبث الحدید ـ خث	ریم آھن ـ چرک آھن ـ داشخار ـ نخجد	لوھے کي کیٹ
	......			
लोम, लोमीय	A woolen-blanket, rug.	کسا	قسمے از کلیم	لوئي
दीर्घरज्जु	Cable.	قلس	رسن لنگر	لہاس
लौहचूर्ण	Iron-filings.	توبال الحدید ـ سحالہ ـ براوہ	برادہ آھن ـ تفال آھن ـ سونش آھن	لہچن
ऊर्म्मि, तरंग, भंग, वीचि	Ripple, wave, billow.	سلسلۃ الماء ـ موج ـ تیار	برآمدگي آب	لہر
अरिष्ट, गृंजन, महाकान्द, महौषध, रसोनक, लशुन	Garlic.	ثوم ـ قوم	برادر پیاز ـ تریاق روستائي سیر ـ توما	لہسن
रत्न विशेष	A precious-stone.	عین الہر	......	لہسنیا
			دیکھو قرض	لہنا
			دیکھو گھاگرا	لہنگا
	......		دیکھو خون	لہو
लय, स्वर	Tune.	الحان ـ لحن	آھنگ ـ ترانہ	لي
			دیکھو بیپڑیا	لیاري
योग्यता, कुशलता	Merit, skill, worth, ability.	لیاقت قابلیت	جوھر سزاواري	لیاقت
प्रलेप, लेप, विलेपन	Ointment, plaster, poultice.	ضماد ـ طلا	......	لیپ
कृत्रिमपुत्र, दत्तकपुत्र, पोष्यपुत्र, लयपालक	Adopted-son.	شنیق ـ متبنی ـ دعي حمیل	پسرخواندہ	لےپالک
फल विशेष	Name of a fruit.	......	نام میوہ	لیچي
गजविष्टा, अश्वविष्टा	Dung of horses and ele-phants.	روث ـ زبل	سرگین ـ رید	لید
लोह धनु	An iron-bow.	قوس الحدید	تنبوک ـ کبادہ ـ لزوم لیزم	لیزم

पादांक	Track.	جادة – مسلک	راہ کشادہ	لیک
परन्तु	But.	لکن	مگر – لیکن	لیکن
केश क्रमांड	Louse, nit.	صوابه	رشک – تخم سپش – بیضه سپش	لیکھ
विष्टा	Dung.	......	سندہ	لینڈ
छाग विष्टा	Goat's dung.	بعرة – بله	پشک – پشکل	لینڈي
बिलेपन	Cement, mortar, paste, size.	لزاق	سریش	لیٹي

म م

पितरौ, मातरपितरौ, मातापितरौ	Parents.	والدين	مادر پدر	ماں باپ
परिमाण, परिमितिप्रमाण, माप	Measure.	کیل	پیمانه	ماپ
चतुरंगपट्ट	Checkmate, mate.	......	شهه مات	مات
शोक, विलाप, रोदन, खेद	Grief, mourning.	ماتم – نوحه – مناحه	سوگ – شیون – مویه	ماتم
शोक सूचक व्यवहार, सहशोच	Condolence.	تعزیت – عزا	ماتم‌پرسي – غم‌خواري	ماتم‌پرسي
			دیکھو پیشاني	ماتھا
पिपीलिका	Ant, emmet.	......	مور	ماٹا
वृत्तांत	Circumstance, event.	قضیة-ماجرا-واقعه-واردات سانحه	افسانه–سرگذشت–فسانه	ماجرا
			دیکھو مازو	ماجو
			دیکھو جراتھه	ماچي
स्त्री वर्ग	Female.	انثی	ماده	ماده
ताडन	Beating.	ضرب	زد	مار
कलह	Assault and battery, fight, affray.	ضرب – حمله – نزاع	زد و کوب	مار پیٹ
माजूफल	Gall, oak-apple.	عفص	مازو	مازو
			دیکھو أرد	ماش
माष	A weight equal to eight rattis.	......	وزن بقدر هشت رتي – ماشه – ماهچه	ماشه
भूत	Past-tense.	ماضي	فعل ماضي	ماضي
वर्ग	Square.	مال – مجذور	درجه درم عدد	مال
गृहसामग्री, द्रव्य, धन, वस्तु	Chattel, goods, property, pelf, wealth.	اثاث البیت – مال – متاع دولت	زروسیم – مایه – کاچال خواسته – اسباب ساز و سامان	مال
माल	Garland, wreath.	وشاح	گریواره	مالا
जपमाल	Rosary.	سبحه	تسبیح	مالا
माल, मुक्तावली, हार	Necklace.	حمائل – عقد	گریواره	مالا
			دیکھو دولت‌مند	مالدار
घर्षण	Friction.	لک	مالش	مالش

प्रभु, स्वामी	Master.	آقا – صاحب – مالک	خداوند – خدالگان – خدیو – خراجه	مالک
पारावतांघ्रि, कटभी, पण्यालता, ज्योतिष्मती	Seed of celaster.	......	......	مالکنکني
राजकर	Revenue.	محصول	خراج – مالگذاري	مالگذاري
मालाकार, मालिक	Florist, gardener.	ناطور – ناظور	باغبان – کدیور-گل چین	مالي
कुपितवायु, चित्तविभ्रमता	Hypochondria, meloncho-lia.	خفقان – مالیخولیا	دیوانگي	مالیخولیا
प्रचारिका	Maid-servant.	خادمه	پرستار	ماما
मातुल	Mother's brother, uncle.	خال	برادرماهر – خالو – کاکو نیا – تغائي	ماموں
अम्ब, जननी, जनयित्री, प्रसू, प्रसूती, मात	Mother, parent.	أم – والدة	مادر – مام	ماں
मान्ना रेचक औषधी विशेष	Manna.	شیرخشت	مارو – شیرخشت	مانا
		......	دیکهو کیوٹ	مانجهي
विवर, बिल	Burrow, den.	سرب-حجم-جحر-غار	سوراخ جانوران	ماند
		......	دیکهو بیمار	ماندا
		......	دیکهو پیچ	مانژ
छानी	Film, pellicle, the speck on the eye.	غشاوة	تم	مانڑا
पिष्टक	A cake.	رقاقه	نان تنک – نان ختائي	مانڑا
मंडप, जनाश्रय	Marriage-pavilion.	......	شامیانه شادي	مانڑو
लेपन	Starch.	یت	اهار – شوي – بت	مانڑي
		......	دیکهو گوشت	مانس
शिरोकेश रेखा	The parting-line of the hair.	فرق – کرزن – مفرق	تارک – سکاد – قمه – کاچ – میان سر	مانگ
तुल्य, निभ, नीकाश, प्रतिकाश, प्रतिरूप, संकाश, सदृश, सम, समान	As, like, equal.	نحو – مثل – عدیل – ند ندید – نظیر – مشابه – شبه – موافق – مضاهي	بسان – چون – رنگ – همتا سجاهر – مانند – سا – آسا	مانند
लेपन	Starch.		اهار	ماوا
पिचुलफल विशेष	Tamarisk-fruit.	ثمرة الاثل – عذیه	بارگز – گزماز	مائوں بڑي
पिचुलफल	Tamarix-furus.	ثمرة الطرفاء	گزمازج – تجم – بیدگیا نجیر – نجیل	مائوں چهوٹي
कदाचित	Lest.	لایکون	خدانخواسته – مبادا	مبادا
शुभ	Auspicious, blessed.	سعید – مبارک – میمون	خجسته – فرخنده – فرخ همایون – خجستان – خذشا خنشان – بابرکت	مبارک
धन्यवाद, सत्यानन्द कथन	Congratulation.	تهنیت	فرخی – مبارکبادي	مبارکبادي
आरम्भक, नवच्छात्र, प्रवर्तक, प्राथमकल्पक, शैक्ष	Beginner, tyro.	مبتدي	نوآموز	مبتدي
		......	دیکهو لے پالک	متبنّی

चिन्तित	Anxious.	متفکر-متردد – مشوش	فکرمند	متفکر
उत्तम पुरुष	First-person.	متکلم	صیغه متکلم	متکلم
		......	دیکهو اُبکائي	متلي
उत्कट, चीव, मत्त, शोण्ड	Drunken, intoxicated, tipsy.	سکران–مخمور–نشوان طافح	تردماغ–سرشار–مدهوش مست – بدمست	متوالا
जालगणिक, पिठर, मथनयंत्र, मन्थदंडक, मन्थ, मन्थान, मन्था, वैशाख	Churning-staff.	ابوبج – ممخضه	آتون – بستو–جغ–چغ چق-شیرزند-شوریله	متهني
कलाय, खंडिक, सतीलक, हरेणु	Legume, pea.	حب البقر – کرسنه – رعي الحمام	کسنک – مشنگ – جمهلو – مشنج	مٹر
अलिंजर, मणिक	A large earthen jar.	قله – دن	خم – دسهن	مٹکا
मृत, मृत्तिका	Earth, soil.	تراب – صعید – طین– ثری – رغام	گل – خاک – نهک	مٹي
मेटिया तेल, शिलाजतु	Bitumen, kerosine oil.	نفط – کفرالیهود	نفت	مٹیاتیل یا } مٹي کاتیل }
धर्मशाला, मुनिवास स्थान	Abbey convent, monastery.	خانقاه – صومعه	خانکاه	مٹهه
अरिष्ट, कालशेय, गोरस, घोल, तक्र, दण्डाहत, मन्थित	Butter-milk.	رائب – مخیض–قشدة قلدة – هجیمه	دوغ – ماست	مٹها
मधुरता, मिष्टता	Sweetness.	حلاوت	شیریني	مٹهاس } مٹهائي }
मिष्टान्न	Confection, sweetmeat.	حلوا	شیریني	مٹهائي
मुष्ट, सरत्नि	Fist, handful.	قبضه	مشت – مشتوارة	مٹهي
उदाहरण, दृष्टान्त, निदर्शन, प्रमाण	Example, instance, paragon.	تمثیل – مثال – مثل	مانند – چون	مثال-مثل
त्रिकोण	Triangle.	مثلث	سه‌گوشه-سوسه-سه‌گنجه	مثلث
त्रिपदीश्लोक, त्रियमक	Stanza, triplet.	مثلث	نظم سه مصرعي	مثلث
असमर्थ	Constrained, forced, obliged, compelled.	مجبور	لاچار – ناگزیر	مجبور
असामर्थ्य	Helplessness, powerlessness.	مجبوري	ناچاري – ناگزیري	مجبوري
		......	دیکهو مال	مجذور
न्यूनता	Allowance, deduction.	محسوب – منها	مجرا – کمي	مجرا
गोष्ठी, परिषत, सभा, समज्या	Committee, council, meeting.	مجلس – محفل-ندوة	بزم – انجمن	مجلس
पूर्वदेशीयज्ञानी	Fire-worshiper, magi.	مجوس	تابعان – زردشت – مجوس – زندباف زندخوان – آتش پرست	مجوس
मंजिष्ठा, विकसा	A red-dye.	بقم – فوة – فوة الصبغ – عروق الحمر	رودن – رودک–روناس روین	مجیٹهه
मंजीर	Cymbal.	......	تال	مجیرا
मंच	Stage, platform.	رف	تالر – تلوارة	مچان

नियमपत्र, प्रतिज्ञापत्र	A bond, agreement, written obligation.	تعهد	مچلکه – إقرارنامه – عهدنامه	مچلکه
मसक, रक्तप	Gnat, mosquito.	برغوث – بعوضه – بق – خموش	پشه–سارخک–سارشک در – سپیدپو	مچهر
मत्स्य, मच्छ, मकर, मीन, झष, सफरी, वारिचर, पृथुरोमा, वैसरिण, शकली	Fish.	حوت – سمک – نون	ماهي – بخش	مچهلي
कीश पालक	Monkey-man.	قراد	میمون‌باز	مچهندر
मछवा, जलिया, धीमर	Fisher-man, fish-monger.	......	ماهي‌گیر	مچهوا
		......	دیکهو پالکي	محافه
दरिद्र, दुर्गत, धनहीन, वित्तहीन	Indigent, needy, pauper, poor, inwant.	غریب–محتاج–مسکین مفلس	تنگ‌حال – تنگدست تهیدست – نادار	محتاج
चाप	Arch.	محراب	کمان	محراب
लेखक, लिपिकर	Clerk.	محرر – متصدي	نویسنده	محرر
कर, भागधेय, वलि	Duty, fare, tax, toll, custom.	خراج–محصول–ارتفاع	باج	محصول
		......	دیکهو صرف	محض
		......	دیکهو مجلس	محفل
गृह, भवन, मन्दिर, शाला	House.	محل	خانه – سراي	محل
प्रासाद, राजगृह, राजभवन, राज मन्दिर, राजशाला	Palace.	قصر	ایوان – بارگاه –دولتخانه کاخ	محل‌شاهي
दिशा, प्रदेश	Quarter.	محله – ناحیه – سمت طرف–جانب–ربع	کوي	محله
द्राघण, परिश्रम, श्रम	Industry, labour, toil.	محنت – مشقت	تگ‌دو – دوادوش	محنت
संक्षिप्त, संक्षेप, साराश, सारांश	Brief, concise, short, compendious.	مجمل – مختصر	تنگ – کم	مختصر
भिन्न भिन्न	Different, diverse, various.	مختلف	گوناگون	مختلف
पंचपदीश्लोक	Stanza, pentameter.	مخمس	نظم پنج مصرعي	مخمس
कोमलरोम विशिष्टवस्त्र	Velvet.	مخمل – قطیفه	......	مخمل
अर्कपर्ण, अर्काह्व, आस्फोत, गणरूप, मन्दार, वसुक, विकीरण विभावश	Calotropis-gigantia.	زاجل – عشر	خرگ	مدار
		......	دیکهو بازیگر	مداري
सहायता	Aid, assistance, help, succour.	اعانت – حمایت – مدد نجد – نصر – عون	کمک – یاري – یاوري پاي‌مردمي–دستیاري دست‌گیري	مدد
सहायक	Auxiliary, assistant, helper.	حامي – ظهیر – معین ناصر	مددگار – دست‌گیر – پاي‌مرد – دستیار	مددگار
अध्यापक, पाठक	Teacher, tutor.	مدرس – معلم–سابق	آموزگار	مدرس
पाठशाला, विद्यालय, चटशाला	School.	مدرسه – مکتب–کتاب	دبستان – دبیرستان – مکتب خانه	مدرسه
मदक	Betel-leaf mixed with opium.	......	......	مدک

नगर विशेष	Name of a city.	مدينه-طيبه-طابه-أم قرى	شهر نبي	مدينه
मधुमक्षिका	Bee.	زنبور العسل-يعسوب-ذباب نحل-ثواب-شث	مگس شهد — رسمو — مسفنج	مدهومكهي
घुंडिकाधेय	Button-hole.	حلقه الزر — عروه	حلقه تكمه-انكيل-انگله	مدهي
वधस्थान, वेदी	The place of execution, altar.	مذبح	كشتن گاه — قربان گاه	مذبح
पुल्लिंग	Masculine.	مذكر	نر	مذكر
मति, मार्ग	Creed, religion.	دين — مذهب—مشرب ملت — نحلات	كيش	مذهب
अभिप्राय, आशय, इच्छा, तात्पर्य्य, प्रयोजन, वाञ्छा	Design, meaning, purport, purpose.	غرض — قصد — مراد — مطلب — مقصد — نيت — مرام	كام	مراد
ध्यान	Observance.	مراقبه	فرزندشاد	مراقبه
संधितफल	Confection, jam, preserve.	مربى — ابوتاجع	اچار شيرين — ريچار — ريچال — ليچار	مربا
काचाच्छादित भाजन	Glazed-vessel, jar.	بستوقه-مرطبان-راجانه	بستو-پشک-دوره-مرتبان	مرتبان
आवृत	Often, times.	دفعه — كره-مره—مرتبه نوبت	بار — دست — ره	مرتبه
कुलीनता, मर्य्यादा, मान्यता	Dignity, rank.	رتبه — شوكت — مدارج مرتبه — منزلت	پايه — جاه	مرتبه
करुणगीत, शोकगान, खेदोक्तिगान	Elegy, dirge.	مرثيه	قصيده سوز و گداز-غزل ماتمي	مرثيه
ऊषण, कृष्ण, कोलक, धर्मपत्तन, मरीच, वेल्लज	Pepper.	فلفل اسود	پپيل گرد	مرچ
अरुणमरीच	Pepper, chilli.	فلفل احمر — فلفل طويل	پپيل سرخ — پپيل دراز	مرچا
		......	ديكهو كالا دانه	مرچائي
मुचंग	Jews, harp.	جنک — صنج	بلبان — چنگ دهن	مرچنگ
मिर्चियाकंद, औषधी विशेष	......	اذخر	نام دوائے — فريز	مرچياكند
		......	ديكهو غشے	مرچها
नर, पुमान, पुरुष	Man.	رجل — امرء	مرد — كاک	مرد
मृतक, शव, परेतः, प्रेतः, प्रासुः,	Dead, corpse.	ميت	مرده	مردا
दरद	Litharge, oxide of lead.	مرداد سنج	مرداسنگ—مردارسنگ • مرتک	مرداسنكهه
जनसंख्या, मनुष्यगणना	Census.	عديد الناس	مردم شماري	مردم شماري
पाणिघ, प्रांगण, मुरजा, मृदंग	Tabour, timbrel.	طنبور — طبلق	تنبور — طبله	مردنگ
पारदर्शक दीपाधार	Glass-shade.	تنور	فانوس شيشه	مردنگي
शाक विशेष	A herb.	......	سبزي معروف	مرسا
		......	ديكهو بيماري	مرض
इच्छा शान्ति, तरपण, तोषण, परितोषण, सन्तोषण	Satisfaction, satisfactory.	مرضي	رضامندي — خوشي	مرضي

अरुणचूर्ण, अरुणशिखा, कुक्कुट, चरणायुध, ताम्रचूर्ण, वटर, ह्रकवाक	Chanticleer, cock.	ديک-زمکي-ابواليقظان ابوالقيظان-ابوسليمان	خروس — خروه — خره خواک—مرغ خانگي	مرغا
जलकुक्कुट	Drake, water-fowl, wild-duck, teal.	اوز — طير الماء	مرغابي — برکه	مرغابي
कुक्कुटी	Hen.	دجاجه — أم حفصه	ماکيان	مرغي
यौगिक	Compound.	مرکب	اشکيود	مرکب
केन्द्र	Centre.	مرکز	ميان چيزے — کيان	مرکز
कर्णिका	Earring, tragus of the ear.	......	زيور گوش	مرکي
विषाणहनक, घातुक	Addicted to butting.	ناطح — نطوح	سرون زن — شاخ زن	مرکهنا
मृग	Deer.	ظبي	آهو	مرگ
अजिन, एण, कृत्ति, मृगचर्म्म	Deer-skin.	جلد الظبي — رق	پوست تخته-پوست آهو	مرگ چهالا
मृगशावक	Fawn.	خشف — غزال	بچه آهو	مرگ چهونا
अपस्मार, भ्रामर, मूर्च्छावायु	Epilepsy.	صرع	......	مرگي
		......	ديکهو بانسري	مرلي
		......	ديکهو گادا	مرمرا
सभ्यता, सुशीलता	Complaisance, civility, courtiousness, politeness.	خلق — مروت — اخلاق انسانيت	آدم گري — خوش اخلاقي	مروت
श्यामतुलसी	Basilicum, sweet basil.	ريحان-ضيمران-ضومران ضميران	نازبو — سپرغم	مروه
		......	ديکهو بابونه	مرهٹي
अनुलेपन, प्रलेप, लेप	Liniment, ointment, plaster, salve.	مرهم	ملغم — مرم	مرهم
महाव्याधि, महामारी	Plague.	طاعون — موتان — وبا	عام موت — مرگامرگ	مري
		......	ديکهو بيمار	مريض
अन्न विशेष	Millet.	......	قماچ	مڑوا
		......	ديکهو پيچش	مڑورا
प्राकृति, स्वभाव	Temper.	مزاج	خيتال — دم	مزاج
कर्म्मकार, भरण्यभुक्, भृतक, वैतनिक, भृतिभुक्	Labourer.	اجير	اجوره دار—مزدور—مزدبر مزدبره — مزده بر	مزدور
कर्म्मण्या, भृतिवेतन	Wages.	أجرت — عمله	مزدوري — مزد	مزدوري
		......	ديکهو ذايقه	مزه
आंचिल, उपमांगस	Fungus, wart, wen.	ثؤلول — قرقه — سلعه	آزخ — ژخ—گوگه-گندمه	مسا
		......	ديکهو راهي	مسافر
रोमकूप, लोमकूप, स्वेदद्वार, स्वेदमार्ग	Pore.	مسلم — منفذ	سوراخ موي بدن	مسام
समीकरण	Equation.	مساوات	برابري	مساوات
		......	ديکهو بٹوري	مسبرد
		......	ديکهو متوالا	مست
शिल्पकार, नायक	A master-mason, a head artizan.	مير اهل الحرفة	سرغنه دست کاران	مستري

छन्दभेद	Stanza.	مستزاد	نظمے که در هر مصرعش هیچے اضافه کرده باشند	مستزاد
अभियोक्ता, प्रार्थक, शरणार्थी	Complainant.	مستغیث — ملتجي	دادخواه-فریادي-مددخواه	مستغیث
आयत, भविष्य	Future-tense.	مستقبل — غابر	آینده — آیان	مستقبل
नौकूपक, गुणवृक्षक	Mast.	دقل	تیرکشتي	مستول
उन्मत्तता, प्रमाद	Intoxication, lust.	سکر	مستي	مستي
यावन धर्म्म मन्दिर, यावन धर्म्म मंडप	Mosque.	مسجد — بیت الله	مزکت — خانه خدا	مسجد
उपहासक, परिहासक, कौतुकी	Buffoon, jester, comic.	سخره	مسخره	مسخره
षटपदोश्लोक	Hexameter, hexastich, stanza.	مسدس	نظم شش مصرعي	مسدس
शलाका, अंकनी	Ruler.	مسطار — مسطر	ستاره-خطکش-جدول کش	مسطر
इषद्धास्य, स्मित	Smile.	تبسم	دندان سپید — شکرخند نیم خنده	مسکان } مسکراهت
दधिसार, नवनीत, मंथज	Butter.	زبد — طرم	مسکه — کرویز — کره — نمشک — نیلو — نیلوي	مسکه
		......	دیکهو کهاوت	مسل
त्वक छिद्र क्रिया	Circumcision.	ختنه — ختان	......	مسلماني
सिंहासन	Cushion, throne.	دست — مسند	چاربالش — تکیه گاه	مسند
		......	دیکهو دتون	مسواک
मंगल्यक, मसूर	Legume, lentil, vetch.	عدس — بلسن — بلس	بزشک-بنوسرخ-نسک مرجمک — دانچه مرجومک-نرسک وانج	مسور
दन्तवेष्टन	Gum.	لثه	بن دندان — جای دندان بیخ دندان	مسوڑها
किरात, शवर	A wild-tribe.	......	قوم جنگلي	مسهر
चतुष्क, मशकहरी	Bed-hanging, curtain, musquito curtains.	کله — نامسیه	پشه خانه	مسهري
		......	دیکهو جلاب	مسهل
दन्तशोधन, मंजन	Dentifrice.	سنون الاسود	مسي	مسي
		......	دیکهو مسجد	مسیت
उलका	Flambean, link, torch.	مشعل	......	مشعل
उलकाधारी, उलकावाही	Linkboy, linkman, torch-bearer.	......	مشعلچي — روشنگ	مشعلچي
अभ्यास	Exercise, practice.	مزاوله — مشق -ممارسه	مشخ	مشق
कस्तूरी, मृगमद	Musk.	مسک	مشک	مشک
दृति, पुटक, चर्म्मपुट	Leather-bag.	زق — قربه — یخي — راویه — سقا	مشک-مشکیزه-مشکوله خیک	مشک
गंध मार्जार सुगंध	Civet.	زباد	خوشبوي گربه صحرائي	مشک بلائي

कठिन, दुरतिक्रम, दुस्तर, दुर्घट	Arduous, difficult.	مشکل — عسیر — عویص	دشوار	مشکل
		......	دیکهو مشک	مشکیزه
		......	دیکهو صلاح	مشوره
ख्यात, प्रख्यात, प्रतीत, प्रथित, प्रसिद्ध, विख्यात, विज्ञात, वित्त, विश्रुत	Celebrated, famous, renowned, noted.	مشهور — معروف	نامدار — نامور — نامي	مشهور
परामर्शक मंत्री	Counseller.	مشیر	صلاح کار	مشیر
कर्मसचिव, सभासद, निकट वर्ती	Aid-de-camp, counsellor.	مصاحب — ندیم — قرین	هم‌نشین — هم‌جلیس	مصاحب
उपस्कर, वेसवार	Drug, spice.	توابل — مصالح	بوافزاز — زیره بادیان وغیره — دیگ‌افزاز	مصالح (طعام)
संलग्नकारी, द्रव्य	Cement, mortar.	مصالح	مصالح	مصالح هرچیز
कुमारी, तरणि, सहा	Aloes.	طبرزد — صبر سقوطرے	تبرزد	مصبر
धातु	Infinitive.	مصدر	لفظیکه ازان فعل بر آیند	مصدر
मिस्र	Egypt.	مصر	قبط	مصر
श्लोकार्ध	Hemistich.	مصرع	نصف‌بیت — نیم‌بیت نیمه‌بیت	مصرع
शर्करा, सिताखंड	Sugar-candy.	نبات — طبرزد — ابوالشفا	نبات‌سفید — فانیز — تبرزد	مصري
मासतिक, वृक्ष की गोंद	Lentisk, mastich.	مصطکي‌رومي — علک‌رومي	کندر رومي — سکر — رماس رمامت	مصطکي‌رومي
चित्रकार, चित्रलेखक, रंगजीव	Painter, limner.	طراح — نقاش — مصور رسام	صورت‌گر — تصویرکش — نقش‌ساز — چهره‌پرداز	مصور
चित्रलेखन, चित्रकर्म	Painting, painture.	مصوري — نقاشي	تصویرکشي — صورت‌گري نقش‌سازي	مصوري
आपत, आपत्य, विपत्य, विपदा	Affliction, distress, misery, misfortune.	تکلیف — حادثه — مصیبت داهیه	تنگي — پریشاني — رنج کم‌بختي	مصیبت
अनियमित काल	Aorist.	مضارع	فعل مضارع	مضارع
पुष्ट, दृढ	Strong, stout.	راسخ — محکم — مستحکم متین — مضبوط — مبرم	استوار — پایدار — رزین	مضبوط
अहित, कष्टकारक, दुखद, घातुक	Injurious, mischievous	مضر	زیان‌کار	مضر
कमांच	A musical plectrum.	مضراب	زخمه — شکافه — سکامره شست	مضراب
गुण्य	Multiplicand.	مضروب	عدد ضرب کرده شده	مضروب
गुणक	Multiplier.	مضروب فیه	عدد که در و ضرب کنند	مضروب‌فیه
विषय, आशय, अभिप्राय, तात-पर्य्य, मनोर्थ, प्रयोजन	Subject, trift, purpose, intention.	مضمون — مطلب — مقصد مراد	کام	مطلب
जीविका	Living.	معاش — معیشت	گذران — سامان‌زندگي	معاش
क्षमा	Apology, forgiveness, pardon.	عفو — معاف	درگذر — بحل — بخشایش	معاف
करमुक्त, करशून्य, दत्तवस्तु, दान	Gift, scot-free.	معافي	بخشیده — داده‌شده — عطا کرده شده	معافي
परिमाण	Dose.	معتاد — مقدار	انداز — وایه	معتاد

अमानुषीयकर्म्म, प्रकृत्यतीतकर्म्म, अद्भुतक्रिया, चमत्कारक्रिया	Miracle.	كرامت — معجزه — خرق عادت	كار حيرت افزا — فرجود	معجزه
अवलेह औषध	Electuary.	معجون	نوشدارو	معجون
अन्तर जठर, कोष्ठ जठर	Stomach.	معده	عضو آدمي كه طعام دران قرار يا بد وهضم شود	معده
अधिकार रहित, पदच्युत	Dismissed.	معزول — موقوف	برخواست — برطرف	معزول
प्रिय	Beloved.	معشوق — محبوب — صنم حبيب — شاهد — عشيق	آفت جان — بت — بهشتي رو — پري — پري پيكر — پري چهر — پري رخسار — پري رو — پري زاد — ترك — تندخو — جان — جانان — جانانه — جفاجوي — جفاكار — چشم جادو — خورشيد رخسار — دلارام — دلاشوب — دلبر — دلدار — دلربا — دل فريب — راحت جان — ستمگر — ستمگار — سيمين تن — شكرخنده شكرلب — شوخ — شوخ چشم — شيرين لب — ظالم — فتنه — كج كلاه — كمان ابرو — گل — گل رخ — گل رو — ماه — ماه پيكر — ماه رخسار — ماه رو — مهرو — مهوش — مه لقا — مسيحا دم — مسيحا نفس — نازنين — نگار — يار — يوسف ثاني	معشوق
कर्म निवृत्ति निरुद्योग-	Suspension.	معطل	بيكار	معطل
उपयुक्त, योग्य, उचित	Fit, meet, proper, suitable reasonable.	معقول — مناسب — موافق	درست — سزاوار	معقول
		......	ديكهو مدرس	معلم
		......	ديكهو پهيلي	معما
अर्थ	Meaning, signification, sense.	معني — مفهوم — فحواي	خواسته — آنچه — چم — چسم	معني
अभिमानी, अहंकारी, गर्व्वित, दम्भी, दर्पित	Conceited, haughty, proud vain.	مغرور — متكبر	گردن كش — خودپسند فريده — خودبين — خودنما — فتروده — گران سر	مغرور

		......	دیکھو گدی	مغز
		......	دیکھو ناس	مغزروشن
पराजित, पराभूत	Conquered, overcome, vanquished,	عاجز – مغلوب	زیردست	مغلوب
विनामूल्य	Gratis.	مجان	مفت – رایگان – چلمله زب – بے عوض	مفت
मुहम्मदीय शास्त्रानुसार निर्देशक	A superior mohemmedan law officer.	مفتي	حکم دهنده از روے شرع فتوي دهنده-وجرگر	مفتي
उपद्रवी, कलहकारी, धूर्त्त	Factious, seditious.	مفسد	فتنه‌انگیز – فساد کننده	مفسد
कर्म	Object, objective.	مفعول	اسم مفعول	مفعول
		......	دیکھو محتاج	مفلس
गुणक, सुखद, हित, हितकारक	Beneficial, useful, advantageous, profitable.	مفید	سودمند – فائده‌بخش	مفید
अर्थ विवाद, अभ्यर्थना	Case, suit, Lawsuit.	مقدمه	نالش	مقدمه
		......	دیکھو قینچي	مقراض
भाज्य	Dividend.	مقسوم	عدد تقسیم کرده شده	مقسوم
भाजक	Divisor.	مقسوم علیه	عدد یکه بر و تقسیم کنند	مقسوم‌علیه
		......	دیکھو مُراد	مقصد
		......	دیکھو جونیرا	مکا
		......	دیکھو گھوسا	مکا
कपटवेषी,कपटी,कुटिल, दंभी, दाम्भिक, पाखंडी, वंचक, धूर्त्त	Cheat, cheater, impostor, sly, vulpine, wily.	جبال – شیاد – عیار – ماکر – مزور – مکار متقني – قطرتي	پرکار – دغاباز – ریاکار – سالوس – فریبي – گربز – روباه‌باز – شیشه‌باز	مکار
		......	دیکھو گھر	مکان
		......	دیکھو مدرسه	مکتب
किरीट, मुकुट	Coronet, crown.	تاج‌الملوک – رعاث	تاج‌شاهي – دیهیم	مکٹ
कपट, छल, माया	Cheat, deceit, fraud, guile.	مکر – خدع – کید – زور زرق – شید	ریا – روباه‌بازي – دغا – فریب – سالوس – نیرنگ – رنگ – گربزي – ریو-دستان	مکر
मर्कट	Spider.	خدرنق	دیوپا	مکڑ-مکڑا
अष्टपद, अष्टपाद, ऊर्णनाभ, ऊर्णनाभी, तन्तुवायु, मर्कटक, मर्कटी, लूता, लूतिका	Spider.	عنکبوت – عکاشه – فدس موله – لیث	کارتنک-کلاش-مگس‌گیر تندو – زجال –، کارتن-کارتنه-کرتن	مکڑي
पटुपर्णी, हैमवती, स्वर्णचोरी	Night-shade, indian-gooseberry.	عنب‌الثعلب – فنا	تربک-روباه – سگ‌انگور لما-بارج-ثلثان-فنا	مکو
अरब देशीय नगर विशेष	Mecca.	بکه-مکه-سبوحه-بطحا	نام شهري در عرب که خانه کعبه درانجا است	مکه
वनमक्षिका, दंश	Gadfly, assfly.	شعراء – عنقر	خرمگس – مژمژ-منیج	مکھا
		......	دیکھو منهه	مکھڑا
		......	دیکھو مسکه	مکھن

नोला, मक्षिका, वर्वंणा	Fly.	ذباب — ابوالجعفر	مگس	مکھي
क्षुद्रा, मधुमक्षिका, सरघा	Bee.	كهت — نحل — ذباب زنبورالعسل-يعسوب ثواب	مگس‌عسل — رسمو — ملنج	مکھي‌شهدکي
घन, द्रुघण, मुद्गर	Club.	ميل	گرز	مگدر
मिष्टान्न विशेष	A kind of sweetmeat.	......	قسمے از شيريني	مگدر
परन्तु	But.	لكن	مگر — ليکن	مگر
अग्रही, दुराग्रही	Obstinate, stubborn.	متمرد	سرکش — گردن‌کش	مگرا
कुम्भीर, नक्र	Alligator, crocodile, shark.	تمساح — ابوحل	نهنگ	مگرمچهه
कुम्भीर शावक	Young of a shark.	قوب	بچهٔ نهنگ	مگرمچهه‌کا بچه
		......	ديکهو پهلوان	مل
कैवर्त्त, तारक, दास, धीवर	Boatman, sailor.	عدار — عوار — ناخوذه — ملاح	کشتي‌بان — ناخدا	ملاح
परिरंभ, प्रस्परमिलन, प्रस्परालाप, मिलन, समागम, संयोग	Interview, meeting.	ملاقات — وصال — وصل لقا — صحبت — مواصلت	ديدار چهار چشمي — دوچار	ملاقات
		......	ديکهو بالائي	ملائي
मृतिका विशेष	Bole, armenian bole.	......	گل ملتاني	ملتاني‌مٿي
		......	ديکهو رکابي	ملسي
देश, प्रान्त	Country, region.	اقليم — ملک — ولايت — ديار	کشور — قلمرو	ملک
धन, सम्पत्ति, पदार्थ	Estate, property.	ملک — ملکيت — حقيت	جايداد — آن — حق‌داري	ملکيت
		......	ديکهو لوند	ململانس
अनसुक, दुकूल, सूक्ष्मदुकूल, सूक्ष्मानसुक	Muslin.	سابري — شف	تنزيب — شبنم	ململ
कपटपक्षी	Decoy-bird.	رامق — مطمح	پادام — کالبوت	مله
क्लीतक, मधुक, मधुयष्टिका, मधूली, यष्टिमधु	Licorice, liquorice.	اصل‌السوس	بيخ‌مهک — آسه	ملهٿي
		......	ديکهو مرهم	ملهم
घृत शर्करामिश्रित रोटिका	Bread made of flour, milk &c.	......	ماليده	مليده
मातुलानी, मातुली	Maternal uncle's wife, aunt.	زوجة‌الخال	زن‌خالو	مماني
परीक्षक	Examiner.	ممتحن	آزماينده	ممتحن
		......	ديکهو بيزر کا بچه	ممنا
		......	ديکهو کهٿزيچ	ممولہ
औषधी विशेष	Daphuce-mezereon.	بقلة‌الخطاطيف —— شجرة‌الخطاطيف	مامهران چيني — مامران	ميره
परिमाण विशेष	Maund.	اربعون‌منا	چهل سير	من
चित, चेत, मन, मानस, स्वान्त, हृत, हृदय	Heart.	فواد — قلب	من — دل	من

		......	دیکھو جگت	من کوٹھن کا
उचित	Appropriate, becoming, fit, meet, proper, suitable.	مناسب — معقول	درست — سزاوار	مناسب
धर्माध्यापकासन, पुरोहितासन, धर्मोपदेशकासन	Pulpit.	منبر	جاي خطيب — افراز	منبر
निवेदन, प्रार्थना, विनति, विनय	Entreaty.	التجا — منت — تضرع	آرزو	منت
प्रतिज्ञा, संकल्प	Vow.	عهد مذهبي	عهد و پيمان ديني	منت
मंत्र	Charm, incantation, spell.	رقيه — عزيمت	افسون	منتر
मध्य	Middle.	وسطى	ميانه	منجلا
अशुभ, मन्दभाग्य	Unfortunate, unlucky.	منحوس — مشوم	بدبخت — نامبارک شوم	منحوس
मंदिर	Temple.	معبد — كنيسه	عبادت گاه	مندر
चक्र, मंडल, विम्ब	Disk.	قرص	گرده	منڈل
		......	دیکھو مانڑو	منڈوا
क्रयविक्रयस्थान	Market.	سوق كبير	بازار كلان — پنهلو	منڈي
औषधी विशेष	Mallisand-Indica.	......	نباتي معروف	مُنڈي
परिसर	Parapet.	فصيل	......	منڈير
वास, उत्तरणस्थान	March, stage.	ربع — منزل — مقام — مهبط — مرحله	فرودگاه	منزل
कार्याधीश, कार्यनिर्वाहक	Writer, secretary, clerk.	منشي	دبير — دستور	منشي
न्यायाधिपति, न्यायाधीश	Judge, just, impartial.	عادل — منصف	دادار — دادگر — داور	منصف
तर्क, न्याय	Logic.	مناظره — منطق	علم منطق	منطق
राशिचक्र, राशिमंडल, भचक्र, क्रान्तिकक्ष, रविमार्ग	Ecliptic, zodiac.	منطقة البروج-طريق الشمس	راه آفتاب	منطقة البروج
तार्किक, नैयायिक, न्यायशास्त्रवेत्ता	Logician.	منطقي	منطق دان	منطقي
		......	دیکھو قبول	منظور
सम्मति	Approval, sanction, confirmation.	اقبال	منظوري	منظوري
निषेध, निवारण, निरोध, प्रतिषेध, वारण	Prohibition.	امتناع — ممانعت — منع نهي	بازداشت	منع
गमनीय, चलनीय	Movable.	منقوله — متحركه	حركت كننده	منقوله
द्राक्षा, मधुरसा, यक्ष्मघ्नी, स्वाद्वी	Raisin.	زبيب	مويز	منقه
पृष्ठवंश	The vertebra of the neck.	فقاره — فقره	مهر گردن	منکا
		......	دیکھو کلونجي	منگریلا
भौमवार, मंगलवार	Tuesday.	جبار — يوم الثلثا	سه شنبه — ناف هفته	منگل
वागदान	Betrothment, betrothal.	خطبه	عهد وپيمان شادي-نسبت	منگني
ऋण	Loan, a borrowed thing.	عاريت — مستعار	وام — سيفنج	منگني
मुख	Mouth.	فم — فوه	دهان — زفر	منهه
आनन, आस्य, तुंड, वदन, वक्त्र, मुख, लपन	Face, countenance.	وجه — سحنه — محيا ديباچه	رو — چهره - رخ-رخساره ريم — ديمه	منهه

मणिकार	Pedlar.	بساطي	پیلہ ور	منہار
		......	دیکھو مرچنگ	منہ چنگ
मुख दर्शन परितोषिक	A present given to the bride by the female relatives on the first look into the bride's face.	......	رونمائی	منہ دکھائی
		......	دیکھو دهات	منی
जल शोषण	Sponge.	اسفنج البحر-رغوة الحجامين هرشفه	ابرمردہ - ابرکہن - غمام غیم - ابرہ	موابادل
अनुकूल, उचित, योग्य	Agreeable, conformable, consistent, suitable.	مطابق - موافق	درست	موافق
निधन, निपात, मरण, मोच, मृत्यु, पंचता, अन्त, नाश	Death, decease, demise.	حتف - حمام - حين سام - عارق - ممات منون - موت - ميت وفات-فوت-يقين-اجل	مرگ	موت
		......	دیکھو پیشاب	موت
मुक्ता, मौक्तिक	Pearl.	جمان-در-قديس-لولو مرجان	گوهر - گہر - مروارید - کسپرج	موتی
मुक्ताविन्दु	Cataract.	ماء النزول - ظفره	آب نزله - آب مروارید - زاور - آب سیاه- تمر	موتیابند
कुरुविन्द, मुस्तक, मुस्ता, मेघनामा	Cyprus-triangularis.	السعد - سعد	مشک زمین - مشکک	موتها
मपष्टक, मुकुष्टक, वनमुद्ग	Legume, lentil, vetch.	کرسنه	ماش هندی	موتهی
परीवाह	Bucket.	......	......	موٹ
पीन, पीवर, स्थूल, मांसल	Big, bulky, fat.	جسيم - سمين - مسمن شحيم - صهود	فربه - تناور - قوی هیکل چرب پہلو - خنگا ستبرگ - تنومند - کروت	موٹا
असभ्य, स्थूल	Coarse.	غفص-سطبر-ثخين-دبيز	ستبر-سفت-گنده-لگ هلگفت-زفت-پرکار	موٹا
त्सरुः, सरुः	Handle, hilt.	قبضه	دسته	موٹھہ
उद्युत, उपस्थित, प्रस्तुत	Present, ready.	موجود - مهيا	آماده - هسته	موجود
कचक, लचक	Sprain, strain.	وثاء	چپ شدن پا	موچ
मोचक	Salmalia-malabarica.	......	......	موچرس
मोचन	Nippers, pincers, tweezers.	نمص - منقاش - منتاخ منتاش - منتاق - منمص - منماش	موچینه - موکند	موچنه
चर्मकार	Saddler, shoemaker.	اسکاف-خصاف-سکاف	کفش دوز-کفشگر-موزه دوز	موچی
मोदी, आहार योजक, अन्नादि परिकल्पक	A shop-keeper, grocer, purveyor.	بقال - بدال	دوکاندار	مودی
विवाह मुकुट, मौलि	Marriage-crown.	تاج العرس	تاج شادی	مور
केकी, नीलकंठ, बर्हि, भुजंगभुक, मयूर, शिखावल, शिखी	Peacock.	طاوس - صراح	نیسا	مور

		......	دیکھو بجرا	مورپنکھي
प्रतिमा, विग्रह, मूर्त्ति	Idol, statue.	تمثال — صنم	پیکر — بت	مورت
दूर्गाट्टौर	Intrenchment.	......	مورچال — النگ — دمدمه	مورچا
		......	دیکھو زنگ	مورچا
चमर, शिखंड .	Flyflap.	مذبه	مگس ران	مورچھل
ऐतिहासिक, पौराणिक	Historian.	مورخ — دهقان	تواریخ‌داں — مردم تاریخي دهگان — بازگیر	مورخ
मयूर शिखा	Peacock's tail.	......	نام درختی	مورشکها
दायलब्ध, पितृक्रमायात, पितृ-प्राप्त पैतृक	Hereditary, paternal.	آبائي — موروثي	پدري	موروثي
जल निर्गमा	Drain, sinks.	مرفق	موري — بدررو	موري
विचलन, घूर्ण	Twist-turning.	منحني — منعرج — منعطف	درگشت	موڑ
आसन विशेष	Foot-stool, seat.	......	زیرگاه	موڑھا
अनुपदीना	Boot.	حف	موزه چرمي	موزه
मातुः भगिन्याः पतिः	Mother's sister's husband, uncle.	خالو	شوهر خواهر مادر	موسا
चित्रा, उपचित्रा, न्यग्रोधी, वृषा, द्रवन्ती, शम्बरी, प्रत्यक श्रेणी, रंडा सुत श्रेणी, मूषिक पर्णी	Origan.	مرزنجوش — اذن الفار	مرزگوش — مرزنگوش	موساکني / موسبي
अयोग्र, मूसल, कूटक	Pestle.	دقاقه — عندلته — مدقه	کوبه — چوب دسته — پادنگ	موسل
ताल मूलिका, मूसली	......	......	نام دوائے	موسلي
		......	دیکھو فصل	موسم
महोत्सवकाल	Jubilee, season of joy.	نشاط الموسم	موسمي خوشي	موسمي خوشي
मातुः भगिनी, मातृस्वसृ, मातृष्वसा	Aunt, mother's sister.	خاله	خواهر مادر	موسي
		......	دیکھو چوها	موش
अवसर, समय	Occasion, opportunity, chance.	موقع — محل	هنگام	موقع
स्वरहीन, हत	Stopped, suspended.	موقوف — غیرمتحرک	زده	موقوف
कुन्द	Double-jasmine.	......	نام گلے	موگرا
काष्ट मुंगर, कोटिशः, लोष्ट भेदन, लोष्टघ्न, मुदगर, लेष्टुघ्न	Mallet.	میطره	کوبه — کلوخ کوبه	موگرا / موگری
		......	دیکھو قیمت	مول
केसर, मौरश्री, वकुल	Mimusops-eleugi.	......	نام درختي بولسري	مولسري
मूलक	Radish.	فجل	ترب	مولي
मधुज, मधूच्छिष्ट, सिक्थ	Wax.	شمع — عسو — موم	روغن عسل	موم
मधुज वस्त्र	Water-proof, wax-cloth, cerecloth, oilcloth.	مشمع	موم جامه — جامهٔ مومین	موم جامه
सुगंधि द्रव्यरचितशव	Mummy.	عرق الجبال — حافظ الاجساد	مومیائي — تریاق ترکي — خوب خین	مومیائي
स्त्रीलिंग	Feminine.	مونث	ماده	مونث

मुंज	A grass of which ropes are made.	......	......	مونج
ओष्ठलोम, श्मश्रु	Mustache, whisker.	شارب	بروت — سبلت	مونچھ
चूडा करण	Tonsure.	عقیقه — تحلیق	مونڈ تراشي	مونڈن
		......	دیکھو کنڈھا	مونڈھا
आसन विशेष	Stool, seat.	......	زیرگاہ	مونڈھا
मुंग	Legume.	مج — ماش	بنوماش — منگ — ماش عطار	مونگ
विद्रुम, प्रवाल	Coral, sea-moss.	مرجان — حجر البحر — بسد — حجر شجري	خروھک — وسد — بستام	مونگا
प्रवाल मूल	Coral-root.	بسد	بیخ مرجان	مونگاکي جڑ
मुंगफली	Pig-nut.	......	......	مونگ پھل
मोहन, मंत्र मोहन, माया, इन्द्र जाल	Enchantment.	سحر	دل فریبي — دلربائي — دلبري — افسون گري جادوگري	موهني
महाद्वीप	Main continent.	براعظم — برعظیم	بیابان کلاں	مهاديپ
उष्ट्र नासिका काष्ठ रज्जुबंधित	Camel's bridle, rein, nose-string of a camel.	خطام — زمام — حشمت	مهار — برس — ورس	مهار
अधीश्वर, महाराजा, राजाधिराज, मंडलेश्वर, चक्रवर्ती	Emperor.	سلطان الملوک	شاہنشاہ	مهاراجه
महारानी, महाराज पत्नी, महिषी, राजाधिराज पत्नी, राजेश्वरी	Empress.	سلطانه	شاهنشاه	مهارانی
पिटक विशेष, स्फोटक	Pimple.	مسامیر	......	مهاسا
अधोरणा, निषादिन, हस्त्यारोहा, हस्तिपका	Elephant-driver.	فيال	پیلبان — فیلبان	مهاوت
यावक, लक्त	Lac.	......	......	مهاور
		......	دیکھو بھنگي	مهتر
महत्	Village head-man, head-villager.	فرناس — رئیس الدهاقین	میرده — کجیرده — کلاں ترده دهخدا — سپید ریش	مهتون
मेन्धी	Lawsonia alba, myrtle, name of a colouring cypress.	حنا — یرنا — رقون — رقان	حنا — برنا — برناک — برناه	مهدي
मेन्धी पुष्प	Flower of mehdi.	فغو — فاغیر	گل حنا	مهدي کا پھول
यौतुक, विध्यावन, स्त्री धन	Alimony, jointure.	مهر — صداق	کابین — دست پیمان	مَهر
		......	دیکھو اشرفي	مُهر
मुद्रा	Seal.	خاتم	مهر	مُهر
कान्तिदायक, परिष्कारक	Polisher.	مصقله	مهره	مُهرا
कृपालु, दयालु	Benefactor, benign, benignant, clement, compassionate, gracious, kind, merciful, propitious, favourable.	رحیم — رؤف — عاطف — عاطف — شفیق — مشفق — رؤف — حفي	مهربان — رحم دل	مهربان

अनुकम्पा, अनुग्रह, कृपा, दया	Beneficiency, clemency, compassion, favour, kindness, mercy.	ترحم ـ تعطف ـ تفقد رافت-رحم-شفقت عطف ـ عطوفت- عنايت ـ لطف	مہرباني ـ نوازش	مہرباني
गोटिका	Chessman.	فص	مہرہ شطرنج ـ نرد	مُہرہ
जलमार्ग	Drain, gutter.	مسيل الماء	موري ـ بدررو	مُہري
		......	ديکھو بو	مَہک
स्त्रैण	Effeminate.	مخنث	زنانہ	مہلا
आगन्त, आवेशिक, अतिथि, अभ्यागत गृहागत प्राघुण	Guest, visitor.	ضيف ـ نزيل	مہمان ـ سپنج	مہمان
सत्कार	Entertainment, feasting, hospitality, reception.	ضيافت	مہماني	مہماني
		......	ديکھو طعنہ	مہنا
मठाधारी, मठाध्यक्ष, मठाधिपति	Frior, abbot.	مير خانقاہ-رئيس خانقاہ	سردار خانقاہ	مہنت
महर्घ	Dear.	غالي	گران	مہنگا
कृकणा, कृकर	Pheasant.	ملصل ـ عقعق	عکہ ـ تدرو ـ تذرو ـ کرک ـ قالنجہ ـ کسک ـ کشکرک	مہوکا
गुडपुष्प, मधुक, मधुद्रुम, मधूल	Bassia-latifolia.	......	گل چکان	مہوہ
भोजन विशेष	A dish consisting of rice or other grain boiled in sour-milk.	......	قسمے از طعام	مہير-مہيل
		......	ديکھو باريک	مہين
मास	Month.	شہر	ماہ	مہينا
असिकोष, खड्गकोष, छदनपेशी	Scabbard, sheath.	غمد ـ قراب ـ جفن	ميان ـ نيام ـ چخ	ميان
		......	ديکھو شوہر	مياں
		......	ديکھو صاحب	مياں
मार्जारशब्द	Mewing.	مود	مؤ	مياؤں
		......	ديکھو تولا	ميانہ
नस्त्रेरत्रिकोणकृति, उपवस्त्र खंड विशेष	Gusset.	......	خشتک	مياني
मेथिका	Fenugreek, tregonella-loenum-greascum.	حلبہ	شنبليد ـ شنبليت	ميتھي
मधुर, मिष्ट	Sweet.	حلو	شيرين	ميٹھا
मधुर जल	Sweet water.	عذب ـ فرات ـ سلسل سلسال	آب شيرين-آب خوش گوار	ميٹھا پاني
		......	ديکھو کھونٹا	ميخ
काष्टमुंगर	Mallet.	ميتد	ميخ چو ـ ميخ کوب ـ گرد ميخ ـ تخماق	ميخ چو
समभूमि, समस्थल, मरुभूमि, मरुस्थल	Plane.	سن ـ ميدان ـ صحرا مجال ـ تيہ ـ باديہ ـ وادي ـ قاع ـ بيداء ـ فيفاء مہمہ ـ عرصہ ـ بر ـ غيل	جولانگاہ ـ زمين فراخ ـ گور ـ راغ ـ بيابان ـ فلا ـ ساد ـ ہامون ـ دشت	ميدان

गोधूमचूर्ण, चूर्ण	Flour, a fine-flour.	سمید — حوار — درمک — دقیق	آرد پارچه بیز — میده	میده
		......	دیکھو ترکه	میراث
कंचुक	Jacket.	ارخالق	تنزیب — نیم‌جامه	میرزئي
		......	دیکھو شکاري	میرشکار
मंच	Table.	سطح	میز	میز
योग	Total.	جمع — میزان	همه	میزان
अतिथिकृत आतिथेय सत्कारी	Entertainer, host.	......	صاحب‌خانه — مهماندار مهمان‌نواز — میزبان	میزبان
अवधि, कालावधि, निरूपितकाल	Term.	اجل — میعاد	وقت معین	میعاد
नइहर	Wife's parents' house.	......	خانه پدر زن	میکه
अस्त्रागार, आयुधागार, युद्धद्रव्यागार	Magazine.	......	سلاح‌خانه — قورخانه	میکزین
मल	Dirt, grime.	دنس — درن — وسخ —	چرک — ریم — شوخ	میل
योग, संयोग, एकता	Union.	اتفاق	یکانگي	میل
कोशार्द्ध	Mile.	میل	نیم‌کروه	میل
मलिन, मलीमस, अस्वच्छ, कच्चर	Dirty, grimy, impure.	دنس — وسخ — طفس کسیف	جرکین-شوخکین-ریمکین شوخگن — ناپاک- پرچرک	میلا
	......			
समारोह	Fair.	جماعت‌الخلایق- متفرج	انبوه مردمان	میلا
सप्तमी विभक्ति	In, within.	في	در — فرا	میں
चिचाची, शारिक	A talking bird.	زرزور — سارج — سارو	شارک — شار	مینا
नग	Enamel.	قبص	مینا — آب‌گینه — نگینه	مینا
शिखर, शृंग	Pinnacle, tower, turret, minaret.	منار	مینار	مینار
करहाटक, पिंडीतक, मदन, मरुवक, शल्य, स्वसन	Vangwira-spinosa.	جوزالقیء — جوزالرقع	......	مین‌پهل
क्षेत्र सीमा	Ridge.	......	پلون — مرز	مینڈ
प्लव वर्षाभू, भेक, मंडूक, शालूर, दुर्दुर	Frog, toad.	ضفدع — غیلم — قیره — وزغ — وق	جغر — غنجموش-غوک وزق-قاس-نلا-وک	مینڈک
भकशावक बालमंडूक मंडूकशावक	Polliwing, tadpole.	......	بچه غوک	مینڈک‌کابچه
दुर्दुरी	Frog.	شرغ	غوک کوچک	مینڈکي
		......	دیکھو بیبڑا	مینڈھا
मनःशिला, मनोगुप्ता, मनोह्वा, नागजिह्विका	Sulphurate of arsenic.	زرنیخ احمر	......	مین‌سل
छागविष्टा	Goat's dung.	بعره — بله	پشک — پشکل	مینگني
मेघजल, वृष्टि	Rain.	مطر — غیث — ابوالحیاة قطر — مزن	باران	مینھ
इन्द्रसुरस, इन्द्राणिका, निर्गुंडी सिन्दुक सिन्दुवार,	......	......	......	میوڑي
फल	Fruit.	فاکهه — ثمر — قطف	میوده — شایه	میوه
		......	دیکھو سلکر	میوه‌فروش

न　ن

निराश	Hopeless.	مایوس — خائب-قنوط	ناأمید	ناأمید
निराशता, निराश्य	Despair, hopelessness.	یاس — حرمان-خیبت	ناأمیدي — مایوسي	ناأمیدي
अप्राप्त यौवन	Minor.	صغیرسن — صغیر	نابالغ — کم‌سن	نابالغ
जलनिर्गमा, जलमार्ग, प्रनाली	Drain, gutter, sinks.	مرفق	بدررو	نابدان
चक्रनाभी	Nave.	......	ناف — چرخ	نابهه
-		......	دیکهو تهونرهي	نابهي
परिमाण, माप	Measure, survey.	مساحت	پیمایش	ناپ
अपवित्र	Impure, sordid.	نجس — قذر	پلید — ناپاک — گندہ	ناپاک
ज्ञातेय, सम्बन्ध	Alliance, relation.	قرابت	خویشي — رشته	ناتا
अपूर्ण, असम्पूर्ण, खंडित	Deficient, imperfect, incomplete.	غیرکامل — ناقص	ناتمام — ناکامل-نافرجام	ناتمام
दौहित्र	Grandson.	حافد	نبسه — نبیسه — نبیره — نواسه — دخترزادہ	ناتي
अदीर्घ, अल्पक, लघु	Short, wee.	قصیر — دحداح-حنبل	کوتاه‌قد — پسته	ناٹا
नाटक, स्वांग	Drama.	نقل	صورت بازي	ناٹک
अन्न, कण, धान्य, नाज, शास्य	Corn, grain.	غله — حبوب	دانه	ناج
देवदारु, प्रीतदारु, सरल	Fir, pine.	صنوبر — عرعر	ناجو — کاج — مازو — له	ناجو
नृत्य,नर्त्तन,ताण्डव,नव्य,नाट्य,लास्य	Dancing, dance.	رقص	پاي کوبي — پاي بازي	ناچ
नाटकगृह, नाटकशाला, नाट्यशाला, नृत्यशाला	Theatre, ball-room.	بیت الرقص	نقل‌خانه — تماشاگاه	ناچ گهر
नटनर्त्तक, भ्रूकुंश	Dancer.	رقّاص	پاي کوب — پاي باز	ناچنےوالا
अर्जुका, गणिका, नटी, नर्त्तकी, लासिका, वेश्या	Dancer, dancing-girl, danceress.	رقاصه	پاي کوب — پاي باز	ناچنےوالي
अल्पविषय, लघुविषय, स्वल्पविषय	Trifle, insignificant.	لاشئي — تافه — قرطعب حطام — شي قلیل	ناچیز — هیچ	ناچیز
अन्यायसे, अधर्मसे	Unjust, improper.	غیرواجب — خزعبیل — باطل	ناحق — بیجا — بےوجهه بےواسطه — بےسبب	ناحق
		......	دیکهو ملاح	ناخدا
करज, कररुह, नख, नखर, पाणिज, पाणिरुह, पुनर्भव	Nail.	ظفر — خلب	ناخن	ناخن
नेत्रजाला	Web in the eye.	ظفرة	ناخنک دیدہ	ناخنا
वाद्यार्थक्षुद्र लौहमुद्रिका	Musical bow.	مضراب	ناخنه — زخمه	ناخنا
अप्रसन्न	Displeased, unhappy.	ملول	ناخوش — ناراض — ناشاد نارضامند	ناخوش
विस्मय, अप्रसन्नता	Displeasure.	کرہ — ملالت	ناخوشي — ناراضي — نارضامندي	ناخوشي
औषधी विशेष	Yellow-dyeing-wood.	اکلیل الملک	گیاه‌قیصر — اسبرک — بسدک — شاه‌افسر زریر — بسک	ناخونا

अज्ञ, अविज्ञ, असीच्चित, निरक्षर मूर्ख	Ignorant, illiterate, idiol, fool.	جاهل-لاعلم-سفيه-غمر	نادان	نادان
अज्ञता अज्ञानता, अबोध, ज्ञानाभाव, मूर्खता	Folly, ignorance, nescience.	جهالت — جهل	ناداني- بيوقوفي-بيعقلي	ناداني
अद्भुत, आश्चर्य, विस्मयजनक, अपूर्वद्रव्य	Strange, wonderful.	عجيب—عجوبه—عجب طرفه—بديع — انيقه	نادر — حيرت انگيز — حيرت افزا —شگرف	نادر
तन्त्र यन्त्र	Loom, shuttle.	منسج	ماکور-مکوک-مکو-مکول	نار (جولاها)
अरुणसूत्र	Red thread, hairlace, fillet.	حيط الاحمر	رشته سرخ — موباف	نارا
ऐरावत, नादेयी, नारंग, भूमिजम्बुक	Orange.	نارنج	نارنگي	نارنگي
नाहरोग	Sciatica.	عرق المدني	رشته — پيو	نارو
		......	ديکهو نبض	ناري
नारिकेलीय प्रनाली	Hubble-bubble.	بوري النارجيل	قليان نارگيل	ناريل
नारिकेल, लांगली, छटाफल	Cocoa.	نارجيل — جوز	نارگيل	نارِيل
हाव, हाव भाव	Blandishment, coquetry.	غنج — دلال — ادا	ناز	ناز
कोमल, मृदुल, सुकुमार	Delicate, slim, tender.	لطيف	نازک — لوري	نازک
लघ्वी, सुकुमार, सूक्ष्माङ्गी	Delicate, lovely, coquette, flirt.	المربي بالدلال	نازنين — نازک اندام	نازنين
नासिका चूर्ण, नास्य	Snuff.	بردقال-عطوسي-نشوق	مغزروشن	ناس
नासपाल	Bark of pomegranate.	قشور الرمان	پوست انار	ناسپال
नास्यपुट	Snuff-box.	مسعط	ناسدان	ناسدان
पूतिव्रण, नाडिव्रण	Ulcer.	قرحه — ناصور — ناسور— سرطان	ريش روان	ناسور
विदर, विश्वसारक	Pear.	......	ناشپاتي — انبرد	ناشپاتي
कल्याहार, जलपान	Breakfast, repast.	غداي — ريق	چاشت — ناشتا — ناهار- آب چرا — ناهاري- نخازه-نهار-نهاري	ناشتا
कृतघ्न, अकृतज्ञ	Ungrateful.	کافرنعمت	ناسپاس — ناشکرگزار	ناشکر
अन्तर	Adjournment, intermission.	ترک — طفره — غب	ناغه — ويدانک — ويلان	ناغه
		......	ديکهو ڈهونڈهي	ناف
कृष्णलोहित पुष्प	Violet.	......	نام گلے-نافرمان-زبان بقفا	نافرمان
कस्तूरी	Pod of musk.	نافجه — پسيخه	نافه	نافه
गंधवहा, घोणा, घ्राण, नासा, नासिका	Neb, nose.	أنف — معطس — مشام	بيني	ناک
		....	ديکهو مگرمچهه	ناک-ناکا
आवागमनपथ, गमनागमनपथ	Pass.	ثغر — عورته	دربند	ناکا
सूचीनेत्र	The eye of a needle.	سم الخياط — خرت	چشم سوزن — سفت	ناکا
घ्राणरोग	Bottle-nose, polypus.	......	بيماري بيني	ناکڑا
नाग	Serpent.	اسود-افعي-ارقم-سيعاف	مار سياه	ناگ
शतमूली	Asparagus, officinalis, wormwood.	هليون — عود الحيه	مارچوبه	ناگدون

कुटन्नट, गोपुर, दाशपुर, परिपेलव, प्लव, वानेय	Cyprus-triangularis.	سعد	مشک زمین	ناگرموتها
द्विप, नागकेसर	Misua-ferria.	......	نارمشک	ناگ‌کیسر
अरुचि, अप्रिय, असुखद्‌स्वरस्य	Disquieting, unpleasant.	کریهة	ناگوار-ناپسندیدة-بدمزة بدذایقة-ناخوش‌آیندة	ناگوار
		......	دیکهو ڈهونڑهي	نال
अग्न्यस्त्रनालिका	Barrel.	......	نال‌بندوق	نال
तटनी, नार, नारा, प्रनाली	Brook, channel, ravine, rill, rivulet, runnel, streamlet.	آنين	آبجو — جو-ن له -ارغاب	نالا
अयोग्य	Unworthy, unfit, improper.	دني — وضيع	نالایق-ناکس-نابکار-ناسزا نااهل — ناشایستة- ناقابل — ناهنجار	نالایق
निवेदन, अभियोग, प्रार्थना	Plaint, complaint, action, suit.	استغاثة	نالش	نالش
		......	دیکهو پالکي	نالکي
रुदन, विलाप, विषाद, शोक	Groan, lamentation, moan, wailing.	تضرع — نوحة — واویلة - انين‌أنان	زاري — فریاد-فغان-نالة	نالة
जलनिर्गमा, पानीय	Drain, sinks.	إخدود — خد — خدة	بدررو — کاریز	نالي
अभिदान, आख्या, नाम, संज्ञा	Name.	اسم	نام	نام
अशुभ	Inauspicious, unfortunate.	منحوس — نحس	نامبارک — سبزقدم — شوم — شور— خرشة	نامبارک
क्लीव	Impotent.	عنين — بيال — عجيز- عزهات	نامرد — ناقحل	نامرد
अनुचित	Improper, unbecoming, unfit, unsuitable.	غیرمناسب — لاینبغي	نادرست — نامناسب	نامناسب
अस्वीकार	Rejection, refusal.	انکار — غیرمقبول	نامنظور	نامنظور
विप्रीत, विरुद्ध, प्रतिकूल	Adverse, contrary, disagreeing.	غیرموافق — مخالف — علي‌الرغم-مختلف	برخلاف — برعکس — ناسازگار	ناموافق
मातामह	Maternal grand father.	جدفاسد	پدرمادر — نيا — بابا	نانا
पाककर्त्ता	Baker.	خباز — طباخ	نان‌پز — نان‌نوا — نان‌با	نانبائي
नान्द	Large earthen pan.	إجانة — مرکن	تغار سفالين	ناند
मातामहालय	Maternal grand father's family.	حوبة	خویشي مادري	نانهال
मातामही	Maternal grand mother.	جدة فاسدة	مادرمادر	ناني
		......	دیکهو کشتي	ناو
अन्तावसायी, क्षुरी, चण्डिल, दिवाकीर्त्ति, नापित, मुंडक, मुंडी	Barber.	حلاق — محسن-مزين	موتراش — سرتراش — سرشو — آئنةدار — گرا — حجام- تونگو ایکو	نائي
दुर्लभ, दुष्प्राप्य, अप्राप्ति	Rare, scarce.	غیرمیسر-غیرممکن‌الحصول قليل	نایاب — کم‌یاب	نایاب
धमनि नाटिका, नाडी, सिरा	Pulse.	نبض	حرکت رگ	نبض

दुहितात्मजा, नप्ता, पौत्रो, सुतात्मजा	Grand daughter.	بنت البنت – حافدة	نسبه – دختردختر	نتني
वेसर	Nose-ring.	زمام	حلقه بيني	نتهه
नासारन्ध्र, नासापुट, नासिकाछिद्र	Nostril.	خيشوم – منخره	سوراخ بيني	نتهنا
नट	Juggler, rope—dancer, tumbler.	مشعبد	رسن باز – ريسمان باز – غازي-كره باز-بازي گر دارباز	نت
गद्य, छन्दरहितवाक्य	Prose.	نثر	پراگنده	نثر
कैवल्य, निर्वाण, मुक्ति, मोक्ष	Salvation.	نجات – مخلصي	رستگاري – رهائي	نجات
		......	ديكهو جوتش	نجوم
		......	ديكهو جوتشي	نجومي
नीर, सार	Pressed, juice.	عصاره	افشرده	نچوڑا
बलि	Gift, lavish, sacrifice.	تصدق – فدا-قربان-نثار	بشار	نچهاور
वाक्यविन्यास, वाक्ययोयना, पदरचना, वाक्यरचना, अन्वययोजना	Syntax.	نحو	علم نحو	نحو
व्याकर्णं	Grammar.	نحووصرف	قاعدهٔ زبان	نحووصرف
वैयाकर्णं	Grammarian.	نحوي	نحودان	نحوي
पशुहट्ट	Market for animals.	مشوار – نخاس	بازاربهايم فروشي وبرده فروشي	نخاس
हाव, हावभाव	Artifice, coquetry, flirtation, prudery, trick, waggery.	غنج – غريبله	ناز	نخره
तरंगिनि, नदी, सरि, सरित, अपगा आपगा, शैवलिनी, तटिनी, धुनी, निम्नगा	River, stream.	جدول – جعفر	جوي-ارغاو-ارغاب-رود	ندي
अभय, निश्शंक, निर्भय	Fearless, dauntless, bold.	ايمن – بلاخوف	بےخوف	نڈر
उपायन, उपग्राह, उपहार, उपदा, प्राभृत, परितोषक, प्रदेशन	Present, gift, offering.	نذر – هديه	پيش كش	نذر
पुलिंग	Male, masculine.	ذكر – فحل	نر – گشن	نر
केवल	Mere, only.	بحت – صرف-محض خالص – عين	نويم	نرا
		......	ديكهو ناأميدي	نراس
औषधी विशेष	Curcuma-zedorria, zedoary, zeduward, a root-like ginger.	جدوارخطائي – انبله	زدوار – ماه پروين	نربسي
मुल्य	Rate.	سعر	نرخ	نرخ
कंठ	Gullet.	بلعوم – مري	مجراي طعام	نرخرا
कंठ	Larynx, throat.	قصب – حنجره	ناي گلو	نرخرا
चतुरंग पाशक	The game of chess, draughts, dice, &c.	نرد	نام بازي در مقابله شطرنج-نرد	نرد
		......	ديكهو نركل	نرسل
दुन्दुभि, नलशृंग, भेरि	A horn.	صور – ناقور	كرناي	نرسنگا

		......	ديکهو دوزخ	نرک
		......	ديکهو نرکل	نرکت
कर्चूरक, द्राविडक, वेधमुख्यक	Zedoary, zengiber-zerum-bet.	زرنباد	کژور – زرنباد	نرکچور
धमन, नड, नलकांड, पोटगल	Reed.	بردي – عنقر	لخ – دوخ	نرکل
उत्पल, जातीयपुष्प	Daffodil, narcissus.	نرجس – عبهر – شهلاء	نرگس	نرگس
कोमल, मृदु	Soft, tender, mild.	لين – رقيق – ملايم	نرم	نرم
भारद्वाजी, वनकार्पास	The silk cotton plant.	......	قسمے از کپاس	نرما
कतकरेणु	Strychnos-potatorum.	......	......	نرملي
		......	ديکهو نرخرا	نري
नली, छूछी	A reed used by weavers to wind their thread upon, the weaver's shuttle, tube.	قصب	ماشوره – نيِ کوچک	نري (جولاهگان)
छादनार्थमृण्पच	Tile.	......	......	نريا
काण्ड, नाडी, नाली, नाडनाल	Stalk.	قصب الذرع	ساقهاي گندم وجو	نڙي
निकट, समीप	Near, close, nigh.	قران – قريب	نزديک – نزد	نزديک
समीपता, निकटता	Nearness, nighness.	قربت	نزديکي	نزديکي
यातना, तीव्रवेदना	Agony.	نزع	جان کني – جان کندني	نزع
		......	ديکهو رگ	نس
		......	ديکهو خاندان	نسب
हर, छेद	Denominator.	مخرج	نسب نما	نسب نما
उपचारपत्र, औषधिविधि	Prescription, recipe.	نسخه	......	نسخه
औषधी विशेष	Turpeth, ipomoea turpethum.	تربد	......	نسوت
गोधूमसार	Starch.	نشاستج	نشاسته	نشاسته
चिह्न, लाञ्छन	Address, mark, token.	اثر – سمه – رسم	نشان – پي	نشان
		......	ديکهو جهنڊا	نشان
लक्ष, लक्ष्य, शरव्य	Butt, mark, target.	هدف – غرض – برجاس	آماج – نشانه – تلوک تموک	نشانه
सहिदान, स्मरणार्थकवस्तु	Keepsake, remembrance, token.	علامته	نشاني – يادبود – يادداد يادگار	نشاني
शलाका, वेलकार	Lancet.	مبضع – مفصد – مشرط مشراط	نشتر – آدر – نيشتر – وردش – شست – کلک	نشتر
उन्माद, उन्मत्तता, प्रमाद, मदोन्मत्तत्व, मत्तता, अमल	Intoxication.	سکر – نشوه – نشيه	نشا – مستي	نشه
क्रिष्टीयमतावलम्बी, क्रष्टीय	Christian.	نصراني – عيسائي	فرنگي	نصراني
उपदेश	Admonition, advice, exhortation.	نصيحت – وعظ – موعظت	پند – اندرز	نصيحت
दृष्टि	Sight, view, vision.	نظر	نگاه – بهور – ديد – بينش	نظر
क्रूरदृष्टि	The influence of an evil eye.	عين الکمال	چشم زخم – نظربد – گزند	نظربد
क्रूरद्रष्टा	Evil-eyed.	عيون – منحوس النظر	شورچشم – سياه چشم – بدنگاه	نظربدوالا

छन्द, पद्य, श्लोक	Poetry, verse.	نظم	پیوسته — سرداد	نظم
		......	دیکھو جنازہ	نعش
खुरत्राण	Horse-shoe, iron-shoe.	نعل	......	نعل
अश्वपादुकाबंधा, अश्वपादुकाकार	Farrier.	منعل	نعل‌بند	نعل‌بند
धन, सम्पति, सुख	Affluence.	نعمت	آرام-آسایش-مالِ-دولت	نعمت
अप्रीति, घृणा, परिभव, परिभाव, अग्राह्य	Dislike, hatred, disgust.	نفرت	ناپسند-رم-شم-بي‌زاري	نفرت
लाभ	Benefit, gain, profit.	نفع — سراء	سود	نفع
		......	دیکھو شهنائی	نفیري
उत्तम, ललित, विशिष्ट	Delicate, fine.	نفیس	بهتر	نفیس
आनक, दुन्दुभी	Drum.	طبل — نوبت	کوس — دمامه — کورگه	نقارا
दुन्दुभीवादक	Drummer.	طبال	نقارچي-نوبتي-واشنگ کاسه‌نواز	نقارچي
दुन्दुभीगृह, वादित्रस्थल, वादित्र-स्थान	Music-gallery, orchestre, orchestra.	بيت‌النوبت	نوبتخانه — نقارخانه	نقارخانه
		......	دیکھو مصور	نقاش
मुद्रा, रोक, रोकड़	Cash, ready-money.	نقد	زرنقد	نقد
बात, बातव्याधि	Gout, rheumatism.	نقرس	درد انگشتان دست و پا	نقرس
चित्रकर्म	Painting.	نقش — طراز	نگار	نقش
देशचित्र, क्षेत्रचित्र	Map.	شبه — مثال	نقشه — نیرنگ	نقشه
		......	دیکھو عیب	نقص
छति, हानि, क्षति	Hurt, loss, damage, harm, detriment, injury, mischief.	نقصان-خساره-خسران ضرر — وکس-ضراء	زیان — نواد	نقصان
विन्दु	Dot, point.	نقطه	وکته — دیل — تیل	نقطه
प्रतिरूप, प्रतिलिप	Copy, transcript.	نقل	نوشته	نقل
प्रहसन, नाटक	Mimicking, mimicry, comedy.	نقل	صورت‌بازي	نقل
लघुभोजन, अवदंश	Dessert, relish.	نقل	گزک	نقل
अंग्रदूत, अग्रसर, अग्रेसर, अग्रगामी	Fore-runner, herald, precursor, harbinger.	منادي — نقیب	پیش‌رو	نقیب
पाणिग्रहण, विवाह	Marriage, matrimony.	عقد — نکاح	کدخدائي	نکاح
अश्वशिरोबंधन	The part of the bridle which presses upon the jaws.	عذار	افسار — فسار	نکتا
नासिकाहीन, नासिकाशून्य, निर्नासिक, अनासिक, विग्र, गतनासिका	Nose-clipt, noseless.	اجدع — اصلت — احزم	بیني‌بریده	نکتا
औषधी विशेष	Sneezeworts.	عودالعطاس — کندش	بیخ گاذراں	نکچھکني
नासिकारक्तस्राव	Hemorrhage of the nose.	رعاف	جریان خون بیني	نکسیر
व्यर्थ, निरर्थक, अनुपयोगी, अप्रयोजक	Useless, worthless.	کل	ناکاره — هیچکاره — نابکار	نکما
नासिकारज्जु, नस्त	Camel's bridle or halter.	خشاش — مهار	درس	نکیل
तीक्ष्णाग्र	Pointed.	مسنون	نوکدار	نکیلا

कीटजसूत्र, कीटतन्तु, पाट	Silken-thread.	ابریشم — حریر	نخ	نکھہ
व्याडायुधं, व्याघ्रनखं, करजं चक्रकारकं	Perfumed-nails.	اظفار الطیب	ناخن دیو — ناخن پریان ناخن خوش	نکھہ
नग	The stone of a ring.	فص	نگینہ — نگین — نگ	نگ
अवलोकनदृष्टि	Ken, sight, view.	نظر	نگاہ	نگاہ
मन्दभाग्य, हतभाग्य, पापी, पापात्मा, दुष्ट	Wretch, wretched, unlucky.	لعین — ملعون	ناکس — ناکارہ — کم بخت بدبخت	نگوڑا
रक्षक	Guardian, protector.	حافظ — محافظ	نگہبان	نگہبان
	.	......	دیکھو نگ	نگینہ
जलोत्तोलनी, जलोत्तोलनयंत्र	Pipe, pump, tube, spout.	فوارہ	منبع آب	نل
पादमूलास्थि	Shin.	......	پیش ساق	نلي
नली, कूर्ची	A reed used by weavers to wind their thread upon, the weaver's shuttle, tube.	قصب	ماشورہ	نلي (جولاھہ)
ईश्वरप्रार्थना	Orison, prayer.	صلوۃ — ادای اطاعت	نماز — بندگی — پرستش	نماز
प्रदर्शनी	Exhibition.	اظہار — تماشا	نمائش — نمود	نمایش
प्रदर्शनस्थान	Theatre.	مقام تفرج — مقام تماشا	تماشہ گاہ — نمایش گاہ	نمایش گاہ
पशुलोम मय वस्त्र विशेष	Felt.	لبد — لبدہ	نمدمال — لکین	نمدا
लवण	Salt, sal.	ملح	نمک	نمک
रौमक, वसुक	Lake-salt.	ملح الغدیر	نمک آب گیر	نمک سانبھر
आक्षीव, वसिर	Sea-salt.	ملح البحر	نمک دریاے محیط	نمک سمندر
शितशिव, सैंधव, सिन्धुलवण, माणिमंथ	Rock-salt.	ملح الحجر	نمک سنگ	نمک سیندھا
श्यामलवण, सौवर्चल, तिलक	Black-salt.	ملح الاسود	نمک سیاہ	نمک سیاہ
पाक्य, विड, कृतक	Artificial-salt.	ملح المصنوع	نمک ساختہ	نمک کھاري
स्फटिकलवण	Rock-salt.	ملح اندراني	نمک سنگ بلوري	نمک لاھوري
कृतघ्न, भक्तिहीन, अकृतज्ञ	Faithless.	کافر نعمت	نمک حرام — بیوفا — بدخواہ — بداندیش کورنمک — نان کور	نمک حرام
भक्तिमान, शुभचिंतक	Faithful, loyal.	شاکر	نمک حلال — خیرخواہ — وفادار — دولت خواہ — خیراندیش — حق شناس	نمک حلال
लवणपात्र, लवणभाजन	Salt-cellar.	مملحہ	نمک دان	نمک دان
लवणनिर्माणस्थान	Salt-pit, salt-pan.	مملحہ — مملاحہ	نمک سار	نمک سار
क्षार, लवणमय, लवणविशिष्ट, लावणिक, लवणाक्त	Salt, salted.	ملیح	نمکین — نمک دار	نمکین
निदर्शन	Model, paragon, pattern, specimen, sample.	نموذج	نمونہ — شکرخش	نمونہ
मुखरोग विशेष, छाद, जिह्मी	Thrush, ulcers in the mouth.	......	مرضي است در دھاں کہ دانہاي برزبان پدید آید	نقانوہ

ننَد	ننَا — خواهر شوهر	اخت الزوج	Husband's sister.	ननान्दा
ننَدا	ديكهو شكايت	......		
ننَدوي	شوهر خواهر شوهر — شوهرننَا	زوج اخت الزوج	Husband of the husband's sister.	ननान्दपति
ننگا	رت — برهنه — لچ — لوت — تهک	عاري-عريان-عور-حاسر عاطل	Bare, naked.	अवासा, दिगम्बर, नग्न
ننگي پاوں	برهنه پا	حافي	Bare-footed.	नग्नपाद
ننگي تلوار	شمشير برهنه	سيف مسلول	Drawn-sword.	नग्नकृपाण
ننگي سر	برهنه سر	حاسر	Bare-headed.	नग्नमस्तक
نواڑ	نوار — ڤور	وضين	Tape.	दीर्घपट्ट
نواسا	ديكهو ناتي	......		
نواسي	ديكهو نتني	......		
نواله	ديكهو كول	......		
نوآموز	ديكهو مبتدي	......		
نوبت	ديكهو نقارا	......		
نوبت خانه	ديكهو نقارخانه	......		
نوج	مبادا	لايكون	Lest.	नास्तु
نوجوان	نوجوان — نوخيز-كم سن ساده رو — بےريش	مراهق — صغيرالسن	Pubescent, stripling, young, youthful.	कौमार, किशोर, प्राप्ततारुण्य, नवयौवन, प्राप्तयौवन, अंकुरितयौवन
نوچهاور	ديكهو نچهاور	......		
نودولت	نودولت	مقمل	Novus-homo, upstart, mushroom.	नवश्रीमान, नवधन
نودها	نواجسته — نونهال	......	New-plant.	नवद्रुम, नवीनवृक्ष
نور	ديكهو روشني	......		
نوروز	نوروز	نيروز	New-year's day.	सम्वत्सर, प्रतिपद, हायन, वर्षवत्सर
نوسادر	نسدر — نوشادر — قاطون اشخار	ملح بوتيه	Sal-ammoniac, chloride of ammonia.	औषधी विशेष
نوشدارو	نوشدارو	ترياق	Antidote.	विषहर
نوک	نوک	......	Mucro, point, tip.	अनि, अग्रांस, तुण्ड
نوكر	ديكهو چاكر	......		
نول	ديكهو چونچ	......		
نوٹي	......	وكاد — مقص	Heel-rope of a cow.	गोपदबन्धन
نهه	ديكهو ناخن	......		
نه	ديكهو نهيں	......		
نهار	ديكهو ناشتا	......		
نهارمنهه	ناشته ناشكسته	رانق	Without any breakfast.	बिना जलपान, निराहार
نهال	خوش — شاد	محظوظ — مسرور	Happy.	निहाल
نهان-نهاني	ديكهو ركهاني	......		

अत्यन्त, अतिशय	Extreme, extremely, greatest, utmost, deeply, exceeding, exceedingly, excessively.	نہایت — غایت— عظیم اشد — زیادہ-شدید	سخت — بسیار	نہایت
घन	Anvil, stithy.	علاتہ	سندان	نہائي
प्रनाली, कुल्या	Canal.	نہر — جدول	رود — ارغاب	نہر
नखहरणी	Awl.	مقص — منقاش	ناخن‌گیر — ناخن‌چین	نہرني
प्रार्थना, विनती	Solicitation, requesting, begging.	امتنان — احسان	منت نہادن	نہورا
निषेध	Prohibition, interdict.	نہي	فعل‌نہي	نہي
न, नह, नहि, ना, मा	Nay, no, not.	لا — ما — لم — لما	نہ — نے — نا	نہیں
नतरु, नान्यतर, नान्यथा, नोचेत जोन, यदिन	If not, otherwise, or, else.	وإلاّ — لولا	وگرنہ — ورنہ	نہیں‌تو
नव, नवीन, नूतन	Modern, new, novel.	جدید — حادث	نو — میدن	نیا
बालविधु	New moon.	ہلال	ماہ‌نو	نیا چاند
क्षारछालक	Gold washer.	مقلس	خاک‌بیز — ریگ‌شو	نیاریا
न्याय	Justice.	إنصاف	داد	نیاو
निम्ब, सर्वतोभद्र, मालक, विर्यासहिंगु, अरिष्ट, पिचुमर्द चोर्णपर्ण, पिचुमन्द	Nim-trees, margosa.	......	درخت نیم	نیب
जम्बीर, दन्तशट, जंभ, जंभीर, जंभल, निम्बु, छोरंग	Lemon, lime.	لیموں	لیمو	نیبو
मानस	Intention, purpose.	نیت	دردل گرفتن	نیت
		......	دیکھو پونٹا	نوتا
		......	دیکھو جموت	نیچک
तल, निम्न, अधः	Below, beneath, under.	تحت — حضیض-ذیل	زیر — پائین — نشیب	نیچے
		......	دیکھو بھالا	نیزہ
नल, सरकंडा	Reed	یراعہ	نیزہ قلم — کلک — سمر غرو	نیزہ قلم
अधोवस्त्र सूत्राधेय	Breeches, belt.	حجزہ — نیفق — حزہ	نیفہ — جای‌بندشلوار — بندکش‌ازار	نیفہ
		......	دیکھو اچھا	نیک
धर्म, पुण्य, यश	Goodness, virtue.	صلاح — بر — جودہ	نیکي — نکوئي	نیکي
नीली, काला, क्लीतकिका, ग्रामिण रंजनी, मधुपर्णिका, श्रीफली तुत्था, द्रोणी, तूली, दोला, नीलिनी, नील	Indigo.	نیلج	نیل	نیل
नीलवर्ण	Blue, cerulean, ceruleous.	ازرق	نیل‌گون-کبود-سوسني-نیلہ	نیلا
		......	دیکھو توتیا	نیلا تھوتھا
नीलाम	Auction.	بیع من یزید — مزاد	فروخت عام	نیلام
किकीदिव, चाष, नीलकंठ, मयिकंठ	Jay.	شقراق	سبزک — سبزقبا	نیل کنٹھہ

नीलगौ	Nylgau, a large species of antelope.	بقروحشي — بقردشتي — سن — زهراه — لياح	نيل گاو — نيله	نيل گاي
नीलमणि	Sapphire.	ياقوت کبود	ياقوت نيله	نيلم
		......	ديکهو کوئين	نيلوفر
वक्रकृपाण	Scimitar.	صفيحه	نيمچه — تيغه	نيمچه
तंद्रि, तंद्री, निद्रा	Sleep, slumber.	نوم — هجوع — نعاس	خواب	نيند
वस्त्र विशेष	Jaconet.	......	نام پارچه	نين سکهه
वस्त्र विशेष	Diaper.	......	نام پارچه	نينو
		......	ديکهو مسکه	نينو
		... ..	ديکهو گهينورا	نينوا
मूल	Foundation.	اساس — قاعده — رهص	رک — باخيره — کدداد کدداده — پاي بست بنياد — بن — بنا	نيو
निवेदन, निमंत्रण, वायन	Invitation.	دعوت	نويد	نيوتا
चिल्कार, नकुल, वंचक, वभ्रु	Ichneumon, mungoose, weasel, nyula.	سرعوب — ابن عرس	راسو — موش خرما — نمس پرسق	نيولا
विष्फोट, भगन्दर	Cancer, a disease.	سرطان	هزار چشمه	نيولا

व و

प्रतिगमन, प्रत्यागमन	Return.	معاودت — مراجعت — عود	واپس — بازگشت	واپس
उचित, योग्य, यथार्थ, अवश्य कर्तव्य, अतिप्रयोजनार्थ	Proper.	واجب — متحتم — لازم	سزاوار	واجب
अंशहारी, उत्तराधिकारी, रिक्थभागी	Heir, inheritor.	وارث	ترکه گير	وارث
निमित, हित, चतूर्थी विभक्ति	For, sake, in order.	اجل — من اجل — ل	براي — بهر — پي	واسطے
वस्तुत:, सत्य	Indeed, in fact, in truth, in reality, of course, surely, undoubtedly.	في الحقيقت — في الواقع — لاريب — نفس الامر يقيناً	بلاشک — درحقيقت	واقعي
परिचय, ज्ञान	Acquaintance, information, knowledge.	عرفان — علم — واقفيت وقوف	آگاهي — دانش — دانست	واقفيت
रोदन, शोक, विलाप	Bewailing, lamentation.	نوحه — واويلا	زاري — ناله	واويلا
जैजैकार, धन्यधन्य, साधुसाधु	Bravo, hurra, huzza, well-done.	بارک الله — حبذا — مرحبا	شاباش — آفرين — زهي چه خوش — واه واه	واه واه
अनर्थवाचक, वृथावक्ता	Crazy, nonsense.	هراء — خطل — واهي	ياوه گو — هرزه گو — بيهوده گو	واهي
अनर्थवाक्य, वृथाकथा, तुच्छ	Absurdity, nonsense.	مزخرفات — خرافات	بيهودگي	واهيات
महामारी, मरक	Plague, pestilence.	طاعون	وبا	وبا
सन्ताप, विपत्ति, दुर्गति, आपद	Misfortune, vexation.	کلفت — وبال — ايذا — ضيق — دقت — آفت مصيبت	بلا	وبال

		......	دیکھو چال	وتیرہ
		......	دیکھو اقرارنامہ	وثیقہ
		......	دیکھو سبب	وجہہ
त्रास, भय, भयकम्प, असाहस	Terror, horror.	وحشت — ہول- ہیبت	دہشت — ہولناکي	وحشت
असभ्य, आरण्यज वनचर, वनवासी	Barbarous, savage, wild.	وحشي	جنگلي — ناتراشیدہ — بےتربیت	وحشي
ईश्वरप्रत्यादेश, ईश्वरोपदेश, दैवबाणी	Inspiration, revelation.	وحي — کلام الہی — کلام مستدام — روح	پیغام خدا — حکم خدا	وحي
पैतृकधन, पैतृकाधिकार, उत्तराधिकार	Heritage, inheritance.	إرث — میراث — وراثت	پدري	وراثت
पत्र	Leaf.	ورق	کاغذ بریدہ	ورق
		......	دیکھو آماس	ورم
अथवा, अन्यप्रकार, नोचेत, नान्यतर, यदिन, जोन	Else, if not, otherwise.	والا	ورنہ — وگرنہ	ورنہ
परिमाण, गुरुत्व	Weight.	وزن — سنج	سنگ	وزن
प्रतिनिधि, मंत्री, सचिव	Minister.	وزیر — مدارالمہام — مدبر	دستور — کاردان — صاحب راے	وزیر
आशंका, संशय	Distraction of mind, suspicion.	وسوسہ — وہم	خطرہ دل	وسواس
उपकरण, कारण, द्वारा	By means of, through.	وسیلہ — ذریعہ- معرفت وساطت	نزدیکي — درمیان شدن دست آویز	وسیلہ
मृत्योपदेश	Will, a last will.	وصیت	نصیحت وقت مرگ	وصیت
मृतपत्र, मृतलेख	Will, a last will.	وثیقہ وصیت	وصیت نامہ	وصیت نامہ
		......	دیکھو چال	وضع
शौच	Ablution.	طہارت — وضو — تکرع	دست نماز	وضو
स्वदेश, जन्मभूमि, जन्मस्थान, उत्पत्तिस्थान	Birth-place, home, native country.	مسکن — وطن — مولد- مسقط الراس	زادبوم — سرزمین- شہر	وطن
निरूपितवेतन, छात्रवृत्ति	Pension, scholarship, stipend.	علوفہ — وظیفہ	خوراک	وظیفہ
प्रतिज्ञा, वचन, नियम, अवधि	Promise.	عہد — وعدہ	پیمان — بلجار	وعدہ
धर्मोपदेश, शिक्षा, उपदेश	Sermon.	وعظ	مذہبي نصیحت	وعظ
आदि, इत्यादि	Et cetera, and so on.	وغیرہ — غیرذالک	......	وغیرہ
मृत्यु	Death, decease. demise.	وفات — موت — فوت	مرگ	وفات
धर्मशील, सत्यवादी	Faithful, loyal, sincere.	موفي	وفادار	وفادار
विश्वस्तता, सत्यशीलता	Fidelity, good-faith, loyalty, sincerity, veracity.	إیفاء	وفاداري	وفاداري
काल, वेला, समय	Time.	وقت — ساعت — آوان عہد — حین — عصر زمان — آن — نوبت إبان	ہنگام — گاہ — آن	وقت
जन्मकाल, जन्म समय	Nativity, birth.	میلاد- زمان تولد- زمان ولادت	وقت پیدائش	وقت پیدائش

		......	ديكهو آبرو	وقعت
देवस्व, निबंध, वृत्ति	Endowment.	وقف	بخشش – نياز	وقف
		......	ديكهو واقفيت	وقوف
करहत्व, कारणत्व	Pleadership, deputation.	سفارت – وكالت	پيشكاري	وكالت
निमित्तवादी, व्यक्तजन, प्रतिनिधि	Pleader, lawyer.	سفير – وكيل	سپردار – گماشته	وكيل
ऋषि, महापुरुष, मुनि, सन्त	Saint.	ولي	نيك مرد	ولي
हितकारी	Friend.	رفيق – ولي	دست گير	ولي
युवराज	Co-adjutor, heir-apparent, crown-prince.	وليعهد – خليفه	جانشين شاهي	وليعهد
फल विशेष	A fruit.	حبة الخضرا	بن – تانكش – چتلاقوچ	ون
आच्छादन, आवेष्टन, परिवेष्टन निचोल, प्रच्छदपट	Cover, wrapper, curtain for palanquin.	خول – غلاف المحفه	پرده	وهار
तत्र	There.	ثم – هناك	آنجا – آندرون	وهاں
तथा -	Ditto, the same.	ايضاً	همان	وهي
तादृश	In that manner, such.	كذلك	آنچنان – آندرون	ويسا

ह ४

		......	ديكهو گدا	هابس
कर, पंचशाख, पाणि, अग्र, हस्त	Hand.	ذراع – يد – جارحه	ارش – دست – كبك	هاتهه
हस्ताहस्त	From hand to hand.	يداً بيد	دست بدست	هاتهونهاتهه
हस्ती, दन्ती, दंतावल, द्विरद, अनेकप, इभ, द्विप, वारण, गयन्द, गय, सिंधुर, गज, कुंजर, करि, पद्मी, नाग, मतंगज, स्तम्बेरम	Elephant.	فيل – شمشل	پيل – كنج	هاتهي
कुज, गजदंत	Ivory.	عاج	دندان پيل – پيلسته	هاتهي دانت
करिशावक, कलभ, नवगयन्द	The young of an elephant.	وعقل	بچه فيل	هاتهي كابچه
		......	ديكهو مهارت	هاتهي وان
विपणि, पण्य, वीथिका, हट्ट	Market, Bazaar.	سوق	بازار	هات
हार, माल, मालिका, मुक्तावली, तरल	Garland, necklace, wreath.	عقد – وشاح – حمائل	هار – گريواره	هار
पराजय, पराभव, हारि, प्रहत, परास्त, परास्त	Defeat.	هزيمت	شكست – مات	هار
वृक्ष विशेष	Nyctanthes–arbor–tristis–vacina.	......	نام درخت	هارسنگار
हारीत	Green peqin.	......	نام طائرے	هارل
परिपाकी, पाचक, अग्निवर्धक	Digestive.	هاضم – هني	گوارنده	هاضم
नेमि, प्रधिर	Tire.	......	......	هال

		طفاوة	خرمن آفتاب	هالا
कुण्डली, मण्डल	Halo.	دارة	شادورد ـ هالهٔ‌ماه‌ـسابود خرمن‌ماه	هالا
वीर्थ्य विशेष	Cresses, crass-seed.	حرف	تخم سپندان	هالم
		......	دیکھو چنسر	هاون
ष्मां, एवम, तथास्तु, सत्य-वाढम	Yes, yea, aye.	بلي ـ نعم ـ لبیک ـ اجل	هان ـ آرے ـ ہہم	هان
हण्डिका	Earthen boiler, pot.	برمة ـ قدر ـ میكلة	دیگ‌گلي	هانڈي
नहि नहि	Do not do.	كخ كخ	نه‌نه ـ ني ني	هاں هاں
उलूखल, उदूखल, खरल	Mortar.	هاوون ـ مهراس ـ منهاز	هاون ـ دواکوب ـ یانه ـ کابیکه	هاون
आह, हा, हाहा	Alas !, sigh.	حیف	هلي	هاي
हाहा	Alas ! ah ! oh !	اوه	جکي جکي ـ هاي‌هاي	هاي هاي
दान, दत्तवस्तु	Gift.	هبة ـ عطا	بخشش	هبه
दानपत्र	A deed of gift.	وثيقة‌الهبة	بخشش‌نامه	هبه‌نامه
अनादर, अपमान, तिरस्कार	Insult.	خفت	سبکي	هتک
हस्तपाश, हस्तवंधन, प्रग्रह, निडग	Handcuff, manacle.	......	بندست	هتهکڑي
हस्तिनी, करिणी, धेनुका, वशा	Female elephant.	فیلة ـ طلخام	پیل ماده	هتهني
घन	Sledge, hammer.	فطیس ـ مطرقة ـ مطراق	خایسک ـ پتک ـ چکش دست‌افراز ـ چاکوچ دراي	هتهوڑا
लघुघन	Hammer.	مطرقة	چکش	هتهوڑي
		......	دیکھو گڑوا	هتهہر
मार्जनी	Brush, hair glove for cleaning horses.	......	......	هتهي
हस्तनक्षत्र	Thirteenth mansion of the style.	......	فیل‌باران	هتهیا
अस्त्र, आयुध, प्रहरण शस्त्र	Arms, weapon.	سلاح ـ حربة	سازجنگ	هتهیار
करण	Instrument, Tool.	وزر ـ آلة	دست‌افراز	هتهیار
करतल, हस्ततल	Palm, (of the hand).	راحة ـ کف	کف‌دست ـ هبک	هتهیلي
दुःशीलता, दुराग्रह, हठ	Obduracy, obstinacy, stubbornness.	إصرار ـ إستبداد ـ ضد	سرکشي ـ گردن‌کشي	هٹه
आग्रही, दुराग्रही	Stubborn, obstinate, insisting.	مصر ـ مستبد	ضدي ـ سرکش ـ گردن‌کش	هٹهي
क्लीव, नपुंसक, षंड, शंड	Eunuch.	مخنث ـ حیز	هیز ـ پشت‌پاے ـ الغ سرابیلي ـ سبوره ـ سابوره	هجڑا
निन्दा वाच्यता, निन्दोपाख्यान, कटुवाक्य, उपहासकवित्त	Lampoon, pasquil, pasquin, pasquinade, satire.	هجو ـ مذمت ـ توهین	جرشفت ـ بدگوئي	هجو
समूह	Crowd, multitude, rabble.	زحام ـ ازدحام ـ هجوم جم‌غفیر	انبوه	هجوم
वर्णयोजना	Spelling.	تهجي	......	هجے

हिक्का	Hiccough, yex, hiccup.	فواق	هچکه — هکه — هکهک — سچک — گاپچه — زراغن — سواکت — سکیله	هچکي
टिट्टिभ, टिट्टिभक, सिखरी	Lapwing.	هدهد — ضاد	پوپک·هدک-پوپه-کوکله بوبو-بوبس-شانه‌سر مرغ‌سلیمان-بدبدک	هدهد
वरट, वरल, वरोल	Wasp, hornet.	علنبج — زنبورالاحمر	زنبور سرخ	هڈا
अस्थि, कीकस, कुल्य	Bone.	عظام	استخوان	هڈي
हरित, पालाश	Green.	اخضر — خضراء	سبز	هرا
पीतहड़	Yellow myrobalan.	اهليلج اصفر	هليله زرد	هرا زرد
श्यामहड़	Black myrobalan.	اهليلج اسود	هليله سياه	هراسياه
		......	ديکهو تهکاهٹ	هرانس
अग्रगसेना, सेनाग्र, सेनापुरश्चर, सेनामुख	Herald, vanguard.	مقدمة الجيش — منقلا	يزک — هراول	هراول
पिंजर, पोनक, हरताल, हरितालक	Tersulphurate of arsenic, orpiment, arsenic-trisulphile.	زرنيخ اصفر	زرنيخ	هرتال
अवरोध, निरोध, प्रत्यूह, बाधा, व्याघात	Hinderance, interruption.	هرج	آشوب	هرج
सर्वत्र	Every where.	اينما	هرجا	هرجگهه
यद्यपि	Though.	......	هرچند — ارچند	هرچند
क्षुपरोग विशेष	Mildew.	ارقان	سپگ — سيک — کاخر جوزن — سيکل	هردا
सर्वप्रिय	Popular, amiable.	محبوب القلوب	هردل عزيز—عوام دوست	هردلعزيز
प्रतिदिन	Everyday, daily.	کل يوم	هرروز	هرروز
		......	ديکهو قاصد	هرکاره
कदापि, किमपि	Ever.	اصلا — حاشا — قطعاً — اوجس — قط	هرگز — زنهار — زينهار — بنيز	هرگز
कदापि न	Never, not at all.	کلا — اصلا	هرگز نه	هرگزنهيں
अजिनयोनि, कुरंग, मृग, वातायु, हरिण	Deer, hart, buck, antelope.	ظبي — غمال	آهو	هرن
मृगशावक	Fawn.	غزال-شادن-خشف-حر	آهوبره — رام — رشا	هرنوٹا
मृगी	Doe, hind, roe.	ظبيه	آهو ماده	هرني
वृक्षविशेष	Gynan drapsis pentaphylla.	......	نام درختي که برگش در دوا بکار آيد	هرهر
यूष	Pottage.	بلماج	آش	هريره
अभया, अमृता, अव्यथा, कायस्था चेतकी, पथ्या, पूतना, वयस्था शिवा, श्रेयसी, हरीतकी, हैमवती	Myrobalan.	اهليلج	هليله	هڑ

सहस्र	Thousand.	الف	هزار	هزار
		......	ديکهو گل‌هزارة	هزارة
अष्टभुज, अष्टकोण	Octagon.	مثمن	هشت‌پهلو- هشت‌گوشه	هشت‌پهلو
सप्ताह	Sevennight, week.	أسبع — اسبوعه	هفته — شفوده	هفته
चकृत	Stunned, stupified, astonished, struck, dumb with astonishment.	مبهوت	سراسيمه-کاليوه-مدهوش	هکابکا
तोतल	Stutterer, stammerer.	ارتل — فاف — الکن — لجلاج	هاگله — هاکره — گنگلاج	ہکلا
लांगल, हल, कोदारणं, सीर:	Plough.	مان — فدان — سفه	اماج-قلبه-خويش- ايمد	هل
		......	ديکهو ناس	هلاس
नाश, विनाश, संहार, उच्छिन्न करण	Destruction.	هلاک — هلاکت — دمار	نيست — نابود	هلاکي
कांचनी, निशाह्वा, पीता, वरवर्णिनी, लसा, हरिद्रा	Turmeric.	هرد — عرق‌الصبغ — عروق‌الصفر	زردچوب — هرد	هلدي
हिलमोचिका	A green vegetable.	......	قسمے از سبزي	هلسا
अगुरु, अल्पभार	Light.	خفيف — سخيف — وشواش	سبک	هلکا
हलग्राही, हालिक, हलधर	Ploughman.	......	قلبه‌ران	هلواها
पक्षी विशेष	A bird of east, eagle, a bird of paradise.	بلح	هماي — استخوان‌ربا — ازيراک	هما
साहस	Courage.	همت — جرات-حوصله جسارت	مردي-مردانگي-دليري بهادري-بلندحوصلگي إرادهٔ‌بلند	همت
एककालीन, तुल्यवय, वयस्य, समानवय, समकालोत्पन्न, समवयसो	Coeval, equal, peer.	ترب — سنينه	هم‌سن-همزولي- همعصر هم‌عمر — هموقت	هم‌جولي } هم‌سن
तुल्यार्थ, एकार्थ, समानार्थक	Synonymous.	مترادف — واحدالمعني متحدالمعني	هم‌معني	هم‌معني
एकनामक, समनामक, समनाम धारी	Name sake.	سمي	هم‌نام — هم‌اسم	هم‌نام
सभासद, मित्र, परामर्शक	Courtier, counsellor-companion; intimate.	نديم-قرين-رفيق‌مصاحت	هم‌نشين — يک‌نششت يک‌شست	هم‌نشين
एकदेशज, एकदेशीय, स्वदेशीय	Countryman, compatriot.	......	هم‌وطن — هم‌ملک	هم‌وطن
मुद्राथालिया	Money-bag, purse.	صرة — هميان	کيسه‌زر— هميان — اميان اميا	همياني
अनिश, नित्य, सर्वदा, सदैव, सनातन, ध्रुव, सदातन, सन्तत निरन्तर, शाश्वत	Always, aye, ever, incessantly, unceasingly.	دايما — دايم- علي‌الدوام سرمد-حيري- قط ابد-ابدالاباد-خالد	هميشه — همواره -جاويد جاودان-مدام-پايند تراک-همار — بدام	هميشه
अंक	Figure.	رقم — عدد — هندسه	......	هندسه
भारतवर्ष	India.	هند	هندوستان	هندوستان
कटाह, पिष्टपचन, हण्ड	Caldron.	مرجل	ديگ	هنڈا

		......	ديكهو بهيڑيا	هنڈار
		......	ديكهو پالنا	هنڈولا
हुण्डापत्र	Bill of exchange, draft.	سفتجه	سفتہ — كاغذ زر	هنڈي
		......	ديكهو هانڈي	هنڈيا
गुण	Art, dexterity, skill, handicraft.	فن — صنعت — كسب	هنر	هنر
गुणज्ञ	Dexterous, skilful.	صناع	هنرمند	هنرمند
चक्रांग, मराल, मानसौकाः, वक्रांग, श्वेतगरुत, हंस	Gander, goose, flamingo, swan.	......	طائرے	هنس
हंसराज, भूतकेश, गोलोमी	Nyacinth.	شعر الجن- لحية الحمار شعر الارض- شعر الجبال	پرسياوشان	هنسراج
कंठास्थि, ग्रीवास्थि जत्रुणी	Clavicle, collar-bone.	ترقوة	آخر — چنبر گردن	هنسلي
कंठभूषण	Collar.	طوق	طوق گلو	هنسلي
		......	ديكهو ٹهٹهه	هنسي
दात्र, दात्री, लवाणक, लवित्र	Scythe, sickle.	منجل-محصد-مصرم	داس	هنسيا
जगत्प्राण, समीरण, नभस्वान, पवमान, श्वसन, स्पर्शन, मातरिश्वा, सदागति, पृषदश्व, वाय, वात, मरुत, अनिल, पवन, प्रभंजन, मारुत, समीर, गन्धवह, गन्धवाह, आशुग	Air, wind.	ريح — شرط	باد — هوا	هوا
मन्दपवन	Breeze.	نسيم	بادنرم	هواي نرم
		......	ديكهو آتش باز	هوائي گڈهه
तद्रूप, तादृश, प्रतिरूप	Exactly.	بجنسهٖ — بعينهٖ — هوهو	هوبهو — بے بيش و كم — كت ومت- بے كم وكاست	هوبهو
		......	ديكهو اوهير	هوبير
यानविशेष, कर्णीरथ	A litter carried by camel or elephant.	هودج- ظعينه- قر- محمل	بارگير — كجاده — عماري	هودة
आकांक्षा, अभिलाषा, इच्छा, स्पृहा	Ambition, desire, lust.	هوا	هوس	هوس
मेधा, बुद्धि, बोध, चेतन, ज्ञान, इन्द्रियज्ञान बुद्धिशक्ति	Intellect, reason, sense, understanding, cleverness.	إدراک	هوش	هوش
सावधान, सुचेत, विज्ञ, प्रवीण, बुद्धिमान, पटु, निपुण	Intelligent, alert, astute, prudent, cautious, careful, heedful, vigilant.	حاذق — فطن	هشيار — فرزانه — زيرک هوشمند — بيدارمغز هوشيار	هوشيار
विज्ञता, सावधानी, सावधानता, पटुत्व, पाटव, प्रवीणता, प्रज्ञता	Prudence, heedfulness, carefulness, caution, care, vigilance.	حزم — فطانت- حذاقت صحو	دانشمندي — دانائی — هشياري- هوشياري فرزانگي- هوشمندي زيركي- بيدارمغزي	هوشياري
		......	ديكهو گادا	هولا
चित्तविभ्रमता	Melancholia.	إختلاج قلب	طپيدن دل	هول دل
		......	ديكهو بيٹهي	هولي

हवन	Sacrifice.	......	......	هوم
लम्बौष्ट	Long-lipped.	شفاهي	لفچن	هونٹل
अधर, ओष्ट, रदनच्छद, दशन-वास, रदपट	Lip.	شفت	لب – لنج	هونٹهه
ओष्टविदरित	Having a distinguished fissure, chop or cut, on the underlip.	اعلم – افلح اجدع	كفيدہ لب	هونٹهه كٹا
सम्भावनीय, सम्भावित, सम्भाव्य, साध्य	Possible, promising, what is to happen.	امكن الوقوع	شدني	هونهار
कुलिश, हीरक	Diamond, adamant.	ماس	الماس	هيرا
औषधी विशेष	Petro-carpus-draco.	دم الاخوين – قاطر الدم	خون سياوشان – سانقه شيان	هيرادوكهي
विषूचिका, सीतरस	Cholera.	هيضه – امتلا – دخامه	تخمه	هيضه
कंठाभरण	Anecklace.	حمايل	هيكل	هيكل
महिरुह विशेष	A plant.	......	نام نباتي	هيلبس
		......	ديكهو بينگي	هيله
सहस्रवेधि, जतुक, वाल्हीक, हिंगु रामठ, दरद	Asafetida.	حلتيت	انگوزه – انگزه	هينگ
सरावन	Harrow.	مسواة – مسفه	بتكن – بزن – مازو خاكش	هينگا

य ى

अथवा, किं, किम्वा, नचेत, नतुवा वा	Or.	او – ام	يا – خواه	يا
अनुस्मृति, चेतस, स्मर्ण	Memory, recollection, remembrance.	حفظ – خيال – حافظه	ياد	ياد
अर्पार्थकचिह्न, स्मृतिजनक	Memorial, monument.	تذكره	يادگار – يادبود	يادگار
		......	ديكهو دوست	يار
पद्मराग, माणिक्य, रक्तमणि	Ruby.	ياقوت	بهرام – بهرمان – ياقند	ياقوت
क्षेमण्ड, पितृहीनबालक	Orphan.	يتيم	طفل پدر مرده	يتيم
मातृहीनबालक		عجى	طفل مادر مرده	
पितृमातृहीनबालक		لطيم – يتيم الطرفين	طفل مادر و پدر مرده	
क्वथितमांस, मांसयूष	Gravy, sauce, stew, soup.	يخني	آب گوشت	يخني
		......	ديكهو كونرو	يرقان
सूर्यकान्ति	Jasper.	حجر اليشب	سنگ يشم	شيب
अर्थात	Namely, that is, viz (videlicet)	يعني	مراد مے دارد	يعني
निश्चय, विश्वास	Certain, faith, forsooth, true.	يقين	باور – واخ – كےشبهه	يقين
अकस्मात	Suddenly.	بغتتاً – دفعتاً	يكايك – بهيك ناگاه	يكايك
एक भूमिगृह	One storied house.	......	خانه يك آشيانه	يك منزله

सगोत्र, सजातीय, सम्बन्धी, सवंशीय	Kindred, kith, relative.	قريب	خویش – یگانه	یگانه
		......	دیکهو حمله	یورش
दैनिक, आह्निक	Daily, every day, per day.	یومیه	روزانه	یومیه
यवनदेश	Greece.	یونان	یونان	یونان
इदम्, एतत्	This.	هذا	این	یهه
अत्र, इतः, इह	Here.	هنا – ههنا	ایدر – اینجا – ایدون	یهاں
यहूदीय देशज	Jew.	یهودي	یهودي	یهودي
इदमेव	This very, even this.	......	همین	یهي

ضمایر بحالت فاعل

سنسکرت			انگریزے			عربی		فارسی	اردو	صیغہ	
خنثہ	مونث	مذکر	بیجان	مونث	مذکر	مونث	مذکر				
तत्	सा	सः	It.	She.	He.	هي	هو	آن-او	وہ	واحد	غائب
ते	ते	तौ	......			هما	هما	...	وے دونوں	تثنیہ	
तानि	ताः	ते	They.			هن	هم	آنان-آنہا-ایشان	وے	جمع	
مذکر مونث خنثہ کے لئے त्वम्			Thou.			انت	انت	تو	تو	واحد	حاضر
,,	,,	युवाम्	......			انتما	انتما	...	تم دونوں	تثنیہ	
,,	,,	यूयम्	Ye, You.			انتن	انتم	شما	تم	جمع	
,,	,,	अहम्	I.			انا		من	میں	واحد	متکلم
,,	,,	आवाम्	......					...	ہم دونوں	تثنیہ	
,,	,,	वयम्	We.			نحن		ما	ہم	جمع	

بحالت مفعول

तत्	ताम्	तम्	It.	Her.	Him	ها	هٗ	ش-اورا-آنرا	اوسکو	واحد	غائب
ते	ते	तौ	......			هما	هما	...	اُن دونونکو	تثنیہ	
तानि	ताः	तान्	Them.			هن	هم	آنان را-آنہارا ایشانرا	اُنکو	جمع	
مذکر مونث خنثہ سب کے لئے त्वाम्, त्वा			Thee.			ک	ک	ت-ترا	تجھکو	واحد	حاضر
,,	,,	युवाम् वाम्	......			کما	کما	...	تم دونونکو	تثنیہ	
,,	,,	युष्मान् वः	You.			کن	کم	شمارا	تمکو	جمع	
,,	,,	माम् मा	Me.			ني (مثلاً ضربني)		م-مرا	مجھکو	واحد	متکلم
,,	,,	आवाम् नौ	......			......		...	ہم دونونکو	تثنیہ	
,,	,,	अस्मान् नः	Us.			نا (مثلاً ضربنا)		مارا	ہمکو	جمع	

بحالت مضاف الیہ

तस्य	तस्याः	तस्य	Its.	Her. Hers.	His.	ها (مثلاً لها)	هٗ (مثلاً لهٗ)	ش-(مثلاً دلش) او (مثلاً دل او)	اُسکا	واحد	غائب
तयोः	तयोः	तयोः	......			هما (مثلاً لهما)	هما (مثلاً لهما)	...	اُن دونونکا	تثنیہ	
तेषाम्	तासाम्	तेषाम्	Thier.	Thiers.		هن (مثلاً لهن)	هم (مثلاً لهم)	شان-(مثلاً دل شان) ایشان-آنان آنہا	اُنکا	جمع	

سنسکرت			انگریزی	عربی		فارسي	اُردو	صیغه	
خنثه	مونث	مذکر		مونث	مذکر				
مذکر مونث خنثه سب کے لئے		तव ते	Thy, Thine.	ک-(مثلاً لک)	ک-(مثلاً لک)	ت-(مثلاً دلت) تو (مثلاًدل تو)	تیرا	واحد	حاضر
,,	,,	युवयो: वाम्	......	کما(-مثلاًلکما)	کما(مثلاًلکما)	...	تم دونونکا	تثنیه	حاضر
,,	,,	युष्माकम् वः	Your, Yours.	کن(مثلاًلکن	کم(مثلاًلکم)	شما-(مثلاً دل شما)	تمهارا	جمع	حاضر
,,	,,	मम् मे	My, mine.	یاي ساکنه ماقبل مکسور مثلاً لي		م (مثلاًدلم) من-ز مثلاً دل من)	میرا	واحد	متکلم
,,	,,	आवयो: नौ	......	نا (مثلاً لنا)		...	هم دونونکا	تثنیه	متکلم
,,	,,	अस्माकम् न:	Our, ours.			ما(مثلاًدلما)	همارا	جمع	متکلم

اِسماے اشاره

इदम्	इयम्	अयम्	This.	تا-تاک-تي ته — ذه — تهي-ذهي	ذا - یذا-(براي قریب) ذاک (براي متوسط) ذلک(براي بعید)	این	یهه	واحد	فاعل
इमे	इमे	इमौ	......	تان-تانک	ذان-هذان ذانک	...	یے دونوں	تثنیه	فاعل
इमानि	इमा:	इमे	These.	اولاء-هولاء اولئک	اولاء- هولاء اولئک	اینان-اینها	یے	جمع	فاعل
इदम्	इमाम्	इमम्	This.	تا-تاک-تي ته-تهي- ذه- ذهي	ذا-هذا-ذاک ذالک	این را	اِسکو	واحد	مفعول
इमे	इमे	इमौ	......	تین	ذین	...	اِن دونونکو	تثنیه	مفعول
इमानि	इमा:	इमान्	These.	اولاء-هولاء	اولاء- هولاء	اینهارا-اینانرا	اِنکو	جمع	مفعول
अस्य	अस्याः	अस्य	Of this.	تا-تاک-تي تهي-ذهي ته — ذه — (مثلاًلهذه)	ذا-(مثلاًکذا) هذا(-مثلاًلهذا) ذاک-(مثلاً لذاک) ذلک(مثلاً کذالک)	این-, مثلاً دل این)	اِسکا	واحد	مضاف الیه
अनयो	अनयो:	अनयोः	......	تین	ذین	...	اِن دونونکا	تثنیه	مضاف الیه
पषाम	आसाम्	पषाम्	Of these.	اولاء-هولاء	اولاء- هولاء	اینها-اینان مثلاًدل اینان	اِنکا	جمع	مضاف الیه

سنسکرت			انگریزی	عربی		فارسی	اُردو	صیغه	
خنثه	مونث	مذکر		مونث	مذکر				
तत्	सा	सः	That.	هی	هو	آن	وه	واحد	فاعل
ते	ते	तौ	......	هما	هما	...	وه دونوں	تثنیه	
तानि	ताः	ते	Those.	هنّ	هم	آنان-آنها	وے	جمع	
तत्	ताम्	तम्	That.	{	هٗ	آنرا	اوسکو	واحد	مفعول
ते	ते	तौ	......	هما	هما	...	اُن دونونکو	تثنیه	
तानि	ताः	तान्	Those.	هنّ	هم	آنرا-آنهارا	اُنکو	جمع	
तस्य	तस्या	तस्य	Of that.	مالهاٗ	مالهٗ عنده	آن-(مثلاً دل آن)	اُسکا	واحد	مضاف الیه
तयोः	तयोः	तयोः	......	مالهما	مالهما	...	اُن دونونکا	تثنیه	
तेषाम्	तासाम्	तेषाम्	Ofthose.	مالهنّ	مالهم	آنان- آنها (مثلاً دل آنان)	اُنکا	جمع	

بائیس

اعداد

هندسه	سنسکرت	رومن هندسه	هندسه	انگریزي	رقم	عربي مونث	عربي مذكر	هندسه	فارسي	اردو
१	एक	I.	1	One.	صم	احدی	احد	۱	یک	ایک
२	द्वि	II.	2	Two.	صا	اثنتان	اثنان	۲	دو	دو
३	त्रि	III.	3	Three.	ے	ثلثة	ثلث	۳	سه	تین
४	चतुः	IV.	4	Four.	للعه	اربعة	اربع	۴	چار-چهار	چار
५	पंच	V.	5	Five.	صه	خمسة	خمس	۵	پنج	پانچ
६	षट्	VI.	6	Six.	ے	ستة	ست	۶	شش	چهه
७	सप्त	VII.	7	Seven.	سعه	سبعة	سبع	۷	هفت	سات
८	अष्ट	VIII.	8	Eight.	ے	ثمانية	ثمان	۸	هشت	آٹهه
९	नव	IX.	9	Nine.	لعه	تسعة	تسع	۹	نه	نو
१०	दश	X.	10	Ten.	عه	عشرة	عشر	۱۰	ده	دس
११	एकादश	XI.	11	Eleven.	لعه	احدی عشرة	احد عشر	۱۱	یازده	گیاره
१२	द्वादश	XII.	12	Twelve.	عه	اثنتاعشرة	اثنتا عشر	۱۲	دوازده	باره
१३	त्रयोदश	XIII.	13	Thirteen.	عه	ثلثعشرة	ثلثةعشر	۱۳	سیزده	تیره
१४	चतुर्दश	XIV.	14	Fourteen.	عه	اربععشرة	اربعة عشر	۱۴	چهارده-چارده	چوده
१५	पंचदश	XV.	15	Fifteen.	عه	خمسعشرة	خمسة عشر	۱۵	پانزده	پندره
१६	षोडश	XVI.	16	Sixteen.	عه	ستعشرة	ستة عشر	۱۶	شانزده	سوله
१७	सप्तदश	XVII.	17	Seventeen.	عه	سبععشرة	سبعة عشر	۱۷	هفده	ستره
१८	अष्टादश	XVIII.	18	Eighteen.	عه	ثمانعشرة	ثمانية عشر	۱۸	هیجده-هجده-هیژده	اٹهاره
१९	एकोनविंश	XIX.	19	Nineteen.	عه	تسععشرة	تسعة عشر	۱۹	نوزده	انیس
२०	विंश	XX.	20	Twenty.	عه	عشرون	عشرون	۲۰	بست	بیس
२१	एकविंश	XXI.	21	Twenty-one.	لعه	احدي وعشرون	احدوعشرون	۲۱	بست ویک	اکیس
२२	द्वाविंश	XXII.	22	Twenty-two.	عه	اثنتان وعشرون	اثنان وعشرون	۲۲	بست ودو	بائیس

أنچاس

२३	त्रयोविंश	XXIII.	23	Twenty-three.	عسه	ثلث وعشرون	ثلثه وعشرون	٢٣	بست وسه	تيئيس
२४	चतुर्विंश	XXIV.	24	Twenty-four.	عسه	اربع وعشرون	اربعه وعشرون	٢٤	بست وچهار	چوبيس
२५	पंचविंश	XXV.	25	Twenty-five.	عسه	خمس وعشرون	خمسه وعشرون	٢٥	بست وپنج	پچيس
२६	षटविंश	XXVI.	26	Twenty-six.	عسه	ست وعشرون	سته وعشرون	٢٦	بست وشش	چهبيس
२७	सप्तविंश	XXVII.	27	Twenty-seven.	عسه	سبع وعشرون	سبعه وعشرون	٢٧	بست وهفت	ستائيس
२८	अष्टाविंश	XXVIII.	28	Twenty-eight.	عسه	ثمان وعشرون	ثمانيه وعشرون	٢٨	بست وهشت	اٹهائيس
२९	एकोनत्रिंश	XXIX.	29	Twenty-nine.	عسه	تسع وعشرون	تسعه وعشرون	٢٩	بست ونه	أنتيس
३०	त्रिंश	XXX.	30	Thirty.	سه	ثلثون	ثلثون	٣٠	سي	تيس
३१	एकत्रिंश	XXXI.	31	Thirty-one.	لسه	احدى وثلثون	احد وثلثون	٣١	سي ويک	اِکتيس
३२	द्वात्रिंश	XXXII.	32	Thirty-two.	سه	اثنتان وثلثون	اثنتان وثلثون	٣٢	سي ودو	بتيس
३३	त्रयस्त्रिंश	XXXIII.	33	Thirty-three.	سه	ثلث وثلثون	ثلثه وثلثون	٣٣	سي وسه	تينتيس
३४	चतुस्त्रिंश	XXXIV.	34	Thirty-four.	سه	اربع وثلثون	اربعه وثلثون	٣٤	سي وچهار	چونتيس
३५	पंचत्रिंश	XXXV.	35	Thirty-five.	سه	خمس وثلثون	خمسه وثلثون	٣٥	سي وپنج	پينتيس
३६	षटत्रिंश	XXXVI.	36	Thirty-six.	سه	ست وثلثون	سته وثلثون	٣٦	سي وشش	چهتيس
३७	सप्तत्रिंश	XXXVII.	37	Thirty-seven.	سه	سبع وثلثون	سبعه وثلثون	٣٧	سي وهفت	سينتيس
३८	अष्टत्रिंश	XXXVIII.	38	Thirty-eight.	سه	ثمان وثلثون	ثمانيه وثلثون	٣٨	سي وهشت	ارتيس
३९	एकोनचत्वारिंश	XXXIX.	39	Thirty-nine.	سه	تسع وثلثون	تسعه وثلثون	٣٩	سي ونه	أنتاليس
४०	चत्वारिंश	XL.	40	Forty.	ىعه	اربعون	اربعون	٤٠	چهل	چاليس
४१	एकचत्वारिंश	XLI.	41	Forty-one.	لىعه	احدى واربعون	احد واربعون	٤١	چهل ويک	اِکتاليس
४२	द्विचत्वारिंश	XLII.	42	Forty-two.	ىعه	اثنتان واربعون	اثنتان واربعون	٤٢	چهل ودو	بياليس
४३	त्रिचत्वारिंश	XLIII.	43	Forty-three.	ىعه	ثلث واربعون	ثلثه واربعون	٤٣	چهل وسه	تينتاليس
४४	चतुश्चत्वारिंश	XLIV.	44	Forty-four.	ىعه	اربع واربعون	اربعه واربعون	٤٤	چهل وچهار	چواليس
४५	पंचचत्वारिंश	XLV.	45	Forty-five.	ىعه	خمس واربعون	خمسه واربعون	٤٥	چهل وپنج	پينتاليس
४६	षटचत्वारिंश	XLVI.	46	Forty-six.	ىعه	ست واربعون	سته واربعون	٤٦	چهل وشش	چهياليس
४७	सप्तचत्वारिंश	XLVII.	47	Forty-seven.	ىعه	سبع واربعون	سبعه واربعون	٤٧	چهل وهفت	سينتاليس
४८	अष्टचत्वारिंश	XLVIII.	48	Forty-eight.	ىعه	ثمان واربعون	ثمانيه واربعون	٤٨	چهل وهشت	ارتاليس
४९	एकोनपंचाश	XLIX.	49	Forty-nine.	ىعه	تسع واربعون	تسعه واربعون	٤٩	چهل ونه	أنچاس

چهہتر

५०	पंचाश	L.	50	Fifty.	[illegible]	خمسون	خمسون	٥٠	پنجاه	پچاس
५१	एकपंचाश	LI.	51	Fifty-one.	[illegible]	احدى وخمسون	احد وخمسون	٥١	پنجاه ویک	اکیاون
५२	द्विपंचाश	LII.	52	Fifty-two.	[illegible]	اثنتان وخمسون	اثنتان وخمسون	٥٢	پنجاه ودو	باون
५३	त्रिपंचाश	LIII.	53	Fifty-three.	[illegible]	ثلث وخمسون	ثلثه وخمسون	٥٣	پنجاه وسه	ترپن
५४	चतुःपंचाश	LIV.	54	Fifty-four.	[illegible]	اربع وخمسون	اربعه وخمسون	٥٤	پنجاه وچهار	چون
५५	पंचपंचाश	LV.	55	Fifty-five.	[illegible]	خمس وخمسون	خمسه وخمسون	٥٥	پنجاه وپنج	پچپن
५६	षटपंचाश	LVI.	56	Fifty-six.	[illegible]	ست وخمسون	سته وخمسون	٥٦	پنجاه وشش	چھپن
५७	सप्तपंचाश	LVII.	57	Fifty-seven.	[illegible]	سبع وخمسون	سبعه وخمسون	٥٧	پنجاه وهفت	ستاون
५८	अष्टपंचाश	LVIII.	58	Fifty-eight.	[illegible]	ثمان وخمسون	ثمانيه وخمسون	٥٨	پنجاه وهشت	اٹھاون
५९	एकोनषष्टि	LIX.	59	Fifty-nine.	[illegible]	تسع وخمسون	تسعه وخمسون	٥٩	پنجاه ونه	انسٹھ
६०	षष्टि	LX.	60	Sixty.	[illegible]	ستون	ستون	٦٠	شصت	ساٹھ
६१	एकषष्टि	LXI.	61	Sixty-one.	[illegible]	احدى وستون	احد وستون	٦١	شصت ویک	اکسٹھ
६२	द्विषष्टि	LXII.	62	Sixty-two.	[illegible]	اثنتان وستون	اثنتان وستون	٦٢	شصت ودو	باسٹھ
६३	त्रिषष्टि	LXIII.	63	Sixty-three.	[illegible]	ثلث وستون	ثلثه وستون	٦٣	شصت وسه	ترسٹھ
६४	चतुष्षष्टि	LXIV.	64	Sixty-four.	[illegible]	اربع وستون	اربعه وستون	٦٤	شصت وچهار	چونسٹھ
६५	पंचषष्टि	LXV.	65	Sixty-five.	[illegible]	خمس وستون	خمسه وستون	٦٥	شصت وپنج	پینسٹھ
६६	षटषष्टि	LXVI.	66	Sixty six.	[illegible]	ست وستون	سته وستون	٦٦	شصت وشش	چھاچھٹھ
६७	सप्तषष्टि	LXVII.	67	Sixty-seven.	[illegible]	سبع وستون	سبعه وستون	٦٧	شصت وهفت	سڑسٹھ
६८	अष्टषष्टि	LXVIII.	68	Sixty-eight.	[illegible]	ثمان وستون	ثمانيه وستون	٦٨	شصت وهشت	اڑسٹھ
६९	एकोनसप्तति	LXIX.	69	Sixty-nine.	[illegible]	تسع وستون	تسعه وستون	٦٩	شصت ونه	انہتر
७०	सप्तति	LXX.	70	Seventy.	[illegible]	سبعون	سبعون	٧٠	هفتاد	ستر
७१	एकसप्तति	LXXI.	71	Seventy-one.	[illegible]	احدى وسبعون	احد وسبعون	٧١	هفتاد ویک	اکہتر
७२	द्विसप्तति	LXXII.	72	Seventy-two.	[illegible]	اثنتان وسبعون	اثنتان وسبعون	٧٢	هفتاد ودو	بہتر
७३	त्रिसप्तति	LXXIII.	73	Seventy-three.	[illegible]	ثلث وسبعون	ثلثه وسبعون	٧٣	هفتاد وسه	تہتر
७४	चतुस्सप्तति	LXXIV.	74	Seventy-four.	[illegible]	اربع وسبعون	اربعه وسبعون	٧٤	هفتاد وچهار	چوہتر
७५	पंचसप्तति	LXXV.	75	Seventy-five.	[illegible]	خمس وسبعون	خمسه وسبعون	٧٥	هفتاد وپنج	پچہتر
७६	षटसप्तति	LXXVI.	76	Seventy-.six	[illegible]	ست وسبعون	سته وسبعون	٧٦	هفتاد وشش	چھہتر

७७	सप्तसप्तति	LXXVII.	77	Seventy-seven.	[illegible]	سبع وسبعون	سبعة وسبعون	٧٧	هفتاد وهفت	ستهتر
७८	अष्टसप्तति	LXXVIII.	78	Seventy-eight.	[illegible]	ثمان وسبعون	ثمانية وسبعون	٧٨	هفتاد وهشت	اٹهتر
७९	एकोनाशीति	LXXIX.	79	Seventy-nine.	[illegible]	تسع وسبعون	تسعة وسبعون	٧٩	هفتاد ونه	اوناسي
८०	अशीति	LXXX.	80	Eighty.	[illegible]	ثمانون	ثمانون	٨٠	هشتاد	اسي
८१	एकाशीति	LXXXI.	81	Eighty-one.	[illegible]	احدى وثمانون	احد وثمانون	٨١	هشتاد ویک	اکاسي
८२	युग्माशीति	LXXXII.	82	Eighty-two.	[illegible]	اثنتان وثمانون	اثنان وثمانون	٨٢	هشتاد ودو	بیاسي
८३	त्र्यशीति	LXXXIII.	83	Eighty-three.	[illegible]	ثلث وثمانون	ثلثة وثمانون	٨٣	هشتاد وسه	تراسي
८४	चतुरशीति	LXXXIV.	84	Eighty-four.	[illegible]	اربع وثمانون	اربعة وثمانون	٨٤	هشتاد وچهار	چوراسي
८५	पंचाशीति	LXXXV.	85	Eighty-five.	[illegible]	خمس وثمانون	خمسة وثمانون	٨٥	هشتاد وپنج	پچاسي
८६	षडशीति	LXXXVI.	86	Eighty-six.	[illegible]	ست وثمانون	ستة وثمانون	٨٦	هشتاد وشش	چهیاسي
८७	सप्ताशीति	LXXXVII.	87	Eighty-seven.	[illegible]	سبع وثمانون	سبعة وثمانون	٨٧	هشتاد وهفت	ستاسي
८८	अष्टाशीति	LXXXVIII.	88	Eighty-eight.	[illegible]	ثمان وثمانون	ثمانية وثمانون	٨٨	هشتاد وهشت	اٹهاسي
८९	नवाशीति,एकोननवति	LXXXIX.	89	Eighty-nine.	[illegible]	تسع وثمانون	تسعة وثمانون	٨٩	هشتاد ونه	نواسي
९०	नवति	XC.	90	Ninety.	[illegible]	تسعون	تسعون	٩٠	نود	نوے
९१	एकनवति	XCI.	91	Ninety-one.	[illegible]	احدى وتسعون	احد وتسعون	٩١	نود ویک	اکانوے
९२	द्विनवति	XCII.	92	Ninety-two.	[illegible]	اثنتان وتسعون	اثنان وتسعون	٩٢	نود ودو	بانوے
९३	त्रिनवति	XCIII.	93	Ninety-three.	[illegible]	ثلث وتسعون	ثلثة وتسعون	٩٣	نود وسه	ترانوے
९४	चतुर्नवति	XCIV.	94	Ninety-four.	[illegible]	اربع وتسعون	اربعة وتسعون	٩٤	نود وچهار	چورانوے
९५	पंचनवति	XCV.	95	Ninety-five.	[illegible]	خمس وتسعون	خمسة وتسعون	٩٥	نود وپنج	پنچانوے
९६	षण्णवति	XCVI.	96	Ninety-six.	[illegible]	ست وتسعون	ستة وتسعون	٩٦	نود وشش	چهیانوے
९७	सप्तनवति	XCVII.	97	Ninety-seven.	[illegible]	سبع وتسعون	سبعة وتسعون	٩٧	نود وهفت	ستانوے
९८	अष्टनवति	XCVIII.	98	Ninety-eight.	[illegible]	ثمان وتسعون	ثمانية وتسعون	٩٨	نود وهشت	اٹهانوے
९९	एकोनशतनवनवति	XCIX.	99	Ninety-nine.	[illegible]	تسع وتسعون	تسعة وتسعون	٩٩	نود ونه	ننانوے
१००	शत	C.	100	Hundred.	ما	ماة	ماة	١٠٠	صد	سو
१०१	{ एकाधिकशत / एकोत्तरशत }	CI.	101	Hundred & one.	[illegible]	ماة واحدى	ماة واحد	١٠١	یک صد ویک	ایکسو ایک
१०२	द्व्यधिकशत, युग्मधिकशत	CII.	102	Hundred & two.	[illegible]	ماة واثنتان	ماة واثنان	١٠٢	یک صد ودو	ایکسو دو
१०३	त्र्यधिकशत	CIII.	103	Hundred & three.	[illegible]	ماة وثلثة	ماة وثلث	١٠٣	یک صد وسه	ایکسو تین

१०४	चतुरधिकशत	CIV.	104	Hundred & four.	مارللعہ	ماۂ واربعة	ماۂ واربع	۱۰۴	یک صد وچهار	ایکسو چار
१०५	पंचाधिकशत	CV.	105	Hundred & five.	مارصہ	ماۂ وخمسة	ماۂ وخمس	۱۰۵	یک صد وپنج	ایکسوپانچ
१०६	षडधिकशत	CVI.	106	Hundred & six.	مارسے	ماۂ وستة	ماۂ وست	۱۰۶	یک صد وشش	ایکسوچھہ
१०७	सप्ताधिकशत	CVII.	107	Hundred & seven.	مارسعہ	ماۂ وسبعة	ماۂ وسبع	۱۰۷	یک صد وهفت	ایکسوسات
१०८	अष्टाधिकशत	CVIII.	108	Hundred & eight.	ماطے	ماۂ وثمانیة	ماۂ وثمان	۱۰۸	یک صد وهشت	ایکسوآٹھہ
१०९	नवाधिकशत	CIX.	109	Hundred & nine.	ما.لعہ	ماۂ وتسعة	ماۂ وتسع	۱۰۹	یک صد ونه	ایکسو نو
११०	दशाधिकशत	CX.	110	Hundred & ten.	ماعـہ	ماۂ وعشرة	ماۂ وعشر	۱۱۰	یک صد و ده	ایکسودس
१११	एकादशाधिकशत	CXI.	111	Hundred & eleven.	مالرعـہ	ماۂ واحدی عشرة	ماۂ واحد عشر	۱۱۱	یک صد ویازده	ایکسوگیاره
११२	द्वादशाधिकशत	CXII.	112	Hundred & twelve.	ماعـہ	ماۂ واثنتا عشرة	ماۂ واثنا عشر	۱۱۲	یک صد و دوازده	ایکسوباره
११३	त्रयोदशाधिकशत	CXIII.	113	Hundred & thirteen.	ماعـہ	ماۂ وثلث عشرة	ماۂ وثلثة عشر	۱۱۳	یک صد وسیزده	ایکسوتیره
११४	चतुर्दशाधिकशत	CXIV.	114	Hundred & fourteen.	ماعـہ	ماۂ واربع عشرة	ماۂ واربعة عشر	۱۱۴	یک صد وچهارده	ایکسوچوده
११५	पंचदशाधिकशत	CXV.	115	Hundred & fifteen.	ماعـہ	ماۂ وخمس عشرة	ماۂ وخمسة عشر	۱۱۵	یک صد وپانزده	ایکسوپندره
११६	षोडशाधिकशत	CXVI.	116	Hundred & sixteen.	ماعـہ	ماۂ وست عشرة	ماۂ وستة عشر	۱۱۶	یک صد وشانزده	ایکسوسوله
११७	सप्तदशाधिकशत	CXVII.	117	Hundred & seventeen.	ماعـہ	ماۂ وسبع عشرة	ماۂ وسبعة عشر	۱۱۷	یک صد وهفده	ایکسوستره
११८	अष्टदशाधिकशत	CXVIII.	118	Hundred & eighteen.	ماعـہ	ماۂ وثمان عشرة	ماۂ وثمانیة عشر	۱۱۸	یک صد وهیجده	ایکسواٹھاره
११९	एकोनविंशाधिकशत	CXIX.	119	Hundred & nineteen.	ماعـہ	ماۂ وتسع عشرة	ماۂ وتسعة عشر	۱۱۹	یک صد ونوزده	ایکسوانیس
१२०	विंशाधिकशत	CXX.	120	Hundred & twenty.	ماعـہ	ماۂ وعشرون	ماۂ وعشرون	۱۲۰	یک صد وبست	ایکسوبیس
१३०	त्रिंशाधिकशत	CXXX.	130	Hundred & thirty.	ماسـہ	ماۂ وثلثون	ماۂ وثلثون	۱۳۰	یک صد وسی	ایکسوتیس
१४०	चत्वारिंशाधिकशत	CXL.	140	Hundred & forty.	مالعـہ	ماۂ واربعون	ماۂ واربعون	۱۴۰	یک صد وچهل	ایکسوچالیس
१५०	पंचाशाधिकशत	CL.	150	Hundred & fifty.	ماصـہ	ماۂ وخمسون	ماۂ وخمسون	۱۵۰	یک صد وپنجاه	ایکسوپچاس

१६०	षष्ट्यधिकशत	CLX	160	Hundred & sixty.	ماسه	ماۃوستون	ماۃوستون	١٦٠	یک صد وشصت	ایک سو ساٹھ
१७०	सप्तत्यधिकशत	CLXX	170	Hundred & seventy.	ماعه	ماۃوسبعون	ماۃوسبعون	١٧٠	یک صد وهفتاد	ایک سو ستّر
१८०	अशीत्यधिकशत	CLXXX	180	Hundred & eighty.	ماسه	ماۃوثمانون	ماۃوثمانون	١٨٠	یک صد وهشتاد	ایک سو اسّی
१९०	नवत्यधिकशत	CXC	190	Hundred & ninety.	ماتعه	ماۃوتسعون	ماۃوتسعون	١٩٠	یک صد ونود	ایک سو نوے
२००	द्विशत	CC	200	Two hundred.	ما	میتان	میتان	٢٠٠	دوصد	دو سو
३००	त्रिशत	CCC	300	Three hundred.	سما	ثلثماۃ	ثلثماۃ	٣٠٠	سہ صد	تین سو
४००	चतु:शत	CD.	400	Four hundred.	اما	اربع ماۃ	اربعماۃ	٤٠٠	چہار صد	چار سو
५००	पंचशत	D.	500	Five hundred.	صما	خمس ماۃ	خمسماۃ	٥٠٠	پنج صد	پانچ سو
६००	षट्शत	DC.	600	Six hundred.	سما	ست ماۃ	ستماۃ	٦٠٠	شش صد	چھہ سو
७००	सप्तशत	DCC.	700	Seven hundred.	لما	سبع ماۃ	سبعماۃ	٧٠٠	هفت صد	سات سو
८००	अष्टशत	DCCC.	800	Eight hundred.	لا	ثمان ماۃ	ثمانیماۃ	٨٠٠	هشت صد	آٹھ سو
९००	नवशत	CM.	900	Nine hundred.	تعا	تسع ماۃ	تسعماۃ	٩٠٠	نہ صد	نو سو
१०००	सहस्र	M	1000	Thousand.	الغ	الف	الف	١٠٠٠	هزار	هزار
११००	शताधिक सहस्र	MC	1100	One thousand & one hundred.	الغا	الف وماۃ	الف وماۃ	١١٠٠	یک هزار ویک صد	ایک هزار ایکسو
१२००	द्विशताधिक सहस्र	MCC	1200	One thousand & two hundred.	الغما	الف ومیتان	الف ومیتان	١٢٠٠	یک هزار ودوصد	ایک هزار دوسو
१३००	त्रिशताधिक सहस्र	MCCC	1300	One thousand & three hundred.	الغسما	الف ثلثماۃ	الف وثلث ماۃ	١٣٠٠	یک هزار وسہ صد	ایک هزار تینسو
१९००	नवशताधिक सहस्र	MCM	1900	One thousand & nine hundred.	الغتعا	الف تسع ماۃ	الف وتسع ماۃ	١٩٠٠	یک هزار ونہ صد	ایک هزار نوسو
२०००	द्विसहस्र	MM	2000	Two thousand.	اعغ	الفان	الفان	٢٠٠٠	دو هزار	دوهزار
१००००	अयुत, दशसहस्र	X̄	10000	Ten thousand.	عغ	عشرۃ الف	عشر الف	١٠٠٠٠	دہ هزار—بیور	دس هزار
१०००००	लक्ष	C̄	100000	Hundred thousand.	لک	ماۃ الف	ماۃ الف	١٠٠٠٠٠	لک—صد هزار—سلام	لاکھہ

قس سنکھ

१००००००	नियुत दशलक्ष	1000000	Million.	الف|الف	الف|الف	|......	دہ لک	دس لاکھ
१०००००००	कोटि	10000000 -	Ten million.	عشرة|الف|الف	عشر|الف|الف	|.......	کروڑ-صدلک شمار	کروڑ
१००००००००	दशकोटि अर्बुद	100000000	Hundred million.	مائة|الف|الف	مائة|الف|الف	|........	دہ کروڑ - دہ شمار	دس کروڑ
१०००००००००	अर्ब	1000000000	Thousand million.	الف|الف|الف	الف|الف|الف	|.........	ارب-اشمار	ارب
१००००००००००	दशअर्ब	10000000000	Ten thousand million.	عشرة|الف|الف|الف	عشر|الف|الف|الف	|.........	دہ ارب - دہ اشمار	دس ارب
१०००००००००००	खर्व	100000000000	Hundred thousand million.	ماة|الف|الف|الف	ماة|الف|الف|الف	|..........	رادہ	کھرب
१००००००००००००	दशखर्व	1000000000000	Billion.	الف|الف|الف|الف	الف|الف|الف|الف	|...........	دہ رادہ	دس کھرب
१०००००००००००००	नील	10000000000000	Ten billion.	عشرة|الف|الف|الف|الف	عشر|الف|الف|الف|الف	|............	ارادہ	نیل
१००००००००००००००	दशनील	100000000000000	Hundred billion.	ما|الف|الف|الف|الف	ماہ|الف|الف|الف|الف	|.............	دہ ارادہ	دس نیل
१०००००००००००००००	पद्म	1000000000000000	Thousand billion.	الف|الف|الف|الف|الف	الف|الف|الف|الف|الف	|..............	راز	پدم
१००००००००००००००००	दशपद्म	10000000000000000	Ten thousand billion.	عشرة|الف|الف|الف|الف|الف	عشر|الف|الف|الف|الف|الف	|...............	دہ راز	دس پدم
१०००००००००००००००००	शंख	100000000000000000	Hundred thousand billion.	ماہ|الف|الف|الف|الف|الف	ماہ|الف|الف|الف|الف|الف	|................	رالی ازاز	سنکھ
१००००००००००००००००००	दशशंख	1000000000000000000	Trillion.	الف|الف|الف|الف|الف|الف	الف|الف|الف|الف|الف|الف	|.................	دہ رالی ازار	دس سنکھ

سنسکرت	انگریزی	عربي مونث	عربي مذکر	فارسي	اُردو
प्रथम	First.	اولیٰ	اول	یکم-نخستین	پہلا
द्वितीय	Second.	ثانیہ	ثاني	دوم	دوسرا
तृतीय	Third.	ثالثہ	ثالث	سوم	تیسرا
चतुर्थ	Fourth.	رابعہ	رابع	چہارم	چوتھا
पंचम	Fifth.	خامسہ	خامس	پنجم	پانچواں
षष्ठ	Sixth.	سادسہ	سادس	ششم	چھٹواں
सप्तम	Seventh.	سابعہ	سابع	ہفتم	ساتواں
अष्टम	Eighth.	ثامنہ	ثامن	ہشتم	آٹھواں
नवम	Ninth.	تاسعہ	تاسع	نہم	نواں
दशम	Tenth.	عاشرۃ	عاشر	دہم	دسواں
एकादश	Eleventh.	حادیہ عشرۃ	حادي عشر	یازدہم	گیارہواں
द्वादश	Twelfth.	ثانیہ عشرۃ	ثاني عشر	دوازدہم	بارہواں
त्रयोदश	Thirteenth.	ثالثہ عشرۃ	ثالث عشر	سیزدہم	تیرہواں
चतुर्दश	Fourteenth.	رابعہ عشرۃ	رابع عشر	چہار دہم	چودہواں
पंचदश	Fifteenth.	خامسہ عشرۃ	خامس عشر	پانزدہم	پندرہواں
षोडश	Sixteenth.	سادسہ عشرۃ	سادس عشر	شانزدہم	سولہواں
सप्तदश	Seventeenth.	سابعہ عشرۃ	سابع عشر	ہفدہم	سترہواں
अष्टादश	Eighteenth.	ثامنہ عشرۃ	ثامن عشر	ہیجدہم-ہیژدہم	اٹھارہواں
एकोनविंश	Nineteenth.	تاسعہ عشرۃ	تاسع عشر	نوزدہم	اونیسواں
विंशतितम	Twentieth.	عاشرون	عاشرون	بستم	بیسواں
त्रिंशत्तम	Thirtieth.	ثالثون	ثالثون	سی ام	تیسواں
चत्वारिंश	Fortieth.	رابعون	رابعون	چہلم	چالیسواں
पंचाशत्तम	Fiftieth.	خامسون	خامسون	پنجاہم	پچاسواں
षष्टितम	Sixtieth.	سادسون	سادسون	شصتم	ساٹھواں
सप्ततितम	Seventieth.	سابعون	سابعون	ہفتادم	سترواں
अशीतितम	Eightieth.	ثامنون	ثامنون	ہشتادم	اسی واں
नवतितम	Ninetieth.	تاسعون	تاسعون	نودم	نوےواں
शततम	Hundredth.	الموفیہ من المأۃ	الموفي من المأۃ	صدم	سواں
सहस्रतम	Thousandth.	الموفیہ من الالف	الموفي الالف	ہزارم	ہزارواں

سنسکرت	انگریزي	عربي		فارسي	اردو
		مونث	مذکر		
अर्धं	Half.	نصف	نصف	نيم	آدها
तृतीयांश	One-third.	ثلث	ثلث	يک سوم	تيسری
चतूर्थांश पाद	One-fourth.	ربع	ربع	يک چهارم	چوتهي
पंचमांश	One-fifth.	خمس	خمس	يک پنجم	پانچوين
षष्टांश	One-sixth.	سدس	سدس	يک ششم	چهٹهوين
सप्तमांश	One-seventh.	سبع	سبع	يک هفتم	ساتوين
अष्टमांश	One-eighth.	ثمن	ثمن	يک هشتم	آٹهوين
नवमांश	One-nineth.	تسع	تسع	يک نهم	نوين
दशमांश	One-tenth.	عشر	عشر	يک دهم ده يک	دسوين
एकादशांश	One-eleventh.	جزء من الاحدي عشرة	جزء من الاحدي عشر	يک يازدهم	گياروين
द्वादशांश	One-twelfth.	جزء من الاثنتاعشره	جزء من الاثناعشر	يک دوازدهم	بارهوين
त्रयोदशांश	One-thirteenth.	جزء من الثلث عشره	جزء من الثلثة عشر	يک سيزدهم	تيرهوين

سنسکرت	انگریزی	عربی		فارسي	اردو
		مونث	مذکر		
प्रत्येक	Each, everyone.	كُلُّ واحدةٍ	كُلُّ واحدٍ	هريک	هرايک
उभय	Both.	كُلُّ اثنتين	كُلُّ اثنين	هردو	دونون
त्र,यद्वतय	All the three.	كُلُّ ثلثةٍ	كُلُّ ثلثٍ	هرسه	تينون
चतुष्टय	All the four.	كُلُّ اربعةٍ	كُلُّ اربعٍ	هرچهار	چارو
पञ्चतय	All the five.	لُّ خمسةٍ	كُلُّ خمسٍ	هرپنج	پانچو

شمار مراتب اعداد

سنسکرت	انگریزی	عربي	فارسي	اردو
एक	Units.	آحاد	یک	اکائي
दश	Tens.	عشراة	ده	دهائي
शत	Hundreds.	میاة	صد	سیکڑا
सहस्र	Thousands.	* احادالوف	هزار	هزار
दशसहस्र, अयुत	Tens of thousands.	عشراةالوف	دههزار	دس‌هزار
लक्ष	Hundreds of thousands.	میاةالوف	لک-سالم	لاکهه
दशलक्ष, नियुत	Millions.	* احادالوف الوف	دهلک	دس‌لاکهه
कोटि	Tens of millions.	عشراةالوف‌الوف	شمار	کروڑ
दशकोटि	Hundreds of millions.	میاةالوف‌الوف	دهشمار	دس‌کروڑ
अर्बुद	Thousands of millions.	* احاد الوف‌الوف‌الوف	اشمار	ارب
दशअर्बुद	Tens of thousands of millions.	عشراةالوف‌الوف‌اوف	دهاشمار	دس‌ارب
खर्व्व	Hundreds of thousands of millions.	میاةالوف‌الوف‌الوف	رادہ	کهرب
दशखर्व्वं, निखर्व्व	Billions.	* احادالوف‌الوف‌الوف‌الوف	دهرادہ	دس‌کهرب
नील	Tens of Billions.	عشراةالوف‌الوف‌الوف‌الوف	ارادہ	نیل
दशनील	Hundreds of billions.	میاةالوف‌الوف‌الوف‌الوف	دهارادہ	دس‌نیل
पद्म	Thousands of billions.	* احادالوف‌الوف‌الوف‌الوف‌الوف	رار	پدم
दशपद्म	Tens of thousands of billions.	عشراةالوف‌الوف‌الوف‌الوف‌الوف	دهرار	دس‌پدم
शंख	Hundreds of thousands of billions.	میاةالوف‌الوف‌الوف‌الرف‌الوف	رالي‌ازار	سنکهه
दशशंख	Trillions.	* احادالوف‌الوف‌الوق‌الوف‌الوف	دهرالي‌ازار	دس‌سنکهه
...	Tens of trillions.	...	...	...
...	Hundreds of trillions.	...	...	...
...	Thousands of trillions.	...	...	...
...	Tens of thousands of trillions.	...	...	...
...	Hundreds of thousands of trillions.	...	...	...
...	Quadrillions.	...	...	...

* جهاں جهاں لفظ احاد ماقبل الوف کے هے وهاں لفظ احاد کومتروک کر کے حرف الوف بهي هوسکتا هے

طریق تحریر اعداد عربی

نام سرایت	اعداد								
	۱	۲	۳	۴	۵ خمسة	۶ ستة	۷ سبعة	۸ ثمانية	۹ تسعة
اولی المراتب	واحد	اثنان	ثلثة	اربعة					
ثانیة المراتب	۱۰ عشرة	۲۰ عشرون	۳۰ ثلثون	۹۰ تسعون					
ثالثة المراتب	۱۰۰ مائة	۲۰۰ مائتان	۳۰۰ ثلثمائة	۹۰۰ تسعمائة					
رابعة المراتب	هزار الف	دوهزار الفان	۳ هزار ثلثة آلاف	۹ هزار تسعة آلاف					
خامسة المراتب	۱۰ هزار عشرة آلاف	۲۰ هزار عشرون الفا	۳۰ هزار ثلثون الفا	۹۰ هزار تسعون الفا					
سادسة المراتب	لاکهه مائة الف	۲ لاکهه مائتا الف	۳ لاکهه ثلثمائة الف	۹ لاکهه تسعمائة الف					
سابعة المراتب	۱۰ لاکهه الف الف	۲۰ لاکهه الفا الف	۳۰ لاکهه ثلثة آلاف الف	۹۰ لاکهه تسعة آلاف الف					
ثامنة المراتب	کروڑ عشرة آلاف الف	دوکروڑ عشرون الف الفا	۳ کروڑ ثلثون الف الفا	۹ کروڑ تسعون الف الفا					
تاسعة المراتب	۱۰ کروڑ مائة الف الف	۲۰ کروڑ مائتا الف الف	۳۰ کروڑ ثلثمائة الف الف	۹۰ کروڑ تسعمائة الف الف					
عاشرة المراتب	ارب الف الف الف	۲ ارب الفا الف الف	۳ ارب ثلثة آلاف الف الف	۹ ارب تسعة آلاف الف الف					
حادیة عشر المراتب	۱۰ ارب عشرة آلاف الف الف	۲۰ ارب عشرون الف الف الفا	۳۰ ارب ثلثون الف الف الفا	۹۰ ارب تسعون الف الف الفا					
ثانیة عشر المراتب	کهرب مائة الف الف الف	۲ کهرب مائتا الف الف الف	۳ کهرب ثلثمائة الف الف الف	۹ کهرب تسعمائة الف الف الف					
ثالثة عشر المراتب	۱۰ کهرب الف الف الف الف	۲۰ کهرب الفا الف الف الف	۳۰ کهرب ثلثة آلاف الف الف الف	۹۰ کهرب تسعة آلاف الف الف الف					
رابعة عشر المراتب	نیل عشرة آلاف الف الف الف	۲ نیل عشرون الف الف الف الفا	۳ نیل ثلثون الف الف الف الفا	۹ نیل تسعون الف الف الف الفا					
خامسة عشر المراتب	۱۰ نیل مائة الف الف الف الف	۲۰ نیل مائتا الف الف الف الف	۳۰ نیل ثلثمائة الف الف الف الف	۹۰ نیل تسعمائة الف الف الف الف					
سادسة عشر المراتب	پدم الف الف الف الف الف	۲ پدم الفا الف الف الف الف	۳ پدم ثلثة آلاف الف الف الف الف	۹ پدم تسعة آلاف الف الف الف الف					

اس طرح بے انتہا تک

موالید ثلثه

سنسکرت	انگریزي	عربي	فارسی	اردو
वृचादि	Herbs.	نباتات	رستنی ھای	نباتات
पर्वताद्रि	Minerals.	جمادات	کوہ ھای	جمادات
जीव, जन्तु	Animals.	حیوانات	جانداران	حیوانات

کلام چہار گانہ

سنسکرت	انگریزی	عربي	فارسی	اردو
वर्णविन्यास	Orthography.	املا	رسم الخط	املا
शब्दसाधन	Etymology.	صرف	گردان	صرف
वाक्य रचन	Syntax.	نحو	فقرہ بندي	نحو
पिंगल	Prosody.	عروض	علم نظم	عروض

طعام چہار اقسام

سنسکرت	انگریزي	عربی	فارسي	اردو
भोज्य	Eatable.	ماكولات	خوردني	دانت سے کہانا مثل پوري کچوري وغیرہ
भक्ष्य	Chewable.	مضوغات	خائیدني	چاب کے کہانا مثل دال و کڑھي وغیرہ
लेह्य	Gulpable.	يلوعات	فروبردني	لس دار کہانا مثل حلوا وغیرہ
चोष्य	Tasteable.	لعوقات	چشیدني	چکھہ کر کہانا مثل چٹني وغیرہ

چار انتس کرن

سنسکرت	انگریزی	عربی	فارسي	اردو
मन	Mind.	قلب	دل	من
बुद्धि	Wisdom.	عقل	خرد	بدہ
चित	Intellect.	خیال—ادراک	هوش	چت
अहंकार	Soul.	نفس ناطقه	روان	اهنکار

چہار حالت یعني چار اوستها

سنسکرت	انگریزی	عربي	فارسی	اردو
जागर्त	Waking.	صحو-یقظه عالم ناسوت	سارنگ-عالم بیداري هوشیاري	جاگرت
स्वप्न	Dreaming.	رویا-عالم ملکوت	الرنگ-عالم خواب تیفاب	سپن
सुषोप्त	Dreamless sleep.	خیب-عالم جبروت	بےرنگ-سوشپهه عالم آرام	سوشوپت
तुरिया	Abstraction.	مکاشفه-معائنه عالم لاهوت	ارنگ-بیتاب هستي مطلق	تریا

نماز پنج وقت

سنسکرت	انگریزی	عربي	فارسي	اردو
प्रात संध्या	Morning prayer.	صلوة الفجر	نماز بامداد-نماز پگاه نمازشت گیر	فجر
मध्याह्न संध्या	Mid-day prayer	صلوة الظهر	نماز پیشین	ظهر
त्रियाम संध्या	After noon prayer.	صلوة العصر	نماز ایوار-نماز دیگر	عصر
सायंकाल संध्या	Evening prayer.	صلوة المغرب	نماز شام	مغرب
रात्रि संध्या	Night prayer.	صلوة العشاء	نمازشب نمازخفتن	عشا

حواس خمسه

سنسکرت	انگریزي	عربی	فارسي	اردو
चक्षु	Sense of seeing.	باصِرة	چشم	انکهه
श्रोत्र	Sense of hearing.	سامِعة	گوش	کان
घ्राण	Sense of smelling.	شامّه	بینی	ناک
जिह्वा	Sense of tasting.	ذائقه	زبان	جیبهه
त्वक्	Sense of feeling.	لامِسه	سر انگشت	انگلي

کهٹارس بهوجن یعنی مزه شش گانه

سنسکرت	انگریزی	عربي	فارسی	اردو
तिक्त	Bitter.	مر	تلخ	تیتا مثل نیب
कटु	Bitter.	مر	تلخ	کڑوا مثل مرچا
कषाय, तुवर	Stringent.	عفص	زمخت	کسیلا مثل انوله و هڑ
लवणमय	Salted.	ملیح	نمکین	نمکین مثل نمک
मधुर	Sweet.	حلو	شیرین	میٹها مثل پاني
अम्ल	Sour, acid.	حامض	ترش	کهٹا مثل املي

کهتارت یعنی موسم شش گانه

سنسکرت	انگریزي	عربی	فارسی	اردو
बसंत, सुरभि, ऋतुराज, पुष्प समय	Spring.	ربیع	بهار—سبزپری	بهار
ग्रीष्म, निदाघ, तप, उष्णक	Summer, hot weather.	صیف	گرما—تابستان	گرما
वर्षा, प्राविट	Rainy season.	بسارة	برشکال-بارش	برسات
शरद	Autumn.	خریف	خزاں—برگ‌ریزان—پالیز	پت‌جهار
हेमंत	Winter.	شتا	سرما—زمستان	جاڑا
शिशिर	The early spring, dewy season.	ایضاً	ایضاً	ایضاً

نام روز هفتگانه

سنسکرت	انگریزي	عربي	فارسي	اردو
आदित्यवार, रविवार	Sunday.	یومُ الاحد	یکشنبه	اتوار
सोमवार, चन्द्रवार	Monday.	یوم الاثنین—آهون	دوشنبه	سوموار
मंगलवार, भौमवार	Tuesday.	یومُ الثلثا—جُبار	سه‌شنبه—ناف هفته	منگل
बुधवार, सौम्यवार, कुला-कुलवार	Wednesday.	یومُ الاربع—دُبار	چهار شنبه	بدهه
बृहस्पति, गुरुवार	Thursday.	یومُ الخمیس	پنجشنبه	بیپی—جمعرات
शुक्रवार, भृगुवार	Friday.	یومُ الجمعه—شاهد—عَروبه	آدینه	سک
शनिवार	Saturday.	یومُ السبت—شیار	شنبه	سنیچر

نام سیارہ

سنسکرت	انگریزی	عربی	فارسی	اردو
सूर्य्य, भानु, रवि, सविता पूषण	The sun.	شمش	مہر—خور	سورج
चन्द्र, इंदु, विधु, सोम, अब्ज	The moon.	قمر	ماہ	چندرما
मंगल, कुज, भौम, महीसुत लोहितांग	The mars.	مریخ	بہرام—جلادفلک—خارعقرب بخون	منگل
बुध, रौहिणेय, सौम्यं	The mercury.	عطارد	تیر—دبیرفلک	بُدھ
गुरु, वृहस्पति, धिषण, गीष्पति, सुराचार्य्य, जीव, आंगिरस	The jupiter.	مشتری—برجیس—سعد موفا سعدالسعود—سعداکبر	اورمز—ھُرمُز—خسپی—قاصي فلک—زاوش	برھسپت
शुक्र, भृगु, दैत्यगुरु, उशना	The venus, vesper, morning star.	زھرۃ	ناھید—لولي فلک—زاور—خنیاگر آسمان—بید خت	سُکر
शनि, शौरि	The saturn.	زحل	کیوان—پیرفلک	سنیچر
राहु, स्वभानु, विधुन्तुद, तम	The sun devouring dragon.	راس	اژدھای فلک	راھو
केतु		ذنب	اژدھای فلک	کیت

نورس

سنسکرت	انگریزی	عربی	فارسي	اردو
शृङ्गार	Erotic.	تزئین	بیان ارایش	سنگار
हास्य	Comic.	طرب و ظرافت	خوشي و طرب	ھاس
करुणा	Elegiac.	حالت حزن و ملال	حالت افزوني غم واندرہ	کرنا
रौद्र	Tragic.	حالت عتاب و غیظ	حالت خفگي ورنجش	رودر
वीर	Heroic.	حالت شجاعت	حالت شجاعت و زورمندي	بیر
भयानक	Melancholic.	حالت خوف	حالت خوف و ھیبت	بھي
विभत्स	Satiric.	حالت استکراہ من الخبائث والنجاست	حالت استکراہ ازخبائث و نجاست	بي بھتس
अद्भुत्	Sensational.	حالت استعجاب	حالت استعجاب	اوبھت
शान्त	Didactic.	وحدانیت	بیان وحدانیت حق تعالی	شانت

نام بروج

سنسکرت	انگریزی	عربي	فارسي	اُردو
मेष	Aries, ram.	حمل	برہ	میکہہ
वृष	Taurus, bull.	ثور	گاوگردون	پرکہہ
मिथुन	Gemini, twins.	جوزا – توام – جسدین	دوپیکر	متہن
कर्क	Cancer, crab.	سرطان	خرچنگ – کاخ ماہ	کرک
सिंह	Leo, lion.	اسد	شیر	سنگہہ
कन्या	Virgo, virgin.	سنبلہ – عذرا	خوشہ – خوشہ چرخ	کنیان
तुला	Libra, Balance.	میزان	ترازو	تلا
वृश्चिक	Scorpio, scorpion.	عقرب	کژدم	برچیک
धनु	Sagittarius, archer.	قوس	کمان–کاخ مشتري	دھن
मकर	Capricornus, goat.	جدے	برغانہ فلک – بزیچہ	مکر
कुंभ	Aquarius, water-bearer.	دلو	دول	کمبھہ
मीन	Pisces, fishes.	حوت	ماہي–سپہر–کاخ مشتري	مین

نام ماہ ھاے

سنسکرت	انگریزی		رومي		فارسي		اردو
१ चैत्र मधु चैत्रिक	3. March.	31 days.	۹ – آذار	۳۱ یوم	۱۲–اِسفندار	۳۵ یوم	۱ چیت
२. वैशाख, माधव, राध	4. April.	30 Do.	۷ – نیسان	۳۰ یوم	۱ – فروردین	۳۰ یوم	۲ بیساکہہ
३. जेष्ट, शुक्र	5. May.	31 Do.	۸ – ایار	۳۱ یوم	۲ – أردي بہشت	۳۰ یوم	۳ جیتہہ
४. आषाढ़, शुचि	6. June.	30 Do.	۹ – حزیران	۳۰ یوم	۳ – خورداد	۳۰ یوم	۴ اساڑھہ
५. श्रावण, श्रावणिक, नभा	7. July.	31 Do.	۱۰–تموز	۳۱ یوم	۴ – تیر	۳۰ یوم	۵ ساون
६. भाद्रपद, भाद्र, नभस्य, प्रौष्टपद	8. August.	31 Do.	۱۱–آب	۳۱ یوم	۵ – مُرداد	۳۰ یوم	۶ بھادوں
७. आश्विन, आश्वयुज, इष	9. September.	30 Do.	۱۲–ایلول	۳۰ یوم	۶ – شہریوز	۳۰ یوم	۷ کنوار
८. कार्तिक, कार्तिकिक, वाहुल, ऊर्ज	10. October.	31 Do.	۱ – تشرین الاول	۳۱ یوم	۷ – مہر	۳۰ یوم	۸ کاتک
९ मार्गशीर्ष, सहा, मार्गः, आग्रहायणिक	11. November.	30 Do.	۲ – تشرین الثاني	۳۰ یوم	۸ – آبان	۳۰ یوم	۹ اگہن
१०. पौष, तैष, सहस्य	12. December.	31 Do	۳ – کانون الاول	۳۱ یوم	۹ – آذر	۳۰ یوم	۱۰ پوس
११. माघ, तपा	1. January.	31 Do.	۴ – کانون الثاني	۳۱ یوم	۱۰–دي	۳۰ یوم	۱۱ ماگھہ
१२. फाल्गुन, फाल्गुणिक, तपस्य	2. February.	28 or 29 Do.	۵ – شباط	۲۸ یا ۲۹ یوم	۱۱–بہمن	۳۰ یوم	۱۲ پھاگن

نام سال هاے ترکي		ماه های ترکی	نام ماه هاے هندی و عربي	
سچقان ئیل	سال موش	آرام آی *	محرم	داها
اودئیل	سال گاو	آیکندي آی	صفر	تیجي
پارس ئیل	سال پلنگ	اوچونچ آی	ربیع الاول – خون	باره وفات
توشقان ئیل	سال خرگوش	ترتنج آی	ربیع الثاني	بڑے پیر
لوي ئیل	سال نهنگ	بشینج آی	جمادی الاول	شاه مدار
ییلان ئیل	سال مار	التنج آی	جمادي الثاني	خراجه معین
یونت ئیل	سال اسپ	اتینج آی	رجب – اصم شهر خدا	مه رجب
قوي ئیل	سال گوسپند	سکزنج آی	شعبان	شبرات
بیچي ئیل	سال بوزنه	توزنج آی	رمضان – حطه	روزة
تخاقوئیل	سال مرغ	اوتونج آی	شوال	عید
امیت ئیل	سال سگ	اذیرنج آی	ذیقعده	خالي
تنکوزئیل	سال خوک	اون ایکنج آی	ذي الحجه	بقرعید

* ماه ترکي قمري هوتا هی ۳۰ یوم و ۲۹ یوم کا – تیسري سال: ایک ماه کبیه بڑهایا جاتا هی – اوسکا نام رسوا آی هی و ابتدای سال روز اماوس ماه پوس سے لغایت نصف ماه ماگهه کے پهلا مهینا هوتا هی اور دوسرا مهینا روز اماوس ماه ماگهه سے لغایت نصف پهاگن هوتا هی علی هذاالقیاس ۱۲

نکشتو

اردو	فارسي	عربي	انگریزی	سنسکرت
۱ اسوني	منزل اول قمروآن دوستاره است در اول حمل	سرطین ناطح	The bright stars in the head of Aries, and the first mansion of the moon.	अश्वनी, अश्वयुग
۲ بهرني	منزل دویم قمروان سه کوکب است خُرد برمثال دیگ پایه‌ها که بربطن حمل واقع شده	بطین	The second mansion of the moon; distinguished by three small stars in the belly of Aries.	भरणी
۳ کرتکا	پروین – پرن کوهان ثور – منزل سوم قمر	ثریا – فاسق	Pleiades; the third mansion of the moon.	कृतिका; बहुला
۴ روهني	دیدگاو – منزل چهارم قمروان پنج ستاره است	دبران عین الثور	Hyades or five stars in taurus; and the fourth mansion of the moon.	रोहिणी
۵ مرگسرا	منزل پنجم قمروان سه ستاره است درجوزا نزدیک بهم یکدگر	هقعه	Orion; three bright stars near one another in the head of Orion which mark the fifth mansion of the moon.	मृगशीर्ष, आग्र हायणी:

आर्द्रा	Five stars in the left shoulder of Orion; the sixth mansion of the moon distinguished by two stars in the feet of Gemini.	هنعه	منزل ششم قمرو آن پنج ستاره است برمنکب جوزا ارسوی چپ	٦ آدرا
पुनर्वसु	Two bright stars in the head of Gemini, denoting the seventh mansion of the moon.	ذراع	منزل هفتم قمروآن ستاره است چند که برذراع برج اسد واقع شده‌اند	٧ پونربس
पुष्य सिध्यः, तिष्य	Two small stars in the nose of Leo; the eighth mansion of the moon.	نثره	منزل هشتم قمروان دوستاره است نزدیک به‌یکدگر	٨ پکهه
अश्लेषा	The ninth mansion of the moon; two small stars being so named, likewise called the eyes of the Lion.	طرفه	طرفه منزل نهم قمر	٩ اشلیکها
मघा	The tenth mansion of the moon.	جبهه	منزل دهم قمر	١٠ مگها
पूर्वा फाल्गुनी	The eleventh mansion of the moon.	زهره	دوستاره روشن بردوش برج اسدو منزل یازدهم قمر	١١ پوربا
उत्तरा फाल्गुनी	The twelfth mansion of the moon; a star in the heart of Leo.	صرفه	منزل دوازدهم قمرپس منزل زهره	١٢ اوترا
हस्त	The thirteenth mansion of the moon; four or five stars in Virgo.	عوا	متراک—منزل سیزدهم قمروان پنج یا: چهار کوکب است	١٣ هست
चित्रा	Name of the two stars called likewise the feet of lion *viz.* Spica virginis and Arcturus; being the fourteenth mansion of the moon.	سماک	منزل چهاردهم قمروآن دوستاره است بمنزله دوپاے برج اسد	١٤ چترا
स्वाती	The fifteenth mansion of the moon.	عفره	منزل پانزدهم قمر	١٥ سواتي
विशाखा, राधा	Two bright stars being the scales of Libra and the sixteenth mansion of the moon.	زبانا-زبانیان زبانیاالعقرب	منزل شانزدهم قمروآن دوکو کبي است روشن یعني دوشاخ عقرب	١٦ بساکها
अनुराधा	The seventeenth mansion of the moon.	اکلیل	منزل هفتدهم قمروآن چهار ستاره ایست صف کشیده	١٧ انرادها
ज्येष्ठा	A bright star in scorpio, the eighteenth mansion of the moon.	قلب	منزل هیجدهم قمروآن ستاره ایست بزرگ که برقلب عقرب واقع شده	١٨ جیشتها
मूल	Stars which mark the nineteenth mansion of the moon.	شوله	دم‌گرگ—منزل نوزدهم قمروآن دوستاره ایست که بردم برج عقرب واقع شده	١٩ مول

पूर्वा षाढा	The twentieth mansion of the moon being eight stars in a circular position.	نعائم	منزل بستم قمر	۲۰ پورباکهاز
उत्तरा षाढा	The twenty-first mansion of the moon distinguished by six stars in Sagittarius.	بلدة	منزل بست و یکم قمروآن شش ستارة ایست ازبرج قوس	۲۱ اوتراکهاز
श्रवण	The twenty-second mansion of the moon.	سعدة-سعد ذابح	منزل بست و دوم قمر	۲۲ سرون
धनिष्ठा श्रविष्ठा	The twenty-third mansion of the moon distinguished by two stars, the one bright and the other faint.	بُلع	منزل بست و سوم قمر	۲۳ دهنشتها
शतभिषा	The twenty-fourth mansion of the moon.	اخبية	منزل بست و چهارم قمر	۲۴ ستبهکهه
पूर्व भाद्र पद, पूर्व प्रोष्ठपदा पूर्व भाद्रपदा	The twenty-fifth mansion of the moon.	سعود	منزل بست و پنجم قمر	۲۵ پوربهادر
उत्तर भाद्रपद, उत्तर प्रोष्ठपदा उत्तर भाद्रपदा	The twenty-sixth mansion of the moon.	فرغ مقدم رشا	منزل بست و ششم قمر	۲۶ اوتربهادر
रेवती	The twenty-seventh mansion of the moon.	فرغ موخر	منزل بست و هفتم قمر	۲۷ ریوتي

نام نکشترهای در انگریزی

سنسکرت	انگریزی	اردو
१ आश्विनी	Alpha Arietis = 830 (no. of capecatalogue) 1880. (*a*)	۱ اسني
२ भरणी	Musca or 35 Arietis.	۲ بهرني
६ कृत्तिका	Eta Tauri (Pleiades) = 1571. (*h*)	۳ کرتکا
५ रोहिणी	a Tauri (Aldebaran) = 1962.	۴ روهني
३ मृगशीर्षम्	Lambda orionis. = 2477. (*l*)	۵ مرگسرا

३ आर्द्रा	Alapha orionis. =2672. (*a*)	۶ ادرا
४ पुनर्वसु	B Geminorum or Pollux. =3823	۷ پونربسو
३ पुष्य	Delta cancri. (*d*)	۸ پکهه
५ आश्लेषा	Alpa 1 and 2 cancri =4752. (*a*)	۹ اشليکها
५ मघा	a Leonis (Regulus) = 5490.	۱۰ مگها
२ पूर्वा फाल्गुनी	Delta Leonis =6228. (*d*)	۱۱ پوربا پهالگني
२ उत्तरा फाल्गुनी	B Leonis or Dembola = 6593.	۱۲ اوترا پهالگني
५ हस्त	Gumma or Delta corvi =6828. (*g*) or (*d*)	۱۳ هست
१ चित्रा	a Virginis (spica) = 7352.	۱۴ چترا
१ स्वाती	a Bootis (Arcturus) = 7795.	۱۵ سواتي
४ विशाखा	Alpha or Kuppa Libræ = 8084 (*a*) or (*k*)	۱۶ بساکها
४ अनुराधा	Delta scorpionis = 8696. (*d*)	۱۷ انورادها
३ ज्येष्ठा	a scorpii (Antares) = 8954.	۱۸ جيشتها
११ मूल	nu or 34 scorpii = 9532. (*n*)	۱۹ مول
२ पूर्वाषाढ	Delta sagittarii = 9992. (*d*)	۲۰ پوربا کهاڑ
२ उत्तराषाढ	Tau sagittarii = 10381. (*t*)	۲۱ اوترا کهاڑ
३ अभिजित	a Lyrae or Vega = 10163.	۲۲ ابهجت
३ श्रवण	a Aqualii or Altair = 10682.	۲۳ سرون
४ धनिष्ठा	Alpha Delphini = 11020. (*a*)	۲۴ دهنشتها
१०० शतभिषक्	Labda Aquarii = 11922. (*l*)	۲۵ ست بهکهه
२ पूर्व भाद्रपद	a Pegasi or Markab = 12006.	۲۶ پورب بهادرپد
२ उत्तर भाद्रपद	a Andromedæ = 19.	۲۷ اوتر بهادرپد
३२ रेवती	Zeta Piscium = 468. (*z*)	۲۸ ريوتي
अगस्त्य	canopus (a Argus) = 2992.	اگست

الفاظ متعلق صرف و نحو

سنسکرت	انگریزي	عربي
कर्त्ता	Nominative case.	فاعل
कर्म	Objective case.	مفعول به
संप्रदान,		مفعول له
अधि करण	Adverb of time and place.	مفعول فيه واسم ظرفيا
		زمان و مكان
करण	Noun of Instrument.	اسم آله
क्रिया	Verb.	فعل
क्रिया विशेषण	Adverb.	متعلق فعل
अकर्मक	Intransitive.	فعل لازم
सकर्मक	Transitive.	فعل متعدي
कर्तृ प्रधान	Active voice.	فعل معروف
कर्म, प्रधान, अप्रधान कर्त्ता	Passive voice.	فعل مجهول
भूत	Past tense.	فعل ماضي
आसन्न भूत	Present perfect.	فعل ماضي قريب
पूर्ण भूत	Past perfect.	فعل ماضي بعيد
अपूर्ण भूत	Imperfect.	فعل ماضي ناتمام
संदिग्ध भूत	Dubious.	فعال ماضي احتمالي
हेतु हेतु मद भूत	Optative.	فعل ماضي تمنائي
वर्तमान	Present tense.	فعل حال
भविष्य	Future.	فعل مستقبل
विधि अनुज्ञा	Imperative.	فعل امر
निषेध	Prohibitive.	فعل نهي
काल	Tense.	زمانه
संबंधी	Governing noun.	مضاف
कृत संबंधी	Possessive noun. The noun governed.	مضاف اليه
विशेष्य	Substantive noun.	موصوف
विशेषण, गुण वाचक	Adjective.	صفت
पुल्लिंग	Masculine.	مذكر
स्त्रीलिंग	Feminine.	مونث
नपुंसक लिंग	Neuter.	مخنث
प्रथम पुरुष, अन्य पुरुष	Third person.	غائب
मध्यम पुरुष	Second person.	حاضر

سنسکرت	انگریزي	عربي	فارسی
उत्तम पुरुष	First person.	متکلم	
एक वचन	Singular.	واحد	
द्विवचन	Dual.	تثنیه	
बहु वचन	Plural.	جمع	
सर्व नाम	Pronoun.	ضمیر	
नाम संज्ञा, सुबन्त	Noun.	اسم	
क्रिया, तिङन्त	Verb.	فعل	
वाचक	Article.	حرف	
धातु	Infinitive. Verbal noun.	مصدر	
निश्चायक	Article.	حرف تنکیر وتعریف	
उपसर्ग	Preposition.	حرف ربط	
संयोग बोधक, समुच्चय बोधक समुच्चायक	Conjunction.	حرف عطف	
विस्मयादिबोध काव्यय	Interjection.	حرف ندبه وندا	
साधारण	Simple.	مفرد	
यौगिक, समास	Compound.	مرکب	
वाक्य	Sentence.	جمله	
असाधारण, विशेष	Proper.	جزي-معرفه	
सामान्य	Common.	کلي-نکره	
नियम, पण	Conditional.	شرط	
फल, प्रति फल	Result.	جزا	
वर्णमाला	Alphabet.	حروف تهجي	
शब्द विन्यास विद्या	Orthography.	علم املا-رسم الخط	
शब्दसाधन	Etymology.	علم صرف	
वाक्य विन्यास, पद योजना	Syntax.	علم نحو	
पिंगल	Prosody.	علم عروض	
गुरु	Rule.	قاعدة	
अ	A.	فتحه-نصب	زبر
इ	I. Short vowels.	کسره-جر	زیر
उ	U.	ضمه-رفع	پیش
बिंदु युत	Dotted.	منقوط-معجمه	نقطه‌دار
बिंदु रहित	Undotted.	غیرمنقوط-مهمله	بےنقطه
सस्वर	Vowel.	متحرک	
स्वरहीन, हल	Quiescent, consonant.	غیرمتحرک-ساکن	
द्वित्व	Intensification.	تشدید	

سنسکرت	انگریزی	عربی	فارسي
सज्ञा प्रतिनिधि	Relative pronoun.	موصول	
सैन	Demonstrative pronoun.	اسم اشارہ	
प्रश्न	Interrogative.	استفہام	
योग, मिलना	Coallesce.	ادغام	

نام ممالک

سنسکرت	انگریزي	عربی	فارسی	اردو	ملک	نام حصہ کلاں کُرۂ زمین
सूर्यारिका, रथक्रान्त	Africa.	افریقہ	افریقہ	افریقہ	افریقہ	افریقہ
वारधान, वारुण		...		افریقہ کا اوپدیپ		
कुमारद्वीप, स्वर्णभूमि	America.	امریکا	امریکا	امریکا	امریکا	امریکا
उत्तर कुमार	North America.	...	امریکا شمالي	اوتر امریکا		
दक्षिण कुमार	South America.		امریکا جنوبي	دکھن امریکا		
तलह	Barazil.	...	...	برازیل		
हिरराय पुर	Peru.	...	...	پیرو		
		...	افغانستان	افغانستان	افغانستان	ایشیا
तुखारा	Bukhara.	...	بخارا	بخارا		
बाल्हीक	Balakh.	...	بلخ	بلخ		
गांधार	Qandhar.	...	قندھار – بالہوس [?]	قندھار		
परनव	Cabool.	...	کابل	کابل		
केकय	Harat.	...	ہرات	ہرات		
पारस्य	Persia.	فارس	ایران – پارس	ایران	ایران	
अपवाह, अपरान्त	Muskat.	مسقط	مسقط	مسقط		
असेचनक, विष्णुक्रान्त	Asia.	...	ایشیا	ایشیا	ایشیا	
शक तुरस्क	Asiatic Turkey	...	ایشیائي ترکستان	ایشیائي ترکستان		
ब्रम्होत्तर, ब्रम्हदेश	Burma.	...	برمہا	برمہا	برمہا	
पार्वत	Tartar.	تاتار–تتر–تتار	تاتار	تاتار	تاتار	
तालतोषक	Tibet.	تبت	تبت	تبت	تبت	
	Japan.	...	جاپان	جاپان	جاپان	
पारट, महाचीन	China.	صین	چین	چین	چین	
श्याम	Siam.	...	سیام	سیام	سیام	

سنسکرت	انگریزی	عربی	فارسي	اردو	ملک	نام حصہ کلاں کُرّہ زمین
आवंत	Arabia.	عرب	عرب	عرب	عرب	
नर्दिनाश, कारस्कार	Madina	مدینہ	مدینہ	مدینہ		
उपमल्वका	Malacca.	...	ملاکا	ملاکا	ملاکا	
अवन्ति, विशाला	Ujjain.	...	اوجین	اوجین	هندوستان	
उतकल, ओड़	Orissa.	...	اوزیسہ	اوزیسہ	...	
विदर्भ	Barar.	...	برار	برار	...	
काशी	Benares.	...	بنارس	بنارس	...	
वंग, गौड़	Bengal.	...	بنگالہ	بنگالہ	...	
चम्पा	Bhagalpur.	...	بہاگل پور	بہاگل پور	...	
दरद	Bhutan.	...	بہوتان	بہوتان	...	
पाटलि पुत्र	Patna.	...	عظیم آباد	پٹنا	...	
पंचनद	Panjab.	...	پنجاب	پنجاب	...	
विदेह, मिथिला	Tirhut.	...	ترہت	ترہت	...	
आंध्र	Telingana.	...	تلنگانا	تلنگانا	...	
अश्मक	Travancore.	...	ٹراوینکور	ٹراوینکور	...	
चेदि	Chanderi.	...	چندیری	چندیري	...	
दरदलिंग	Darjilang.	...	دارجلنگ	دارجلنگ	...	
किष्किन्धा	Decan.	...	دکن	دکھن دیس	...	
इन्द्र प्रस्थ	Delhi.	...	دهلي	دهلي	...	
अंग	Rajmahal Ara.	...	راج محل آرا	راج محل آرا	...	
सिंहलद्वीप, लंका	Ceylon.	سیلان	لنکا — شہرزر	سلون	...	
सिन्धु सौवीर	Sindh.	...	سندہ	سندہ	...	
उत्तर कोशला	Faizabad.	...	فیض آباد	فیض آباد	...	
महोदय, कान्य कुब्ज	Qannauj.	قنوج	قنوج—کنوج—پوران فوران	قنوج	...	
सौराष्ट्र	Kathiabar.	...	کاٹہیاوار	کاٹہیا وار	...	
प्राग ज्योतिष	Kamrup.	...	کامروپ	کامروپ	...	
काञ्ची	Karnat.	...	کرنات	کرنات	...	
चोल	Karnatak.	...	کرناٹک	کرناٹک	...	
कुतूल	Kuzlu.	...		کزلو	...	
गौरिक, काश्मीर	Kashimir.	...	کشمیر	کشمیر	...	
कुरुजाङ्गल, कुरुक्षेत्र	Kurshetra.	...	کورچیتر	کورچیتر	...	
गुर्जराट	Gujrat.	...	گجرات—نہروالہ	گجرات	...	
मगध, कीकट	Gaya.	...	گیا	گیا	...	
सूरसेन	Mathura.	...	متہرا	متہرا	...	

سنسکرت	انگريزي	عربی	فارسی	اردو	ملک	نام حصه کلاں کُرّهٔ زمین
सुराष्ट्र, महाराष्ट्र	Mahratta	...	مرهٹهه	مرهٹهه	...	
पाराद्य	Malabar.	...	ملاوار	ملاوار	...	
पुराड्र	Mednipur.	...	ميدني پور	ميدني پور	...	
माहिषक	Mysore.	...	ميسور	ميسور	...	
कुमारिका	India.	هند	هندوستان	هندوستان	...	
पटचर	Italy.	...	...	اٹلي	يورپ	يوروپ
तामसदेश	Spain.	...	...	اسپين	...	
अश्वक, अश्वोया	Austria.	...	...	اسٹريا	...	
रमणक	Australasia.	...	...	اسٹريليشيا	...	
इन्द्रद्वीप, इन्दुद्वीप	England.	فرنج	انگلستان	انگلستان	...	
वर्वर	Barbary.	...	...	باربري	...	
आवर्तन	Britain.	بروطانيه	...	بريٹن	...	
सैनिक कुक्कुट	Belgium.	...	...	بلجيم	...	
स्वर्ण प्रस्थ	Polynesia.	...	...	پالينيشيا	...	
पशु घोल	Portugal.	...	پرتگال پرتگيش	پورتگال	...	
क्रौंच	German.	...	...	جرمن	...	
माक मारक	Denmark.	...	...	ڈنمارک	...	
रूष	Russia.	روس	روس	روس	...	
रोम, रूम	Rome.	روم	روم	روم	...	
हैख	Siberia.	...	...	سيبيريا	...	
प्रखिया, कुहक	France.	...	فرانس	فرانس	...	
इषुजात, अश्वक्रान्त	Europe.	فرنج	فرنگ	يوروپ	...	
यवन	Greece.	يونان	يونان	يونان	...	

اقسام سنه مرتبه ۱۲ جنوری سنه ۱۹۱۰ع

كيفيت	سال جو اسوقت هے	شمشی هے يا قمري	نام ماهٔ اول سال	آغاز سال	نام تاريخ
	۱۹۱۰	شمشي	يکم جنوري	از زمان ولادت حضرت عيسیٰ	عيسوي
	۱۳۲۸	قمري	عشرهٔ محرم	از هجرت رسول الله ازمکه مدينه	هجري
سنه ۹۷۱ هجري ميں سنه ۹۷۱ فصلي قائم هوي	۱۳۱۷	قمري مع ماه كبيسه	يکم کوار	از عهد جلال الدين اكبرشاه در سنه ۹۷۱ هجري	فصلي
	۱۹۶۶	ايضاً	چيت سدي يکم	از عهد راجه بکرماکرت	سمت
	۱۸۳۱	ايضاً	ايضاً	از عهد راجه سالباهن	شاکا
	۲۲۲۱	شمشي	مهرجان يعني کاتک	از عهد سکندر بادشاه	رومي

ترکي	از روز بادشاهي عازلم	از ماوس پوس	قمري مع کبيسه	۴۲۰۳
فارسي	از روز بادشاهي يزدجرد	فروردين	شمسي	۱۲۷۹
جلالي	از عهد جلال‌الدين ملک شاه سلجوقي	فروردين	ايضاً	۸۳۲
تاريخ آدم	از ابتدای آفرينش	...	ايضاً	۷۲۵۳
تاريخ طوفان	از حادثه طوفان	...	ايضاً	۵۰۱۱
تاريخ بخت‌نصر	از عنوان فرمان دهي بخت‌نصر	...	ايضاً	۲۶۵۹
تاريخ موسی		...	ايضاً	۳۲۲۰
تاريخ راجه جدهشتر	از ابتداي کلجگ	...	ايضاً	۵۰۱۱
تاريخ ابراهيم		...	ايضاً	۴۲۹۳
تاريخ داود		...	ايضاً	۳۹۲۵
تاريخ منجم مطلق قول اهل فارس	از ابتداي افرينش که همگين سياره در برج حمل بودند	...	ايضاً	۱۸۳۹۸۹
تاريخ ابتداي عالم بقول حکمای هند	...	...	ايضاً	۱۹۵۵۸۵۰۱۹
کلجگ	...	...	ايضاً	۵۰۱۱

مقدار هر چهار جگ حسب ذيل هے

ست‌جگ	تريتا	دواپر	کلجگ	ميزان
۱۷۲۸۰۰۰	۱۲۹۶۰۰۰	۸۹۴۰۰۰	۴۳۲۰۰۰	۴۳۲۰۰۰۰

تفصيل دور سياره

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
دور زحل	دور مشتري	دور مريخ	دور شمس	دور زهره	دور عطارد	دور قمر

هر ايک سياره کا دور سات‌هزار سال هے اور دور قمر سب دوروں کا اخر هے زمان آدم سے اس وقت تک دور قمر هے

ليکن چونکه آدم ابتداي دور قمر ميں پيدا هوے هيں اور اِسوقت آدم کو ۷۲۵۳ سال هوچکا اِس سے معلوم هوتا هی که اب دور کمر نهيں هے بلک دور زحل هے اور دور زحل کو اسوقت تک ۲۵۳ سال هوچکا

حساب ابجد

۱	اَبجَد	ا ۱	ب ۲	ج ۳	د ۴
۲	ہَوَّز	ہ ۵	و ۶	ز ۷	...
۳	حُطِّی	ح ۸	ط ۹	ی ۱۰	...
۴	کلمن	ک ۲۰	ل ۳۰	م ۴۰	ن ۵۰
۵	سَعفَص	س ۶۰	ع ۷۰	ف ۸۰	ص ۹۰
۶	قَرَشَت	ق ۱۰۰	ر ۲۰۰	ش ۳۰۰	ت ۴۰۰
۷	ثَخَّذ	ث ۵۰۰	خ ۶۰۰	ذ ۷۰۰	...
۸	ضَظَّغ	ض ۸۰۰	ظ ۹۰۰	غ ۱۰۰۰	...

القاب خطوط

منجانب بادشاہ اونکے ماتحت کو	فرمان – منشور – پروانہ – نشان – خطاب – توقیع – یرلیغ
منجانب کلان – خرد کو	ملاطفہ – مرآقعہ – ملطفہ – مفاوضہ – مفوضہ – مشرفہ
	عرضیداشت – عریضہ – عرضی
درمیان اشخاص برابر	خط – مکتوب – صحیفہ – نامہ – ملاطفہ – رقیمہ – نمیقہ
	مفاوضہ – مکاتبہ – مراسلہ – رقعہ
منجانب وزیر اون سے چھوٹے کو	مثال – نشان – پروانہ – شقہ – عنایت نامہ

جو لفظ جسکے لئے مقرّر ھے

۱	زنجیر	برای	فیل
۲	کس	برای	مردم
۳	قطار – مہار	برای	شتر
۴	دور	برای	آھو – شیر – گرگ – سگ – سیاہ گوش
۵	دست	برای	باز – بحری – جرہ – شکرہ – جُرّہ
۶	مست	برای	قرمنی – شارک – کبوتر
۷	راس	برای	اسپ – استر – گاو – میش – گوسفند – خر – گاومیش
۸	قلادہ	برای	سیاہ گوش – یوز – سگ
۹	قفس	برای	بلبل – شارک – طوطی
۱۰	رسن	برای	یوز – سگ

۱۱	قبضه	براى	شمشیر — کارد — خنجر — کمان
۱۲	کمربند	براى	پیش قبض — جمدهر — خنجر
۱۳	طائفه	براى	لولیان — نقالان — دهل‌کوبان — بازی گران — سرود گویان
۱۴	تخته	براى	شال
۱۵	ضرب	براى	بندوق — بان — توپ
۱۶	عدد	براى	اشرفی — روپیه — کارد — مقراض — نیزه — برچهی — کمان — مشک دیگ — کفگیر — هاون‌دسه — سبوچه — آفتابه — چلمچی — پیاله — کلاه دستار — درم — دینار — آبگینه — حقه — هرقسم میوه شال — چادر — بانات — شطرنجی — قالیچه — کاغذ — سوزنی — بوریا
۱۷	فرد	براى	کاغذ — قلم — تیر
۱۸	دسته	براى	قلم — برچهی — بهالا
۱۹	نیزه	براى	کشتی — ارابه — رتهه — بهل — خانه — باغ — هرقسم جواهر
۲۰	منزل	براى	پروانه — سند — فرمان — خط — زمین
۲۱	قطعه	براى	زمین
۲۲	سواری	براى	بانات — اطلس — کمخواب وغیره
۲۳	طاقه	براى	شال — کفش — موزه — خلخال — دست‌برنجن — پائتابه — نعلین
۲۴	جفت	براى	شطرنجی

آنه روپیه

پاو آنه	ـ/	ا)	نو آنه	ـ۹	اا/)
آدهه آنه	ـ۰	اا)	دس آنه	ـ۱۰	اا٥)
پون آنه	ـ:ـ	ا'اا)	گیاره آنه	ـ۱۱	اا≶)
ایک آنه	ـ۱	/)	باره آنه	/۱۲	ااا)
سوا آنه	ـ۱̲	ا‍ـ)	تیره آنه	/۱۳	ااا‍ـ)
ڈیڑه آنه	/۰۱	اا‍)	چوده آنه	ـ۱۴	اا‍=)
پونےدو آنه	/۰۱̲	ااا/)	پندره آنه	ـ۱۵	اا≶)
دو آنه	/۲	≠)	سوا پندره آنه	/ ۱۵̲	اا≶)ا
تین آنه	۰۳	≡)	ساڑهے پندره آنه	/۰۱۵	ااا≶)اا
چار آنه	/۴	ا)	پونےسوله آنه	/۰۱۵̲	اا'≶)ااا
پانچ آنه	ـ۵	ا/)	ایک روپیه	عصر	۱)
چهه آنه	ـ۶	ا≠)	دو روپیه	عطا	۲)
سات آنه	ـ۷	ا≶)	تین روپیه	ے	۳)
آٹهه آنه	ـ۸	اا)	چار روپیه	للعه	۴)

پانچ روپیه	صہ	५)
چهه روپیه	ے	६)
سات روپیه	سعہ	७)
آٹهه روپیه	ط	८)
نو روپیه	لعہ	९)
دس روپیه	عہ	१०)
اگیاره روپیه	لعہ	११)
باره روپیه	عہ	१२)
تیره روپیه	عہ	१३)
چوده روپیه	عہ	१४)
پندره روپیه	عہ	१५)
سوله روپیه	عہ	१६)
ستره روپیه	عہ	१७)
اٹهاره روپیه	عہ	१८)
اونیس روپیه	عہ	१९)
بیس روپیه	عہ	२०)
اکیس روپیه	لعہ	२१)
بایس روپیه	عہ	२२)
تیئیس روپیه	عہ	२३)
چوبیس روپیه	عہ	२४)
پچیس روپیه	عہ	२५)
چهبیس روپیه	عہ	२६)
ستائیس روپیه	عہ	२७)
اٹهائیس روپیه	عہ	२८)
اونتیس روپیه	عہ	२९)
تیس روپیه	سہ	३०)
چالیس روپیه	للعہ	४०)
پچاس روپیه	صہ	५०)
ساٹهه روپیه	سہ	६०)
ستر روپیه	سعہ	७०)
اسي روپیه	لہ	८०)

اٹهاسي روپیه	لہ	८८)
نوی روپیه	لعہ	९०)
سو روپیه	ماہ	१००)
دو سو روپیه	ماکہ	२००)
تین سو روپیه	سماہ	३००)
چار سو روپیه	اسماہ	४००)
پانچسو روپیه	صماہ	५००)
چهه سو روپیه	سماہ	६००)
سات سو روپیه	لماہ	७००)
اٹهه سو روپیه	لماہ	८००)
نوسو روپیه	لعا	९००)
هزار روپیه	الگ	१०००)
دو هزار روپیه	اعگ	२०००)
تین هزار روپیه	سمگ	३०००)
چار هزار روپیه	للعگ	४०००)
پانچ هزار روپیه	صمگ	५०००)
چهه هزار روپیه	سمگ	६०००)
سات هزار روپیه	سعگ	७०००)
اٹهه هزار روپیه	معگ	८०००)
نو هزار روپیه	لعگ	९०००)
دس هزار روپیه	عگ	१००००)
گیاره هزار روپیه	لعگ	११०००)
باره هزار روپیه	عگ	१२०००)
اونیس هزار روپیه	عگ	१९०००)
ننانوی هزار روپیه	لعگ	९९०००)
لاکهه روپیه	لک	१०००००)
دو لاکهه روپیه	دولک	२०००००)
تین لاکهه روپیه	سےلک	३०००००)
چار لاکهه روپیه	للعلک	४०००००)
پانچ لاکهه پچهتر هزار سات سو نواسي روپیه	صہلک سعگ لماہ لعہ	५७५७८९)

بیگھہ-بسوہ-دھور

१S२	۸ لعـ	اٹھہ بسوہ	S-१	۱ لعـ	ایک دھور
१S४	۹ لعـ	نو بسوہ	S-२	۲ لعـ	دو دھور
॥S	۱۰ لعـ	دس بسوہ	S-३	۳ لعـ	تین دھور
।।S	۱۵ لعـ	پندرہ بسوہ	S-४	۴ لعـ	چار دھور
॥S४	۱۹ لعـ	اونیس بسوہ	S।	۵ لعـ	پانچ دھور
१S	بیگھہ	ایک بیگھہ	S।१	۶ لعـ	چھہ دھور
२S	بیگھاي / دوبیگھہ	دو بیگھہ	S।२	۷ لعـ	سات دھور
३S	ے بیگھہ	تین بیگھہ	S।३	۸ لعـ	اٹھہ دھور
४S	للعہ بیگھہ	چار بیگھہ	S।४	۹ لعـ	نو دھور
५S	صم بیگھہ	پانچ بیگھہ	S॥	۱۰ لعـ	دس دھور
६S	ے بیگھہ	چھہ بیگھہ	S॥१	۱۱ لعـ	گیارہ دھور
७S	عہ بیگھہ	سات بیگھہ	S॥२	۱۲ لعـ	بارہ دھور
८S	ے بیگھہ	اٹھہ بیگھہ	S॥३	۱۳ لعـ	تیرہ دھور
९S	لعہ بیگھہ	نو بیگھہ	S॥४	۱۴ لعـ	چودہ دھور
१०S	عـہ بیگھہ	دس بیگھہ	S॥।	۱۵ لعـ	پندرہ دھور
२०S	عـہ بیگھہ	بیس بیگھہ	S॥।१	۱۶ لعـ	سولہ دھور
३०S	سـہ بیگھہ	تیس بیگھہ	S॥।२	۱۷ لعـ	سترہ دھور
४०S	للعـہ بیگھہ	چالیس بیگھہ	S॥।३	۱۸ لعـ	اٹھارہ دھور
५०S	صـہ بیگھہ	پچاس بیگھہ	S॥।४	۱۹ لعـ	اونیس دھور
६०S	سـہ بیگھہ	ساٹھہ بیگھہ	S१	۱ لعـ	ایک بسوہ
७०S	معـہ بیگھہ	ستر بیگھہ	S२	۲ لعـ	دو بسوہ
८०S	لـہ بیگھہ	اسي بیگھہ	S३	۳ لعـ	تین بسوہ
९०S	لعـہ بیگھہ	نوي بیگھہ	S४	۴ لعـ	چار بسوہ
९८S	لعـہ بیگھہ	اٹھانوي بیگھہ	।S	۵ لعـ	پانچ بسوہ
१००S	ما بیگھہ	سو بیگھہ	।S१	۶ لعـ	چھہ بسوہ
			।S२	۷ لعـ	سات بسوہ

چھٹانک—سیر—من

آدھا چھٹانک	/ار	ऽ.॥	پندرہ سیر یا تین پسیری	١٥ار	।ऽ५
ایک چھٹانک	=ار	ऽ/	سولہ سیر	١٦ار	।ऽ६
ڈیڑہ چھٹانک	≡ار	ऽ/॥	سترہ سیر	١٧ار	।ऽ७
آدھہ پاو	ءار	ऽ=	اٹھارہ سیر	١٨ار	।ऽ८
تین چھٹانک	≡ءار	ऽ≡	اونیس سیر	١٩ار	।ऽ९
پاوسیر	-ار	ऽ।	بیس سیر یا چارپسیری	٢٠ا/	॥ऽ
سوا پاو	ےار	ऽ।/	اکیس سیر	٢١ا/	॥ऽ१
ڈیڑہ پاو	ےءار	ऽ।=	بائیس سیر	٢٢ا/	॥ऽ२
سات چھٹانک	≡ےار	ऽ।≡	تیئس سیر	٢٣ا/	॥ऽ३
آدھہ سیر	٠ار	ऽ॥	چوبیس سیر	٢٤ا-	॥ऽ४
نو چھٹانک	٠=ار	ऽ॥/	پچیس سیر یا پانچ پسیری	٢٥ا/	॥ऽ५
ڈھائی پاو	٠ءار	ऽ॥=	چھبیس سیر	٢٦ا/	॥ऽ६
گیارہ چھٹانک	٠≡ءار	ऽ॥≡	ستائیس سیر	٢٧ا-	॥ऽ७
تین پاو	ےار	ऽ॥।	اٹھائیس سیر	٢٨ا/	॥ऽ८
تیرہ چھٹانک	ے=ار	ऽ॥।/	اونتیس سیر	٢٩ا/	॥ऽ९
چودہ چھٹانک	ےءار	ऽ॥।=	تیس سیر یاچھہ پسوری	٣٠ا/	॥।ऽ
پندرہ چھٹانک	ے≡ءار	ऽ॥।≡	اکتیس سیر	٣١ا/	॥।ऽ१
ایک سیر	١ار	ऽ१	بتیس سیر	٣٢ا/	॥।ऽ२
سوا سیر	١ـار	ऽ१।	تنتیس سیر	٣٣ا/	॥।ऽ३
ڈیڑہ سیر	١٠ار	ऽ१॥	چونتیس سیر	٣٤ا/	॥।ऽ४
پونے دوسیر	١٠ـار	ऽ१॥।	پینتیس سیر یا سات پسیری	٣٥ا/	॥।ऽ५
دو سیر	٢ار	ऽ२	چھتیس سیر	٣٦ا/	॥।ऽ६
تین سیر	٣ار	ऽ३	سینتیس سیر	٣٧ا/	॥।ऽ७
چار سیر	٤ار	ऽ४	اڑتیس سیر	٣٨ا-	॥।ऽ८
پانچ سیر یا ایک پسیری	٥ار	ऽ५	اونتالیس سیر	٣٩ا/	॥।ऽ९
چھہ سیر	٦ا-	ऽ६	ایک من	لہ من	१ऽ
سات سیر	٧ار	ऽ७	دو من	منوان	२ऽ
اٹھہ سیر	٨ار	ऽ८	تین من	ے من	३ऽ
نو سیر	٩ار	ऽ९	چار من	للعہ من	४ऽ
دس سیر یا دو پسیری	١٠ار	।ऽ	پانچ من	صہ من	५ऽ
گیارہ سیر	١١ار	।ऽ१	چھہ من	سے من	६ऽ
بارہ سیر	١٢ار	।ऽ२	سات من	معہ من	७ऽ
تیرہ سیر	١٣ار	।ऽ३	آٹھہ من	ے من	८ऽ
چودہ سیر	١٤ار	।ऽ४	نو من	لعہ من	९ऽ

دس من	عــمن	१०S	بیس من	عــمن	२०S
گیارہ من	لِعــمن	११S	تیس من	ســمن	३०S
بارہ من	عــمن	१२S	چالیس من	للعــمن	४०S
تیرہ من	عــمن	१३S	پچاس من	صــمن	५०S
چودہ من	للعــمن	१४S	ساٹھہ من	ـــمن	६०S
پندرہ من	عــمن	१५S	ستر من	معــمن	७०S
سولہ من	عــ من	१६S	اسي من	لــمن	८०S
سترہ من	عــمن	१७S	نوي من	لعــمن	९०S
اٹھارہ من	عــمن	१८S	سو من	ما٘ من	१००S
اونیس من	عــمن	१९S			

دمڑی-چهدام-دهیلا-پیسہ-ٹکا

ایک دمڑي	۳ دام	।३	تین ٹکا	ـلـٰ	३।
ایک چهدام یا ایک دکڑا	۶ دام	।४	چار ٹکا	للعـٰ	४।
ایک دهیلا	۱۲ دام	।९२	پانچ ٹکا	صعـٰ	५।
ایک پیسا	۲۵ دام	।२५	چهہ ٹکا	ســٰ	६।
سوا پیسا	۳۱ دام	।३१	سات ٹکا	سعـٰ	७।
ڈیڑہ پیسا	۳۷ دام	।३७	آٹهہ ٹکا	ملـٰ	८।
پونے دو پیسا	۴۳ دام	।४३	نو ٹکا	لعـٰ	९।
ایک ٹکا	ہمہ	१।	دس ٹکا	عــٰ	१०
دو ٹکا	مالـ	२।			

انچ و فت و گز و جریب

تین کهڑا جو	=	ایک اِنچ	۲٠ گز	=	ایک گٹهہ	۸ فرلانگ	=	ایک میل
بارہ اِنچ	=	ایک فت	۲٠ گٹهہ	=	ایک جریب			
تین فت	=	ایک گز	۴ جریب	=	ایک فرلانگ			

رتي و ماشہ و تولہ

تین جو	=	ایک رتي	۸ رتي	=	ایک ماشہ	۱۲ ماشہ	=	ایک تولہ

دن و مهینا و سال

۶٠ سکنڈ	=	ایک منٹ	۷ دن	=	ایک هفتہ	۱۲ مهینہ یا	ایک سال
۶٠ منٹ	=	ایک گهنٹہ	دو هفتہ	=	ایک پکهوارہ	۳۶۵ دن اور ۶ گهنٹہ	
۲۴ گهنٹہ	=	ایک دن	دو پکهوارہ	=	ایک مهینا		

APPENDIX. No. I.

الفاظ جو وقت چهاپه متروک هو گئي هے اور اب اپنے اپنے رديف میں قایم هونی چاهئے

سنسکرت	انگریزي	عربي	فارسي	لفظ جدید جو قایم هوگا	لفظ اردو جسکے بعد لفظ جدید قایم هوگا	صفحه
जल डमरू मध्य	Strait.		آبنای	آبنای	آبله	۱
पुनर्जन्म,अन्यशरीरग्रहण	Metempsychosis, transmigration of souls.	تناسخ	آمدوشد روح	آواگون	آواره	۴
उत्तरायण,उत्तरक्रान्ति	Summer solstice.	راس الجدي	آغاز گردش آفتاب دربرج بر غاله فلک	اتراین	اتر	۵
परिवर्तन	Change.	تغير-تبدل- انقلاب	آوردن ديگرے بجاے يکے	ادل بدل	ادرک	۷
निरक्षर	Illiterate.	اُمي	ناخوانده	ان پڑه	انبياهز	۱۳
उपस्थित बुद्धि	Presence of mind	حضور قلب	هوش	اوسان	اوسارا	۱۵
साहस	Courage.	جسارت – همت	دليري-مردی-مردانگي			
और्ण,और्णक	Woolen.	صوفي	پشمي-پشمينه	اوني	اوندها	۱۶
स्थानान्तर करण	Transfer.	انتقال مقام	از جاے بجاے ديگرکردن	ايک جگهه سے دوسري جگهه کرنا	ايساهي هو	۱۶
जंघपिटक	Bubo.	قرحه مغين	دنبل بن ران	باگوي	باگهني	۱۸
कुशील,असभ्य,अशिष्ट	Not polite, un-	غيرخليق	بداخلاق ـ بےمروت-کج	بداخلاق	بدا	۲۲
	courteous.		خلق-بدخلق	بڑے	بري	۲۴
कुसुम्भ वीर्य्य	Bastard saffron.	قرطم	تخم کا زہرلا			
यदि	Provided.	مشروط	بشرطيکه	بشرطيکه	بسولي	۲۵
आज्ञा पालन	Obedience.	طاعت	بندگي-فرمان برداری	بندگي	بندري	۲۷
मनुष्यजातिविवरण	Ethnology.	تشريح اقوام الانسان	بيان قوم انسان	بيان قوم انسان	بيان	۳۰
महावेग से	Heedlessly, furiously, headlong.	مستعجل	بےتحاشا- بےتامل- بےلحاظ بےاحتياط-بےانديشه	بےتحاشا	بيت	۳۰
जागरण	Wakefulness.	سهر	بيداري	بيداري	بيد	۳۱
निर्दोष निरपराध	Innocent.	معصوم	بےگناه	بےگناه	بيکم	۳۲
असावधान,निश्चिन्त	Regardless.	بغير لحاظ – بغير التفات بغير ملاحظه	بےمحابا-بےرعايت بلافرو گذاشت-بےپروا	بےمحابا	بيماري	۳۲
भद्रा,विष्टि		نحس	وقتے است منحوس بقدر دوازده ساعت	بهدرا	بهدا	۳۳
लोमाहतकीट विशेष	Palmer-worm.		کرمي است موي دار	بهوت-بهرلي	بهزبهونجا	۳۴

जन्ममूर्ख	Idiot.	احمق خلقي	پيدايشي نادان	ٻيکوا	ٻوينڌا	٣٣
				پرپيلا ديکهو کوٺين	پرپوتا	٤٠
				پرنگ ديهکو ناخونه	پرنالي	٤١
पेषक	Miller.	طحان	آرورسا-آردگر آسياکش	پسنهار	پسند	٤٢
				پوآ ديکهوسنپيلا	پنير	٤٣
अत्याहारी,भक्षक,घस्मर	Glutter.	اكال-جوعي جوع البقر-بلعم	شكم بندہ-شكم پرست پرخوار-بسيار خوار لتمبان – لت وتبان معدہ انبار	پيٽو	پيٽ	٤٦
संकेतद्वाराशीघ्रसम्बाद,प्रापण और प्रेरणार्थयंत्र	Telegraph, wire.	سلسلہ البرق	تاربرقي	تاربرقي	تارا	٥٠
श्रीवास,श्रीरस,वृक्षधूप,सरलद्रव	Turpentine.		ترمن تين	تارپين	تار	٥٠
अन्यगुणदोष विवेचन	Review.	تقريض	بيان مدح وذم كتاب	تقريض	تقدير	٥٣
प्रार्थनास्थलासन	Prayer carpet.	سجادہ – مصلى	جانماز	جانماز	جانکپيا	٦١
पृथक पृथक, भिन्न भिन्न	Separately.	عليحدہ عليحدہ	جدا جدا	جدا جدا	جدا	٦٢
				جدوار ديکهو نربسي	جدای	٦٢
निर्मूलकरण	Extirpation, extermination.	استيصال	بيخ كني	جڙکهود نا	جڙای	٦٢
प्रायद्वीप,द्वीप कल्प	Peninsula.		جزيرہ نما	جزيرہ نما	جترءالمال	٦٣
				جنجال ديکهو پريشاني	جنتري	٦٣
	Groin, bubo.	رفغ – مغبن	بن ران-پيغولہ ران بيخ ران	جنگهاسا	جنگلي	٦٣
				جهانپي ديکهو پٽاري	جهالر	٦٧
				جهانسا ديکهو فريب	جهانجهه	٦٧
				جهنجهت	جهمکا	٦٧
				ديکهوپريشاني چڙها ديکهو جنگهاسا	چدر	٧٠
रात्र्यभ्याघात,निश्याक्रमण	A night attack.	تبئيت	شب خون زدن	چهاپا مارنا	چهاپا	٧٦
				چهانٹ ديکهو قي	چهاليا	٧٦

سنسکرت	انگریزي	عربي	فارسي	لفظ جدید جو قایم هوگا	لفظ اردو جسکے بعد لفظ جدید قایم هوگا	نمبر
छोटीशोतला,पनगोटो	Measles.	حصبه	سرخچه-گرمي دانه چیچک خرد	چیچک خرد	چیچک	٧٩
सेनास्थान	Cantonment. camp.	معسکر	لشکرگاه-اردو	چهاوني	چهانو	٧٩
सामर्थ्य,शक्ति,पराक्रम दशा	Capacity.	حیثیت-وسعت-مقدرت	گنجائش	حیثیت	حیا	٨٠
भूडमरूमध्य	Isthmus.		خاکنای	خاکنای	خاکشي	٨١
सुशील,सभ्य,शिष्ट,शी-लमान	Polite,Courteous.	خلیق-ذی مروت-ذی اخلاق - سلیم الطبع	خوش خلق-بامروت خوش اخلاق-نیک نهاد نیک اطوار	خلیق	خلیفه	٨٣
मुद्राविशेष	Direm, money.	درهم	درم-زورن	درم	درگاه	٨٧
प्रापणोय,प्राप्य,लभ्य	Procurable.	مُیسر - ممکن الحصول	دستیاب	دستیاب	دسته	٨٧
दक्षिणायण, दक्षिण-क्रान्ति	Winter solstice.	راس السرطان	آغاز گردش آفتاب دربرج خرچنگ	دکشناین	دکرا	٨٨
परिणामदर्शी,अग्रशोची	Provident.	مدبر	دوراندیش - آخربین عاقبت اندیش مال اندیش	دوراندیش	دور	٩٠
दर्शन,दृष्टि	Interview, sight.	طلعت - ظهور	دیدار	دیدار	دیپ	٩١
इतिहास,पुराण	Mythology.		تواریخ دیو	دیومالا	دیوراني	٩٢
				ڈینگ دیکهو گپ	ڈینڈا.	٩٥
				ڈهونڈهه دیکهو تیزه قلم	ڈهولی	٩٦
रंचक	Guard.	مبذرق	راهبر - نگهبان راه - بدرقهٔ	راهبر	راه	٩٨
प्रवेश	Acces.	دخل	رسائی	رسائی	رسا	٩٩
दृढता,स्थिरता	Firmness.	رسوخ	استواري	رسوخ	رسوت	١٠٠
शोभा,छवि	Ornament, beauty.	زینت	آرائش - هرهفت	زینت	زین پوش	١٠٥
अवकाश, अवसर सुयोग	Convenience, opportunity, fit time.	فرصت - موقع - وقت مناسب	آرام	سبهیتا	سبها	١٠٧
यवापुष्प	Dogrose.			سدا گلاب	سنکهي	١٠٨
				سُتار دیکهو سُبهیتا	سِتار	١٠٨
				سدخانه دیکهو پائیخانه	سداگلاب	١٠٨
कार्याधीश	Bailiff.	متحصل - شحنه	سزاول گماشته	سزاول	سزا	١١٠
आचार,आचरण, व्यवहार	Treatment, usage.	سلوک - اهتمام انتظام	کار گزاري - کارروائي	سلوک	سلوتري	١١١
				سور دیکهو جز	سور	١١٣

शून्य, रिक्त	Empty.	خالي	تهي	سونا	سونا	١١٥
शेषनाग	Hydra.			سيس ناگ	سيسا	١١٧
पृष्टखण्ड	Column.	حصة الصفحه	يک پاره از صفحه	صفحه کا ايک حصه	صفحه	١٢٣
पक्षीविद्या	Ornithology.	تذكرة الطيور	طائر نامه - پرند نامه	طائر نامه	طالب علم	١٢٣
पूर्वदेशान्तर	Longitude.	طول البلد	خط از مشرق تا مغرب	طول البلد	طول	١٢٥
भजन भवन	Chapel.	معبد	عبادت خانه - پرستش گاه	عبادت خانه	عبادت	١٢٧
आश्चर्य पदार्थालय	Museum.	بيت العجائب	عجائب خانه	عجائب خانه	عتاب	١٢٧
उत्तरध्रुवांश	Latitude.	عرض البلد	خط از شمال تا جنوب	عرض البلد	عرض	١٢٧
नवम दिवस मास जिलहिज्ज	Ninth day of zilhijj.	عرفه	روز نهم ذى الحج	عرفه	عرضي	١٢٧
ब्रह्मविद्या, ब्रह्मज्ञान	Theology.	علم الهى - علم معرفت	علم خدا	علم الهى	علم	١٢٧
भूमिरचनविद्या	Geology.	علم تركيب الارض	علم تركيب زمين	علم تركيب زمين	...	١٢٨
जीव विषयकविद्या	Zoology, zoography	علم حيوانات	علم جانداران	علم حيوانات	...	١٢٨
					...	
आत्मतत्त्वविद्या	Psychology.	علم روح	علم جان	علم روح	...	١٢٨
निदानविद्या	Pethology.	علم طب - علم امراض	علم بيماري	علم طب	...	١٢٨
कपाल सामुद्रिक	Phrenology.	علم قحف	علم كاسه سر	علم كاسه سر	...	١٢٨
वायुविद्या	Aesology.	علم ريح	علم هوا	علم هوا	...	١٢٨
रमणीयस्थल,रमणीकभूमि,मनोरमस्थान	Plain.	فضا	زمين فراخ - جاي فرحت بخش	فضا	فصيح	١٣٣
वृक्षादिका कलम, परगाछ	Graft.	عكيس	شاخچه - فرهانج	قلم	قلم	١٣٧
वाणिज्यस्थान	Factory.	بيت المال	كارخانه	كارخانه	كاجل	١٣٨
वंशावली	Genealogy.	كتاب تشريح الاصل والنسل	كرسى نامه - پشت نامه نسب نامه	كرسي نامه	كرسي	١٤٢
प्रायश्चित,शुद्धीकृत	Atonement.	كفاره - تكفير	معاوضه گناه	كفاره	كف	١٤٣
नली	Funnel.	قيف - قمع	تكاب	कीप كيپ	كياري	١٥١
अन्तरीप	Cape.	راس	تيغ كوه - بيني كوه - گردن زمين	केप كيپ	كيپ	١٥١
कीट पतंग वर्णन	Entomology.	تشريح حشرات الارض	حشرات نامه	كيڑے مكوڑے كا بيان	كيڑامكوڑا	١٥١
				كهانڈا - ديكهو خنجر	كهانڈ	١٥٣
रूपसाधन,रूपकरण	Conjugation.	تصريف	گرداں	گردان	گرداگرد	١٥٨
वसन्त ऋतु कापक विशेषपुष्प	Daisy.		گل بهار	گل بهار	گلبدن	١٥٩
				گوهيا ديكهو باگهى	گوه	١٦٣
शिशु क्वाथ	Decoction for infant.	رقه	دوائي است كه بچه را وقت زادن دهند.	گهرنتي	گهونٹ	١٦٥

निरुपाय, असाध्य	Cureless.	لاعلاج — غیرممکن الشفا	لادوا — بےعلاج	لادوا	لاد	١٦٦
अपहार	Plunder.	غارت—نہب	ترت و مرت — تاخت و تاراج زیروزبر	لوت پات	لوتا	١٧٠
पक्षपाती,पक्षानुरागी, एक देशी	Partial, bigoted.	متعصب	طرفدار — جانبدار	متعصب	متہنی	١٧٣
अनाथालय, दानगृह, धर्मशाला	Alms-house, poor-house.	بیت المساکین	محتاج خانه — غریب خانه—لنگر خانه	محتاج خانه	محتاج	١٧٥
मनुष्य संख्या	Population.	تعداد الناس	شمار مردم	مردم شماري	مردم شماري	١٧٦
चलन, व्यवहार	Custom, practice·	معمول	دستور — رواج	معمول	معما	١٨٠
सामान्य, चलित	Customary, ordinary.	معمولي	رواجي	معمولي	معمول	١٨٠
संगीत विद्या, गंधर्व विद्या	Music.	موسیقي	علم سرود	موسیقي	موسي	١٨٥
अवकाश, विश्राम, विलम्ब	Respite, delay.	مہلت—التوای—فرصت وقفه — توقف	درنگ — زنہار	مہلت	مہلا	١٨٧
आत्मचरित्र रचन	Autobiography.	نسخه حالات عمری	نوشتن حالات زندگي خود	نسخه حالات عمري	نسخه	١٩٣
अस्थि विवरण	Asteology.	تشریح العظام	استخوان نامه	هڈیوں کا بیان	هڈي	٢٠٢

APPENDIX No. 2.

الفاظ جو بوقت چھاپه متروک هوگئے تھے اور اب بخانه فارسي و عربي وغیره اضافه هونا چاهئے

بخانه سنسکرت	بخانه انگریزي	بخانه عربي	بخانه فارسي	لفظ اردو جسکے محاذ میں لفظ اضافه هوگا	صفحه
भवान	...	...	...	آپ	١
	...	کلته	پایان	آخر	٢
	...		ارمان	آرزو	٢
	...	کشک	...	آش جو	٣
	...	ایر	...	اترهیا	٦
	...	ابومرواس	دیومار	اجگر	٦
		غیر مکرر		اجنبي	٦
	Celery.	...	...	اجواین	٦
			کالیوه	احمق	٧
	...	غفر — رانج	گرز	اخروت	٧
	Etiquette.	...	...	ادب	٧
	...	حب القلت	...	آرد	٨

...	...	خوشبوی مرکب	ارگجا	۸
Zechin.			اشرفي	۹
...	...	غنچه نشستن	اکرو	۱۰
...	...	انجوج	اگر	۱۰
Bitter gourd.	قثاءالنعام	تلخک	اندراین کاپهل	۱۳
	اتب – اصد – جوب	...	انکیا	۱۴
A spinning wheel.	...	...	اوٹني	۱۵
Porch.			اوسارا	۱۵
	جمال	...	اونٹوان	۱۵
	فلکه		بادریسه	۱۷
	رعثه – نطفه	...	بالي	۱۹
Vender.	...	...	بائع	۲۰
		قزاق	بٹ‌مار	۲۰
	...	سرشب	بحري	۲۱
	مسیک-ضجور-ضنین-لئیم	...	بخیل	۲۲
	عفن	...	بدبو	۲۲
	محروم	...	بدقسمت	۲۲
	...	سیه‌کار – تردامن	بدکار	۲۲
	جثمان – جثه	...	بدن	۲۲
	...	کند پیر	بڈهي	۲۳
	...	خوار – زار	بُرا	۲۳
	...	خواري – زاري	بُرای	۲۳
		خنور	برتن	۲۳
Bastion.	...	...	برج (گنبذ)	۲۳
Vizor.	...	...	برقع	۲۴
	لحیةالتیس	ریشه برگ	بروة	۲۴
	عندم	...	بکم	۲۶
	صلود – مصلاد – بکیه	...	بکین	۲۶
	ذیفان	...	بکهه	۲۶
Paddy-bird.	...	...	بگلا	۲۶
	...	فراز	بند	۲۷
Angle.	...	...	بنسي	۲۸
	...	بگني – اخسمه	بوزة	۲۸
	علاله	...	بهانا	۲۹
	...	نیک	بهت	۲۹
Water-bearer.	...	...	بهشتي	۲۹
	...	کلن	بهو	۲۹
	آسي – تطاسي	...	بید	۳۱
Lady-fly.	...	...	بیر بهوٹي	۳۱
...	ضال	...	بیري (درخت کنار)	۳۱

		قبالہ	...	بیعنامہ	٣١
		...	کشنگ	بہتوانس	٣٢
	Tavern.	...	...	بھٹھی (میکدہ)	٣٢
		...	پاک سرود	بھجن	٣٤
		دیبوب	...	بھروا	٣٤
तथा		...	...	بھی	٣٦
		نجوی	...	بھید	٣٦
			پژاوند	پاٹا	٣٧
		برذعہ	...	پالان	٣٨
		...	شگافہ	پالنا	٣٨
	Water-closet.	...	...	پایخانہ	٣٨
		...	بادپر	پتنگ	٣٩
कर्ण		...	دم‌کشتی	پتوار	٣٩
	Zone.	...	...	پٹکا	٤٠
		رفادہ	...	پٹی	٤٠
			کدوی حجام	پچھنہ	٤٠
	Agreeable.	...	...	پسند	٤٢
			زینہار	پناہ	٤٣
	Turtle.	...	...	پنڈوک	٤٣
	Width.			پنہا	٤٣
	Craw.	...	...	پوٹا	٤٣
		نمام	سی‌سنبر	پودینہ	٤٣
		...	غرماسنگ — غریاسنگ	پوری	٤٥
	Fund.	قماش	...	پونجی	٤٥
	Champion.	...	...	پہلوان	٤٦
			پیمانہ — زیغال	پیالہ	٤٦
		سوملہ	...	پیالی	٤٦
		...	لت	پیٹ	٤٦
			کدوی رومی	پیٹھا	٤٧
			دردرودہ	پیچش	٤٧
	Throe.	...	...	پیر (دردزہ)	٤٧
		وکنہ	...	پیلی (گل‌دیدہ)	٤٩
		دهن‌الورد	...	پھلیل	٤٩
		جل	...	پیول	٤٩
		منقاد	...	تابعدار	٥٠
	Toddy-tree.	طال	...	تاڑ	٥٠
ताको		...	...	تازی	٥٠
पद्मावती, तीतरी		...	...	تتلی	٥١

	Curiosity.		...	تحفه	٥١
	No sooner.		دردلی – خلجان	تردد	٥٢
		...	...	ترنت	٥٢
		اسار	تسمه	تسمه	٥٣
		نعت		تعریف	٥٣
		تلقین		تعلیم	٥٣
		تباین	...	تفاوت	٥٣
	Minus.	...	...	تفریق	٥٣
		قسمت	بخش کردن	تقسیم	٥٣
		ساعیر	...	تندور	٥٤
परन्तु		سیر		تواریخ	٥٥
		اما	باوجودیکه – حالانکه ازبسکه – برعکس این	توبهی	٥٥
			مرغک دانه	توتا	٥٥
		تمتام	...	توتلا	٥٥
		...	دودیا	توتیا	٥٥
		قصوصه	...	تودری	٥٥
	Provision of a journey.	...	...	توشه	٥٥
		...	لا	نه	٥٥
		...	جرب	تیتر	٥٦
		...	نارک – تغلق	تیز	٥٦
		عیقه – عراق – مجداح	لب جو – کنارجو – کنارِرود	تیر	٥٦
	Oil-presser.	...	...	تیلی	٥٦
पंक कीर	Plover.	...	...	تنهی	٥٨
		...	آبریز	تونتی	٥٩
		...	جفته	تیزها	٥٩
	Pewterer.	...	...	ٹینیرا	٥٩
		...	پرخو	تهپک	٦٠
		...	برقرار	ثابت	٦٠
		...	خایه‌روباه	ثعلب مصری	٦٠
		...	جرزن	جادوگر	٦٠
	Fief.	...	...	جاگیر	٦١
		...	میناکاری	جڑاو	٦١
	Pewterer.	...	...	جست	٦٣
		...	سرخ چشم	جال	٦٣
		نفی	...	جلاوطن	٦٣
	Velocity, rapidity		تیزی	جلدی	٦٣

			تیماس	جنگل	۶۴
		حنظ رومي	...	جوار	۶۵
	Stomachic.	هضوم	...	جوارش	۶۵
			سندل	جوتا	۶۵
संकलन	Plus.	اضافه	افزون	جوڑ	۶۶
		غبیرا	...	جوربیر	۶۷
	Rattle.	...	...	جھنجھنا	۶۸
		...	توغ	جھنڈا	۶۸
		...	جرواسک	جھینگر	۶۸
		اسلوب	...	چال (نمبر۲)	۶۹
		رز	...	چاول	۶۹
		رجحان	گرایش	چاه	۷۰
		قارت	...	چپ	۷۰
		...	راغ	چراگاه	۷۱
		کرز	...	چرغ	۷۱
[illegible]	Pettish.	...	تنک مزاج	چڑچڑا	۷۱
		تبصره	...	چشمه	۷۱
	Parsnip.	...	...	چقندر	۷۲
		...	خام	چمڑه	۷۳
			مکلل	چمکدار	۷۳
			شیرمرغ	چمگادر	۷۳
		...	مانوک	چنتول (چڑیا)	۷۳
		نشاره	...	چاي	۷۴
		حیوان غیرموذي	جانور غیر آزار — جانور غیر موذي	چوپایه چرنده	۷۴
		حیوان موذي	جانور درنده — جانور آزارده — جانور موذي	چوپایه درنده	۷۴
		اکناف اربعه — جوانب اربعه اطراف اربعه . اقصاء	...	چوپھیر	۷۴
	Larceny.	...	...	چوري	۷۴
		جیار	...	چونا	۷۵
		عتید	آماده	حاضر (روبرو)	۷۸
गर्भवती, द्विजीवा अन्तरापत्या		...	...	حامله	۷۸
	Unlawful.	...	...	حرام	۷۹
	Bastard, spurious.	...	...	حرامزاده	۷۹
	Reputaion.	...	...	حرمت	۷۹

		ماهیت	...	حقیقت	۷۹
	Precept, decree.	...	...	حکم	۷۹
	Philosophy.	...	...	حکمت	۷۹
		بوالعجب — سدر — سادر	سراسیمه	حیران	۸۰
		...	کارمند	خدمت‌گار	۸۱
	Vendee, customer.	...	...	خریدار	۸۲
विषुवरेखा, विषुवद्वृत्त, निरक्ष		خطاعتدال	...	خطاستوا	۸۲
		سلاله	گزیده	خلاصه	۸۳
		بریت	...	خلق	۸۳
	Hoopsickness.	...	...	خمار	۸۳
		حُلم	...	خواب	۸۳
		مروح	...	خورش	۸۴
		مراح	...	خوشي	۸۴
	Formidable, awful.	...	...	خوفناک	۸۴
		علق	...	خون	۸۴
		مبسم	...	دانت	۸۶
	Magnificence.	جلال	جاه	دبدبه	۸۶
पीड़ा, वेदना		...	...	درد	۸۶
		...	کندوری	دسترخوان	۸۷
		...	نخاش	دشمني	۸۷
		...	گرازي	دلبري	۸۸
	Tooth.	...	...	دندانه	۸۹
	Far seeing.	...	...	دوربین	۹۰
		دکه	...	دوکان	۹۰
	Else.	...	...	دوسرا	۹۰
		ثروت	...	دولت	۹۰
	Affluent.	...	...	دولتمند	۹۱
		...	ریحان داود	درنامروا	۹۱
		...	لوید	دیگ	۹۱
		...	قانن	دیر	۹۲
	Sperm.	...	...	دهات (مني)	۹۲
		...	خویه	ڈانڈ(کشتي)	۹۳
		...	شیشه‌دل	ڈرپوک	۹۳
		علق	...	ڈول	۹۵
		جوب	...	ڈهال	۹۶
		...	یلنخج	ڈهلوانس	۹۶
घोषणा		...	...	ڈهنڈهورا	۹۶
घोषक		...	...	ڈهنڈهوریا	۹۶

		...	کود	ڈھیري	۹۶
	Zest.	...	...	ذایقه	۹۷
		...	دشیشک	رات	۹۷
		علوفه — آذوقه	...	راتب	۹۷
		قار — حیواة الموتي	قار-قیر-قطران-زفت	رال	۹۸
		سالوک	...	راھي	۹۸
प्रस्थान	Farewell.	کسیل	...	رخصت	۹۹
		...	خولان	رسوت	۱۰۰
		کلفت	...	رنج	۱۰۰
शोकान्वित, खेदान्वित	Rueful.	...	...	رنجیده	۱۰۰
		...	چروک	روئي	۱۰۱
		لالا	...	روشن	۱۰۱
कर्कश	Rugged.	...	...	روکھا	۱۰۱
		غشم-عفار	...	روکھا سوکھا	۱۰۱
		...	عرق چین — عرقیه	رومال	۱۰۲
	Pawnbroker.	...	...	رھندار	۱۰۲
	Flatulency.	...	...	ریح	۱۰۲
	Psalter.	...	...	زبور	۱۰۳
	Defluxion, Rheum.	...	...	زکام	۱۰۳
		زمرد	...	زمرد	۱۰۴
		...	زلفین	زنجیر	۱۰۴
शक्ति, सामर्थ्य, पौरुष	Energy.	قدرت	...	زور	۱۰۴
अधो बंधन, तालिका, तलसारक		...	پیش بند	زیربند	۱۰۴
		...	ماھراه	سانبھ	۱۰۵
		...	قاین	سالا	۱۰۶
	Next year.	...	...	سال آینده	۱۰۶
		...	برگ-نوا-ساز	سامان	۱۰۶
	Horse-doctor.	...	...	سالوتر	۱۰۶
	Horse-keeper.	...	...	سائیس	۱۰۷
		کبور	...	ستار	۱۰۸
		نفس الامر	...	سچ مچ	۱۰۸
दारुण	Rigorous, severe.	عنیف	...	سخت	۱۰۸
		لیثرغس	...	سرسام	۱۰۹
आलसी		...	...	سست	۱۱۰
		یلق — لیاچ	...	سفید	۱۱۰
	Snakeling.		...	سنپیلا	۱۱۲
	Fruit-seller	...	...	سنکر	۱۱۲

	Stone-cutter.	...	...	سنگ‌تراش	۱۱۳
		ماورا	...	سوا اسکے	۱۱۳
		شریکه	...	سوت	۱۱۴
		...	ساد	سور	۱۱۴
पंचमी विभक्ति, तृतीया विभक्ति		...	...	سے	۱۱۶
		مریه	...	شبهه	۱۱۸
		ماخور	...	شراب‌خانه	۱۱۹
		محجوب	...	شرمنده	۱۱۹
		عنفوان — ریعان	...	شروع	۱۱۹
		...	زنهار — زینهار	شکایت	۱۲۰
		...	کوست	صدمه	۱۲۲
		ناقد	...	صراف	۱۲۲
[illegible]		...	...	صرف	۱۲۲
शब्दशास्त्र	Philology.	...	زبان‌داني	صرف ونحو	۱۲۳
		زعیم	...	ضامن	۱۲۳
		ضمان	...	ضمانت	۱۲۴
		...	برملا	ظاهر	۱۲۶
		...	افتاده	عاجز	۱۲۶
		تضعضع	افتادگي — درماندگي	عاجزي	۱۲۶
	Habitual.	راجن — متعود	الفت گرفته	عادي	۱۲۶
		عقاب	شکنجه	عذاب	۱۲۷
		جارحه	...	عضو	۱۲۷
		تلافي	...	عوض	۱۲۹
		...	زنهار — زینهار	عهد	۱۲۹
		...	پاهشمان	غاریقون	۱۲۹
		ماکول	...	غذا	۱۳۰
		امعان — تعمق	...	غور	۱۳۱
		قماس	...	غوطه خور	۱۳۱
	Abstinence.	...	...	فاقه	۱۳۲
		يفن	زر	فرتوت	۱۳۲
		قلنس قسط شامي - زنجبيل شامي	راسن	فیل گوش	۱۳۴
	Stamp.	...	...	قطزن	۱۳۶
		زرفين	زُرفين	قلابه	۱۳۶
		...	سفیدگر	قامي گر	۱۳۷
		...	سامر	قلم	۱۳۷
		عرصات	...	قیامت	۱۳۷
		...	بیش قیمت - گران بها - گران مایه	قیمتي	۱۳۸

पत्र निर्माणकर्ता	Paper manufacturer.	...	...	كاغذي	۱۳۸
	Pricle.	...	...	كانٹا	۱۳۹
	Pewter.	...	...	كانسه	۱۳۹
		علفق	چغزماره	كائي	۱۴۰
दंगन शीश		...	...	كتها	۱۴۱
		...	ناپخته	كچا	۱۴۱
		...	رفه	كچھ پچھیا	۱۴۱
कियद		...	...	كچهه	۱۴۱
	Zone.	منطقه	ميان بند	كردهني	۱۴۲
	Brasier.	...	قلئي گر	كسيرا	۱۴۲
		وسيع	وا — فراخ	كشاده	۱۴۴
		معصم	بند دست	كلائي	۱۴۵
		...	كاسه گر	كمہار	۱۴۶
		عزيز	...	كمياب	۱۴۶
		زمع — هجين	...	كمينه	۱۴۷
		اكار	...	كواں كهودنے والا	۱۴۸
		مبروص	...	كوڑهي	۱۴۹
		ثمريقطين حلو	كدوي شيرين	كونہڑا	۱۵۰
उत्पल		...	...	كرنين	۱۵۰
		باب السماء	...	كهكشاں	۱۵۱
		...	خوی باد	كيچوا	۱۵۱
पाटक्रम		...	كرم پيله — ديوه	كيڑا ريشم	۱۵۱
कीट, मधमव्यक्त		هوام — حشرات الارض	...	كيڑا مكوڑا	۱۵۱
		ضغينه	...	كينه	۱۵۲
	In that.	...	...	كيونكه	۱۵۲
		طعمه	خوراک	كهانا	۱۵۳
	Date-tree.	...	...	كهجور	۱۵۳
		عابث	...	كهيلاڑي	۱۵۴
		بيدر	...	كهليان	۱۵۴
		...	دم - بچه — كپاک	كهنڈرچ	۱۵۴
		...	...	كهيوه	۱۵۵
मल		...	مرغ شب اوز	كاڈر	۱۵۵
	Grumous.	...	...	كاڈها (دوده وغيره)	۱۵۵
	Muddy.	منغص	...	گدلا	۱۵۷
मस्तक पिछि	Occiput.	...	...	گدي (قفا)	۱۵۷
		مغاره	...	گڈها	۱۵۷
	Saucy.	...	...	گستاخ	۱۵۹
		صمغان	...	گل پهر	۱۵۹
	Tuberose.	...	...	گل شبو	۱۶۰

		ضلیل	...	گمراہ	۱۶۰
		وزر-معصیت	...	گناہ	۱۶۰
		...	روح چکاد - آدم‌سر	گنجا	۱۶۰
		حجر	...	گود	۱۶۱
		...	بنگاہ	گودام	۱۶۲
		...	گوز	گوگل	۱۶۲
		...	ریش	گھایل	۱۶۳
	Mansion.	ربع	کاشانہ - بُنہ	گھر	۱۶۴
		...	چیربند	گھرامی	۱۶۴
		عتو	شیخی-خرمستی	گھمنڈ	۱۶۵
घाव करना		...	کودمہ	گھنھی	۱۶۵
		شربت	...	گھونٹ	۱۶۵
		سلعة	...	گیگھا	۱۶۶
		لامحالہ	...	لاچار	۱۶۶
	...	شقراق	...	لال (اخول)	۱۶۶
	...	مولع	...	لالچی	۱۶۷
		...	شایگان درخورد	لائق	۱۶۷
सोच, विचार		...	پرواہ	لحاظ	۱۶۸
यष्टिका		...	...	لٹ	۱۶۸
		...	مامک	لڑکی	۱۶۸
		ضبعان	...	لکڑبگھا	۱۶۹
		ضبعانة	...	لکڑبگھا مادہ	۱۶۹
	Dash.	...	...	لکیر	۱۶۹
		نہیب	فریش	لوٹ پاٹ	۱۷۰
		...	کودک‌باز	لونڈاباز	۱۷۱
		...	کودک‌بازی	لونڈابازی	۱۷۱
		ولیدة	...	لونڈی	۱۷۱
	Cutter.	...	...	لوہار	۱۷۱
		...	خیزاب	لہر	۱۷۱
		قماش	رخت — کالا	مال	۱۷۲
मर्दन	Rub.	...	...	مالش	۱۷۲
		...	ہامال-دیس	مانند	۱۷۳
		...	سرخوش سرگراں	متوالا	۱۷۳
		...	دست‌رنج	مداخلت	۱۷۳
		...	آگ	مدار	۱۷۵
		معونت	...	مدد	۱۷۵
		...	یاور	مددگار	۱۷۵
		...	خانہ شماری	مردم شماری	۱۷۶
जलविहंग, जलपक्षी		...	...	مرغابی	۱۷۷
			مشعل‌فروز	مشعلچی	۱۷۸

	Diadem.	...	...	مکت	۱۸۱
		...	سیبه	مورچا	۱۸۵
	Silent.	...	...	موقوف	۱۸۵
			تربز — تربزه	مولي	۱۸۵
		تحلق	...	مونڈن	۱۸۶
काम्बोजी, हयपुच्छी, माषपर्णी, महासहा		...	...	مونگ	۱۸۶
		دعوت	...	مهماني	۱۸۷
	Moon.	...	...	مهینا	۱۸۷
		...	نوشین	میتها	۱۸۷
		قدقد	...	میدان	۱۸۷
	Starling.	...	مرغ زیرکسار	مینا	۱۸۸
		مدرار	...	مینهه	۱۸۸
	Desperate.	...	...	ناأمید	۱۸۹
		...	شم	ناخن	۱۸۹
	Melilot.	...	...	ناخونه	۱۸۹
		...	کافورخوار	زمرد	۱۹۱
		...	طبق سفالین	ناند	۱۹۱
		لاأبالي	بےپروا	نتر	۱۹۲
		...	گزار	نشتر	۱۹۳
		الا	...	نعمت	۱۹۴
		مضرت	...	نقصان	۱۹۴
	Bobbin.	...	...	نلی (جولا)	۱۹۵
रंगभूमि, नाट्यशाला		...	...	نمایش گاه	۱۹۵
		...	ناسپاس — ناحق‌شناس ناشکرگزار	نمک‌حرام	۱۹۵
	Saline.	...	...	نمکین	۱۹۵
		...	نوکیسه	نودولت	۱۹۶
	Nib.	...	...	نوک	۱۹۶
		...	شیب	نیچي	۱۹۷
		املح	...	نیلا	۱۹۷
	Terret.	...	...	نیولا (راسو)	۱۹۸
		...	دمان	وقت	۱۹۹
	Rubber for a horse.	...	...	هتهي	۲۰۱
		...	غرچه	هجرا	۲۰۱
		...	قراول	هراول	۲۰۲
		...	زبان‌بسته	هکلا	۲۰۳
		مدام — مستدام	...	همیشه	۲۰۳
		لبق-مهارت	...	هوشیاري	۲۰۴
		صمغ المحروث	...	هینگ	۲۰۵
		...	ماله بزریگران	هینگا	۲۰۵
	Garnet.	...	...	یاقوت	۲۰۵
		...	سرانديپ	سلون	۲۳۴
		یثرب	...	مدینه	۲۳۴

65

صحت نامه کتاب تخمیس اللغات

صفحه	لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطی هے	اردو		فارسی		عربی		انگریزی		سنسکرت	
		غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح
١	آبکار	...	...	...	...	...	...	...	...	ग्रंडी	ग्रुंडो
١	آب‌نزول	...	...	بادکنده	بادکند	...	...				
١	آپ	...	...	تیسمار	تیمسار	...	...				
١	آتش‌پرست	...	...	سرخ	مُغ	...	...				
١	آج	ج	آج	...	...	...	...				
١	آج‌کل	...	...	......	...	فی‌هذالایام	فی‌هذه‌الایام				
٢	آخر	...	...	...	...	...	...	Finis	Finish		
٢	آرو	...	...	فرشک	فرسگ	...	...				
٢	آسان	...	...	...	...	ین	هیّن				
٢	آسقین	...	...	...	...	رون	ردن				
٣	آگ	...	...	...	...	...	...	...	...	ग्रषा बृहद्भान	ग्रुषा बृहद्भानु
۴	آنکهه	...	...	...	...	بربصر	بصر				
۴	آواز	...	...	آراز	آواز	...	...				
۴	آهت	...	...	شبیو	شیپو	حیس	حسیس				
						حشف	خشف				
٥	اُبٹن	...	...	عنجار	غنجار	...	...				
٥	اُبکائی	...	...	دیشه	دلشور	...	...				
٧	ادهوڑی	...	...	...	...	...	...	Perfumed	Soft		
٨	ارداوا	...	...	کبیره	کبیده	...	...				
٨	ارگجا	...	...	...	...	زباد	×	Civet	Mixture-ofcolours	गंधमार्जा-द सुगंध	मिश्रित सुगंध
٨	ارمان	...	...	...	...	آمانی مثا	×				
٨	ارنڈ	...	...	...	...	خروغ	خروع				
٨	ارنه	...	...	...	...	...	...	...	...	महिश	महिष
٨	اروی	...	...	...	...	قلقاش	قلقاس				
٩	اشتهار	...	...	گاهی نامه	آگاهی نامه						
١١	الاچی بڑی	...	...	...	...	...	...	Carda-mom.	Carda-mum.		
١١	الاچی چهوٹی	...	...	...	...	...	...	ایضا	ایضا		
١٢	الکنی	...	...	...	...	...	...	...	...	वल्क	वल्का
١٢	اسیب	...	...	سخت	مُخت						
١٣	انتری	...	...	پرنداف	برنداف						
١٣	اندراین کا پهل	اندارین	اندراین								

صفحه	لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطي هے	اردو غلط	اردو صحيح	فارسي غلط	فارسي صحيح	عربي غلط	عربي صحيح	انگريزي غلط	انگريزي صحيح	سنسکرت غلط	سنسکرت صحيح
۱۳	اندوا	...	...	...	...	...	...	...	...	अंडकाष वृषण	अंडकोष वृषण
۱۳	انڈا مچهلي کا	نڈا	انڈا	...	...	...	...				
۱۴	انگيٹهي	...	...	...	...	...	...	...	...	आगर	अंगार
۱۵	اوجهه	...	...	...	...	...	...	...	...	पश्वदि,	पक्ष्वादि
۱۵	اولا	...	...	...	...	حبفرت	حبقرت				
۱۵	اولاد	...	...	نزاد	نژاد	...	...				
۱۵	اونٹني	...	...	...	...	سهوة	سهوة				
۱۵	اونچا	...	...	...	...	...	...	...	...	उतंग	उत्तुंग
۱۶	ايسا	...	...	...	...	كيت-وديت	كيت وذيت				
۱۶	بابونا	...	...	قراس	قراص	...	...				
۱۶	باجا	...	...	...	...	...	...	...	...	वादिच	वादित्र
۱۶	باچه	...	...	...	...	سامغ	صامغ				
۱۷	باديسه	...	...	سپندوز	سپه‌دوز	...	...				
۱۷	بارتنگ	...	...	خرحون	خرغول	...	...				
۱۸	بازار	بارار	بازار	...	...	...	...				
۱۸	باگ ڈور	چينور جلوبز	چگهور جلوبز								
۲۰	باولا	...	...	خشک-مغز	خشک مغز						
۲۰	بتي	...	...	...	...	فليتة	فتيلة				
۲۰	بٹير	...	...	...	...	سلوئي	سلوى				
۲۱	بچهڑا	...	...	...	...	قلوم كرة	قلوم-كرة				
۲۱	بچهو	...	...	ويرج	برج	...	...				
۲۲	بدکاري	...	...	...	...	...	...	Vellaing.	Villainy.		
۲۳	براي	...	...	...	...	هجر	هجو				
۲۳	برج	...	...	...	...	...	...	Zodiac.	Sign.	भचक्र भ- मंडल,रा शिचक्ररा शिमण्डल	राशि
۲۵	بقچه	...	...	...	...	...	...	...	...	वेष्टत	वेष्टन
۲۶	بل	...	...	...	...	...	...	...	...	निर्व्यंथ	निर्व्यथन
۲۶	بلا	...	...	...	...	ضبون	ضيون				
۲۶	بلائي	...	...	...	...	مزلاح	مزلاج				
۲۷	بلي	...	...	لوسک	پوسک	...	...	...	...	वृषदंकश	वृषदंशक
۲۷	بهوت	...	...	...	...	...	...	...	...	नाक	नाकु

سنسکرت		انگریزی		عربی		فارسی		اردو		لفظ اردو جسکے مقابلہ میں غلطی ہے	صفحہ
صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط		
मांसखण्ड	मास्सखंड	...	...	وزرہ	قدرہ	...	...	...	...	بوٹی	۲۸
मांस	मांस	...	...	...	...	...	...	...	...	بوچڑ	۲۸
				...	...	بوچہ	بوچہ	...	...	بوند-بوندی	۲۹
				قاشق	فاشق	...	...	...	...	بہتر	۲۹
		...	...	...	...	سلفہ	ستبہ	...	...	بہو	۲۹
						لوری شوخ چشم	بوری شوخ چشمہ			بےحیا	۳۰
कर्कन्धु	कर्कंन्धू	...	...	...	...	...	...	...	...	بیر	۳۱
		Enmity.	Enemity.	...	...	...	...	...	...	بیر	۳۱
						بےمثل	بیمثل	...	...	بےنظیر	۳۲
		...	...	حدق	جدق	...	...	...	...	بیگن	۳۲
				شقیق	شفیق	...	...	...	...	بھائی	۳۳
				...	ثوارل	...	...	...	...	بھٹنی	۳۴
मदस्थान	मदस्थान	...	...	...	...	...	...	...	...	بھٹھی	۳۴
				...	...	نخودپز نخودبریز	نخودپٹز نخودبربز	...	...	بھڑبھونجا	۳۴
जाया	जनया	...	...	دیبوث	دیوث	...	...	...	...	بھڑوا	۳۴
		Hot.	Hat.	...	...	...	...	...	...	بھوبل	۳۵
				حثی	هثی	...	...	...	...	بھوسا	۳۵
आवर्त्त	आवत्त	...	...	...	...	...	...	...	...	بھنور	۳۵
•		tude.	tud.	...	...	...	...	...	...	بھیڑ	۳۶
				...	...	...	...	لکڑ	لکز	بھیڑیا کابچہ لکڑ بگھا سے	۳۶
				...	...	...	...	ہوبہو	ہبہو	ہوبہو	۳۶
				نطرون	قطرون	...	...	...	...	پاپڑی لون	۳۷
				السنة	اسنة	...	...	...	...	پارسال	۳۷
अंघ्रि	अंघ्रि	...	...	...	...	...	...	...	...	پانوں	۳۸
		Jakes	Jokes	...	...	طہارتخانہ	ظہارتخانہ	...	...	پایخانہ	۳۸
पंचांग	पंचाग	...		...	...	...	...	...	...	پترہ	۳۹
		eyeball	eyelash	ذباب	ذیاب	...	...	...	...	پتلی	۳۹
				...	...	چقماق	حقماق	...	...	پتھری	۳۹
				قلادہ	قلاوہ	...	...	...	...	پٹہ	۴۰
नाड़ी	माड़ा	...	...	...	...	...	...	...	...	پٹھا	۴۰
				...	...	...	...	دیکھو پہنی	دیکھو پہنی اور پہانا	پنجر	۴۰

سنسکرت صحیح	سنسکرت غلط	انگریزی صحیح	انگریزی غلط	عربی صحیح	عربی غلط	فارسی صحیح	فارسی غلط	اردو صحیح	اردو غلط	لفظ اردو جسکے مقابلہ میں غلطی ہے	صفحہ
				...	...	تاتورہ	تالورہ	...	...	پیچھاڑی	۴۰
				الشعر	اشعر	...	...	...	...	پربال	۴۲
संदेह	मंदेह	...	...	...	...	...	...	...	...	پش وپیش	۴۲
				ندیم	ندم	...	...	...	...	پشیمان	۴۲
				یانع	پانع	...	...	...	...	پکا	۴۲
		Stomach	Stomach,	...	...	...	...	...	...	پوٹا	۴۳
		...	...	متواري	متوازي	...	...	...	...	پوشیدہ	۴۵
		...	...	...	...	بیني	بغي	...	...	پونٹا	۴۵
		...	...	...	...	...	...	پہی	پوني	پہی	۴۵
		...	...	...	...	...	...	درودگراں	دردوگراں	پہانا * بحاشیہ نوٹ زیر صفحہ	۴۵
		...	...	...	...	حلقہ	چلقہ	...	...	پھیا	۴۶
चतुरंग	चतुरंग,	...	...	...	...	...	...	...	...	پیادہ شطرنج	۴۶
		...	...	مشرب	مثرب	...	...	...	...	پیالہ	۴۶
		...	...	بحاشیہ فارسي ساغر چاہئے	ساغر						
		...	...	حبوب	جوب	...	...	...	...	پیداوار	۴۷
		...	...	...	...	خروس	حروس	...	...	پیرو	۴۷
		...	...	...	...	پیام گذار	پیام گدار	...	...	پیغمبر	۴۸
पतदग्रह	प्रतदग्रह	...	...	...	...	...	...	...	...	پیکدان	۴۸
		...	...	...	...	سازگاو	سازگاہ	...	...	پیغا	۴۸
पीनस	पीतस	...	...	...	...	...	...	...	...	پینس	۴۸
लेखनो	लंखनो	...	...	...	...	...	...	...	...	پیغسل	۴۸
		...	...	...	...	...	...	پہار-پہال	پہارپہال	پہار-پہال	۴۸
		Paternal	Palinal	...	...	...	...	...	...	پھوپھي	۴۹
				تدارک	تدرک	...	...	...	...	تدارک	۵۲
				...	...	چارہ کار	چارکار	...	...	تدبیر	۵۲
		Annoy-ance.	Annoy.	...	...	...	...	...	...	تکلیف	۵۳
				...	...	...	...	پژوهش	ویزوهش	تلاش	۵۳
				...	...	کاغذزر	کاغقدر	...	...	تمسک	۵۳
		Discern-ment.	Discares ment.	...	...	...	...	...	...	تمیز	۵۳
		Post.	Past.	...	...	...	...	تہوڑي	تھوڑي	تہوڑي	۵۷
				...	...	...	...	...	...	تہوني	۵۷

سنسکرت		انگریزی		عربی		فارسی		اردو		لفظ اردو جسکے مقابلہ میں غلطی ہے	صفحہ
صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط		
				خریطه	خرلطه	...	...	...	...	تھیلا	٥٧
क्षुर,	खुर	...	...	...	...	...	...	...	...	ٹاپ	٥٧
		convas.	convass.	...	...	...	...	...	...	ٹاٹ	٥٧
				مقر	متقر	...	...	...	...	ٹانگی	٥٧
नक्षत्र	नक्षत्र,	Horos-cope.	Haros-cope.	...	...	...	...	...	...	ٹپن	٥٨
		Pewit.	Peewit.	...	...	...	...	...	...	ٹیٹھری	٥٨
				...	...	تاتول	تانرل	...	...	ٹرہ منہا	٥٨
						کوی	کری			ٹولہ	٥٨
				قطعه-رقعه	قطعه-رفعه	...	...	...	...	ٹکڑا	٥٨
		Mother.	Father.	...	...	...	...	...	...	ٹور	٥٨
सम्बंधी पत्रकोष	सम्बंधी, पत्रकोप	...	...	...	...	...	...	...	...	ٹونٹا کارتوس	٥٨
				...	...	...	...	ٹینٹوا	ٹینوا	ٹینٹوا	٥٩
				...	...	...	...	ٹینسو	ٹینو	ٹینسو	٥٩
		Raillery	ajllery	...	...	...	...	...	...	ٹھٹھہ	٥٩
चिबुक	चिबुच	...	...	...	...	...	...	...	...	ٹھڈی کا	٥٩
										گڑھا	٦٠
				...	...	سرپی	شرپی	...	...	ٹھوکر	٦٠
				سکون	مسکون	...	...	...	...	ٹھہراو	٦٠
		Accurate	Accuracy	...	...	...	...	...	...	ٹھیک	٦١
जीविका	जीविका,	...	...	...	...	...	...	...	...	جاگیر	٦١
				عكاش	عكاس	...	...	...	...	جالا	٦١
				...	...	شبکہ دار	سکہ دار	...	...	جالیدار	٦١
						پنجر	بہجر				
वस्त्र	वस्त्र,	...	...	...	...	...	...	...	...	جامدانی	٦١
वस्त्रा	वस्त्र	...	...	...	...	...	...	...	...	جامہ دانی	٦١
स्वभावस्व	स्वसभाव	...	...	...	...	...	...	...	...	جامہ	٦١
				مطحن	مسطحن	...	...	...	...	جانتا	٦١
				...	...	ازاں باز	ازاں بار	...	...	جبسے	٦٢
जटाधारी	जटधारी	cox	cock's	...	...	...	...	...	...	جتانہاری	٦٢
{ पुस्तका पुस्तक	पुस्तका, पुस्तक,			...	...	...	...	...	...	جزدان	٦٤

سنسکرت صحیح	سنسکرت غلط	انگریزي صحیح	انگریزي غلط	عربي صحیح	عربي غلط	فارسي صحیح	فارسي غلط	اردو صحیح	اردو غلط	لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطي هے	صفحه
		...	...	...	...	...	...	دیکهو جذر	دیکهو بهاٹها	جزر	١٢
		...	...	...	...	...	...	جزءالمال	جزالمال	جزءالمال	١٢
मस्तक	मस्तक,	...	...	...	...	جراح از کفار	خراج ازکفار	...	...	جزیه	١٢
महोत्सव	उत्संव	...	...	...	...	...	...	...	...	دشن	١٣
देशनि:सारण	देश, निष्सिरण	...	...	...	...	...	...	...	...	جلاوطن	١٣
		...	...	...	...	جلي	مجلد	...	...	جلد	١٣
मिष्टान्न	मिष्टान्न,	...	...	...	...	...	...	...	...	جلیبي	١٣
स्वर्णरजत तारकरण यंत्र	स्वर्णजत तार यंत्र	...	...	...	...	...	...	...	...	جنتري	١٤
				خصية الكلب البحر	جتية الكاب البحر	...	...	...	...	جلدبیبیستر	١٤
											١٤
		assists	assissts	...	...	...	...	...	...	جوارش	١٥
आबंध	अवंध	...	...	...	...	...	...	...	...	جوت	١٥
पादू पादपा	पादु पादया	...	...	...	...	...	...	...	...	جوتا	١٥
				...	...	هم بستر	هم بیر	...	...	جورو	١٥
				...	...	...	...	جوں کاتوں	جیون کا تیوں	جیں کاتیں	١٦
				...	...	جرت	سبرت	...	...	جونهري	١٦
				...	...	جوئي	جولي	...	...	جوهي	١٦
रसना	रसन	...	...	...	...	...	...	...	...	جیبهه	١٦
मार्जनप्रस्तर	मार्जन, प्रःस्तर,	...	...	...	...	...	...	...	...	جهانوراں	١٧
वाक्य	वाक्या	...	...	...	...	...	...	...	...	جهوركي	١٧
अनिवृत्त	अभिवृन्त	...	...	...	...	...	...	...	...	جهري	١٧
झञ्झानिल	भंझ्यानिर्ल	...	...	...	...	...	...	...	...	جهكورا	١٧
नाडी जरायु	नाडो, जरायु	...	...	...	...	...	...	...	...	جهلي	١٧
						اخلخلی	اخلخلد	...	...	جهنجهنا	١٨
समूह	समूल	...	...	...	...	...	...	...	...	جهنڈ	١٨
								جهوتهه	جوتهه	جهوتهه	١٨
						...	...	جهوتها	جوتها	جهوتها	١٨

صفحه	لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطي هے	اردو		فارسي		عربي		انگريزي		سنسكرت	
		غلط	صحيح	غلط	صحيح	غلط	صحيح	غلط	صحيح	غلط	صحيح
٦٨	چهوچهه	...	...	پابد	پابدو	...	...				
٦٨	چهولا	...	...	سريد	سريد	...	...				
٦٨	چهينگر	...	...	زنجره	زنجره	...	...				
		...	...	چرخ ریشه	چرخ ریسک	...	...				
٦٨	چاتک	...	...	...	...	...	...	...	...	सरंग चतृक	सारंग चातृक
٦٩	چارپائي	...	...	...	...	...	...	...	...	तल्प २	तल्प १
										जगह है	जगह-चाहिये
٦٩	چاک	...	...	...	...	...	...	Potters	Potter's	...	...
٦٩	چاکر	...	...	...	...	...	...	...	...	अर्थ्री	अर्थी,
٦٩	چاكسو	دانه‌سلاه	دانه‌سياه	چشمیزح	چشمیرخ	...	...				
٦٩	چالاک	...	...	چربدست	چرب‌دست	...	...	...	...	चपल्ल	चपल,
٦٩	چاند	...	...	مان سمین	نان سیمین	...	...	...	...	ग्लौ विधु नच्चत्रेश	ग्लौ, विधु. नचत्रेश,
٦٩	چاندني رات	...	...	...	...	ليلة الضاجه	ليلة الضاحيه	...	...		
٦٩	چاندي	...	...	...	...	...	...	...	...	रजतरूप	रजत, रुप्य
٧٠	چاه	...	...	...	...	رغبث	رغبت	...	...	इच्छांवाच्छ	इच्छा वांच्छा
٧٠	چاي	...	...	...	...	...	...			४ कामा	नचाहिये
٧٠	چبينا	...	...	...	...	جنوب	حبوب	...	...	भष्जित	भृष्जित
٧٠	چپ	...	...	...	...	...	...	...	...	अभाषण मौन तूष्णामि	अभाषणक मोनी तुष्णीक
٧٠	چپراسي	...	...	...	...	...	...	...	...	पादादिक	पादातिक
٧٠	چپني	چپني	چپني	...	...	...	...	...	...	...	...
٧٠	چيتهرا	...	...	...	...	...	...	...	...	वस्त्र, कपटी	वस्त्र कर्पट
٧١	چراگاه	...	...	...	...	...	...	...	...	गोचारण, तृणवत, चरण	गोचारण तृणवत चारण
٧١	چربي	...	...	...	...	...	...	...	...	मज्जा	मज्जा,
٧١	چرونجي	...	...	...	...	...	...	...	...	पियाच	पियाल
٧٢	چکن	...	...	...	...					२ कामा	नचाहिये
٧٢	چکوترا	...	...	...	...	انرج	اترج				
٧٢	چکور	...	...	کهک	کبک						
٧٢	چکور کا بچه	...	...	...	...	...	...	...	...	चकोरक,	चकोरक

سنسکرت صحیح	سنسکرت غلط	انگریزی صحیح	انگریزی غلط	عربی صحیح	عربی غلط	فارسی صحیح	فارسی غلط	اردو صحیح	اردو غلط	لفظ اردو جسکے مقابلہ میں غلطی ہے	صفحہ
				ذوخمسة اصابع ذوخمسة اوراق عين السراطين فقد سنجسبوبة	ذوخمسة احابع ذوخمسة اوراقيا عين السرطين نقد قفجوبة	...	...	...	...	چکور	٧٢
पेषण प्रस्तर	पेषण अन्तर	...	...	طاحونة	طاحونة	...	...	...	...	چکي	٧٢
तितउ	तितड	...	...	هلهال	هلبال	سنتخسه ماشوب	سنخسه ماشو	...	...	چلني	٧٢
						مرغ مسيحا	مزع مسيجا	...	...	چمگادر	٧٣
				...	...	زندبار	زبدبار	...	...	چوپایہ چرندہ	٧٤
		beast	besst	...	...	...	...	...	...	چوپایہ درندہ	٧٤
				ثدي	ثدمي	...	...	...	...	چوچي	٧٤
				...	...	سندلي	صندلي	...	...	چوکي	٧٥
आलोकन	अलोकम	...	...	...	...	...	...	...	...	چوکي پہرہ	٧٥
शिला	शिचा	...	...	...	...	...	...	...	...	چوکھٹ	٧٥
				محجن	مجمن	...	...	...	...	چوگان	٧٥
				...	...	پاشنه‌در	پاشنه‌دار	...	...	چول	٧٥
अल्पमारिष, तंडलीय	अल्पमारिष तडलोय	...	...	...	...	...	...	...	...	چولائي	٧٥
अस्मंत	सस्मंत	...	...	...	...	...	...	...	...	چولہا	٧٥
				كلس	كاس	...	...	...	...	چونا	٧٥
यंत्र सुद्राकनयंत्र	थंत्र मुंद्राकनयत्र	...	...	...	...	...	...	...	...	چھاپا	٧٦
		Breast	Braest	...	...	...	...	...	...	چھاتي	٧٦
		...	...	مخيض	مخيص	...	...	...	...	چھاچھ	٧٦
		...	...	...	...	کازدتررگ	کاردبزرگ	...	...	چھرا	٧٧
		Adultery	Adulterg	...	...	...	...	...	...	چھنالا	٧٧
				صافي	صاقي	...	...	...	...	چھننا	٧٧
				...	...	کهه	کهنه	...	...	چھوٹا	٧٧
दूष्य	दूप्य	...	...	...	...	...	...	...	...	چھولداري	٧٧
				فرض	فرص	...	...	...	...	چھوہارا	٧٨
चय	यच	...	...	...	...	قرحه	قرحه	...	...	چھئي روگ	٧٨
				مشمع	مشمج	...	...	...	...	چھيني	٧٨
विन्दु	पिन्दु	...	...	...	...	...	...	...	...	چھينٹ	٧٨
चा	चां	...	...	...	...	...	...	...	...	حاجت	٧٨
श्मश्रु	श्मस्रु	...	...	...	...	...	...	...	...	حجامت	٧٨
		Interruption	Interuption	...	...	...	...	...	...	حرج	٧٩

سنسکرت		انگریزی		عربی		فارسی		اردو		لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطی هے	صفحه
صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط		
औषधी	औषणी,	...	...	...	...	......	......	...	...	حسن یوسف	۷۹
				سهم جد	سهیم حد	......	......	...	...	حصه	۷۹
				...	...	فرمانروائی	فرمانروانی	...	...	حکومت	۷۹
तत्वज्ञानी महाज्ञानी	...	Philosopher	...	حکیم ـعالم فلسفی ـ فیلسوف	...	موید ـ دانا دانش مند	دیکهو بید	...	...	حکیم	۷۹
				حوض	حوص	......	......	...	...	حوض	۸۰
				انفعال	الفعال	ننگ	تنگ	...	...	حیا	۸۰
				...	...	دنگ	دتک	...	...	حیران	۸۰
पुष्प	पुष्थ	...	...	...	...	......	...	...	...	حیض	۸۰
				...	...	خاکشو	حاکشو	...	...	خاکشی	۸۱
				...	...	خانواده	خالواده	...	...	خاندان	۸۱
				...	...	خیلخانه	حیلخانه				
तर	वर	...	...	...	...	...	...	...	...	خچر	۸۱
				مضاوضه	مقاوضه	...	...	...	...	خط	۸۲
भूमध्यरेखा	मध्यरेखा	...	...	...	...	...	...	خط برابری روزوشب	خط استوا	خط استوا	۸۲
				خناق	حناق	بادزهره	بادزیره	...	...	خناک	۸۳
				علوفه	علوقه	...	...	...	...	خوراک	۸۳
				جذلان	خدلان	...	...	...	...	خوش	۸۳
				عاطر ـ معطر	عطریعطر	...	...	...	...	خوشبودار	۸۳
				هائل	هائن	سهمگین	مسهمگن	...	...	خوفناک	۸۳
उत्कट	उत्कूट	...	...	...	...	حزاز	حزار	...	...	داد	۸۵
				...	...	...	...	...	...	دارچینی	۸۵
				تفرس	تقرس	...	...	...	...	دانائی	۸۵
						بزغه	بزعه	...	...	داو	۸۶
				حلقه	خلقه	...	...	...	...	دائره	۸۶
				حاضة	حاضنة	...	...	...	...	ددا	۸۶
यवसुरा	यवसुर	...	...	...	...	...	...	...	...	دربهره	۸۶
						بیخی	بخی	...	...	درونج عقربی	۸۷
				...	...	درونگ	دردنگ		.		
				مائده	مائد	...	...	...	...	دسترخوان	۸۷
				...	...	دسته	دسنه	...	...	دسته	۸۷
लेखन	लेखन,	...	...	...	...	...	...	...	...	دسته	۸۷
				مخالفت	فحالفت	...	...	...	...	دشمنی	۸۷
						سمیز	سمنیز	...	...	دعا	۸۸
						پشیز	پشیر	...	...	دکرا	۸۸
						اسپ	است	...	...	دلکی	۸۸

صفحه	لفظ اردو جسکے مقابلہ میں غلطی ہے	اردو غلط	اردو صحیح	فارسی غلط	فارسی صحیح	عربی غلط	عربی صحیح	انگریزی غلط	انگریزی صحیح	سنسکرت غلط	سنسکرت صحیح
۸۸	دل‌لگی	...	...	...	...	مزاج قمسخر	مزاج تمسخر				
۸۹	دمچی	...	...	پاڑەدم	پاردم	...	...				
۸۹	دمہ	...	...	سدمج	سخج	...	...				
۹۰	دوپہریا	...	...	پیزک	پنیرک	...	...				
۹۰	دوز	...	...	دور	دو	...	...				
۹۰	دوزخ	...	...	...	...	سطی دارلبوار حجیم	لطی دارالبوار جحیم				
۹۰	دوستی	...	...	...	...	...	...	...	...	स्नेन	स्नेह
۹۰	دوشاب	...	...	...	...	ویش	وبس				
۹۰	دوشالہ	...	...	...	...	...	...	...	...	राकव	रांकव
۹۰	دوکان	...	...	...	...	فربق	قربق				
۹۰	دولت	...	...	...	...	...	...	...	...	द्युम्नए	द्युम्न,एः
۹۱	دوناموا	...	...	...	...	جق الفیل	حبق الفیل				
۹۱	دھینڑی	...	...	لستن	پستن	...	...				
۹۱	دیباچہ	...	...	...	...	دیباچہ	دیباچہ				
۹۱	دیگچہ دیگچی	...	...	...	...	...	...	...	...	पिडरी	पिठर
۹۲	دیو	...	...	...	...	...	...	...	...	दत्य	दैत्य
۹۲	دھارو	...	...	ابسپرم استاوخودوش کشہ	اسپرم استاوخودوس رکشہ	...	...				
۹۲	دھبا	...	...	...	...	لطح	لطخ				
۹۲	دھتورہ	...	...	...	...	...	...	...	...	क्रिसव घूत घम्तूर	कितव धूर्त धुस्तूर
۹۲	دھدھکا	...	...	کرتائی	کرتالی	...	...	...	...	भीरि	भेरि
۹۳	دھوپ	...	...	...	...	...	...	...	...	धर्म्म	घर्म्म
۹۳	دھوسا	...	...	...	...	...	...	...	...	राकव	रांकव
۹۳	ذات	...	...	...	...	سراد	سداد				
۹۳	ڈاک	...	...	...	...	یرید	برید				
۹۳	ڈاکو	...	...	...	...	...	...	Bandito	Banditto		
۹۳	ڈاڑھ	...	...	پٹرھاں	پوھان	...	...				
۹۳	ڈبکی	...	...	غرتہ	غوتہ						
۹۳	ڈرپوک	...	...	کم‌جرعت	کم‌جرات						

سنسکرت		انگریزي		عربي		فارسي		اردو		لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطي هے	صفحه
صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط		
स्वपच	खवच	...	...	...	...	...	...	...	...	قوم	٩٥
				زورق	زوزق	...	...	...	...	ڈونگي	٩٥
				مغرفه	مترفه	...	...	...	...	ڈوئي	٩٥
वस्त्र	वस्त्र,	...	...	...	...	...	...	...	...	ڈيرا	٩٥
शरीर	शरीर,	...	...	...	...	...	...	...	...	ڈيل	٩٥
						مرغ	صرغ	...	...	ڈينا	٩٥
				باب	ياب	...	...	...	...	ڈيوڑهي	٩٥
सुख	सूख,	...	...	...	...	...	...	...	...	ڈهانپا	٩٥
{ तंत { सूत्र	तंत, } सूत्र, }	...	—	...	...	...	...	...	...	ڈهرکي	٩٦
				رمد	ومد	...	...	...	...	ڈهلکه	٩٦
प्रकाश,	प्रकाश	...	...	...	...	...	...	...	...	ڈهنڈهورا	٩٦
तम	तमं	...	...	...	...	...	...	...	...	ڈهيٹهائي	٩٦
निःसारण	निःसारण,	...	...	...	...	...	...	...	...	ڈهيکلي	٩٦
				نقطه	نفطه	...	...	...	...	ذره	٩٧
तीक्ष्ण	तीच्चण,	...	...	...	...	...	...	...	...	ذهين	٩٧
अवनीश	अवनीस	...	...	...	...	...	...	...	...	راجا	٩٧
				قصر	فصر	...	...	...	...	راجگهر	٩٧
पंथान	पंथाः	...	...	منفذ	منقذ	...	...	...	...	راسته	٩٨
						خاكستر	خاكتر	...	...	راكهه	٩٨
				ترنم	ترتم	...	...	...	...	راگ	٩٨
		{ Lapis-Lazuli	Lapis-Lasuli	...	...	...	...	...	...	راوتي	٩٨
अश्वन्य	अश्वग्य		...	...	...	راهي	راى	...	...	راهي	٩٨
						سپهدان	سپندان	...	...	رائي	٩٨
						...	...	راى	زاى	راى	٩٨
						نظم	نطام	...	...	رباعي	٩٩
						مصرع	فقره				
		Liquorice	Liqnorice	...	...	...	...	...	...	رب السوس	٩٩
		...	...	...	...	...	...	رت	رارت	رارت	٩٩
		Yam	Vam	...	...	...	...	...	...	رتالو	٩٩
रथ	रथ,	...	...	...	...	...	...	...	...	رتهوان	٩٩
आमंत्रण,	आमंचण	...	...	اجازت	احازت	...	...	...	...	رخصت	٩٩
						قزاگند	تزاگند	...	...	رزائي	٩٩

سنسکرت		انگریزی		عربی		فارسي		اردو		لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطي هے	صفحه
صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط		
		Corrossive	Corrosive	...	...	...	...	...	...	رسکپور	٩٩
		Infamy.	Infaminy	...	...	...	...	...	...	رسوائي	١٠٠
पुष्पक,	पुष्पक	Berberry	Barberry	...	...	...	...	...	...	رسوت	١٠٠
सारण	पाण			...	...	...	...	...	...	رفو	١٠٠
						هم مطلب	هم مصلت	...	...	رقیب	١٠٠
वलसा,	वलसा	...	...	...	...	...	...	...	...	رگ	١٠٠
				...	...	فال گوئي	فال گوئي-	...	...	رمل	١٠٠
				هم-زحمت	همزحمت	...	...	...	...	رنج	١٠٠
				محزون	مخرون	...	...	...	...	رنجیده	١٠٠
				...	...	رکو-رنده	رکورنده	...	...	رنده	١٠١
				لون	رون	...	...	...	...	رنگ	١٠١
				...	...	...	...	روزه	دوزه	روزه	١٠١
		Harsh or	Harshoi	...	...	...	...	...	...	روکها سوکها / روکهي روتي	١٠١
				مسجل	مسهل	...	...	...	...	ریتي	١٠٢
				تضرع	تفرع	...	...	...	...	زاري	١٠٣
वासी	षासी	...	...	...	...	...	...	...	...	زاهد	١٠٣
पन्ना, मरकत	पन्ना मरकरत	...	...	...	...	...	...	...	...	زبرجد	١٠٣
की	की,	...	...	...	...	...	...	...	...	زیور	١٠٣
चतुरंग	चतुरंग,	...	...	...	...	...	...	...	...	زچ	١٠٣
		Cameleo-pard.	Camelo-pard	...	...	...	...	...	...	زرافه	١٠٣
		...	zedoary	...	...	...	...	...	...	زراوند	١٠٣
		yolk	yelk	...	...	...	...	...	...	زردي انڈیکي	١٠٣
त्राण,	त्राण	...	...	...	...	...	...	...	...	زره	١٠٤
		Theworld	World.	...	...	...	...	...	...	زمانه	١٠٤
				زرفین	زلفین	...	...	...	...	زنجیر	١٠٤
				...	...	...	...	زنگار	زنگا	زنگار	١٠٥
				...	...	همراه	همراهي	...	...	ساتهي	١٠٥
बुक्क	पुक्क	Rebeck	Rebec	...	...	...	...	...	...	سارنگي	١٠٥
						باده ده	ماده ده *	...	...	ساقي	١٠٥
				...	...	زده *	زده	...	...	ساکن	١٠٥
सम्मुख	लम्मुख	yonder	yond	...	...	...	...	...	...	سامنے	١٠٦

سنسکرت		انگریزی		عربی		فارسی		اردو		لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطی هے	صفحه
صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط		
दंदशूक जिह्मग	ददशूक जिह्मग			...	...	...	...	...	...	سانپ	١٠٦
		Sallow	Swallow	...	...	...	...	...	...	سانولا	١٠٦
				شاقول	ساقول	...	...	...	...	ساهل	١٠٦
				قنفذ	قنفد	چکاشه رکاشه	چکاسه رکاسه	...	...	ساهی	١٠٧
				اجمعین	اجمین	...	...	...	...	سب	١٠٧
जीवी	जीवा	...	...	...	...	...	...	...	...	سپاهی	١٠٧
		Asparagus,	Asbaragus-	...	...	...	...	...	...	ستالی	١٠٨
		Twine,	Twine-	...	...	...	...	...	...	ستلی	١٠٨
स्वच्छ	स्वच्छद	...	...	...	...	...	...	...	...	ستهرا	١٠٨
		...	...	خشن	حشن	...	...	...	...	سخت	١٠٨
		...	...	...	...	مهمان‌سرای	مهمـ سرای	...	...	سرای	١٠٩
ताम्र	ताम्र,	...	...	...	...	...	...	...	...	سرتی	١٠٩
		...	...	سور	یلق	...	...	...	...	سرخ	١٠٩
		...	...	...	...	سرغنه	سرعنه	...	...	سردار	١٠٩
		...	...	...	...	ذکریا	ذ کریا	...	...	سرس	١٠٩
		...	...	ورم الدماغ	ورم المدماغ	...	...	...	...	سرسام	١٠٩
				حجرالاعرابی	حجرالارعرابی	...	...	...	...	سرکولا	١٠٩
धरातल,	धगतल	...	...	...	...	...	...	...	...	سطح	١١٠
सुख	सुख,	...	...	...	...	نباتے	نبانے	...	...	سکهدرسن	١١١
वंदना,	वंदना	...	...	...	...	...	...	...	...	سلام	١١١
		...	...	مصاهره	مساهرا	...	...	...	...	سمدهیانه	١١١
अंभोधि	अभोधि	...	...	...	...	...	...	...	...	سمندر	١١١
इंजल	इंचल	...	...	...	...	...	...	...	...	سمندر پهل	١١٢
थूली	धूली	...	...	...	...	...	...	...	...	سنا	١١٢
औषधि सुगंधि	औषधि, सुगंधि.	...	...	...	...	...	...	...	...	سُنبل	١١٢
				الهالک	الباک	...	...	...	...	سنبل کهار	١١٢
				خمسه فنجنکست	حمسه فخنایکست	پنج انگشت	فجنکشت	...	...	سنبهالو	١١٢
विशेष	षिशेष	...	...	...	...	جانوری	جالوزی	...	...	سنجاب	١١٢
फल	फल,	...	...	...	...	...	...	...	...	سنکر	١١٢
				...	...	درشت	درست	—	...	سنگدل	١١٣

صفحه	لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطی هے	اردو غلط	اردو صحیح	فارسی غلط	فارسی صحیح	عربی غلط	عربی صحیح	انگریزی غلط	انگریزی صحیح	سنسکرت غلط	سنسکرت صحیح
۱۱۳	سنگ سلیمانی	...	...	...	...	...	...	...	...	शिपघातु	शिवधातु
۱۱۳	سنگ مرمر	...	...	...	...	...	...	...	...	याण	षाण
۱۱۳	سنگهه	...	...	...	...	عقتفر عیاس	غضنفر عباس				
۱۱۳	سنگهه کا بچه	...	...	...	...	حنص	حنص				
۱۱۳	سنی	...	...	...	...	...	...	...	...	चतर	चतुर
۱۱۳	سوار	...	...	...	...	...	...	...	...	अश्ववर	अश्ववार
۱۱۳	سوال	...	...	...	...	...	...	...	...	पृचा	पृच्छा
۱۱۴	سوت	...	...	وسکی تباج یای	وسنی نباج یاری	...	...				
۱۱۴	سوتیلا بهائی	...	...	...	...	علانی	علاتی				
۱۱۴	سودا	...	...	...	...	...	...	...	...	साभग्री	सामग्री
۱۱۴	سوداگر	...	...	بازگان	بازرگان	...	...				
۱۱۴	سور	...	...	حوک	خوک	خازیر	خنزیر				
۱۱۴	سورن	...	...	...	...	...	...	...	...	अर्घोघ्न	अर्घोघ्न
۱۱۵	سونا	...	...	...	...	تضار	نضار			शातकुम्म कात्तस्वर	शातकुम्भ कार्त्तस्वर
۱۱۵	سونتهه	...	...	سنگور	سنگویر	...	...				
۱۱۵	سونة	...	...	سنگ	شنگ	...	...				
۱۱۵	سونس	...	...	خوک الی	خوک آبی	...	...				
۱۱۵	سونف	...	...	...	...	...	...	...	...	शालय	शालेय
۱۱۶	سوئی	...	...	...	...	...	...	...	...	निम	निम,
۱۱۶	سهوان	سهران	سهوان	...	...	...	...				
۱۱۶	سهیلی	...	...	...	...	...	...	...	...	अलिसखो	अलि,सखी,
۱۱۶	سیب	...	...	خسپ	خاسپ	سلیب	سیلب				
۱۱۷	سیدهے	...	...	...	...	بحظ	بخط				
۱۱۷	سیڑهه	...	...	اهمن	آهن	نفب	نقب				
۱۱۷	سیوتی	...	...	...	...	تسرین	نسرین				
۱۱۸	شام	...	...	...	...	...	...	...	...	पिढप्रम	पिढप्रस
۱۱۸	شوری	...	...	...	...	خری	خیری	...	...		
۱۱۸	شراب	...	...	...	...	فرقف مثلت	قرقف مثلث				

سنسکرت		انگریزی		عربی		فارسی		اردو		لفظ اردو جس کے مقابلہ میں غلطی ہے	صفحہ
صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط		
				...	...	خرابات	خرایات	...	...	شراب خانہ	۱۱۹
				انفعال	انفصال	...	...	...	...	شرمندگی	۱۱۹
मृगया	मृगय	...	...	...	...	...	...	...	...	شکارگاہ	۱۲۰
मृगपु	म्रगयु	...	...	...	...	میرشکار قعلچی	میرشکاری قلعچی	...	...	شکاری	۱۲۰
						ستائش	ستالش	...	...	شُکر	۱۲۰
						اهمرہ	اهمر	...	...	شکرہ	۱۲۰
				طیرہ	طیر	...	...	...	...	شگون	۱۲۰
		Enumeration	Enumeation	...	...	...	...	...	...	شمار	۱۲۰
पलाण्डु	पलाड्डु	...	...	...	...	...	...	...	...	شلغم	۱۲۰
		...	...	...	...	...	...	شہتیر	شہتر	شہتیر	۱۲۱
		...	...	ضرب	صرب	...	...	...	...	شہد	۱۲۱
		...	...	ربض	ریض	...	...	...	...	شہرپناہ	۱۲۱
		...	...	...	...	شیپور	شپور	...	...	شہنائی	۱۲۱
सम्राट	सम्बराट	...	...	...	...	...	...	...	...	شہنشاہ	۱۲۱
शुक्लो	शुक्ला	...	...	...	...	...	...	...	...	صابون	۱۲۲
...	...	...	...	...	...	پگاہ سپیدہ دم	بگاہ سپیدہ دم	...	...	صبح	۱۲۲
				...	...	درم گزین	درم گرین	...	...	صراف	۱۲۲
				...	...	صف فوج	صف۔فوج	...	...	صف	۱۲۳
गुण,	गुण	...	...	...	...	...	...	...	...	صفت	۱۲۳
				...	...	دبل	ویل	...	...	صفر	۱۲۳
परामर्श	परामार्श	...	...	...	...	...	...	...	...	صلاح	۱۲۳
कारक	काक	...	...	...	...	...	...	...	...	صیقلگر	۱۲۳
		Guarantee.	Guaranter	...	...	بایزاں پذرفتا	بابیراں پذرفا	...	...	ضامن	۱۲۳
				نقیض	معالف	...	...	...	...	ضد	۱۲۳
न्यूनता	न्यूनता,	...	...	...	...	...	...	...	...	ضمیمہ	۱۲۴
		unequalled	unequaless	...	...	...	...	...	...	طاق (بے نظیر)	۱۲۴
		...	...	مزاج	مزاج	...	...	...	...	طبیعت	۱۲۴
		...	...	...	...	فاش	فش	...	...	ظاہر	۱۲۶
		Freefrom	Withoul	...	...	...	...	...	...	عاری	۱۲۶
			...	...	...	بدشغان	بدشغال	...	...	عشق پیچہ	۱۲۷

صفحه	لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطي هے	اردو غلط	اردو صحیح	فارسي غلط	فارسي صحیح	عربي غلط	عربي صحیح	انگریزي غلط	انگریزي صحیح	سنسکرت غلط	سنسکرت صحیح
۱۲۹	عورت	...	...	......	......	...	...	...	...	योवा	योषा
۱۲۹	عہد	...	...	......	......	ال‌نذر	ال–نذر				
۱۳۰	غبغب	...	...	غیب	غب	...	...	Dene	...		
۱۳۰	غبن	...	...	ناواستي	ناراستي	...	...	...	...	रवाजान	खाजाना
۱۳۱	غلبه	...	...	...	......	عظمت	عظمت				
۱۳۱	غنیمت	...	...	...	...	قصل الهي	فضل الهي				
۱۳۱	غیرقدرتي	غیر قدرقي	غیر قدرتي	...	...	...	...				
۱۳۱	غیر ممکن	...	...	...	...	...	...	...	...	असभव	असंभव
۱۳۱	غیرمنقوله	...	...	...	...	...	...	unmove-able.	Immov-able.		
۱۳۲	فاقه	...	...	بےحورش	بےخورش	...	...				
۱۳۲	فرتوت	...	...	مرتوت پیرمرتوت	فرتوت پیرفرتوت	...	...				
۱۳۳	فرضي	...	...	...	...	...	...	...	...	नामाच	काममात्र
۱۳۳	خرمان	...	...	...	...	مغثور	منشور				
۱۳۳	فرمایش	...	...	...	...	اقتراج	اقتراح				
۱۳۳	فرني	...	...	...	...	تحطلبیه	مطلبیه				
۱۳۳	فصیح	فصیخ	فصیح	...	...	...	...				
۱۳۴	فوج	...	...	...	...	...	...	...	...	ध्वजनी	ध्वजिनी
۱۳۴	فیروزه	...	...	پیروز	پیروزه	...	...				
۱۳۴	قاصد	...	...	...	...	برید	برید	...	...	संदेहशहर	संदेशहर,
۱۳۵	قانون	...	...	...	...	...	...	...	...	राजाज्ञ.	राजाज्ञा
۱۳۵	قبل	...	...	...	...	...	...	...	...	परश्चात	पुरस्तात
۱۳۵	قبول	...	...	پسند	پسندہ	اجایت	اجابت				
۱۳۵	قدغن	...	...	...	...	تاکید	تاکید				
۱۳۵	قرابه	...	...	شیشه جلاس	شیشه گلاس	...	...				
۱۳۶	قصد	...	...	...	...	...	...	...	...	वांदा	वांच्छा
۱۳۶	قصیده	...	...	چغالم	چغانه	...	...				
۱۳۶	قطر	...	...	...	...	...	...	...	...	वृतार्ध;	वृतार्ध
۱۳۶	قلابه	...	...	...	...	...	...	...	...	सङ्कर	साङ्कर
۱۳۷	قندیل	...	...	...	...	...	...	...	...	यार	फार
۱۳۷	قولنج	...	...	...	...	...	...	...	...	वेदन	उदरवेदना
۱۳۷	قهقهه	...	...	قاه	قاه قاه	...	...				
۱۳۷	قي	...	...	نرش	مرش	...	...	...	...	उद्गर	उद्गार

صفحه	لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطی هے	اردو		فارسی		عربی		انگریزی		سنسکرت	
		غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح
۱۳۷	قیامت	...	...	...	...	بعث-ونشر	بعث‌ونشر				
۱۳۷	قبدخانه	...	...	...	...	...	...	...	...	वंघालय	वंधनालय
۱۳۸	قیلوله	...	...	...	...	...	...	...	...	मव्यान्ह	मध्यान्ह
۱۳۸	کا	...	...	...	...	...	...	...	...	षष्टी	षष्ठी
۱۳۸	کابک	...	...	...	...	شریحه	شریجه				
۱۳۹	کاقی	...	...	...	...	...	...	cockatoo, macaw	×	काकातुआ	×
۱۳۹	کاکاتوا	...	...	...	...	...	...	+	cockatoo, macaw.	+	काकातुआ।
۱۳۹	کلن	...	...	عوش	غوش	...	...				
۱۳۹	کانجی	...	...	...	...	...	...	...	...	काजिक	कांजिक
۱۴۰	کانور	کانوز	کانور	...	...	...	...				
۱۴۰	کایاپلیت	...	...	...	...	...	...	...	...	विकोर	विकार
۱۴۰	کب	...	...	...	...	...	...	...	...	कश्मित	कश्मिन
۱۴۰	کبهی	...	...	...	...	...	...	...	...	जितमन	चित,चन
۱۴۰	کبهی کبهی	...	...	...	...	...	...	...	...	क्वाचत	×
۱۴۰	کپاس	...	...	هنوزه	غوز۲پنبه	جزرة	جوزة	...	...		
۱۴۰	کپڑا	...	...	...	...	...	...	...	...	अंशक	अंशुक
۱۴۰	کپکپی	...	...	لزره	لرزه	رلزال	زلزال				
۱۴۱	کترن	...	...	یزه	ریزه	...	...				
۱۴۱	کتیرا	...	...	...	...	کتیرا	کثیرا				
۱۴۱	کتهل	...	...	...	...	...	...	...	...	कठक	कंटक
۱۴۲	کراهی	...	...	پانیله	پاتیله	...	...	...	...		
۱۴۳	کرونده	...	...	...	...	...	...	...	...	सषेण	सुषेण
۱۴۴	کفایت‌شعار	...	...	جروس	جزورس						
۱۴۵	ککڑی	...	...	...	...	...	...	...	...	द्ववीर जंकठो	द्ववींक कंकठी
۱۴۷	کمینه	...	...	سفره	لفتره	...	...	...	...	षामर	पामर
۱۴۸	کنگورا	...	...	...	...	شوقه	شرفه	...	...		
۱۴۸	کنواری	...	...	باست	بالست	...	—	...	...		
۱۴۸	کنول	...	...	زربر	زریر	...	...	...	...		
۱۴۹	کوٹهری کونهی	کوٹهوری کوٹهی }	کوٹهری گوٹهی دیکهو کارخانه	...	...	...	...				

سنسکرت		انگریزی		عربی		فارسی		اردو		لفظ اردو جسکے مقابلہ میں غلطی ہے	صفحہ
صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط		
कपर्द	कर्पद	...	...	...	...	...	...	...	...	کوڑا	۱۴۹
				...	...	خس	خسن	...	...	کوس	۱۴۹
परश्वध	परश्वप्प	...	...	فاس	قاس	...	...	...	...	کولہاڑا کولہاڑی	۱۵۰
				...	...	...	...	کونچ	کوچ	کونچ	۱۵۰
				...	...	ترہ	نرہ	...	...	کونہڑا	۱۵۰
चौरी	चौरा	...	...	...	...	...	...	...	...	کویا	۱۵۰
		...	...	غراب الزرع	غراب الزاغ	...	...	...	...	کویل	۱۵۰
भार	मार	...	...	...	...	...	...	...	...	کہار	۱۵۱
		...	...	...	...	خراتین	حراتین	...	...	کیچوا	۱۵۱
		...	...	...	...	جادی	جاوی	...	...	کیسر	۱۵۲
		...	...	ناب	تاب	...	...	...	...	کیلا	۱۵۲
द्वेष	दोष	...	...	...	...	...	...	...	...	کینہ	۱۵۲
				ورد	درد	...	...	...	...	کیوڑے کا پھول	۱۵۲
				اُو	الو	...	...	...	...	کھٹمل	۱۵۳
तंडक	तडक	...	...	...	...	...	...	...	...	کھڑچ	۱۵۴
				...	...	خوک	حرک	...	...	کھوبہار	۱۵۵
बिनोद	विनाद	...	...	...	...	...	...	...	...	کھیل	۱۵۵
नियंता	नियंत	...	...	...	...	...	...	...	...	گاڑے بان	۱۵۵
		...	...	...	...	رخسار	رخسا	...	...	گال	۱۵۵
		...	...	اقوال و احادیث	اقول احادیث	...	...	...	...	گپ	۱۵۶
		A hidden sword	A long small sword	...	...	...	...	...	...	گپتی	۱۵۶
				...	...	بےنوائی	بےتوائی	...	...	گداگری	۱۵۷
				مکدر	مکرر	...	...	...	...	گدلا	۱۵۷
				...	...	...	...	گدہا	گدھا	گدہا	۱۵۷
				...	...	...	...	گدہی	گدھی	گدہی	۱۵۷
				...	...	...	...	گدہے کا	گدھے کا	گدہے کا	۱۵۷
				...	...	...	...	دیکھو گدہا	دیکھو گدھا	گدھا	۱۵۷
				...	...	...	...	دیکھو گدہی	دیکھو گدھی	گدھی	۱۵۷
				...	...	گدنا	گڈنا	...	...	گدینا	۱۵۷
					...	برگستوان	برگستون	...	...	گردنی	۱۵۸

صفحہ	لفظ اردو جسکے مقابلہ میں غلطی ہے	اردو		فارسی		عربی		انگریزی		سنسکرت	
		غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح
۱۵۹	گستاخی	...	...	...	...	ثمرد	تمرد				
۱۵۹	گلجنڈا	...	...	گوش پیح	گوش پیچ	...	...				
۱۶۰	گلہری	...	...	مشک پران	موشک پران	...	...				
۱۶۱	گندہ بروزہ	...	...	...	...	...	...	...	...	द्रव्य	द्रव
۱۶۱	گنڈا	...	...	رشتہ تب مُہرتب	رشتۂ تپ مہرتپ	...	...				
۱۶۱	گوبر	...	...	سرگن	سرگین	خشی	خثی				
۱۶۲	گورکھہ دھندھا	...	...	...	...	تفل	قُفل				
۱۶۳	گویا	...	...	...	...	کان	کاَن				
۱۶۳	گویا	...	...	سرر	سرا	...	...				
۱۶۳	گیت	...	...	نشبد	نشید	...	...				
۱۶۳	گیروا	...	...	...	...	مصکور	ممکور				
۱۶۴	گھانٹی	...	...	...	...	...	...	...	...	अथट्टु	अवटु
۱۶۴	گھر	...	...	کرہ	کدہ	...	...				
۱۶۴	گھرامی	...	...	چبرساز	چپرساز	...	...				
۱۶۴	گھڑا	...	...	...	...	...	...	...	...	घट	घट
۱۶۴	گھڑکی	...	...	...	...	نوبیخ	توبیخ				
۱۶۴	گھڑیال	...	...	...	...	...	...	...	...	कुमीर	कंभीर
۱۶۵	گھن	...	...	گلان	کلال	...	...				
۱۶۵	گھنڈی	...	...	دمدقہ	بغدمہ	...	...				
۱۶۵	گھوڑا	...	...	تکاورا ھتیون	تکاور هیون	...	...				
۱۶۶	گھیگھا	...	...	...	...	...	...	sowllen	swollen		
۱۶۶	لاچار	...	...	ناگریز	ناگزیر	...	...				
۱۶۶	لازم	...	...	دائی	وائی	...	...				
۱۶۶	لال	...	...	ال	آل	...	...				
۱۶۷	لالچی	...	...	...	...	...	...	...	...	गृध्नु	गृध्नु
۱۶۷	لترا	...	...	...	...	غعاز	غماز				
۱۶۸	لحظہ	...	...	رعنک	زغنک	...	...				
۱۶۸	لذت	ازت	لذت	...	...	...	...				
۱۶۸	لذیذ	لزیز	لذیذ	...	...	...	...				
۱۶۸	لچ	...	...	...	...	...	...	...	...	संधि,	संधि
۱۶۹	لکڑبگھا	...	...	...	...	...	...	...	...	मगादन	मृगादन
۱۶۹	لگاتار	...	...	...	...	علی الانصال	علےالانصال				

صفحه	لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطي هے	اردو		فارسي		عربي		انگريزي		سنسكرت	
		غلط	صحيح	غلط	صحيح	غلط	صحيح	غلط	صحيح	غلط	صحيح
١٦٩	لگام	...	...	دهنهٔ‌اسب	دهنهٔ‌اسپ	...	...	...	...		
١٦٩	لنجا	...	...	بريده‌دست	×	...	...	Lame	Without hands and feet.	पंगु, श्रोण	×
١٦٩	لنگر	...	...	...	...	...	...	...	...	अर्णाव,	अर्णव
١٧٠	لوبيا	...	...	ژاژوک	×	...	...				
١٧٠	لوڑا	...	...	چل-کند	چل‌کند	...	...				
١٧١	لهر	...	...	...	...	...	...	...	...	ऊर्म्मि	ऊर्म्मि
١٧٢	ليکهه	...	...	رمتک	رشک	...	...				
١٧٢	مالا	...	...	گريوارهٔ وساح	گريوازه وشاح	...	...				
١٧٢	مالا	...	...	گوپوارهٔ	گوبوازه	...	...				
١٧٢	مالش	...	...	...	...	لگ	دلگ	...	...	घषण	घर्षण
١٧٣	مانا	...	...	...	...	...	...	...	...	मात्रा	मात्रा,
١٧٣	مانتري	...	...	...	...	يت	بت				
١٧٣	مانگ	...	...	تازک	تارک	...	...				
١٧٤	متفکر	...	...	...	...	متروں	متردد				
١٧٤	متوالا	...	...	...	...	...	...	...	...	शोण्ड	शौण्ड
١٧٤	متبني	...	...	...	...	...	...	...	...	वंशाख	वैशाख
١٧٤	متهاتيل	...	...	...	...	...	...	...	...	तेल	तैल
١٧٤	مثلث	...	...	ستوسه	سنبوسه	...	...				
١٧٤	مجوس	...	...	تابعان-زردشت	تابعاں زردشت	...	...				
١٧٥	مدار	...	...	...	...	زاجل	زاجل بخانه فارسي چاهئے				
١٧٦	مدهومکهي	...	...	سمج	مُنج	...	...				
١٧٦	مرتبه	...	...	...	...	...	...	...	...	कुलानता मर्य्यादां	कुलीनता मर्य्यादा
١٧٦	مرچ	...	...	پپل	پلپل	...	...	...	...		
١٧٦	مرچا	...	...	پپل‌سرخ پپل‌دراز	پلپل‌سرخ پلپل‌درار	...	...	...	...		
١٧٦	مرچنگ	...	...	...	...	...	...	Jews,	Jew's		
١٧٦	مرچياکند	...	...	...	...	...	...	...	...	मिर्चिपा	मिर्चिया
١٧٦	مردم‌شماري	...	...	...	...	عديدلناس	عديدالناس				

سنسکرت		انگریزي		عربي		فارسي		اردو		لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطي هے	صفحه
صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط		
				...	...	زیور	زیور	...	...	مرکپ	۱۷۷
				...	...	تختة	تخته	...	...	مرگ چھالا	۱۷۷
		courteous	courtious	...	...	...	...	...	...	مروت	۱۷۷
		Bedhang-ing	Bedhang-ing-	...	...	...	...	...	...	مسهري	۱۷۸
		Flambeau	Flambean	...	...	...	...	...	...	مشعل	۱۷۸
				...	...	روشنگ	روشتک	...	...	مشعلچي	۱۷۸
मार्जार	मांजिर	...	...	...	...	...	...	...	...	مشک بلائي	۱۷۸
{ सभा वर्त्ती	{ लभा वर्नी	...	...	...	...	...	...	...	...	مصاحب	۱۷۹
				توابل	توابل	...	...	...	...	مصالح طعام	۱۷۹
मिश्रदेश	मिश्र	...	...	...	...	...	...	...	...	مصر	۱۷۹
रंगा	रंग	...	...	...	...	...	...	...	...	مصور	۱۷۹
				عادت	عادث	...	...	...	...	معجزه	۱۸۰
		suspen-ded	suspen-sion	...	...	...	...	...	...	معطل	۱۸۰
				...	...	آفتة	آفته	...	...	معني	۱۸۰
गुणद	गुणक	...	...	...	...	...	...	...	...	مفید	۱۸۱
{ متفني فطرتي				متفني فطرتي	متقني قطرتي	...	...	...	...	مکار	۱۸۱
				شید	سد	...	...	...	...	مکر	۱۸۱
				...	...	تربک روباه	توبک-روباه	...	...	مکو	۱۸۱
				عنتر	عنقر	...	...	...	...	مکھیا	۱۸۱
				ناخوذة	تاحوذة	...	...	...	...	ملاح	۱۸۲
मधूली	मधूनी	...	...	...	...	...	...	...	...	ملہٹھي	۱۸۲
				...	...	مہرۂ گردن	مہرگردن	...	...	منکا	۱۸۳
				...	...	دیم	ریم	...	...	منہہ	۱۸۳
				اسفنج	اسفنج	...	...	...	...	موابادل	۱۸۳
				...	...	ستروگ	ستوک	...	...	موتا	۱۸۳
				صراخ	صراح	...	...	...	...	مور	۱۸۳
पेतृक	पेहक	...	...	...	...	...	...	—	...	موروثي	۱۸۵
		Twist,	Twist-	...	...	...	...	...	...	موڑ	۱۸۵
				خف	حف	...	...	...	...	موزه	۱۸۵

صفحہ	لفظ اردو جسکے مقابلہ میں غلطی ھے	اردو — غلط	اردو — صحیح	فارسی — غلط	فارسی — صحیح	عربی — غلط	عربی — صحیح	انگریزی — غلط	انگریزی — صحیح	سنسکرت — غلط	سنسکرت — صحیح
۱۸۵	موسل	...	...	...	...	عنیلہ	عنبلہ				
۱۸۵	موسمی‌خوشی	...	...	...	...	نشاط‌الموسم	نشاط‌الموسم				
۱۸۵	موگراموگری	...	...	کلوخ کوبی	کلوخ کوب	...	...				
۱۸۵	موم	...	...	...	...	...	...	...	...	मसुज	मधुज
۱۸۶	موھنی	...	...	گرین	گرپی	...	...				
۱۸۶	مہاسا	...	...	...	...	...	...	...	...	स्कोटक	स्फोटक
۱۸۷	مہربانی	...	...	توازش	نوازش	...	...				
۱۸۷	مہنت	...	...	...	...	...	...	Frior	Prior.		
۱۸۷	مہوہ	...	...	...	...	...	...	...	...	पुंष्ष	पुष्प
۱۸۷	مہینا	...	...	...	...	...	...	...	...	मांस	मास
۱۸۷	میانی	...	...	...	...	...	...	...	...	नखे	वखे
۱۸۹	میلا	...	...	جرکین	چرکین	...	...				
۱۸۸	مینا	...	...	...	...	قبص	قص				
۱۸۸	مینڈک کا بچہ	...	...	...	...	...	...	...	...	भक	भेक
۱۸۸	مین‌سل	...	...	...	...	زرنوخ	زرنیخ				
۱۸۸	میوہ	...	...	میودہ	میوہ	...	...				
۱۸۹	نابھہ	...	...	ناف-چرخ	ناف‌چرخ	...	...				
۱۸۹	ناجو	...	...	...	...	...	...	...	...	प्रोत	पीत
۱۸۹	ناچنےوالا	...	...	...	...	...	...	...	...	नट	नट,
۱۸۹	ناخوش	...	...	...	...	...	...	unhappy	nothappy	...	...
۱۸۹	ناخوشی	...	...	...	...	...	...	...	...	विम्मय	विस्मय
۱۹۰	نادان	...	...	...	...	...	...	idiol	idiot		
۱۹۰	نارا	...	...	...	...	حیط	خیط				
۱۹۰	نازک	...	...	...	...	...	...	...	...	कोमम	कोमल
۱۹۰	ناشکر	...	...	...	...	لعمت	نعمت				
۱۹۱	ناموافق	...	...	...	...	علے‌الرعم	علے‌الرغم				
۱۹۱	نان‌بائی	...	...	زن‌نوا	نانوا	...	...				
۱۹۱	نائی	...	...	تونگوایگو	نانگو-تونگو	...	...				
۱۹۲	نتنی	...	...	نسبہ	بنسہ	...	...				
۱۹۲	نتھنا	...	...	...	...	...	...	...	...	रभ्र	रंध्र
۱۹۲	نچوڑا	...	...	...	...	...	...	Pressed,	Pressed-		

سنسکرت		انگریزي		عربي		فارسي		اردو		لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطي هے	صفحه
صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط		
थ	य	...	...	...	...	......	......	...	...	نشاني	١٩٣
लिपि	लिप	...	...	...	...	......	......	...	...	نقل	١٩٤
				حریر	جریر	......	...	...	...	نکهه	١٩٥
				الطاعت	اطاعت	...	...	...	...	نماز	١٩٥
सम्वतसर	सम्वतसर,	...	...	...	...	...	...	...	...	نوروز	١٩٦
		stith	stithy	...:	...	...	...	...	...	نهائي	١٩٧
		or	or,	...	...	...	...	...	...	نهيں تو	١٩٧
हिंगुनि-र्यास	निर्यासहिंगु	...	...	...	...	...	...	...	...	نیب	١٩٧
मणिकंठ	मण्किठ	...	...	...	...	...	...	...	...	نیل کنتهه	١٩٧
				زهراء	زهراه	...	...	...	...	نیل گائے	١٩٨
				جبهه الخضرا	حبه الخضرا	نانکش	تانکش	...	...	ون	٢٠٠
				...	...	دندان	دندادن	...	...	هاتهي دانت	٢٠٠
				...	...	دیکهو مهاوت	دیکهو مهارت	...	...	هاتهي وان	٢٠٠
प्रधि	प्रधिर			...	...	...	...	...	...	هال	٢٠٠
				...	...	شاهبود	ساهبود	...	...	هالا	٢٠١
सत्य,	सत्य	...	...	...	...	بهم	پهم	...	...	هاں	٢٠٠
निगड	निडग	...	...	...	...	...	...	...	...	هتهکڑي	٢٠١
		...	...	...	...	پتک	تپک	...	...	هتهوڑا	٢٠١
		Palm	Palm,	...	...	...	...	...	...	هتهیلي	٢٠١
				...	...	سواک	سواکت	...	...	هچکي	٢٠٢
				...	...	یزک	پنیرک	...	...	هراول	٢٠٢
				...	...	هماره	همار	...	...	همیشه	٢٠٣
कंठास्थि	कंटास्थि	...	...	...	...	...	...	...	...	هنسلي	٢٠٣
वायु	वाय	...	...	...	...	...	...	...	...	هوا	٢٠٣
मंद	मद	...	...	...	...	...	...	...	...	هوای نرم	٢٠٣
		...	...	...	...	کجاوه	کجاده	...	...	هوده	٢٠٣
		...	...	...	...	لنج	لیج	...	...	هونتهه	٢٠٥
		...	...	ممکن	اممکن	...	...	...	...	هونهار	٢٠٥
		...	...	...	...	انگزد انگوزه	انگره انگوزه	...	...	هینگ	٢٠٥
		...	...	...	...	...	...	یشب	شیب	یشب	٢٠٥

صفحه	لفظ اردو جسکے مقابلہ میں غلطی ہے	اردو غلط	اردو صحیح	فارسی غلط	فارسی صحیح	عربی غلط	عربی صحیح	انگریزی غلط	انگریزی صحیح	سنسکرت غلط	سنسکرت صحیح
۲۰۵	یقین	...	...	کے شبہ	بے شبہ	...	...				
۲۰۶	یہاں	...	...	ینجا	اینجا	...	...				
۲۰۸	بیچ صفحه	...	...	اسماے	اسماے	...	...				
۲۰۸	کے پیشانی میں										
۲۰۸	یہہ	...	...	...	...	(مذکر) یذا (مونث) نا	هذا ... تا			بخانہ خالی	
۲۰۸	ان دونونکا	...	...	...	...	...	...	...	...	अनयो	अनयोः
۲۰۸	انکا	...	...	...	...	...	...	...	...	एषाम	एषाम्
۲۰۹	اوسکو	...	...	...	...	مونث	ها				
۲۱۰	اُنکو	...	...	آنرا	آنانرا	...	...	+	×		
۲۱۰	دو	...	...	...	...	بخانہ مذکر اثنتان	اثنان	...	...		
۲۱۰	بارہ	...	...	...	...	اثنتا	اثنا	...	...		
۲۱۰	اٹھارہ	...	...	هیجدة	هیجده	...	...	...	...		
۲۱۱	بائیس	...	...	...	...	اثنتان	اثنان	...	...		
۲۱۱	بتیس	...	...	...	...	اثنتان	اثنان	...	...		
۲۱۱	چالیس	...	...	چهل	چهل-چل		—				
۲۱۱	بیالیس	...	...	...	...	اثنتاں	اثنان	...	...		
۲۱۲	باون	...	...	...	...	بخانہ مذکر اثنتان	اثنان	...	...		
۲۱۲	باسٹھہ	...	...	...	...	ایضاً	ایضاً	...	...		
۲۱۲	بہتر	...	...	...	...	ایضاً	ایضاً	...	...		
۲۱۳	چھانوے	...	...	...	...	بخانہ مذکر تسعوون	تسعون	...	...		
۲۱۳	ایکسو ایک	اکسویک	ایکسو ایک	...	...	...	—	...	...		
۲۱۴	ایکسو اٹھارہ	...	...	...	...	...	...	...	...	अष्ट	अष्टा
۲۱۵	ایک ہزار ایکسو	...	...	ایکهزو	یکهزار	...	...	...	...		
۲۱۵	ایک ہزار دوسو	...	...	...	...	بخانہ مذکر لف	الف	...	...		

صفحه	لفظ اردو جسکے مقابلہ میں غلطی هے	اردو غلط	اردو صحیح	فارسی غلط	فارسی صحیح	عربی غلط	عربی صحیح	انگریزی غلط	انگریزی صحیح	سنسکرت غلط	سنسکرت صحیح
۲۱۵	ایک هزار تین سو	...	...	...	...	بخانه مونث الف ثلثه	الف وثلثه				
۲۱۵	ایک هزار نوسو	...	...	...	...	الف تسع	الف وتسعه				
۲۱۵	دوهزار	...	...	...	...	بخانه مذکر لفان	الفان				
۲۱۵	دس هزار	...	...	...	...	مذکر عشر الف	عشر آلف				
						مونث عشرة الف	عشرة آلف				
۲۱۶	کرور	...	...	...	...	مذکر عشر الف	عشر آلاف				
						مونث عشرة الف	عشرة آلاف				
۲۱۶	دس ارب	...	...	...	...	مذکر ایضاً	ایضاً				
						مونث ایضاً	ایضاً				
۲۱۶	نیل	...	...	...	...	مذکر ایضا	ایضاً				
						مونث ایضاً	ایضاً				
۲۱۶	دس نیل	...	...	...	...	مونث ما	ماة				
۲۱۶	دس پدم	...	...	...	...	مذکر عشرالف	عشر آلاف				
						مونث عشرة الف	عشرة آلاف				
۲۱۷	هزارواں	...	...	...	...	مذکر الموفی الالف	الموفی من الالف				

صفحہ	لفظ اردو جسکے مقابلہ میں غلطی ہے	اردو		فارسی		عربی		انگریزی		سنسکرت	
		غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح	غلط	صحیح
۲۱۸	دسویں	...	...	یک دهم دہ یک	یک دهم - دہ یک - دہ یودہ	عشو	عشر				
۲۱۸	گیارویں	...	...	...	...	مذکر الاحدي مذکر	الاحد	...	...		
۲۱۸	بارهویں	...	...	...	...	الانفا	الاثنا				
۲۱۸	تینو	...	...	...	...	...	...	...	...	त्र,यद्वतय	त्रय,तृतय
۲۱۸	پانچو	...	...	...	...	ل خمسکه	كُل خمسة				
۲۱۹	دس ارب	...	...	...	...	عشرات الوف الوف اوف	عشرات الوف الوف الوف				
۲۱۹	دس پدم	...	...	...	...	عشرات الموف	عشرات الوف	...	...		
۲۱۹	فٹ نوت	...	...	...	...	حرف	صرف				
۲۲۰	پیشانی	...	...	...	...	نام سرایت	نام مراتب				
۲۲۰	رابع المراتب	...	...	...	...	تسعۃ	تسعة				
۲۲۱	موالید ثلثه	جماتات	جمادات	...	...	...	...	...	...	पर्त्रताद्रि	पर्वतादि
۲۲۲	اقسام طعام	...	...	...	...	یلوعات	بلوعات				
۲۲۲	جاگرت	...	...	...	...	صدر لفظه	صدو یقظه	...	...		
۲۲۲	سپن	...	...	بیناب	تیناب	...	...				
۲۲۲	سوشوپت	...	...	بےنگ سوشیه	بےرنگ سوشپه	...	...				
۲۲۲	تریا	...	...	ارنگ	ارتگ	...	...				
۲۲۴	سُبک	...	...	...	...	عرویه	عروبه				
۲۲۴	سنوچر	...	...	شنبد	شنبه - شنبد	...	...				
۲۲۵	سورج	سوج	سورج	...	...	...	...				
۲۲۵	راهو	...	...	...	...	...	...	...	...	स्वभानु	स्वर्भानु
۲۲۵	کرنا	...	...	غم، اندزہ	غم و اندوہ						
۲۲۶	چیت	...	...	اسفندار	اسفندارند	...	...				
۲۲۷	سال ترکی	امیت ئیل تنغرزبئں	ایت ئیل تنکور ئیل	...	...	...	...				
۲۲۷	نوت	کبیه علے هذا	کبیسه وعلی هذا	...	...	...	...				
۲۲۷	روهنی	...	...	دیدگاو	دیدہ گاو	...	...	...	...		
۲۲۷	مرگسرا	...	...	...	...	...	...	...	...	मृगशौर्ष	मृगशीर्ष
۲۲۷	پوربا	...	...	...	...	زهرء	زهرة				

نمبر	لفظ اردو جسکے مقابلہ میں غلطی ہے	اردو غلط	اردو صحیح	فارسی غلط	فارسی صحیح	عربی غلط	عربی صحیح	انگریزی غلط	انگریزی صحیح	سنسکرت غلط	سنسکرت صحیح
۲۲۸	اوترا	...	...	زهره	زبره						
۲۲۹	پورباکهاد	...	...	...	...	...	...	...	...	षाढा	षाढ
۲۲۹	اوتراکهاد	...	...	...	...	...	...	...	...	षाढा	षाढ
۲۲۹	ستبهکها	...	...	...	...	...	...	...	...	भिषा	भिष
۲۲۹	پورب بهادر	پوربهادر	پورب بهادر	...	...	...	...				
۲۲۹	اسنی	...	...	...	...	...	...	)1880	1880)		
۲۳۰	هست	...	...	...	...	...	...	Delta corvi d	{ Delta d corvi		
۲۳۳	موصول	...	...	...	...	...	...	...	...	सञ्ज्ञा	संज्ञा
۲۳۳	اوغام	...	...	...	...	...	...	Coall	Coal		
۲۳۳	افریقہ کا اوپ دیپ	...	...	...	...	...	...	...	...	वार	वारि
۲۳۳	قندهار	...	...	بالپوس	بالیوس	...	...				
۲۳۳	ایشیای ترکستان	...	...	...	...	...	...	...	...	तुरस्क	तुरुस्क
۲۳۴	کزلو	...	...	...	...	...	...	...	...	क्कुतूल	कुलूत
۲۳۵	ڈنمارک	...	...	...	...	...	...	...	...	माक	माढक
۲۳۵	هجری	...	...	ازمکه مدینه	ازمکه بمدینه	عشره محرم	غره محرم				
۲۳۵	سمت	...	...	بکرماکرت	بکرمادت						
۲۳۶	جلالی	...	...	سلجوسی	سلجوقی						
۲۳۶	تاریخ بخت نصر	...	...	ازعقوان	ازعنفوان						
۲۳۶	تاریخ منجم	مطلق	مطابق	...	...						
۲۳۶	دور ستاره	...	...	کمر	قمر						
۲۳۷	القاب خطوط منجانب پادشاه	...	...	تشان	نشان						
۲۳۷	منجانب کلاں	...	...	عرصداشت عریقه مقاوضه	عرضداشت عریضه مفاوضه						
۲۳۷	درمیان اشخاص برابر	دمیان	درمیاں								

صفحه	لفظ اردو جسکے مقابله میں غلطي هے	اردو — غلط	اردو — صحيح	فارسي — غلط	فارسي — صحيح	عربي — غلط	عربي — صحيح	انگريزي — غلط	انگريزي — صحيح	سنسکرت — غلط	سنسکرت — صحيح
۲۳۷	مشت	مست	مشت	...	...	...	...	...	...		
۲۴۰	دربیکه	...	...	بیگهاي	بیگهاں	...	...				
۲۴۲	باره مهینا	...	...	ایک سال	= ایکسال	...	...				
۲۴۳	اترائین	...	...	برغاله	بزغاله	...	...				
۲۴۳	باگهي	...	...	ن ران	بن ران	...	...				
۲۴۳	بڑے	...	...	خلق کے سامنے	تخم کازیره کے سامنے.	...	...				
۲۴۴	پریهلا	کوئین	کوئین	...	...	...	...				
۲۴۴	پرنگ	دهیکو	دیکهو	...	...	...	...				
۲۴۴	پیٹو	...	...	وٹهان	انبان	...	...	...	...	धस्मर	घस्मर
۲۴۴	تاربرقي	...	...	...	...	...	...	...	...	सकेत	संकेत
۲۴۴	جزءالمال	جترءالمال	جزءالمال	...	...	...	...				
۲۴۵	خاکنائي	خاکنلي	حاکنائي	خاکنلي	خاکنائی	...	...				
۲۴۵	رسائي	...	...	رسلي	رسائي	...	...				
۲۴۵	رسوخ	...	...	...	...	رسوح	رسوخ				
۲۴۵	زینت	...	...	...	...	...	...	...	...	शाभा	शोभा
۲۴۵	سداگلاب	...	...	...	...	...	...	...	...	पुष्प	पुष्प
۲۴۶	علم هوا	...	...	...	...	...	...	Aes	Aer		
۲۴۶	قضا	مضا	قضا	...	...	...	...				
۲۴۶	کارخانه	...	...	...	...	...	...	...	...	वाणिा	वाणि
۲۴۶	کرسي نامه	...	...	...	...	لسال	نسل				
۲۴۶	گهونتي	...	...	...	...	رقه	زقه				
۲۴۸	بادریسه	نادریسه	بادریسه	...	...	...	...				
۲۵۰	توتا	...	...	داته	دانا	...	...				
۲۵۰	ٹهی	تتري	ٹهري	...	...						
۲۵۰	تونتي	...	...	آبزیز	آبریز	...	...				
۲۵۰	جست	...	...	...	...	...	...	Pewterer.	Pewter.		
۲۵۱	چمکیلا	چمک دار	چمکیلا	مکلل	×	...	مکلل				
۲۵۲	حیران	...	...	...	...	بوانعجب	بوالعجب				
۲۵۲	دلیري	دلدري	دلیری	...	...	...	...				
۲۵۳	زنجیر	زنجیز	زنجیر	...	...	...	...				
۲۵۴	فیل گوش	...	...	...	...	زنجبل فنس	زنجبیل قنس				
۲۵۵	کیچوا	...	...	خوي بار	خوي ناد	...	...				
۱۵۵	کانر	...	...	اوز	آویز	...	...	...	...	पष्ट	पृष्ट
۲۵۰	گدی	...	...	...	...	...	...				
۲۵۲	لوت پات	...	...	فربش	فریش	...	...				
۲۵۸	نلي جولاهه	جرلا	جرلاهه	...	...	...	...	Terret	Feret.		
۲۵۷	نهولا (راسو)	...	...	...	...	...	...				

I20

